

Р І Ш Е Н Н Я

ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

від "___" _____ 20__ року

№ _____

Про погодження проєкту рішення Кропивницької міської ради "Про затвердження Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з її реалізації"

Відповідно до статей 52, 59 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", статей 11¹, 16, 17 Закону України "Про засади державної регіональної політики", постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 "Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів", наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21 грудня 2022 року № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад», на виконання рішення Кропивницької міської ради від 27 лютого 2024 року № 1831 "Про розробку Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року" Виконавчий комітет Кропивницької міської ради

В И Р І Ш И В :

1. Погодити проєкт рішення Кропивницької міської ради "Про затвердження Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025-2027 роки з її реалізації", що додається.

2. Департаменту з питань економічного розвитку забезпечити внесення проєкту рішення на розгляд міської ради.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради М.Бежана.

Секретар міської ради

Олег КОЛЮКА

ПОГОДЖЕНО

Рішення Виконавчого комітету

Кропивницької міської ради

«___» _____ 20__ року № _____

Проект

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА РАДА СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ

від «___» _____ 20__ року

№ _____

Про затвердження Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з її реалізації

Керуючись статтями 140, 144 Конституції України, статтями 26, 27, 59 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", статтями 11¹, 16, 17 Закону України "Про засади державної регіональної політики", враховуючи Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», постанову Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 "Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів", Указ Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», постанову Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки" (зі змінами), рішення Кіровоградської обласної ради від 12 березня 2024 року № 742 "Про Стратегію розвитку Кіровоградської області на 2021–2027 роки", відповідно до наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21 грудня 2022 року № 265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад», на виконання рішення Кропивницької міської ради від 27 лютого 2024 року № 1831 "Про розробку Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року" Кропивницька міська рада

В И Р І Ш И Л А:

1. Затвердити:

1) Стратегію розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року, що додається;

2) План заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року, що додається.

2. Виконавчим органам міської ради, підприємствам, установам, організаціям, закладам усіх форм власності, інституціям громадянського суспільства керуватись та враховувати положення Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року при розробленні (актуалізації) галузевих, цільових програм, бюджету, стратегій та планів розвитку.

3. Виконавчим органам міської ради в межах повноважень забезпечити реалізацію положень Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року, проведення моніторингу та подання звітності про їх виконання на узагальненні департаменту з питань економічного розвитку.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійні комісії міської ради, секретаря міської ради О.Колюку, заступників міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради О.Мосіна, М.Бежана, О.Вергуна, С.Колодяжного та керуючого справами виконавчого комітету С.Балакіреву.

Секретар міської ради

Олег КОЛЮКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Кропивницької міської ради

« ____ » _____ 20__ № _____

СТРАТЕГІЯ-2030

**ПРОЄКТ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ**

КРОПИВНИЦЬКИЙ – 2024

ЗМІСТ

I.	МЕТА ТА ПІДСТАВИ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ	4
II.	ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	8
III.	ОПИС ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПРОБЛЕМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	10
3.1	Географічне розташування, адміністративно-територіальний поділ	10
3.2	Природно-ресурсний потенціал	11
3.2.1	Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів	11
3.2.2	Гідрологічні та кліматичні умови; водні ресурси	11
3.2.3	Земельні ресурси	12
3.2.4	Корисні копалини	13
3.3	Довкілля та рекреація	14
3.3.1	Стан екологічної ситуації	14
3.3.2	Природно-заповідний фонд; екологічна мережа	19
3.4	Демографія та характеристика трудових ресурсів	22
3.4.1	Демографічна ситуація	22
3.4.2	Ринок праці	24
3.5	Розвиток інфраструктури	27
3.5.1	Транспортна інфраструктура	27
3.5.2	Житлово-комунальне господарство	30
3.5.3	Поштові послуги та зв'язок	34
3.5.4	Соціальне забезпечення	34
3.5.5	Стан охорони здоров'я	37
3.5.6	Культура та розвиток туризму	39
3.5.7	Фізична культура та спорт; молодіжна політика	43
3.5.8	Освітній та науковий потенціал	45
3.6	Містобудівна документація	48
3.7	Розвиток економічного потенціалу	48
3.7.1	Економічний розвиток громади	48
3.7.2	Пріоритетні види економічної діяльності та смарт-спеціалізація	58
3.8	Фінансовий стан та бюджет громади	62
3.9	Безпекова інфраструктура	65
3.10	Органи управління громадою	67
3.11	Електронне урядування та громадські об'єднання	68
3.12	Гендерний аналіз громади	71
IV.	РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ	75
V.	SWOT-АНАЛІЗ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОРІВНЯЛЬНИХ ПЕРЕВАГ, ВИКЛИКІВ І РИЗИКІВ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ	88
VI.	СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	105
VII.	СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ	113
VIII.	СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ; ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ ТА ЕТАПИ І МЕХАНІЗМИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ	115
8.1	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	119
8.2	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	123
8.3	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	128
8.4	Стратегічна ціль 4. Громада багатівікових культурних традицій та історичного надбання	134
IX.	АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ	136
X.	ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ	144
XI.	МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ	145
XII.	ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ	146

**ПЕРЕЛІК
АБРЕВІАТУР**

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВПК	Військово-промисловий комплекс
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ВРП	Валовий регіональний продукт
ДСРР	Державна стратегія регіонального розвитку
ІРЦ	Інклюзивно-ресурсний центр
ЗДО	Заклад дошкільної освіти
ЗЗСО	Заклад загальної середньої освіти
ЗПО	Заклад позашкільної освіти
ЗСУ	Збройні сили України
ІГС	Інститути громадянського суспільства
КМР	Кропивницька міська рада
КМУ	Кабінет Міністрів України
КУ	Комунальна установа
КП	Комунальне підприємство
МКПІ	Міністерство культури та інформаційної політики України
МСП	Мале та середнє підприємництво
НПА	Нормативно-правові акти
ООП	Особливі освітні потреби
ОПФ	Організаційно-правова форма
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
ТІЦ	Туристично-інформаційний центр
ФОП	Фізична особа-підприємець
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ЮО	Юридична особа
IT	Information Technologies
RIS3	Research & Innovation Smart Specialization
USAID	U.S. Agency for International Development
UNISEF	United Nations Children`s Fund

I. МЕТА ТА ПІДСТАВИ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року (*надалі – Стратегія-2030*) є головним програмним документом розвитку громади на довгострокову перспективу.

Стратегія-2030 розроблялась на основі чинного українського законодавства із використанням кращого європейського та українського досвіду, відповідно до основних положень:

законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», «Про стимулювання розвитку регіонів», а також «Про інноваційну діяльність», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про стратегічну екологічну оцінку» тощо;

указів Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», від 18.08.2020 № 329/2020 «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму», від 02.06.2021 № 225/2021 «Про Стратегію людського розвитку» тощо;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року»;

Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816;

Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 № 265;

з урахуванням пріоритетів, що визначені постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки» (зі змінами) та Стратегією розвитку Кіровоградської області на 2021–2027 роки, затвердженої рішенням Кіровоградської обласної ради 12.03.2020 № 743 (із змінами);

з використанням територіально-орієнтованого та безпекового підходів з урахуванням змін та впливу, завданих збройною агресією проти України.

Необхідність розроблення Стратегії-2030 передбачена: Законом України «Про засади державної регіональної політики» (із змінами); Статутом територіальної громади міста Кропивницького, затвердженим рішенням міської ради від 31 січня 2019 року № 2303 та доцільністю впровадження нового стратегічного документа відповідно до європейських стандартів, що відповідатиме Цілям сталого розвитку України до 2030 року, положенням Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021–2027 роки, Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021–2027 роки.

Мета Стратегії–2030 полягає у визначенні стратегічних і оперативних цілей та завдань до них, що сприятимуть розвитку конкурентоспроможності та інноваційності пріоритетних галузей економіки громади на засадах наявних переваг та можливостей для досягнення сталого соціально-економічного розвитку території, нарощування темпів приросту валового продукту громади, створення сприятливих безпечних та комфортних умов життєдіяльності людини.

Стратегія-2030 розглядається як головний програмний документ для Кропивницької громади, що є основою для розроблення нових галузевих цільових програм та вдосконалення існуючих програм.

Розробка Стратегії-2030, зокрема її аналітичної частини (соціально-економічного аналізу), SWOT-аналізу, визначення стратегічного бачення, розробка проєктних ідей тощо, здійснювались з дотриманням загальноприйнятих принципів формування стратегічних документів, зокрема:

принципу об'єктивності, який передбачає застосування у дослідженні виключно наявних офіційних джерел інформації (за їх наявністю та відповідною повнотою відображення у відкритих джерелах), включаючи дані Державної служби статистики України, у тому числі Головного управління статистики у Кіровоградській області, центральних і місцевих органів виконавчої влади, галузевих програм розвитку, розроблених Кропивницькою міською радою та її виконавчими органами;

принципу обґрунтованості та доцільності, що передбачає визначення чітко сформульованих цілей розвитку та економічно обґрунтованих завдань і проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням міжнародного досвіду у сфері підготовки і реалізації програм економічного і соціального розвитку територій; принципу відкритості та прозорості, завдяки якому до розробки проєкту Стратегії-2030, зокрема стратегічного аналізу, SWOT-аналізу, визначенню місії та стратегічного бачення громади, стратегічних та оперативних цілей, завдань до них, підготовки проєктних рішень тощо, засідань фокус-груп, безперешкодно залучаються будь-які верстви населення та представники бізнесу, науки, громадськості на умовах партисипативності;

принципу недискримінації та рівного доступу, який передбачає дотримання прав будь-якого жителя громади бути залученим до розробки проєкту Стратегії-2030 та врахування інтересів різних суб'єктів територіальної громади;

принципу ефективності щодо визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, реалізації проєктних ідей у встановлені строки;

принципу історичного досвіду щодо врахування та використання позитивного надбання попереднього розвитку громади, у тому числі міжнародного досвіду розвитку територій;

принципу сталого розвитку, який націлений на забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

Відповідно до основних вимог до організації розробки стратегічних документів застосовувались різні моделі та методи, а саме:

партисипативна модель залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища, зокрема представників органів місцевої влади та її структурних підрозділів; громадських організацій, об'єднань, спілок, рад тощо; науки і освіти; бізнесу (суб'єктів господарювання будь-якої форми власності та видів економічної діяльності);

стратегічний аналіз та соціологічне опитування жителів громади щодо дослідження поточного соціально-економічного становища громади та життєдіяльності;

SWOT-аналіз з урахуванням стратегічного аналізу поточної соціально-економічної ситуації у громаді з подальшим визначенням сильних та слабких сторін, можливостей і загроз та їх взаємозв'язок;

засідання фокус-груп з метою якісного збору інформації та обговорення проблем і перспектив розвитку; вивчення громадської думки щодо ключових пріоритетів розвитку.

З метою здійснення ефективного процесу розроблення проєкту Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025–2027 роки з її реалізації рішенням виконавчого комітету Кропивницької міської ради від 09.04.2024 № 397 був утворений керівний комітет, до якого увійшли керівники вищої та середньої ланки виконавчого комітету міської ради, її структурних підрозділів, депутати, представники громадських організацій, освіти й науки, бізнесу й інші експерти. Склад керівного комітету відзначався високим експертним потенціалом, що позитивно вплинуло на ефективність його роботи в цілому.

Процес розроблення документа державного планування, розділи проєкту Стратегії–2030, що прийняті рішенням Керівного комітету, оприлюднені у спеціально створеній

рубриці «Стратегія-2030», яка розміщена на головній сторінці офіційного вебсайту Кропивницької міської ради.

Для напрацювання матеріалів до проєкту Стратегії-2030, їх обговорення і узгодження: **було проведено соціологічне опитування** жителів щодо оцінки соціально-економічного становища розвитку громади, у тому числі визначення основних потреб та проблем

було створено і забезпечено роботу 8 фокус-груп за пріоритетними напрямками розвитку громади **та 1 робочу групу**, а саме:

- фокус-група «Економічний потенціал»;
 - фокус-група «Розвиток людського потенціалу»;
 - фокус-група «Стала мобільність»;
 - фокус-група «Просторовий розвиток та екологія»;
 - фокус-група «Інфраструктурний розвиток»;
 - фокус-група «Цифрове управління та комунікація»;
 - фокус-група «Охорона здоров'я»;
 - фокус-група «Багатовікові традиції»
- робоча група «Співпраця з МОМ за проєктом «Відновлення та підтримка громад».

було проведено низку заходів, а саме:

в рамках співпраці з ГО «Центр дослідження суспільства» (Аналітичний центр CEDOS) щодо експертного супроводу з провдення громадських консультацій під час процесу розробки Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації (проєкту «Довіра через партисипацію: інформування та підвищення спроможності громад», що реалізується за підтримки Проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» (DG East)):

фасилітовану зустріч з молодими підприємцями (підприємцями) з обговоренням викликів та можливостей для розвитку бізнесу у Кропивницькій міській територіальній громаді та напрацюванням ідей до Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації;

зустріч з представниками (представницями) молодіжних організацій у співпраці з Управлінням молоді та спорту Кропивницької міської ради з обговоренням основних викликів щодо залучення молоді до процесів прийняття рішень, основних активностей та програм, до яких долучається молодь Кропивницької міської територіальної громади;

зустріч із студентами (студентками) вищих навчальних закладів на базі Центру підтримки бізнесу Кропивницької міської територіальної громади з обговоренням формулювання потенційного стратегічного бачення розвитку громади, її візії та напрацюванням ідей пріоритетних проєктів розвитку Кропивницької міської територіальної громади;

в рамках проєкту «Дослідження впливу та внеску громадянського суспільства у процес відновлення та розвиток громад», який організовує Інститут «Республіка» за підтримки Black Sea Trust for Regional Cooperation:

форум «Партнерство для кращого майбутнього: відновлення та стратегічний розвиток громади», організаторами якого виступили Всеукраїнська ініціатива «Активна Громада» Всеукраїнської громадської організації «Інститут Республіка» у Кіровоградській області та Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради з обговоренням залучення зацікавлених сторін у процес розробки Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації; можливостей розширення та вдосконалення цифрового управління; розвитку туристичного потенціалу як складової Стратегії-2030; застосування інструментів громадської участі у розробці та впровадженні Стратегії-2030.

в рамках Другого міського форуму розвитку громадянського суспільства «Сильні разом» за участі представників громадських організацій, місцевої влади та активістів:

врахування нових викликів та можливостей для розвитку громадянського суспільства, залучення активних жителів у процеси прийняття рішень, відкритості влади та принципів гендерного підходу у процесах формування і впровадження місцевої політики у Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації.

в рамках проекту «Відновлення та посилення спроможностей громад (HREF)», що впроваджується Міжнародною організацією міграції, за фінансової підтримки Німецького банку розвитку KfW від імені Федерального Міністерства (BMZ):

тренінг та ряд засідань робочої групи «Співпраця з МОМ за проектом «Відновлення та підтримка громад» з метою визначення пріоритетних проєктів Плану заходів з реалізації Стратегії-2030 у напрямках відновлення та відбудови об'єктів інфраструктури, підтримки психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, забезпечення навчання та підвищення обізнаності для зміцнення спроможностей у зниженні ризиків щодо торгівлі людьми, експлуатації, гендерно зумовленого насильства та насильства над дітьми, зміцнення громадянського суспільства.

в рамках опитування жителів Кропивницької міської територіальної громади щодо потреб впровадження інформаційних та цифрових технологій у всіх сферах життєдіяльності, що проводилось Управлінням інформаційних технологій Кропивницької міської територіальної громади.

Отже, Кропивницька міська територіальна громада переходить від короткострокового планування розвитку до довгострокового, що цілком відповідає як її інтересам, так і засадам державної регіональної політики у сфері стратегічного планування.

II. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Місто Кропивницький, раніше відоме як Єлисаветград та Кіровоград, було засноване у 1754 році як фортеця Святої Єлисавети, збудованої на правому березі річки Інгул на землях, що належали запорізькому війську. Вже на той час було зрозуміло про стратегічну важливість майбутнього міста. Тому фортеця була побудована на нагірному березі Інгулу; в свою чергу, на лівому березі річки розбудовувалось місто. На відміну від фортеці, місто не виконувало жодних військових функцій та розвивалось виключно завдяки привабливому географічному розташуванню.

Так, у другій половині XIX–початку XX століття Кропивницький, тоді Єлисаветград, переживав так звану «золоту еру» свого розвитку, що характеризувалась стрімким економічним, культурним та соціальним розвитком міста. Зокрема, місто стало важливим торговельним центром, особливо після будівництва залізниці (1868 рік), що сприяло розвитку промисловості, у тому числі машинобудування та переробки сільськогосподарської продукції. Важливим кроком на цьому шляху стало створення підприємства англійців братів Ельворті у 1874 році, що відкрили склад сільськогосподарських машин і інструментів та майстерню з їх ремонту. Вже за кілька років у 1881 році підприємство було трансформовано у завод з виробництва сільськогосподарських машин й іншої техніки, перетворивши Єлисаветград у відомий центр машинобудування. Подальшому розвитку промислового комплексу міста сприяв розвиток та розбудова потужного залізничного вузлу, що поєднував місто з морськими портами Одеси.

У період головування містом Олександра Пашутіна (міський голова з 1878 року до 1905 року) Єлисаветград активно розбудовувався, набувши європейського вигляду з розвиненою інфраструктурою. У місті з'явилися водогін (1893 рік), електричні трамваї (1897 рік), телефонна станція, телеграф, інші об'єкти соціально-побутової інфраструктури. На кінець XIX століття у місті функціонувала публічна бібліотека, діяло до 20 закладів освіти, зокрема і перший (1870 рік) заклад середньої освіти у місті – Єлисаветградське земське реальне училище.

Із створенням першого професійного театру (1882 рік), що став важливим культурним центром регіону, розпочався розвиток українського професійного театрального мистецтва. Відомий сьогодні як «Театр корифеїв» культурний простір створював величезний вплив на розвиток української драматургії та культурного життя, з яким пов'язані імена видатних діячів української культури як Марко Кропивницький, Іван Карпенко-Карий, Микола Садовський, Панас Саксаганський, Марія Заньковецька.

Із Кропивницьким пов'язані імена цілої плеяди діячів культури, історії, спорту тощо, зокрема літератор і публіцист Володимир Винниченко, письменники й драматурги Іван Карпенко-Карий та Юрій Яновський; музикант Генріх Нейгауз, композитор Юлій Мейтус, художник-авангардист Олександр Осмьоркін, філолог, науковець, педагог, літературний критик Іван Романченко й багато інших.

У ході технічної реконструкції промисловості у часи радянського союзу Кіровоград (на той час) перетворювався на важливий індустріальний центр та осередок легкої та машинобудівної промисловості з орієнтацією на сільське господарство. Запрацювали потужні промислові заводи, зокрема з виробництва сільськогосподарських машин: «Червона зірка» (нині – АТ «Ельворті»), завод ім. Таратути; гідравлічних насосів – «Гідросила», радіодеталей – «Радій», дозаторів – ТДВ "Завод дозуючих автоматів", електричних друкарських машинок – «Друкмаш» й інші. Місто інтенсивно змінювалось, а кількість його жителів подвоїлась.

З початку незалежності України відбувалась переорієнтація економіки міста з акцентом на розвиток приватних підприємств, у тому числі будівництва нових об'єктів промислового комплексу, розбудовою нової інфраструктури, зведення нових житлових та громадських будівель, розвитком торговельного сектору тощо.

У процесі свого історичного розвитку місто змінювало назви: до 1924 року – Єлисаветград, 1924–1934 роки – Зінов'євськ, 1934–1939 роки – Кірово, 1939–2016 роки – Кіровоград, з липня 2016 року – Кропивницький. У 1939 році було утворено Кіровоградську область і місто Кропивницький (тоді Кіровоград) став обласним центром.

Сучасний Кропивницький – місто обласного значення, багате своєю історичною та культурною спадщиною, має значний промислово-економічний та науково-технічний потенціал.

III. ОПИС ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПРОБЛЕМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

3.1 ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ, АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ

Географічно Кропивницька міська територіальна громада розташована у центральній частині Кіровоградської області, а також України, та межує з Великосеверинівською сільською територіальною громадою на півночі; Аджамською сільською територіальною громадою – на сході; Первозванівською сільською територіальною громадою – на півдні; Соколівською сільською територіальною громадою – на заході та Катеринівською сільською територіальною громадою – на північному сході.

Кропивницька міська територіальна громада була створена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Кіровоградської області» від 12.06.2020 № 716-р. До складу Кропивницької міської територіальної громади увійшли дві адміністративно-територіальні одиниці, а саме місто Кропивницький та селище Нове. Кропивницький є адміністративним центром Кіровоградської області із загальною площею 103 км² у сучасних адміністративних межах. Селище Нове, що увійшло до складу Кропивницької міської територіальної громади, географічно розташоване у східному напрямку від міста Кропивницького загальною площею 4,7 км². Місто Кропивницький поділяється на два адміністративні райони, а саме: Подільський та Фортечний.

З метою встановлення меж міста Кропивницького та створення повноцінного життєвого середовища, сприятливих умов для територіального розвитку міста Кропивницького, забезпечення ефективного використання потенціалу його території із збереженням природних ландшафтів та історико-культурної цінності, рішенням міської ради від 14.05.2024 № 480 погоджено проєкт землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Кропивницького Кіровоградської області з включенням в межі міста земель селища Нового, згідно з яким загальна площа міста становитиме 11,33 тис. га. Послідовність подальшого юридичного врегулювання нових меж Кропивницької міської територіальної громади передбачатиме погодження рішення з Кіровоградською обласною радою, Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України, у тому числі впровадження інших заходів, передбачених чинним законодавством України.

Відстань від міста до інших адміністративно-територіальних одиниць України, у тому числі до внутрішніх та зовнішніх транспортних інфраструктурних об'єктів, державного кордону тощо, автомобільним сполученням становить:

до Кривого Рогу – близько 120 км; до Миколаєва – 180 км; до Дніпра – 245 км; до Черкас – 130 км; до Львову – 690 км; до Києва – 300 км;

до міжнародного аеропорту «Бориспіль» – 290 км; до міжнародного аеропорту «Одеса» – 320 км; до міжнародного аеропорту Львова імені Д.Галицького – 700 км;

до морських портів Одещини – 340 км; до річкових портів Дунайського кластеру – 550 км;

до міжнародного аеропорту «Кишинів» – 490 км; до міжнародного аеропорту «Краків» – 1000 км;

до державного кордону з Молдовою у пункті пропуску «Паланка – Маяки – Удобене» - 360 км; з Румунією у пункті пропуску «Порубне» - 640 км; з Польщею у пункті пропуску «Смильниця» - 800 км.

Загалом привабливе географічне розташування громади створює необхідні передумови для розвитку автомобільного, залізничного та авіаційного транспортного сполучення, а також активного міграційного руху населення як в середині країни, так і за кордон.

3.2 ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

3.2.1 Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів

Територія Кропивницької міської територіальної громади пролягає у центрі Кіровоградської області, що за фізико-географічним районуванням відноситься до перехідної смуги від південної лісостепової зони до північного степу на берегах мережі річок Інгул та Сугоклея.

За геоботанічним районуванням територія відноситься до степової зони Бузько-Дніпровського округу різнотравно-злакових степів, байрачних лісів та рослинності гранітних відслонень. Зокрема на півночі області переважають мішані і листяні ліси та лісостеги; на півдні пролягають степові місцевості. Північна частина Східноєвропейської рівнини представлена грабовими (на вододілах), бересто-пакленовими (по байраках) дібровами подекуди із судібровами; на півдні переважають сухі байрачні бересто-пакленові та чорнокленові діброви.

Географічне розташування зумовило наявність родючих чорноземних ґрунтів, серед яких переважають звичайні та південні на лесових породах. У межах території громади переважають реградовані чорноземи; навколо – потужні чорноземи середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5% та малогумусні із вмістом гумусу близько 5,0%. Таким чином, оцінка родючості за агровиробничою групою зазначених ґрунтів коливається у діапазоні 73-80 балів, що відповідає високій урожайності близько 18,76 - 20,56 ц/га.

За рівнем здатності до міграції і накопичення забруднюючих речовин геохімічні ландшафти північного сходу області здатні до самоочищення; в свою чергу, території південного заходу мають низьку здатність до самоочищення.

Наслідками високого ступеня розораності земель є деградація ґрунтів та опустелення. Втрачається не лише біологічне різноманіття, а й водні об'єкти, зокрема - малі річки. Ґрунтово-меліоративна зона території громади передбачає впровадження розрідженого зрошення та масових заходів по боротьбі з водною ерозією шляхом затримання води в ґрунті і використання її для збільшення продукції рослинництва.

Інженерно-геологічні умови освоєння території громади відносяться до середньої та підвищеної складності у більшості за рахунок можливості просідання лесових ґрунтів, ризиків зсувів, карстів, підтоплення.

3.2.2 Гідрологічні та кліматичні умови; водні ресурси

Територія Кіровоградської області, зокрема Кропивницької громади, переважно рівнинна, лежить в межах зон достатньої водності на півночі та недостатньої водності на півдні. Згідно з водогосподарським районуванням території Кіровоградської області належать до басейнів Південного Бугу та Дніпра. Зокрема гідрографічна мережа Кропивницької громади, що належить до басейну річки Південний Буг, її лівої притоки річки Інгул, має доволі низьку щільність: на 5 км² площі припадає 1 км річок.

Кіровоградська область малозабезпечена водними ресурсами, що не задовольняють потреби населення та галузей економіки оскільки розподілені нерівномірно, що впливає на необхідність у додатковому заборі води з басейну річки Дніпро та використання води з розгалуженої мережі штучних ставків та водосховищ.

На території Кропивницької міської територіальної громади протікає 20 поверхневих водойм, у тому числі 4 річки, 6 струмків та 10 потічок. Основним джерелом водопостачання території громади є підземні води Криворізького артезіанського басейну та поверхневі води басейну річки Інгул та її приток. Загальна площа водного дзеркала річкового басейну становить 322,78 га з об'ємом – 3 227,8 тис.м³.

Річка Інгул відноситься до середніх річок, є найбільшою водною артерією громади, протікає через центр міста Кропивницький з півночі на південь. У нижній течії Інгул багатоводний з кам'яними високими берегами, порізаними ярами, де утворюються широкі плавні зарослі переважно очеретом; гирло місцями дуже широке. Інші річки, що протікають

по території громади, визначаються як малі, зокрема праві притоки Інгулу: Грузька, Сугоклея; ліва притока Інгулу – Біянка.

За гідрохімічним складом поверхневі води у більшості гідрокарбонатно-кальцієві із середнім діапазоном коефіцієнта жорсткості 2,5-6,0. Гідрогеологічна структура відноситься до масиву Українського щита з наявною областю Криворізького артезіанського басейну, що обумовлює мало сприятливість для формування запасів підземних вод. Водозабезпеченість місцевим стоком у середній по водності рік на 1 людину становить близько 0,9 тис.м³, у маловодний – знижується до 0,2 тис.м³. Сумарна водозабезпеченість на 1 жителя Кіровоградської області становить 48,5 тис.м³.

Необхідність впровадження принципів басейнового управління визначає передумови та напрями створення на територіях громад Кіровоградської області сучасного механізму використання, охорони і відтворення вод, який відповідатиме найбільш ефективній міжнародній практиці і надасть змогу реалізувати стратегію державної політики, спрямованої на запобігання виснаження водних ресурсів та досягнення і підтримання доброї якості води.

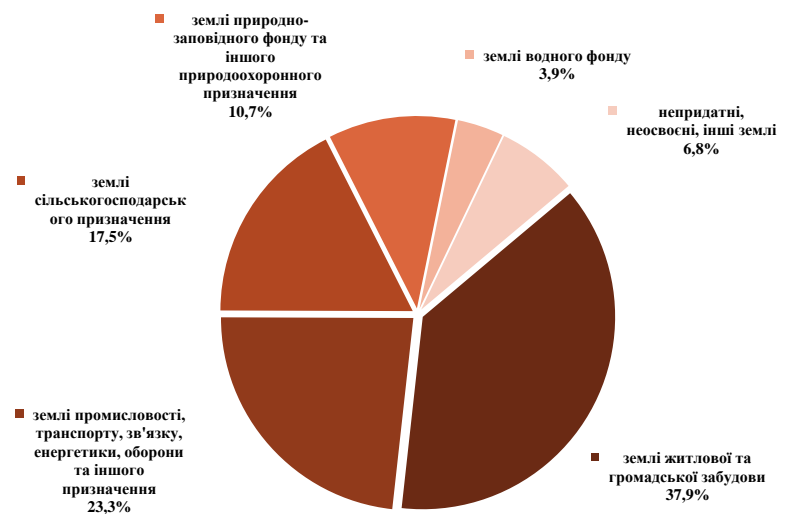
За агрокліматичним зонуванням територія громади розташована у зоні помірно-континентального клімату з гідротермічним коефіцієнтом від 0,7 до 1,0, що свідчить про посушливий або слабо посушливий клімат зі сприятливою та помірно комфортною біокліматикою з добре вираженими порами року. Середньорічна кількість опадів становить 499 - 582 мм, у тому числі найбільше опадів спостерігається у липні, найменше – у жовтні.

Територія області перебуває під дією західного перенесення повітряних мас помірних широт; степова зона громади перебуває під впливом континентальних повітряних мас зі сходу. Клімату Кіровоградщини властиві і небезпечні явища погоди, такі як сильні зливи, град, ожеледиці, пилові бурі тощо. Нерідким явищем у степовій зоні є пилові або чорні бурі та суховії, які завдають великих збитків господарству скороченням або повною загибеллю урожаю.

3.2.3 Земельні ресурси

Структура земельного фонду міста Кропивницького складається переважно із земель житлової та громадської забудови (3,9 тис. га); земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення (2,4 тис. га); земель сільськогосподарського призначення (1,8 тис. га); земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення (1,1 тис. га); земель водного фонду (0,4 тис. га); непридатних, неосвоєних, інших земель (0,7 тис. га).

Діаграма
Структура земельного фонду Кропивницької міської територіальної громади

* на основі даних
Кропивницької міської ради

Площа селища Нового становить 0,5 тис.га. Виникає необхідність у детальній інвентаризації та структуруванні бази даних земель за їх призначенням, у тому числі з урахуванням приєднаних територій селища Нового та Аджамської промислової зони, з метою впорядкування земельних відносин та виявлення інвестиційно привабливих майданчиків greenfield та об'єктів нерухомого майна brownfield.

Станом на 01.07.2024 року кількість чинних договорів оренди земельних ділянок, укладених Кропивницькою міською радою із суб'єктами господарювання, становила 2261 угода. Основними статтями надходжень до бюджету громади від операцій із землею були орендна плата за землю та продаж земельних ділянок з аукціону. Зокрема надходження від плати за землю у бюджеті громади за період з 2021 по 2023 роки збільшились на 32,1% з 158,9 млн.грн. до 209,9 млн.грн.

3.2.4 Корисні копалини

Ресурсний потенціал Кропивницької міської територіальної громади невід'ємний від ресурсів області. Геологічна будова її території зумовлена розташуванням на площі Українського кристалічного щита та його структурної одиниці Кіровоградського тектонічного блоку. Корисні копалини Кропивницької міської територіальної громади представлені наступними родовищами:

- Кіровоградське (Сухокліївське) родовище граніту, що розташоване на півночі Кропивницького, містить біотитовий рожево-сірий граніт, який використовується для виробництва бутового каменю і щебеню для будівельних робіт, а також для заповнювача важкого бетону;
- Балашівське родовище вторинних каолінів, піску, піщано-глинистих порід, що використовуються у будівельній галузі, розташоване на північному заході Кропивницького;
- Родовища уранової руди (найбільші поклади уранової руди в Україні знаходяться на території Кіровоградської області), зокрема Мічуринське, що експлуатується на південних околицях Кропивницького; Лелеківське родовище, що не розробляється, є найбільш перспективним для розробки та потребує детального геологічного вивчення;
- Кіровоградське родовище питних підземних вод, придатних для господарсько-питного водопостачання, зокрема: ділянка Балка Базарна (водозабір Холодні ключі) з обсягами запасів 4,8 тис.м³/добу; ділянка Лелеківська-І з обсягами запасів 7,5 тис.м³/добу; ділянка Сугоклеїська з обсягами запасів 2,5 тис.м³.

3.3 ДОВКІЛЛЯ ТА РЕКРЕАЦІЯ

3.3.1 Стан екологічної ситуації

Атмосферне повітря

Техногенне навантаження забрудненості території Кропивницької міської територіальної громади високе за рахунок концентрації великої кількості промислових підприємств, розташування головних транспортних магістралей, високої господарської освоєності земель, достатньої густоти населення, загального забруднення природного середовища та високої ураженості території антропогенними процесами.

Важливими показниками, які характеризують стан повітря в громаді, є обсяги викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, їхня динаміка.

Таблиця

Основні показники забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами за видами економічної діяльності Кропивницького району

Види економічної діяльності	2022			2023		
	Викиди, т	Вагова структура, %	Частка у загальних викидах області, %	2023	Вагова структура, %	Частка у загальних викидах області, %
сільське, лісове та рибне господарство	1 013,4	34,37	60,19	1 024,5	29,57	59,89
добувна промисловість та розроблення кар'єрів	55,7	1,89	6,87	95,7	2,76	9,33
переробна промисловість	1 488,5	50,48	28,86	929,1	55,67	50,82
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	186,6	6,33	67,49	209,0	6,03	69,09
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	15,5	0,53	57,20	32,2	0,93	69,10
транспорт, складське господарство	96,4	3,27	41,13	104,7	3,02	33,86
операції з нерухомим майном	0,6	0,02	5,77	0,8	0,02	6,02
професійна, наукова та технічна діяльність	2,3	0,08	100,00	2,8	0,08	100,00
державне управління й оборона	29,0	0,98	58,70	36,5	1,05	23,01
освіта	4,3	0,15	9,39	2,3	0,07	5,82
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	56,4	1,91	51,41	27,5	0,79	30,02
Всього	2 948,7		35,08	3 465,1		46,22

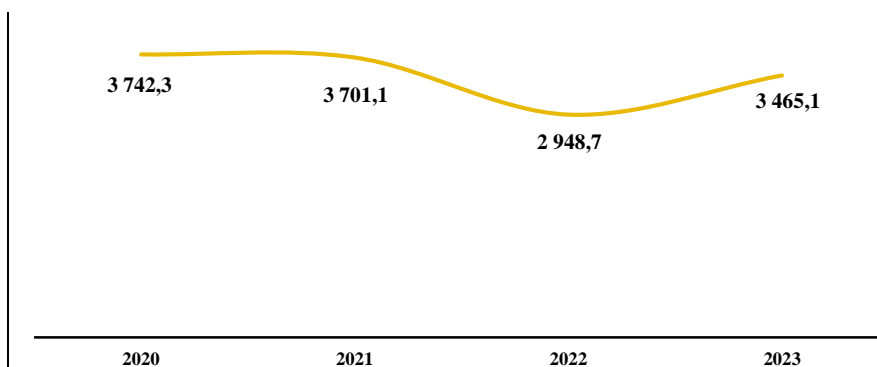
* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області, Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році

Обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря підприємствами, установами та організаціями визначаються шляхом проведення інвентаризації стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, видів та обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, пилогазоочисним обладнанням на підприємствах – суб'єктах господарювання.

У цей час рівень забруднення атмосферного повітря є достатньо високим. За роки повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами значно виросли (на 17,5%). Найбільші викиди за результатами 2023 року спостерігались у переробній промисловості (55,7%) та сільському, лісовому та рибному господарстві (29,6%). Враховуючи високу урбанізацію Кропивницької міської територіальної громади, щільність

населення та концентрацію потужних промислових об'єктів, частка викидів Кропивницького району у загальному обсязі області досягає майже половини всіх викидів забруднюючих речовин (46,2%). По окремих галузях така вага є навіть більшою, зокрема в оптовій та роздрібній торгівлі (69,1%), постачанні електроенергії, газу, пари (69,0%), сільському, лісовому та рибному господарстві (59,9%), переробній промисловості (50,8%).

Таблиця
Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферу Кропивницького району, т

* дані Головного управління статистики у Кіровоградській області

Динаміка викидів з 2020 року мала позитивну тенденцію до скорочення, хоча можна припустити, що таке зниження забруднення пов'язане із певним скороченням господарської діяльності: по-перше, під час карантинних обмежень розповсюдження коронавірусної інфекції COVID-19 у 2020 році та частково у 2021, а також під час повномасштабного вторгнення у 2022 році.

Таблиця
Динаміка викидів забруднюючих речовин за одиничним показником

	Викиди від стаціонарних джерел			
	2020	2021	2022	2023
Викиди, т, у т.ч.	3 742,3	3 701,1	2 948,7	3 465,1
у розрахунку на 1 км ² , кг	38,5	38,1	30,3	35,6
у розрахунку на 1 особу, кг	0,87	0,86	0,69	0,81

* розраховано на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

За результатами 2023 року загальні обсяги викидів почали зростати, що відобразилось й на одиничних показниках, зокрема зросли викиди на 1 км² площі території до 35,6 кг та на одного жителя – до 0,81 кг. Вагова структура основних видів забруднюючих речовин включає суспендовані тверді частинки (28,6%), оксид вуглецю (25,8%), метан (18,8%), сполуки азоту (12,8%), діоксид та інші сполуки сірки (7,8%) й інші.

Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря від пересувних джерел в громаді є автомобільний транспорт, у тому числі транзитний. За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області на основі даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами мала наступний вигляд: 2019 рік – 43,5 тис. т; 2020 рік – 38,5 тис. т; 2021 рік – 40,6 тис. т.

Серед основних забруднювачів атмосферного повітря на території громади здійснюють діяльність ТОВ «Кіровоградський завод будівельних матеріалів №1», ПрАТ «Кропивницький олійноекстракційний завод», ТОВ «Придніпровський олійноекстракційний завод», ТОВ «ОЕЗ Градоля», ТОВ «Укрпромтара», ТОВ «Капро Ойл», КП «Теплоенергетик», ТОВ «Фалькон Агро Груп», ТОВ «Кіровоградпостач».

Чинники забруднення повітря знаходяться у постійному динамічному стані та залежать від багатьох складових. Політика, спрямована на зниження викидів, має бути направлена на впровадження підприємствами та організаціями заходів з екологізації виробництва завдяки удосконаленню та оновленню технологічних процесів, машин і устаткування, модернізації існуючих та застосуванню інноваційних методів виробничого

процесу, впровадженню сучасних інноваційних технологій очищення та новітнього сучасного ефективного пилогазоочисного устаткування тощо.

Стан водних ресурсів

За рівнем забезпеченості водними ресурсами Кіровоградська область є однією з найменш забезпечених у регіональному розрізі України. Джерелами водопостачання області є поверхневі води басейну річки Дніпро, Південного Бугу та підземні води басейну Українського кристалічного щита.

З метою задоволення рекреаційних, господарсько-побутових потреб та для зрошення водний фонд Кропивницької міської територіальної громади представлений розгалуженою мережею річки Інгул та її приток, а також Новомиколаївським водосховищем, що розташоване на річці Інгул загальною площею 256,7 га, та Лелеківським водосховищем, розташованим на річці Грузька загальною площею 12,5 га.

Окрім цього, для технічного водопостачання підприємств, для зрошення та обводнення сільськогосподарських угідь, риборозведення, задоволення культурно-побутових потреб, забезпечення протиерозійних цілей та інших потреб використовуються водні ресурси ставків та інших водойм. Найбільшою проблемою ставків громади є їх маловодність, замулення, заболочення, заростання, незадовільний стан гідроспоруд та земляних дамб (гребель).

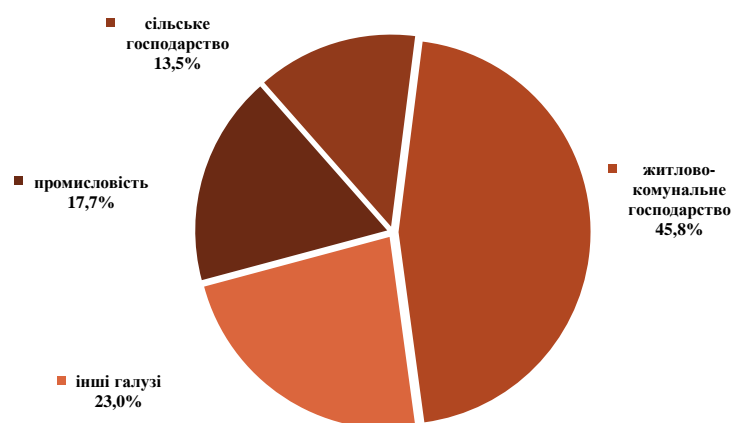
Відповідно до моніторингу на масивах поверхневих вод Регіонального офісу водних ресурсів у Кіровоградській області (водозабір на річці Інгул міста Кропивницького) за результатами проведених фізико-хімічних вимірювань поверхневих вод, гідрохімічний стан води знаходиться на задовільному рівні, з незначними сезонними змінами показників якості води. Значення вмісту розчиненого у воді кисню знаходилися в межах оптимальних значень. Хоча спостерігається висока каламутність річкових вод більше 500 г/м³. Актуальною проблемою території є водна ерозія ґрунтів. Через наявність ставків річкова мережа сильно замулена і заростає очеретом, місцями пересихає або перетворюється на заболочену місцевість.

На санітарний стан річки Інгул впливають зворотні води промислових підприємств та побутових споживачів. За результатами обліку хіміко-мікробіологічних вимірювань питної води у пунктах водозаборів Кропивницького за дослідженнями обласного комунально-виробничого підприємства «Дніпро-Кіровоград» на 2024 рік якість води має відхилення від відповідних нормативів, знаходиться на задовільному рівні з незначними сезонними змінами, а саме: хімічні та санітарно-бактеріологічні показники поверхневих джерел знаходяться у межах референтних інтервалів; окремі показники підземних джерел перевищують нормативні, зокрема жорсткість, наявність сульфатів, сухого залишку.

Водокористування поверхневими джерелами переважає та складає 89% від загального водозабору; 11% залишається для підземних джерел. Водні ресурси переважно споживаються для виробничих потреб (57,3%), питних та санітарно-гігієнічних (35,3%), потреб зрошення (6,3%) та інших потреб (1,0%).

Таблиця
Вагова структура
водокористування за
основними видами
діяльності

* на основі даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році

Скид зворотних вод у поверхневі водні об'єкти від загального водовідведення складає близько 86,2%, серед якого 9,9% - нормативно очищені, 39,6% - води, що не потребують очистки, 50,5% - забруднені, недостатньо очищені води.

Водопровідно-каналізаційна система Кропивницької міської територіальної громади знаходиться на обслуговуванні ОКВП «Дніпро-Кіровоград». Зокрема, джерелами централізованого водопостачання є магістральний районний водопровід «Дніпро-Кіровоград» з потужністю 45-50 тис.м³/добу та підземний водозабір «Холодні ключі» з потужністю 2,5-4,0 тис.м³/добу. Резервний водозабір «Лелеківський» працює у режимі пониження рівня ґрунтових вод зі скидом в річку Інгул. Водні стоки транспортуються на головну каналізаційну насосну станцію, яка перекачує їх на каналізаційні очисні споруди потужністю 60,0 тис.м³/добу для проходження процесу механічного і біологічного очищення. Очищені стічні води проходять процес доочищення на біоставках і скидаються у річку Інгул.

Зливово каналізація має протяжність 33 км, що складає лише 11% від загальної протяжності доріг Кропивницького (302,8 км). Існуюча мережа потребує суттєвого покращення пропускної здатності та більшого охоплення території, зокрема місць постійного підтоплення – географічно низьких територій.

Перед водокористувачами, насамперед підприємствами житлово-комунального господарства, стоїть проблема реконструкції водогінних та каналізаційних мереж, технічна зношеність яких досягла суттєвих масштабів втрати свіжої води при її транспортуванні. Серед основних забруднювачів водних ресурсів, які здійснюють діяльність на території громади, є ОКВП «Дніпро-Кіровоград», КП «Теплоенергетик», КНП «Кіровоградський обласний фтизіопульмонологічний медичний центр Кіровоградської обласної ради».

Відходи

Поводження з відходами є однією з найгостріших проблем у громаді з точки зору негативного впливу на довкілля та його компоненти. Ускладнення ситуації відбувається завдяки відсутності ефективної системи поводження з відходами на рівні області, що зумовлює їх накопичення у значній кількості у місцях видалення та призводить до антропогенного навантаження, зокрема забруднення землі, водних об'єктів, атмосферного повітря тощо. Необхідність у розробці і впровадженні регіонального плану управління відходами у Кіровоградській області на довгострокову перспективу набуває все більшого значення.

У процесі здійснення господарської діяльності підприємствами та організаціями утворюється близько 63,7% від загального обсягу утворених відходів; домогосподарствами – 36,3%.

Основними джерелами утворення відходів у громаді у галузевій структурі видів економічної діяльності є підприємства переробної галузі (53,5%), та сфери комунально-побутового обслуговування (1,9%).

Таблиця
Структура утворення
відходів за видами
економічної діяльності

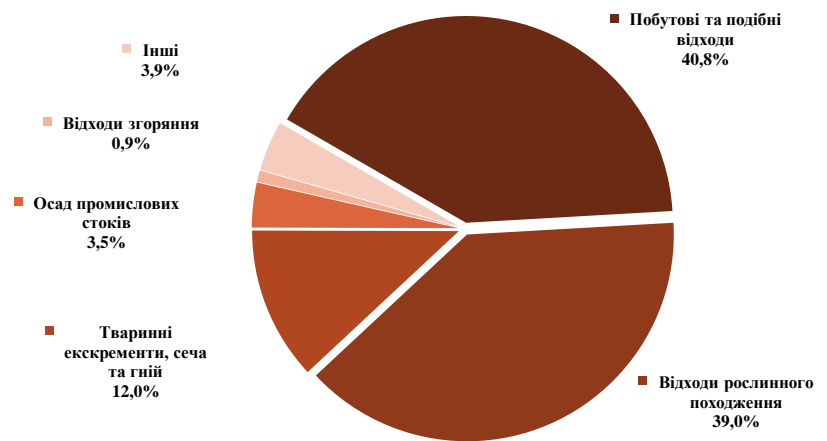
* на основі даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році

Побутові та подібні відходи з відходами рослинного походження становлять суттєву частку загальних утворених відходів (79,8%), близько 19,1% яких спалюються з метою отримання енергії та теплового перероблення.

Таблиця
Структура утворення
відходів

* на основі даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році

Серед підприємств – основних накопичувачів промислових відходів на території громади здійснюється діяльність ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (шлам від очищених комунальних (міських) стічних вод); КП «Теплоенергетик» (шлам, що утворюється від освітлення води).

Збирання твердих побутових відходів здійснюється контейнерним (переважно багатоповерхова забудівля) та безконтейнерним (приватний сектор) методами. Полігон захоронення твердих побутових відходів на території Кропивницької міської територіальної громади відсутній; натомість в межах міста знаходиться одне паспортизоване сміттєзвалище – місце видалення відходів загальною площею 18,87 га, наповненість якого становить близько 80%. Сміттєзвалище знаходиться у задовільному стані, тому здійснюються роботи, пов'язані із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивациі території з використанням сучасних технологій.

З метою зменшення викидів в атмосферу шкідливих речовин, що утворюються у відходах існуючого сміттєзвалища, з 2019 року було розпочато реалізацію проєкту будівництва комплексної інженерної споруди із системою збору біогазу сміттєзвалища твердих побутових відходів для виробництва електричної енергії, яка убезпечувала сміттєзвалище від самозаймань і розповсюдження їдких запахів та генерувала електроенергію, що надходила до енергосистеми за «зеленим тарифом».

Радіаційний фон

Результати вимірювань природного радіаційного фону, що створюється випромінюванням природних радіонуклідів та космічного випромінювання, має стабільну динаміку. Протягом 2024 року інформації про перевищення за радіоекологічними факторами не надходило. За даними Кіровоградського обласного центру контролю та профілактики хвороб радіаційний фон в Кропивницькій міській територіальній громаді коливається від 0,07 до 0,12 мкР/год., що не перевищує показник природного фону, характерного для Кіровоградської області. В цілому радіаційна обстановка на території громади залишається стабільно нормальною.

3.3.2 Природно-заповідний фонд; екологічна мережа

Природно-заповідний фонд представляє собою ділянки суші та водного простору, природні комплекси та об'єкти, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність та виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонового моніторингу навколишнього природного середовища.

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» природно-заповідні території охороняються як національне надбання, щодо яких встановлені особливі режими охорони, відтворення і використання, які виступають складовою частиною світової системи природних територій. Розвиток системи природоохоронних територій є важливою передумовою для забезпечення сталого розвитку як країни, так і регіонів.

Безпосередньо природно-заповідний фонд Кропивницької міської територіальної громади представлений унікальними та найкраще збереженими природними територіями та об'єктами. Заповідні території включають 6 об'єктів місцевого значення загальною площею 128,65 га відповідно до реєстру державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Таблиця

Структура територій та об'єктів ПЗФ Кропивницької міської територіальної громади

№	Об'єкт природно-заповідного фонду	Рік створення	Загальна площа, га	Назва підприємства, установи - землекористувача (землевласника), у відані якого знаходиться об'єкт ПЗФ
1	Зелений сосновий масив в районі вулиці Лісопаркова - ландшафтний заказник місцевого значення	2009	30,00	КП Трест зеленого господарства КМР
2	Ковалівський - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	8,60	КП Благоустрій КМР
3	Парк Космонавтів - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	4,57	КП Трест зеленого господарства КМР
4	Парк Перемоги - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	39,50	КП Благоустрій КМР
5	Дендропарк (50 років Жовтня) - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	42,70	КП Парк культури та відпочинку
6	Козачий острів - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	2018	3,28	КП Благоустрій КМР
Всього			128,65	

* на основі даних Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

- **Зелений сосновий масив в районі вулиці Лісопаркова** – ландшафтний заказник місцевого значення, загальною площею 30,0 га, розташований на півночі міста з протяжністю лісопаркової зони до берегу річки Інгул. Ландшафтний заказник є об'єктом збереження, охорони і відновлення лісового масиву природного походження з типовою для цієї формації флорою і фауною та підтримки загального екологічного балансу регіону.

- **Ковалівський** – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 8,6 га, розташований у північно-східній частині середмістя

Кропивницького в межах житлових масивів. Парк відноситься до об'єктів публічного простору громади (Парк культури та відпочинку) та має естетичне, виховне, природоохоронне та оздоровче значення; є об'єктом збереження, відтворення та раціонального користування близько 30 порід деревних та чагарникових насаджень.

- **Парк Космонавтів** – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 4,57 га, розташований на правому березі річки Інгул, що є об'єктом природоохоронного збереження деревних та чагарникових насаджень.

- **Парк Перемоги** - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 39,5 га, розташований у межах центральної частини міста, межуючи на заході із річкою Сугоклея. На території парку здійснюється охоронна діяльність щодо представників флори і фауни, у тому числі видів, що занесені до Червоної книги України.

- **Дендропарк (50 років Жовтня)** - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 42,7 га, розташований на захід від центральної частини міста. Парк має естетичне, виховне, природоохоронне та оздоровче значення з представленням значної дендрологічної колекції різних видів дерев та чагарників.

- **Козачий острів** - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 3,28 га, розташований у центрі міста, межуючи з річкою Інгул на заході. Парк представляє собою територію із штучним рослинним насадженням з ареалом проживання окремих видів рослин та тварин.

Невелика площа територій природно-заповідного фонду Кропивницької міської територіальної громади свідчить про достатньо низький показник заповідності, що становить всього 1,15%. У порівнянні з показником заповідності Кіровоградської області, що становив 4,15% за результатами 2023 року та загальної заповідності природоохоронних територій України, яка становила 6,77%, Кропивницька міська територіальна громада суттєво відстає.

Показник заповідності є суттєвим екологічним і соціальним індикатором, підвищення якого сприяє підтриманню екологічного балансу екосистем та екологічній стабільності територій. Зокрема, відповідно до Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року, затвердженої 20.05.2020 року, передбачається розширення територій та збільшення кількості об'єктів природоохоронних земель до 30%; згідно з показниками моніторингу досягнення цілей Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки значення показника заповідності має становити 15%.

Таблиця
Основні показники
заповідності територій

Показник	Площа, тис.га	Кропивницька громада			Кіровоградська область		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Загальна площа території Кіровоградської області, тис.га	2 458,80						
Загальна площа території Кропивницької громади, тис.га	11,33						
Площа об'єктів природно-заповідного фонду області, тис.га					101,41	101,52	101,95
Показник заповідності області, %					4,12	4,13	4,15
Площа об'єктів природно-заповідного фонду громади, тис.га		0,13	0,13	0,13			
Показник заповідності громади, %		1,15	1,15	1,15			

* розраховано на основі даних Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

За період з 2021 року розширення площ територій природно-заповідного фонду Кіровоградської області відбувалось дуже повільно; збільшення становило близько 0,5%. В свою чергу, площа природоохоронних територій Кропивницької міської територіальної громади залишалась незмінною з 2018 року; нових об'єктів природно-заповідного фонду зареєстровано не було.

Окремі території, що мають особливу цінність для охорони довкілля, відносяться до Смарагдової мережі. Мета збереження територій Смарагдової мережі полягає у забезпеченні охорони оселищ та видів, наведених у Резолюціях Бернської конвенції, що і є передумовою для створення території Смарагдової мережі та збереження яких реалізується через біогеографічний підхід, що передбачає визначення територій довгострокового збереження видів і оселищ в межах біогеографічних регіонів.

Територія Кропивницької міської територіальної громади знаходиться в межах степового біогеографічного регіону, через яку із півночі та північного сходу через центр міста Кропивницький на південь проходять території Смарагдової мережі, а саме:

- долина річки верхнього Інгулу, що прийнята до Смарагдової мережі у серпні 2018 року за ідентифікаційним номером UA0000304 загальною площею у Кіровоградській області 18 734,18 га;
- долина річки середнього Інгулу, що прийнята до Смарагдової мережі у серпні 2018 року за ідентифікаційним номером UA0000305 загальною площею у Кіровоградській області 31 029,07 га.

Території та об'єкти природоохоронних земель Кропивницької міської територіальної громади включені до регіональної схеми екологічної мережі Кіровоградської області. Природно-заповідний фонд є складовою природно-рекреаційних ресурсів громади, які мають значні перспективи щодо створення територіально-рекреаційного комплексу, що поєднає місця рекреації та відповідну інфраструктуру виховної, естетичної, наукової та природоохоронної направленості.

Найбільш перспективними можуть бути напрями оздоровчого, пізнавального, наукового та історико-культурного туризму, як регіонального (внутрішнього), так і міжнародного, включаючи активний відпочинок (зелений туризм, спортивний туризм тощо) та історико-етнографічний туризм.

3.4 ДЕМОГРАФІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

3.4.1 Демографічна ситуація

Місто Кропивницький є адміністративним центром Кіровоградської області та її найбільшим за чисельністю населеним пунктом. Після створення Кропивницької міської територіальної громади у 2020 році та приєднання до її адміністративно-територіальних меж селища Нове загальна чисельність агломерації збільшилась.

Таблиця
Динаміка зміни
чисельності населення

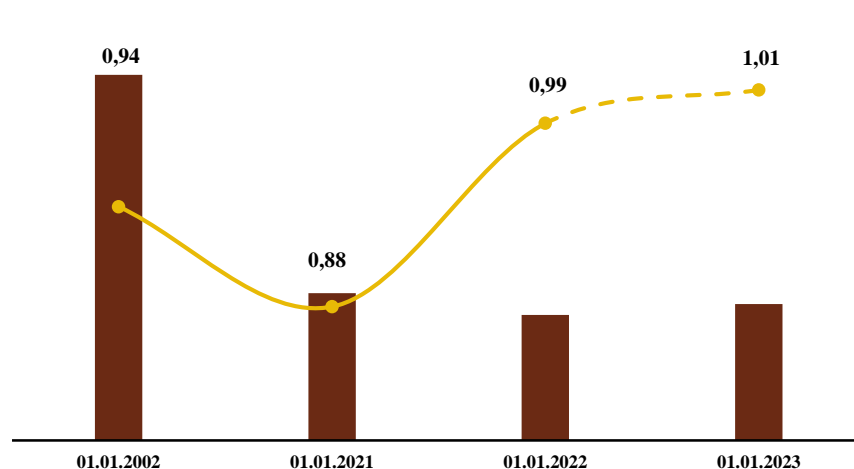
* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області, Кропивницької міської ради

	Чисельність населення, осіб			
	01.01.2002	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Кропивницька міська територіальна громада	262 543	231 162	228 007	229 584
<i>скорочення (-), %</i>	-5,6	-12,0	-1,4	0,7
місто Кропивницький	262 543	222 695	219 676	
селище Нове		8 467	8 331	
Кіровоградська область	1 133 052	920 128	903 712	
<i>скорочення (-), %</i>		-18,8	-1,8	

За період з дати останнього державного перепису населення у грудні 2001 року скорочення чисельності в умовах сучасних адміністративно-територіальних меж Кропивницької міської територіальної громади становило 12,0%, хоча в області даний показник був суттєво гіршим та становив 18,8%. Це обумовлено статусом Кропивницького як обласного центру та наявною розвинутою інфраструктурою, кращою, ніж в інших населених пунктах області. Зокрема за 2021 рік скорочення населення області також відбувалось швидше, ніж у Кропивницькій міській територіальній громаді. Повномасштабне вторгнення спричинило неконтрольований рух населення, як у межах області і країни, так і за кордон. Частина жителів Кропивницької міської територіальної громади виїхала за її межі, водночас спостерігався міграційний рух внутрішньо-переміщених осіб (ВПО) на територію громади. І якщо динаміку пересування ВПО у разі їх відповідної реєстрації можна відслідкувати, то визначити точну чисельність наявного населення громади з урахуванням таких пересувань достатньо важко. Очевидно, що негативні наслідки війни підсилять наявну тенденцію депопуляції населення, а також прискорять процеси природного скорочення чисельності. Загалом, загальний базисний темп зменшення чисельності населення за період з 2002 року по 2023 рік становив близько 12,6%.

Діаграма
Темп
зростання/скорочення
чисельності населення
Кропивницької громади

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області, Кропивницької міської ради

Припускається, що за рахунок більшої кількості прибулих ВПО на територію Кропивницької міської територіальної громади, міграційний приріст випередив показник скорочення населення, та вплинув на зростання чисельності в громаді на 0,7%. На травень

2023 року кількість зареєстрованих ВПО на території громади становила 25 998 осіб. Хоча за оціночними даними мав місце приріст, щільність населення Кропивницького у 2023 році дещо впала у порівнянні з попереднім періодом на 4,0% до 2 026 осіб/км², насамперед за рахунок приєднання до територіальних меж міста селища Нового з достатньо низькою урбанізацією.

Таблиця
Динаміка коефіцієнтів
руху населення

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

		коефіцієнт природного руху	коефіцієнт міграційного руху	загальний коефіцієнт руху населення
Кропивницький				
	2019	-6,9	-2,1	-9,0
	2020	-9,4	-2,0	-11,4
	2021	-13,1	-0,6	-13,7
Кіровоградська область				
	2019	-9,7	-3,6	-13,3
	2020	-11,4	-2,6	-14,0
	2021	-14,8	-3,2	-18,0

У довоєнний період спостерігалась негативна динаміка поступового збільшення коефіцієнтів природного скорочення населення, як у громаді, так і в області, хоча темп скорочення Кропивницького був повільнішим. Можна припустити, що суттєва швидкість зростання частково пов'язана із розповсюдженням коронавірусної інфекції COVID-19 у 2020-2021 роках. Загалом коефіцієнт природного руху показує загальний показник відтворення населення, зокрема у даному випадку свідчить про суттєве перевищення смертності над народжуваністю та її динамічне зростання. За відсутністю офіційних статистичних даних щодо народжуваності та смертності у період воєнних 2022-2023 років, зазначені коефіцієнти розрахувати неможливо. Але очевидно, що загибель людей під час бойових дій, зростання захворюваності суттєво вплинуть на зростання смертності та підвищення від'ємного значення коефіцієнтів.

Крім того, негативні наслідки війни, у тому числі мобілізаційна політика, вплинуть на збільшення дисбалансу у статевовіковій структурі населення, що в свою чергу приведе до зростання ваги вікової категорії населення «60 років і старше», зменшуючи частку категорії найбільш активного дітородного віку та підсилюючи навантаження на активне працездатне населення.

Таблиця
Вагова структура вікових
груп населення, %

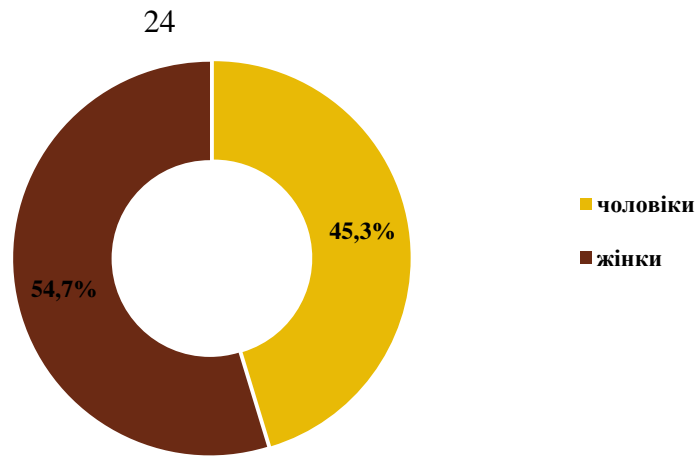
* за даними звіту про НДР «Розробка прогнозу чисельності населення Кропивницької міської територіальної громади до 2032 року» Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи

Вікові групи	Кропивницький	Кропивницька громада без ВПО	ВПО
	01.01.2002	01.01.2023	01.01.2023
до 16 років	16,8	15,4	21,7
16 - 59 років	65,5	60,9	59,3
60 років і старше	17,7	23,7	19,0
у т.ч. жінки 15 - 46 років	29,1	24,2	29,9

Зокрема, вага вікової групи «до 16 років» у загальній структурі населення громади помітно зменшилась на 8,3%, про що говорить тенденція скорочення народжуваності; проте частка жителів вікової групи «60 років і старше» зросла на 33,9%, що говорить про стрімке старіння населення. Вікова структура ВПО відрізняється від загальної структури громади, що обумовлено переважно міграцією жінок з дітьми у більш безпечні місця та низькою мобільністю людей похилого віку.

Діаграма
Статеві структура
населення
Кропивницької міської
територіальної громади

* на основі даних Головного
управління статистики у
Кіровоградській області

Статевий розподіл населення Кропивницької міської територіальної громади суттєво не відрізнявся від розподілу населення Кіровоградської області. А саме, чоловіків в області проживало 46,2%, несуттєво більше, ніж у Кропивницькій громаді; жінок – 53,8%. Зазначені ваги мають бути відкориговані за результатами 2022 та 2023 років з урахуванням негативних наслідків війни на демографічну ситуацію та оприлюднення офіційної статистики.

За результатами прогнозу чисельності населення Кропивницької міської територіальної громади до 2032 року, здійсненим Інститутом демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи, за оптимістичним варіантом закінчення війни у 2024 році відбуватиметься надолуження відкладених дітонароджень, що сприятиме доволі різкому зростанню народжуваності із загальним показником близько 1,6 дитини на жінку. В рамках реалістичного прогнозу закінчення війни у 2025 році показник народжуваності поступово досягне позначки 1,3 дитини на жінку.

3.4.2 Ринок праці

Протягом останніх років політика розвитку ринку праці та трудових ресурсів була направлена на ліквідацію прихованого безробіття (зниження «детінізації» ринку праці) та забезпечення повної продуктивної зайнятості, впровадження стимулюючих заходів щодо створення нових робочих місць, підтримку підприємництва з метою самозайнятості населення, удосконалення галузевих програм, направлених на підвищення зайнятості в пріоритетних галузях економіки.

Глобальна пандемія коронавірусу COVID-19 мала значний негативний вплив на розвиток ринку праці як у світі, так і в Україні, у тому числі на скорочення зайнятості, зростання кількості безробітних, зменшення реальних доходів самозайнятих осіб, у тому числі за рахунок втрат доходів фізичних осіб-підприємців. Повномасштабна війна загострила негативні наслідки пандемії та сприяла стабілізації розриву між попитом та пропозицією на ринку праці у більшості завдяки зниженню ділової активності суб'єктів господарювання, з одного боку, та скороченню чисельності шукачів роботи, з іншого.

Таблиця
Взаємозв'язок попиту та пропозиції на ринку праці

Види економічної діяльності	Навантаження на одну вакансію		
	2021	2022	2023
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	1,5	1,4	1,1
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	1,0	0,9	0,6
Переробна промисловість	1,5	1,9	1,2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1,5	1,2	0,8
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	1,1	1,2	0,7
Будівництво	1,9	3,3	1,5
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2,5	3,0	1,5
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,5	1,7	0,9
Тимчасове розміщування й організація харчування	1,7	2,3	0,7
Інформація та телекомунікації	2,7	6,2	5,1
Фінансова та страхова діяльність	9,8	19,8	11,2
Операції з нерухомим майном	2,3	2,1	0,9
Професійна, наукова та технічна діяльність	2,3	3,6	2,8
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2,5	2,4	1,0
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	4,0	5,4	2,8
Освіта	0,6	0,9	0,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,4	1,1	0,6
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,9	1,1	0,4
Надання інших видів послуг	2,4	2,3	1,3
Усього	2,1	2,2	1,4

* на основі даних
Кіровоградського обласного
центру зайнятості

Коефіцієнт навантаження показує кількість претендентів на одне вакантне місце. Зокрема, у 2023 році загальний розрив між попитом та пропозицією скоротився. Навантаження зменшилось, хоча за окремими видами економічної діяльності прослідковувався високий дефіцит кадрів (освіта; мистецтво, спорт, розваги; добувна промисловість; охорона здоров'я); та високий дефіцит вакансій (фінансова та страхова діяльність; інформація та телекомунікації; державне управління; наукова та технічна діяльність). Частка чоловіків – шукачів роботи впала на 82,4% у 2023 році у порівнянні з 2021 роком; статеву структуру за результатами 2023 року має наступний вигляд: 76,5% - жінок; 23,5% - чоловіків; серед зареєстрованих безробітних: 81,1% - жінок, 18,9% - чоловіків.

Таблиця
Вікова структура шукачів роботи, %

* дані Кіровоградського
обласного центру зайнятості

Віковий діапазон	2021	2022	2023
до 35 років	26,0	25,1	26,2
36 - 44 роки	28,3	29,8	32,9
45 років і старше	45,7	45,1	40,9

Має місце тенденція зміни вікової структури жителів, які знаходяться у пошуках роботи, а саме зростає частка вікової групи «36 – 44 роки», заміщуючи більш молодих та дорослих претендентів. Частково це може бути обумовлено середнім віком у громаді, який становив у довоєнний 2021 рік 41,5 років, у тому числі 38,5 років у чоловіків та 44,0 роки у жінок.

Серед затребуваних професійних категорій ринок потребує кваліфікованих робітників з інструментом (25,1%); робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин (17,8%); професіоналів (15,9%), а саме: інженерів, лікарів, агрономів, вчителів, фахівців з публічних закупівель тощо; працівників сфери торгівлі та послуг (11,3%).

Таблиця
Рівень безробіття
населення працездатного
віку, %

	019	202	2021
жінки	12,0	12,8	13,2
чоловіки	10,7	13,5	14,1
загальний рівень безробіття	11,3	13,2	13,7

За відсутності офіційних даних Державної служби статистики України через призупинення обстеження робочої сили після повномасштабного вторгнення оцінити зміни на ринку праці, зокрема рівень безробіття у 2022–2023 роках, є неможливим. Виходячи з інформації про наявне навантаження на пропозицію на ринку праці можна припустити, що ситуація здебільшого погіршуватиметься.

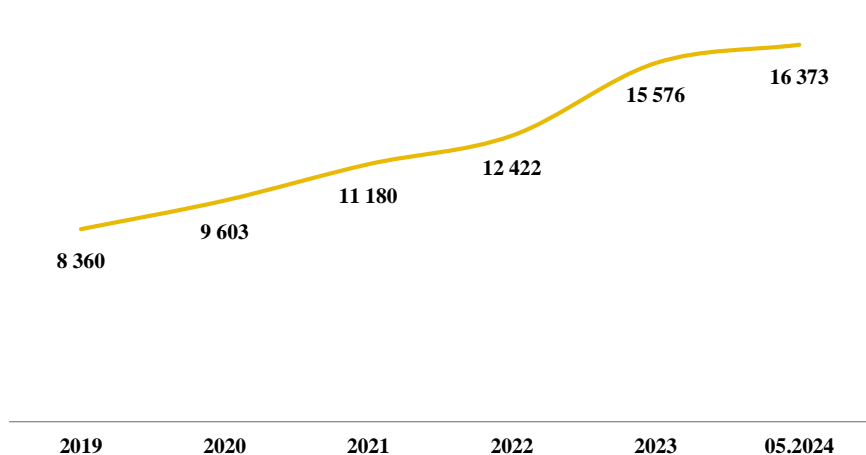
Таблиця
Структура зареєстрованих
безробітних та вакансій за
основними видами
економічної діяльності,
2023

Види діяльності	зареєстровані безробітні, %	зареєстровані вакансії, %
сільське господарство	24,4	6,3
державне управління	18,2	5,2
торгівля та ремонт транспортних засобів	16,8	7,9
переробна промисловість	9,2	13,3
транспорт	6,2	14,3
охорона здоров'я	5,6	3,1
освіта	4,8	10,0
добувна промисловість	1,8	10,0

* дані Кіровоградського
обласного центру зайнятості

Прослідковується тенденція зворотного зв'язку між наявними вакансіями та претендентами на такі вакансії; зокрема баланс попиту та пропозиції відсутній, що свідчить про нестабільну ситуацію на ринку праці та незадоволення потреб роботодавців та шукачів роботи.

Діаграма
Динаміка
середньомісячної
заробітної плати, грн

* на основі даних Головного
управління статистики у
Кіровоградській області
(2019-2021);
інтернет порталу пошуку
роботи Work.ua (2022-2024)

Середньомісячна заробітня плата поступово зростає; що можна пояснити наявністю на ринку більш затребуваних професій з метою задоволення потреб окремих галузей економіки, у тому числі покриття наявного дефіциту робочої сили, та зростанням рівня мінімальної заробітної плати в країні. За ринковими даними інтернет порталу Work.ua на травень 2024 року найвища заробітня плата у місті Кропивницькому пропонувалась у галузях будівництва (23 267 грн), медицини та фармацевтики (23 375 грн), сільського господарства (22 800 грн); найнижча – у сфері обслуговування (13 616 грн), роздрібній торгівлі (14 547 грн), телекомунікації та зв'язку (14 652 грн).

Політика підтримки зайнятості на ринку праці направлена на стимулювання активного працевлаштування та розвитку самозайнятості, зокрема серед основних інструментів можна виділити: залучення безробітних у громадських й інших роботах тимчасового характеру; проходження професійного навчання, у тому числі у центрах професійно-технічної освіти; професійне навчання учасників бойових дій та осіб з

інвалідністю внаслідок війни; перепідготовка, навчання або підвищення кваліфікації за ваучерами на навчання; мікрогранти на створення або розвиток власного бізнесу, у тому числі для ветеранів та другого з подружжя тощо.

Обговорення та вирішення найгостріших проблем на ринку праці у Кропивницькій міській територіальній громаді та питань, пов'язаних з оплатою праці, здійснюється робочою групою з питань дотримання законодавства про працю при Кропивницькій міській раді. Зокрема проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо детінізації ринку праці, а саме важливості офіційного працевлаштування, дотримання відповідного рівня оплати праці, проведення конкурсу «Кращий роботодавець», заходи щодо інтеграції ВПО та релокованого бізнесу тощо.

3.5 РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ

3.5.1 Транспортна інфраструктура

Кропивницька міська територіальна громада географічно розташована у центральній частині Кіровоградської області та України. Відповідно до «Переліку автомобільних доріг загального користування державного значення», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2023 року №1318, дорожньо-транспортна інфраструктура представлена дорогами міжнародного, національного, територіального та місцевого значення, а саме:

міжнародна автомобільна дорога М13 (Кропивницький – Платонове (на Кишинів)) у напрямку південного заходу, що огинає Кропивницький кільцевою дорогою з півночі, вздовж європейського маршруту Е584, що прямує з Полтави до румунського міста Слобозія;

національна автомобільна дорога Н14 (Олександрівка – Кропивницький – Миколаїв) з північного напрямку на південь, що проходить через центр Кропивницького;

національна автомобільна дорога Н23 (Кропивницький – Кривий Ріг – Запоріжжя) зі східного напрямку, що прямує у центр міста Кропивницького;

територіальна автомобільна дорога Т1201 (Кропивницький – Каніж – Новомиргород), яка огинає селище Нове та прямує у центр Кропивницького із західного напрямку вздовж європейського маршруту Е50, що починається в Україні на кордоні із Словаччиною на пропускному пункті Ужгород та прямує через міста Мукачеве, Стрий, Тернопіль, Хмельницький, Вінниця, Умань;

територіальна автомобільна дорога Т1205 (Довжанськ – Криничне) зі східного напрямку, що перетинає кільцеву дорогу навколо східної частини Кропивницького;

територіальна автомобільна дорога Т1221 (Кропивницький – Рівне) з південного заходу, що перетинає кільцеву дорогу навколо південної частини Кропивницького;

місцеві дороги, що забезпечують транспортним сполученням райони та мікрорайони громади з іншими сусідніми територіальними громадами.

Залізничне сполучення громади з іншими містами України та закордоном забезпечується рухом пасажирських поїздів із основної залізничної станції Кропивницький; з метою сполучення територіально віддалених районів громади та населених пунктів сусідніх громад здійснюється рух приміських електропоїздів через невеликі залізничні станції. Зокрема залізничне сполучення селища Нового з Кропивницьким забезпечується функціонуванням залізничної станції Лелеківка. Завантаженість основної залізничної станції Кропивницького слабка, більшість пасажирських поїздів здійснюють транзитний рух через територію громади. Найближчий потужний залізничний вузол знаходиться у місті Знам'янка на відстані близько 40 км від Кропивницького з високою спроможністю вантажних та пасажирських перевезень.

Авіаційна транспортна інфраструктура представлена наявністю аеропорту «Кропивницький», що розташований на північному сході міста з наявністю однієї злітно-посадкової смуги довжиною 1300 м з можливістю будівництва додаткової смуги, що відповідатиме сучасним міжнародним вимогам; двох майданчиків для гвинтокрилів; ангару та адміністративно-побутових будівель. З метою розвитку авіаційної транспортної галузі та повноцінного відновлення спроможності аеропорту Кіровоградською обласною радою було створено комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Кропивницький», діяльність з розвитку якого була пригальмована з початку повномасштабного вторгнення. Землі території аеропорту, право власності на які належать державі, передані у постійне користування Українській державній льотній академії, державному підприємству обслуговування повітряного руху України «Украерорух», державному підприємству «АРЗ» (Міністерство оборони України). З метою забезпечення діяльності пасажирського і вантажного авіаційного транспорту, підготовки водіїв транспортних засобів, технічного обслуговування авіаційного транспорту тощо, в Кропивницькому здійснюється діяльність

міжнародної акціонерної авіаційної компанії «УРГА», що сертифікована Європейською асоціацією регіональних авіаліній ERA. Початковий етап відновлення спроможностей аеропорту на 2022-2023 роки передбачав виконання робіт, пов'язаних із розробкою техніко-економічного обґрунтування реконструкції аеродромного комплексу міжнародного аеропорту Кропивницький.

Внутрішня транспортна мережа Кропивницької громади складається з електро- та автомобільного пасажирського транспорту, що забезпечується діяльністю комунального підприємства та приватними перевізниками на договірній основі. Зокрема комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради є лідером надання транспортних послуг у громаді, обслуговуючи пасажирів на тролейбусах та автобусах. Кількість тролейбусних маршрутів за період з 2021 року була скорочена на 25,0% з 10 до 8 у 2024 році відповідно до графіку руху міського електричного транспорту з використанням 32 одиниць техніки. Загальна протяжність тролейбусної мережі становить 52,5 км, енергозабезпечення якої здійснюється 6 тяговими підстанціями.

Регулярні перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування здійснюються за 12 напрямками. Інші автобусні маршрути (22 напрямки) забезпечуються приватними перевізниками згідно з договірними умовами регулярних перевезень. Загальна протяжність автобусних маршрутів становить 270,9 км. Заходи щодо спеціальних регулярних перевезень передбачають рейси у період з квітня по жовтень з метою перевезення населення до садово-городніх товариств з відшкодуванням вартості таких перевезень приватним перевізникам.

Таблиця
Основні показники
забезпечення міських
транспортних перевезень

* дані Кропивницької міської ради

Міські пасажирські перевезення	2021	2022	2023
Пасажири платної категорії, %	14,8	27,0	27,1
Пасажири пільгової категорії, %	85,2	73,0	72,9
Відшкодування вартості пільгових перевезень (КП «Електротранс»), млн грн	117,53	113,47	146,93
Відшкодування перевезень до садово-городніх товариств (приватним перевізникам), млн грн	0,87	0,88	1,26

Не зважаючи на те, що частка пасажирів пільгових категорій скоротилась у період з початку повномасштабного вторгнення на 14,4% з 2021 року, її вага залишається суттєвою для формування бюджету відшкодування вартості таких пільгових перевезень. Зокрема відшкодування комунальному підприємству «Електротранс» збільшилось на 25,0% за період з 2021 по 2023 роки. Серед головних причин такого зростання можна виділити: значне підвищення цін на паливо-мастильні матеріали та технічне обслуговування, на поточні ремонти та комплектуючі, та розширення пільгових категорій населення, що користуються безкоштовним проїздом, за рахунок включення до переліку внутрішньо-переміщених осіб. Частка пасажирів платних категорій, в свою чергу, поступово зростала на 83,1% за досліджуваний період.

Для задоволення соціальних потреб у перевезенні осіб з інвалідністю та маломобільних груп впроваджені заходи з реалізації: а) програми «Соціальне таксі», послугами якої скористались 2076 осіб з інвалідністю за результатами 2023 року; б) забезпечення перевезення маломобільних дітей спеціалізованим автобусом (виконано 1010 рейсів у 2023 році); в) використання двох спеціалізованих автомобілів для перевезення осіб з обмеженою мобільністю у візках.

Через низку внутрішніх та зовнішніх чинників негативного впливу на транспортну галузь, у тому числі макроекономічних, фінансово-кредитних, соціальних, політичних, зокрема й ризиків, пов'язаних з війною, темпи оновлення автомобільного парку приватних перевізників суттєво відстають від сучасних ринкових потреб для якісного та безпечного надання послуг перевезень пасажирів. Конкурсний відбір приватних перевізників здійснюється на основі наявності необхідного комплексу техніко-технологічних послуг щодо зберігання, технічного контролю, технічного обслуговування та ремонту

транспортних засобів, медичного обстеження водіїв, служби безпеки дорожнього руху, яка відповідає нормативним вимогам та законодавчим актам.

Частина комунальних транспортних засобів обладнана пристроями GPS-навігації, камерами відеоспостереження, що дає змогу посилити безпеку та контроль за роботою водіїв і кондукторів. З метою безпечного надання послуг перевезення є необхідність у заміні тролейбусної контактної мережі (близько 14,7 км) та заміні і ремонті тягових підстанцій.

У відповідності до переліку завдань, направлених на розв'язання проблем, пов'язаних із безперешкодною мобільністю та міжрегіональною інтеграцією, згідно з положеннями Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 року №430-р, перед громадою стоять головні завдання щодо:

збільшення частки використання електротранспорту у забезпеченні регулярних міських перевезень, зокрема доведення частки електротранспорту у внутрішньому сполученні до 75% до 2030 року;

впровадження нових технологій та інтелектуальних транспортних систем для поліпшення якості надання транспортних послуг, систем інформування про надані послуги, впровадження електронної та інтегрованої автоматичної системи оплати проїзду.

Приміське, міжміське та міжнародне пасажирське транспортне сполучення здійснюється на автовокзалах Кропивницького №1 (розташованого на Олександрівському шосе на північному сході міста) та №2 (розташованого у середмісті).

Основні показники вантажних перевезень свідчать про значну частку обсягів таких перевезень та вантажообігу у загальному обсязі області.

Таблиця
Основні показники
вантажних перевезень

* дані Головного управління статистики у Кіровоградській області

Кропивницький	2020	2021
Обсяг перевезень, тис. т	3 013,2	1 632,3
Вантажообіг, млн ткм	424,7	363,0
Кіровоградська область		
Обсяг перевезень, тис. т	643,6	9 783,1
Вантажообіг, млн ткм	651,5	1 035,6
Частка міста у загальному обсязі області		
Частка перевезень, %	64,9	16,7
Частка вантажообігу, %	65,2	35,1

Загалом, Кропивницька міська територіальна громада має привабливе розгалужене транспортне сполучення, що утворюються перетином значних автомобільних магістралей міжнародного, національного, територіального і місцевого значення та наявністю залізничних вузлів, які сприяють розвитку пасажирських та вантажних перевезень. В свою чергу, привабливе географічне розташування та доступність і мобільність транспортного пересування впливають на активний рух населення, як у середині області і країни, так і за кордон.

3.5.2 Житлово-комунальне господарство

Управління житловим фондом

Основною метою здійснення діяльності житлово-комунального господарства громади є повне задоволення потреб населення в усіх видах житлово-комунальних послуг, створення комфортних умов життєдіяльності, належне утримання та ефективне використання об'єктів комунальної власності, здійснення капітального ремонту та реконструкції об'єктів благоустрою, будівництво мереж вуличного освітлення, поліпшення технічного стану водопровідної мережі, зменшення енергоємності та впровадження енергозберігаючих технологій, врегулювання питань поводження з тваринами, поліпшення екологічного стану тощо.

Життєдіяльність міста забезпечують підприємства – надавачі житлово-комунальних послуг, діяльність яких координує Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради. Погіршення технічного стану галузі житлово-комунального господарства, зокрема старіння житлового фонду; зношення внутрішньо будинкових та інженерних мереж теплопостачання, водопостачання та водовідведення; погіршення стану вулично-дорожньої мережі, мереж вуличного освітлення; погіршення стану та скорочення площ зелених насаджень, особливо тих, що досягли своєї вікової межі – неповний перелік головних проблем, що потребують невідкладного вирішення.

Багатоквартирний житловий фонд налічує 1035 житлових будинків на території Кропивницької міської територіальної громади, 669 серед яких обладнані централізованим опаленням (568 будинків перебувають в управлінні ЖЕО), 175 оснащені ліфтами у загальній кількості 547 одиниць (165 будинків, в яких 504 ліфти, перебувають в управлінні ЖЕО), 31 будинок відноситься до застарілого житлового фонду (29 будинків перебувають в управлінні ЖЕО). Аварійні та непридатні до експлуатації будинки на території громади відсутні. Житловий фонд у кількості 821 житлового будинку обслуговується житлово-експлуатаційними підприємствами, зокрема ЖЕО, ЖЕК. 30 житлових будинків обслуговуються об'єднанням житлово-будівельних кооперативів, 152 будинки знаходяться на самообслуговуванні ОСББ, 39 будинків селища Нового обслуговуються ТОВ «Гудекс ВПС». Таким чином, серед надавачів послуг з управління та утримання багатоквартирних будинків та прибудинкових територій на договірних засадах із співвласниками створено конкурентне середовище. Близько 60% житлового фонду потребує капітального ремонту; у тому числі 78,8% водопровідних та каналізаційних мереж, 59,1% - мереж теплопостачання.

В межах правомочності здійснення поточних ремонтів відповідно до переліку послуг з управління багатоквартирними будинками, за останні роки надавачі послуг здійснювали поточний ремонт покрівель; мереж холодного водопостачання; мереж теплопостачання; мереж водовідведення та зливової каналізації; мереж електропостачання, електроцитових та автоматів захисту; вхідних дверей до під'їздів та безпосередньо під'їздів. Кошториси на послуги з управління багатоквартирними будинками не передбачають можливість спрямування видатків на роботи капітального характеру. Відповідно до вимог чинного законодавства кошти, що сплачуються мешканцями за послугу з управління багатоквартирним будинком, не можуть бути використані на проведення робіт з капітальних ремонтів. Для виконання вказаних робіт повинен бути відкритий окремий рахунок відповідно до рішення загальних зборів мешканців.

Дієвим шляхом виходу із ситуації, що склалась, є здійснення мотиваційних заходів щодо створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) з метою ефективного управління та утримання житлового фонду. В громаді створено лише близько 14% ОСББ від загальної кількості багатоповерхових будинків, що перебувають в управлінні ЖЕО. Серед основних заходів щодо продовження стимулювання співвласників щодо створення ОСББ можна виділити наступні: 1) здійснення спільного фінансування капітальних ремонтів конструктивних елементів житлових будинків, зокрема з новоствореними ОСББ; 2) відшкодування частини кредитів (процентів, основної суми) для придбання енергозберігаючого обладнання та впровадження енергоефективних заходів, у тому числі в рамках комплексної програми «Велика термомодернізація»; 3) часткове відшкодування вартості незалежних джерел електричної енергії, що придбані ОСББ у воєнний період; 4) консультації та семінари щодо створення, діяльності та функціонування ОСББ; їх переваги для жителів тощо.

Підтримання у належному технічному стані ліфтового фонду багатоквартирних будинків, що перебувають в управлінні ЖЕО, здійснюється КП «ПВК Геркон» міста Кропивницького. Загальний технічний стан ліфтового господарства – незадовільний; 495 ліфтів відпрацювали свій нормативний строк експлуатації. Проблема зношеного ліфтового фонду негативно впливає на життєдіяльність людей з обмеженими фізичними можливостями, у тому числі маломобільних груп населення, інвалідів, жінок з дітьми, людей похилого віку й інших категорій. Одним із шляхів вирішення проблеми модернізації

ліфтового фонду може бути впровадження системи накопичувальних рахунків співвласників багатоквартирних будинків з метою зниження фінансового навантаження та спільного фінансування з місцевого бюджету.

Дорожня інфраструктура

Технічний стан дорожнього покриття під'їзних шляхів до багатоповерхової забудови (внутрішньо дворових доріг, проїздів) незадовільний; рівень фізичного зносу становить близько 78%. Під'їзні шляхи є однією із складових транспортної системи громади, тому для забезпечення комфортного доступу до забудівель та збереження мережі у громаді під час відновлювальних дорожніх робіт здійснюються поточні ремонти внутрішньодворових доріг на прибудинкових територіях, роботи з удосконалення покриття, а також особливі роботи, що враховують необхідність ремонтів або комплексної заміни застарілих підземних комунікаційних мереж; влаштування додаткових систем відведення дощових вод; облаштування місць з метою покращення рівня мобільності людей серед маломобільних груп населення; відновлення тротуарного покриття; облаштування місць паркування тощо.

Загальна протяжність доріг територіальної громади становить 549,54 км, з них з асфальтовим покриттям – 212,04 км, з щебеним покриттям та іншим покриттям – 337,50 км. Площа дорожнього покриття складає 3,30 тис.м², з них з асфальтовим покриттям - 1,30 тис.м², з щебеним та іншим покриттям – 2,00 тис.м².

Транспортно-експлуатаційний стан переважної більшості автомобільних доріг не відповідає сучасним вимогам і потребує поліпшення, враховуючи збільшення інтенсивності руху та розвиток галузі вантажних перевезень та, як наслідок, збільшення навантажень особливо на тонкошарові дорожні покриття. Окремі ділянки доріг, зокрема що забезпечують доступ до найвіддаленіших районів міста та окремих соціальних об'єктів, є аварійно небезпечними та потребують проведення капітального і поточного ремонтів. Таким чином, на території громади постійно здійснюються роботи щодо ремонтів (поточних, капітальних) дорожнього полотна доріг місцевого сполучення.

Для забезпечення руху транспортних засобів та пішоходів через перешкоди різних рівнів у Кропивницькому функціонують штучні споруди, серед яких 18 автомобільних мостів, 16 пішохідних мостів, а також один шляхопровід. Через застарілість та зношеність конструктивних елементів штучні споруди потребують модернізації та проведення капітальних ремонтів. КП «Міськвітло» Кропивницької міської ради здійснює роботи з поточного ремонту та утримання в належному стані світлофорних об'єктів у місті.

Теплопостачання та енергозбереження

Послуги з виробництва, транспортування і постачання теплової енергії за всіма групами споживачів у громаді, які підключені до системи централізованого теплопостачання, надає КП «Теплоенергетик». Фонд теплопостачання складається з 22 котелень та Кропивницької ТЕЦ із загальною довжиною магістральних та розподільчих теплових мереж 164,5 км. Тепло подається шляхом прямого підключення до будівель; технічний стан котельних і теплових мереж характеризується значним фізичним і моральним зносом, у тому числі фізичний знос теплогенеруючого обладнання досягає близько 72%. Енергоефективність більшості житлових будинків дуже низька; втрати теплової енергії сягають близько 60% завдяки низьким теплозахисним властивостям окремих конструктивних елементів будівель; зокрема структура втрати теплової енергії має наступний вигляд: через стіни – 42%, через вікна – 16%, через дах – 7%, через підвал – 5%, повітрообмін – 30%.

З метою надання якісних послуг централізованого опалення у громаді здійснюються роботи щодо утримання та обслуговування теплових мереж, капітальних ремонтів обладнання тощо. Та впроваджуються заходи щодо сприяння встановлення систем індивідуального опалення та термомодернізації будівель. З метою обґрунтування економічної доцільності та господарської необхідності проєктування і будівництва нових, розширення та модернізації діючих джерел теплової енергії та теплових мереж була

здійснена розробка проєкту Схеми теплопостачання міста Кропивницького, яка погоджена наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 08.06.2024 року №531 «Про погодження схеми теплопостачання міста Кропивницький», і затверджена рішенням міської ради від 04.07.2024 № 2055.

В рамках системи енергетичного менеджменту здійснюється моніторинг споживання енергоресурсів будівлями бюджетної сфери; зокрема економія споживання теплової енергії становила 22,4% (2023/2022), природного газу – 40,0%. За результатами 2023 року на території громади діяли 18 енергосервісних договорів із впровадженням ЕСКО-механізму, за якими були завершені усі види робіт з комплексної термомодернізації будівель.

В умовах воєнного стану та пошкодженнь критичної енергетичної інфраструктури, в рамках міжнародної технічної допомоги (USAID, UNICEF) протягом 2023 року матеріально-технічна база КП «Теплоенергетик» КМР» поповнилась шістьма модульними котельнями, тридцятьма електрогенераторами (з них два – придбано за кошти підприємства), матеріалами і обладнанням, необхідними для роботи тепло-, водогосподарства, а також спеціалізованою аварійно-відновлювальною машиною з начинням, двома екскаваторами-навантажувачами і одним навантажувачем.

Благоустрій

Заходи з благоустрою передбачають розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання території Кропивницької міської територіальної громади у належному стані, її санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання.

Довжина мереж зовнішнього вуличного освітлення становить 534 км, структура світильників якої складається переважно з енергозберігаючих світильників типу LED на 96,4%. Обслуговування та утримання в належному технічному стані мереж зовнішнього освітлення та відповідної інфраструктури, зокрема кабельних ліній, кронштейнів, опор; утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху та відновлення дорожньої розмітки, ремонт пультів автоматичного та телемеханічного керування тощо, здійснюється КП «Міськвітло» Кропивницької міської ради. Основним пріоритетом діяльності підприємства є забезпечення зовнішнім освітленням доріг, внутрішньодворових доріг та проїздів, парків, скверів, територій загального користування, що не мають побудованих мереж, та продовження заходів з впровадження сучасних технологій енергозбереження по всій мережі на всіх світлоточках, а також забезпечення дорожньої мережі технічними засобами регулювання дорожнього руху, зокрема функціонування 69 діючих світлофорних об'єктів, у тому числі 13 серед яких обладнані звуковими сигналами для осіб з вадами зору.

Утримання благоустрою території громади у належному стані, зокрема обслуговування та ремонт об'єктів вулично-дорожньої мережі, штучних споруд, малих архітектурних споруд, обслуговування вулиць приватного сектору та тротуарів, своєчасне ручне та механічне прибирання, систематичне вивезення сміття, ліквідація сміттєзвалищ, облаштування сучасними комплексами місць зупинок громадського транспорту тощо, здійснюється КП «Універсал 2005» Кропивницької міської ради».

Зелена зона Кропивницької міської територіальної громади представлена об'єктами загального користування (публічним простором) загальною площею 670,85 га, серед яких 8 парків, 5 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення, 20 скверів, 2 лісопарки загальною площею 222,7 га. Роботи з поточного ремонту та утримання в належному стані об'єктів зеленого та розсадницького господарства здійснюються КП «Благоустрій» Кропивницької міської ради» та залученими на договірних засадах приватними підприємствами. Необхідні довгострокові комплексні заходи з підбору асортименту, оновлення існуючих насаджень, створення нових скверів, зелених зон житлових масивів з використанням стійких видів і форм деревних та чагарникових рослин.

Полігон захоронення твердих побутових відходів в територіальних межах громади та області відсутній. Міське сміттєзвалище твердих побутових відходів розташовується на площі 18,87 га, наповненість якого становить близько 80%, та яке знаходиться у задовільному стані. Комплексні заходи поводження з відходами на території громади здійснюються ТОВ «Екостайл». З метою ефективного функціонування сміттєзвалища здійснюються роботи, пов'язані із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивативної території з використанням сучасних технологій. З метою обмеження та запобігання негативному впливу відходів на навколишнє природне середовище підприємством ТОВ «Екостайл» встановлено сміттєсортувальну лінію МСПК-50 на міському сміттєзвалищі потужністю 80,0 тис. тонн/рік, яка експлуатується з 2016 року.

З метою зменшення викидів в атмосферу шкідливих речовин, що утворюються у відходах існуючого сміттєзвалища, з 2019 року було розпочато реалізацію проєкту будівництва комплексної інженерної споруди із системою збору біогазу сміттєзвалища твердих побутових відходів для виробництва електричної енергії, яка забезпечувала сміттєзвалище від самозаймань і розповсюдження їдких запахів та генерувала електроенергію, що надходила до енергосистеми за «зеленим тарифом».

Збирання твердих побутових відходів здійснюється контейнерним (переважно багатоповерхова забудівля) та безконтейнерним (приватний сектор) методами.

Утримання 17 кладовищ (зокрема 8 діючих кладовищ, у тому числі кладовища у селищі Новому; 8 закритих кладовищ; меморіального комплексу на Фортечних валах) загальною площею 227,482 га здійснюється КП «Ритуальна служба - спеціалізований комбінат комунально-побутового обслуговування» Кропивницької міської ради», а саме прибирання, вивезення сміття; видалення порослі дерев; систематичне очищення контейнерів та вивезення сміття з території кладовищ; інші роботи, пов'язані з утриманням кладовищ.

3.5.3 Поштові послуги та зв'язок

Сфера поштових послуг та зв'язку представлена, у першу чергу, діяльністю акціонерного товариства «Укрпошта», що має розгалужену мережу у громаді. За останні декілька років на відділеннях було проведено реалізацію масштабного проєкту комп'ютеризації відділень поштового зв'язку, автоматизації послуг, що дозволяє надавати ширший спектр та обслуговувати більшу кількість клієнтів, у тому числі віддалених районів і територій. У місті Кропивницькому розташовані 22 стаціонарні відділення поштового зв'язку, та одне стаціонарне відділення у селищі Новому, в яких надається повний перелік послуг Укрпошти. Пересувні відділення на території громади відсутні.

Основним приватним представником галузі логістики та зв'язку є група компаній NOVA (Нова Пошта), що є лідером у сфері логістичних, фінансових та ІТ-послуг, інфраструктура якої передбачає наявність на території Кропивницької міської територіальної громади розгалуженої мережі відділень, функціонування сортувального терміналу та депо з метою надання швидкого та якісного сервісу в умовах постійного зростання обсягів відправлень. Компанія Meest – лідер надання послуг міжнародної доставки, а також інших поштових та транспортних послуг в середині країни.

Завдяки будівництву нових базових станцій та модернізації існуючого обладнання за останні роки розширено мережу покриття 4G зв'язком та покращено якість зв'язку на вже існуючих територіях, що дає змогу користуватись перевагами інтернету, сучасних мобільних технологій для підприємництва, здобуття освіти, інтернет спілкування тощо. Мережа 4G мобільних операторів Київстар, Водафон, Лайфсел покриває всю територію Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі територію селища Нового.

3.5.4 Соціальне забезпечення

Задоволення потреб та інтересів територіальної громади у сфері соціального захисту населення, у тому числі надання соціальних послуг, здійснюється **Департаментом соціальної політики** Кропивницької міської ради, у структуру якого входять управління соціального захисту населення Подільського району, Фортечного району та відділи за напрямками, зокрема відділ соціальних допомог, по роботі з ветеранами війни, учасниками АТО та членами їх сімей, з питань організації надання соціальних послуг, з питань обслуговування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, по роботі з внутрішньо переміщеними особами.

До основних завдань департаменту соціальної політики Кропивницької міської ради належить: а) реалізація на території міста державної політики у сфері соціального захисту населення; б) здійснення моніторингу та перевірки надання соціальної підтримки під час надання державних соціальних допомог, компенсацій, цільового використання коштів державного та місцевого бюджетів, спрямованих на цю мету; в) здійснення нагляду та контролю у сфері призначення (перерахунку) і виплати пенсій та застосування пенсійного законодавства; г) проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з соціальних питань; ґ) розроблення та організація виконання місцевих цільових та комплексних програм і заходів щодо поліпшення становища соціально вразливих верств населення; й інші.

Протягом 2023 року департаментом прийнято 18 840 заяв про призначення різних видів соціальних допомог та компенсацій, зокрема 3243 заяви про надання житлових субсидій, 1 473 заяви щодо надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг. Станом на 23.07.2024 року на обліку у департаменті перебувало 23 721 внутрішньо переміщена особа, серед яких 9 604 чоловіків, 14 117 жінок, 12 820 осіб працездатного віку, 4 271 пенсіонерів, 5 237 дітей, 1 393 осіб з інвалідністю. При Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради функціонує Рада з питань внутрішньо переміщених осіб. Відділом з питань організації надання соціальних послуг забезпечується ведення реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, до якого внесені 7 закладів (установ) комунальної форми власності.

Кропивницький міський центр соціальних служб надає широкий спектр соціальних послуг для осіб, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах. Центр повністю укомплектований висококваліфікованими кадрами для надання послуг екстреного (кризового) втручання; інформування; консультування; посередництва; представництва інтересів; соціальної профілактики; соціальної адаптації; соціального супроводу сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, та соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування; соціальної інтеграції та реінтеграції. За результатами 2023 року 2 386 осіб отримали соціальні послуги, у тому числі послугою соціальний супровід охоплено 29 сімей/осіб, з них 21 сім'я/особа знята з соціального супроводу, 12 з яких – з досягненням позитивного результату.

КУ «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» КМР забезпечує надання соціальних послуг особам або сім'ям, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах. Центр повністю укомплектований висококваліфікованими кадрами для надання послуг догляду вдома; соціальної адаптація; натуральної допомоги; перекладу жестовою мовою; фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на колісних кріслах, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними моторними, психічними та поведінковими порушеннями. Для вирішення питання надання соціальних транспортних послуг створена служба «Соціальне таксі». За 2023 рік територіальний центр надав соціальні послуги 4 126 особам, у тому числі послуги натуральної допомоги (2 238 особам), догляду вдома (1 054 особам), соціальної адаптації (834 особам), перекладу жестовою мовою (55 особам), та соціальної послуги

фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями (18 особам).

Управління з питань захисту прав дітей Кропивницької міської ради виконує наступні завдання: а) забезпечення додержання вимог законодавства щодо встановлення опіки та піклування над дітьми, їх усиновлення, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї; б) здійснення контролю за умовами утримання і виховання дітей у закладах для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; в) впровадження заходів реалізації державної політики з питань забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та формування відповідного житлового фонду; г) проведення заходів, спрямованих на подолання дитячої бездоглядності та безпритульності; д) організація ведення обліку дітей дошкільного та шкільного віку; е) надання практичної та методичної допомоги, консультацій з питань соціального захисту дітей, запобігання вчиненню дітьми правопорушень; є) представництво та забезпечення прав та інтересів дітей тощо. Управлінням здійснюються заходи щодо приведення в належний стан житлових приміщень для проживання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа, та забезпечення них житловими приміщеннями з первинного та вторинного ринків для постійного проживання. На початок 2022 року на обліку управління перебувало 382 дитини, серед яких 84 – мають житло на праві власності, 82 – мають житло на праві користування, 216 дітей – не мають житла та 232 дитини знаходяться на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов. На території громади функціонує соціальний гуртожиток, розрахований на 40 осіб зазначених категорій дітей.

Комунальний заклад «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» КМР забезпечує надання реабілітаційних і соціальних послуг особам з інвалідністю, які досягли повноліття та є особами з інвалідністю з дитинства, віком від 18 до 35 років, дітям з інвалідністю, дітям віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, з метою максимальної реалізації їх особистого потенціалу, адаптації та інтеграції у суспільство, їх батькам або законним представникам. Центр забезпечує створення умов для зменшення та подолання фізичних та/або психічних, та/або інтелектуальних, та/або сенсорних порушень, запобігання таким порушенням, коригування порушень розвитку, формування та розвиток основних соціальних і побутових навичок; надання послуг з ранньої та/або соціальної, та/або психологічної, та/або фізичної, та/або медичної, та/або психолого-педагогічної, та/або фізкультурно-спортивної, та/або трудової реабілітації (абілітації) відповідно до їхніх потреб. Станом на 01.07.2024 року Центр не зареєстрований у Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг, не надає соціальні послуги, а забезпечує надання реабілітаційних послуг. Станом на 01.01.2024 року на обліку у Центрі перебувало 159 дітей, яким у 2023 році було надано 184 реабілітаційні послуги.

Кропивницький міський центр обліку та тимчасового перебування бездомних осіб здійснює діяльність з урахуванням індивідуальних потреб бездомних осіб і впровадження інноваційних методів роботи із зазначеними категоріями осіб, та забезпечує надання соціальних послуг з представництва інтересів, надання притулку, інформування та консультування. Спроможність Центру складає 30 ліжко-місць. Основними завданнями Центру є виявлення та ведення обліку бездомних осіб; сприяння формуванню позитивної громадської думки про бездомних осіб; сприяння в отриманні безоплатної правової допомоги, оформленні документів, отриманні реєстрації місця проживання/перебування; сприяння у працевлаштуванні; надання тимчасового притулку із забезпеченням одягом, взуттям, харчуванням; створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів тощо; надання допомоги у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків. За 2023 рік Центром були надані соціальні послуги 87 особам.

КУ «Кропивницький міський центр запобігання та протидії насильству» КМР створений для надання комплексної допомоги та соціальних послуг особам/сім'ям, у тому

числі внутрішньо переміщеним особам, які постраждали від домашнього та/або насильства за ознакою статі, зокрема сексуального, та пов'язаного із збройним конфліктом. Центр включає чотири структурні підрозділи, а саме: притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі (з кризовою кімнатою); мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; цілодобову службу «Телефон довіри». Короткострокове або цілодобове перебування строком до 20 діб при денному центрі забезпечується наявністю кризової кімнати, розрахованої на 5 осіб з дітьми. У Центрі надаються соціальні послуги з надання притулку, екстреного (кризового) втручання, консультування, представництва інтересів, інформування; здійснюється організація та підтримка груп взаємодопомоги постраждалих осіб, проведення для них семінарів і тренінгів; проводиться соціально-профілактична та інформаційна робота. Станом на 01.01.2024 року до кризової кімнати звернулось 19 жінок, 7 з яких з неповнолітніми дітьми. За 2023 рік постраждалим особам було надано 19 соціальних послуг кризового та екстреного втручання, інформування, консультування, представництва інтересів.

Кропивницький міський соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування є закладом для тимчасового проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 15 до 18 років та осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років. Гуртожиток надає соціальні послуги підтриманого проживання; соціальної інтеграції та реінтеграції. За 2023 рік закладом були надані соціальні послуги 60 особам.

КЗ «Кропивницький міський гуртожиток №1» та КЗ «Кропивницький міський гуртожиток №2» є закладами для тимчасового проживання осіб/сімей з числа внутрішньо переміщених, а також осіб/сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах через шкоду, завдану пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією. Гуртожитки забезпечують надання соціальних послуг особам/сім'ям, які тимчасово проживають в них, а саме з інформування; консультування; надання притулку; представництва інтересів; соціальної інтеграції та реінтеграції. За 2023 рік було надано 138 соціальних послуг.

3.5.5 Стан охорони здоров'я

За останні роки демографічна ситуація у Кропивницькій міській територіальній громаді свідчить про наявну тенденцію депопуляції населення, скорочення природного відтворення та зростання міграційного руху. Динаміку природного руху населення можна проаналізувати з використанням коефіцієнтів народжуваності та смертності.

Таблиця
Основні показники
природного відтворення
населення

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

	коефіцієнт народжуваності	коефіцієнт смертності	коефіцієнт відтворення населення
Кропивницький			
2019	7,4	14,3	-6,9
2020	6,8	16,2	-9,4
2021	,6	19,7	-13,1
Кіровоградська область			
2019	6,8	16,4	-9,6
2020	6,5	17,9	-11,4
2021	6,1	20,8	-14,7

У довоєнний період показники смертності та народжуваності знаходились у зворотній залежності: народжуваність поступово знижувалась, смертність зростала, що говорить про загрозливу тенденцію природного скорочення населення громади. Очевидно, що за час

війни, зокрема за 2022-2024 роки, від'ємний показник природного відтворення населення буде лише погіршуватись.

Таблиця
Структура основних
хвороб, 2021

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

Частка померлих за основними причинами смерті, %	
Хвороби системи кровообігу	57,5
Новоутворення	9,8
Хвороби органів дихання	8,3
Вірус COVID-19	6,6
Хвороби органів травлення	2,9
Інші	14,8

У структурі поширеності хвороб за результатами 2021 року, як і у попередніх періодах, головну вагу займали хвороби системи кровообігу, частка померлих від яких становила більше половини всіх смертей. Частка померлих від новоутворень, хвороб органів дихання і травлення суттєво не змінилась. Натомість у структуру основних хвороб увійшов вірус COVID-19 завдяки швидкому розповсюдженню серед населення у 2020-2021 роках та ураженню внутрішніх органів людини, що стало викликом для діючої системи охорони здоров'я.

З метою пригальмування поширення соціально значимих захворювань серед населення, таких, як гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця, онкологія, туберкульоз, цукровий діабет тощо, існує необхідність із впровадження заходів пропаганди здорового способу життя та виховання усвідомлення серед громадян відповідальності за стан свого здоров'я, його збереження, у тому числі здійснення своєчасної профілактики захворювань. Воєнні дії, що посилюють негативний вплив на демографічну ситуацію, несприятливий екологічний стан, та нестійкі соціально-економічні процеси суттєво погіршують здоров'я населення.

На території міста Кропивницький, як міста – обласного центру, медичну допомогу жителям Кропивницької міської територіальної громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам, військовослужбовцям, ветеранам війни, членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України надають лікувальні заклади і підприємства різних форм власності та підпорядкування. Медична допомога надається у 7 закладах охорони здоров'я комунальної власності, 8 закладах охорони здоров'я спільної власності територіальних громад сіл, селищ і міст області, у ряді приватних медичних закладів (понад 50 одиниць), які функціонують і надають медичні послуги на території Кропивницької міської територіальної громади.

Враховуючи розгалуженість медичної інфраструктури, заклади охорони здоров'я обслуговують не лише населення громади, а й жителів прилеглих територій та всієї Кіровоградської області. Всі 7 закладів охорони здоров'я комунальної власності працюють за програмою державних медичних гарантій згідно з підписаними договорами з Національною службою здоров'я України.

КНП «Центральна міська лікарня» Кропивницької міської ради» - багатопрофільний кластерний заклад охорони здоров'я, що надає послуги вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги в стаціонарних і амбулаторних умовах, комплексної реабілітаційної допомоги та послуги по паліативній медичній допомозі. У структуру підприємства входять поліклініка та цілодобові стаціонари на 255 та 195 ліжок. В умовах воєнного стану та розвитку пріоритетних напрямів у сфері охорони здоров'я підприємство відкрило реабілітаційне відділення на 30 ліжок з наданням спеціалізованої медичної допомоги.

КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» Кропивницької міської ради» - кластерний заклад охорони здоров'я, що надає послуги вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, зокрема невідкладної ургентної та планової медичної допомоги дорослому населенню із загальним ліжковим фондом – 300 місць. Підприємство

безперервно надає цілодобову невідкладну стаціонарну хірургічну, акушерську та гінекологічну допомогу, невідкладну медичну допомогу хворим із гострими порушеннями мозкового кровообігу. Одним з нових напрямів підприємства є стаціонарна і амбулаторна реабілітаційна допомога хворим з перенесеними гострими порушеннями мозкового кровообігу та травмами опорно-рухового апарату.

КНП «Дитяча міська лікарня» Кропивницької міської ради» - заклад охорони здоров'я, що надає стаціонарні та амбулаторні послуги вторинної (спеціалізованої), паліативної медичної допомоги та реабілітації дітям. Ліжковий фонд становить 80 місць по наданню стаціонарної медичної допомоги дітям.

Три лікарні міста увійшли до спроможної мережі закладів охорони здоров'я Кіровоградської області.

КНП «Поліклінічне об'єднання» Кропивницької міської ради» - заклад охорони здоров'я, що надає послуги первинної, вторинної (спеціалізованої) амбулаторної медичної допомоги дорослому населенню, у тому числі мобільну паліативну допомогу та медичну реабілітацію, з ліжковим фондом денного стаціонару 210 місць.

Крім того, первинна медична допомога на території громади надається Центром первинної медико-санітарної допомоги №1 (до якого входять 10 амбулаторій загальної практики сімейної медицини), Центром первинної медико-санітарної допомоги №2 (до якого входять 8 амбулаторій загальної практики сімейної медицини), КНП «Амбулаторія загальної практики – сімейної медицини». У цих заклад надається і психологічна допомога населенню.

3.5.6 Культура та розвиток туризму

Мережа закладів культури, що підпорядковані управлінню культури і туризму Кропивницької міської територіальної громади, включає 6 мистецьких шкіл, 20 бібліотек-філій міської централізованої бібліотечної системи міста Кропивницького, 3 музейні заклади, комунальний заклад «Кропивницький культурно-дозвіллевий центр», до складу якого увійшли Будинки культури Масляниківки та творчі колективи.

Міська централізована бібліотечна система Кропивницької міської територіальної громади складається з 20 бібліотек-філій, у тому числі центральної міської бібліотеки імені Володимира Панченка, центральної міської бібліотеки для дітей імені Леоніда Куценка. Книжковий фонд мережі на 01.01.2024 року становить 308177 примірників видань та матеріалів, скоротившись у порівнянні з 2022 роком на 7,2% (331896 екземплярів).

В умовах сучасного розвитку культурних просторів на базі бібліотек з новими стандартами надання освітніх, культурних, дозвіллевих послуг, впровадження сучасних творчих проєктів, доступності до інформаційних технологій та можливості отримання адміністративних послуг тощо, розвиток інноваційних бібліотечних послуг набуває все більшої важливості у суспільстві. Зокрема, серед новітніх форм за останні роки у закладах бібліотечної мережі були впроваджені:

- виставкові заходи з використанням XR технологій (розширена реальність), у тому числі 3D (трьохмірний простір), VR (віртуальна реальність), AR (доповнена реальність) технік;
- розширення книжкового фонду в рамках проєкту «Польська полиця в Україні», що реалізований Інститутом книги у Польщі та Українським інститутом книги;
- інноваційні заходи психологічної взаємодії для дітей 4-6 років з метою розвитку критичного мислення, навчання комунікації, переходу від індивідуальної діяльності до групової взаємодії, що сприяє адаптації дітей до нових життєвих обставин;
- заходи з розвитку критичного мислення для людей поважного віку;
- заходи з інтеграції внутрішньо-переміщених осіб у життєдіяльність громади з метою реалізації їхніх потреб, пізнавальних читацьких інтересів, розвитку

творчого потенціалу, боротьби з негативними емоціями, думками, відчуттями шляхом арттерапії;

- коворкінг-студія з вивчення англійської мови та роботи клубу розмовної англійської;
- консультації з комп'ютерних технологій, зокрема функціональне використання проєкту «Дія.Цифрова освіта» для посилення цифрової і медійної грамотності та цифрових навичок серед населення;
- функціонування клубів формування національної свідомості та духовного розвитку, а також заходів з національно-патріотичного виховання;
- лекторії та майстер-класи з краєзнавства, правознавства, екології, сімейних стосунків, роботи з дітьми та юнацтвом, людьми похилого віку.

Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського – сучасний мегакультурний центр проведення численних наукових, літературних, мистецьких заходів: презентацій, зустрічей, засідань клубів, коворкінгів, концертів, кінопоказів тощо з унікальними рідкісними виданнями XVI-XX століття, зокрема рукописами, стародруками, мініатюрами, репринтними та факсимільними виданнями, колекціями із загальним бібліотечним фондом 783 472 примірників.

Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва імені Є. Маланюка – інформаційний, культурно-освітній, методико-консультативний, науково-дослідний центр з питань бібліотечного обслуговування юнацтва та молоді. Бібліотечний фонд на 01.01.2024 року становив 103 976 примірників, скоротившись на 2,9% з 107 056 примірників на 01.01.2023 року.

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка – центр надання інформаційних та культурно-дозвіллевих послуг дітям дошкільного та учням молодшого, середнього і старшого шкільного віку із загальним книжковим фондом близько 145 тисяч примірників.

З метою долучення населення та гостей громади до надбань національної, місцевої та світової історико-культурної спадщини на території громади розташовані заклади музейної мережі.

Комунальний заклад «Центральноукраїнський обласний краєзнавчий музей» - з музейними колекціями, що налічують близько 68 500 предметів основного та 33 500 науково-допоміжного фонду, що включають зібрання, пов'язані із історичним розвитком та культурою краю з найдавніших часів до наших днів, та природою регіону. Серед філій закладу, що знаходяться у місті – **Меморіальний музей Марка Кропивницького** – житловий будинок кінця XIX століття.

Комунальний заклад «Музей мистецтв Кіровоградської обласної ради» - культурний простір експонування музейних предметів, що входять до фондового зібрання, зокрема творів сакрального мистецтва, мистецтва XVIII – початку XX століття, художників-земляків, видатних діячів українського образотворчого мистецтва, предметів декоративно-ужиткового мистецтва, стародруків, археології, побуту, монументального мистецтва, голограм артефактів, медалей та монет тощо.

Музейний комплекс Української державної льотної академії, мета якого полягає у формуванні інтересу до авіації, пропаганді авіаційних досягнень, поваги до історії галузі й персоналіям, які зробили особистий внесок. Комплекс включає музей авіації, сквер Кожедуба, алею авіаторів, сквер аеронавігації, музейну композицію історичного краєзнавства, клуб українсько-норвезького партнерства.

Серед інших музейних закладів на території громади функціонують: комунальний заклад «Літературно-меморіальний музей І.К. Карпенка-Карого міста Кропивницького», комунальний заклад «Художньо-меморіальний музей О.О. Осмьоркіна», комунальний заклад «Кропивницький музей музичної культури ім. К. Шимановського», Народний меморіальний музей ім. Г.Г. Нейгауза та меморіальна кімната Юлія Мейтуса (при музичній школі №1 ім. Г.Г. Нейгауза), Народний меморіальний музей Ю.С. Мейтуса (при комунальному закладі «Музична школа № 2 ім. Ю.С. Мейтуса міста Кропивницького»),

Музейна кімната історії освіти Кіровоградщини (при Кіровоградському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського), Археологічний музей імені Нінель Бокій (при Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка), Музей Арсенія Тарковського (при ліцеї «Муніципальний колегіум»), Пожежно-технічна виставка-музей (при Управлінні ДСНС України у Кіровоградській області), Музей медицини (при Кіровоградському медичному коледжі ім. Є.І. Мухіна), Музей бойової слави 3-го окремого полку спеціального призначення імені князя Святослава Хороброго, Картинна галерея Петра Оссовського «Світ і Вітчизна» (при Музеї мистецтв), Музей історії заводу «Ельворті», Галерея «Єлисаветград» тощо.

Мережа початкової мистецької освіти громади включає музичну школу №1 імені Г.Г. Нейгауза, музичну школу №2 імені Ю.С. Мейтуса, музичні школи №3 та №4, дитячу художню школу імені О.О. Осмьоркіна, дитячу школу мистецтв.

У громаді функціонує комунальних заклад **«Кропивницький культурно-дозвіллєвий центр»**, серед видатних колективів якого можна виділити міський професійний духовий оркестр, народний аматорський хор «Ветеран», муніципальний камерний хор «Елефтерія», ансамбль народної музики «Степограй», народний аматорський ансамбль пісні і танцю «Горлиця», зразковий аматорський хореографічний ансамбль «Олена», театр малих форм «Муніципальний Театр Сатири»; у тому числі до складу закладу входить Будинок культури Масляниківки, що є центром культурного відпочинку та діяльності творчих колективів мікрорайону.

Крім того, розвиток культурного життя підтримується діяльністю Кіровоградського районного будинку культури, Кіровоградського обласного центру народної творчості, Кіровоградської обласної філармонії, **Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені М.Л. Кропивницького («Театр корифеїв»)**.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 року №878 місто Кропивницький віднесено до списку історичних населених міст України (дата заснування 1754 рік). На території Кропивницької міської територіальної громади розташована значна кількість об'єктів культурної спадщини як національного, так і місцевого рівня, які описані в Історико-архітектурному опорному плані міста Кропивницького з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів, розробленому Українським державним інститутом культурної спадщини у 2022 році.

Відповідно до переліку **пам'яток культурної спадщини національного значення** Кіровоградської області, занесених до державного реєстру нерухомих пам'яток України, на території громади розташовані 7 об'єктів.

**Таблиця
Перелік пам'яток
культурної спадщини
національного значення,
занесених до державного
реєстру**

* за даними державного реєстру нерухомих пам'яток України Міністерства культури та інформаційної політики України (МКІП)

Найменування пам'ятки	Вид пам'ятки	Рішення про взяття під охорону	Охоронний номер
Двірцевий корпус (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 608	110008
Військове училище (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 608	110009
Манеж (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 609	110010
Штабний корпус (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 610	110011
Житловий будинок (1800 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 611	110012
Грецька церква (1812 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 612	110013
Покровська церква (1875 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 613	110014

На території міста налічується 655 пам'яток нерухомої культурної спадщини, які знаходяться на обліку та занесені до переліку пам'яток культурної спадщини місцевого значення.

Таблиця
Перелік пам'яток
культурної спадщини
місцевого значення

Вид пам'ятки	Кількість
архітектури та містобудування	577
монументального мистецтва	42
історії	25
археології	7
садово-паркового мистецтва	4
Всього	655

* за даними Кропивницької міської ради, 2022

Зазначений перелік пам'яток місцевого значення потребує коригування з метою впорядкування об'єктів, які вже занесені або не були виявлені під час натурних досліджень (оскільки вже не існують), про що визначається в історико-архітектурному опорному плані міста Кропивницького або втратили предмет охорони, або такі пам'ятки історії, що підлягають декомунізації. Згідно з розпорядженням голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 29.01.2020 № 102-р був оновлений перелік щойно виявлених пам'яток, серед яких 279 об'єктів архітектури та 12 об'єктів містобудування. Відповідно до досліджень, визначених в історико-архітектурному опорному плані, даний перелік пам'яток має бути скоригований на предмет виявлення вже занесених об'єктів або невиявлених під час натурних досліджень, та об'єктів, що втратили предмет охорони під час ремонтів та перебудов.

До **національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини**, що мають місце на території громади відповідно до державного реєстру МКІП, віднесені:

культура приготування українського борщу (охоронний номер 022.нкс; галузь – звичаї, обряди, святкування, знання та практики, що стосуються природи і Всесвіту, традиційні ремесла; географічне розташування – по всій Кіровоградській області; наказ включення до переліку від 13.10.2020 № 2182);

приготування української традиційної страви «Голубці» (охоронний номер 066.нкс; галузь – звичаї, обряди, святкування; знання та практики, що стосуються природи і Всесвіту; традиційні ремесла; традиційна кухня; географічне розташування – по всій Кіровоградській області; наказ включення до переліку від 04.05.2023 № 234).

Серед переліку нововиявлених елементів нематеріальної культурної спадщини з ареалом сучасного побутування на території громади виділяють ткацтво та гончарство у галузі традиційних ремесел.

Велика кількість пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення, об'єктів та територій природно-заповідного фонду, місць рекреації та відпочинку, культурних закладів та потужних промислових об'єктів, а також розгалуженої мережі об'єктів індустрії гостинності тощо сприяють розвитку туристичної галузі і креативних індустрій у громаді. Створення та розвиток діяльності туристично-інформаційного центру громади (ТІЦ) сприяє просуванню Кропивницької міської територіальної громади як привабливої туристичної дестинації завдяки налагодженню комунікації, інформуванню й консультуванню туристів та інших суб'єктів туристичної індустрії, а також промоції й рекламуванню туристично-рекреаційних ресурсів та інших «туристичних магнітів» громади. У тому числі з цією метою функціонує онлайн портал «Туристичний Кропивницький».

За останні роки з метою поліпшення стану туристичної навігації у Кропивницькому біля основних туристичних об'єктів встановлено інформаційні таблички з QR-кодами та аудіогідами; інформаційно-туристичні пілони з відповідним цифровим кодуванням. У зв'язку із повномасштабним вторгненням ТІЦ Кропивницького впровадив надання додаткових послуг внутрішньо-переміщеним особам з метою створення умов для їх

адаптації та відновлення, а також їх інтеграції у суспільне життя Кропивницької міської територіальної громади. Крім того, до оновленої карти «туристичних магнітів» Державного агентства розвитку туризму України внесені дві потужні локації Кропивницького, а саме Театр корифеїв та Етнолабораторія «Баба Єлька».

За період з 2019 року суттєво зросли надходження від туристичного збору до місцевого бюджету, зокрема зростання становило 120,0% з 0,5 млн.грн. у 2019 році до 1,1 млн грн за результатами 2023 року.

Не зважаючи на потужний культурно-рекреаційний та природно-ресурсний потенціал громади туристична галузь на сьогоднішній день є не достатньо розвинутою, має недостатній вплив на підвищення конкурентоспроможності території в рамках її соціально-економічного та культурного розвитку.

3.5.7 Фізична культура та спорт; молодіжна політика

На території Кропивницької міської територіальної громади діє мережа фізкультурно-оздоровчих та спортивних закладів, які здійснюють відповідну діяльність:

4 комплексні дитячо-юнацькі спортивні школи Кропивницької міської ради з олімпійськими та неолімпійськими видами спорту, зокрема для осіб з інвалідністю (інваспорт), в яких займаються 2100 дітей;

2 обласні спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву (спортивна гімнастика, плавання, важка атлетика, бейсбол, бокс, легка атлетика, софтбол, футбол);

обласна комплексна дитячо-юнацька спортивна школа «Ніка», реабілітаційна дитячо-юнацька спортивна школа інвалідів «Інваспорт», Кіровоградська обласна школа вищої спортивної майстерності.

Розвиток футболу на території громади підтримується діяльністю заснованого ще у 1911 році футбольного клубу «Зірка» та функціонуванням дитячо-юнацької футбольної школи Академії футбольного клубу «Зірка», метою діяльності якої є підвищення спортивної майстерності та створення резерву футбольних команд. Також на території громади функціонують 8 приватних футбольних клубів (наймасовіший вид спорту в дитячому сегменті) та є відділення в КЗ КДЮСШ №2.

Загальна кількість дітей, що займаються фізичною культурою та спортом у громаді, становить близько 4,1 тис. осіб, це складає близько 16% від загальної кількості дітей шкільного віку. Спортсмени громади демонструють високі результати на обласних, всеукраїнських та міжнародних змаганнях, про що свідчить велика кількість майстрів спорту України, майстрів спорту України міжнародного класу, заслужених тренерів України та заслужених працівників у галузі фізичної культури та спорту.

З метою залучення до масового спорту широких верств населення, популяризації здорового способу життя, Кропивницьким міським центром фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» організовуються та проводяться спортивні змагання, фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи. Мережа спортивних об'єктів громади налічує 552 об'єкти, серед яких 11 футбольних полів, 2 стадіони, 72 спортивні зали, 95 приміщень для занять фізкультурно-оздоровчою роботою, плавальний басейн, льодова ковзанка, 366 спортивних майданчиків, з них за місцем проживання та в місцях масового відпочинку громадян – 173, зокрема 15 майданчиків – зі штучним покриттям.

На базі загальноосвітніх закладів, закладів професійно-технічної освіти, фахової передвищої та вищої освіти функціонує розгалужена мережа спортивних клубів, секцій, гуртків для задоволення фізкультурно-оздоровчих та спортивних потреб учнів, студентів та педагогічного персоналу; регулярно проводиться щорічна Гімназіада серед учнів загальноосвітніх закладів та Універсіада серед студентів закладів професійної, передвищої та вищої освіти.

Молодіжна політика передбачає консолідований кроссекторальний підхід з метою створення умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді в Кропивницькій міській

територіальній громаді, підвищення рівня її самостійності та конкурентоспроможності, забезпечення активної участі молодих людей у суспільному житті.

Мережа структурних підрозділів комунального закладу «Об'єднання дитячо-юнацьких клубів за місцем проживання Кропивницької міської ради» включає 15 закладів, що надають послуги спортивних секцій (кікбоксинг, таеквондо ІТФ, атлетична гімнастика, та інші); тренажерного залу; танцювальних та музично-вокальних гуртків і колективів, студій хореографічного мистецтва; художньо-естетичних, мистецьких, лінгвістичних гуртків.

За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, станом на 01.01.2022 року чисельність постійного населення становила 216,5 тис. осіб, з них близько 57,8 тис. осіб – молодь віком 14-35 років, що становить 26,7%, з них 48,8% жінок/дівчат та 51,2% чоловіків/хлопців.

Кількість студентів та студенток, які навчаються у восьми закладах вищої освіти міста за денною формою навчання, становить 9520 осіб, за заочною формою – 2203 особи. В 11 закладах фахової передвищої освіти міста навчаються 3598 осіб за денною формою навчання і 333 особи – за заочною формою навчання.

Внаслідок військової агресії постраждали 40% молоді в Україні: понад два мільйони молодих людей стали внутрішньо переміщеними особами та близько двох мільйонів молодих людей виїхали за кордон. Станом на 12.07.2024 року кількість внутрішньо переміщених осіб з числа молоді, віком від 14 до 35 років, які перебувають на території Кропивницької міської територіальної громади, становить 7016 осіб, з них 3955 жінок/дівчат та 3061 чоловік/хлопець. За час збройної агресії російської федерації проти України Кропивницький став гостинним освітнім простором, який прийняв три заклади вищої освіти та чотири заклади фахової передвищої освіти, що були змушені переміститися із тимчасово окупованих територій. В Кропивницькій міській територіальній громаді кількість студентів та студенток закладів вищої та фахової передвищої освіти, які навчаються у релокованих закладах освіти, становить 6154 осіб. Загальна кількість студентської молоді Кропивницької міської територіальної громади – 21808 осіб.

Молодіжна рада при Виконавчому комітеті Кропивницької міської ради включає у своєму складі представників (представниць) молодіжних громадських організацій громади та студентського самоврядування у складі 16 осіб. Головна мета співпраці полягає у посиленні комунікації та участі молоді у формуванні молодіжної політики. Водночас, відбулося суттєве підвищення рівня участі молодих людей Кропивницького у суспільному житті: реалізовано низку успішних практик волонтерства; локальних проєктів з метою задоволення економічних, соціальних, культурних, екологічних потреб та інтересів молоді; започатковано тісну співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями, тобто молодь громади готова до згуртованих дій в умовах змін, набуття нових компетенцій.

Одним із важливих напрямів роботи залишається організація громадських робіт – суспільно корисних оплачуваних робіт в інтересах територіальної громади, які організовуються з метою додаткової мотивації до праці, матеріальної підтримки учнівської та студентської молоді. У 2023 році до громадських робіт залучено 250 осіб, з них 102 дівчини та 148 хлопців, виплачено заробітну плату на загальну суму 769,9 тис. грн. У 2024 році сума на реалізацію громадських робіт становить 1 209,5 тис. грн., що охопить приблизно 300 підлітків.

Варто відзначити важливість підтримки обдарованої та талановитої студентської молоді. За 2021-2023 роки призначено і виплачено іменні стипендії міського голови на загальну суму 183,0 тис. грн. За 2021-2023 роки стипендіатами міського голови стали 23 студента, з них: 14 дівчат та 9 хлопців, які проживають у Кропивницькій міській територіальній громаді та навчаються на денній формі навчання у закладах фахової передвищої, вищої освіти. З метою заохочення обдарованої та талановитої молоді, пошуку та підтримки молодіжних ініціатив, привернення уваги громадськості до досягнень молоді, промоції та підтримки волонтерських проєктів, створення умов для системної взаємодії між молоддю та органами місцевого самоврядування був започаткований щорічний конкурс

«Молода людина року» з відповідними номінаціями за сферами життєдіяльності Кропивницької міської територіальної громади.

3.5.8 Освітній та науковий потенціал

Мережа багатофункціональної структури освіти Кропивницької міської територіальної громади включає:

38 закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) (у тому числі 18 гімназій, 17 ліцеїв, що функціонують на основі концепції «безперервного навчання»; Кропивницький навчально-реабілітаційний центр Кропивницької міської ради; початкова школа; спеціальна школа №1 Кропивницької міської ради). Загальна кількість дітей - отримувачів загальної середньої освіти складає 25 808 осіб (13 083 хлопців, 12 725 дівчат). Інші ЗЗСО, що розташовані на території громади: Центральноукраїнський науковий лицей-інтернат Кіровоградської обласної ради; «Приватний заклад загальної середньої освіти «Кропивницька гімназія «Приватна двомовна школа «Академія»; Початкова загальноосвітня Дитяча академія «Smart Вулик School». У приватних закладах отримують освіту 34 дитини, у ліцеї-інтернаті – 570 учнів та учениць. Усі ЗЗСО обладнані комп'ютерними класами з доступом до мережі інтернет. Крім того, у ЗЗСО функціонує освітня мережа профільних класів, спрямованих на формування наукових, культурних та професійних компетентностей учнів, що забезпечить їх подальше самовдосконалення та самореалізацію.

38 закладів дошкільної освіти (ЗДО) комунальної власності (7072 дітей, з них – 3595 хлопчиків, 3477 дівчаток); дошкільні групи при 6 закладах загальної середньої освіти (249 дітей, з них 133 хлопчики, 116 дівчаток); 1 заклад державної власності (Національної поліції України) (106 дітей, з них 61 хлопчик, 45 дівчаток); 3 приватні заклади дошкільної освіти: заклад дошкільної освіти «Сад Амбрелла» (86 дітей, з них 51 хлопчик, 35 дівчаток); заклад дошкільної освіти «Жираф Монтесорі Скул» (50 дітей, з них 29 хлопчиків, 21 дівчинка); Дитяча Академія «Smart Вулик» (36 дітей, з них 17 хлопчиків, 19 дівчаток). Відповідно до потреб громадян у місті створено різні типи дошкільних закладів освіти: дитячі садки, ясла-садки, ясла-садки комбінованого та компенсуючого типів, зокрема 1 санаторного типу для дітей з ранніми проявами туберкульозної інфекції, з малими та згасаючими формами туберкульозу; 1 садочок для дітей з вадами опорно-рухового апарату; 2 заклади для дітей з порушенням зору.

Кропивницький міжшкільний ресурсний центр, в якому навчаються близько 7 000 учнів та учениць, забезпечує вивчення окремих предметів інваріантної складової та функціонування трьох стаціонарних та одного мобільного класів безпеки, зокрема пожежної, мінної, техногенної та домедичної допомоги.

3 Інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ), в яких працюють вчителі-дефектологи, практичні психологи, вчителі-логопеди, вчителі-реабілітологи, забезпечують права дітей з особливими освітніми потребами (ООП) та надають методичний супровід інклюзивного навчання. Зокрема, у закладах освіти забезпечені права дітей з ООП на отримання якісної освіти, створені умови для інклюзивного навчання, забезпечено безперешкодний доступ для осіб з інвалідністю, спеціально обладнані місця загального користування тощо.

5 закладів позашкільної освіти (ЗПО) та 20 центрів позашкільного виховання здійснюють свою діяльність з метою сприяння розвитку творчих здібностей дітей, зокрема на базі зазначених закладів функціонує 571 група (військово-патріотичного, науково-технічного, дослідницько-експериментального, еколого-натуралістичного, туристично-краєзнавчого, художньо-естетичного, фізкультурно-спортивного, оздоровчого та інших напрямів).

Міський центр професійного розвитку педагогічних працівників, що повністю забезпечує потреби громади у безперервній інноваційній освіті педагогів, їхнього професійного розвитку, набуття ними нових компетенцій та отримання сучасних знань.

В умовах повномасштабного вторгнення питання створення безпечного освітнього простору набуло пріоритетного значення для закладів освіти усіх рівнів. Зокрема за період воєнних 2022–2024 років громадою було облаштовано 58 укриттів для закладів загальної середньої освіти потужністю 13144 місця; 50 укриттів для ЗДО потужністю 6988 місць; 4 укриття для ЗПО на 245 місць. 44 найпростіші укриття потребують поточних та капітальних ремонтів з метою збільшення потужності для покриття потреб не менше 50% від загальної кількості здобувачів освіти. Крім того, з метою виконання вимог протипожежних заходів 70% усіх закладів освіти обладнані автоматичними протипожежними сигналізаціями.

28 ЗЗСО мають сучасні спортивні зали, що сприяє покращенню фізичного здоров'я та формуванню розумових компетенцій та фізичних здібностей. Заклади освіти забезпечені якісним харчуванням; у всіх харчоблоках впроваджено систему постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР.

З метою посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді в громаді проводяться відповідні тематичні просвітницькі заходи, направлені на укріплення духовно-морального та громадянсько-патріотичного налаштування, національної ідентичності та формування свідомої громадянської позиції.

Серед пріоритетних напрямів розвитку позашкільної освіти реалізовано проєкт трансформації профільного закладу позашкільної освіти «Центр науково-технічної творчості «Каскад» у комплексний заклад позашкільної освіти – Центр національно-патріотичного виховання учнівської молоді «Інгульська Січ», який здійснює національно-патріотичну, інформаційно-методичну, організаційно-масову, навчально-виховну, військово-спортивну, оздоровчу, екскурсійну, краєзнавчу і туристичну діяльність з учнівською молоддю Кропивницької міської територіальної громади.

Мережа **закладів професійно-технічної освіти**, що розташовані на території громади, забезпечує підготовку за різними професіями та включає: Державний навчальний заклад Регіональний центр професійної освіти імені О.С. Єгорова; Державний заклад професійної (професійно-технічної) освіти «Кропивницький професійний ліцей сфери послуг і торгівлі», Державний навчальний заклад «Кропивницьке вище професійне училище», Державний заклад «Кропивницький навчальний центр №6», Кропивницький професійний ліцей Кіровоградської обласної ради. Маріупольський центр первинної професійної підготовки «Академія поліції» Донецького державного університету внутрішніх справ; Державний заклад Центральноукраїнське вище професійне училище імені Миколи Федоровського, обласний комунальний навчально-курсний комбінат «Аграрник».

Багатопрофільна мережа **закладів фахової передвищої освіти** включає: Відокремлений структурний підрозділ «Кропивницький інженерний фаховий коледж Центральноукраїнського національного технічного університету»; Кіровоградський кооперативний фаховий коледж економіки і права імені М. П. Сая Кіровоградської облспоживспілки; Кіровоградський медичний фаховий коледж ім. Є.Й. Мухіна; Кропивницький аграрний фаховий коледж; Кропивницький будівельний фаховий коледж; Кропивницький музичний фаховий коледж; Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі; Фаховий коледж при Центральноукраїнському інституті ПрАТ «ВНЗ «МАУП»; Центральноукраїнський фаховий коледж; Відокремлений структурний підрозділ «Кібернетичний фаховий коледж» Економіко-технологічного інституту імені Роберта Ельворті.

Заклади вищої освіти включають: Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Центральноукраїнського інституту розвитку людини; Донецький державний університет внутрішніх справ; Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»; Економіко-технологічний інститут імені Роберта Ельворті; Кропивницький інститут приватного вищого навчального закладу «Університет сучасних знань»; Українська державна льотна

академія; Приватний вищий навчальний заклад «Кропивницький інститут державного та муніципального управління», Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; Центральноукраїнський інститут Приватного акціонерного товариства «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Центральноукраїнський національний технічний університет; Донецький національний медичний університет.

Потужна розгалужена мережа закладів освіти з різноманітними напрямками галузей знань і спеціальностей різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти, сприяє забезпеченню галузей економіки Кропивницької міської територіальної громади висококваліфікованими кадрами на ринку праці, що в свою чергу позитивно впливає на економічний розвиток території. Загалом мережа закладів різнорівневої освіти сприяє впровадженню інноваційної моделі розвитку ключових компетенцій та професійних навичок особистості в рамках розвитку національної системи «безперервної освіти».

3.6 МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Генеральний план населеного пункту є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Планування територій полягає у необхідності удосконалення управління територіальним розвитком населених пунктів на основі сучасного містобудівного законодавства, врахування нових соціально-економічних та містобудівних передумов, пов'язаних з процесами приватизації загальнодержавного та комунального майна, земель населених пунктів тощо.

Генеральний план міста Кропивницького був розроблений у 1999 році Державним підприємством «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «ДІПРОМІСТО». З метою забезпечення захисту територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, запобігання надмірній концентрації населення і об'єктів виробництва, зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, охорони та використання територій з особливим статусом, у тому числі ландшафтів, об'єктів історико-культурної спадщини, а також земель сільськогосподарського призначення і лісів, у 2013 році Державним підприємством «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «ДІПРОМІСТО» був розроблений план зонування території міста Кропивницького. Для розвитку окремих територій розробляються детальні плани.

Для забезпечення охорони та збереження архітектурних, культурних і історичних об'єктів культурної спадщини Державною установою «Інститут культурної спадщини» у 2022 році був розроблений Історико-архітектурний опорний план міста Кропивницького з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів.

У зв'язку із прийнятим рішенням сесії восьмого скликання від 14.05.2024 року №480 щодо погодження проєкту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Кропивницького Кіровоградської області з включенням в межі міста земель селища Нового, після юридичного врегулювання на всіх законодавчих рівнях нових меж Кропивницької міської територіальної громади виникає необхідність розробки оновленої містобудівної документації, враховуючи зміни до нормативно-законодавчих документів, у тому числі визначення принципів напрямів розвитку, планування, забудови й іншого використання території Кропивницької міської територіальної громади в її інтересах з урахуванням державних, громадських та приватних потреб.

З урахуванням обумовлених соціально-економічних змін Кропивницька міська територіальна громада потребуватиме оновлення відкритої геоінформаційної системи з метою забезпечення ефективного управління активами громади, зокрема природними та земельними ресурсами, інженерно-транспортною, соціальною, туристичною інфраструктурою, інвестиційним потенціалом тощо, та налагодження комунікації між громадськістю та владою, а також оновлення публічного геопорталу Кропивницької міської територіальної громади з метою легкого доступу до просторової інформації території.

3.7 РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

3.7.1 Економічний розвиток громади

Промисловий потенціал

Виробничо-промисловий потенціал Кропивницької міської територіальної громади представлений різними галузями господарської діяльності, в результаті чого сформовано відносно стабільну диверсифіковану структуру господарювання, яка займає потужне місце у промисловому комплексі Кіровоградської області та України, у тому числі у формуванні та розвитку стабільного ринку праці, наповненні бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податків й інших обов'язкових платежів та сталому соціально-економічному розвитку території. Кропивницький – найбільше розвинене місто області з часткою у загальному обсязі реалізації продукції (товарів, послуг) близько 43% за результатами 2021 року та понад 47% за результатами 2022 року. Основу промислового комплексу громади становлять найбільші промислові підприємства (за даними *Опендатабот*).

Добувна промисловість (КВЕД В)

Таблиця
Найбільші підприємства
добувної промисловості

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
08.11 Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю		
ТОВ Ноксен	20,93	53
08.12 Добування піску, гравію, глини і каоліну		
ТОВ Сонек	10,45	32

Харчова промисловість (КВЕД 10)

Таблиця
Найбільші підприємства з
виробництва харчових
продуктів

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
10.11 Виробництво м'яса		
ТДВ М'ясокомбінат Ятрань	1 866,64	1 248
10.41 Виробництво олії та тваринних жирів		
ТОВ ОЕЗ Градоля	3 102,50	193
ТОВ Градоля Рафінація	2 791,34	242
ТОВ АОИЛ	1 129,51	194
ТОВ Придніпровський ОЕЗ	741,80	414
ПрАТ Кропивницький ОЕЗ	555,70	252
ТОВ Фалькон Агро Груп	445,86	286
10.42 Виробництво маргарину і подібних харчових жирів		
ТОВ Капро Ойл	1 796,41	362
ТОВ Кіровоградпродсервіс	2,16	18
10.52 Виробництво морозива		
ПОГ Фірма Ласка	876,60	396
10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання		
ТОВ Кропивницький хліб (*дані 2024)	1,74	
10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання		
ТОВ Прод-Інвест	46,98	66
10.82 Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів		
ТОВ Три Стар	560,51	399
ТОВ КФ Східні Ласощі	386,03	433
10.85 Виробництво готової їжі та страв		
ТОВ ФЗП	364,93	399
10.91 Виробництво готових кормів для тварин, що утримуються на фермах		
ПП Укрпродсоя	59,07	5

Текстильне виробництво (14-15)

Таблиця
Найбільші підприємства з
текстильного виробництва,
виробництва одягу, шкіри,
виробів зі шкіри та інших
матеріалів

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
14.12 Виробництво робочого одягу		
ПП Будкомплекс	7,39	15
14.13 Виробництво іншого верхнього одягу		
ПрАТ ШФ Зорянка	77,82	291
Підприємство ОЦТС ОІГО ВОСОІУ	11,30	10
ТОВ Фешн Голд	4,75	11
ТДВ ШФ Україна	1,18	1
15.12 Виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів зі шкіри та інших матеріалів		
ТОВ Мілатекс	16,90	10

Деревообробна промисловість (КВЕД 16-18)

Таблиця
Найбільші підприємства з
виготовлення виробів з
деревини, виробництва
паперу та поліграфічної
діяльності

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
16.10 Лісопилне та стругальне виробництво		
ТДВ Інтерресурси	113,60	184
16.23 Виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів		
ТОВ Дерев'яний двір	24,4	9
16.29 Виробництво інших виробів з деревини		
ТОВ Сіріус Трейд	12,07	4
ТОВ Імперія 21	0,5	1
17.29 Виробництво інших виробів з паперу та картону		
ТОВ Поліграф Сервіс	7,64	14
18.11 Друкування газет		
ТОВ Принт Медіа Про	13,71	6
18.12 Друкування іншої продукції		
ТОВ Трелакс Пак	171,63	56
МПП Антураж А	5,32	6
ТОВ Імекс ЛТД	2,00	3

Хімічна промисловість (КВЕД 20)

Таблиця
Найбільші підприємства з
виробництва хімічних
речовин і хімічної
продукції

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
20.14 Виробництво інших основних органічних хімічних речовин		
ТОВ Кіровоградпостач	256,54	187
20.30 Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик		
ТОВ Прогрес-2010	203,59	133
ТОВ Герметик	10,34	32

Фармацевтична промисловість (КВЕД 21)

Таблиця
Найбільші підприємства з
виробництва
фармацевтичних продуктів

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів		
ТОВ Славія 2000	18,11	10
ТОВ Цілющі Рослини	0,87	3
ТОВ НВФ Хорос		

Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (КВЕД 22-23)

Таблиця
Найбільші підприємства з
виробництва гумових,
пластмасових виробів;

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
22.23 Виробництво будівельних виробів із пластмас		
ТОВ ПСВ Груп	46,21	11
23.12 Формування й оброблення листового скла		

іншої неметалевої
мінеральної продукції

ТОВ Завод Дзеркальник	5,63	12
23.32 Виробництво цегли, черепиці та інших будівельних виробів із випаленої глини		
ТОВ КЗБМ №1	54,68	125
ТОВ ВКФ Спліт	53,66	52
23.61 Виготовлення виробів із бетону для будівництва		
ТОВ Залізобетонні Вироби М-400	49,44	19
23.63 Виробництво бетонних розчинів, готових для використання		
ТОВ Моноліт-РРА	89,6	8
23.99 Виробництво неметалевих мінеральних виробів		
ТОВ Добрострой+	26,92	3

Металургійна промисловість (КВЕД 24-25)

Таблиця
Найбільші підприємства з
металургійного
виробництва

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
24.51 Лиття чавуну		
ПрАТ Металит	88,77	113
25.11 Виробництво будівельних металевих конструкцій і частин конструкцій		
ТОВ Кіровоградський Будівельний Альянс	74,51	46
ПП Будпостач-Л	27,04	11
ТДВ Коліймаш	4,02	10
25.73 Виробництво інструментів		
ТОВ Інструментальний Завод Лезо	45,34	152
25.91 Виробництво сталевих бочок і подібних контейнерів		
ТОВ Укрпромтара	76,63	31
25.93 Виробництво виробів із дроту, ланцюгів і пружин		
ПП Алянс-Маркет	193,84	18
ТОВ МК Метал Трейд	54,56	12

Машинобудування (КВЕД 26-30)

Таблиця
Найбільші підприємства
машинобудівної галузі

	Дохід (2023), млн грн.	Кількість працівників
26.51 Виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації		
ПАТ "НВП Радій"	417,08	702
27.12 Виробництво електророзподільчої та контрольної апаратури		
ТОВ Гідроавтоматизація-Монтаж	8,51	6
ТОВ ТД Гідроавтоматизація	4,53	1
27.51 Виробництво електричних побутових приладів		
ТОВ Уден-Україна	33,23	44
ТОВ Екотепло ЮА	9,95	6
28.12 Виробництво гідравлічного та пневматичного устаткування		
АТ Гідросила	484,65	637
ПрАТ Гідросила АПМ	176,34	306
ПрАТ Гідросила Леда	84,03	72
28.13 Виробництво інших pomp і компресорів		
ПрАТ Цукрогідромаш	25,43	87
28.29 Виробництво інших машин і устаткування загального призначення		
ТОВ Кіровоградський завод вагодозуючого обладнання	38,20	11
ТОВ БМ Системс	37,83	16
ТОВ НВФ Кіт-Консалтинг	35,50	107
ТДВ Дозавтомати	14,35	40
ТОВ АПК Простофільтри	2,74	10
28.99 Виробництво інших машин і устаткування спеціального призначення		
ТОВ Завод технологічного обладнання	15,76	35
28.30 Виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства		
АТ Ельворгі	490,71	508
ТОВ Ремсинтез	68,77	33
ТОВ Оріджин Агро	55,68	7
ТОВ Агро Кар Україна	41,98	37

ТОВ Профі Стан	32,70	38
ТОВ ТД Агро Партнери	26,84	8
ТОВ АПК Авалон	23,74	8
ТОВ Агро Спецсервіс	21,78	13
ТОВ Полі Пласт	20,26	16
ТОВ Промислова група Харвест	19,48	17
ТОВ Кіровограделеватормаш	9,53	7
ПрАТ Завод Сегмент	9,57	45
ТОВ Агроліга Трейд	9,35	10
29.20 Виробництво кузовів для автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів		
ТОВ Завод-фірма Ось	1,20	4
30.92 Виробництво велосипедів, дитячих та інвалідних колясок		
ТОВ Друкмаш-Центр	28,47	34

Виробництво меблів і іншої продукції (КВЕД 31-33)

Таблиця
Найбільші підприємства з
виготовлення меблів й
іншої продукції

	Дохід (2023), млн.грн.	Кількість працівників
31.01 Виробництво меблів для офісів і підприємств торгівлі		
ТОВ Євростенд Ворлд	56,97	12
ПОГ Кропивницьке УПВ УТОГ	53,92	77
ТОВ Євростенд Експорт	44,29	17
ПМП НВФ КІТ	36,11	28
ТОВ МК Югос	19,86	22
ТОВ Декорворкшоп	17,29	7
ТОВ Бендвіс	13,77	4
ТОВ Компанія Варго	13,19	4
ТОВ АВ4	6,05	4
ПОГ Кропивницьке УВП УТОС	2,47	25
31.09 Виробництво інших меблів		
ТОВ Дисплей Продакшн	51,72	22
ТОВ Арт-Стіл	29,73	18
ТОВ Стелажні Системи	14,77	7
ТОВ Євроконтейнер	14,34	6
33.12 Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення		
ПП Агрореммаш-Спецтехніка	34,58	14
ТОВ Новагро Сервіс	24,66	17
ДП РЗ РТО	20,26	59
ТОВ Девіс	15,11	4
ТОВ Реал Сервіс	13,54	6
33.14 Ремонт і технічне обслуговування електричного устаткування		
ТзОВ Вікторія-Феліз	34,83	38
ТОВ Гарант Енерго Ремонт	9,02	10
33.19 Ремонт і технічне обслуговування інших машин і устаткування		
ТОВ Аспейт	14,56	4
33.20 Установлення та монтаж машин і устаткування		
ТОВ Електро-Актив	7,50	1

Надання послуг з постачання електроенергії, газу та пари забезпечується операторами енергетичного ринку Кропивницької міської територіальної громади, зокрема ТОВ «Кіровоградська обласна ЕК», ПрАТ «Кіровоградобленерго», КП «Теплоенергетик КМР», ТОВ «Центрэнерго», ТОВ «Газ Сервіс ЮА», ТОВ «Кропивницькенераго», КП «Міськсвітло» й іншими. Поряд із тим на території громади динамічно розвивається ринок виробництва альтернативних джерел енергії, попит на яку активно зростає у більшості через воєнний стан, руйнування критичної енергетичної інфраструктури країни та дефіциту традиційних енергоресурсів. Основними виробниками і постачальниками альтернативної енергії, виробленої з відновлювальних джерел, зокрема сонячної, є ПП «Інкопмарк-Плюс» (дохід 2023 – 872,24 млн грн.), ТОВ «С.Енерджи Кіровоград»

(83,6 млн грн.), ТОВ «Енергія сонця» (62,52 млн грн.), ТОВ «НВЦ Промінь» (36,28 млн грн.), ТОВ «НТЦВЕ Альтернатива» (36,28 млн грн.), ТОВ «С.А. Енерджі» (23,9 млн грн.) й інші.

Завдяки диверсифікованому асортименту промислової продукції вплив негативних факторів, пов'язаних з введенням обмежувальних заходів під час розповсюдження коронавірусної інфекції COVID-19, був помірно відчутним у промислових галузях. Підприємствами громади вживались заходи щодо стимулювання збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, забезпечення кваліфікованими кадрами, розширення економічних зв'язків тощо.

Повномасштабне вторгнення, на жаль, послабило стійкість підприємств промислового комплексу; зростання обсягів реалізації відбувалось здебільшого за рахунок високої інфляції у 2022 році на всі види товарів (робіт, послуг) та значного знецінення національної валюти. Обсяги реалізованої промислової продукції підприємствами громади у розрахунку на 1 жителя щорічно зростали та перевищували аналогічні показники Кіровоградської області.

Таблиця
Динаміка обсягів реалізації промислової продукції

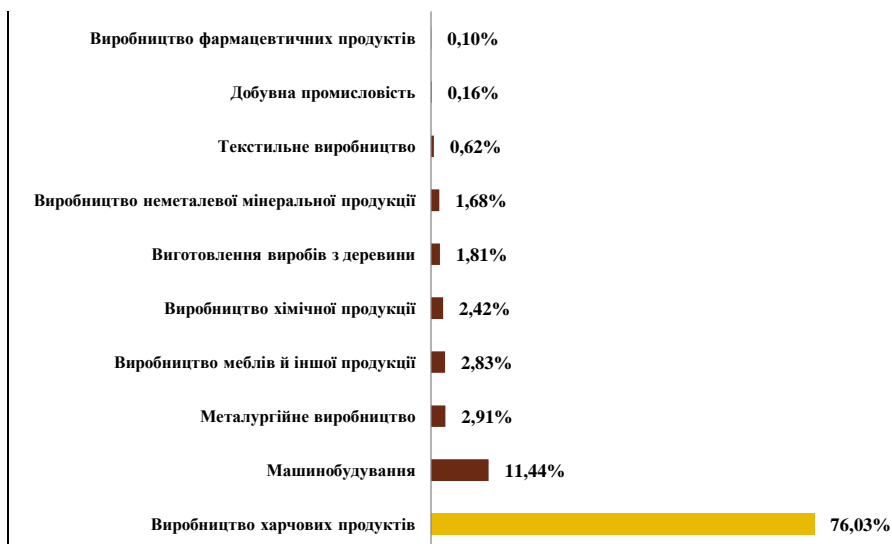
	2019	2020	2021	2022	2023
Кропивницький					
Обсяг реалізованої продукції, млн грн.	15 674,8	17 144,2	20 293,5	22 245,8	24 682,6
зростання (+)/скорочення (-), %	9,6	9,4	18,4	9,6	11,0
Середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на одного мешканця, тис. грн.	66,3	73,0	87,3	100,6	105,6
Кіровоградська область					
Обсяг реалізованої продукції, млн грн.	32 255,6	34 919,5	46 697,9	47 105,2	56 048,9
зростання (+)/скорочення (-), %	8,7	8,3	33,7	0,9	19,0
Середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на одного мешканця, тис. грн.	33,9	37,2	50,4	51,7	62,0

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області, Кропивницької міської ради

Частка реалізованої промислової продукції підприємствами Кропивницької міської територіальної громади у загальному обсязі Кіровоградської області за даними 2023 року становила близько 44%. Крім того, середній обсяг реалізації промислової продукції у розрахунку на одного жителя громади у 2023 році перевищив відповідний середній показник області на 70,3%.

Діаграма
Структура обсягів реалізації промислової продукції, 2023

* на основі даних інформаційного порталу Опендатабот

Основний економічний потенціал забезпечується діяльністю 142 підприємствами різних галузей реального сектору економіки Кропивницької міської територіальної громади. Промисловий потенціал має яскраво виражену диверсифіковану структуру з домінуванням окремих галузей та підгалузей, зокрема у переробній промисловості, а саме у виробництві харчових продуктів, та машинобудуванні. Серед стратегічних напрямів харчової промисловості можна виділити виробництво олії та тваринних жирів; виробництво м'яса; виробництво маргарину і подібних жирів; виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів й інші. Крім того, на території громади сконцентрований потужний комплекс підприємств машинобудування, у тому числі виробництво інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації; виробництво гідравлічного та пневматичного устаткування; виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства. Серед провідних підприємств можна виділити: АТ «Ельворті», група компаній «Гідросила», ПАТ «НВП «Радій», ПрАТ «Цукрогідромаш», ТОВ «Кіровоградський завод дозуючих автоматів», ТОВ «Ремсинтез», ТОВ «Машинобудівний завод «Коліймаш» та інші. Зокрема, ПАТ «НВП «Радій», АТ «Ельворті», АТ «Гідросила» входять до переліку ТОП-10 платників ПДФО до міського бюджету. З початку 2024 року 14 промислових підприємств визначені критично важливими для економіки Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі 7 підприємств машинобудування. Зокрема продукція основних галузей промисловості характеризується високою часткою доданої вартості, високою інвестиційною складовою та впровадженням інноваційних високотехнологічних розробок.

Зовнішньоекономічна діяльність

Зміцнення експортного потенціалу та підвищення експортної конкурентоспроможності товарів, що виробляються підприємствами Кропивницької міської територіальної громади, стають ключовими задачами у розвитку зовнішньоторговельної діяльності та формуванні міцного диверсифікованого експортного портфелю.

Таблиця

Основні показники зовнішньоекономічної діяльності підприємств Кропивницької міської територіальної громади

	2018	2019	2020	2021	2022
Експорт, млн \$	220,4	272,8	487,1	517,5	439,0
індекс експорту		1,24	1,79	1,06	0,85
Імпорт, млн \$	188,4	177,5	168,1	222,1	175,1
індекс імпорту		0,94	0,95	1,32	0,79
Торговельний обіг, млн \$	408,8	451,5	657,0	740,7	615,0
Торговельне сальдо, млн \$	32,0	95,3	319,0	295,4	263,9
коефіцієнт покриття	1,2	1,5	2,9	2,3	2,5
Частка експорту, Кропивницький/Україна, %	1,1	1,4	1,9	1,5	2,0
Частка експорту, Кропивницький/Кіровоградська область, %	42,2	38,6	53,4	50,7	50,3

* на основі даних Кропивницької міської ради, Головного управління статистики у Кіровоградській області

З 2018 року у період до повномасштабного вторгнення відбувалось динамічне нарощування обсягів експорту товарів підприємствами Кропивницької міської територіальної громади. Максимальне прискорене зростання експорту спостерігалось у 2020 році; індекс експорту становив 1,79. Найбільші обсяги експорту були досягнуті у 2021 році, у тому числі й завдяки глобальному впровадженню карантинних пом'якшень та поступової відміни усіх обмежувальних заходів, пов'язаних із розповсюдженням коронавірусної інфекції COVID-19. Через війну у 2022 році обсяги експорту скоротились

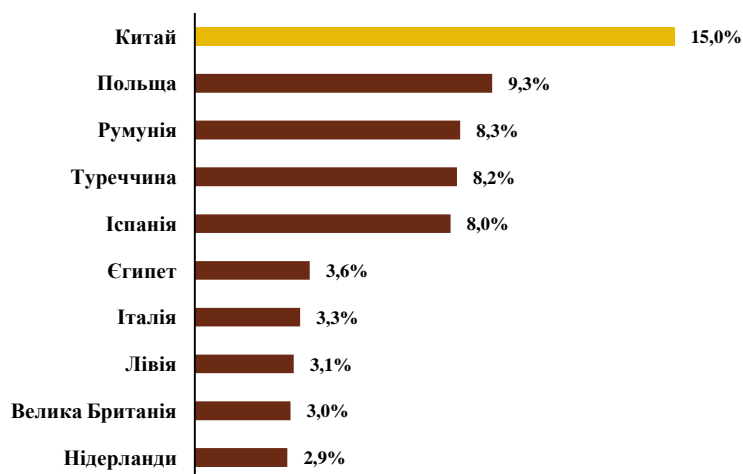
на 15,0% у порівнянні з попереднім періодом. Не зважаючи на це, експортоорієнтовані підприємства Кропивницької міської територіальної громади продовжували зберігати свою значну вагу у загальному експорті Кіровоградської області та України, а також підтримувати позитивне торговельне сальдо. За результатами 2023 року коефіцієнт покриття імпорту експортом становив 2,5.

Товарна структура експорту представлена товарами харчової промисловості, зокрема жирами та оліями тваринного або рослинного походження, машинами та устаткуванням, продукцією хімічного виробництва, виробами з деревини й меблями тощо. В свою чергу, імпорт переважно складався з палива та нафти; котлів та машин; засобів наземного транспорту; електричних машин; виробів з чорних металів; пластмас та полімерних матеріалів.

Негативні наслідки війни, у тому числі і розрив сталих логістичних маршрутів, активна релокація бізнесу у більш безпечні регіони, скорочення обсягів виробництва вплинули на трансформацію географії експорту з переорієнтацією на сусідні країни.

Діаграма
Географічна структура експорту (топ-10 країн)

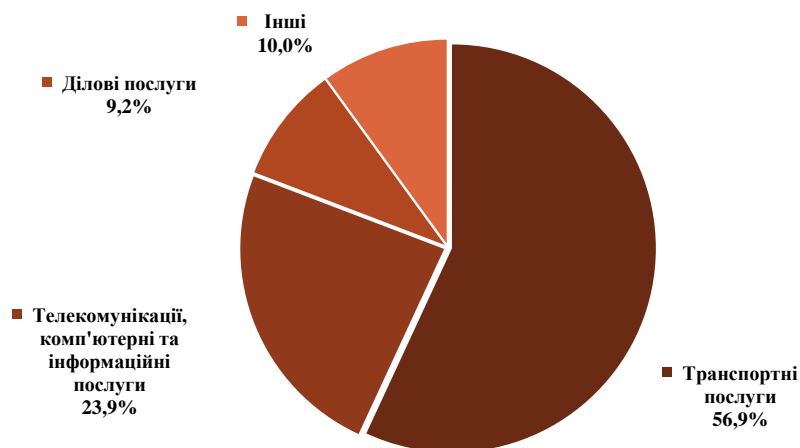
* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

Хоча Китай залишався головним стратегічним експортним партнером, частка сусідніх країн Європейського Союзу у загальному експорті значно зросла, зокрема Польщі, Румунії, Іспанії, Італії, Нідерландів. Торговельні відносини з Туреччиною також зміцнились.

Діаграма
Структура експорту послуг

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

Завдяки привабливому географічному розташуванню та перетину основних дорожніх магістралей і залізничних вузлів, частка транспортних послуг, зокрема міжнародних вантажних перевезень, зросла майже до 57% у структурі експорту послуг. Телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги займають майже чверть загального експорту.

Очевидно, що головними причинами переорієнтації експортних підприємств щодо розширення зовнішньої торгівлі з європейськими країнами стали: зміна логістичних маршрутів постачання товарів, окупація частини південних та східних регіонів і труднощі з відправкою товарів морським шляхом; послаблення митних обмежень та спрощення норм законодавства з країнами Європи; наближення законодавства України та Європейського Союзу; державне регулювання обмежень та заборони зовнішньоекономічної діяльності з росією та білоруссю.

Розвиток малого та середнього підприємництва

Розвиток малого та середнього підприємництва (МСП) є однією з головних складових розвитку економіки, який забезпечує створення нових робочих місць та підвищення самозайнятості населення, збільшення надходжень до місцевого бюджету, розгалужує сфери діяльності на території громади, стимулює розвиток конкурентоспроможності та інновацій тощо. Розбудова інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва спрямована на створення сприятливих умов для ведення бізнесу.

На 01.01.2024 року за даними Державної податкової служби України на обліку Кропивницької міської територіальної громади перебувало 10310 платників податків, що знаходились на спрощеній системі оподаткування і звітності, а саме юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, та сплачували єдиний податок до місцевого бюджету громади.

Таблиця
Динаміка зміни кількості платників податків – «спрощенців»

Кількість платників на спрощеній системі оподаткування	01.01.2023	01.01.2024
I група	1 890	2 064
II група	3 102	3 455
III група	4 360	4 791
Всього	9 352	10 310

* дані Державної податкової служби України

Кількість платників податків – «спрощенців» збільшилась на початок 2024 року у порівнянні з 2023 роком на 10,2%. За результатами 2023 року єдиний податок складав майже шосту частину (14,8%) від загальних податкових та неподаткових надходжень бюджету Кропивницької міської територіальної громади та 16,6% виключно від податкових надходжень. У кількісному вимірі надходження від єдиного податку у 2023 році збільшились на 34,2%, зокрема с 316,8 млн.грн. у 2022 до 425,3 млн.грн. у 2023 році. Це обумовлено низкою чинників, зокрема:

частковою залежністю фіксованих ставок єдиного податку від нормативно встановлених показників, як бази оподаткування (мінімальна заробітні плата, встановлена на перше число звітного року, для II групи; прожитковий мінімум – для I групи);

зростаючою активністю господарської діяльності та збільшення обсягів реалізації товарів (робіт, послуг);

релокацією на територію громади бізнесу з тимчасово окупованих територій та територій з більшою небезпекою для життєдіяльності, а також внутрішньо переміщених осіб, що розпочинають власну справу.

Податковий борг зі сплати єдиного податку до місцевого бюджету на 01.01.2024 року становив 9,07 млн.грн., значно скоротившись на 41,4% у порівнянні з 2023 роком (податковий борг на 01.01.2023 – 15,47 млн.грн.).

З метою формування платформи взаємодії та зміцнення екосистеми громади, сприяння розвитку підприємницької активності та продуктивності бізнес-середовища, було створено комунальне підприємство «Центр підтримки підприємництва» - BusinessKrop-
Hub, що здійснює діяльність, направлену на:

інформаційну та консультативну підтримку бізнесу, зокрема малого та середнього підприємництва, та тих, хто бажає розпочати власну справу;

стимулювання здійснення експортної діяльності та виходу виробленої продукції на нові ринки;

підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації управлінських кадрів;

залучення бізнесу до участі у програмах державної фінансової підтримки, таких, як грантові програми «Робота» для відновлення бізнесу та створення власної справи з нуля;

впровадження заходів фінансової підтримки МСП, у тому числі у вигляді часткової компенсації відсотків по кредитах або власних витрат на відкриття власної справи тощо;

відзначення кращих суб'єктів МСП громади з нагоди «Дня підприємця» з урахуванням результатів їх особистого чи колективного внеску у розвиток громади, участі у підтримці потреб ЗСУ, ВПО тощо;

організацію навчань і тренінгів для МСП з питань підготовки проектних заявок для участі у грантових програмах, у тому числі, що надаються міжнародними донорами.

Зокрема, заходи у напрямку розвитку малого та середнього підприємництва громади включали проведення бізнес семінарів за тематикою: таргетинг, маркетинг, ШІ, грантові можливості, фізіогноміка, касові апарати, професійне вигорання, самоцінність; створення та запуск інформаційних чат-ботів; взаємодію з державними установами; проведення фінансових ігор; нетворкінг у форматі форуму «Креативність та інновації в бізнесі»; комунікаційний захід «Кава з владою»; «Тімбілдинг» для підприємств громади; надання бізнес консультацій щодо створення ФОП, подання грантових заявок тощо. Загалом, Центром підтримки підприємництва було проведено 72 заходи, участь в яких взяли 1164 учасника.

3.7.2 Пріоритетні види економічної діяльності та смарт-спеціалізація

Модель смарт-спеціалізації передбачає виявлення і стимулювання інноваційного розвитку пріоритетних галузей або видів економічної діяльності, що становлять власне спеціалізацію території або регіону з формуванням відповідної політики розширення існуючих та створення нових ринків, у тому числі інтеграції у глобальні торгові ланцюги. Результати ефективного впровадження смарт-спеціалізації дозволяють досягти широкої диверсифікації підприємницького середовища; сформуванню інноваційні кластери; розширити зовнішні зв'язки; сприяти розвитку «підприємницького відкриття», як інструменту налагодженої роботи влади, бізнесу, науки та громадськості; і, як наслідок, активізують позитивні довгострокові структурні зміни у соціально-економічному розвитку території. Необхідність у розробленні стратегії смарт-спеціалізації громади набуває все більшого значення для подальшого визначення стратегічного бачення розвитку регіону.

Рекомендації Європейської комісії щодо розкриття смарт-спеціалізації території (RIS3 Guide) базуються на визначенні локалізації (критичної маси) основних видів економічної діяльності, як пріоритетних для території; формулюванні конкурентних переваг, у тому числі з урахуванням інноваційного потенціалу через «підприємницьке відкриття»; розвитку кластерів та створенні комунікаційних міжрегіональних та міжнародних платформ; ефективного інноваційного розвитку на основі державно-приватного партнерства.

Враховуючи відсутність діючої стратегії смарт-спеціалізації Кропивницької міської територіальної громади, в рамках розробки проекту Стратегія-2030 смарт-спеціалізація визначатиметься на основі результатів стратегічного аналізу.

Структура локалізації основних видів економічної діяльності є передумовою для визначення смарт-спеціалізації Кропивницької міської територіальної громади, яка має забезпечити системний підхід до розвитку території, з урахуванням всебічної підтримки підприємницьких ініціатив та стимулювання інноваційного розвитку найбільш конкурентоспроможних видів економічної діяльності.

Виробництво харчових продуктів, зокрема виробництво олії та тваринних жирів; виробництво м'яса; виробництво маргарину і подібних жирів; виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів; - стратегічно важливий напрям переробної

промисловості, що забезпечує вагому частку загального обсягу реалізації, у тому числі експорту, та найбільшу частку найнятих працівників у галузі. Зокрема, доля харчової промисловості складає близько 76% у ваговій структурі загального обсягу реалізації промислової продукції.

Машинобудування – головна галузь важкої промисловості громади, спеціалізація якої пов'язана із виробництвом інструментів і обладнання для вимірювання, дослідження та навігації; електророзподільчої та контрольної апаратури, електричних побутових приладів; гідравлічного та пневматичного устаткування, pomp і компресорів; машин і устаткування для сільського та лісового господарства; інших машин і устаткування загального та спеціального призначення. Частка машинобудівної галузі у структурі промислового комплексу громади складає 11,44%.

З метою нарощування обсягів виробництва обладнання для атомних електростанцій та машин і устаткування для інших галузей промисловості, розроблено концепцію створення Індустріального парку «Радій», ініціатором якого виступає ПрАТ «НВП Радій». Передбачається реалізація сучасної моделі ековиробництва з ефективним використанням ресурсів та створенням нових робочих місць для жителів Кропивницької міської територіальної громади та внутрішньо переміщених осіб. Концепція будується на здійсненні реконструкції та відновленні існуючих будівель і зведенні двох будівель складського призначення на базі існуючих потужностей заводу, що зараз не використовуються. Загальна площа парку становитиме 16 га з перспективою створення близько 1500 нових робочих місць.

Виготовлення виробів з деревини та виробництво меблів, як суміжні між собою та взаємодоповнюючі галузі промисловості з виробництва комплементарних товарів, мають значний вплив на формування валового регіонального продукту громади. У ваговій структурі промислового комплексу доля галузей становить близько 4,64%. Промисловий комплекс зазначених галузей створює повний ланцюжок формування валової доданої вартості з етапу лісопилного та стругального виробництва, виробництва інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів, та закінчуючи виробництвом меблів і їх оптової та роздрібною реалізації на ринку.

Значне міжгалузеве значення виробництва **хімічних речовин та хімічної продукції** обумовлено участю хімічної галузі у створенні товарних ланцюгів, а саме у формі товарів кінцевого споживання та проміжної продукції для задоволення потреб різних галузей господарювання. Підприємства хімічної промисловості громади мають вагу близько 2,42% у ваговій структурі загального обсягу реалізованих товарів промислового комплексу громади. Роль хімічного виробництва безперервно зростає, зокрема у розробці прогресивних матеріалів та інноваційних технологічних рішень.

Кропивницька міська територіальна громада має привабливе центральне географічне розташування, потужну інженерну і транспортну інфраструктуру, мережу автомобільного, залізничного та авіасполучення, що поєднує Кропивницький з іншими регіонами України, західним кордоном та морськими портами, що є передумовою ефективного розвитку **транспортної галузі та складського господарства**. З урахуванням трансформації логістичних шляхів доставки товарів в наслідок воєнних дій, галузь має неабиякий економічний потенціал для громади. Частка експорту міжнародних перевезень у загальному експорті послуг області становила 56,9%; по Україні – лише 32,3%.

Наявність логістичного хабу, у тому числі з впровадженням інноваційних мультимодальних технологій у транспортній галузі, дозволить скоротити ланцюги поставок, оптимізувати товарні потоки, підвищити мобільність поставок, пришвидшити та оптимізувати надання митних, брокерських та інших необхідних видів послуг.

В умовах сьогодення, зокрема руйнування об'єктів критичної енергетичної інфраструктури від масованих ракетних атак та ведення бойових дій, з метою підсилення енергетичної безпеки територій, виникає гостра необхідність у розробці програм розвитку використання **альтернативних відновлювальних джерел енергії**. Зокрема, на території громади функціонують підприємства, що здійснюють діяльність з вироблення сонячної

електроенергії та її розподілення у загальну енергомережу. За результатами 2021 року частка сонячної енергетики в загальній структурі виробництва електроенергії країни склала близько 6%; очевидно, що в наслідок необхідності оперативного реагування на енерговиклики під час війни, вага сонячної енергії за 2022-2023 роки суттєво зросла. Системний підхід до альтернативних видів енергоефективності та енергозбереження, у тому числі можливого масового використання альтернативних джерел природних явищ та отримання тепла від спалювання відновлювального палива (біо) сприятиме розвитку галузі в громаді, підсилить енергетичну безпеку та знизить негативний вплив викидів забруднюючих речовин в атмосферу, водні об'єкти та ґрунти.

За останні роки в громаді формується та поступово розвивається галузь **інформаційних технологій**. Не зважаючи на те, що вага індустрії у загальному обсязі є невеликою (0,54%), у більшості за рахунок домінування промисловості та торгівлі, на сьогоднішній день сфера ІТ є однією з найбільш перспективних в умовах розвитку глобальних інтеграційних процесів та надшвидкого темпу росту глобальної цифровізації. Зокрема частка експорту інформаційних послуг у загальній експортній структурі Кіровоградської області становила близько 24%. Частка експорту комп'ютерних, телекомунікаційних та інформаційних послуг у загальному експорті України за результатами 2022 року становила 40,5%. Підприємства ІТ-сфери, що здійснюють свою діяльність на території громади, сплатили у 2023 році до місцевого бюджету 4% від загальних надходжень єдиного податку. Основними представниками галузі є підприємства з:

надання послуг комп'ютерного програмування, консультування та пов'язаної з ними діяльності: ТОВ «Джойн Ту Айти» (дохід 2023 – 77,2 млн грн); ТОВ «Транслател» (дохід 2023 – 7,37 млн грн); ПП «Інтелект Центр» (5,41 млн грн); ТОВ «Твін Україна» (4,94 млн грн); ТОВ «Софт Ейдж Сервіс» (4,78 млн грн); ТОВ «Юней Софтвер» (4,46 млн грн); ТОВ «Центренерготраст» (4,19 млн грн); ТОВ «Саб-Груп» (4,13 млн грн)

оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язаної з ними діяльності: ТОВ «Онікс-Системс» (дохід 2023 – 149,15 млн грн);

діяльності у сфері провідного електрозв'язку: ТОВ «ІСП Шторм» (дохід 2023 – 22,65 млн грн); ТОВ Імперіал-Нет (19,73 млн грн); ТОВ Шторм Тел (11,26 млн грн); ТОВ Мктелеком (4,26 млн грн);

видання програмного забезпечення: ТОВ «ІВН Девелоперс» (дохід 2023 – 5,13 млн грн); ТОВ «ІВ Девелопер» (1,0 млн грн).

Нааявний ресурсний та людський потенціал може бути передумовою та основою для розробки проекту концепції створення та формування кластеру «інформаційних технологій» на території Кропивницької міської територіальної громади.

Туристична галузь на території громади на сьогоднішній день не є достатньо розвинутою, її внесок у загальний валовий продукт громади є незначним та недостатньо впливає на підвищення конкурентоспроможності та привабливості території. Кропивницька міська територіальна громада має потужний культурний, промисловий та природний потенціал, ефективність економічного використання якого сприятиме просуванню громади, як привабливої туристичної дестинації, та динамічному розвитку туристичної індустрії та суміжних галузей. На території громади розташовані 7 об'єктів пам'яток культурної спадщини національного значення та 655 пам'яток нерухомої культурної спадщини, які знаходяться на обліку та занесені до переліку пам'яток культурної спадщини місцевого значення, а також ареал розповсюдження двох елементів нематеріальної культурної спадщини. Територія громади багата на об'єкти природно-заповідного фонду, рекреаційні зони та території смарагдової мережі. Крім того, Кропивницька міська територіальна громада має розгалужену мережу закладів культури та дозвілля; функціонуючий туристично-інформаційний центр та великі промислові підприємства. Частка сфери гостинності, зокрема тимчасового розміщення (готелі, хостели,

мотелі тощо) та організації харчування (кафе, ресторани, їдальні тощо) складає 0,31% від загального обсягу реалізації.

Розробка Стратегії культури, туризму та креативних індустрій щодо ефективного використання економічного потенціалу наявних ресурсів, з акцентом на розроблення, впровадження та просування споживачеві конкурентоспроможний туристичний продукт, у майбутньому сприятиме збереженню і розвитку культурного та природного потенціалу, диверсифікації видів економічної діяльності, у тому числі суміжних із сферою гостинності, зростанню рівня зайнятості, збереженню довкілля та підвищенню інноваційного потенціалу громади.

Оптова та роздрібна торгівля як напрям стимулювання розвитку промислових видів діяльності та нарощування обсягів виробництва промислової продукції, є галуззю забезпечення обслуговування основних видів промислової діяльності та стимулювання налагодження нових торговельних зв'язків. Зокрема, серед основних напрямів оптової торгівлі можна виділити торгівлю зерном, насінням, фруктами та овочами; продуктами харчової промисловості (м'ясними продуктами, молочними продуктами, цукром і кондитерськими виробами, напоями та тютюновими виробами); машинами й устаткуванням (у тому числі сільськогосподарського призначення); деревиною та меблями; хімічними продуктами; паливом. За результатами 2021 року частка найнятих працівників у сфері оптової та роздрібною торгівлі складала 17,7% від всього зайнятого населення; в свою чергу вага галузі становила близько 35,6% у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг).

Хоча сільське господарство не є характерним для Кропивницької міської територіальної громади, у місті знаходяться офіси агропідприємств, що здійснюють діяльність з управління власними або орендованими сільськогосподарськими землями, розташованими поза межами території громади. Продукція **сільського господарства** носить сировинний характер з низькою часткою доданої вартості у більшості за рахунок вирощування зернових культур, бобових культур, насіння олійних культур, зерняткових і кісточкових фруктів. Тому, з метою необхідності нарощування первинної й поглибленої переробки сільськогосподарської сировини, а також збільшення частки готової харчової продукції з інтеграцією у міжрегіональні та глобальні ланцюги доданої вартості, у тому числі з метою експорту, у громаді розпочато процес створення та облаштування інженерної інфраструктури промислової зони із створення Індустріального парку «Ростагропром» площею 22 га, основна спеціалізація якого полягатиме у переробці аграрної продукції. Ініціатором створення виступає ПП «Компанія Росток Агро».

Згідно із результатами статистичної та аналітичної інформації щодо стану досліджень та інновацій в розрізі видів економічної діяльності, наявного ресурсного потенціалу громади, розвиненості необхідної інфраструктури, потенціалу суміжних сфер з пріоритетними галузями господарювання, інвестиційної привабливості регіону та потенціалом для нарощення продукції з високою часткою доданою вартості, впровадженням інноваційних високотехнологічних розробок у виробництві, можна визначити наступні види економічної діяльності як основа для смарт-спеціалізації Кропивницької міської територіальної громади:

- **харчова промисловість;**
- **машинобудування;**
- **транспортна галузь та складське господарство;**
- **туристична індустрія та розвиток галузі гостинності.**

3.8 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Починаючи з 2015 року в країні відбувається процес бюджетної децентралізації, ключовим напрямом якого є формування фінансово спроможних об'єднаних громад з розширеними повноваженнями та сферами відповідальності і, відповідно, з розширенням податкової бази. Після створення Кропивницької міської територіальної громади у 2020 році об'єднаний бюджет складався з бюджету міста Кропивницького та селища Нового.

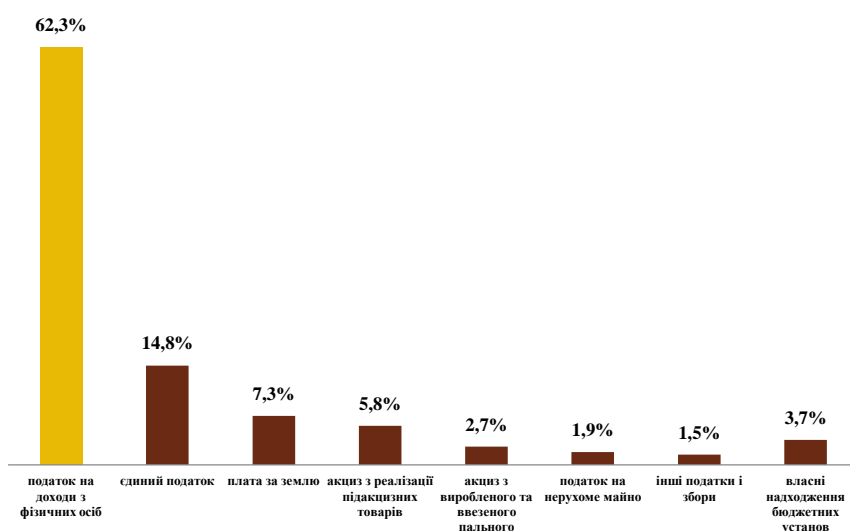
За досліджуваний період з 2020 по 2023 роки загальні надходження до бюджету громади зросли на 59,7%, зокрема збільшення спостерігались майже по всіх основним статтям податкових та неподаткових надходжень, у тому числі темп росту податку на доходи з фізичних осіб становив 67,9%; єдиного податку (з фізичних і юридичних осіб) – 115,9%; плати за землю (земельний податок та орендна плата за землю) – 60,7%; акцизного податку (від роздрібної реалізації підакцизних товарів та відрахувань від виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального) – 71,5%. В структурі офіційних трансфертів основну вагу займають субвенції на освіту; за результатами 2023 року частка освітньої субвенції у трансфертах становила 83,7%.

Таблиця
Структура основних доходних статей бюджету

Доходи, млн грн	2020	2021	2022	2023
Податкові та неподаткові надходження	1 650,5	1 937,9	2 589,9	2 871,9
Податок на доходи з фізичних осіб	1 065,6	1 257,3	1 804,0	1 789,0
Місцеві податки, у тому числі:	348,3	417,3	521,0	690,6
єдиний податок	197,0	231,1	316,8	425,3
плата за землю	130,6	158,9	167,6	209,9
податок на нерухоме майно	18,7	25,6	34,5	53,5
Акцизний податок, у тому числі:	143,1	163,3	160,9	245,4
реалізація підакцизних товарів	79,5	89,6	135,7	167,9
вироблене та ввезене пальне	63,6	73,7	25,3	77,5
Спеціальний фонд, у тому числі:	69,3	74,3	74,4	113,8
продаж земельних ділянок	2,8	2,4	2,2	1,8
відчуження майна комунальної власності	6,1	0,8	1,0	2,5
фонд охорони навколишнього природного середовища	1,9	1,0	0,9	1,3
власні надходження бюджетних установ	53,3	69,7	67,9	105,7
фонд соціально-економічного розвитку	0,3	0,6	2,3	2,5
Офіційні трансферти	466,3	879,4	472,4	509,3
освітня субвенція	354,4	447,6	451,4	426,4
субвенції на видатки у сфері освіти	22,6	18,3	9,5	9,7
субвенції на забезпечення житлом пільгових категорій	9,0	14,7		27,7
інші субвенції	80,3	398,8	11,5	45,5
Всього доходів	2 116,8	2 817,3	3 062,3	3 381,2

* дані Кропивницької міської ради

Діаграма
Структура основних
податкових та
неподаткових надходжень
до бюджету громади, 2023

* на основі даних
Кропивницької міської ради

Головним бюджетоутворюючим податком є податок на доходи з фізичних осіб, частка якого у структурі податкових та неподаткових надходжень становила 62,3% у 2023 році. Надходження від податків господарської діяльності малого та середнього підприємництва, зокрема юридичних та фізичних осіб, що знаходяться на спрощеній системі оподаткування та звітності, та сплачують єдиний податок, формують майже шосту частину доходів бюджету громади – 14,8%.

За 2023 рік до бюджету Кропивницької міської територіальної громади надійшло 3 381,2 млн грн доходів, у тому числі до загального фонду – 3 232,8 млн грн, спеціального фонду – 148,4 млн. грн. Виконання річного плану по податкових та неподаткових надходженнях загального фонду було забезпечено на 108,3%; темп росту 2023/2022 становив 9,6%.

Таблиця
Структура основних
видаткових статей
бюджету

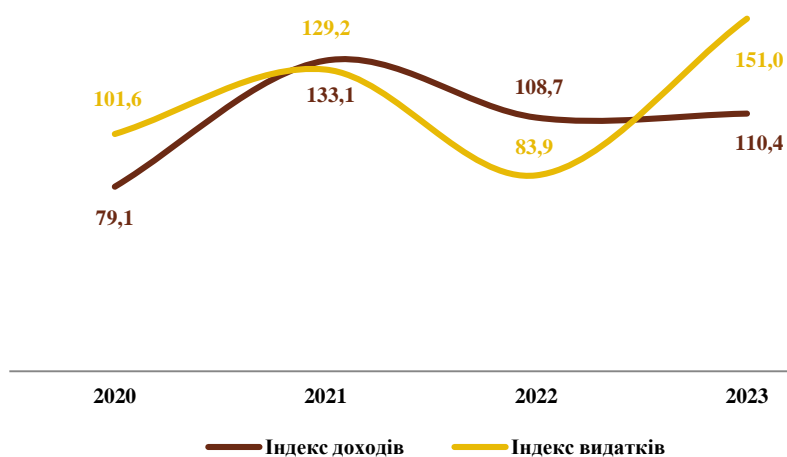
Видатки, млн.грн.	2020	2021	2022	2023
освітні послуги	968,6	1 247,3	1 294,2	1 460,8
утримання та розвиток доріг	28,2	91,2	6,4	235,7
житлово-комунальне господарство	232,1	575,4	259,4	407,3
соціальний захист	76,8	190,9	211,3	330,4
медична допомога	141,1	103,0	107,8	156,4
діяльність закладів культури	24,7	1,3	32,4	40,3
фізична культура і спорт	26,0	34,8	27,9	37,0
комунальний транспорт	144,0	68,8	108,6	22,2
інші видатки	513,0	441,1	288,7	837,3
Всього видатків	2 154,8	2 783,8	2 336,7	3 527,4

* дані Кропивницької міської ради

Загальні видатки бюджету громади поступово зростали впродовж дослідженого періоду; певне гальмування здійснення витрат мало місце у 2022 році на початку повномасштабного вторгнення переважно через високу невизначеність подальших подій та необхідність ощадливого та раціонального використання бюджетних надходжень в умовах воєнного стану. Зростання загальних видатків становило 63,7%.

Діаграма
Динаміка індексів доходів
та видатків бюджету
громади, 2023

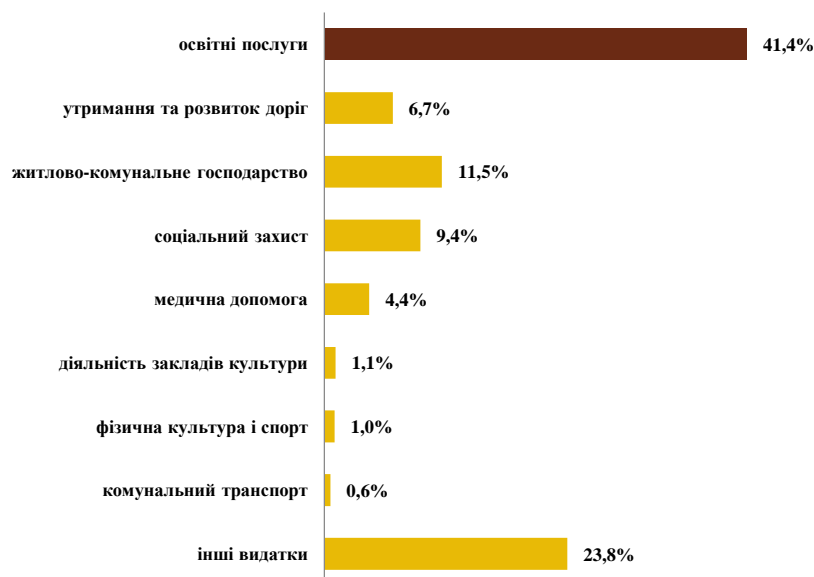
* на основі даних
Кропивницької міської ради

Коливання індексів доходів та видатків бюджету громади (зростання/скорочення у порівнянні з попереднім періодом) відбувається нерівномірно з відхиленнями, що пояснюється виникненням профіцитів або дефіцитів бюджету за результатами відповідних звітних періодів.

Діаграма
Галузева структура
видатків бюджету
громади, 2023

* на основі даних
Кропивницької міської ради

Найбільші видатки у структурі статей витрат бюджету направлені на надання освітніх послуг навчальними закладами громади та забезпечення належного освітнього процесу. Видатки на освітні послуги за період з 2020 по 2023 роки зросли на 50,8%; у структурі 2023 року мають частку 41,4%, у тому числі за рахунок освітніх субвенцій. Видатки на утримання та розвиток доріг, реалізацію програм житлово-комунального господарства та забезпечення надання послуг комунальним транспортом складають 18,9%.

За 2023 звітний рік запозичення до бюджету територіальної громади не здійснювались, місцеві гарантії не надавались; місцевий борг відсутній. Заборгованість за середньостроковими казначейськими позиками, отриманими у минулі 2012-2014 роки, обліковується у сумі 22,9 млн грн.

З метою досягнення високого ступеню довіри жителів громади до органів влади та прозорості і доступності інформації про поточний стан бюджету та його основні показники структура доходів і витрат бюджету Кропивницької міської територіальної громади, основні аспекти бюджетного процесу, відомості про основні параметри бюджету розміщені на спеціальному порталі відкритого бюджету «Open Budget».

За результатами щорічного дослідження оцінки фінансової спроможності територіальних громад в рамках реалізації Програми «ULEAD з Європою» Кропивницька

міська територіальна громада за 2023 рік отримала «високий» рівень фінансової спроможності.

Таблиця
Індикатори розрахунку
інтегрального показника
фінансової спроможності
Кропивницької міської
територіальної громади,
2023

* дослідження «Оцінка фінансової спроможності територіальних громад за підсумками 2023 року»

Індикатор	
Доходи загального фонду на мешканця, грн.	12 096,5
Видатки загального фонду на мешканця, грн.	11 739,2
Видатки на утримання апарату управління на мешканця, грн.	926,3
Капітальні видатки на мешканця, грн.	985,4
Рівень дотаційності бюджетів, %	-6,7
Частка управлінських видатків, %	7,7
Частка бюджетних видатків на оплату праці, %	48,9
Частка капітальних видатків бюджету, %	14,1
Видатки на культуру, фізкультуру і спорт на мешканця, грн.	324,3
Частка трансфертів у дохідній частині бюджету, %	13,5
Частка місцевих податків і зборів у дохідній частині загального фонду бюджету без трансфертів, %	25,0

Методологія передбачає оцінювання спроможності громади на підставі абсолютних та відносних показників з визначенням індивідуальних та граничних значень індикаторів на підставі алгоритму розрахунку інтегрального показника фінансової спроможності територіальної громади. Зокрема, Кіровоградська область посідає четверте місце у рейтингу фінансової спроможності з часткою громад «високої» спроможності 53,1%, поступаючи місце Київській, Полтавській та Дніпропетровській областям. Доходи та видатки загального фонду на одного мешканця Кропивницької міської територіальної громади суттєво перевищують середні доходи по Україні (7 751,2 грн) та середні видатки по Україні (10 369,1 грн).

Довгостроковий кредитний рейтинг за національною рейтинговою шкалою Кропивницької громади у 2021 довоєнний рік був визначений незалежним рейтинговим агентством на рівні uaA з прогнозом «стабільний». З початком повномасштабного вторгнення у лютому 2022 року прогноз було понижено до «негативного» із внесенням до контрольного списку (тобто з ймовірністю зміни рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність). У 2023 році прогноз було підвищено до рівня «у розвитку» із збереженням у контрольному списку.

У першому півріччі 2024 року за національною рейтинговою шкалою громада вийшла з контрольного списку, в якому перебувала із початку збройної агресії. Прогноз кредитного рейтингу громади визначено як стабільний, а інвестиційна привабливість – як висока. Це є важливим для установ і організацій, які оцінюють можливість кредитування потреб громади.

3.9 БЕЗПЕКОВА ІНФРАСТРУКТУРА

Забезпечення правопорядку та досягнення позитивної криміногенної ситуації у громаді вимагає співпраці між правоохоронними органами та місцевою владою з метою об'єднання зусиль у напрямку боротьби зі злочинністю.

За результатами 2023 року спостерігалась негативна динаміка збільшення загального рівня злочинності на території Кропивницької міської територіальної громади на 45%, у тому числі на 79,4 % збільшилась кількість зареєстрованих особливо тяжких кримінальних правопорушень (з 68 до 122), на 54,6% - тяжких кримінальних правопорушень (з 522 до 807).

В рамках Міської програми профілактики та протидії злочинності «Безпечне місто» проведені роботи щодо встановлення та функціонування камер відеоспостереження у кількості 352 одиниць, у тому числі: оглядових - 103 одиниці; з розпізнаванням номерного знаку автомобіля - 43 одиниці; комплексів автоматичної фото/відеофіксації правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху - 3 одиниці. Підвищення рівня публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини та протидії злочинності потребує у тому числі розгалуження, розвиток та модернізацію системи відеоспостереження та відеоконтролю, зокрема на об'єктах захисту та об'єктах критичної інфраструктури; та підвищення матеріально-технічного забезпечення ситуаційного центру.

На території селища Нового, селища Гірничого, мікрорайону Старої Балашівки відкриті та забезпечені необхідним обладнанням та службовими автомобілями 3 офіси поліцейського офіцера громади. У 2024 році планується відкриття ще однієї станції для 4-х поліцейських офіцерів громади на території мікрорайону Новомиколаївка.

Для посилення контролю за станом правопорядку в громадських місцях, сприяння роботі підрозділам місцевої поліції, впровадження заходів превенції та профілактики правопорушень, у тому числі протидій наркозлочинності, та підвищенні ефективності реагування у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій і подій, в громаді функціонує міська дружина у кількості 24 штатних одиниць на шести громадських пунктах охорони порядку. Протягом 2019-2021 років дружинниками спільно з працівниками поліції виявлено понад 150 правопорушень (дрібне хуліганство, поява у нетверезому стані в громадських місцях, наркоманія тощо).

З початком військової агресії чисельність міської дружини Кропивницької міської територіальної громади збільшилась до 150 штатних одиниць для охорони громадського правопорядку в місцях розташування об'єктів критичної інфраструктури.

Особам або сім'ям, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, у тому числі сексуального, пов'язаного із збройним конфліктом, у випадках, коли такі особи звернулися разом із дитиною, у громаді функціонує денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі на базі Кропивницького міського центру запобігання та протидії насильству. Постраждалі можуть отримати безоплатну правову допомогу, підтримку психолога та послуги соціального працівника, діяльність яких направлена на подолання або мінімізацію наслідків домашнього насильства.

Мережа захисних споруд цивільного захисту Кропивницької міської територіальної громади включає 54 одиниці, серед яких 3 сховища комунальної власності (2 з яких знаходяться у віданні КП «Теплоенергетик», 1 – у КП «Електротранс»), 51 – належать іншим приватним та державним підприємствам (організаціям, установам). Перелік споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів налічує 257 одиниць.

На території міста розміщується 49 об'єктів підвищеної небезпеки, з яких 7 – хімічно небезпечні, що підвищують ризики виникнення надзвичайних ситуацій. Згідно з паспортом підтоплених територій 14 ділянок Кропивницького знаходяться у стані постійного підтоплення, площа яких складає 408 га, що пов'язано із зупинкою роботи Лелеківського водозабору та неналежне утримання на території міста поверхневих вод усіх видів водних об'єктів з високим рівнем ґрунтових вод. Станом на 2024 рік на території громади

розміщується захоронення радіоактивних відходів і забрудненого майна будівельних матеріалів після ліквідації радіоактивного зараження (1988 рік). В рамках реалізації проекту «Оцінка ризику та розробка проекту (технічного рішення) ремедіації для майданчика зберігання успадкованих радіоактивних матеріалів «Веселівське родовище» у Кіровоградській області», завершено роботи з виконання завдання даного проекту №9 «Розробка пакету проєктних документів (технічного рішення) для ремедіації майданчика «Веселівське родовище», а саме: проведено огороження майданчику, вздовж якого встановлені попереджувальні знаки про небезпеку перебування та забезпечено цілодобове відеоспостереження з інтеграцією до системи відеоспостереження «Безпечне місто» з відповідним реагуванням нарядів поліції ГУНП у Кіровоградській області на несанкціоноване проникнення на майданчик сторонніх осіб. Серед причин виникнення ймовірних надзвичайних ситуацій можна виділити природні фактори та гідрометеорологічні прогнози, значний моральний та фізичний знос основних фондів, наявність в громаді потенційно небезпечних об'єктів.

3.10 ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ

Станом на 15.07.2024 року Виконавчий комітет Кропивницької міської ради складається з 12 членів/членкинь, головна задача яких полягає у забезпеченні ефективного розвитку Кропивницької міської територіальної громади шляхом ухвалення рішень та їх виконання. Структура Кропивницької міської ради станом на 01.01.2024 року складається з апарату міської ради, та її виконавчого комітету і 32 виконавчих органів міської ради, з них 16 – зі статусом юридичної особи.

Штатна чисельність виконавчих органів Кропивницької міської ради становить 629 одиниць; фактично працюючих – 587 осіб, серед яких більше третини перебуває на службі 10-15 років, 146 посадових осіб – більше 15 років. Кропивницька міська рада характеризується стабільним кадровим складом з високим освітнім рівнем.

Таблиця
Освітній рівень кадрового складу Кропивницької міської ради

* дані Кропивницької міської ради

Освітній рівень посадовців	Кількість
вища освіта, у тому числі	580
дві і більше вищі освіти	119
ступінь магістра	94
у тому числі магістр державного та публічного управління	35
кандидат наук	2
доктор наук	2
навчання в аспірантурі	1

У 2023 році у вищі навчальні заклади для здобуття другої вищої освіти вступили 10 посадових осіб.

Пріоритетний напрям розвитку персоналу міської ради полягає у створенні ефективної системи «безперервного навчання» з метою зміцнення конкурентоспроможності кадрового потенціалу та поглиблення вмінь, знань, навичок та компетенцій. Посадові особи місцевого самоврядування Кропивницької міської ради постійно підвищують свою кваліфікацію. Так, у 2023 році, за загальними професійними (сертифікатними) та загальними короткостроковими програмами у Регіональному центрі підвищення кваліфікації Кіровоградської області на платформі ZOOM 454 особи підвищили свою кваліфікацію та отримали сертифікати. Крім того, майже кожен працівник міської ради неодноразово брав участь у навчаннях за різними програмами на онлайн-платформах: національна онлайн-платформа Дія, U-LEAD з Європою, освітня онлайн-платформа «Зрозуміло» тощо.

З метою формування мотивації серед персоналу, розвитку лідерських якостей, а також підвищення професійного рівня та ділових компетенцій у міській раді впроваджені інструменти заохочення працівників, такі як: просування по службі, преміювання та представлення до нагородження відзнаками державного, обласного, міського рівнів за високі досягнення результатів у роботі.

Депутатський корпус Кропивницької міської територіальної громади представлений 42 особами, серед яких 28 чоловіків (66,7%) та 14 жінок (33,3%).

Таблиця
Кількісний склад депутатських фракцій, груп

* дані Кропивницької міської ради

Належність до депутатських фракцій	Кількість
Депутатська фракція політичної партії «Пропозиція»	9
Депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»	6
Депутатська фракція Політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ»	6
Депутатська фракція політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	5
Депутатська фракція місцевої організації політичної партії «Перспектива міста»	5
Депутатська фракція Політичної партії «Рідне місто»	4
Депутатська фракція Політичної партії «НАШ КРАЙ»	3
Позафракційні	4
Депутатська група «Міжфракційне депутатське об'єднання «Рівні можливості»	14

Для організації ефективної роботи, підготовки та проведення засідань сесій міської ради, засідань постійних та тимчасових контрольних комісій міської ради депутати/депутатки, посадові особи апарату управління забезпечуються необхідними технічними засобами, у тому числі програмним забезпеченням електронної системи голосування «Рада-В».

3.11 ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ТА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ

За останні роки відбувається плавний перехід від концепції електронного урядування, як потужного інструменту, пов'язаного з покращенням ефективності, відкритості та прозорості взаємодії місцевої влади з громадськістю та бізнесом із застосуванням просунутих інформаційно-комунікаційних технологій, до інноваційної моделі повної цифрової трансформації громади, що передбачатиме цифрове управління. Такі тенденції викликані глобальними надшвидкими темпами розвитку інформаційних технологій, штучного інтелекту та цифрової інтеграції.

Відповідно до національного проєкту «Цифрова громада» Міністерства цифрового розвитку України за результатами 2023 року був визначений індекс цифрової трансформації громад, що враховує показники інституційної спроможності, розвитку інтернету та ЦНАП, цифрову освіту, впровадження режиму «без паперів», візитівку громади, надання базових публічних послуг, галузеву цифровізацію та впровадження індивідуальних цифрових проєктів. Цифровізація Кропивницької міської територіальної громади знаходиться на високому конкурентоздатному рівні серед сусідніх обласних центрів; індекс досяг позначки 45,921.

Таблиця
Індекси цифровізації міських територіальних громад

Елементи індексу	Міські територіальні громади				
	Кропивницька	Полтавська	Черкаська	Вінницька	Хмельницька
цифрова економіка	2,707	5,267	4,028	3,569	4,023
цифрові навички	5,796	6,102	0,013	6,400	5,025
цифрова інфраструктура	21,380	8,635	12,749	28,402	9,405
публічні послуги	8,202	8,371	10,187	16,458	13,737
Е-трансформація ОМС	7,835	5,085	6,298	8,532	9,445
Індекс цифровізації	45,921	33,460	33,275	63,362	41,634

* дані Міністерства цифрової трансформації України

Кропивницька міська територіальна громада поступається лише Вінницькій громаді, яка значно випереджує усі сусідні громади за рівнем впровадження інформаційно-комунікативних технологій за усіма показниками цифрового розвитку.

Розвиток електронної демократії в громаді направлений для зміцнення довіри громадян до органів місцевої влади завдяки прозорості і відкритості та побудови громадянського суспільства. Зокрема веб-сайт громади є головним інструментом інформування, комунікації та залучення жителів громади до демократичних процедур (<https://kr-rada.gov.ua/>). У 2023 році зафіксовано 153 тисячі відвідувань сайту. Крім того, комунікація Кропивницької міської ради, її структурних підрозділів, комунальних підприємств здійснюється шляхом розвитку сторінок у соціальних мережах. З січня 2023 року інформація у формі відкритих даних міської ради оприлюднюється на Порталі відкритих даних Кропивницького (<https://data.kr-rada.gov.ua/>). Інформація з Порталу шляхом харвестингу відображається на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних. Кропивницький приєднаний до Міжнародної Хартії відкритих даних.

Доступ громадськості до детальної інформації про обсяги надходжень та витрат бюджету Кропивницької міської територіальної громади забезпечується на платформі «Відкритий бюджет». В громаді впроваджено в промислову експлуатацію систему електронного документообігу АСКОД (СЕД АСКОД). Для комплексного захисту

інформації створені та введені в експлуатацію системи захисту для АС класу «3» та АС класу «1».

Найбільш затребувані адміністративні, реєстраційні, соціальні, пенсійні послуги серед жителів надаються на базі Центру надання адміністративних послуг (ЦНАП) Кропивницького у форматі «Прозорий офіс»; віддалені робочі місця забезпечуються у селищі Новому. Прискорення процесів надання адміністративних послуг та спрощення механізмів їх отримання забезпечується єдиною інформаційною системою корпоративної взаємодії «Прозорий офіс міста Кропивницького». У 2023 році ЦНАП надавав 497 адміністративних послуг, на віддалених робочих місцях – 343. У тому числі в ЦНАП було прийнято 168 214 заяв від суб'єктів звернення та надано 172 101 консультацію. З метою висвітлення діяльності ЦНАП, інформування жителів та бізнес про надання адміністративних послуг забезпечується робота веб-сайту та сторінок у соціальних мережах.

Надходження до місцевого бюджету від надання платних адміністративних послуг у 2023 році становили 17,0 млн.грн., у тому числі проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – 0,7 млн грн; адміністративний збір за проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно – 0,8 млн грн.

Короткострокові програми здобуття цифрової освіти з використанням інформаційних ресурсів та нових освітніх технологій, спрямованих на підвищення рівня цифрових навичок та цифрових компетенцій у суспільстві набувають все більшого значення.

Окрім загальнодержавних електронних сервісів, в громаді запроваджені електронні звернення через офіційний веб-сайт; електронні реєстрації дітей до першого класу закладів загальної середньої освіти, до закладів дошкільної освіти та запис у гуртки закладів позашкільної освіти, учнів у 10-ті профільні класи ЗЗСО та надана можливість дистанційно перевірити стан в електронній черзі. Платформа електронної демократії надає можливість створення місцевих петицій; участі у проектах громадського бюджету; проведення консультацій з громадськістю; отримання інформації з картографічних сервісів й інші цифрові можливості.

З метою ефективної взаємодії виконавчих органів та жителів громади, їхнього залучення до процесу вироблення та прийняття рішень, здійснюється програма «Громадський бюджет» щодо реалізації проектів за рахунок коштів місцевого бюджету, розмір якого становить до 1% від доходів загального фонду бюджету громади без урахування міжбюджетних трансфертів, але не менше 5 млн грн. За період з 2017 по 2022 роки було реалізовано 93 проекти у різних частинах міста за різними напрямками.

Для налагодження діалогу громадян та влади у вирішенні різноманітних соціально важливих проблем використовується вебплатформа «Єдина платформа місцевої електронної демократії» (e-DEM), запропонована Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа». Платформа e-Dem використовується як майданчик, що об'єднує найбільш затребувані інструменти електронної демократії: консультації з громадськістю, громадський бюджет, електронні петиції.

З метою налагодження ефективної взаємодії з інститутами громадянського суспільства на партнерських засадах, залучення громадськості до вирішення актуальних питань розвитку Кропивницької міської територіальної громади при виконавчому комітеті міської ради створена Громадська рада, що є консультативно-дорадчим органом для забезпечення права громадян брати участь в управлінні справами територіальної громади, здійснення громадського контролю за діяльністю виконавчих органів, налагодження ефективної взаємодії з громадськістю, врахування громадської думки під час формування та реалізації державної політики та вирішення питань місцевого значення. Відповідно до постанови КМУ від 03.11.2010 року №996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» оновлення складу громадської ради здійснюватиметься органом виконавчої влади через шість місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану.

Налагодження комунікації з жителями громади та інститутами громадянського суспільства, їх розвиток забезпечується створенням необхідних умов для ефективної взаємодії в рамках програми «Діалог», заходи якої направлені на зміцнення інклюзивного та партисипативного прийняття управлінських рішень, задоволення суспільних інтересів через використання різноманітних форм демократії участі, укріплення національної єдності та патріотизму, забезпечення додаткових можливостей для реалізації та захисту прав, свобод людини і громадянина.

Підвищення активності участі громадських формувань може бути досягнуто просуванням та ефективним функціонуванням онлайн порталу «Платформа інститутів громадянського суспільства», що був запущений Кропивницькою міською радою у 2024 році. Платформа передбачає активізацію діалогу «ІГС – влада – громадськість», обмін досвідом, пошук партнерів, інформування про міські активності та функціонування реєстру ІГС Кропивницької міської територіальної громади.

На території Кропивницької міської територіальної громади зареєстровані різні організаційно-правові форми громадських об'єднань та організацій громадянського суспільства, найпоширенішими серед яких є громадські організації, релігійні організації, профспілки, творчі спілки, благодійні організації, ОСББ й інші. Серед основних категорій напрямів діяльності ІГС можна виділити: розвиток громадянського суспільства; волонтерська діяльність; патріотично-просвітницька діяльність; діяльність, пов'язана із допомогою ВПО та ветеранам; релігійна та соціально значуща діяльність; освіта, культура, туризм; захист прав людини; діти та молодь; захист прав тварин тощо.

Крім того, на території громади відбувається динамічний розвиток волонтерсько-ветеранських просторів, як центрів стійкості Кропивницької громади: «Кропхаб», «Свої», «Разом ми сила», «Простір хоробрих» тощо. Їх діяльність направлена на захист і допомогу Збройним Силам України та тим, хто постраждав від війни; здійснення благодійних кампаній; проведення інформаційно-просвітницької діяльності патріотичного виховання у суспільстві, у тому числі забезпечення комплексної реінтеграції ветеранів та ветеранок у суспільне життя. Потужними є організації, діяльність яких направлена на захист та допомогу ВПО, вирішення їхніх основних потреб. Організації, діяльність яких пов'язана із відродженням, збереженням і розвитком національних культур, їх традицій, звичаїв, обрядів, мови та освіти, самобутності, об'єднує Центр розвитку національних культур «Єдина родина».

Розроблений комплекс заходів заохочення жителів відзнаками та нагородами за їх особистий внесок у розвиток певних сфер життєдіяльності громади, сумлінну працю, вагомі досягнення у професійній діяльності, активну участь у вихованні молодого покоління, забезпечення законності і правопорядку, участь у обороноздатності держави, миротворчу, благодійну діяльність направлений на стимулювання довіри громадськості до місцевих органів влади.

3.12 ГЕНДЕРНИЙ АНАЛІЗ ГРОМАДИ

З початку повномасштабного вторгнення на початку 2022 року Україна зіштовхнулася з його негативними наслідками, зокрема у неконтрольованих міграційних рухах населення у середині країни та за кордон, у більшості серед жінок та дітей; через мобілізаційні процеси у більшості серед чоловіків та поповнення особового складу Збройних Сил України; у вигляді жертв серед цивільного населення. Мета гендерного аналізу полягає у визначенні рівня забезпечення потреб та задоволення інтересів окремо жінок та окремо чоловіків або їх груп у процесі розроблення стратегічного документа та виявлення у відповідних сферах або галузях гендерних розривів, гендерної дискримінації та причин їх виникнення. Очевидно, що війна значно посилить виявлені гендерні дисбаланси та призупинить позитивну гендерну динаміку у бік збільшення розривів.

Таблиця
Статеві структура
населення громади

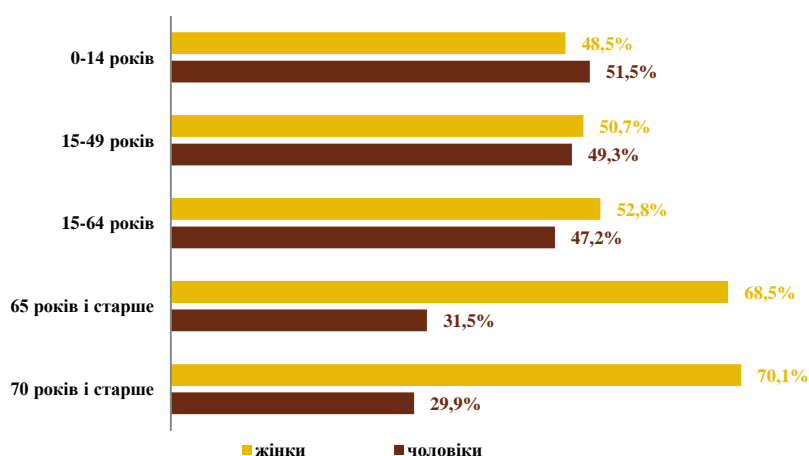
* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

Розподіл населення за статтю, %	Кропивницька громада		Кіровоградська область	
	2002	2022	2002	2022
чоловіки	45,8	45,3	46,0	46,2
жінки	54,2	54,7	54,0	53,8

В статевій структурі населення Кропивницької міської територіальної громади та Кіровоградської області спостерігається гендерна диспропорція, що виражається у переваженні кількості жінок над чоловіками, що обумовлено довшою тривалістю життя у жінок та ранньою смертністю у чоловіків, а саме середня очікувана тривалість життя при народженні у чоловіків на 2022 рік становила 63,9 років, у жінок – 73,3 років. У зв'язку із чим, середній вік населення поступово зростає, зокрема середній вік чоловіків зріс на 3,4% з 38,3 років у 2013 році до 39,6 років у 2022; середній вік жінок – на 4,2% з 43,3 років до 45,1 року.

Діаграма
Статевий розподіл
населення за віком

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області на 01.01.2022 року

Прослідковується загальна тенденція старіння населення, як серед чоловіків, так і серед жінок. Навантаження на людей похилого віку також зросло на 9,8% з 214 осіб віку «65 років і старше» на 1000 осіб потенційно економічно активного населення вікового діапазону «15-64 роки» у 2013 році до 235 осіб відповідних вікових груп 2022 року. Частка жінок похилого віку (вікового діапазону «65 років і старше») суттєво переважала частку чоловіків у статевій структурі, а саме 65,9% жінок у 2013 році – 68,5% жінок у 2022 році; відповідно 34,1% чоловіків у 2013 році – 31,5% чоловіків у 2022 році. Це підтверджує негативну тенденцію старіння жителів та високої ранньої смертності чоловіків. У зв'язку із бойовими діями за період 2022-2024 років відповідний ваговий розподіл буде мати ще більший гендерний розрив та вищий коефіцієнт навантаження.

До повномасштабного вторгнення загальний рівень безробіття переважав у чоловіків, зокрема у 2020 році – 13,5%, у 2021 році – 14,1%; в свою чергу у жінок – 12,8% у 2020 році, 13,5% - у 2021 році.

Таблиця
Статевий розподіл
безробітних

* на основі даних
Кіровоградського обласного
центру зайнятості

	2021	2022	2023
Особи, які мали статус безробітного, %			
жінки	53,9	60,6	76,5
чоловіки	46,1	39,4	23,5

Структура статевого розподілу зареєстрованих безробітних у 2021 році мала незначні відхилення від статевого розподілу чисельності населення Кропивницької громади на 01.01.2022 року. Воєнні дії, мобілізаційна політика і пов'язані із ними наслідки негативно вплинули на загальну економічну ситуацію, у тому числі й на ринок праці, відповідно частка безробітних чоловіків почала зменшуватись та становила лише 23,5% у 2023 році. Натомість, частка зареєстрованих безробітних жінок стрімко зростала під час воєнних 2022-2023 років, зокрема з 53,9% у 2021 році до 76,5% у 2023 році.

Таблиця
Статевий розподіл безробітних за видами економічної діяльності

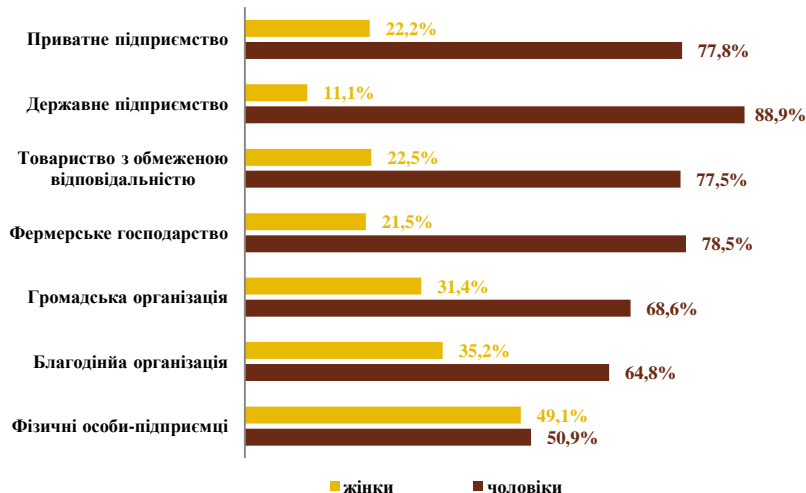
Види економічної діяльності	2021		2022		2023	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	39,5	60,5	34,9	65,1	69,8	30,2
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	51,1	48,9	19,6	80,4	37,8	62,2
Переробна промисловість	39,2	60,8	57,7	42,3	71,6	28,4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	40,3	59,7	51,7	48,3	66,3	33,7
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	47,4	52,6	51,2	48,8	53,3	46,7
Будівництво	34,4	65,6	18,2	81,8	29,6	70,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	28,9	71,1	77,4	22,6	88,0	12,0
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	40,7	59,3	59,3	40,7	73,0	27,0
Тимчасове розмішування й організація харчування	37,7	62,3	90,8	9,2	95,2	4,8
Інформація та телекомунікації	26,7	73,3	73,1	26,9	79,7	20,3
Фінансова та страхова діяльність	9,3	90,7	85,1	14,9	94,6	5,4
Операції з нерухомим майном	30,5	69,5	64,9	35,1	75,7	24,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	30,7	69,3	69,7	30,3	75,3	24,7
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	28,2	71,8	54,1	45,9	61,5	38,5
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	20,2	79,8	66,4	33,6	70,4	29,6
Освіта	60,7	39,3	74,5	25,5	81,6	18,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	40,8	59,2	83,6	16,4	89,6	10,4
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	52,4	47,6	66,7	33,3	84,1	15,9

* на основі даних Кіровоградського обласного центру зайнятості

Скорочення частки безробітних чоловіків за період з 2021 року по 2023 рік спостерігалось за усіма видами економічної діяльності крім добувної промисловості та будівництва. Дисбаланс у бік переваження шукачів роботи серед жінок динамічно зростав і продовжує збільшуватись.

Діаграма
Розподіл основних ОПФ
за статтю керівника

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області на 01.01.2022

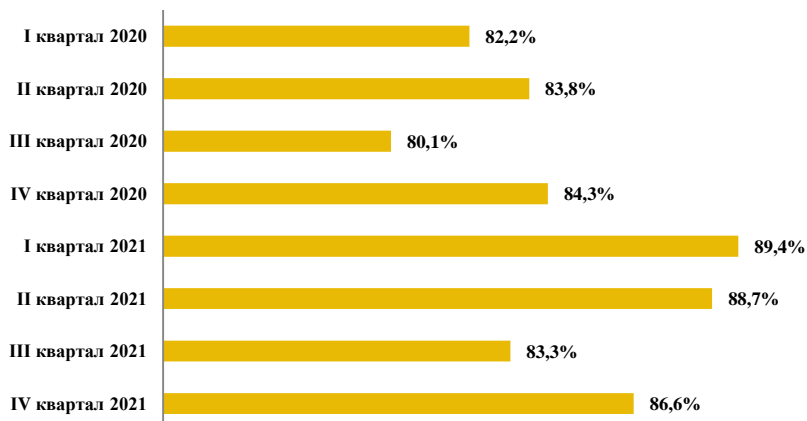
В основних організаційно-правових формах (ОПФ) здійснення господарської діяльності чоловіки суттєво домінували на керівних посадах, що створювало значний гендерний дисбаланс. В свою чергу у самозайнятості, зокрема у діяльності фізичних осіб-підприємців, гендерний розрив був мінімальний. Очевидно, що за період воєнних 2022-2024 років частка жінок на керівних посадах може значно зрости, а серед фізичних осіб-підприємців ймовірно створиться дисбаланс у бік переваження жінок.

Загалом, з метою реалізації жіночого управлінського і підприємницького потенціалу та розвитку власної справи необхідно впровадження заходів, направлених на підвищення рівня знань і навичок через тренінги, майстер-класи, просування жіночого підприємництва серед населення, створення умов для більш активної участі жінок у бізнесі.

Ситуація на ринку оплати праці за 2020-2021 роки суттєво не змінювалась, зокрема відношення середньомісячної заробітної плати жінок до чоловіків коливалось у середньому у діапазоні від 80% до 89%. Стверджувати про наявність тенденції наближення заробітної плати жінок до чоловіків за наявними даними неможливо, хоча базисний темп приросту з першого періоду 2020 року по кінцевий період 2021 року становив близько 5,4%. Тобто можна припустити, що повільними темпами заробітна плата жінок все ж наближується до рівня заробітної плати чоловіків.

Діаграма
Відношення
середньомісячної
заробітної плати жінок до
чоловіків, %

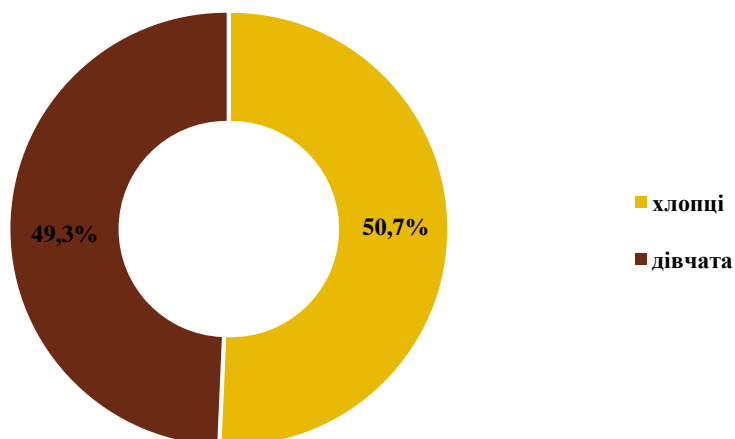
* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області

За результатами 2021 року відношення заробітної плати жінок до чоловіків по Україні становило 81,4%, що є нижчим за відповідний показник Кіровоградської області, який дорівнював 86,6%. Тобто гендерний розрив в оплаті праці жінок і чоловіків наближується до балансу. Вірогідно, що із зростанням попиту на жіночу робочу силу у воєнні роки, таке гендерне відхилення може зменшитись або навіть збільшитись у бік зростання оплати праці жінок, що, в свою чергу, може привести до нового гендерного розриву переваження заробітної плати жінок.

У закладах загальної середньої освіти, дошкільної освіти та позашкільної освіти має місце гендерний баланс, який майже збігається з відповідним віковим розподілом дитячого населення.

Діаграма
Розподіл отримувачів
освіти за статтю, %

* на основі даних
Кропивницької міської ради

Депутатський корпус Кропивницької громади представлений 42 особами, серед яких 27 чоловіків (64,3%) та 15 жінок (35,7%), що свідчить про наявність гендерного розриву та необхідності залучення жінок до більш активної участі в управлінні громадою.

Загалом, відсутність програми із забезпечення гендерної рівності у різних сферах суспільного життя Кропивницької міської територіальної громади призупиняє процеси врахування різних потреб чоловіків та жінок та їх вплив на розвиток громади. Тому виникає необхідність у сприянні інтеграції гендерної складової у публічну політику громади та впровадження заходів з проведення гендерного аналізу та розробки гендерного паспорту і профілю громади.

Проект Стратегії-2030 направлений на задоволення потреб усіх верств населення громади в усіх сферах життєдіяльності суспільства, у тому числі заходи з реалізації завдань та проектів не можуть призвести до обмежень прав або можливостей осіб будь-якої статі (чоловіків або жінок) будь-якого віку; не носять дискримінаційних ознак за статтю або віком; а також включають окремі заходи, що направлені на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права.

IV. РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ ЖИТЕЛІВ ГРОМАДИ

З метою оцінки основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку в рамках розробки проєкту Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року (далі – Стратегія-2030) та Плану заходів на 2025 – 2027 роки з її реалізації (далі – План заходів), було проведено соціологічне опитування з визначення думки жителів населених пунктів громади (зокрема міста Кропивницького, селища Нове), а саме представників місцевої виконавчої влади, її структурних підрозділів; працівників закладів освіти, культури, соціального захисту, комунальних підприємств, у тому числі підприємств охорони здоров'я; представників ЗМІ та громадських організацій; представників місцевого бізнесу; працівників вищих навчальних закладів, а також усіх заінтересованих осіб і небайдужого активного та ініціативного населення громади.

Опитування проводилось анонімно на основі розроблених анкет, з переліком питань, які можна умовно поділити на наступні групи:

основна інформація про респондента - вік, стать, сфера діяльності, посадовий (робочий, соціальний) статус, середньомісячний дохід на одну особу домогосподарства, освіта та місце проживання відповідно до адміністративно-територіального поділу;

власне ставлення респондента щодо проживання та роботи в громаді – вподобання проживання на території громади, плани щодо можливого переїзду з території громади та відповідні причини такого бажання, найгостріші проблеми, на рішення яких необхідно зосередити зусилля в першу чергу, пріоритетні напрями розвитку громади;

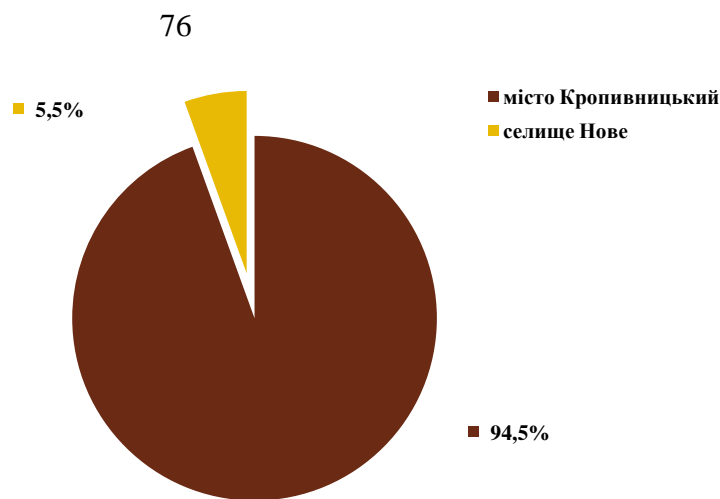
визначення респондентом якості життєдіяльності в громаді та його місця в ній – оцінка надання комунальних, освітніх, медичних, культурних, соціальних послуг, відчуття безпеки, ставлення до самозайнятості та бажання займатись власною підприємницькою справою.

Опитування проводилось у формі заповнення електронної анкети, посилення на яку було опубліковано на офіційному веб-сайті Кропивницької міської ради та у соціальній мережі Facebook, у тому числі на сторінках структурних підрозділів Кропивницької міської ради; ЗМІ та громадських організацій й інших місцевих груп та спільнот; направлено зацікавленим особам засобами електронного зв'язку; а також розповсюджено методом активного просування з територіальним та віковим таргетуванням у мережі Facebook з метою безперешкодного вільного доступу до опитування всіх бажаючих жителів громади долучитись до дослідження. Окрім цього, під час таргетованого просування на сторінці у мережі Facebook був відкритий доступ до вільного коментування та надання пропозицій і зауважень.

В опитуванні взяли участь 832 особи – жителі громади – міста Кропивницького та селища Нового – представники різних верств населення, сфер діяльності та соціального (робочого) статусу, у тому числі й представники ЗМІ та громадських організацій, бізнесу (у тому числі фізичні особи-підприємці), пенсіонери, безробітні, студенти тощо. Опитування проводилось з дотриманням принципу безбар'єрності щодо можливості взяти участь в опитуванні всіх бажаючих – для об'єктивного збору та аналізу даних та наближення результатів до максимальної їх репрезентативності.

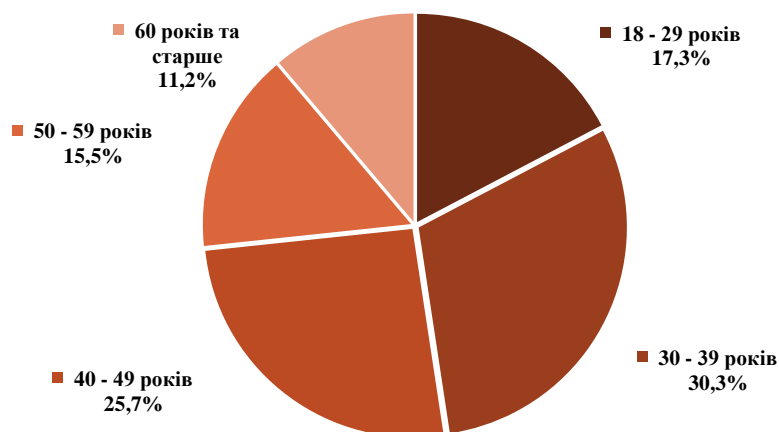
Частка респондентів, що пройшли опитування в громаді, склала близько 0,5-0,8% від загальної чисельності населення без врахування дітей у віці до 18 років.

Діаграма
Адміністративно-територіальний розподіл жителів, що взяли участь в опитуванні, %

Загалом, можна стверджувати, що опитування відображає думки жителів усіх населених пунктів та може бути визнане репрезентативним з точки зору ваги участі жителів громади з таких населених пунктів. Підрахунок частки респондентів здійснювався на основі орієнтовних даних чисельності населення у зв'язку із дією воєнного стану. Зокрема, у зв'язку із воєнним станом в країні було запроваджено низку державних обмежувальних заходів, у тому числі пов'язаних із розкриттям статистичної інформації. Відповідно до повідомлення, оприлюдненого Державною службою статистики України, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації у період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення.

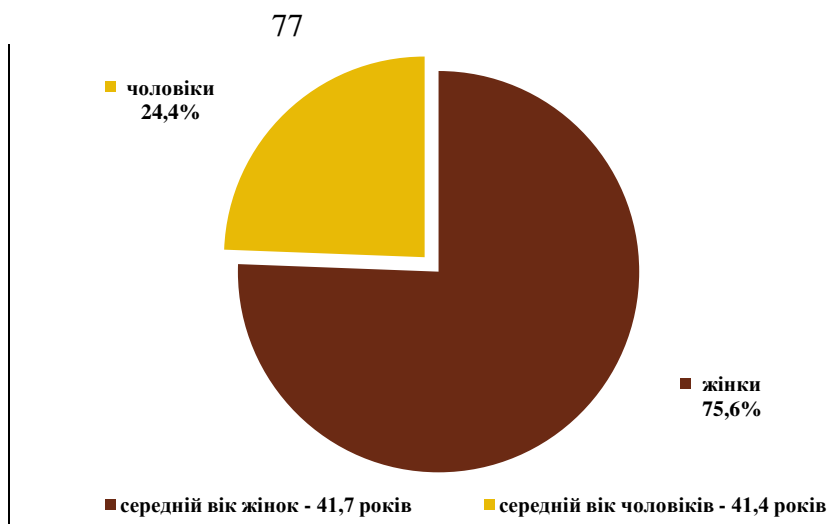
Діаграма
Частка опитуваних жителів за віковими групами, %

Найбільша активність під час опитування спостерігалась серед жителів вікового діапазону 18-49 років загальною вагою 73,3%, які становлять суттєву частину економічно активного населення громади, та можуть забезпечувати істотну частку пропозиції на ринку праці Кропивницької міської територіальної громади. Залученість до дослідження більш молодого населення у віці 18-29 років (частка опитуваних становила 17,3%) та у віці 30-39 років (частка опитуваних становила 30,3%) говорить про наявність потенціалу формування та зміцнення існуючого людського капіталу громади. Нижча частка активності мала місце серед жителів старшого віку: 50-59 років (15,5%) і 60 та старше (11,2%).

Враховуючи, що середній вік населення станом на 01.01.2022 року становив 41,5 років (38,5 років у чоловіків, 44,0 роки у жінок), очевидна активність більшої частини населення працездатного віку у діапазоні від 30 до 49 років.

Діаграма
Частка опитуваних жителів за статтю, %

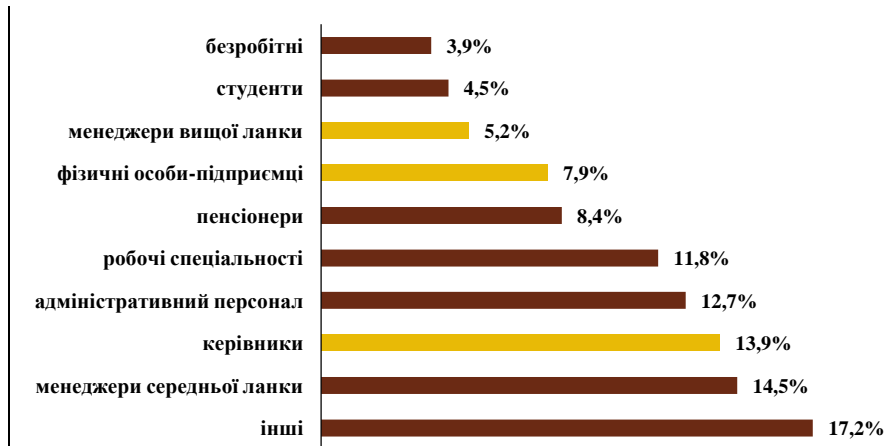

Відповідно до статевого розподілу жителів, частка чоловіків, що взяла участь в опитуванні, склала близько чверті від загальної кількості – 24,4%; частка жінок – 75,6%. Згідно з даними Головного управління статистики щодо розподілу постійного населення частка чоловіків на 01.01.2022 року становила близько 45,3%. Очевидно, що продовження бойових дій та воєнного стану, процеси мобілізації у державі унеможливили взяти участь в опитуванні більшої кількості чоловіків, що й спричинило наявний суттєвий дисбаланс у статевому розподілі респондентів. Таким чином, має місце очевидний істотний прояв більшої активності жінок у порівнянні з чоловіками, що може впливати на ймовірне зміщення результатів опитування.

Не зважаючи на це, в опитуванні взяли участь усі верстви населення, більшість серед яких становили менеджери середньої ланки (14,5%), керівники (13,9%), адміністративний персонал (12,7%) та представники робочих спеціальностей (11,8%).

З метою оцінки співвідношення чоловіків та жінок на керівних посадах та у бізнесі (самозайнятості) був зроблений гендерний зріс, що показав наявність гендерного розриву, навіть з урахуванням доволі низької активності участі чоловіків в опитуванні.

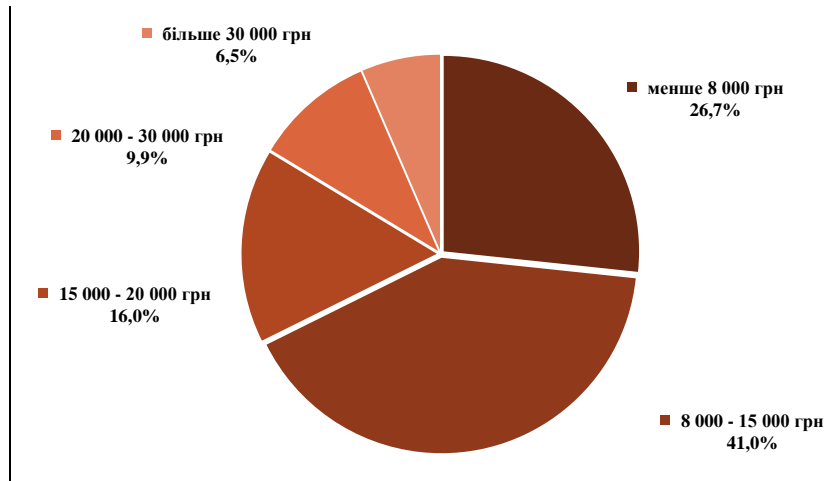
Діаграма
Частка опитуваних жителів за посадовим (соціальним, робочим) статусом, %

Діаграма
Розподіл жителів на керівних посадах та у бізнесі (самозайнятості) за статтю, %

Діаграма
Розподіл жителів громади
за рівнем
середньомісячного
доходу, %

Відповідно до опитування спостерігається непропорційність розподілу рівня доходів населення. Близько третини жителів (26,7%) зазначили про низький рівень середньомісячного доходу до 8000 грн., що відповідає рівню або є нижчим за розмір мінімальної заробітної плати, законодавчо встановленої Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік». Середньомісячний дохід у діапазоні 8000–15000 грн зазначає більша кількість опитуваних – 41,0% жителів. Відповідно до:

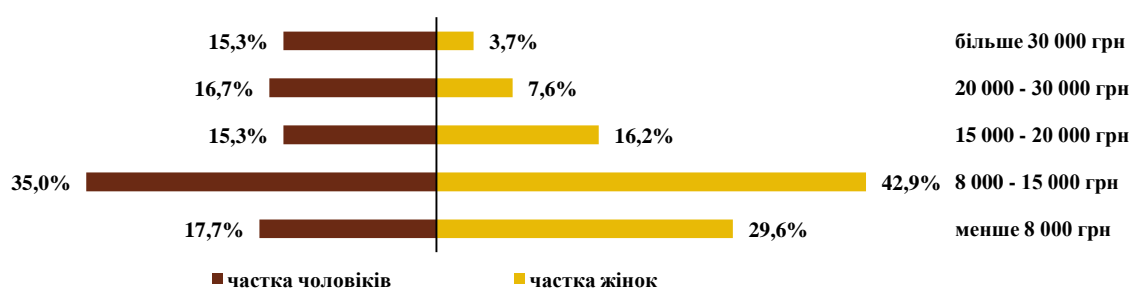
даних Державної служби статистики України середня заробітна плата по Україні за IV квартал 2023 року складала 19 231 грн.;

даних Пенсійного фонду України показник середньої заробітної плати (доходу) за 2023 рік становив 14 308 грн.;

інтернет порталу пошуку роботи та аналітики ринку праці Work.ua рівень середньої заробітної плати за даними 1877 вакансій за перший квартал 2024 року у місті Кропивницькому становив 16 000 грн.

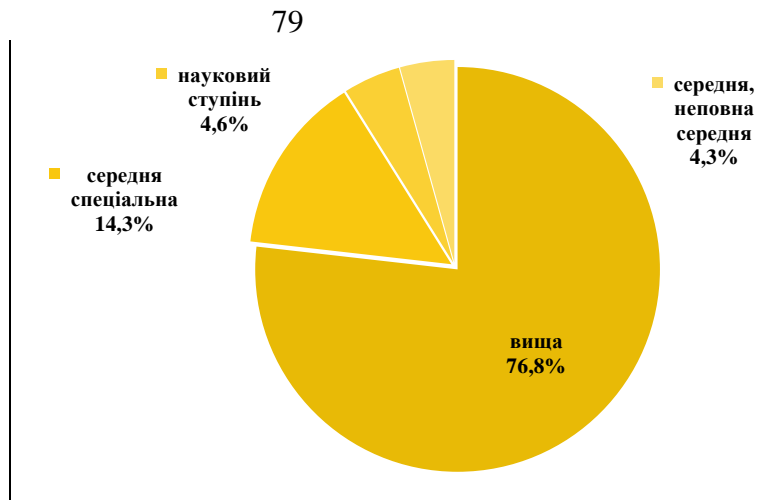
Тільки близько 16,0% жителів громади за результатами опитування входять до діапазону з середнім рівнем заробітної плати відповідно до вище перелічених джерел, зокрема 15000–20000 грн. Найменша кількість респондентів (6,5%) має найвищий рівень середньомісячного доходу у розмірі більше 30000 грн.

Діаграма
Розподіл середньомісячного доходу жінок та чоловіків, %

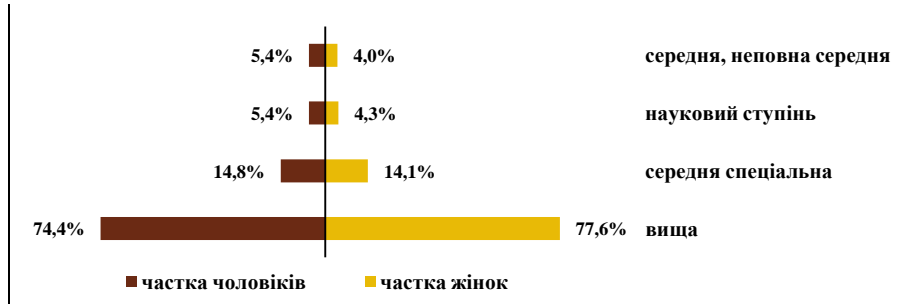
За останніми наявними статистичними даними Державної служби статистики України заробітна плата жінок по Україні за IV квартал 2021 року становила 81,6% від заробітної плати чоловіків. Розподіл середньомісячного доходу за статтю підтверджує той факт, що рівень доходів до 20000 грн. в межах мінімальної та середньомісячної заробітної плати отримують здебільшого жінки, в свою чергу дохід вищий 20000 грн. заробляють чоловіки з істотною перевагою.

Діаграма
Частка жителів за рівнем освіти, %

Більша частина жителів має вищу освіту чи науковий ступінь (81,4%), середню спеціальну освіту (14,3%), що обумовлено потужним освітнім потенціалом Кропивницької міської територіальної громади та відповідно наявністю розгалуженої мережі вищих навчальних закладів, закладів фахової передвищої освіти, професійно-технічної освіти. Наявність потужного людського капіталу є головною запорукою сприяння та розвитку соціально-економічних процесів у громаді.

Діаграма
Статевий розподіл жителів за рівнем освіти, %

Не спостерігається суттєвих зміщень у бік жінок або чоловіків щодо рівня отриманої освіти, зокрема частки чоловіків та жінок з вищою освітою, науковим ступенем, середньою спеціальною й іншими рівнями освіти не мають істотних відхилень. З іншого боку, з числа безробітних в громаді присутні кваліфіковані спеціалісти, що мають вищу (56,3%) та спеціальну освіту (28,1%).

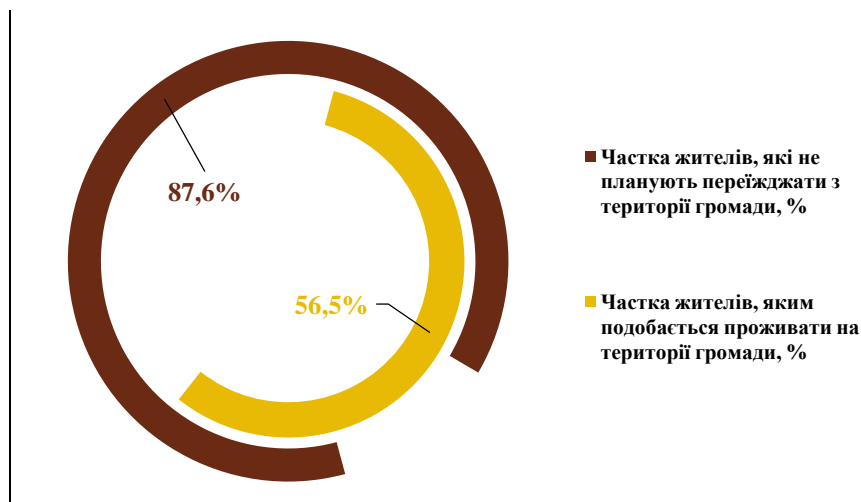
Загальна вибірка опитуваних представлена працівниками основних галузей економічної діяльності громади. Найбільша активність в опитуванні проявлена серед жителів, зайнятих у сфері освіти та науки; інших (незазначених у переліку) сфер діяльності; культури, мистецтва та творчості; муніципальної та державної служби; медицини і фармацевтики. Достатньо низька частка представників сфери телекомунікацій, інтернету, зв'язку (1,4%) та ЗМІ і видавничої справи (1,9%).

Діаграма
Частка опитуваних жителів за сферою діяльності, %

На питання щодо вподобань проживання на території громади трохи більше половини жителів відповіли позитивно (частка становила 56,5%). Значній частині жителів (17,4%) не подобається проживати на території Кропивницької міської територіальної громади; ще 26,1% опитуваних для себе не вирішили щодо своїх вподобань; ще 12,4% опитуваних планують переїзд в інші міста України або за кордон.

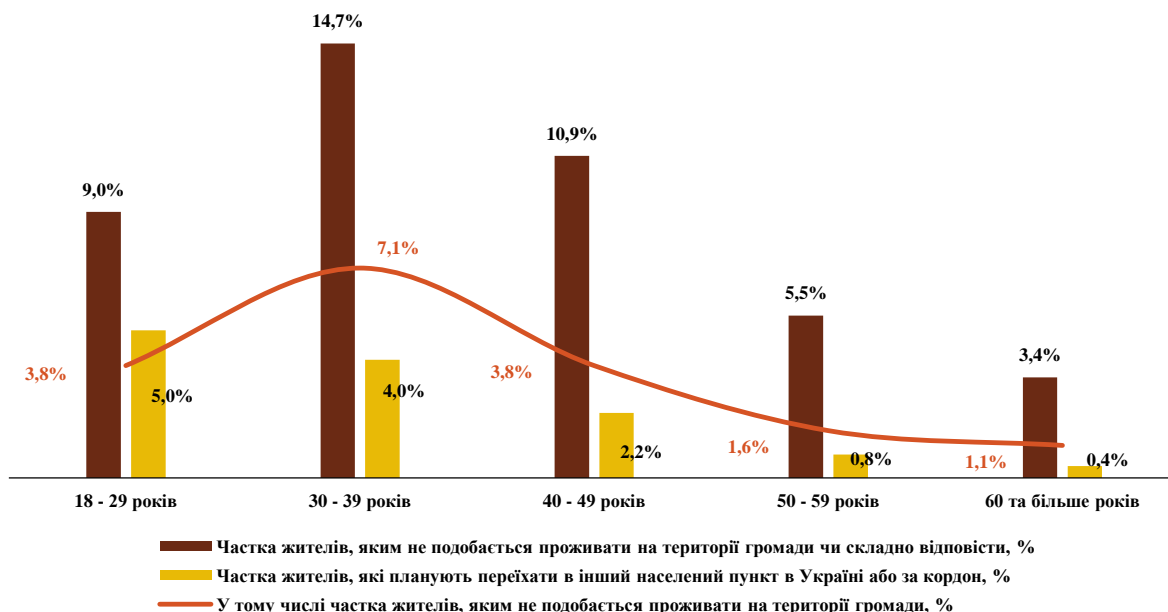
Діаграма
Розподіл жителів щодо
вподобань проживання,
%

На жаль, такий результат може свідчити про наявні негативні настрої у суспільстві, що потребує невідкладного впровадження заходів, пов'язаних із покращенням комфортної життєдіяльності, у тому числі сприяння стабільному соціально-економічному розвитку та безпеки.

Діаграма

Розподіл жителів за віковими групами щодо вподобань проживання, %

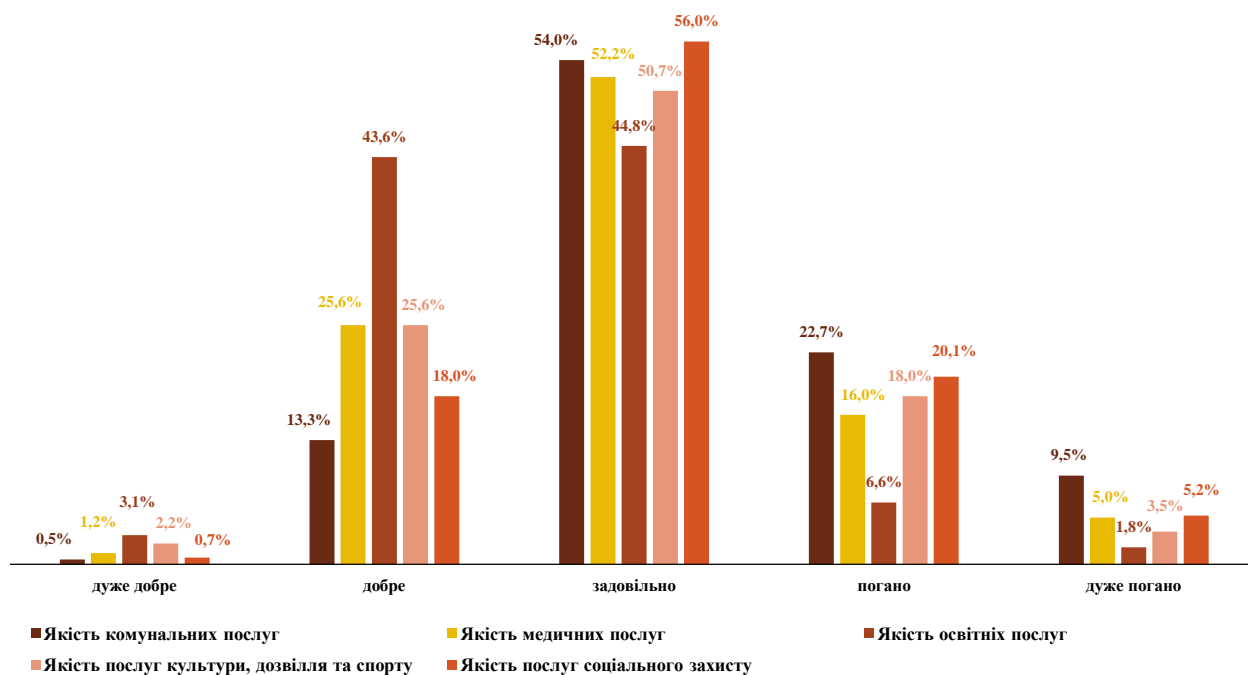

На діаграмі вище зображений віковий розподіл зазначених категорій респондентів, суттєву частку яких становлять жителі найбільш економічно активного населення громади у віці 18-49 років, що мають безпосередньо брати участь у процесах соціально-економічної трансформації на шляху до сталого розвитку громади. Частка з них планує переїзд з території громади (11,2%); частка – не вподобає проживання на території громади (14,7%).

Існує необхідність у вирішенні проблем, що впливають на негативні настрої у суспільстві, у тому числі щодо комфортної життєдіяльності, перспектив власного розвитку та створення сприятливих умов здійснення підприємницької діяльності.

Діаграма

Оцінка якості надання послуг, %

Спостерігається доволі неоднорідна структура оцінки. Загалом якість надання зазначених послуг (комунальних, освітніх, соціальних, медичних, культурних тощо) оцінена на рівні «задовільно», що можна трактувати цілком достатньо для задоволення потреб, умов та вимог жителів громади. Коливання оцінки «задовільно» відбувається у діапазоні 45-56%. Нетиповий сплеск оцінки «добре» щодо якості надання освітніх послуг (43,6%) може бути обумовлений вагомою часткою працівників сфери освіти та науки, що взяли участь в опитуванні, та вага яких в оцінці становила 14,3%.

Негативною особливістю результатів можна назвати значну вагу оцінок «погано» та «дуже погано» зокрема щодо якості надання комунальних послуг (32,2%), медичних послуг (21,0%), послуг культури, дозвілля та спорту (21,5%), соціальних послуг (25,3%). Найвища оцінка «дуже добре» коливається у діапазоні від 0,5% для комунальних послуг до 3,1% для освітніх.

Таблиця
Найгостріші проблеми, на вирішення яких необхідно зосередити зусилля, %

Найгостріші проблеми громади, %	
незадовільний стан дорожньо-транспортної інфраструктури	59,7
незадовільний стан благоустрою територій	56,0
корупція і адміністративні бар'єри	51,1
низька якість житлово-комунальних послуг	44,1
нерозвинена туристична індустрія	35,2
відсутність заходів поводження зі сміттям	32,5
недоступність (дорожнеча) житла	31,1
низький рівень підготовки жителів з питань безпеки під час війни	29,3
відсутність робочих місць, безробіття	28,8
несприятливий екологічний стан	28,8
пияцтво, алкоголізм, наркоманія	24,0
нерозвинена фізкультурно-оздоровча інфраструктура	24,2
низька якість і недоступність медичних послуг	19,8
нестача масових і місцевих культурних заходів	18,3
безладна вулична торгівля	18,1
незадовільна робота громадського (приміського) транспорту	12,3
проблеми соціального забезпечення, соціальний захист	12,0
недостатній рівень розвитку бізнесу, у тому числі самозайнятості	11,5
незадовільна робота поліції	10,9
низький рівень громадської безпеки, підвищена злочинність	7,8
низька якість і недоступність освітніх послуг	6,3
високий рівень трудової міграції населення	6,6
інше	4,0
нерозвинена мережа підприємств громадського харчування	2,6

Відповідно до переліку запропонованих проблем, що представлені у таблиці, незадовільний стан дорожньо-транспортної інфраструктури (59,7%), незадовільний стан благоустрою територій (56,0%), корупція і адміністративні бар'єри (51,1%), низька якість житлово-комунальних послуг (44,1%), нерозвинена туристична індустрія (35,2%) мають найбільшу питому вагу в результаті опитування. Інші проблеми мають нижчі показники значущості та поступово ранжовані в таблиці за пріоритетністю.

У порівнянні з наявними проблемами, що стоять перед громадою, жителі визначили пріоритетні напрями розвитку, що ранжовані відповідно до їх значущості у таблиці нижче. Створення комфортного міського середовища і благоустрій територій є головним пріоритетним напрямом із загальною вагою 61,4%.

Таблиця
Пріоритетні напрями розвитку громади, %

Пріоритетні напрями розвитку громади, %	
створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій	61,4
розвиток промисловості і створення нових робочих місць	44,1
створення умов для залучення інвестицій	40,0
забезпечення населення доступним житлом і формування комфортного середовища проживання	31,6
покращення інфраструктури безпеки (укриття, бомбосховища, оповіщення тощо)	29,3
створення соціальних об'єктів та об'єктів інфраструктури (водопостачання, енергетика тощо)	25,8
забезпечення доступного і якісного медичного обслуговування	23,9
підтримка малого і середнього підприємництва	19,0
розвиток туризму та рекреації	16,7
розвиток людського капіталу	12,3
розвиток культури і духовності	12,1
розвиток фізичної культури і спорту	10,6
розвиток сільського господарства, фермерства	6,3
розвиток сфери інформаційних технологій (ІТ галузі)	5,4
інший напрям	4,1

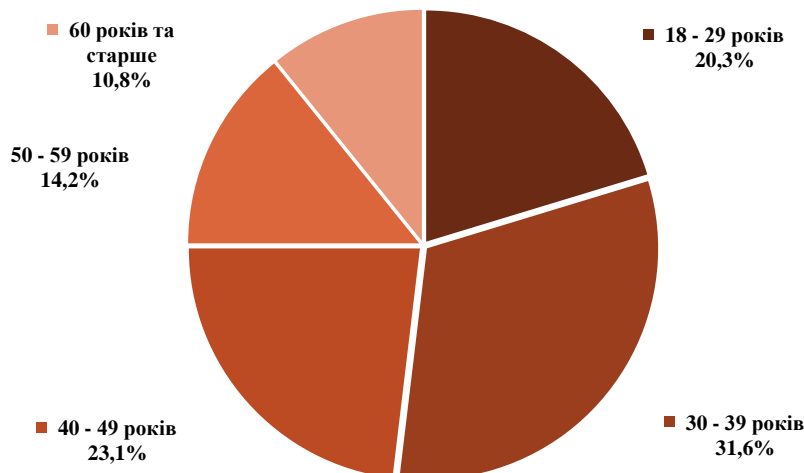
Серед інших значущих напрямів респонденти визначили розвиток промисловості і створення нових робочих місць (44,1%), створення умов для залучення інвестицій (40,0%), забезпечення населення доступним житлом (31,6%), покращення інфраструктури безпеки (29,3%). Безумовно, визначення основних пріоритетів та проблем не обмежує громаду щодо вирішення інших задач та розвитку інших напрямів та сфер діяльності.

Зокрема пріоритетність підтримки розвитку малого і середнього підприємництва визначена з вагою 19,0% у ранжованому переліку. Очевидно, що малий та середній бізнес є основою розвитку не тільки місцевої, але й державної економіки, у тому числі формування конкурентного середовища, що стимулює виробництво товарів, робіт, послуг, зокрема з інноваційною складовою, розвитку креативних індустрій шляхом впровадження процесу підприємницького відкриття.

Діаграма
Основні проблеми, що стримують займатись підприємництвом, %

Діаграма
Віковий розподіл жителів,
які хотіли б займатись
підприємництвом, %

Підтримка та розвиток підприємництва одна з найважливіших цілей соціально-економічного розвитку будь-якої громади. Виходячи з результатів опитування 30,7% жителів вже зареєстровані як підприємці або не мають бажання займатись власною підприємницькою справою.

В свою чергу, 69,3% жителів визначили проблеми, які заважають їм розпочати підприємницьку діяльність, з чого можна припустити, що питання підприємництва та самозайнятості для них є актуальним. Головними проблемами, які турбують ймовірних стартаперів, є відсутність початкового капіталу (19,5%), корупція, адміністративні бар'єри (18,4%), відсутність досвіду підприємництва (8,7%). Очевидно, що більша частина опитуваних, які хотіли б займатись підприємництвом, знаходиться у віковому діапазоні 18-49 років (75,0%).

Таблиця
Вивчення потреб жителів громади

Бенефіціари	Чисельність групи, осіб	Потреби	Проблеми	Пропозиції
жителі громади	497			
жінки	370	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій	незадовільний стан дорожньо-транспортної інфраструктури	відновлення та будівництво доріг та вуличної (дорожньої) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
чоловіки	127			
18-49 років	376			
50 років та старше	121			
жителі громади	466			
жінки	353	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій	незадовільний стан благоустрою території	збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді
чоловіки	113			
18-49 років	342			
50 років та старше	124			
жителі громади	425			
жінки	313	створення умов для залучення інвестицій	корупція і адміністративні бар'єри	підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості
чоловіки	112			
18-49 років	308			
50 років та старше	117			
жителі громади	367			
жінки	271	створення соціальних об'єктів та об'єктів інфраструктури (водопостачання, енергетика тощо)	низька якість житлово-комунальних послуг	будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства; забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення; модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж теплопостачання
чоловіки	96			
18-49 років	284			
50 років та старше	83			

Бенефіціари	Чисельність групи, осіб	Потреби	Проблеми	Пропозиції
жителі громади	293			
жінки	216		нерозвинена туристична індустрія	розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
чоловіки	77	створення умов для залучення інвестицій		
18-49 років	226			
50 років та старше	67			
жителі громади	270			
жінки	219		відсутність заходів поводження зі сміттям	розробка і впровадження системи управління відходами
чоловіки	51	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій		
18-49 років	209			
50 років та старше	61			
жителі громади	259			
жінки	202		недоступність (дорожнеча) житла	нарощування потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо
чоловіки	57	забезпечення населення доступним житлом і формування комфортного середовища проживання		
18-49 років	221			
50 років та старше	38			
жителі громади	244			
жінки	204		низький рівень підготовки жителів з питань безпеки під час війни	проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо питань цивільної безпеки
чоловіки	40	покращення інфраструктури безпеки (укриття, бомбосховища, оповіщення тощо)		
18-49 років	158			
50 років та старше	86			
жителі громади	240			
жінки	184		відсутність робочих місць, безробіття	впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення
чоловіки	56	розвиток промисловості і створення нових робочих місць		
18-49 років	190			
50 років та старше	50			
жителі громади	240			
жінки	192		несприятливий екологічний стан	впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів
чоловіки	48	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій		
18-49 років	173			
50 років та старше	67			
жителі громади	200			
жінки	151		пияцтво, алкоголізм, наркоманія	розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення
чоловіки	49	забезпечення доступного і якісного медичного обслуговування		
18-49 років	167			
50 років та старше	33			
жителі громади	201			
жінки	156		нерозвинена фізкультурно-оздоровча інфраструктура	розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури
чоловіки	45	розвиток фізичної культури і спорту		
18-49 років	156			
50 років та старше	45			
жителі громади	165			
жінки	128		низька якість і недоступність медичних послуг	розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу; забезпеченість кадровим потенціалом
чоловіки	37	забезпечення доступного і якісного медичного обслуговування		
18-49 років	105			
50 років та старше	60			
жителі громади	152			
жінки	117		нестача масових і місцевих культурних заходів	створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння
чоловіки	35	розвиток культури і духовності		

Бенефіціари	Чисельність групи, осіб	Потреби	Проблеми	Пропозиції
18-49 років	121			підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя
50 років та старше	31			
жители громади	151			
жінки	100	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій	безладна вулична торгівля	сприяння створенню безпечових умов; покращення громадського порядку
чоловіки	51			
18-49 років	105			
50 років та старше	46			
жители громади	102			
жінки	80	забезпечення населення доступним житлом і формування комфортного середовища проживання	незадовільна робота громадського (приміського) транспорту	розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення
чоловіки	22			
18-49 років	85			
50 років та старше	17			
жители громади	100			
жінки	81	розвиток людського капіталу	проблеми соціального забезпечення, соціальний захист	розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації
чоловіки	19			
18-49 років	61			
50 років та старше	39			
жители громади	96			
жінки	64	підтримка малого і середнього підприємництва; розвиток сільського господарства, фермерства	недостатній рівень розвитку бізнесу, у тому числі самозайнятості	впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення
чоловіки	32			
18-49 років	77			
50 років та старше	19			
жители громади	91			
жінки	67	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій	незадовільна робота поліції	сприяння створенню безпечових умов шляхом реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади»
чоловіки	24			
18-49 років	65			
50 років та старше	26			
жители громади	65			
жінки	49	створення комфортного (міського) середовища і благоустрою територій	низький рівень громадської безпеки, підвищена злочинність	сприяння створенню безпечових умов шляхом реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади»
чоловіки	16			
18-49 років	54			
50 років та старше	11			
жители громади	52			
жінки	42	розвиток людського капіталу	низька якість і недоступність освітніх послуг	формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти; забезпечення якості надання послуг
чоловіки	10			
18-49 років	38			
50 років та старше	14			
жители громади	55			
жінки	33	розвиток промисловості і створення нових робочих місць	високий рівень трудової міграції населення	впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення
чоловіки	22			
18-49 років	37			
50 років та старше	18			
жители громади	22			
жінки	16	створення умов для залучення інвестицій	нерозвинена мережа підприємств громадського харчування	сприяння створенню нових та розширенню діючих підприємств з високою часткою доданої вартості, у тому числі розвитку діяльності локальних виробників та надавачів споживчих послуг
чоловіки	6			
18-49 років	16			
50 років та старше	6			

V. SWOT-АНАЛІЗ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОРІВНЯЛЬНИХ ПЕРЕВАГ, ВИКЛИКІВ І РИЗИКІВ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ

SWOT-аналіз представляє собою дослідження взаємозв'язків між внутрішніми – ендогенними (сильні сторони, слабкі сторони) і зовнішніми – екзогенними (можливості, загрози) факторами, що мають стратегічне значення для соціально-економічного розвитку громади. До сильних сторін і слабких сторін відносяться внутрішні чинники та ресурси, що перебувають у власності громади або які громада може контролювати. До можливостей і загроз відносяться фактори та тенденції, що можуть впливати на розвиток громади, але не перебувають під її прямим контролем, та можуть відображати потенційні майбутні зміни, викликані такими факторами.

Результати SWOT-аналізу Кропивницької міської територіальної громади сформовані на основі дослідження ключових рис, факторів, пріоритетів, тенденцій, проблем, що були виявлені під час стратегічного дослідження у різних сферах життєдіяльності, зокрема: економіка та зайнятість, навколишнє середовище, житло та благоустрій, демографія, соціальна інфраструктура, інженерна інфраструктура, транспорт, культура та туризм, культурна спадщина, природні ресурси, тощо.

SWOT-аналіз є основним елементом визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки із «внутрішніми» (сильні і слабкі сторони) та «зовнішніми» (загрози і можливості) факторами. Такі взаємозв'язки дозволяють виявити порівняльні переваги, виклики та ризики, що є основою формулювання стратегічних та оперативних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

Зв'язок між визначеними чинниками у SWOT характеризується рівнем впливу одних факторів на інші. Зокрема, взаємозв'язок можливостей та сильних сторін відображає потенційну стратегію розвитку. Більша кількість можливостей, що здатні суттєво підсилити певні сильні сторони, визначає конкурентні переваги громади. Взаємозв'язок можливостей і слабких сторін дозволяє нейтралізувати останні з одночасним використанням існуючих наявних можливостей. Більша кількість можливостей, що здатна знизити вплив слабких сторін, визначає подолання недоліків та визначення потенційних викликів. Взаємозв'язок загроз та слабких сторін дозволяє проаналізувати вірогідне обмеження стратегічного планування з причини неоднозначності розвитку певних подій у майбутньому та неможливості передбачення певних показників розвитку. Підсилювання слабких сторін зовнішніми факторами створює ризиковану подію. Слабкі сторони, вплив від загроз на які найбільший, є найбільш ризикованими та потребують запровадження заходів мінімізації ризиків.

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<p>1 Привабливе економіко-географічне розташування території Кропивницької громади у центральній частині Кіровоградської області та України у комфортній транспортній доступності до обласних центрів, морських портів та державного кордону на заході та південному заході країни.</p>	<p>1 Низький рівень доходів населення, у тому числі через низький рівень середньомісячної заробітної плати найманих працівників.</p>
<p>2 Наявність потужного людського потенціалу для задоволення суспільно-економічних потреб життєдіяльності; у тому числі високий рівень ділової активності й самореалізації серед жителів.</p>	<p>2 Складна демографічна ситуація, яка обумовлена природним скороченням населення і його старінням, та втратою економічно активного населення через мобілізацію та вимушений міграційний рух.</p>
<p>3 Розгалужена мережа дорожньо-транспортної інфраструктури, що утворюється перетином важливих автотранспортних магістралей міжнародного, національного, територіального значення; включає наявність залізничних вузлів та пасажирсько-вантажних залізничних станцій; наявність аеропорту і відповідної інфраструктури, у тому числі діяльності міжнародної авіаційної компанії.</p>	<p>3 Незадовільний технічний стан значної кількості об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, зокрема комунальних доріг, які потребують капітального ремонту та розширення дорожнього полотна; недостатність об'єктів, зокрема майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок для автомобілів. Низький рівень оновлення автомобільного парку приватних перевізників.</p>
<p>4 Наявність природних ресурсів, зокрема водних об'єктів (гідрографічна мережа басейну річки Інгул та її приток; наявність водосховищ); рекреаційних територій, у тому числі природно-заповідного фонду та смагадової мережі.</p>	<p>4 Незадовільний технічний стан об'єктів комунальної інфраструктури, зокрема житлового фонду, інженерних комунікацій (систем централізованого теплопостачання, водопостачання та водовідведення) та елементів благоустрою, які потребують капітального ремонту, модернізації та впровадження енергоефективних технологій.</p>
<p>5 Потужний багатогалузевий промисловий комплекс; наявність перспективних напрямів смаг-спеціалізації, зокрема: виробництво харчових продуктів; машинобудування; транспорт та складське господарство; туристична індустрія та галузь гостинності.</p>	<p>5 Наявність дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили. Гостра недостатність на ринку праці кваліфікованих робітників з інструментом; робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин; професіоналів, а саме: інженерів, лікарів, вчителів, фахівців з публічних закупівель тощо.</p>
<p>6 Наявність інвестиційно привабливих територій та об'єктів для промислового розвитку, типу «brownfield» та «greenfield», зокрема й «промислових зон», у тому числі й за рахунок приєднаних територій.</p>	<p>6 Недостатньо використаний інвестиційний потенціал існуючих об'єктів та територій типу «brownfield» та «greenfield» для розвитку пріоритетних видів економічної діяльності, у тому числі за напрямками смаг-спеціалізації.</p>
<p>7 Розроблена науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план міста Кропивницького з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів» (2022 рік).</p>	<p>7 Відсутність розробленого комплексного плану просторового розвитку території громади та оновленої містобудівної документації для упорядкування юридичних меж міста з урахуванням приєднаних територій.</p>
<p>8 Наявність унікальних пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення, елементів нематеріальної культурної спадщини, що внесені до національного переліку з ареалом сучасного побутування на території громади.</p>	<p>8 Відсутність дієвих заходів, спрямованих на ефективне використання природно-заповідного фонду, об'єктів культурної та елементів нематеріальної спадщини, потужностей промислових підприємств в якості потенційних центрів тяжіння з метою динамічного розвитку інноваційного туристичного продукту.</p>
<p>9 Функціонуючий туристично-інформаційний центр та унікальні і привабливі туристичні локації, у тому числі визначені на мапі «туристичних магнітів» Державного агентства розвитку туризму України, а саме Театр корифеїв та Етнолабораторія «Баба Єлька».</p>	<p>9 Наявність підприємств, що віднесені до найбільших забруднювачів навколишнього середовища. Незадовільний санітарно-екологічний стан екосистеми річки Інгул, а саме висока зарегульованість, морфологічні зміни, часткове розорення та забруднення побутовими відходами прибережних захисних смуг.</p>

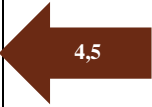

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<p>10 Потужна доступна розгалужена мережа закладів різнорівневої освіти, а також міжшкільний ресурсний та інклюзивно-ресурсні центри.</p>	<p>10 Відсутність системи управління відходами. Відсутність полігону твердих побутових відходів на території громади; перевантаженість діючого сміттєзвалища, що потребує робіт, пов'язаних із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивації.</p>
<p>11 Функціонування розгалуженої мережі закладів соціального захисту для задоволення потреб усіх верств населення з широким переліком соціальних послуг.</p>	<p>11 Повільні темпи створення та функціонування ОСББ. Неврегульованість механізму передачі земель прибудинкових територій у користування ОСББ з метою ефективного обслуговування житлового фонду.</p>
<p>12 Діючий Центр надання адміністративних послуг у форматі «Прозорий офіс» з найбільш затребуваними адміністративними, реєстраційними, соціальними, пенсійними послугами, та наявністю віддалених робочих місць.</p>	<p>12 Недостатній рівень розвитку об'єктів фізкультурно-оздоровчої і спортивної інфраструктури та ефективної пропаганди культури здорового способу життя серед населення.</p>
<p>13 Високий рівень розвитку інститутів громадянського суспільства, у тому числі у напрямках гендерної рівності та екології, та налагоджена взаємна комунікація місцевої влади з громадськістю.</p>	<p>13 Відсутність багатофункціонального молодіжного центру громади як простору самореалізації та саморозвитку для всіх категорій молоді, у тому числі для вразливих груп населення.</p>
<p>14 Розгалужена потужна мережа багатопрофільних підприємств і закладів охорони здоров'я з наданням якісної медичної допомоги для дорослих та дітей.</p>	<p>14 Недостатня розвиненість інфраструктури цивільної безпеки, у тому числі мережі сховищ, найпростіших укриттів, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення, систем оповіщення тощо, зокрема й облаштування для забезпечення потреб маломобільних груп населення.</p>
<p>15 Кропивницька громада відноситься до територіальних громад з достатнім рівнем фінансової спроможності.</p>	<p>15 Відсутність розробленого гендерного паспорту та аналізу виявлення контексту гендерних проблем з метою практичного впровадження гендерно орієнтованого підходу у планувальних документах та комунікації з громадськістю для скорочення гендерних дисбалансів, у тому числі для ефективного розвитку інфраструктури безбар'єрного доступу.</p>
	<p>16 Відсутність доступного житла, у тому числі соціального, для задоволення потреб жителів громади, зокрема для внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.</p>

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
1 Нарощування зовнішньоекономічних , зокрема євроінтеграційних, зв'язків із країнами Європи, у тому числі в рамках набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС, з урахуванням наявного потужного економічного потенціалу громади, вигідного географічного розташування та близькості до державного кордону.	1 Нестабільність ситуації на зовнішніх ринках; втрата конкурентоспроможності провідних галузей господарювання, у тому числі виробництв з низькою доданою вартістю.
2 Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці ; ефективне використання публічних інвестицій, у тому числі для розвитку державно-приватного партнерства.	2 Існуюче серед потенційних інвесторів та міжнародних партнерів відчуття небезпеки через подовження / замороження військового конфлікту та високі ризики, пов'язані із невизначеністю у потенційних перспективах розвитку та можливим руйнуванням цивільної, промислової, критичної інфраструктури тощо.
3 Участь у програмах/проектах міжнародної технічної допомоги ; розширення доступу до коштів структурних та інвестиційних фондів ЄС.	3 Обмеження та посилення вимог щодо отримання міжнародної технічної допомоги .
4 Участь у державних програмах з метою отримання коштів інвестиційного спрямування на реалізацію місцевих проєктів розвитку.	4 Призупинення та/або суттєве скорочення видатків Державного бюджету України інвестиційного спрямування на бюджетні програми.
5 Нарощування обсягів державної фінансової підтримки суб'єктів господарювання в рамках програми «Зроблено в Україні».	5 Нестабільність курсу національної валюти. Зростання вартості кредитних ресурсів .
6 Релокація бізнесу з тимчасово окупованих територій і територій, де ведуться бойові дії, та впровадження стимулюючих заходів його розвитку на території громади.	6 Відсутність суб'єктів господарювання, які мають наміри релокувати бізнес з інших регіонів на територію громади.
7 Надання в орендне користування вільних від експлуатації земель та об'єктів нерухомого майна, у тому числі промислових територій (земель), для створення та розвитку індустріальних парків у пріоритетних напрямках економічної діяльності, зокрема у смарт-спеціалізації, та розвитку інших галузей.	7 Бюрократичні, довготривалі та дорогі процедури оформлення та отримання правовстановлюючих та інших супровідних документів на землю та нерухоме майно, що уповільнює процес надання таких об'єктів в орендне користування або їх продажу.
8 Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір.	8 Продовження трудової міграції працездатного населення у більш розвинені безпечні міста України або за кордон з відсутністю перспектив повернення.
9 Впровадження нових, орієнтованих на потреби пріоритетних галузей економіки громади, програм підготовки кадрів закладами професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти.	9 Незначні обсяги інвестування в інноваційні процеси та дослідницьку діяльність , що впливатиме на стримання імплементації смарт-спеціалізації в економіку громади.
10 Наявність передумов для створення та розвитку кластерів різної спеціалізації , у галузях з високим економічним потенціалом.	10 Скорочення попиту на робочу силу , у більшості пов'язану із ручною або механічною працею, яке обумовлено впровадженням сучасних інноваційних технологій на великих підприємствах переважно промисловості.
11 Розширення державного стимулювання заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій з метою скорочення енергоспоживання із застосуванням альтернативних джерел, зокрема біомаси, вторинної сировини, відходів, енергії природних явищ, а саме сонячної.	11 Загальнодержавна політика підвищення вартості енергоносіїв та інших послуг житлово-комунального господарства, а також удорожчання паливо-мастильних матеріалів, що впливає на загальні інфляційні процеси.

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
12 Впровадження комплексної економічної моделі циркулярної економіки екологоорієнтованої концепції, у тому числі з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та ощадливого споживання.	12 Наявне захоронення радіоактивних відходів і забрудненого майна будівельних матеріалів після ліквідації радіоактивного зараження.
13 Наявність вільних земельних ділянок для будівництва нових житлових будинків з метою забезпечення доступним житлом жителів громади, внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.	13 Затяжна військова агресія російської федерації проти України та продовження ведення бойових дій і воєнного стану на території України.
14 Просування громади як привабливої конкурентоздатної туристичної дестинації з пропозицією інноваційних туристичних продуктів з урахуванням наявних потужних ресурсів об'єктів культурної спадщини, нематеріальної спадщини, природно-заповідного фонду, рекреації та промисловості; розвиток креативних індустрій.	14 Позбавлення басейнів річок , зокрема Інгулу, природних біофільтрів з тенденцією розораності водозборів, що впливає на посилення берегової ерозії, змиву і розмивання ґрунту, сприяє замуленості та обміліттю річок, погіршенню якості води.
15 Впровадження промоційних заходів здорового способу життя , популяризації масового спорту (рухової активності жителів), сприяння покращенню здоров'я населення з метою попередження захворюваності та смертності.	15 Негативна динаміка зростання смертності від основних причин захворювань (хвороби серцево-судинної системи, органів дихання та травлення, новоутворення, коронавірусна інфекція COVID-19); виникнення пандемій.
16 Розвиток цифрового урядування , як перехід від електронного, з розширенням форм цифрового управління, впровадження інноваційних цифрових технологій та формування цифрових навичок у жителів.	16 Посилення законодавства у сфері мобілізації та його порушення впливає на зростання рівня «тінізації» економіки, дефіциту пропозиції чоловічої робочої сили, скорочення виробництв та самозайнятості населення тощо.
17 Поглиблення взаємної комунікації місцевої влади з інститутами громадянського суспільства шляхом широкого залучення громадськості до прийняття управлінських рішень та удосконалення інструментів електронної демократії.	17 Висока корупція на державному та регіональному рівнях; зниження довіри громадськості до влади.
18 Впровадження заходів просвітницько-інформаційних кампаній щодо рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у всіх сферах життєдіяльності та сприяння зниженню гендерних розривів, у тому числі, пов'язаних із створенням та розвитком інфраструктури безбар'єрного доступу.	18 Виникнення значних гендерних розривів у демографічному стані, домогосподарствах, на ринку освіти і праці тощо, зокрема під час воєнних 2022-2024 років з ймовірним посиленням дисбалансу у разі продовження війни.

МОЖЛИВОСТІ ПІДСИЛЮЮТЬ СИЛЬНІ СТОРОНИ

СИЛЬНІ СТОРОНИ		МОЖЛИВОСТІ
1 Привабливе економіко-географічне розташування території Кропивницької громади у центральній частині Кіровоградської області та України у комфортній транспортній доступності до обласних центрів, морських портів та державного кордону на заході та південному заході країни.	← 1,3,5,6	1 Нарощування зовнішньо-економічних, зокрема свроінтеграційних, зв'язків із країнами Європи, у тому числі в рамках набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС, з урахуванням наявного потужного економічного потенціалу громади, вигідного географічного розташування та близькості до державного кордону.
2 Наявність потужного людського потенціалу для задоволення суспільно-економічних потреб життєдіяльності; у тому числі високий рівень ділової активності й самореалізації серед жителів.	← 1,2,3,4,5,6	2 Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці ; ефективне використання публічних інвестицій, у тому числі для розвитку державно-приватного партнерства.
3 Розгалужена мережа дорожньо-транспортної інфраструктури , що утворюється перетином важливих автотранспортних магістралей міжнародного, національного, територіального значення; включає наявність залізничних вузлів та пасажирсько-вантажних залізничних станцій; наявність аеропорту і відповідної інфраструктури, у тому числі діяльності міжнародної авіаційної компанії.	← 2,4,5,6,15	3 Участь у програмах/проектах міжнародної технічної допомоги ; розширення доступу до коштів структурних та інвестиційних фондів ЄС.
4 Наявність природних ресурсів , зокрема водних об'єктів (гідрографічна мережа басейну річки Інгул та її приток; наявність водосховищ); рекреаційних територій, у тому числі природно-заповідного фонду та смарагдової мережі.	← 4,6,15	4 Участь у державних програмах з метою отримання коштів інвестиційного спрямування на реалізацію місцевих проектів розвитку.
5 Потужний багатогалузевий промисловий комплекс ; наявність перспективних напрямів смарт-спеціалізації , зокрема: виробництво харчових продуктів; машинобудування; транспорт та складське господарство; туристична індустрія та галузь гостинності.	← 5,6	5 Нарощування обсягів державної фінансової підтримки суб'єктів господарювання в рамках програми «Зроблено в Україні».
6 Наявність інвестиційно привабливих територій та об'єктів для промислового розвитку, типу «brownfield» та «greenfield», зокрема й «промислових зон», у тому числі й за рахунок приєднаних територій.	← 1,3,4,5,6,15	6 Релокація бізнесу з тимчасово окупованих територій і територій, де ведуться бойові дії, та впровадження стимулюючих заходів його розвитку на території громади.
7 Розроблена науково-проектна документація « Історико-архітектурний опорний план міста Кропивницького з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів» (2022 рік).	← 5,6,7,15	7 Надання в орендне користування вільних від експлуатації земель та об'єктів нерухомого майна, у тому числі промислових територій (земель), для створення та розвитку індустріальних парків у пріоритетних напрямках економічної діяльності, зокрема у смарт-спеціалізації, та розвитку інших галузей.
8 Наявність унікальних пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення, елементів нематеріальної культурної спадщини , що внесені до національного переліку з ареалом сучасного побутування на території громади.	← 2,10,11,13	8 Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір.
9 Функціонуючий туристично-інформаційний центр та унікальні і привабливі туристичні локації, у тому числі визначені на мапі «туристичних магнітів» Державного агентства розвитку туризму України, а саме Театр корифеїв та Етнолабораторія «Баба Єлька».	← 2,5,10	9 Впровадження нових, орієнтованих на потреби пріоритетних галузей економіки громади, програм підготовки кадрів закладами професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти.
10 Потужна доступна розгалужена мережа закладів різномірівневої освіти , а також міжшкільний ресурсний та інклюзивно-ресурсні центри.	← 2,5,10	10 Наявність передумов для створення та розвитку кластерів різної спеціалізації , у галузях з високим економічним потенціалом.
11 Функціонування розгалуженої мережі закладів соціального захисту для задоволення потреб усіх верств населення з широким переліком соціальних послуг.	← 4,5	11 Розширення державного стимулювання заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій з метою скорочення енергоспоживання із застосуванням альтернативних джерел, зокрема біомаси, вторинної сировини, відходів, енергії природних явищ, а саме сонячної.

СИЛЬНІ СТОРОНИ		МОЖЛИВОСТІ
12 Діючий Центр надання адміністративних послуг у форматі «Прозорий офіс» з найбільш затребуваними адміністративними, реєстраційними, соціальними, пенсійними послугами, та наявністю віддалених робочих місць.	 4,5	12 Впровадження комплексної економічної моделі циркулярної економіки екологоорієнтованої концепції, у тому числі з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та ощадливого споживання.
13 Високий рівень розвитку інститутів громадянського суспільства , у тому числі у напрямках гендерної рівності та екології, та налагоджена взаємна комунікація місцевої влади з громадськістю.	 6,7,11	13 Наявність вільних земельних ділянок для будівництва нових житлових будинків з метою забезпечення доступним житлом жителів громади, внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.
14 Розгалужена потужна мережа багатoproфільних підприємств і закладів охорони здоров'я з наданням якісної медичної допомоги для дорослих та дітей.	 1,2,4,5,8,9	14 Просування громади як привабливої конкуренгоздатної туристичної дестинації з пропозицією інноваційних туристичних продуктів з урахуванням наявних потужних ресурсів об'єктів культурної спадщини, нематеріальної спадщини, природно-заповідного фонду, рекреації та промисловості; розвиток креативних індустрій.
15 Кропивницька громада відноситься до територіальних громад з достатнім рівнем фінансової спроможності .	 2,11,14	15 Впровадження промоційних заходів здорового способу життя , популяризації масового спорту (рухової активності жителів), сприяння покращенню здоров'я населення з метою попередження захворюваності та смертності.
	 2,10,12,13	16 Розвиток цифрового урядування , як перехід від електронного, з розширенням форм цифрового управління, впровадження інноваційних цифрових технологій та формування цифрових навичок у жителів.
	 2,13	17 Поглиблення взаємної комунікації місцевої влади з інститутами громадянського суспільства шляхом широкого залучення громадськості до прийняття управлінських рішень та удосконалення інструментів електронної демократії.
	 2,11,13	18 Впровадження заходів просвітницько-інформаційних кампаній щодо рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у всіх сферах життєдіяльності та сприяння зниженню гендерних розривів, у тому числі, пов'язаних із створенням та розвитком інфраструктури безбар'єрного доступу.

МОЖЛИВОСТІ ЗМЕНШУЮТЬ ВПЛИВ СЛАБКИХ СТОРІН

СЛАБКІ СТОРОНИ		МОЖЛИВОСТІ
1 Низький рівень доходів населення, у тому числі через низький рівень середньомісячної заробітної плати найманих працівників.	 1,2,5,6,7	1 Нарощування зовнішньоекономічних , зокрема свроінтеграційних , зв'язків із країнами Європи, у тому числі в рамках набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС, з урахуванням наявного потужного економічного потенціалу громади, вигідного географічного розташування та близькості до державного кордону.
2 Складна демографічна ситуація, яка обумовлена природним скороченням населення і його старінням , та втратою економічно активного населення через мобілізацію та вимушений міграційний рух .	 3,4,6,7,8,9,10	2 Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці ; ефективне використання публічних інвестицій, у тому числі для розвитку державно-приватного партнерства.
3 Незадовільний технічний стан значної кількості об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури , зокрема комунальних доріг, які потребують капітального ремонту та розширення дорожнього полотна; недостатність об'єктів, зокрема майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок для автомобілів. Низький рівень оновлення автомобільного парку приватних перевізників.	 3,4,6,7,8,9,10	3 Участь у програмах/проектах міжнародної технічної допомоги ; розширення доступу до коштів структурних та інвестиційних фондів ЄС.
4 Незадовільний технічний стан об'єктів комунальної інфраструктури, зокрема житлового фонду, інженерних комунікацій (систем централізованого теплопостачання, водопостачання та водовідведення) та елементів благоустрою , які потребують капітального ремонту, модернізації та впровадження енергоефективних технологій.	 3,4,6,8,9,10,12,14,15,16	4 Участь у державних програмах з метою отримання коштів інвестиційного спрямування на реалізацію місцевих проєктів розвитку.
5 Наявність дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили . Гостра недостатність на ринку праці кваліфікованих робітників з інструментом; робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин; професіоналів, а саме: інженерів, лікарів, вчителів, фахівців з публічних закупівель тощо.	 1,2,5,6	5 Нарощування обсягів державної фінансової підтримки суб'єктів господарювання в рамках програми «Зроблено в Україні».
6 Недостатньо використаний інвестиційний потенціал існуючих об'єктів та територій типу «brownfield» та «greenfield» для розвитку пріоритетних видів економічної діяльності, у тому числі за напрямками смарт-спеціалізації.	 1,2,5,6,8	6 Релокація бізнесу з тимчасово окупованих територій і територій, де ведуться бойові дії, та впровадження стимулюючих заходів його розвитку на території громади.
7 Відсутність розробленого комплексного плану просторового розвитку території громади та оновленої містобудівної документації для упорядкування юридичних меж міста з урахуванням приєднаних територій.	 1,2,3,4,5,6,7	7 Надання в орендне користування вільних від експлуатації земель та об'єктів нерухомого майна, у тому числі промислових територій (земель), для створення та розвитку індустріальних парків у пріоритетних напрямках економічної діяльності, зокрема у смарт-спеціалізації, та розвитку інших галузей.
8 Відсутність дієвих заходів, спрямованих на ефективне використання природно-заповідного фонду , об'єктів культурної та елементів нематеріальної спадщини , потужностей промислових підприємств в якості потенційних центрів тяжіння з метою динамічного розвитку інноваційного туристичного продукту.	 1,2,5,6,13,16	8 Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір.
9 Наявність підприємств, що віднесені до найбільших забруднювачів навколишнього середовища . Незадовільний санітарно-екологічний стан екосистеми річки Інгул, а саме висока зарегульованість, морфологічні зміни, часткове розорення та забруднення побутовими відходами прибережних захисних смуг.	 1,2,5,15	9 Впровадження нових, орієнтованих на потреби пріоритетних галузей економіки громади, програм підготовки кадрів закладами професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти.
10 Відсутність системи управління відходами . Відсутність полігону твердих побутових відходів на території громади; перевантаженість діючого сміттєзвалища, що потребує робіт, пов'язаних із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивациі.	 1,2,5	10 Наявність передумов для створення та розвитку кластерів різної спеціалізації , у галузях з високим економічним потенціалом.

СЛАБКІ СТОРОНИ		МОЖЛИВОСТІ
11 Повільні темпи створення та функціонування ОСББ . Неврегульованість механізму передачі земель прибудинкових територій у користування ОСББ з метою ефективного обслуговування житлового фонду.	← 4,9,10,11	11 Розширення державного стимулювання заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій з метою скорочення енергоспоживання із застосуванням альтернативних джерел, зокрема біомаси, вторинної сировини, відходів, енергії природних явищ, а саме сонячної.
12 Недостатній рівень розвитку об'єктів фізкультурно-оздоровчої і спортивної інфраструктури та ефективної пропаганди культури здорового способу життя серед населення.	← 4,6,9,10	12 Впровадження комплексної економічної моделі циркулярної економіки екологоорієнтованої концепції, у тому числі з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та ощадливого споживання.
13 Відсутність багатофункціонального молодіжного центру громади як простору самореалізації та саморозвитку для всіх категорій молоді, у тому числі для вразливих груп населення.	← 6,11,14,16	13 Наявність вільних земельних ділянок для будівництва нових житлових будинків з метою забезпечення доступним житлом жителів громади, внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.
14 Недостатня розвиненість інфраструктури цивільної безпеки , у тому числі мережі сховищ, найпростіших укриттів, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення, систем оповіщення тощо, зокрема й облаштування для забезпечення потреб маломобільних груп населення.	← 1,2,5,8	14 Просування громади як привабливої конкурентоздатної туристичної дестинації з пропозицією інноваційних туристичних продуктів з урахуванням наявних потужних ресурсів об'єктів культурної спадщини, нематеріальної спадщини, природно-заповідного фонду, рекреації та промисловості; розвиток креативних індустрій.
15 Відсутність розробленого гендерного паспорту та аналізу виявлення контексту гендерних проблем з метою практичного впровадження гендерно орієнтованого підходу у планувальних документах та комунікації з громадськістю для скорочення гендерних дисбалансів, у тому числі для ефективного розвитку інфраструктури безбар'єрного доступу.	← 2,12	15 Впровадження промоційних заходів здорового способу життя , популяризації масового спорту (рухової активності жителів), сприяння покращенню здоров'я населення з метою попередження захворюваності та смертності.
16 Відсутність доступного житла , у тому числі соціального, для задоволення потреб жителів громади, зокрема для внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.	← 5,13,15	16 Розвиток цифрового урядування , як перехід від електронного, з розширенням форм цифрового управління, впровадження інноваційних цифрових технологій та формування цифрових навичок у жителів.
	← 2,15	17 Поглиблення взаємної комунікації місцевої влади з інститутами громадянського суспільства шляхом широкого залучення громадськості до прийняття управлінських рішень та удосконалення інструментів електронної демократії.
	← 4,12,13,15,16	18 Впровадження заходів просвітницько-інформаційних кампаній щодо рівних прав та можливостей жінок та чоловіків у всіх сферах життєдіяльності та сприяння зниженню гендерних розривів, у тому числі, пов'язаних із створенням та розвитком інфраструктури безбар'єрного доступу.

ЗАГРОЗИ ПОСИЛЮЮТЬ ВПЛИВ СЛАБКИХ СТОРІН

СЛАБКІ СТОРОНИ		ЗАГРОЗИ
1 Низький рівень доходів населення, у тому числі через низький рівень середньомісячної заробітної плати найманих працівників.	← 1,2,5,6,8	1 Нестабільність ситуації на зовнішніх ринках; втрата конкурентоспроможності провідних галузей господарювання, у тому числі виробництв з низькою доданою вартістю.
2 Складна демографічна ситуація, яка обумовлена природним скороченням населення і його старінням , та втратою економічно активного населення через мобілізацію та вимушений міграційний рух .	← 2,3,4,5,6,8,14	2 Існуюче серед потенційних інвесторів та міжнародних партнерів відчуття небезпеки через подовження / замороження військового конфлікту та високі ризики, пов'язані із невизначеністю у потенційних перспективах розвитку та можливим руйнуванням цивільної, промислової, критичної інфраструктури тощо.
3 Незадовільний технічний стан значної кількості об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури , зокрема комунальних доріг, які потребують капітального ремонту та розширення дорожнього полотна; недостатність об'єктів, зокрема майданчиків для паркування транспортних засобів та стоянок для автомобілів. Низький рівень оновлення автомобільного парку приватних перевізників.	← 3,4,5,8,12,13,14	3 Обмеження та посилення вимог щодо отримання міжнародної технічної допомоги .
4 Незадовільний технічний стан об'єктів комунальної інфраструктури, зокрема житлового фонду, інженерних комунікацій (систем централізованого тепlopостачання, водопостачання та водовідведення) та елементів благоустрою , які потребують капітального ремонту, модернізації та впровадження енергоефективних технологій.	← 3,4,5,6,7,11,12,13,14,16	4 Призупинення та/або суттєве скорочення витратків Державного бюджету України інвестиційного спрямування на бюджетні програми.
5 Наявність дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили . Гостра недостатність на ринку праці кваліфікованих робітників з інструментом; робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин; професіоналів, а саме: інженерів, лікарів, вчителів, фахівців з публічних закупівель тощо.	← 1,6,8	5 Нестабільність курсу національної валюти. Зростання вартості кредитних ресурсів .
6 Недостатньо використаний інвестиційний потенціал існуючих об'єктів та територій типу «brownfield» та «greenfield» для розвитку пріоритетних видів економічної діяльності, у тому числі за напрямками смарт-спеціалізації.	← 1,2,5,6	6 Відсутність суб'єктів господарювання, які мають наміри релокувати бізнес з інших регіонів на територію громади.
7 Відсутність розробленого комплексного плану просторового розвитку території громади та оновленої містобудівної документації для упорядкування юридичних меж міста з урахуванням приєднаних територій.	← 6,7,14,16	7 Бюрократичні, довготривалі та дорогі процедури оформлення та отримання правовстановлюючих та інших супровідних документів на землю та нерухоме майно, що уповільнює процес надання таких об'єктів в орендне користування або їх продажу.
8 Відсутність дієвих заходів, спрямованих на ефективне використання природно-заповідного фонду , об'єктів культурної та елементів нематеріальної спадщини , потужностей промислових підприємств в якості потенційних центрів тяжіння з метою динамічного розвитку інноваційного туристичного продукту .	← 2,5,16	8 Продовження трудової міграції працездатного населення у більш розвинені безпечні міста України або за кордон з відсутністю перспектив повернення.
9 Наявність підприємств, що віднесені до найбільших забруднювачів навколишнього середовища . Незадовільний санітарно-екологічний стан екосистеми річки Інгул, а саме висока зарегульованість, морфологічні зміни, часткове розорення та забруднення побутовими відходами прибережних захисних смуг.	← 6,8	9 Незначні обсяги інвестування в інноваційні процеси та дослідницьку діяльність , що впливатиме на стримання імплементації смарт-спеціалізації в економіку громади.
10 Відсутність системи управління відходами . Відсутність полігону твердих побутових відходів на території громади; перевантаженість діючого сміттєзвалища, що потребує робіт, пов'язаних із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивациі.	← 1,2,5	10 Скорочення попиту на робочу силу , у більшості пов'язану із ручною або механічною працею, яке обумовлено впровадженням сучасних інноваційних технологій на великих підприємствах переважно промисловості.

СЛАБКІ СТОРОНИ		ЗАГРОЗИ
11 Повільні темпи створення та функціонування ОСББ . Неврегульованість механізму передачі земель прибудинкових територій у користування ОСББ з метою ефективного обслуговування житлового фонду.	 1,11	11 Загальнодержавна політика підвищення вартості енергоносіїв та інших послуг житлово-комунального господарства, а також удорожчання паливо-мастильних матеріалів, що впливає на загальні інфляційні процеси.
12 Недостатній рівень розвитку об'єктів фізкультурно-оздоровчої і спортивної інфраструктури та ефективної пропаганди культури здорового способу життя серед населення.	 2,9,10	12 Наявне захоронення радіоактивних відходів і забрудненого майна будівельних матеріалів після ліквідації радіоактивного зараження.
13 Відсутність багатофункціонального молодіжного центру громади як простору самореалізації та саморозвитку для всіх категорій молоді, у тому числі для вразливих груп населення.	 1,2,5,6,8,14	13 Затяжна військова агресія російської федерації проти України та продовження ведення бойових дій і воєнного стану на території України.
14 Недостатня розвиненість інфраструктури цивільної безпеки , у тому числі мережі сховищ, найпростіших укриттів, протирадіаційних укриттів, споруд подвійного призначення, систем оповіщення тощо, зокрема й облаштування для забезпечення потреб маломобільних груп населення.	 9,10	14 Позбавлення басейнів річок , зокрема Інгулу, природних біофільтрів з тенденцією розораності водозборів, що впливає на посилення берегової ерозії, змиву і розмивання ґрунту, сприяє замуленості та обміліттю річок, погіршенню якості води.
15 Відсутність розробленого гендерного паспорту та аналізу виявлення контексту гендерних проблем з метою практичного впровадження гендерно орієнтованого підходу у планувальних документах та комунікації з громадськістю для скорочення гендерних дисбалансів, у тому числі для ефективного розвитку інфраструктури безбар'єрного доступу.	 2,9,10,12	15 Негативна динаміка зростання смертності від основних причин захворювань (хвороби серцево-судинної системи, органів дихання та травлення, новоутворення, коронавірусна інфекція COVID-19); виникнення пандемій.
16 Відсутність доступного житла , у тому числі соціального, для задоволення потреб жителів громади, зокрема для внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.	 2,5,15	16 Посилення законодавства у сфері мобілізації та його порушення впливає на зростання рівня «тінізації» економіки, дефіциту пропозиції чоловічої робочої сили, скорочення виробництв та самозайнятості населення тощо.
	 2,3,4	17 Висока корупція на державному та регіональному рівнях; зниження довіри громадськості до влади.
	 2,5,15	18 Виникнення значних гендерних розривів у демографічному стані, домогосподарствах, на ринку освіти і праці тощо, зокрема під час воєнних 2022-2024 років з ймовірним посиленням дисбалансу у разі продовження війни.

ПОРІВНЯЛЬНІ ПЕРЕВАГИ

Кропивницька міська територіальна громада має привабливе економіко-географічне розташування у комфортній транспортній доступності до обласних центрів України, морських портів та західного державного кордону, що сприятливо впливає на стійкість діяльності підприємств у різних сферах економічної діяльності, особливо у період воєнних 2022-2024 років. Відсутність доступу до сталих логістичних маршрутів постачання товарів під час війни та необхідність в оперативній адаптації до нових шляхів поставок з урахуванням факторів безпеки і надійності стали головними чинниками для бізнесу у торгівельних відносинах. Розгалужена мережа дорожньо-транспортної інфраструктури громади, що утворюється перетином важливих автотранспортних магістралей та наявністю залізничних вузлів, набуває значної конкурентної переваги і позитивно впливає на розвиток торгівельних зв'язків бізнесу та сприяє розбудові інфраструктури суміжних галузей, зокрема транспорту та складського господарства. Географія поставок товарів експортоорієнтованих підприємств громади також зазнала певних трансформацій з переорієнтацією на країни ЄС. Набуття України статусу кандидата на вступ до ЄС, подальше нарощування зовнішньоекономічних зв'язків і інтеграція підприємств у європейський економічний простір суттєво підсилять зазначені конкурентні переваги. Крім того, очевидно, що наявність аеропорту і відповідної інфраструктури зміцнить позиції громади у сфері пасажирських та вантажних перевезень, зокрема у повоєнний період відновлення роботи авіаційної галузі.

В умовах відкриття доступу до коштів структурних та інвестиційних фондів ЄС серед конкурентних переваг громади можна визначити вищу організаційну спроможність щодо отримання фінансування, у тому числі в рамках проєктів міжнародної технічної допомоги та програм міжнародних фінансових організацій.

Не зважаючи на негативні наслідки повномасштабного вторгнення підприємства Кропивницької міської територіальної громади продовжували нарощувати обсяги виробництва, розширювати та масштабувати економічну діяльність, у тому числі за рахунок релокованого бізнесу й інвестицій. Виробничо-промисловий потенціал представлений різними видами економічної діяльності, у результаті чого сформовано потужну стабільну диверсифіковану структуру господарювання, з перспективними напрямками смарт-спеціалізації, а саме: виробництво харчових продуктів, машинобудування, транспорт та складське господарство, туристична індустрія та галузь гостинності. Успішна імплементація смарт-спеціалізації може бути досягнута у тому числі ефективним використанням публічних інвестицій, зокрема розвитку державно-приватного партнерства, участю у проєктах міжнародної технічної допомоги та державних програмах стимулювання розвитку бізнесу, зокрема й програмі «Зроблено в Україні», що сприятиме зміні структури економіки громади шляхом нарощення товарів з високою часткою доданої вартості саме українського виробництва з використанням інноваційних і високотехнологічних досліджень і розробок.

З метою залучення потенційних інвесторів, у тому числі релокованого бізнесу на територію громади, існує необхідність у створенні бази даних та презентаційних матеріалів щодо інвестиційно привабливих територій та об'єктів нерухомого майна, які можуть бути надані в орендне користування або продані, що суттєво покращить використання природних ресурсів, зазначених об'єктів та територій промислового розвитку, зміцнить загальну інвестиційну привабливість громади та сприятиме покращенню інвестиційного клімату.

Хоча в громаді існує тенденція трудової міграції населення переважно з метою переміщення у більш безпечні регіони та певний дисбаланс на ринку праці громади, а саме дефіцит робочої сили в окремих галузях та дефіцит робочих місць в інших, громада характеризується наявністю потужного людського потенціалу, зокрема достатньою кількістю економічно активного населення, а також вразливих груп, які потребують інтеграції у суспільно-економічний простір. З цією метою виникає необхідність у

налагодженні співпраці із закладами різнорівневої освіти для адаптації програм підготовки кадрів для потреб пріоритетних галузей, а також впровадженні заходів з інтеграції та реінтеграції вразливих категорій населення з метою стимулювання їх працевлаштування та самозайнятості. В свою чергу, це сприятиме зростанню престижності та попиту на освітні послуги зокрема місцевих закладів професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти.

Наявна потужна мережа закладів освіти та науково-технічний потенціал громади можна вважати конкурентною перевагою в умовах глобального розвитку ІТ-сектору та залучення інвестицій у високотехнологічні галузі.

Кропивницька міська територіальна громада має високий потенціал для інтенсивного розвитку туристично-рекреаційної сфери, чому сприяють наступні фактори: діяльність туристично-інформаційного центру та наявність потужних «магнітів тяжіння», велика кількість пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення, елементів нематеріальної культурної спадщини, наявність розгалуженої мережі закладів історико-культурного напрямку, територій та об'єктів природно-заповідного фонду й смарагдової мережі, інших природних ресурсів, зокрема водних об'єктів тощо.

В умовах скорочення природного відтворення населення, необхідності у невідкладній пропаганді здорового способу життя та підвищення попиту на послуги у сфері фізичного оздоровлення та реабілітації (фізичної та психічної), у тому числі з боку військовослужбовців, осіб із інвалідністю й інших вразливих груп населення, громада має суттєві переваги у подальшому розвитку цих напрямів, зокрема на базі потужної розгалуженої мережі закладів охорони здоров'я, соціального захисту та об'єктів фізкультурно-оздоровчої та спортивної інфраструктури.

Поглиблення взаємної комунікації місцевої влади з громадськістю шляхом широкого залучення до прийняття управлінських рішень та удосконалення інструментів електронної демократії значно налагодить діалог та підсилить розвиток інститутів громадянського суспільства, у тому числі у напрямках гендерної рівності та екології.

Загалом, наявні конкурентні переваги Кропивницької міської територіальної громади є основою для підвищення інноваційності та конкурентоспроможності економіки, у тому числі на засадах смарт-спеціалізації; підвищення високої якості рівня життєдіяльності; покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів; зміцнення та розвитку людського потенціалу; розвитку сучасної цифрової екосистеми; збереження та охорони багатовікових культурних традицій та історичного надбання з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності та гендерного підходу.

ВИКЛИКИ

В умовах подовженої невизначеності закінчення воєнних дій у сучасних сьогоденнях Кропивницької міської територіальної громади особливої уваги потребують механізми впровадження заходів, направлених на подолання викликів, що пов'язані із негативними наслідками такої невизначеності. Низький рівень доходів, мобілізаційні процеси та пошук інфраструктурно розвинутих та безпечних місць провокує неконтрольовану міграцію населення, зокрема економічно активного, в інші регіони України та за кордон. В свою чергу, за попередніми оцінками, чисельність населення громади за 2023 рік збільшилась у порівнянні з 2022 роком виключно за рахунок прибулих внутрішньо переміщених осіб. Таким чином, для збереження та зміцнення людського потенціалу громади необхідно впроваджувати комплексні заходи, що охоплюватимуть створення сприятливих умов для комфортної життєдіяльності у громаді та інтеграції жителів у суспільно-економічний простір.

Хоча виробничо-промисловий комплекс Кропивницької міської територіальної громади має багатогалузеву стабільну диверсифіковану структуру, існує дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили з особливо гострою недостатністю на ринку праці кваліфікованих робітників з інструментом; робітників з обслуговування, експлуатації устаткування та машин; професіоналів тощо. Що, в свою чергу, потребує налагодження ефективного діалогу влади і бізнесу із закладами різнорівневої освіти, зокрема професійно-технічної, фахової передвищої, вищої, для адаптації програм підготовки кадрів для потреб пріоритетних галузей економіки. Це стосується, зокрема й здобуття додаткової освіти, підвищення кваліфікації, перекваліфікації для працівників підприємств-релокантів з метою розширення існуючих видів діяльності, розвитку нових напрямів бізнесу на території громади. Актуальним викликом стає й інтеграція та реінтеграція усіх вразливих категорій населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих тощо, з метою підвищення рівня їх працевлаштування та самозайнятості. Саме тут постає питання у забезпеченні доступним житлом усіх вище перелічених категорій населення, що потребує нарощуванню потенціалу житлового будівництва з урахуванням сучасних вимог щодо безпеки, безбар'єрності та енергоефективності.

З метою ефективного залучення потенційних інвесторів, у тому числі підприємств-релокантів, для регулювання планування, забудови та іншого використання території громади необхідно оновлення містобудівної документації для упорядкування юридичних меж громади з урахуванням приєднаних територій; а також створення інвестиційних пропозицій існуючих об'єктів та територій типу «brownfield» та «greenfield» для розвитку пріоритетних видів економічної діяльності, у тому числі за напрямками смарт-спеціалізації.

Інфраструктура громади також потребує приведенню до належного стану, зокрема значна кількість об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, у тому числі комунальних доріг, об'єкти житлового фонду, інженерних комунікацій (системи централізованого теплопостачання, водопостачання, водовідведення), а також елементи благоустрою потребують капітальних ремонтів, модернізації, впровадження енергоефективних технологій. Зокрема незадовільний технічний стан житлового фонду пригальмовує процеси створення та функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, що сприяло б ефективнішому обслуговуванню такого житлового фонду. В умовах воєнного стану гостро стоїть питання щодо розвитку інфраструктури безпеки, а саме мережі укриттів, обладнаних з урахуванням потреб маломобільних груп населення, та розвитку місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення.

Висока урбанізація території громади, щільність населення та концентрація потужних промислових об'єктів мають негативний вплив на здоров'я населення та навколишнє середовище. Виходячи з наявності підприємств, що віднесені до найбільших забруднювачів, мають бути впроваджені заходи з екологізації виробництв завдяки удосконаленню та оновленню технологічних процесів, машин і устаткування, модернізації

існуючих та застосуванню інноваційних методів виробничих процесів, впровадженню сучасних інноваційних технологій очищення, застосуванню альтернативних «зелених» джерел енергії. Зокрема, принципи циркулярної економіки та ощадливого і раціонального споживання мають бути враховані у формуванні екологічної політики громади. Крім того, головними викликами щодо захисту довкілля є покращення екологічного стану річки Інгул та впровадження системи управління відходами.

Відсутність дієвих заходів, спрямованих на ефективне використання економічного потенціалу природно-заповідного фонду, об'єктів культурної та елементів нематеріальної культурної спадщини, потужностей промислових підприємств, об'єктів рекреації суттєво уповільнюють розвиток туристичної галузі та просування громади як привабливої туристичної дестинації.

Загрозлива тенденція природного скорочення чисельності населення, зокрема високої смертності, вимагає підвищення якості та доступності надання медичних послуг, у тому числі вразливим категоріям населення, та розбудови фізкультурно-оздоровчої та спортивної інфраструктури, зокрема інклюзивної.

Загалом, створення умов для самореалізації та розвитку потенціалу жителів громади, зокрема молоді, підвищення рівня їх самостійності та конкурентоспроможності, забезпечення активної участі у суспільному житті та налагодження ефективної комунікації із владою з метою прийняття управлінських рішень передбачає наявність багатофункціональних просторів такої самореалізації, у тому числі з урахуванням гендерно орієнтованого підходу.

Посилення міжмуніципальної та міжнародної співпраці сприятиме консолідації усіх ресурсів для подолання пріоритетних викликів розвитку громади, у тому числі завдяки впровадженню ефективних інструментів раціонального публічного інвестування та отримання фінансової підтримки міжнародних донорських організацій.

РИЗИКИ

Загрози, що посилюють слабкі сторони, пов'язані, у першу чергу, із негативними наслідками війни, що відобразились у всіх сферах життєдіяльності. Зокрема невизначеність подовження бойових дій та воєнного стану; обмеження, пов'язані із мобілізаційним законодавством; руйнування цивільної, промислової та критичної інфраструктури; висока смертність населення та неконтрольований міграційний рух – неповний перелік ключових загроз, що продовжують негативно впливати на процеси соціально-економічного розвитку, як громади, так і України.

Економічні наслідки воєнних років продовжують відчуватись й у нестабільності курсу національної валюти та ситуації на зовнішніх ринках, у тому числі у суттєвому знеціненні гривні; втраті конкурентоспроможності провідних галузей господарювання на внутрішньому та зовнішніх ринках; зростанні вартості кредитних ресурсів. Зазначені макроекономічні чинники негативно впливають на загальну інвестиційну привабливість громади, погіршують інвестиційний клімат та уповільнюють темпи впровадження інноваційних технологій у галузях економічної діяльності, зокрема у смарт-спеціалізації. Припускається, що врахування наявних загроз при визначенні стратегічних напрямів розвитку громади та оперативних цілей їх досягнення може бути передумовою ефективної мінімізації таких ризиків.

Негативні демографічні тенденції (природне скорочення населення, високий рівень трудової міграції, як у середині країни, так і за кордон, підвищення демографічного навантаження, ускладненого негативною тенденцією старіння населення), а також загрозна активізація міграції молоді з території громади створюють ризики для подальшого зниження народжуваності і відтворення населення та поглиблення невідповідностей у всіх сферах життєдіяльності громади, у тому числі у неможливості задовольнити потреби окремих напрямів економічної діяльності на місцевому ринку праці через зростаючий дисбаланс між попитом та пропозицією.

Загроза ескалації, розширення військових дій та мобілізаційна політика лише посилюють ці негативні процеси, підвищуючи відповідні ризики поглиблення гендерного та вікового дисбалансу. Що в свою чергу, негативно впливає на дестабілізацію у всій соціальній сфері, зокрема на скорочення наповнюваності закладів різнорівневої освіти та необхідності у скороченні та звуженні освітніх програм; на відтік молодих медичних кадрів та зниження якості та доступності надання медичних послуг; на суттєве зниження попиту та потреб у культурних послугах тощо.

В свою чергу, гальмування економічного розвитку громади, зокрема скорочення обсягів виробництва та надання послуг, у тому числі зниження ділової активності, може посилитись за умови погіршення фінансового стану банківських та небанківських установ; відтермінування запланованих інвестиційних проєктів, у тому числі пов'язаних із частковим фінансуванням з державного та обласного бюджетів, міжнародних партнерів тощо; скорочення приватних інвестицій, у тому числі в інновації, через високі ризики невизначеності; відсутності гарантій безпеки збереження інфраструктури, зокрема цивільної, промислової, критичної тощо.

Скорочення інвестування в інноваційні процеси та високотехнологічні розробки стримуватиме ефективне впровадження смарт-спеціалізації в економіці громади. Таким чином, ймовірно зниження підприємствами громади обсягів експорту продукції з високою часткою доданої вартості та збільшення ваги сировинної торгівлі вплине на збільшення залежності економіки громади від кон'юнктури на світових ринках, зокрема європейському.

В умовах продовження війни та зростання ризиків подальшого руйнування інфраструктури, виникають значні ризики обмежень та посилення вимог щодо отримання міжнародної технічної допомоги умовно безпечних територій, до яких відноситься Кропивницька міська територіальна громада, через спрямування основних фінансових потоків допомоги у постраждалі від війни регіони.

Стимування економічного розвитку через скорочення інвестицій та інновацій, скоріш за все, призведе до зниження реальних доходів населення. Це вплине на необхідність збільшення навантаження на місцевий бюджет у вигляді підвищення додаткових соціальних видатків, які і так мають незворотну зростаючу тенденцію, у тому числі через збільшення підтримки вразливих категорій населення, у тому числі ветеранів війни, членів сімей загиблих, внутрішньо переміщених осіб тощо.

Відсутність дієвих заходів, пов'язаних із зниженням негативного впливу на навколишнє середовище в усіх сферах життєдіяльності переважно через інтенсивне природокористування, суттєво загострить невирішені проблеми деградації земельних ресурсів, розораності та позбавлення річок природних біофільтрів; підвищення рівня забрудненості ґрунтів, водних об'єктів, атмосферного повітря; скорочення природного біорізноманіття; збільшення антропогенного навантаження на довкілля; зниження інвестиційної привабливості туристично-рекреаційного потенціалу громади.

VI. СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Основні тенденції та проблеми соціально-економічного розвитку, результати соціологічного опитування жителів та SWOT-аналізу є основою для визначення сценаріїв розвитку Кропивницької міської територіальної громади. Сценарне моделювання передбачає визначення системи пріоритетних взаємопов'язаних заходів, спрямованих на структурні зміни у соціально-економічному розвитку території, які із певною ймовірністю можуть бути здійснені у майбутньому під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів.

Комбінації елементів SWOT-аналізу відповідно до існуючих сильних та слабких сторін дозволяють визначитись із відповідним напрямом стратегії розвитку, яка є найбільш прийнятною для ефективного реагування на зміни у зовнішньому середовищі та використання сприятливих можливостей і мінімізації виявлених ризиків.

Стратегії, що направлені на зміцнення та нарощування економічного потенціалу, впроваджуються із максимальним застосуванням усіх наявних ресурсів, у тому числі максимальним використанням існуючих можливостей та їх зв'язку із сильними сторонами. Такі стратегії є менш витратними, та у разі успішного поєднання існуючого ресурсного потенціалу з наявними можливостями, у майбутньому можуть стати основою для позитивних соціально-економічних зрушень. Стратегії із впровадженням заходів, пов'язаних із усуненням впливу слабких сторін, мінімізацією існуючих ризиків та перетворенням їх у можливості, є більш ризикованими та витратним, однак у разі успішної їх реалізації з'являються потужні можливості появи абсолютно нових напрямів та прогресивного соціально-економічного розвитку.

За основу сценаріїв розвитку громади прийняті базовий, оптимістичний та песимістичний сценарії, що містять послідовність подій розвитку, які базуються на аналізі демографічної ситуації, визначенні потужностей ресурсного потенціалу, оцінці соціально-економічного стану та прогнозу з урахуванням макро- та мікроекономічних впливів, ефективного функціонування місцевої влади тощо, які виявлені під час стратегічного дослідження та впливу зовнішніх та внутрішніх факторів.

Оптимістичний сценарій розвитку

Основа реалізації оптимістичного сценарію передбачена в очікуваних сприятливих внутрішніх і зовнішніх факторах та максимальному використанні соціально-економічних трансформацій у державі на макрорівні, у тому числі ефективному поєднанню сильних сторін громади з можливостями, усуненням слабких сторін за рахунок збільшення впливу можливостей, елімінаванням впливу загроз на слабкі сторони. Цей сценарій характеризується розвитком та зростанням, що приводить до використання факторів виробництва у більш продуктивнішому напрямку та забезпеченні комфортної життєдіяльності у громаді.

Розробка оптимістичного сценарію передбачає припущення про стрімке припинення війни перемогою України протягом 2025 року з поверненням усіх тимчасово окупованих територій, підписанням мирного договору на прийнятних для України умовах та безпекових гарантій з боку країн-партнерів. Це призводить до активного повернення тимчасово переміщених осіб із закордону та інших регіонів України. Створюються міжнародні фонди для акумулювання фінансових ресурсів з метою повоєнного відновлення. Державні фонди динамічно розпочинають реалізацію галузевих програм розвитку та відновлення. В свою чергу, місцева влада налагоджує ефективну співпрацю з міжнародними донорами для прискорення процесів економічного та соціального розвитку громади. Збільшуються обсяги залучення міжнародної технічної допомоги завдяки участі громади у нових програмах фінансової допомоги розвитку територій та продовженню реалізації діючих проєктів, розширенню географії міжнародної та міжмуніципальної співпраці для реалізації спільних гуманітарних, соціальних та економічних проєктів.

Національна валюта починає поступово зміцнюватись протягом 2025-2027 років, що приводить, у тому числі, до зниження облікової ставки НБУ та здешевлення кредитних

ресурсів. Україна зосереджує основні зусилля на впровадженні реформ у судовому, податковому, економічному, соціальному, антикорупційному тощо законодавстві для скорішого набуття членства у ЄС. У зв'язку із чим полегшуються умови зовнішньоекономічних стосунків, зокрема у сфері зовнішньої торгівлі. Із зняттям обмежень, пов'язаних із мобілізаційними процесами, ринок праці поступово наповнюється пропозицією чоловічої робочої сили, що надає змогу підприємствам особливо промислового напрямку поступово розширювати обсяги виробництва, повертаючись до потужностей довоєнного періоду. З іншого боку, активно впроваджуються заходи фізичної та психологічної реабілітації, соціального забезпечення та інтеграції військових, що постраждали під час війни (зокрема маломобільних осіб, осіб з інвалідністю тощо), та членів їх сімей, у повноцінне суспільно-економічне життя. На місцевому рівні відбувається згуртованість жителів громади до відновлення та розвитку території. Зокрема зростає кількість громадських формувань та об'єднань самоорганізації жителів, які беруть активну участь у питаннях управління громадою; відстань між громадськістю та місцевою владою суттєво скорочується, що приводить до ефективного діалогу та зростанню довіри. Крім того, відчувається більша прозорість та відкритість при формуванні місцевого бюджету громади, зокрема його видаткової частини; за рахунок особливої уваги до реалізації проєктів розвитку громади ефективність громадських обговорень зростає.

Інвестиційна привабливість як країни, так і громади стрімко підвищується. Кредитний рейтинг громади поступово починає зростати з позитивними прогнозами розвитку. Попит на природно-ресурсний потенціал громади з боку українських та іноземних інвесторів зростає; створюються конкурентні умови боротьби для розвитку бізнесу. Особлива увага приділяється виробництвам з високою часткою доданої вартості, зокрема за напрямками смарт-спеціалізації, та інтеграції у міжрегіональні та глобальні ланцюги зовнішньої торгівлі. Функціонуючі підприємства прогресивно модернізують матеріально-технічну базу та збільшують обсяги виробництва промислової продукції, у тому числі експортоорієнтовані підприємства харчової, машинобудівної, деревообробної промисловості. Позитивне зовнішньоторговельне сальдо зростає; покриття імпорту експортом збільшується. Зростає обсяг експорту саме кінцевої продукції; збільшується додана вартість при одночасному скороченні експорту сировини та матеріалів; відбувається імпортозаміщення, що зміцнює позитивне сальдо зовнішньої торгівлі громади, у тому числі завдяки ефективній реалізації державної програми «Зроблено в Україні». Освоюються нові ринки збуту продукції місцевих товаровиробників, що сприяє збільшенню кількості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. На родовищах показники добування корисних копалин виходять на планові значення; розробляються нові родовища з покладами.

Результатом ефективної політики місцевої влади є сформований портфель привабливих інвестиційних пропозицій та залучення стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки. За розробленими та затвердженими концепціями швидко відбувається розвиток діяльності індустріальних парків («Радій» (ековиробництва обладнання для атомних електростанцій та машин і устаткування для інших галузей промисловості); «Ростагропром» (глибока переробка аграрної продукції). Динамічний розвиток промислового комплексу громади, привабливе географічне розташування та розвинена дорожньо-транспортна інфраструктура сприяють розширенню супутніх обслуговуючих галузей, у тому числі оптової і роздрібною торгівлі та транспортно-складського господарства. У зв'язку із чим, виділяються земельні ділянки для створення сучасного інноваційного мультимодального транспортного хабу. Активно впроваджуються принципи «циркулярної» економіки та ощадливого та раціонального споживання.

Розвиток основних та суміжних видів економічної діяльності сприяє прискореному розвитку ІТ галузі; широко розробляються та впроваджуються новітні конкурентоспроможні інформаційні технології в усіх галузях економіки та сферах суспільного життя, у тому числі у цифровому управлінні.

Додатковий стимул для розвитку отримує малий і середній бізнес як середовище матеріального забезпечення та обслуговування стратегічних інвесторів. Поступово

відбувається процес «підприємницького відкриття», що впливає на інтенсивний розвиток та впровадження інновацій, зростання ступеню комерціалізації наукових розробок, підвищення технологічного рівня підприємств у галузях, визначених на засадах смарт-спеціалізації.

Поступово скорочується трудова міграція завдяки зростанню попиту на висококваліфіковані кадри у пріоритетних галузях економіки. Завдяки чому налагоджується ефективна співпраця бізнесу та закладів різнорівневої освіти; відбувається підготовка фахівців за затребуваними на ринку праці спеціальностями. Як наслідок, збільшується рівень доходів населення; знижується рівень безробіття.

Розгалужена мережа закладів різнорівневої освіти та закладів культури з сучасною інноваційною матеріально-технічною базою сприяє розвитку людського капіталу, підсилює можливості для жителів до самореалізації і самовдосконалення. Реформовані підприємства охорони здоров'я оснащуються необхідною сучасною високотехнологічною апаратурою; підвищується якість та доступність надання медичної допомоги. Впроваджені профілактичні заходи позитивно впливають на зниження рівня захворюваності, що в свою чергу призупиняє природне скорочення населення та суттєво знижує смертність. Розвивається спортивна та фізкультурно-оздоровча інфраструктура; масовий спорт стає невід'ємною частиною життєдіяльності жителів громади. Поліпшення ситуації у соціально-економічній сфері країни та громади призводить до збільшення народжуваності.

Активно розвивається туристична індустрія та суміжні галузі гостинності, завдяки чому зростає попит на туристичні продукти громади. Повною мірою використовується весь економічний потенціал територій та об'єктів природно-заповідного фонду, рекреації, смарагдової мережі, об'єктів культурної спадщини, елементів нематеріальної культурної спадщини; відбувається розвиток креативних індустрій.

Збалансований економічний та соціальний розвиток громади найбільшою мірою відповідає вимогам збереження довкілля, у тому числі біорізноманіття, природно-заповідного фонду, його раціонального невиснажливого використання з урахуванням вимог екологічної безпеки та охорони природи. Громада збільшує площі територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі. Впроваджені заходи позитивно впливають на покращення стану атмосферного повітря, скорочення обсягів забруднення ґрунтів та водних об'єктів, зокрема річки Інгул та її приток, а також поступового зниження рівня радіаційного фону.

Розвиток громади направлений на задоволення потреб усіх верств населення в усіх сферах життєдіяльності суспільства та не може призвести до обмежень прав або можливостей осіб будь-якої статі (чоловіків або жінок) будь-якого віку; не носить дискримінаційних ознак за статтю або віком; а також включає заходи, що направлені на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права. Таким чином, громада рухається у напрямку скорочення гендерної нерівності.

Завершення реформ децентралізації в країні стає основою для формування фінансово-спроможної територіальної громади з можливістю більш ефективного залучення бюджетних коштів у розвиток власної економіки, місцевого підприємництва, місцевої інфраструктури, адміністративних та соціальних послуг, сучасних закладів освіти, медицини, культури та спорту, транспортної інфраструктури тощо.

Песимістичний сценарій розвитку

Песимістичний сценарій розвитку громади передбачає наявність припущень про інтенсивне вичерпання чи неефективне використання наявних сильних сторін, обмежену часткову реалізацію потенційних можливостей та підвищення ступеню впливу загроз, що мають тенденцію до підсилення. За таких умов слабкі сторони розвитку громади виявляються надзвичайно вразливими до дії зовнішніх та внутрішніх чинників. Громада рухається інерційно; загострення воєнних дій та подовження воєнного стану не сприяють розвитку.

Песимістичний сценарій враховує загострення довготривалої війни з ймовірним рухом лінії фронту без суттєвих переваг для жодної зі сторін з продовженням окупації частини території України. У зв'язку із чим державні видатки на оборону, зокрема утримання ЗСУ та функціонування ВПК, зростають або залишаються незмінними. Продовжується руйнування об'єктів цивільної, промислової та критичної інфраструктури; темпи оперативного ремонтування уповільнюються. Обсяги міжнародної фінансової допомоги скорочуються та обмежуються висуванням певних вимог та забезпечень. Для територіальних громад продовжують діяти бюджетні обмеження видатків на капітальні інвестиції та окремі статті бюджету розвитку.

Демографічна ситуація у найближчі 2025-2027 роки погіршується за рахунок зростання смертності та скорочення народжуваності. Міграція населення у більш безпечні та інфраструктурно розвинуті міста України або за кордон не зупиняється. З іншого боку, продовжується рух внутрішньо переміщених осіб на територію громади, що потребує розширенню послуг соціальної допомоги зазначених категорій, що приводить до збільшення навантаження на місцевий бюджет. Вікова структура населення продовжує змінюватись у бік скорочення працездатного населення та його стрімке старіння, що призводить до зростання навантаження на працездатне населення.

Посилення законодавства у сфері мобілізації та збільшення кількості військовослужбовців різних рівнів та різної статі, а також міграція населення негативно впливають на ринок праці, на якому спостерігається загальний дефіцит робочої сили, у тому числі зменшення попиту серед чоловічих професій та переваження жінок, що поступово приводить до скорочення виробництв та закриття окремих видів діяльності, у тому числі скорочення самозайнятості.

Зниження темпів розвитку підприємницького середовища та низька інвестиційна привабливість призводять до скорочення реального сектору економіки. Руйнування енергетичної інфраструктури та значний дефіцит традиційних енергоресурсів унеможлиблює здійснення повноцінної ефективної підприємницької діяльності. Обсяги експортних операцій зменшуються або залишаються на незмінному рівні, імпорتنі поставки поступово збільшуються; у найближчі роки зберігається позитивне зовнішньоторговельне сальдо. Блокування сталих логістичних маршрутів та повільні темпи створення нових транспортних шляхів переорієнтовують експорт на країни ЄС. Мале і середнє підприємництво розвивається незначними темпами, основні сфери діяльності – торгівля та надання послуг; суттєвого приросту новоутворених підприємств не спостерігається. Значна частина економіки знаходиться у «тіні», у тому числі через посилений податковий тиск та мобілізаційні заходи. Відбувається зниження реальних доходів жителів громади, що збільшує навантаження на бюджети всіх рівнів у частині підтримки соціальних стандартів життєдіяльності. Окрім того, ризики зростання заборгованості за послуги житво-комунального господарства суттєво збільшуються в умовах постійно зростаючих тарифів та загальної інфляції. ВВП та ВРП скорочуються через неможливість оперативно подолати негативні наслідки війни.

Повільно розвиваються основні галузі економіки громади, у тому числі за напрямками смарт-спеціалізації, що пригальмовує реалізацію стратегічних інвестиційних проєктів створення індустріальних парків, логістично-транспортного хабу та формування кластерів різної спеціалізації. Незважаючи на наявний потужний природничий, культурний та промисловий потенціал, сфера туризму та гостинності розвивається повільно; у відповідних умовах неможливо створити ефективний конкурентоздатний інноваційний туристичний продукт.

Відбувається поступова оптимізація закладів освіти усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів та культури за рахунок приєднання малокомплектних до опорних. Молодь активно переїжджає до більш розвинутих міст, у тому числі за кордон, з метою отримання європейської освіти, влаштування на перспективні робочі місця, інтеграції у європейське суспільство. Відчувається наростаюча криза у співпраці між місцевою владою та

інститутами громадянського суспільства через зростання недовіри та порушення ефективної комунікації; зниження рівня корупції не відбувається.

Соціально-економічна ситуація у країні та громаді не поліпшується, що впливає на низьке матеріально-технічне оснащення об'єктів соціальної сфери, у тому числі оснащення сучасним обладнанням підприємств охорони здоров'я, що уповільнює темпи впровадження превентивних заходів запобігання захворюваності та збільшення смертності від основних хвороб. Пропаганда здорового способу життя залишається на низькому рівні; в громаді має місце незадовільний рівень охоплення жителів масовим спортом.

Спостерігається тенденція суттєвого скорочення фінансування заходів, пов'язаних із захистом довкілля та раціональним використанням природних ресурсів; біологічне різноманіття втрачається під час забудов, розорювання землі, меліорації, спорудження штучних водних об'єктів, створення мереж транспортної інфраструктури та здійснення інших видів господарської діяльності. Якість води річки Інгул та її приток не завжди відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. Збільшуються обсяги скидання недостатньо очищених зворотних вод у водні об'єкти. Обсяги викидів забруднюючих речовин підприємств – найбільших забруднювачів атмосферного повітря, водних об'єктів, ґрунтів – поступово зростають. Збільшується кількість стихійних неконтрольованих сміттєзвалищ.

Більшість територій природоохоронних та рекреаційних земель перебувають у незадовільному стані; у достатній мірі не здійснюється їх охорона та збереження відповідно до діючого законодавства, що призводить до втрати природної цінності заповідних об'єктів. Збереження високого антропогенного навантаження на природне середовище опосередковано негативно впливає на здоров'я населення громади та відповідно на погіршення показників демографії.

Культурний розвиток залишається вразливим через невідповідність матеріально-технічної бази установ культури і мистецтв сучасним вимогам; має місце недостатній рівень умов для розвитку творчих та інтелектуальних здібностей, проведення дозвілля. Гендерні розриви все більше очевидні у всіх сферах життєдіяльності громади.

Реалізація песимістичного сценарію ілюструє значне загострення соціально-політичних, фінансово-економічних, житлово-комунальних проблем, які можуть суттєво перешкоджати сталому розвитку та створенню комфортних умов життєдіяльності. Головними стратегічними пріоритетами у даному напрямку мають бути заходи, спрямовані на зміцнення сильних сторін, підтримки слабких за умов диверсифікації ризиків та загроз.

Базовий сценарій розвитку

Базовий сценарій розвитку Кропивницької міської територіальної громади передбачає врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, що ускладнюють умови реалізації оптимістичного сценарію, та базується на основних «базових» показниках розвитку країни та області. Тому такий сценарій, в першу чергу, ґрунтується на запобіганні погіршенню основних соціально-економічних процесів у громаді, їх призупиненню; та підтримки темпів поступового зростання основних соціально-економічних показників на основі відносно стабільних макроекономічних умов та прогнозів розвитку країни в умовах воєнного стану.

Зокрема, припускається, що економіка країни, у том числі громади, адаптувалась до воєнних викликів. Кропивницька міська територіальна громада стає на шлях формування нової власної ідентичності як потужного конкурентоздатного високотехнологічного та екологічного міста, у центрі якого перебуває особистість – житель громади. Припускається, що 2025 рік може бути роком підписання мирної угоди. Передбачається, що заходи з повоєнного відновлення можуть розпочатись саме у цей час. Тому досягнення стратегічних цілей розвитку громади має базуватись на сильних сторонах та можливостях з мінімізацією втрат від усього наявного ресурсного потенціалу з впровадженням заходів щодо зменшення впливу слабких сторін та загроз.

Розроблений план заходів реалізації Стратегії розвитку найкращим чином відображатиме базовий напрям руху громади до поступового сталого соціально-економічного розвитку в умовах ймовірного припинення активної фази війни, підготовки

до підписання мирної угоди, вірогідного подовження воєнного стану та початку повоєнного відновлення.

З урахуванням визначених подій активна робота громади направлена на активізацію інвестиційного потенціалу з метою залучення стратегічних інвесторів у пріоритетні сфери економічної діяльності, зокрема у напрями смарт-спеціалізації. Підвищення інвестиційної привабливості громади відбувається поступово; здійснюється розробка привабливих інвестиційних пропозицій. Ресурси направляються на використання максимального економічного потенціалу наявних територій і об'єктів типу «brownfield» та «greenfield» через надання в оренду або продаж потенційним інвесторам з метою розширення існуючих та впровадження нових видів економічної діяльності, що сприятиме можливому інноваційному шляху розвитку на засадах смарт-спеціалізації. Особливого суттєвого значення набуває забезпечення та підтримка розвитку підприємств промислового комплексу, у тому числі у реалізації проєктів створення індустріальних парків на базі підприємств машинобудівної («Радій») та агропромислової («Ростагропром») галузей; та у розробці концепції створення та функціонування транспортно-логістичного хабу.

Ефективним результатом заходів стимулювання інвестиційної привабливості громади можуть перешкоджати базові макроекономічні та геополітичні чинники, у тому числі зростання цін на комунальні тарифи (водопостачання, водовідведення, електроенергія, опалення тощо) та паливо-мастильні матеріали; істотні коливання національної валюти переважно у бік знецінення завдяки міжнародним кредитам, інтервенціям НБУ та від'ємному сальдо зовнішньої торгівлі; суттєві видатки державного бюджету на утримання ЗСУ та функціонування ВПК; загальнодержавні інфляційні коливання вище прогнозованих показників й інші чинники.

Не зважаючи на це, темпи зростання обсягів реалізації промислової продукції поступово наближуються до середніх показників по обласним центрам, особливо в напрямках смарт-спеціалізації: харчова промисловість, машинобудування. Розвиток стратегічного для громади промислового комплексу сприяє активізації діяльності суб'єктів малого підприємництва як самостійних суб'єктів підприємницької діяльності, так і з метою обслуговування діяльності стратегічних інвесторів.

Як результат відбувається збільшення робочих місць внаслідок залучення інвестицій; спостерігається зростання самозайнятості та відкриття власних справ. Хоча відсутність дієвих заходів співпраці податкових інституцій з бізнесом та податковий тиск не сприяють активному виходу економіки з «тіні», зокрема, у малому і середньому підприємстві, все ж має місце позитивна тенденція ведення «білого» бізнесу. Рівень середньомісячної заробітної плати є нижчим за відповідний показник по країні; зростає повільно з певними коливаннями в розрізі структури галузей господарства. Рівень безробіття має тенденцію до поступового зниження.

Туристична галузь та індустрія гостинності розвиваються повільними темпами. З метою активізації використання наявного ресурсного потенціалу розроблена стратегія розвитку туризму та креативних індустрій, що передбачає визначення стратегічних напрямів розвитку галузі та створення інноваційних конкурентоздатних туристичних продуктів.

Продовжується реформування підприємств охорони здоров'я; покращення матеріально-технічного стану сприяє наданню доступної та більш якісної медичної допомоги населенню громади, зокрема у віддаленій місцевості, та позитивно впливає на зниження темпів захворюваності жителів, що може привести до призупинення темпів зростання смертності і скорочення народжуваності та їх стабілізації у довгостроковій перспективі. Капітальні інвестиції у розвиток спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури здійснюються у межах наявних фінансових ресурсів. Активно впроваджуються заходи з пропаганди здорового способу життя та популяризації розвитку масового спорту серед населення.

Розгалужена мережа закладів різнорівневої освіти та закладів культури з сучасною інноваційною матеріально-технічною базою, сприяє розвитку людського капіталу,

підсилює можливості для жителів до самореалізації і самовдосконалення. Заклади професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти задовольняють потреби ринку праці, у тому числі необхідність у працівниках в пріоритетних галузях економіки.

Діяльність житлово-комунального господарства громади направлена на повне задоволення потреб населення в усіх видах житлово-комунальних послуг, зокрема у створенні комфортних умов життєдіяльності, належному утриманні та ефективному використанні об'єктів комунальної власності, здійсненні капітальних ремонтів та реконструкцій об'єктів благоустрою, розбудові мереж вуличного освітлення, поліпшенні технічного стану водопровідної мережі, зменшенні енергоємності та впровадженні енергозберігаючих технологій, врегулюванні питань поводження з тваринами, поліпшенні екологічного стану тощо. Принципи «циркулярної» економіки та раціонального і ощадливого споживання впроваджуються повільно.

Екологічна ситуація та рівень екологічної безпеки громади не зазнає суттєвих змін і відповідає сьогоднішній ситуації. Стан атмосферного повітря на території громади залишається стабільним і у порівнянні з минулими періодами значно не погіршується. Цьому сприяють впровадження проєктів у сфері застосування альтернативних джерел енергії, енергозбереження, а також заходи зі зниження викидів стаціонарними та пересувними джерелами, управління відходами та очистки стічних вод. Впроваджених заходів не достатньо для суттєвого скорочення обсягів забруднення ґрунтів, водних об'єктів та атмосферного повітря.

Громада збільшує площі територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі несуттєвими темпами. Не зважаючи на впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод та системи управління відходами, продовжуються процеси обміління річки Інгул та її приток, активізація ерозійних процесів, погіршення санітарно-епідемічного стану в басейні річки, зникнення зон відпочинку населення.

Розвиток інститутів громадянського суспільства сприяє покращенню діалогу між місцевою владою та громадськістю; відстань у комунікації потроху скорочується, що приводить до поступового збільшення довіри. Впроваджуються заходи з подолання гендерних розривів у суспільстві, у тому числі пов'язаних із наслідками війни, та створення необхідної інфраструктури безбар'єрного доступу.

Базовий сценарій розвитку Кропивницької міської територіальної громади передбачає збалансованість у фінансуванні економічних, соціальних та екологічних інвестицій з метою підтримки реального сектору, формування здорового суспільства, вдосконалення соціального захисту населення, підвищення якості освітніх послуг, якості життя, комфортних умов та добробуту в громаді. Припускається, що завдяки об'єднанням зусиль органів місцевої влади різних рівнів, громадськості, бізнесу та академічних інституцій, можуть бути створені певні умови для наближення базового сценарію розвитку громади до оптимістичного.

VII. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ

Стратегічне бачення Кропивницької міської територіальної громади було сформульовано на принципах людиноцентричного підходу з урахуванням результатів стратегічного аналізу соціально-економічного становища громади; опитування жителів громади; SWOT-аналізу та визначення конкурентних переваг, можливостей та ризиків; ймовірних сценаріїв розвитку громади.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ЛЮДИНА – ГОЛОВНИЙ РЕСУРС НА ШЛЯХУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ - громада приділяє особливу увагу людині, її високій якості життєдіяльності; забезпечує розвиток особистості та надання можливостей самореалізації і самовдосконалення; підтримує рівні права і можливості, формує інклюзивно орієнтовний простір; забезпечує вільне волевиявлення та залучення до взаємної ефективної співпраці в управлінні громадою.

ГРОМАДА ПОТУЖНОЇ ЕКОНОМІКИ (URBAN ECONOMY)

інвестиційно приваблива громада з розвиненим конкурентоздатним високотехнологічним диверсифікованим промисловим комплексом; сприятлива для формування комфортного підприємницького середовища; відкрита для розвитку креативних рішень та інноваційних бізнес-ідей; що сформувала позитивний імідж потужного економічного потенціалу на міжрегіональному та міжнародному рівнях

КОМПАКТНА ГРОМАДА (SPATIAL CITY)

громада комфортних інноваційних планувальних рішень, що підтримує загальносвітову тенденцію впровадження концепції «компактності» у просторовому розвитку території для досягнення збалансованості та поліцентричності у модернізації міської інфраструктури з покращеною мобільністю, підвищеною транспортною доступністю, розвиненим публічним простором

РОЗУМНА ГРОМАДА (SMART CITY)

«розумна» цифрова громада, що фокусується на інтеграції та впровадженні інновацій та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життєдіяльності людини з метою підвищення ефективності розвитку цифрового управління, сприяння впровадженню новітніх розробок у пріоритетні галузі економіки, досягнення максимальної відкритості та прозорості у налагодженні ефективної взаємодії з громадськістю

ГРОМАДА ІСТОРІЇ, КУЛЬТУРИ, ОСВІТИ (CITY OF CULTURE, HISTORY, EDUCATION)

сучасна інтеркультурна громада, що приваблює жителів і гостей своєю історією, віковими багатонаціональними звичаями і традиціями та збереженими і відновленими об'єктами культурної спадщини; створює усі необхідні умови для здобуття освіти, самореалізації, духовного відродження та формування громадянської ідентичності кожного жителя

ЕКО ГРОМАДА (ECO CITY)

екологічно чиста громада з раціонально організованим міським простором, заходи із забезпечення екологічності якої направлені на максимальне зниження викидів парникових газів; використання альтернативних відновлювальних джерел енергії; збереження, відновлення та розширення природних екосистем, зокрема біорізноманіття та природних біоландшафтів; створення сучасних інноваційних «зелених» публічних просторів; управління землекористуванням, енергоефективністю, ресурсоощадливістю; розвиток галузей циркулярної економіки

ЗДОРОВА ГРОМАДА (URBAN HEALTH)

громада розвинутого «здорового» міського простору, який створюється в усіх сферах життєдіяльності, для пріоритетного вирішення проблем громадського фізичного та емоційного здоров'я серед населення, що у довгостроковій перспективі сприятиме активному, здоровому та подовженому життю переважно через динамічне просування та розвиток здорового способу життя та масового спорту, впровадження заходів екологічності та створення сучасної інноваційної екологічної інфраструктури, покращення надання медичних послуг, створення багатофункціональних громадських просторів та центрів соціальної підтримки різних напрямів

КОМФОРТНА І БЕЗПЕЧНА ГРОМАДА (SAFE CITY)

безпечна громада із сприятливим комфортним безбар'єрним міським простором та міською інфраструктурою для життєдіяльності, що застосовує ефективні принципи проектування міського середовища з урахуванням публічних і громадських просторів; покращує мобільність та раціональність міських транспортних потоків; забезпечує інноваційними технологіями моніторингу, зокрема роботою ситуаційного центру; а також розвиває потужну інфраструктуру цивільної безпеки (сховища, найпростіші укриття; системи оповіщення; автономні рішення у сфері електропостачання та енергозбереження)

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

інвестиційно приваблива конкурентоздатна екологічно чиста українська громада з європейськими цінностями, високотехнологічної інноваційної промисловості, багатовікових традицій та історико-культурної спадщини, потужного освітнього потенціалу, туристично приваблива, комфортна та безпечна для проживання та розвитку бізнесу, відкрита та прозора для ефективної комунікації, для якої людина та її особистість є головним ресурсом на шляху сталого розвитку

МІСІЯ

забезпечення високої якості життєдіяльності, безпеки та гармонійного розвитку жителів і гостей громади; розвиток та примноження потенціалу людського капіталу; налагодження широкого та відкритого діалогу; збереження, відновлювання та ефективне раціональне збалансоване невиснажливе використання усього ресурсного потенціалу громади в умовах конкурентоспроможності, інноваційності та екологічності економіки

VIII. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЇ

Стратегічне бачення розвитку Кропивницької міської територіальної громади досягатиметься через досягнення стратегічних цілей, а визначені стратегічні цілі будуть реалізовуватись через систему оперативних цілей та завдань до них.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ГРОМАДА СИЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ	1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	1.1.1 Сприяння створенню нових та розширенню діючих підприємств з високою часткою доданої вартості, у тому числі розвитку діяльності виробників крафтової та локальної продукції
		1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку
		1.1.3 Створення кластерів різної спеціалізації у галузях з високим економічним потенціалом
		1.1.4 Сприяння ефективному розвитку інфраструктури поліфункціональних транспортно-логістичних хабів
		1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі
	1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.2.1 Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, у тому числі соціального підприємництва, та стимулювання експортоорієнтованості
		1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки
		1.2.3 Впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення
		1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва
		1.2.5 Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проєктів розвитку
1.2.6 Розбудова усіх форм партнерств, у тому числі розвиток міжнародного територіального співробітництва та співробітництва територіальних громад		
1.2.7 Розвиток інституційної спроможності органу місцевого самоврядування у сфері стратегічного планування, проєктного менеджменту, цифровізації		
1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо		
1.2.9 Створення та забезпечення ефективної діяльності Агенції розвитку громади		
1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	1.3.1 Сприяння розбудові та розвитку інфраструктури інноваційної екосистеми, зокрема технологічних парків, наукових парків, цифрових хабів тощо	
	1.3.2 Підтримка реалізації економічних проєктів, у тому числі інноваційних, у ключових секторах економіки на принципах екологічної та цифрової трансформації з урахуванням факторів безпеки	
	1.3.3 Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів відповідно до потреб пріоритетних галузей економіки	

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ГРОМАДА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ	2.1 Інфраструктурний розвиток території	<p>2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з <u>урахуванням розвитку безпечної інфраструктури</u></p> <p>2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; <u>забезпечення їх енергетичної ефективності</u></p> <p>2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості</p> <p>2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж тепlopостачання з <u>урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії</u></p> <p>2.1.5 Розбудова системи розподіленої енергогенерації з використанням альтернативних джерел енергії</p> <p>2.1.6 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії; <u>удосконалення системи енергетичного менеджменту</u></p> <p>2.1.7 Створення фізичного безбар'єрного простору та облаштування об'єктів фізичного оточення <u>доступністю для всіх груп населення</u></p> <p>2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді</p> <p>2.1.9 Відновлення інфраструктури, зокрема критичної та соціальної, об'єктів житлового та громадського призначення, з метою ліквідації негативних наслідків збройної агресії</p>
	2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	<p>2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності</p> <p>2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; <u>удосконалення мережі зовнішнього освітлення</u></p> <p>2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення</p>
	2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	<p>2.3.1 Збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту; розвиток системи оповіщення та інформування</p> <p>2.3.2 Створення та забезпечення функціонування центрів безпеки, у тому числі пожежно-рятувальних підрозділів</p> <p>2.3.3 Сприяння створенню безпечових умов шляхом реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади»</p>
	2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	<p>2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу</p> <p>2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх <u>раннього виявлення</u></p> <p>2.4.3 Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я</p> <p>2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, <u>інфраструктури</u></p> <p>2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення</p>
	2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального	<p>2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами</p> <p>2.5.2 Впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод</p>

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання	
	використання природних ресурсів	2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури 2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду	
Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання	
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ГРОМАДА ПОТУЖНОГО ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЦИФРОВОГО УПРАВЛІННЯ	3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	3.1.1 Формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та соціального захисту; забезпечення якості надання послуг	
		3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності	
		3.1.3 Сприяння здобуттю професійної підготовки за дуальною формою здобуття освіти	
		3.1.4 Створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя	
		3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості	
		3.1.6 Створення нових моделей та забезпечення ефективного функціонування закладів культури, зокрема публічних бібліотек; цифровізація їх діяльності	
		3.1.7 Впровадження заходів з утвердження української національної і громадянської ідентичності та зміцнення соціальної згуртованості населення	
		3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації 3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення 3.2.3 Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України
		3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	3.3.1 Розвиток інфраструктури електронних комунікацій, у тому числі доступу до високошвидкісного інтернету; забезпечення незалежності функціонування цифрової мережі 3.3.2 Розширення та удосконалення інструментів цифрового управління; створення умов для розвитку цифрових компетенцій 3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів 3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи 3.3.5 Забезпечення, розширення та удосконалення надання адміністративних й інших публічних послуг

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
		з урахуванням потреб усіх категорій населення, у тому числі для жителів віддалених районів
	3.4 Впровадження принципів гендерної політики	3.4.1 Розробка гендерного профілю (гендерного паспорту) громади 3.4.2 Забезпечення застосування гендерного підходу у процесах формування і впровадження місцевої політики 3.4.3 Підвищення рівня кваліфікації усіх зацікавлених сторін у питаннях реалізації гендерної політики
Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ГРОМАДА БАГАТОВІКОВИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ ТА ІСТОРИЧНОГО НАДБАННЯ	4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини 4.1.2 Розвиток креативних ініціатив та індустрій, у тому числі локальних історико-культурних традицій та ремесел
	4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	4.2.1 Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади 4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації 4.2.3 Створення умов ефективного використання економічного потенціалу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, пам'яток культурної спадщини та елементів нематеріальної культурної спадщини

8.1 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ГРОМАДА СИЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Економічний потенціал Кропивницької міської територіальної громади протягом воєнних років продовжує демонструвати позитивну тенденцію нарощення обсягів виробництва продукції та надання послуг, хоча й повільними темпами. Як «умовно безпечний» регіон, територія громади не зазнала суттєвих пошкоджень та втрат через масштабні обстріли та руйнування цивільної, промислової та критичної інфраструктури. Що, в свою чергу, вплинуло на те, що реальний сектор економіки громади продовжував свою роботу. Крім того, громада гостинно приймала та розміщувала внутрішньо переміщених осіб та релоковані підприємства.

Як і до початку повномасштабного вторгнення у структурі економіки громади домінують галузі переробної промисловості, зокрема машинобудування та харчова промисловість, а також оптова та роздрібна торгівля, транспорт і складське господарство та сфера обслуговування. Саме продукція машинобудування та харчової промисловості є основною у структурі експорту товарів підприємствами громади, що дозволяє зберігати високий коефіцієнт покриття імпорту експортом. В свою чергу, транспортні послуги та послуги у сфері інформаційних технологій домінують у структурі експорту послуг, що підтверджує необхідність у сприянні та підтримці розвитку цих галузей. Зокрема, руйнування сталих логістичних маршрутів під час війни та трансформація товарних потоків через західний кордон України, сприяли розвитку вантажних перевезень, інфраструктури складської галузі та інноваційних моделей поліфункціональних транспортно-логістичних хабів та впровадження мультимодальних перевезень. Привабливе економіко-географічне розташування території громади сприяє розвитку цього напряму.

Кропивницька міська територіальна громада переважно завдяки безпековим факторам та через значні втрати та руйнування промислового потенціалу східних та південних областей України, має всі шанси розвиватись як потужний промисловий наукоємний та високотехнологічний центр економічного розвитку, у тому числі нарощуючи обсяги експорту та інтегруючись у глобальні ланцюги доданої вартості. Тому, стратегічне планування економічного розвитку громади базується на принципах смарт-спеціалізації з метою концентрації зусиль на розвитку найбільш пріоритетних галузей економіки, що мають найбільший внесок у валовий регіональний продукт, найбільшу частку доданої вартості у кінцевій продукції та найбільшу інноваційну складову. Зокрема, напрямами смарт-спеціалізації визначені машинобудування, харчова промисловість, транспорт та складське господарство, туристична галузь та розвиток сфери гостинності.

Впровадження дієвих заходів та механізмів підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу безпосередньо впливатиме на поступове покращення інвестиційного клімату та зростання зацікавленості інвесторів. А ефективний розвиток міжтериторіальної та міжнародної співпраці сприятиме полегшенню отримання фінансування з додаткових джерел, зокрема й міжнародної технічної допомоги від міжнародних партнерів. З цією метою виникає необхідність у розбудові інфраструктури інституційної спроможності місцевої влади розробляти та реалізовувати проекти з урахуванням сучасних інструментів ефективного використання публічних інвестицій, знань і досвіду залучення грантової міжнародної допомоги з метою реалізації місцевих проектів соціально-економічного розвитку. Важливою складовою збільшення конкурентоспроможності громади є налагодження співпраці з вищими навчальними закладами з метою розвитку елементів інноваційної екосистеми, у тому числі сприяння збільшення інновацій та високих технологій у пріоритетних галузях економіки, стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва, у тому числі стартапів, та ефективному трансферу технологій.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	1.1.1 Сприяння створенню нових та розширенню діючих підприємств з високою часткою доданої вартості, у тому числі розвитку діяльності виробників крафтової та локальної продукції	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток видів економічної діяльності, які визначені смарт-спеціалізацією громади; - сприяння створенню нових наукоємних та високотехнологічних промислових виробництв; - нарощення обсягів та зростання частки продукції з високою доданою вартістю, зокрема в експорті; - збільшення кількості суб'єктів господарювання; - розвиток місцевих виробників крафтової продукції; - підвищення конкурентоспроможності та розширення ринків збуту виробленої продукції та наданих послуг. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання, зокрема у напрямках смарт-спеціалізації, од.; - обсяг реалізованої промислової продукції, млн.грн.; - обсяг реалізованої промислової продукції на 1 жителя, грн.; - темп росту реалізованої промислової продукції, %; - обсяг реалізованої інноваційної продукції, млн.грн.; - обсяг експорту товарів, млн. \$; - кількість виробників крафтової продукції, од.; - кількість створених нових робочих місць, од.
	1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку	<ul style="list-style-type: none"> - створення сприятливого інвестиційного клімату; - підвищення інвестиційного потенціалу реалізації перспективних проєктів на території громади за рахунок різних джерел фінансування; - створення індустріальних парків, у тому числі екологічного напрямку; - нарощення експортного потенціалу підприємств, що входять до структури індустріальних парків. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість зареєстрованих індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку, од.; - обсяг реалізованої промислової продукції підприємствами індустріальних парків, млн.грн.; - обсяг експорту промислової продукції підприємствами індустріальних парків, млн.грн.; - темп росту реалізованої промислової продукції підприємств індустріальних парків, %; - обсяг капітальних інвестицій у розбудову інфраструктури індустріальних парків, млн.грн..
	1.1.3 Створення кластерів різної спеціалізації у галузях з високим економічним потенціалом	<ul style="list-style-type: none"> - створення нових бізнес хабів для налагодження співпраці суб'єктів господарювання; - формування інноваційно-технологічних кластерів; - підтримка створення різних форм об'єднань. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість видів економічної діяльності, об'єднаних у кластери, од.; - кількість створених кластерів, од.; - обсяг реалізованої промислової продукції підприємствами кластерів, млн.грн.; - обсяг експорту промислової продукції підприємствами кластерів, млн.грн.; - кількість створених інших форм об'єднань бізнесу, од.
	1.1.4 Сприяння ефективному розвитку інфраструктури поліфункціональних транспортно-логістичних хабів	<ul style="list-style-type: none"> - розбудова інфраструктури логістичних комплексів і терміналів; - ефективне використання транзитного потенціалу регіону; - нарощення обсягів експортно-імпоротної діяльності суб'єктів господарювання; - посилення просторової інтеграції громади з іншими громадами та регіонами; - розвиток мережі автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення. 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг перевезених вантажів автомобільним транспортом, тис.т.; - протяжність відремонтованих та збудованих доріг, км; - кількість створених логістичних комплексів, од.; - темп росту обсягів експорту товарів, %.
	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі	<ul style="list-style-type: none"> - нарощування авіаційного потенціалу громади; - розбудова інфраструктури авіаційної галузі; - сприяння розвитку та підтримки Української державної льотної академії. 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг перевезених вантажів авіаційним транспортом, тис.т.; - кількість перевезених пасажирів авіаційним транспортом, осіб;
Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.2.1 Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, у тому числі соціального підприємництва, та стимулювання експортоорієнтованості	<ul style="list-style-type: none"> - створення сприятливих умов для започаткування нових та розвитку існуючих малих та середніх підприємств; - стимулювання створення нових робочих місць; - підвищення конкурентоспроможності та розширення ринків збуту виробленої продукції та наданих послуг; 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість зареєстрованих суб'єктів МСП, од.; - обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) суб'єктами МСП, млн.грн.; - кількість об'єктів інфраструктури з підтримки розвитку підприємництва, од.; - кількість суб'єктів МСП, що займаються соціальним підприємництвом, од.;

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
		<ul style="list-style-type: none"> - нарощення експортного потенціалу МСП; - удосконалення фінансово-кредитної та інформаційно-консультативної підтримки суб'єктів МСП; - сприяння розвитку соціального підприємництва. 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг експорту товарів суб'єктів МСП, млн. \$.
	1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки	<ul style="list-style-type: none"> - створення умов для формування привабливого інвестиційного клімату; - підвищення інвестиційної привабливості громади; - сприяння залученню інвестицій в економіку громади, зокрема у напрями смарт-спеціалізації; - забезпечення презентації потенціалу громади на всеукраїнських та міжнародних заходах та онлайн платформах. 	<ul style="list-style-type: none"> - обсяг капітальних інвестицій в економіку громади, млн. грн.; - обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку громади, млн. грн.; - кількість проведених заходів налагодження співпраці місцевої влади та бізнесу, од.; - кількість створених об'єктів розвитку інвестиційної інфраструктури, зокрема залучення та супроводу інвесторів, од.
	1.2.3 Впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення	<ul style="list-style-type: none"> - створення сприятливих умов для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості; - проведення інформаційно-освітніх заходів з питань відкриття власної справи; - проведення семінарів та майстер-класів щодо написання грантових заявок та отримання міжнародної допомоги; - сприяння популяризації державних програм щодо розвитку власної справи та працевлаштування. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість підприємств, що отримали консультації з питань отримання грантів на розвиток власної справи, од.; - кількість поданих грантових заявок, од.; - кількість позитивно схвалених грантових заявок, од.; - кількість проведених заходів для підприємств, од.; - кількість працевлаштованих осіб за державними програмами підтримки, осіб.
	1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення заходів щодо популяризації інвестиційного потенціалу громади, у тому числі за кордоном; - розроблення маркетингової стратегії просування інвестиційного потенціалу громади; - створення бренду громади та його промоція. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість заходів, в яких взято участь для популяризації інвестиційного потенціалу громади та інвестиційного іміджу, од.; - створено бренд громади, од.; - розроблено маркетингову стратегію громади, од.
	1.2.5 Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проєктів розвитку	<ul style="list-style-type: none"> - проведення навчання відповідальних осіб для написання і подачі грантових заявок; - здійснення написання і подача грантових заявок на отримання міжнародної технічної допомоги для реалізації місцевих проєктів розвитку. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість осіб, що пройшли навчання з написання та подачі грантових заявок на отримання міжнародної технічної допомоги, осіб; - кількість поданих грантових заявок, од.; - кількість позитивно схвалених грантових заявок, од.; - обсяг фінансування за позитивно схваленими грантовими заявками, млн. грн.
	1.2.6 Розбудова усіх форм партнерств, у тому числі розвиток міжнародного територіального співробітництва та територіальних громад	<ul style="list-style-type: none"> - налагодження співпраці з іншими територіальними громадами з метою реалізації спільних проєктів розвитку; - розроблення та реалізація спільних ініціатив, заходів, проєктів, програм та стратегій в окремих сферах в рамках міжнародного територіального співробітництва; - укладення угод про міжнародне територіальне співробітництво в окремих сферах; - утворення нових або приєднання до існуючих органів міжнародного територіального співробітництва. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість укладених договорів з іншими громадами, од.; - обсяги фінансування в рамках угод про співробітництво з іншими територіальними громадами, млн. грн.; - кількість укладених угод про міжнародне територіальне співробітництво в окремих сферах, од.; - обсяги фінансування в рамках угод про міжнародне територіальне співробітництво, млн. грн.; - кількість угод про участь у об'єднаннях єврорегіонального співробітництва, європейських об'єднаннях територіального співробітництва тощо.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.2.7 Розвиток інституційної спроможності органу місцевого самоврядування у сфері стратегічного планування, проектного менеджменту, цифровізації	<ul style="list-style-type: none"> - вдосконалення відповідних знань і навичок для ефективного здійснення функцій місцевого самоврядування; - впровадження ефективних заходів щодо залучення інвестицій в економіку громади; - здійснення інформаційного супроводу потенційних інвесторів; - залучення грантового фінансування; - розвиток цифрової інфраструктури забезпечення інституційної спроможності. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість інформаційних супроводів, здійснених для потенційних інвесторів, од.; - обсяги залучених інвестицій в економіку громади, зокрема й у публічний сектор, млн.грн.; - кількість поданих грантових заявок та отриманих позитивних рішень, од.; - обсяги схваленого фінансування за грантовими заявками, млн..грн.; - кількість укладених договорів з іншими громадами, од..
	1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо	<ul style="list-style-type: none"> - будівництво об'єктів житлового та нежитлового призначення комунальної власності; - сприяння розвитку будівництва, зокрема житлового фонду, приватними забудовниками. 	<ul style="list-style-type: none"> - площа збудованих об'єктів житлового та нежитлового призначення комунальної власності, м²; - площа збудованих об'єктів житлового та нежитлового призначення приватної власності, м².
	1.2.9 Створення та забезпечення ефективної діяльності Агенції розвитку громади	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення спроможності ефективної підготовки та реалізації проєктів місцевого розвитку на умовах співфінансування; - залучення альтернативних ресурсів фінансування проєктів місцевого розвитку, зокрема міжнародної технічної допомоги; - підвищення спроможності з грантрайтингу та проектного менеджменту. 	<ul style="list-style-type: none"> - створено/zareєстровано юридичну особу КП «Агенція розвитку громади»; - кількість підготовлених грантових заявок на фінансування проєктів місцевого розвитку, од.; - кількість позитивно схвалених грантових заявок на фінансування проєктів місцевого розвитку, од.; - обсяги фінансування за позитивно схваленими грантовими заявками, млн..грн.
1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	1.3.1 Сприяння розбудові та розвитку інфраструктури інноваційної екосистеми, зокрема технологічних парків, наукових парків, цифрових хабів тощо	<ul style="list-style-type: none"> - налагодження співпраці з Технологічним парком Flight City 4.0 з метою розвитку інноваційної екосистеми у громаді; - розробка концепцій створення різних форм об'єднань в рамках розвитку інноваційної екосистеми у громаді; - створення центрів підтримки та розвитку інноваційних стартапів; - підтримка комерціалізації діяльності та ефективного трансферу технологій інноваційних стартапів. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість створених елементів інноваційної екосистеми громади у форматі різних форм об'єднань, од.; - кількість укладених договорів про співробітництво із закладами різнорівневої освіти, од.; - кількість наданих консультацій розвитку інноваційних стартапів, комерціалізації їх діяльності тощо, од.; - кількість нових зареєстрованих суб'єктів господарювання, од.; - обсяги інвестицій у розвиток стартап ідей, млн..грн.
	1.3.2 Підтримка реалізації економічних проєктів, у тому числі інноваційних, у ключових секторах економіки на принципах екологічної та цифрової трансформації з урахуванням факторів безпеки	<ul style="list-style-type: none"> - сприяння розвитку інноваційних проєктів у пріоритетних галузях економіки, зокрема визначених на засадах смарт-спеціалізації; - впровадження принципів «циркулярної» економіки у реалізації інноваційних проєктів у галузях економіки; - сприяння впровадженню високих цифрових технологій в економічних проєктах. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість реалізованих інноваційних проєктів місцевого розвитку, од.; - обсяг капітальних інвестицій в економіку громади, млн..грн.; - обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку громади, млн..грн.; - кількість суб'єктів господарювання, що впроваджують інновації та високі технології.
	1.3.3 Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів відповідно до потреб пріоритетних галузей економіки	<ul style="list-style-type: none"> - проведення форумів та конференцій за участі науковців та представників бізнесу; - укладення договорів про співробітництво з вищими навчальними закладами; - сприяння адаптації освітніх програм закладів різнорівневої освіти відповідно до потреб місцевого ринку праці; - сприяння впровадженню науково-дослідних розробок з інноваційною складовою у бізнес процесі. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість проведених форумів, конференцій за участі науковців та представників бізнесу, од.; - кількість укладених договорів про співробітництво із закладами різнорівневої освіти, од.; - кількість адаптованих освітніх програм відповідно до потреб місцевого ринку праці, од.; - кількість суб'єктів господарювання, що впроваджують інновації та високі технології.

8.2 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ГРОМАДА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ

Висока якість рівня життєдіяльності безпосередньо пов'язана із інфраструктурною розбудовою території, забезпеченням збалансованого просторового розвитку, що у тому числі передбачає утримання у належному стані об'єктів, як цивільної, так і критичної інфраструктури, зокрема житлово-комунального господарства, інженерних мереж водопостачання, водовідведення, електроенергії та тепlopостачання, що, в свою чергу, визначає потенційні можливості ефективного використання соціального та економічного потенціалу громади.

З прийняттям рішення щодо погодження проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Кропивницького з включенням у ці межі території селища Нового громада потребує оновлення містобудівної документації із визначенням юридичних меж міста з метою створення повноцінного життєвого середовища, сприятливих умов для територіального розвитку, забезпечення ефективного використання потенціалу території із збереженням природних ландшафтів та історико-культурної цінності. Оновлена містобудівна документація сприятиме прийняттю ефективних управлінських рішень щодо перспективного використання території громади на шляху сталого розвитку.

Забезпечення жителів громади незалежно від місця проживання доступом до якісної питної води – один із ключових викликів, що потребує впровадження заходів з диверсифікації джерел водопостачання та інвестування у будівництво нової, реконструкції і модернізації діючої інфраструктури системи централізованого водопостачання та водовідведення, у тому числі прибудинкових і транзитних мереж, насосних станцій, очисних споруд; дослідження альтернативних джерел постачання води, зокрема для забезпечення жителів відділеного приватного сектору; а також у розбудову інфраструктури водоводів.

Енергетична безпека особливо в умовах війни набуває масштабного значення для усіх сфер життєдіяльності та потребує впровадження комбінованих систем генерації та накопичення енергії для сприяння забезпеченню енергостійкості та енергонезалежності, у тому числі через розбудову інфраструктури локальних малих електростанцій, зокрема й від альтернативних відновлювальних джерел енергії (біомаси, вторинної сировини, відходів, енергії природних явищ, а саме сонячної, тощо) та підвищенню рівня енергоефективності теплогенеруючого обладнання, зокрема й встановлення автономних когенераційних установок.

Ефективна система енергетичного менеджменту, що базується на енергоефективних, енергоощадливих та автономних складових енергетичної інфраструктури громади, позитивно сприятиме підвищенню якості і здешевленню комунальних послуг для жителів; оптимізації та скороченню обсягів споживання енергоресурсів; зниженню залежності від зовнішніх енергетичних систем та підвищенню рівня безпеки та безперервності постачання усіх видів енергії. Особлива увага у сучасному просторовому плануванні міста має бути направлена на розвиток інфраструктури публічних просторів (парки, сквери, площі) та зелено-блакитних зон відпочинку, дозвілля та збереження навколишнього природного середовища.

Стратегічний напрям у розвитку сталої мобільності забезпечить розвиток мережі автомобільних доріг та сучасної дорожньо-транспортної інфраструктури, також сприятиме удосконаленню оптимізації руху пасажирів, пішоходів, транспорту, у тому числі покращенню якості та доступності транспортних послуг, з урахуванням розбудови велосипедної інфраструктури та мікромобільного руху.

В умовах зовнішніх і внутрішніх викликів питання безпеки та цивільного захисту вимагає розбудову інфраструктури колективної цивільної безпеки, а саме захисних споруд, систем оповіщення та інформування тощо, та забезпечення цивільного захисту населення (підтримка громадського правопорядку, протидія надзвичайним ситуаціям тощо).

Зокрема, інфраструктурний розвиток передбачає обов'язкове формування безбар'єрного середовища та інклюзивно-орієнтованого простору в усіх сферах життєдіяльності з метою урахування потреб маломобільних груп населення.

Демографічна ситуація у громаді характеризується негативними тенденціями природного скорочення чисельності населення через зростання смертності та зниження народжуваності, неконтрольованого міграційного руху жителів з території громади в інші інфраструктурно розвинені та безпечні регіони у середині країни та за кордон, стрімкого старіння населення. Тому підвищення якості надання медичних послуг, зокрема розвиток і модернізація закладів охорони здоров'я, розбудова спроможної системи громадського фізичного та психічного здоров'я, у тому числі профілактика хвороб та їх раннє виявлення; підтримка та промоція спорту, фізичної активності, реабілітації та здорового способу життя через розбудову відповідної інфраструктури, є затребуваними напрямами розвитку у громаді для збереження демографічного потенціалу громади в умовах війни та у повоєнній відбудові.

З метою зниження негативного впливу на здоров'я населення та довкілля в умовах формування еколого-економічного балансу території громади передбачається впровадження заходів з раціонального природокористування через розробку системи ефективного управління відходами; впровадження сучасних технологій очистки стічних вод; заходи з розчистки річки Інгул у межах міста та розбудови зелено-блакитних зон, зокрема й розширення об'єктів та територій природно-заповідного фонду.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
2.1 Інфраструктурний розвиток території	2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з урахуванням розвитку безпекової інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - розроблення оновленої містобудівної документації, зокрема генерального плану, планів зонування територій, детальних планів територій; - розроблення комплексного плану просторового розвитку. 	<ul style="list-style-type: none"> - наявність комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, од.; - наявність оновленої містобудівної документації, од.
	2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення будівельних робіт з модернізації, капітального ремонту об'єктів житлово-комунального господарства; - забезпечення жителів якісними житлово-комунальними послугами; - розробка місцевої програми розвитку житлового будівництва; - формування житлового фонду соціального призначення; - впровадження ЕСКО-механізму з метою підвищення ефективності використання енергоресурсів; - підтримка діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість об'єктів житлово-комунального господарства, на яких здійснені роботи з модернізації, капітального ремонту, од.; - наявність місцевої програми розвитку житлового будівництва, од.; - площа збудованих нових об'єктів житлового фонду, м²; - кількість забезпечених жителів новим житлом, у тому числі соціального призначення, осіб; - кількість впроваджених ЕСКО-механізмів, од.; - обсяги скорочення витрат на оплату паливо-енергетичних та комунальних послуг у результаті впровадження енергосервісу, млн. грн.; - кількість зареєстрованих ОСББ.
	2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості	<ul style="list-style-type: none"> - будівництво нових, реконструкція і модернізація діючих систем централізованого водопостачання та водовідведення; - дослідження альтернативних джерел постачання води, зокрема для забезпечення жителів віддаленої місцевості; - розбудова інфраструктури додаткових водоводів; - забезпечення постачання якісної питної води, зокрема жителям віддаленої місцевості. 	<ul style="list-style-type: none"> - протяжність побудованих мереж водопостачання та водовідведення, км; - протяжність реконструйованих та модернізованих мереж водопостачання та водовідведення, км; - кількість жителів, що забезпечені доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, осіб.
2.1 Інфраструктурний розвиток території	2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж теплопостачання з	<ul style="list-style-type: none"> - реконструкція та модернізація теплових мереж; - реконструкція та модернізація котельень; 	<ul style="list-style-type: none"> - протяжність реконструйованих та модернізованих теплових мереж, км; - кількість реконструйованих та модернізованих котельень, од.;

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
	урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення рівня енергоефективності теплогенеруючого обладнання; - придбання та встановлення когенераційних установок; - впровадження механізмів автоматизації та диспетчеризації котельні; - впровадження системи енергетичного менеджменту у міській системі тепlopостачання. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість встановлених когенераційних установок, од; - потужність встановлених когенераційних установок, Гкал; - кількість встановлених систем автоматизації та диспетчеризації котельні, од.; - обсяги зниження непродуктивних втрат теплової енергії на всіх етапах виробництва та транспортування, Гкал; - кількість жителів, забезпечених якісними послугами тепlopостачання, осіб.
	2.1.5 Розбудова системи розподіленої енергогенерації з використанням альтернативних джерел енергії	<ul style="list-style-type: none"> - впровадження комбінованих систем генерації та накопичення енергії; - сприяння забезпеченню енергостійкості та енергонезалежності; - підтримка суб'єктів, що виробляють теплову та електроенергію та сприяння підключенню до загальних мереж; - сприяння розбудови малих електростанцій, у тому числі від альтернативних джерел енергії. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість суб'єктів, що виробляють теплову та електроенергію для власних потреб, од.; - обсяги надлишків виробленої енергії, що постачаються у загальну мережу, МВт; - кількість побудованих малих електростанцій з використанням альтернативних джерел, од.; - потужність побудованих малих електростанцій з використанням альтернативних джерел, МВт.
	2.1.6 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії; удосконалення системи енергетичного менеджменту	<ul style="list-style-type: none"> - розбудова інфраструктури генерації сонячної енергії; - розбудова інфраструктури виробництва енергії від спалювання біомаси та біогазу; - удосконалення системи енергетичного менеджменту з метою раціонального використання енергоресурсів; - забезпечення зниження негативного впливу на навколишнє середовище через використання не відновлювальних джерел генерації енергії. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість жителів, що забезпечені енергією від сонячної генерації; - кількість об'єктів житлово-комунального господарства, що забезпечені енергією від сонячної генерації; - потужність інфраструктури генерації сонячної енергії, МВт; - потужність виробництва енергії від інших відновлювальних джерел генерації, МВт; - обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, т.
	2.1.7 Створення фізичного безбар'єрного простору та облаштування об'єктів фізичного оточення доступністю для всіх груп населення	<ul style="list-style-type: none"> - формування безбар'єрного середовища та інклюзивно-орієнтованого простору, з метою урахування потреб маломобільних груп населення; - підвищення доступності публічних об'єктів, громадського транспорту, публічних послуг для усіх груп населення. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість об'єктів комунальної власності у всіх сферах життєдіяльності, що забезпечені безбар'єрним доступом, од; - кількість об'єктів приватної власності загального користування, що забезпечені безбар'єрним доступом, од..
	2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді	<ul style="list-style-type: none"> - облаштування нових та модернізація вже існуючих зелених зон, парків, скверів; - розбудова мережі інфраструктури відпочинку та дозвілля. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість реконструйованих відкритих публічних просторів, у тому числі парків, скверів, зелених зон тощо, од.; - кількість встановлених дитячих та спортивних майданчиків, од.
	2.1.9 Відновлення інфраструктури, зокрема критичної та соціальної, об'єктів житлового та громадського призначення, з метою ліквідації негативних наслідків збройної агресії	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення першочергових заходів з відновлення руйнованої інфраструктури від ворожих атак, зокрема з будівництва, ремонту, реконструкції тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, об'єктів житлового та громадського призначення, що зазнали руйнувань, од.; - обсяг фінансування відновлювальних робіт, млн.грн.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення оптимізації руху пасажирів, пішоходів, транспорту, вантажів та перспектив розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури; - розробка плану сталої міської мобільності міста Кропивницького. 	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено план сталої міської мобільності міста Кропивницького, од.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної;	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення; 	<ul style="list-style-type: none"> - протяжність відремонтованих доріг та будівництво нових доріг, км²; - протяжність побудованих велосипедних доріжок, км²;

транспортних послуг	удосконалення мережі зовнішнього освітлення	<ul style="list-style-type: none"> - розбудова велосипедної інфраструктури та розвиток мікромобільності; - забезпечення ефективного функціонування мережі вуличного освітлення з урахуванням енергоефективності. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість діючих енергоефективних світильників, од.
	2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортногo сполучення	<ul style="list-style-type: none"> - придбання тягових підстанцій для забезпечення роботи громадського транспорту; - придбання автобусів особливо великої пасажиромісткості; - придбання тролейбусів з автономним ходом; - налагодження співпраці з приватними перевізниками, у тому числі щодо оновлення автомобільного парку; - підвищення якості та доступності надання транспортних послуг громадським транспортом. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість придбаних тягових підстанцій, од.; - кількість придбаних автобусів особливо великої пасажиромісткості, од.; - загальна пасажиромісткість автобусів, осіб; - кількість придбаних тролейбусів з автономним ходом, од.; - загальна пасажиромісткість тролейбусів, осіб; - кількість укладених угод з приватними перевізниками, од.; - кількість діючих автобусних та тролейбусних маршрутів громадського транспорту, од.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	2.3.1 Збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту; розвиток системи оповіщення та інформування	<ul style="list-style-type: none"> - ремонт та реконструкція існуючих та будівництво (облаштування) нових об'єктів фонду захисних споруд (укриттів); - впровадження сучасної системи оповіщення та інформування. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість відремонтованих (реконструйованих) об'єктів фонду захисних споруд, од.; - кількість побудованих (облаштованих) нових об'єктів фонду захисних споруд, од.; - загальна потужність (площа) фонду захисних споруд, осіб (м²); - кількість нових встановлених об'єктів оповіщення та інформування, од.
	2.3.2 Створення та забезпечення функціонування центрів безпеки, у тому числі пожежно-рятувальних підрозділів	<ul style="list-style-type: none"> - покращення стану протипожежного захисту об'єктів соціальної сфери; - забезпечення цивільного захисту населення; - модернізація та розширення системи автоматичного відеоспостереження; - зменшення площ територій, забруднених від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру; - утворення місцевих та добровільних пожежних охорон та пожежно-рятувальних підрозділів. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість об'єктів соціальної сфери, облаштованих системами протипожежного захисту, од.; - кількість встановлених камер зовнішнього спостереження, од.; - площа територій, забруднених від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, га; - кількість пожеарів, од. - кількість пожежно-рятувальних підрозділів.
	2.3.3 Сприяння створенню безпечних умов шляхом реалізації проекту «Поліцейський офіцер громади»	<ul style="list-style-type: none"> - покращення громадського порядку; - зниження рівня злочинності, у тому числі на ґрунті сімейного насильства та расової нетерпимості; - розробка та впровадження освітніх курсів серед поліцейських з приводу політики недискримінації, проявів гендерного насильства, нетерпимості та насильства в сім'ї. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість здійснених злочинів у громаді, у тому числі тяжких, од.; - кількість здійснених злочинів на ґрунті сімейного насильства та расової нетерпимості, од.; - кількість поліцейських офіцерів громади, осіб; - кількість освітніх курсів для поліцейських, од.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу	<ul style="list-style-type: none"> - ремонт та реконструкція існуючих та будівництво (облаштування) нових закладів охорони здоров'я; - збільшення ліжкового фонду закладів охорони здоров'я; - відкриття та забезпечення діяльності реабілітаційних відділень; - покращення здоров'я населення громади; - зниження рівня смертності та збільшення рівня народжуваності; - забезпечення висококваліфікованим персоналом заклади охорони здоров'я; - покращення енергоефективності та енергетичної незалежності закладів охорони здоров'я; 	<ul style="list-style-type: none"> - потужність ліжкового фонду закладів охорони здоров'я, ліжко-місце; - кількість функціонуючих реабілітаційних відділень закладів охорони здоров'я, од.; - потужність реабілітаційних відділень, ліжко-місце, осіб/добу; - рівень захворюваності за видами хвороб, осіб/1000 жителів; - рівень смертності, рівень народжуваності, осіб/1000 жителів; - забезпеченість висококваліфікованим персоналом, осіб; - кількість закладів охорони здоров'я, на яких здійснені заходи енергоефективності, од.; - потужність укриттів закладів охорони здоров'я, осіб.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
		- підвищено рівень цивільної безпеки у закладах охорони здоров'я.	
	2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення	- покращення рівня якості надання медичних послуг; - підвищення доступності медичних послуг; - зниження рівня смертності та збільшення рівня народжуваності.	- рівень захворюваності за видами хвороб, осіб/1000 жителів; - рівень смертності, рівень народжуваності, осіб/10000 жителів; - кількість осіб з інвалідністю, осіб; - середня тривалість життя, років.
	2.4.3 Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я	- забезпечення висококваліфікованим персоналом заклади охорони здоров'я; - покращення рівня якості надання медичних послуг; - підвищення доступності медичних послуг; - забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників; - забезпечення житлом медичних працівників закладів охорони здоров'я.	- забезпеченість висококваліфікованим персоналом, осіб ; - кількість медичних працівників, що пройшли перепідготовку та підвищення кваліфікації, осіб; - кількість медичних працівників, що забезпечені житлом, осіб.
	2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури	- збільшення кількості об'єктів спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури; - збільшення кількості жителів, що займаються спортом та фізичною культурою; - забезпечення спортивних та фізкультурно-оздоровчих об'єктів інклюзивною інфраструктурою; - покращення доступності спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури для вразливих груп населення.	- кількість осіб, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб; - кількість вразливих груп населення, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб; - кількість спортивних та фізкультурно-оздоровчих об'єктів, що забезпечені інклюзивною інфраструктурою, од. ; - кількість спортивних секцій за видами спорту, од. ; - кількість дітей дошкільного та шкільного віку, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб; - кількість призерів обласних, національних та міжнародних змагань за видами спорту, у тому числі серед осіб з інвалідністю, осіб.
	2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення	- збільшення кількості спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів; - покращення якості надання послуг занять спортом та фізичною культурою; - покращення доступності занять спортом та фізичною культурою для вразливих категорій населення; - забезпечення пропаганди та просування здорового способу життя; - розширення переліку та покращення доступності реабілітаційних послуг.	- кількість спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, од. ; - кількість осіб, що беруть участь у спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходах, у тому числі вразливих категорій населення, осіб; - кількість дітей дошкільного та шкільного віку, що беруть участь у спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходах, осіб; - кількість заходів пропаганди та просування здорового способу життя, од. ; - кількість закладів фізичної культури, що надають послуги з реабілітації, од. ; - кількість осіб, що отримують послуги реабілітації, осіб.
Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами	- покращення системи управління відходами у громаді; - забезпечення розбудови інфраструктури управління відходами, зокрема будівництво полігону; - покращено систему роздільного збору твердих побутових відходів; - поліпшення екологічного та санітарного стану території; - покращення системи вивезення побутових відходів;	- обсяги захоронених відходів, т. ; - обсяги зелених відходів, що підлягають компостуванню, т. ; - кількість спеціально облаштованих майданчиків для збирання та сортування твердих побутових відходів, т. ; - обсяги вивезення побутових відходів на місця зберігання, т; - обсяги відходів, що спрямовуються на повторне використання, рециклінг та відновлення.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
		- попередження виникнення пожеж та інших надзвичайних ситуацій.	
	2.5.2 Впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод	- розбудова інфраструктури локальних очисних споруд; - модернізація, капітальний ремонт та будівництво каналізаційних мереж; - впровадження інноваційних технологій і методів очищення стоків та утилізації утворених відходів; - впровадження інноваційних методів фільтрації та знезаражування стічних вод; - підвищення культури раціонального та ощадливого водокористування.	- протяжність каналізаційних мереж, що замінено/модернізовано/капітально відремонтовано, км; - протяжність мережі зливової каналізації, км; - кількість (частка) домогосподарств, охоплених системою каналізування, од. (%)
	2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури	- покращення якості водних ресурсів громади (лінійних, площинних); - очищення та відновлення річки Інгул, зокрема очистка дна, укріплення берегової зони та покращення доступності до неї; - розширення інфраструктури цілісної безперервної мережі зелених і блакитних просторів; - покращення стану навколишнього природного середовища;	- якість води у водних об'єктах (площинних, лінійних), клас; - якість води у річці Інгул у межах міста Кропивницького, клас; - протяжність цілісної безперервної мережі зелених і блакитних просторів, м; - кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (від пересувних та стаціонарних джерел), т; - обсяги скидів зворотних вод, т.
	2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду	- збільшення об'єктів та територій природно-заповідного фонду; - покращення системи моніторингу стану атмосферного повітря, забруднення ґрунту, якості води, у тому числі питної; - покращення стану атмосферного повітря у різних частинах громади; - покращення якості та доступності питної води; - покращення якості ґрунтів; - розширення площ зелених насаджень, рекреаційних зон та створення екологічних публічних просторів;	- площа територій природно-заповідного фонду, га; - площа зелених насаджень, га; - кількість оновленого фонду зелених насаджень, од.; - кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (від пересувних та стаціонарних джерел), т; - обсяги скидів зворотних вод, т.

8.3 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ГРОМАДА ПОТУЖНОГО ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЦИФРОВОГО УПРАВЛІННЯ

Розвиток людського потенціалу Кропивницької міської територіальної громади безпосередньо пов'язаний із потужною конкурентоспроможною мережею закладів різнорівневої освіти, культури та соціального захисту.

Зокрема покращення якості надання освітніх послуг забезпечується покращенням матеріально-технічного оснащення закладів освіти; доступністю і комфортом освітнього простору з урахуванням потреб вразливих груп населення та гендерного підходу; здобуттям професійної підготовки за дуальної формою освіти шляхом покращення освітніх програм закладів різнорівневої освіти з урахуванням потреб місцевого ринку праці та набуття конкурентоспроможних навичок та знань. Висока якість надання освітніх послуг надає широкі можливості для успішної самореалізації кожного учасника освітнього процесу та формує цілісну особистість зі сформованими життєвими цілями та розвинутими професійними прагненнями.

Таким чином, виникає необхідність у розвитку конкурентоспроможності молоді, як основи розвитку людського капіталу громади, з розбудовою інфраструктури молодіжних центрів та впровадженням заходів зі зміцнення інтелектуального потенціалу, зокрема залучення талановитої та обдарованої молоді до систематичної науково-дослідницької роботи, інноваційної та проєктної діяльності, творчого та мистецького вираження; із створення умов підтримки участі молоді в активному житті громади, у тому числі залучення молоді до ухвалення рішень, пов'язаних із життєдіяльністю у громаді; з підтримки молодіжних ініціатив та розвитку підприємницьких навичок молоді, у тому числі через здійснення процесу підприємницького відкриття.

У цьому напрямку набуває актуальності забезпечення ефективного функціонування мережі закладів культури, зокрема створення Центру культурних послуг, з метою розвитку ініціатив для посилення національної і громадянської ідентичності; збільшення заходів, направлених на зміцнення соціальної згуртованості населення; створення сприятливих умов для культурного та творчого діалогу тощо. Тобто Кропивницька громада розвиває свій людський потенціал, у тому числі через заохочення використання культурної інфраструктури, підтримку креативних творчих проєктів та розвиток фестивального руху, проведення відкритих публічних заходів, у тому числі на базі мережі бібліотек, тощо.

Особливу увагу громада приділяє інтеграції вразливих груп населення, людей поважного віку в активне суспільно-економічне життя, а також реінтеграції осіб, що опинились у складних життєвих обставинах. В умовах війни відбувається стрімке зростання чисельності вразливих груп населення, у тому числі осіб серед військових та цивільних, зокрема ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю тощо, що потребують соціальної адаптації та інтеграції (реадаптації, реінтеграції) у суспільне життя. Тож серед ключових кроків забезпечення якісної системи соціального захисту та формування інклюзивного середовища передбачається удосконалення якості та доступності надання соціальних послуг вразливим групам населення, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, Захисникам та Захисницям України, членам сімей загиблих Захисників та Захисниць України, особам з інвалідністю внаслідок війни тощо; реалізація житлових, майнових, соціальних прав вразливих груп населення, у тому числі ветеранів та членів їх сімей; дітей, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа; забезпечення психологічної підтримки та консультацій для ветеранів та членів їх сімей з метою покращення їхнього стану та адаптації до нових умов; впровадження заходів з реабілітації та реадаптації ветеранів війни; покращення якості та доступності надання соціальних послуг усім особам, які звільнюються або звільнені з військової служби; соціальна підтримка та адаптація членів сімей загиблих Захисників та Захисниць України; забезпечення фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб у системі переходу від військової служби до цивільного життя й інші заходи.

Цифровізація Кропивницької міської територіальної громади знаходиться на високому конкурентоздатному рівні, розбудова цифрової інфраструктури якої сприяє підвищенню якості ефективного муніципального управління в умовах розвитку інформаційних технологій. Розвиток та зміцнення цифрової екосистеми громади забезпечується впровадженням сучасних інформаційних технологій у всіх сферах життєдіяльності, зокрема цифровою трансформацією муніципального управління; організацією навчання сучасним цифровим навичкам та компетенціям, цифрової грамотності різних груп населення; впровадженням сучасних цифрових інструментів електронної комунікації та розширенням переліку та покращенням доступності електронних сервісів; удосконаленням механізмів співпраці місцевої влади та громадськості, у тому числі через підвищення ефективності інструментів локальної електронної демократії; розширенням переліку, покращенням якості та доступності надання адміністративних й інших публічних послуг тощо.

Для забезпечення доступу до просторових і соціально-економічних даних в інтерактивному графічному форматі впроваджується сучасний геоінформаційний портал з базою даних об'єктів інфраструктури усіх сфер життєдіяльності громади; із забезпеченням комфортного управління активами громади, зокрема природними та земельними ресурсами, інженерно-транспортною, соціальною, туристичною інфраструктурою, інвестиційним потенціалом тощо; з удосконаленою системою комунікації жителів та влади через актуалізацію геоінформаційної системи.

Досягнення задоволення потреб усіх верств населення громади в усіх сферах життєдіяльності суспільства, забезпечення рівних можливостей для представників обох статей у сферах зайнятості, освіти та навчання, економічної і громадської діяльності та у процесі прийняття рішень забезпечується розробкою гендерного профілю громади та впровадженням заходів, спрямованих на встановлення дійсної гендерної рівності в усіх

сферах життєдіяльності; забезпечення гендерно чутливого та інклюзивного середовища в усіх приміщеннях адміністративного та соціально-культурного призначення; створення рівних умов для участі жінок та чоловіків у публічному управлінні, забезпечення просвітницьких програм з посилення гендерної чутливості, політики недискримінації та толерантності, а також нетерпимості до будь-яких проявів насилля тощо.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	3.1.1 Формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та соціального захисту; забезпечення якості надання послуг	<ul style="list-style-type: none"> - ремонт, реконструкція існуючих та будівництво (облаштування) нових закладів освіти, культури та соціального захисту; - покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури, соціального захисту; - покращення якості надання послуг закладами освіти, культури, соціального захисту; - забезпечення закладів освіти, культури, соціального захисту висококваліфікованими кадрами, у тому числі з урахуванням гендерного підходу; - покращення практичного впровадження інклюзивного підходу при наданні послуг освіти, культури та соціального захисту. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість закладів різнорівневої освіти, культури та соціального захисту; - кількість дітей, охоплених послугами освіти, культури та соціального захисту, зокрема дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі окремо хлопчиків та дівчат, - кількість кваліфікованих працівників закладів освіти, культури та соціального захисту, осіб; - кількість працівників закладів освіти, культури, соціального захисту, що пройшли курси підвищення кваліфікації, осіб.
	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності	<ul style="list-style-type: none"> - розбудова інфраструктури безбар'єрного безпечного інклюзивного освітнього, культурного та соціального простору з урахуванням потреб вразливих категорій; - покращення якості безперервного відкритого доступу до Wi-Fi; - забезпечення освітніх, культурних, соціальних закладів місцями колективного цивільного захисту, зокрема укриттями; - покращення матеріально-технічної бази та удосконалення системи роботи харчоблоків та їдалень; - створення безпечових умов під час здійснення освітнього процесу. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість освітніх, культурних, соціальних закладів, обладнаних для маломобільних осіб, у тому числі безбар'єрним доступом, од.; - кількість освітніх, культурних, соціальних закладів, забезпечених безперервним відкритим Wi-Fi доступом, од.; - потужність місць колективного захисту (укриттів) при освітніх, культурних та соціальних закладах, осіб; - кількість харчоблоків та їдалень, забезпечених відповідно до норм системи НАССР, од.; - кількість закладів, обладнаних системами відеоспостереження та пропуску.
	3.1.3 Сприяння здобуттю професійної підготовки за дуальною формою здобуття освіти	<ul style="list-style-type: none"> - впровадження підходів дуальної освіти; - покращення освітніх програм закладів різнорівневої освіти з урахуванням потреб місцевого ринку праці; - покращення набуття конкурентоспроможних навичок та знань у пріоритетних галузях економіки громади. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість впроваджених освітніх програм в рамках впровадження дуальної форми освіти, од.; - кількість здобувачів освіти за дуальною формою, у тому числі з урахуванням гендерного підходу, осіб; - кількість укладених договорів із суб'єктами господарювання щодо стажування, од.; - кількість осіб, що проходять стажування в рамках дуальної форми освіти, осіб.
	3.1.4 Створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя	<ul style="list-style-type: none"> - створення умов підтримки участі молоді в активному житті громади; - залучення талановитої молоді до систематичної науково-дослідницької роботи, зокрема до інноваційної та проєктної діяльності; - залучення молоді до ухвалення рішень, пов'язаних із життєдіяльністю у громаді; - сприяння удосконаленню роботи молодіжної ради; - підтримка молодіжних ініціатив та розвиток підприємницьких навичок молоді. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість молоді, задіяної у соціально-культурному житті громади, зокрема відвідування гуртків, дозвіллевих груп тощо, осіб; - кількість гуртків та секцій для задоволення соціально-культурних потреб молоді, од.; - кількість осіб, що входять до складу молодіжної ради, осіб; - кількість молоді, залученої до науково-дослідницької діяльності, інноваційних проєктів тощо, осіб.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості	<ul style="list-style-type: none"> - розширення мережі центрів (просторів) для успішної самореалізації жителів; - сприяння розвитку волонтерства і соціальної роботи; проведення масових та культурно-мистецьких заходів; - розширення можливостей для творчої та інтелектуальної самореалізації жителів; - створення умов підтримки участі жителів в активному житті громади. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість центрів (просторів), у тому числі молодіжних, для самореалізації жителів, од.; - кількість жителів, що відвідують громадські центри, осіб; - кількість осіб, що займаються волонтерством та соціальною роботою, осіб; - кількість проведених культурно-масових заходів (подій, фестивалів, виставок, концертів тощо), од.
	3.1.6 Створення нових моделей та забезпечення ефективного функціонування закладів культури, зокрема публічних бібліотек; цифровізація їх діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення ефективного функціонування мережі закладів культури; - збільшення книжкового фонду мережі бібліотек; - збільшення заходів культурної спрямованості, що проводяться на базі бібліотек; - розширення цифрових технологій надання культурних послуг, у тому числі бібліотеками; - покращення рівня цифровізації та доступу до інтернет у бібліотечних закладах. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість закладів культури, од.; - кількість осіб, що отримують культурні послуги, осіб; - обсяг книжкового фонду мережі бібліотек, примірників; - кількість осіб, що відвідують бібліотеки, осіб; - забезпеченість комп'ютерною технікою закладів культури, зокрема бібліотек, од.; - кількість закладів культури, зокрема бібліотек, з відкритим доступом до мережі інтернет, од.
	3.1.7 Впровадження заходів з утвердження української національної і громадянської ідентичності та зміцнення соціальної згуртованості населення	<ul style="list-style-type: none"> - підтримка розвитку ініціатив для посилення національної і громадянської ідентичності; - збільшення заходів, направлених на зміцнення соціальної згуртованості населення; - створення сприятливих умов для діалогу у культурних та творчих формах, зокрема подіях та ініціативах. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість проведених заходів, направлених на розвиток та посилення національної і громадянської ідентичності, од.; - кількість проведених заходів, направлених на зміцнення соціальної згуртованості, од.; - кількість жителів, що беруть участь у заходах з посилення національної і громадянської ідентичності, зміцнення соціальної згуртованості, осіб.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації	<ul style="list-style-type: none"> - розширення мережі центрів надання соціальних послуг; - розширення переліку надання соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; - удосконалення якості та доступності надання соціальних послуг, у тому числі на основі соціального замовлення; - розширення переліку соціальних послуг, що надаються з використанням цифрових технологій; - розбудова інфраструктури соціальної підтримки усіх категорій населення; - розвиток патронатного виховання дітей, які опинились у складних життєвих обставинах. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість закладів соціального захисту, що надають соціальні послуги, од.; - кількість осіб, що отримують соціальні послуги, осіб; - кількість соціальних послуг, що надаються з використанням цифрових технологій, од.; - кількість створених центрів життєстійкості, од.; - кількість дітей, що перебувають у патронатних сім'ях, осіб.
	3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	<ul style="list-style-type: none"> - формування якісної системи соціального захисту вразливих груп населення, у тому числі Захисників та Захисниць України, осіб з інвалідністю внаслідок війни тощо; - реалізація житлових, майнових, соціальних прав вразливих категорій населення, у тому числі ветеранів та членів їх сімей; дітей дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа; - забезпечення психологічної підтримки та консультацій для ветеранів та членів їх сімей з метою покращення їхнього стану та адаптації до нових умов; - реалізація супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб; 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість проведених інформаційно-роз'яснювальних заходів щодо соціальної, психологічної допомоги і психоемоційної підтримки, од.; - кількість військовослужбовців, що отримують різні види допомоги, у тому числі фінансової, на лікування та реабілітацію, осіб; - кількість членів сімей військовослужбовців, які отримують різні види соціальної допомоги, у тому числі фінансової, осіб; - кількість ветеранів війни та демобілізованих, що охоплені послугою супроводу, осіб; - кількість вразливих категорій населення, що забезпечені житлом або яким надані послуги з покращення житлових умов, осіб.

3.2.3 Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких установлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України	<ul style="list-style-type: none"> - впровадження заходів з реабілітації та реабілітації ветеранів війни; - покращення якості та доступності надання соціальних послуг усім особам, які звільняються або звільнені з військової служби; - соціальна підтримка та адаптація членів сімей загиблих Захисників та Захисниць України; - забезпечення фахівців із супроводу; - покращення заходів з інтеграції ветеранів у суспільно-економічне життя. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість створених центрів підтримки ветеранів війни, од.; - кількість осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких установлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, що отримують соціальні послуги, осіб; - кількість помічників ветеранів та кількість ветеранів, що отримують послуги супроводу, осіб.
---	--	---

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	3.3.1 Розвиток інфраструктури електронних комунікацій, у тому числі доступу до високошвидкісного інтернету; забезпечення незалежності функціонування цифрової мережі	<ul style="list-style-type: none"> - удосконалення інфраструктури доступу до високошвидкісного інтернету; - розширення оптоволоконної мережі з метою удосконалення покриття інтернетом; - забезпечення безперебійності та незалежності доступу до мережі інтернет; - впровадження інструментів перенесення паперової інформації у цифровий формат. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість закладів соціально-культурного призначення, забезпечених доступом до мережі інтернет, од.; - кількість закладів соціально-культурного призначення, забезпечених безперебійним та незалежним доступом до мережі інтернет, од.; - кількість оцифрованих паперових документів та створених цифрових баз даних, од.
	3.3.2 Розширення та удосконалення інструментів цифрового управління; створення умов для розвитку цифрових компетенцій	<ul style="list-style-type: none"> - навчання сучасним цифровим навичкам та компетенціям, цифрової грамотності різних груп населення; - підвищення рівня цифрової трансформації у муніципальному управлінні; - впровадження сучасних інформаційних технологій у всіх сферах життєдіяльності, у тому числі у муніципальному управлінні; - удосконалення функціонування офіційних веб-сайтів й інших електронних сервісів виконавчих органів та комунальних підприємств, розширення їх функціоналу та використання сучасних цифрових інструментів комунікації та дизайну; - забезпечення відкритості даних. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість розроблених освітніх курсів цифрової грамотності та цифрових навичок, од.; - кількість осіб, що пройшли навчання з цифрової грамотності та цифрових навичок, осіб; - кількість впроваджених нових сучасних цифрових сервісів у муніципальному управлінні; - кількість удосконалених веб-сайтів виконавчих органів та комунальних підприємств, од.; - кількість відвідувань веб-сайтів виконавчих органів та комунальних підприємств, осіб.
	3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення сучасними цифровими інструментами електронної комунікації; - розширення переліку та покращення доступності електронних сервісів; - удосконалення механізмів співпраці місцевої влади та громадськості, у тому числі з використанням цифрових технологій; - підвищення ефективності інструментів локальної електронної демократії. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість користувачів цифрових засобів комунікації із владою, осіб; - кількість інструментів локальної електронної демократії, од.; - кількість користувачів інструментів локальної електронної демократії, осіб; - кількість осіб, що беруть участь у заходах розвитку інститутів громадянського суспільства, осіб.
	3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи	<ul style="list-style-type: none"> - оновлення бази даних об'єктами інфраструктури усіх сфер життєдіяльності громади; - забезпечення комфортного управління активами громади, зокрема природними та земельними ресурсами, інженерно-транспортною, соціальною, туристичною інфраструктурою, інвестиційним потенціалом тощо; - удосконалення комунікації жителів та влади через актуалізацію геоінформаційної системи; - забезпечення функціонування сучасної інтерактивної карти громади. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість інформаційних шарів геоінформаційного порталу громади, од.; - кількість об'єктів інфраструктури усіх сфер життєдіяльності, що занесені у базу даних геоінформаційної системи, од.; - кількість відвідувачів та користувачів геоінформаційної системи, осіб.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
	3.3.5 Забезпечення, розширення та удосконалення надання адміністративних й інших публічних послуг з урахуванням потреб усіх категорій населення, у тому числі для жителів віддалених районів	<ul style="list-style-type: none"> - покращення якості та доступності надання адміністративних й інших публічних послуг; - розширення переліку надання електронних адміністративних й інших публічних послуг. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість наданих адміністративних й інших публічних послуг, од.; - кількість наданих електронних адміністративних й інших публічних послуг, од.
	3.4.1 Розробка гендерного профілю (гендерного паспорту) громади	<ul style="list-style-type: none"> - виявлення гендерних розривів у демографічному розвитку, зайнятості, оплаті праці, плануванні стійкого соціально-економічного та культурного розвитку громади; - розкриття економічного потенціалу різних груп жінок та чоловіків. 	<ul style="list-style-type: none"> - частка жінок та чоловіків у сферах демографічного розвитку, зайнятості, оплаті праці, плануванні соціально-економічного та культурного розвитку тощо, %.
3.4 Впровадження принципів гендерної політики	3.4.2 Забезпечення застосування гендерного підходу у процесах формування і впровадження місцевої політики	<ul style="list-style-type: none"> - впровадження комплексу дій, спрямованих на встановлення дійсної гендерної рівності в усіх сферах життєдіяльності; - забезпечення гендерно чутливого та інклюзивного середовища в усіх приміщеннях адміністративного та соціально-культурного призначення; - створення рівних умов для участі жінок та чоловіків в публічному управлінні. 	<ul style="list-style-type: none"> - частка жінок та чоловіків у публічному управлінні, %; - кількість заходів з посилення гендерної чутливості та гендерної рівності, од.; - кількість розроблених освітніх програм з питань гендерної чутливості та гендерної рівності, од.; - кількість осіб, що пройшли навчання з питань гендерної чутливості та гендерної рівності, осіб.
	3.4.3 Підвищення рівня кваліфікації усіх зацікавлених сторін у питаннях реалізації гендерної політики	<ul style="list-style-type: none"> - зниження гендерних стереотипів; - забезпечення просвітницьких програм з посилення гендерної чутливості, політики недискримінації та толерантності, а також нетерпимості до будь-яких проявів насилля; - проведення інформаційних заходів з питань гендерноорієнтованого містопланування, гендерного бюджетування, недискримінації та гендерної рівності. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість заходів з посилення гендерної чутливості та гендерної рівності, од.; - кількість розроблених освітніх програм з питань гендерної чутливості та гендерної рівності, од.; - кількість осіб, що пройшли навчання з питань гендерної чутливості та гендерної рівності, осіб.

8.4 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ГРОМАДА БАГАТОВІКОВИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ ТА ІСТОРИЧНОГО НАДБАННЯ

Територія Кропивницької міської територіальної громади багата унікальними об'єктами історико-культурної спадщини, місцевими аутентичними традиціями, звичаями та ремеслами, крім того наявними об'єктами та територіями природно-заповідного фонду, іншими культурними об'єктами, що сприяють розвитку різних форм та видів туризму та відпочинку.

Зокрема, на території громади знаходяться пам'ятки культурної спадщини національного значення, місцевого значення та елементи нематеріальної культурної спадщини. Перелік пам'яток місцевого значення потребує коригування з метою впорядкування об'єктів, які вже занесені або не були виявлені під час натурних досліджень (оскільки вже не існують), про що визначається в історико-архітектурному опорному плані міста Кропивницького, або втратили предмет охорони, або такі пам'ятки історії, що підлягають декомунізації. Тож питання розробки облікової документації та упорядкування переліку пам'яток з метою їх охорони та збереження є досить актуальним.

Крім того, технічний стан окремих пам'яток історико-архітектурної спадщини стримує розвиток нових туристичних маршрутів та продуктів через необхідність їх відновлення та реставрації.

Аналізуючи сучасний стан туристично-рекреаційної сфери громади, має місце позитивна динаміка її розвитку. Не дивлячись на продовження війни, за останні роки спостерігається зростання туристичних потоків, поступове збільшення надходжень від туристичного збору у місцевий бюджет громади, розбудова та реконструкція туристичної, рекреаційної та дозвілєвої інфраструктури громади, розширення переліку туристичних

послуг, зокрема туристичних маршрутів та продуктів, зростання якості сервісу обслуговування у сфері гостинності тощо. Тож розробка та впровадження ефективних комплексних заходів використання економічного потенціалу усіх ресурсів громади сприятиме зростанню конкурентоспроможності галузі та збільшення її ваги у валовому регіональному продукті громади.

Оперативна ціль	Завдання	Очікувані результати	Індикатори результативності
4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення збереження об'єктів історико-культурної спадщини шляхом здійснення робіт з реконструкції, реставрації та відновлення історичної цінності; - розробка облікової документації охорони та збереження пам'яток культурної спадщини; - впорядкування переліку пам'яток культурної спадщини місцевого значення; - розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість відреставрованих та відновлених пам'яток культурної спадщини, од.; - кількість пам'яток з розробленою обліковою документацією, од.; - кількість пам'яток місцевого значення, внесених до державного реєстру, од.; - кількість нових елементів нематеріальної культурної спадщини, внесених до державного переліку, од.
	4.1.2 Розвиток креативних ініціатив та індустрій, у тому числі локальних історико-культурних традицій та ремесел	<ul style="list-style-type: none"> - сприяння зростанню частки креативних індустрій у збільшенні конкурентоспроможності економіки громади; - створення бази даних місцевих виробників локальної крафтової продукції творчо-мистецького вираження та аутентичних ремесел; - забезпечення сталості креативного бізнесу через розробку довгострокових проєктів місцевого розвитку галузі. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість місцевих суб'єктів креативного бізнесу громади, од.; - кількість місцевих виробників крафтової продукції, од.; - кількість проведених фестивалів, ярмарок й інших активностей з метою просування місцевого креативного бізнесу, од.; - частка креативних індустрій у загальному обсязі реалізованих товарів, послуг громади, %.
4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	4.2.1 Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення дослідження щодо соціально-економічного розвитку туристичної галузі, культури та креативних індустрій громади; - розробка дорожньої карти впровадження заходів з ефективного розвитку туристичної галузі, культури та креативних індустрій; - розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади. 	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено стратегічний документ державного планування, а саме стратегія розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади, од.; - розроблено план заходів стратегії розвитку та дорожню карту їх реалізації, од.
	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації	<ul style="list-style-type: none"> - покращення якості та доступності надання туристичних послуг, зокрема туристично-інформаційним центром громади; - розбудова цифрової туристичної інфраструктури, у тому числі сучасної туристичної онлайн платформи та цифрових інноваційних туристичних продуктів; - розроблення та впровадження єдиного візуального туристичного стилю громади; - розробка та просування туристичного бренду громади; - створення нових та промоція діючих музейних закладів громади; - промоція туристичного потенціалу на майданчиках українських та міжнародних туристичних сервісів. 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість туристичних послуг, що надаються ТІЦ громади, од.; - кількість туристів, що відвідали громаду, осіб; - обсяги надходжень туристичного збору у місцевий бюджет громади, млн.грн.; - кількість впроваджених інноваційних туристичних продуктів, од.; - кількість впроваджених цифрових технологій на об'єктах туристичної атракції, од.; - кількість новостворених суб'єктів сфери гостинності, од.; - обсяг інвестицій у туристичну галузь громади, млн.грн.; - кількість створених нових музейних закладів та розроблених музейних експозицій, од.
	4.2.3 Створення умов ефективного використання економічного потенціалу територій та об'єктів природно-заповідного фонду,	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток рекреаційної інфраструктури; - збереження і покращення доступності природничої та культурно-історичної спадщини громади; 	<ul style="list-style-type: none"> - кількість об'єктів та територій, що облаштовані безпечною та безбар'єрною інфраструктурою, од.; - кількість встановлених позначок на об'єкти атракції, од.; - кількість музейних закладів, що включені у туристичні маршрути, од.;

пам'яток культурної спадщини та елементів нематеріальної культурної спадщини	<ul style="list-style-type: none">- розбудова безпечної та безбар'єрної інфраструктури туристично-рекреаційної галузі;- ознакування об'єктів історико-культурної спадщини та природно-заповідного фонду відповідно до затвердженого візуального туристичного стилю.	- кількість відцифрованих історичних артефактів.
--	--	--

ІХ. АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ СТРАТЕГІЇ

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ

положень Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року
Державній стратегії регіонального розвитку України

Стратегічні та оперативні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 - 2027 роки	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах smart-спеціалізації	Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	Стратегічна ціль 4. Громада багатогітких культурних традицій та історичного надбання	Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій
Стратегічна ціль 1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	+	-	+	-	++	+	-	-	-	++	+	-	-	+	-	-	-	-
Оперативна ціль 1. Забезпечення інтегрованого розвитку територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь	+	-	+	-	++	+	-	-	-	++	+	-	-	+	-	-	-	-
Оперативна ціль 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах	+	-	-	+	++	+	-	-	++	-	++	++	++	++	++	++	++	++
Оперативна ціль 3. Соціальний захист ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	+	-	+	-	+	-	-	-	+	-	++	+	++	+	-	-	-	-
Стратегічна ціль 2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	++	++	+	+	++	++	++	++	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-

Стратегічні та оперативні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 - 2027 роки	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	Стратегічна ціль 4. Громада багатокіткових культурних традицій та історичного надбання	Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	
Оперативна ціль 1. Інфраструктура, стійка до безпекових, соціальних та економічних викликів	+	+	-	-	++	++	++	++	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Оперативна ціль 2. Сильна, спроможна та конкурентоспроможна регіональна економіка	++	++	++	++	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	++	++	++
Стратегічна ціль 3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-
Оперативна ціль 1. Розвиток інституційної спроможності органів публічної влади з урахування кращих практик ЄС	+	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	-	-
Оперативна ціль 2. Розвиток різних форм співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-

«++» - сильний зв'язок, «+» - опосередкований зв'язок

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021 - 2027 роки	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	Стратегічна ціль 4. Громада багатогранних культурних традицій та історичного надбання	Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій
Стратегічна ціль 2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення	+	-	-	+	++	-	-	-	++	-	++	++	++	-	++	+	+	-
Оперативна ціль 2.1 Якісна освіта для всіх	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	++	++	-	-	-	-	-	-
Оперативна ціль 2.2 Міцне здоров'я – шлях до стабілізації демографічної ситуації	-	-	-	-	++	-	-	-	++	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Оперативна ціль 2.3 Створення умов для підвищення добробуту населення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	++	++	++	-	++	+	+	-
Стратегічна ціль 3. Сталий розвиток усіх територій	++	++	++	+	++	++	++	++	-	-	++	++	-	++	-	++	++	++
Оперативна ціль 3.1 Впровадження інструментів ефективного адміністративного менеджменту	+	-	+	+	+	+	-	-	-	-	++	-	-	++	-	-	-	-
Оперативна ціль 3.2 Стимулювання економічної активності, насамперед в перспективних для відповідних територій сферах господарської діяльності	++	++	++	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Оперативна ціль 3.3 Розвиток логістичної та соціально-побутової інфраструктури територій	+	+	-	-	++	++	++	++	-	-	++	++	-	++	-	++	++	++

<p>Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021 - 2027 роки</p>	<p>Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації</p>	<p>Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності</p>	<p>Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу</p>	<p>Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій</p>	<p>Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля</p>	<p>Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>	<p>Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг</p>	<p>Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності</p>	<p>Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя</p>	<p>Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів</p>	<p>Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління</p>	<p>Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища</p>	<p>Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища</p>	<p>Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади</p>	<p>Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики</p>	<p>Стратегічна ціль 4. Громада багатокітних культурних традицій та історичного надбання</p>	<p>Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини</p>	<p>Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій</p>
<p>Стратегічна ціль 4. Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури</p>	-	-	-	-	++	+	-	-	-	++	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>Оперативна ціль 4.1 Розвиток екомережі та збереження біорізноманіття</p>	-	-	-	-	++	-	-	-	-	++	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>Оперативна ціль 4.2 Зменшення екологічного навантаження на довкілля</p>	-	-	-	-	++	+	-	-	-	++	-	-	-	-	-	-	-	-

«++» - сильний зв'язок, «+» - опосередкований зв'язок

АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ
положень Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року
Цілям сталого розвитку України на період до 2030 року

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життя/діяльності та чистого довкілля	Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	Стратегічна ціль 4. Громада багатокітких культурних традицій та історичного надбання	Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій
Подолання бідності	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства	++	++	+	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці	-	-	-	-	++	+	+	-	++	+	+	-	+	-	+	-	-	-
Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх	+	-	-	+	-	-	-	-	-	++	++	++	+	+	+	-	-	-
Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат	+	-	+	+	+	-	-	-	+	-	++	+	+	++	+	-	-	-
Забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією	+	+	-	+	++	++	+	-	+	++	-	-	-	-	-	+	-	+

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах smart-спеціалізації	Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	Стратегічна ціль 4. Громада багатокіткових культурних традицій та історичного надбання	Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій
Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх	++	++	+	++	++	++	++	-	+	++	-	-	-	-	-	-	-	-
Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх	++	++	++	++	-	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	+	-	+
Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям	++	++	+	++	++	++	++	+	-	-	+	+	-	+	-	+	-	+
Скорочення нерівності	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів	-	-	-	-	++	++	++	++	+	++	+	+	+	-	-	+	-	+
Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва	+	+	+	+	++	+	+	-	-	++	-	-	-	-	-	-	-	-
Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками	+	+	-	+	++	+	+	-	+	++	-	-	-	-	-	+	-	+
Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року	Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	Стратегічна ціль 4. Громада багатокітких культурних традицій та історичного надбання	Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій		
Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття	+	+	-	+	++	-	+	-	-	++	-	-	-	-	-	+	-	-	+	
Сприяння побудові миролобного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях	+	-	-	+	-	-	-	-	-	-	++	+	-	++	-	-	-	-	-	-
Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку	++	+	++	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

«++» - сильний зв'язок, «+» - опосередкований зв'язок

Х. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії-2030 здійснюється за рахунок:

- коштів державного бюджету, в тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевому бюджету;
- коштів місцевого бюджету;
- коштів, що надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- коштів інвесторів, у тому числі на умовах державно-приватного партнерства, власних коштів підприємств;
- інших джерел, не заборонених законодавством.

XI. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Результативність Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади передбачається здійсненням моніторингу досягнення цілей шляхом порівняння базових значень показників результативності з їх фактично отриманими проміжними значеннями. Облік, збір, аналіз та узагальнення інформації щодо реалізації проєктів місцевого розвитку проводиться з метою відстеження та дослідження динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до визначених стратегічних, оперативних цілей та завдань до них.

Моніторинг Стратегії-2030 здійснюється щороку порівнянням базових та фактичних значень показників та відображається у звіті, який оприлюднюється на офіційному вебсайті Кропивницької міської ради, за формою Звіту про результати проведення моніторингу реалізації Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року. Показники результативності можуть бути доповнені індикаторами, визначеними оперативними цілями та відповідними завданнями до них, у тому числі екологічними індикаторами та індикаторами здоров'я населення, кількість та сутність яких може бути розширена або звужена для врахування окремих проєктів та завдань.

Звіт про моніторинг результативності Стратегії-2030 подається в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду на розгляд відповідної ради. Результати моніторингу мають бути у відкритому та безперешкодному доступі для органів влади та громадськості. Моніторинг використовується для:

- порівняння базових і фактичних індикаторів, що дає можливість отримати інформацію про ефективність реалізації Стратегії розвитку;
- отримання інформації, яка може бути використана для покращення майбутніх показників та їх нарощування або скорочення під час реалізації завдань;
- перевірки дотримання екологічних й інших вимог, встановлених відповідними нормативно-правовими актами;
- аналізу заходів, що передбачають запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків впливу на довкілля та здоров'я населення.

Оцінювання реалізації Стратегії-2030 проводиться після завершення строку дії документа на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, їх впливу на стан соціально-економічного та екологічно-збалансованого розвитку Кропивницької міської територіальної громади та інформації щодо сталості змін з метою прийняття необхідних управлінських рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить результати порівняння фактичних та базових значень показників; досягнення запланованих цілей; задоволення потреб різних груп заінтересованих осіб; наявних незапланованих змін та впливів; діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих); ефективності механізмів реалізації, ресурсних витрат, стійкості результатів Стратегії-2030.

Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії-2030) та зовнішнім (проводиться із залученням експертів). Заключний звіт щодо оцінювання реалізації Стратегії-2030 не пізніше трьох місяців після закінчення звітного періоду подається на розгляд відповідної ради та оприлюднюється на офіційному вебсайті Кропивницької міської територіальної громади та/або у місцевих засобах масової інформації.

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ

Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року

Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації

Оперативна ціль Стратегії-2030	Показник	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
Оперативна ціль 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	обсяг експорту товарів, млн. \$;				
	темпи зростання/зниження експорту товарів (до відповідного року), %				
	кількість зареєстрованих суб'єктів господарювання, одиниць				
	обсяг реалізованої промислової продукції млн.грн.				
	темп росту реалізованої промислової продукції, %				
	обсяг реалізованої інноваційної продукції, млн.грн.				
	кількість виробників крафтової продукції, одиниць				
	кількість створених нових робочих місць, одиниць				
	кількість індустріальних парків, внесених до Реєстру індустріальних (промислових) парків, одиниць				
Оперативна ціль 1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	кількість зареєстрованих суб'єктів МСП, одиниць				
	кількість об'єктів інфраструктури з підтримки розвитку підприємництва, одиниць				
	обсяг експорту товарів суб'єктів МСП, млн. \$				
	обсяг капітальних інвестицій в економіку громади, млн.грн.				
	обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку громади, млн.грн.				
	кількість проведених заходів налагодження співпраці місцевої влади та бізнесу, одиниць				
	кількість створених об'єктів розвитку інвестиційної інфраструктури, зокрема залучення та супроводу інвесторів, одиниць				
	кількість підприємств, що отримали консультації з питань отримання грантів на розвиток власної справи, одиниць				
	кількість позитивно схвалених грантових заявок, одиниць				
	кількість проведених заходів для підприємств, одиниць				
	кількість працевлаштованих осіб за державними програмами підтримки, осіб.				
	кількість заходів, в яких взято участь для популяризації інвестиційного потенціалу громади та інвестиційного іміджу, одиниць				
	кількість осіб, що пройшли навчання з написання та подачі грантових заявок на отримання міжнародної технічної допомоги, осіб				
	обсяг фінансування за позитивно схваленими грантовими заявками, млн.грн.				
	кількість укладених договорів з іншими громадами, одиниць				

Оперативна ціль Стратегії-2030	Показник	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
	обсяги фінансування в рамках угод про співробітництво з іншими територіальними громадами, млн.грн.				
	кількість укладених угод про міжнародне територіальне співробітництво в окремих сферах, одиниць				
	обсяги фінансування в рамках угод про міжнародне територіальне співробітництво, млн.грн.				
	кількість угод про участь у об'єднаннях єврорегіонального співробітництва, європейських об'єднаннях територіального співробітництва тощо, осіб				
	кількість інформаційних супроводів, здійснених для потенційних інвесторів, одиниць				
	обсяги схваленого фінансування за грантовими заявками, млн.грн.				
	площа збудованих об'єктів житлового та нежитлового призначення комунальної власності, тис.м ² ;				
	площа збудованих об'єктів житлового та нежитлового призначення приватної власності, тис.м ² .				
	обсяг коштів державного фонду регіонального розвитку, млн.грн.				
Оперативна ціль 1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	кількість створених елементів інноваційної екосистеми громади у форматі різних форм об'єднань, одиниць				
	кількість укладених договорів про співробітництво із закладами різнорівневої освіти, одиниць				
	кількість наданих консультацій розвитку інноваційних стартапів, комерціалізації їх діяльності тощо, одиниць				
	кількість нових зареєстрованих суб'єктів господарювання, одиниць				
	обсяги інвестицій у розвиток стартап ідей, млн.грн.				
	кількість реалізованих інноваційних проєктів місцевого розвитку, одиниць				
	кількість суб'єктів господарювання, що впроваджують інновації та високі технології, одиниць				
	кількість проведених форумів, конференцій за участі науковців та представників бізнесу, одиниць				
кількість адаптованих освітніх програм відповідно до потреб місцевого ринку праці, одиниць					

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ

Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року

Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території	наявність оновленої містобудівної документації територіальної громади, одиниць				
	кількість об'єктів житлово-комунального господарства, на яких здійснені роботи з модернізації, капітального ремонту, одиниць				
	наявність місцевої програми розвитку житлового будівництва, одиниць				
	загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію, тис.м ²				
	кількість об'єктів житлово-комунального господарства, на яких здійснені роботи з реконструкції, одиниць/квартир/загальна площа квартир у будинку м ²				
	площа збудованих нових об'єктів житлового фонду, одиниць/квартир/ загальна площа об'єктів, м ² житлового фонду, м ²				
	кількість впроваджених проєктів ЕСКО-механізму, одиниць				
	обсяги скорочення витрат на оплату паливо-енергетичних та комунальних послуг у результаті впровадження енергосервісу, млн.грн.				
	протяжність побудованих мереж водопостачання та водовідведення, км				
	кількість жителів, що забезпечені доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, осіб				
	протяжність реконструйованих та модернізованих теплових мереж, км				
	кількість реконструйованих та модернізованих котельень, одиниць				
	кількість встановлених когенераційних установок, одиниць				
	кількість встановлених систем автоматизації та диспетчеризації котельень, одиниць				
	Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	обсяги зниження непродуктивних втрат теплової енергії на всіх етапах виробництва та транспортування, Гкал			
кількість жителів, забезпечених якісними послугами тепlopостачання, осіб					
протяжність відремонтованих доріг та будівництво нових доріг, км ²					
протяжність побудованих велосипедних доріжок, км ²					
кількість діючих енергоефективних світлоточок, одиниць					
кількість придбаних тягових підстанцій, одиниць					
кількість придбаних автобусів особливо великої пасажиромісткості, одиниць					
кількість придбаних автобусів великої пасажиромісткості, одиниць					
загальна пасажиромісткість автобусів, осіб					
кількість придбаних тролейбусів з автономним ходом, одиниць					
загальна пасажиромісткість тролейбусів, осіб					
кількість укладених угод з приватними перевізниками, одиниць					

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
	кількість діючих автобусних та тролейбусних маршрутів громадського транспорту, одиниць				
Оперативна ціль 2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	кількість відремонтованих (реконструйованих) об'єктів фонду захисних споруд, одиниць				
	кількість побудованих (облаштованих) нових об'єктів фонду захисних споруд, одиниць				
	кількість нових встановлених об'єктів оповіщення та інформування, од.				
	частка населення, яке забезпечене укриттями, %				
	частка автоматизованих систем централізованого оповіщення, на яких проведено технічну модернізацію, %				
	кількість об'єктів соціальної сфери, облаштованих системами протипожежного захисту, одиниць				
	кількість встановлених камер зовнішнього спостереження (придбаних за рахунок коштів бюджету громади), одиниць				
	кількість пожежно-рятувальних підрозділів, одиниць				
	кількість поліцейських офіцерів громади, осіб				
Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	потужність ліжкового фонду закладів охорони здоров'я, ліжка-місць;				
	кількість функціонуючих реабілітаційних відділень закладів охорони здоров'я, одиниць				
	потужність реабілітаційних відділень, ліжка-місць				
	рівень захворюваності дорослих на хвороби системи кровообігу на 100 тис. населення				
	рівень захворюваності злоякісними новоутвореннями на 100 тис. населення				
	рівень народжуваності на 1000 жителів				
	рівень смертності на 1000 жителів				
	укомплектованість лікарями, %				
	кількість закладів охорони здоров'я, на яких здійснені заходи енергоефективності, одиниць				
	потужність укриттів закладів охорони здоров'я, осіб				
	рівень охоплення імунопрофілактикою проти дифтерії, правця та кашлюку, %				
	рівень охоплення імунопрофілактикою проти кору, паротиту та краснухи, %				
	середня тривалість життя, років				
	кількість осіб, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб				
	кількість вразливих груп населення, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб				
	кількість спортивних та фізкультурно-оздоровчих об'єктів, що забезпечені інклюзивною інфраструктурою, одиниць				
	кількість спортивних секцій за видами спорту, одиниць				
	кількість дітей дошкільного та шкільного віку, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб				
	кількість призерів обласних, національних та міжнародних змагань за видами спорту, у тому числі серед осіб з інвалідністю, осіб				
	кількість ветеранів війни, що займаються спортом та фізичною культурою, осіб				
	кількість спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів, одиниць				
	кількість осіб, що беруть участь у спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходах, у тому числі вразливих категорій населення, осіб				

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
	кількість дітей дошкільного та шкільного віку, що беруть участь у спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходах, осіб				
	кількість заходів пропаганди та просування здорового способу життя, одиниць				
	кількість закладів фізичної культури, що надають послуги з реабілітації, одиниць				
	кількість осіб, що отримують послуги реабілітації, осіб				
Оперативна ціль 2.5. Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	обсяги захоронених відходів, т.				
	обсяги зелених відходів, що підлягають компостуванню, т.				
	кількість спеціально облаштованих майданчиків для збирання та сортування твердих побутових відходів, т.				
	обсяги вивезення побутових відходів на місця зберігання, т				
	обсяги відходів, що спрямовуються на повторне використання, рециклінг та відновлення, т				
	обсяг відходів, утворених внаслідок руйнувань, тис.т				
	протяжність зношених каналізаційних мереж, що потребують модернізації, капітального ремонту, км				
	протяжність мережі зливової каналізації, км				
	кількість (частка) домогосподарств, не охоплених системою каналізування, одиниць (%)				
	якість води у водних об'єктах (площинних, лінійних), клас				
	якість води у річці Інгул у межах міста Кропивницького, клас				
	протяжність цілісної безперервної мережі зелених і блакитних просторів, м				
	кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (від пересувних та стаціонарних джерел), т				
	обсяги скидів зворотних вод, т				
площа (частка) територій природно-заповідного фонду, га (%)					
площа зелених насаджень, га					
кількість оновленого фонду зелених насаджень, одиниць					

Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	кількість закладів різнорівневої освіти, культури та соціального захисту, одиниць				
	кількість дітей, охоплених послугами освіти, культури та соціального захисту, зокрема дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі окремо хлопчиків та дівчат, осіб				
	кількість кваліфікованих працівників закладів освіти, культури та соціального захисту, шт. од				
	кількість працівників закладів освіти, культури, соціального захисту, що пройшли курси підвищення кваліфікації, осіб				
	частка здобувачів повної загальної освіти, які склали національний мультипредметний тест/зовнішнє незалежне оцінювання з української мови і не подолали поріг «склав/не склав», %				
	частка здобувачів повної загальної освіти, які склали національний мультипредметний тест/зовнішнє незалежне оцінювання з математики і не подолали поріг «склав/не склав», %				
	частка охоплення дітей віком п'ять років закладами дошкільної освіти, %				
	частка дітей, які долучились до інклюзивної освіти, у загальній кількості дітей, які мають певні порушення функціонування, %				
	кількість освітніх, культурних, соціальних закладів, обладнаних для маломобільних осіб, у тому числі безбар'єрним доступом, одиниць				
	кількість освітніх, культурних, соціальних закладів, забезпечених безперебійним відкритим Wi-Fi доступом, одиниць				
	потужність місць колективного захисту (укриттів) при освітніх, культурних та соціальних закладах, осіб				
	кількість харчоблоків та їдалень, забезпечених відповідно до норм системи HACCP, одиниць				
	кількість закладів, обладнаних системами відеоспостереження та пропуску, одиниць				
	кількість впроваджених освітніх програм в рамках впровадження дуальної форми освіти, одиниць				
	кількість здобувачів освіти за дуальною формою, у тому числі з урахуванням гендерного підходу, осіб				
кількість укладених договорів із суб'єктами господарювання щодо стажування, одиниць					

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
	кількість осіб, що проходять стажування в рамках дуальної форми освіти, осіб				
	кількість молоді, задіяної у соціально-культурному житті громади, зокрема відвідування гуртків, дозвілєвих груп тощо, осіб				
	кількість гуртків та секцій для задоволення соціально-культурних потреб молоді, одиниць				
	кількість осіб, що входять до складу молодіжної ради, осіб				
	кількість молоді, залученої до науково-дослідницької діяльності, інноваційних проєктів тощо, осіб				
	кількість центрів (просторів), у тому числі молодіжних, для самореалізації жителів, одиниць				
	кількість проведених культурно-масових заходів (подій, фестивалів, виставок, концертів тощо), одиниць				
	кількість закладів культури, одиниць				
	обсяг книжкового фонду мережі бібліотек, примірників				
	кількість осіб, що відвідують бібліотеки, осіб				
	забезпеченість комп'ютерною технікою закладів культури, зокрема бібліотек, одиниць				
	кількість закладів культури, зокрема бібліотек, з відкритим доступом до мережі інтернет, одиниць				
	кількість проведених заходів, направлених на розвиток та посилення національної і громадянської ідентичності, одиниць				
	кількість проведених заходів, направлених на зміцнення соціальної згуртованості, одиниць				
	кількість жителів, що беруть участь у заходах з посилення національної і громадянської ідентичності, зміцнення соціальної згуртованості, осіб.				
Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	кількість закладів соціального захисту, що надають соціальні послуги, одиниць				
	кількість осіб, що отримують соціальні послуги, осіб				
	кількість створених центрів життєстійкості, одиниць				
	кількість дітей, що перебувають у патронатних сім'ях, осіб				
	кількість проведених інформаційно-роз'яснювальних заходів щодо соціальної, психологічної допомоги і психоемоційної підтримки, одиниць				
	кількість військовослужбовців, що отримують різні види допомоги, у тому числі фінансової, на лікування та реабілітацію, осіб				
	кількість ветеранів війни та демобілізованих, що охоплені послугою супроводу, осіб				
	кількість створених центрів підтримки ветеранів війни, одиниць				
	кількість осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких установлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, що отримують соціальні послуги, осіб				

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
	кількість помічників ветеранів та кількість ветеранів, що отримують послуги супроводу, осіб				
Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	кількість оцифрованих паперових документів та створених цифрових баз даних, одиниць				
	кількість розроблених освітніх курсів цифрової грамотності та цифрових навичок, одиниць				
	кількість осіб, що пройшли навчання з цифрової грамотності та цифрових навичок, осіб				
	кількість впроваджених нових сучасних цифрових сервісів у муніципальному управлінні, одиниць				
	кількість удосконалених веб-сайтів виконавчих органів та комунальних підприємств, одиниць				
	кількість відвідувань веб-сайтів виконавчих органів та комунальних підприємств, осіб				
	кількість інструментів локальної електронної демократії, одиниць				
	кількість користувачів інструментів локальної електронної демократії, осіб				
	кількість осіб, що беруть участь у заходах розвитку інститутів громадянського суспільства, осіб				
	кількість інформаційних шарів геоінформаційного порталу громади, одиниць				
	кількість об'єктів інфраструктури усіх сфер життєдіяльності, що занесені у базу даних геоінформаційної системи, одиниць				
	кількість відвідувачів та користувачів геоінформаційної системи, осіб				
	кількість наданих адміністративних й інших публічних послуг, одиниць				
	кількість наданих електронних адміністративних й інших публічних послуг, одиниць				
індекс цифрової трансформації громади, одиниць					
Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики	частка жінок та чоловіків у сферах демографічного розвитку, зайнятості, оплаті праці, плануванні соціально-економічного та культурного розвитку тощо, %				
	частка жінок та чоловіків у публічному управлінні, %				
	кількість заходів з посилення гендерної чутливості та гендерної рівності, одиниць				
	кількість розроблених освітніх програм з питань гендерної чутливості та гендерної рівності, одиниць				
	кількість осіб, що пройшли навчання з питань гендерної чутливості та гендерної рівності, осіб				

Стратегічна ціль 4. Громада багатівікових культурних традицій та історичного надбання

Ціль Стратегії-2030	Назва показника моніторингу	Базове значення за 2023 рік	Проміжне значення за 2027 рік	Цільове значення за 2030 рік	Джерело даних
Оперативна ціль 4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	кількість відреставрованих та відновлених пам'яток культурної спадщини, одиниць				
	кількість пам'яток з розробленою обліковою документацією, одиниць				
	кількість пам'яток місцевого значення, внесених до державного реєстру, одиниць				
	кількість нових елементів нематеріальної культурної спадщини, внесених до державного переліку, одиниць				
	кількість місцевих суб'єктів креативного бізнесу громади, одиниць				
	кількість місцевих виробників крафтової продукції, одиниць				
	кількість проведених фестивалів, ярмарок й інших активностей з метою просування місцевого креативного бізнесу, одиниць				
	частка креативних індустрій у загальному обсязі реалізованих товарів, послуг громади, %				
Оперативна ціль 4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	розроблено стратегічний документ державного планування, а саме стратегія розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади, одиниць				
	розроблено план заходів стратегії розвитку та дорожню карту їх реалізації, одиниць				
	кількість туристичних послуг, що надаються ТЩ громади, одиниць				
	обсяги надходжень туристичного збору у місцевий бюджет громади, млн.грн.				
	кількість встановлених позначок на об'єкти атракції, одиниць				
	кількість музейних закладів, що включені у туристичні маршрути, одиниць				

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування:

**"Стратегія розвитку Кропивницької
міської територіальної громади на період
до 2030 року**

та

**План заходів на 2025-2027 роки
з реалізації Стратегії розвитку
Кропивницької міської територіальної
громади на період до 2030 року"**

Розділ "Охорона навколишнього природного середовища"

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019-2022
juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

twitter @juliesdata

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

Кропивницький-2024

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Географ-геоеколог,
кандидат географічних
наук _____

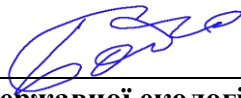
Купач Т.Г.

Геоеколог, менеджер природокористування,
кандидат географічних
наук _____

Корогода Н.П.

Керівник, спеціаліст із СЕО
та геоінформаційних
систем _____

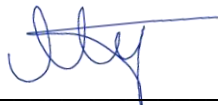

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із СЕО,
к.т.н. _____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	12
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	16
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	16
2.2 Викиди парникових газів	17
2.3 Водні ресурси	20
2.4 Атмосферне повітря	23
2.5 Радіаційний стан	25
2.6 Стан здоров'я мешканців	26
2.7 Земельні ресурси та ґрунти	30
2.8 Біорізноманіття	33
2.10 Землі лісового фонду	43
2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	43
2.12 Екомережа	43
2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади	45
2.14 Історико-культурні об'єкти	46
2.15 Поводження з відходами	51
2.16 TOWS аналіз	54
2.17 Основні екологічні проблеми території громади	57
2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	60
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	65
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	68
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП	69
Основні міжнародні та національні зобов'язання	69
Процедура ОВД	78
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	78
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	78
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	79
6.1 Атмосферне повітря	79
6.2 Клімат	80
6.3 Водні ресурси	82
6.4 Земельні ресурси	82
6.5 Відходи	83
6.6 Біорізноманіття	83
6.7 Природоохоронні території	84
6.8 Здоров'я населення	84
6.9 Історико-культурна спадщина	84
6.10 Транскордонний вплив	85

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	89
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНОВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	270
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	92
8.2 Використані інструменти та методи	92
8.3 Планувальні альтернативи	93
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	94
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	94
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	95
Вибір екологічних показників	95
Індикатори моніторингу	95
Збір статистичних даних	102
Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	102
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	102
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	102

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування	
ДСТУ	Державний стандарт України	
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми	
ОДА	Обласна державна адміністрація	
ТГ	Територіальна громада	
ПЗФ	Природно-заповідний фонд	
Стратегія	Ця Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року та План заходів на 2025 – 2027 роки з реалізації стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року	
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь	про
стан	навколишнього природного середовища в Кіровоградській області ¹	
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування	
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку	

¹ <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stand-navkolynshnogo-seredovysshha-v-ukrayini/>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Виконавчий комітет Кропивницької міської ради, вулиця Велика Перспективна, 41, Кропивницький, Кіровоградська область, 25000, 0522 247 374, e-mail: kmmr.gov.ua.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП “Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року” — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ’ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні стратегічні, оперативні цілі та заходи, які планується реалізувати в межах Стратегії.

Таблиця 1.1

Цілі, завдання та заходи "Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року"

<i>Стратегічні цілі</i>	<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання/очікувані результати</i>
1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	1.1. Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	<i>1.1.1 Сприяння створенню нових та розширенню діючих підприємств з високою часткою доданої вартості, у тому числі розвитку діяльності виробників крафтової та локальної продукції</i>
		<i>1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку</i>
		<i>1.1.3 Створення кластерів різної спеціалізації у галузях з високим економічним потенціалом</i>
		<i>1.1.4 Сприяння ефективному розвитку інфраструктури поліфункціональних транспортно-логістичних хабів</i>
		<i>1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі</i>
	1.2. Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	<i>1.2.1 Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, у тому числі соціального підприємництва, та стимулювання експорторієнтованості</i>
		<i>1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки</i>

		<p>1.2.3 Впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення</p>
		<p>1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва</p>
		<p>1.2.5 Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проєктів розвитку</p>
		<p>1.2.6 Розбудова усіх форм партнерств, у тому числі розвиток міжнародного територіального співробітництва та співробітництва територіальних громад</p>
		<p>1.2.7 Розвиток інституційної спроможності органу місцевого самоврядування у сфері стратегічного планування, проєктного менеджменту, цифровізації</p>
		<p>1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо</p>
		<p>1.2.9 Створення та забезпечення ефективної діяльності Агенції розвитку громади</p>
	<p>1.3. Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій</p>	<p>1.3.1 Сприяння розбудові та розвитку інфраструктури інноваційної екосистеми, зокрема технологічних парків, наукових парків, цифрових хабів тощо</p>
		<p>1.3.2 Підтримка реалізації економічних проєктів, у тому числі інноваційних, у ключових секторах економіки на принципах екологічної та цифрової трансформації з урахуванням факторів безпеки</p>
		<p>1.3.3 Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів відповідно до потреб пріоритетних галузей економіки</p>
<p>2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля</p>	<p>2.1. Інфраструктурний розвиток території</p>	<p>2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з урахуванням розвитку безпекової інфраструктури</p>
		<p>2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності</p>

	<p>2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості</p> <p>2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж теплопостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії</p> <p>2.1.5 Розбудова системи розподіленої енергогенерації з використанням альтернативних джерел енергії</p> <p>2.1.6 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії; удосконалення системи енергетичного менеджменту</p> <p>2.1.7 Створення фізичного безбар'єрного простору та облаштування об'єктів фізичного оточення доступністю для всіх груп населення</p> <p>2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді</p> <p>2.1.9 Відновлення інфраструктури, зокрема критичної та соціальної, об'єктів житлового та громадського призначення, з метою ліквідації негативних наслідків збройної агресії</p>
<p>2.2. Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг</p>	<p>2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності</p>
	<p>2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення</p>
	<p>2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення</p>
<p>2.3. Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності</p>	<p>2.3.1 Збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту; розвиток системи оповіщення та інформування</p>
	<p>2.3.2 Створення та забезпечення функціонування центрів безпеки, у тому числі пожежно-рятувальних підрозділів</p>
	<p>2.3.3 Сприяння створенню безпечових умов шляхом реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади»</p>

	<p>2.4. Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя</p>	<p>2.4.1 Розвиток та модернізація мережі кластерних та надкластерних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу</p> <p>2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення</p> <p>2.4.3 Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я</p> <p>2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури</p> <p>2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення</p>
	<p>2.5. Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів</p>	<p>2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами</p> <p>2.5.2 Впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод</p> <p>2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури</p> <p>2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду</p>
<p>3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління</p>	<p>3.1. Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища</p>	<p>3.1.1 Формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та соціального захисту; забезпечення якості надання послуг</p> <p>3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності</p> <p>3.1.3 Сприяння здобуттю професійної підготовки за дуальною формою здобуття освіти</p> <p>3.1.4 Створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя</p>

		<p>3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості</p>
		<p>3.1.6 Створення нових моделей та забезпечення ефективного функціонування закладів культури, зокрема публічних бібліотек; цифровізація їх діяльності</p>
		<p>3.1.7 Впровадження заходів з утвердження української національної і громадянської ідентичності та зміцнення соціальної згуртованості населення</p>
	<p>3.2. Соціальний захист та формування інклюзивного середовища</p>	<p>3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації</p>
		<p>3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення</p>
		<p>3.2.3 Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України</p>
	<p>3.3. Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади</p>	<p>3.3.1 Розвиток інфраструктури електронних комунікацій, у тому числі доступу до високошвидкісного інтернету; забезпечення незалежності функціонування цифрової мережі</p>
		<p>3.3.2 Розширення та удосконалення інструментів цифрового управління; створення умов для розвитку цифрових компетенцій</p>
		<p>3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів</p>
		<p>3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи</p>

		3.3.5 Забезпечення, розширення та удосконалення надання адміністративних й інших публічних послуг з урахуванням потреб усіх категорій населення, у тому числі для жителів віддалених районів
	3.4. Впровадження принципів гендерної політики	3.4.1 Розробка гендерного профілю (гендерного паспорту) громади
		3.4.2 Забезпечення застосування гендерного підходу у процесах формування і впровадження місцевої політики
		3.4.3 Підвищення рівня кваліфікації усіх зацікавлених сторін у питаннях реалізації гендерної політики
4. Громада багатівікових культурних традицій та історичного надбання	4.1. Збереження історичної та культурної спадщини	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини
		4.1.2 Розвиток креативних ініціатив та індустрій, у тому числі локальних історико-культурних традицій та ремесел
	4.2. Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	4.2.1 Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади
		4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
		4.2.3 Створення умов ефективного використання економічного потенціалу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, пам'яток культурної спадщини та елементів нематеріальної культурної спадщини

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче [1]. У таблиці 1.2. наведено положення про узгодженість ДДП із цілями Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки. Зауважимо, що визначені у Стратегії завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх вплив на довкілля має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі: при визначенні конкретних очікуваних результатів від провадження рішень ДДП та їх характеристик.

Таблиця 1.2.

Узгодженість основних положень ДДП із стратегічними цілями Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки

	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки
--	---

Мета ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	++	+	++	0
2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	0	++	++	++
3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	0	++	++	0
4. Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання	0	+	++	0
Мета ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки			

[1] Примітка. “+” - узгоджені частково, “++” - повністю узгоджені, “-” - є суперечності, “0” - нейтральний взаємозв'язок.

Роз'яснення до Стратегічних цілей Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Конкурентоспроможна інноваційно-спрямована економіка, яка розвивається на засадах смарт-спеціалізації" полягає у створенні оптимальних умов для повного використання і нарощування наявного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення" передбачає виконання завдань і здійснення заходів щодо стабілізації демографічної ситуації в області, забезпеченні рівного доступу до якісної освіти, послуг охорони здоров'я незалежно від місця проживання людей, підвищення матеріального добробуту населення.

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Сталий розвиток усіх територій" передбачає реалізацію комплексу заходів і проектів, спрямованих на усунення диспропорцій у розвитку населених пунктів у сільській і міській місцевості, розвитку соціально-дорожньої інфраструктури, модернізації житлово-комунального господарства і розвиток житлового будівництва.

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4. "Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури" визначає завдання і проекти щодо охорони навколишнього природного середовища, формуванню екологічної інфраструктури в області.

Таблиця 1.3

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Мета ДДП	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки		
	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3

1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	+	++	+
2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	++	++	0
3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	+	0	+
4. Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання	0	0	0
Мета ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3
	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки		

Роз'яснення до Стратегічних цілей Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах".

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів".

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Розбудова ефективного багаторівневого врядування".

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4
Узгодженість ДДП із стратегічними цілями державної екологічної політики ^[1]

Мета ДДП	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	+	+	0	0	0
2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	+	+	+	++	+

3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	0	0	0	0	0
4.Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання	0	0	+	0	+
Мета ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
	Цілі Стратегії <u>державної екологічної політики України на період до 2030 року</u>				

**Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

“Ціль 1.” - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

“Ціль 2” - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

“Ціль 3” - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

“Ціль 4” - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

“Ціль 5” - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку[2] наведена в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5.
Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Мета ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	+	++	0	+	+	+	++	++	++	+	0	+	+	0	+	+	++
2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	0	+	++	0	+	++	++	0	++	0	++	++	++	0	++	0	0

3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	0	0	+	++	++	0	0	+	+	0	+	0	0	0	0	++	0
4. Громада багатотисячних культурних традицій та історичного надбання	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	+	0	+	0	+	0	0
Мета ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

[1] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

[2] <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

Географічно Кропивницька міська територіальна громада розташована у центральній частині Кіровоградської області, а також України. За агрокліматичним зонуванням територія громади розташована у зоні помірно-континентального клімату з гідротермічним коефіцієнтом від 0,7 до 1,0, що свідчить про посушливий або слабо посушливий клімат зі сприятливою та помірно комфортною біокліматикою з добре вираженими порами року. За даними багаторічних досліджень Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС, що наведено в регіональній доповіді[1] та Екологічному паспорті Кіровоградської області[2], клімат на території Кропивницької міської територіальної громади ради — знаходиться в області помірно - континентального, недостатньо вологого, з добре вираженими порами року клімату. Середньорічна кількість опадів становить 499 - 582 мм. Максимальна кількість їх впливає у теплий період року (близько 70%). Річна кількість опадів на півночі 420-470 мм, на півдні - 400-430 мм. Річна кількість опадів в Кіровоградській області скала 515,7 мм. Найбільше опадів випало у липні - 102,4 мм, а найменше в жовтні 21,4 мм.

Вся територія області перебуває під дією західного перенесення повітряних мас помірних широт. Лісостепова частина області зазнає впливу вологих повітряних мас з Атлантичного океану, а степова перебуває під впливом континентальних повітряних мас зі сходу. Північно-західна частина та північна частина області лежить у недостатньо вологій, але теплій агрокліматичній зоні, південна і східна - у посушливій і дуже теплій. Середньорічна відносна вологість повітря становить 73-76 відсотків. Звичайно сніговий покрив встановлюється в третій декаді листопада, а сходить у другій декаді березня. Максимальна висота снігового покриву в полі сягала 33-51 см. Максимальне промерзання ґрунту досягає 98-144 см.

На території області переважають північно-східні та північно-західні вітри, у травні різко збільшується кількість східних вітрів.

Клімату властиві і небезпечні явища погоди, такі як сильні зливи, град, ожеледиці, пилові бурі тощо. Нерідким явищем у степовій зоні є пилові або чорні бурі та суховії, які завдають великих збитків господарству зменшеннями або повною загибеллю урожаю [3].

Населені пункти, такі як Кропивницький характеризуються наявністю великих площ штучних поверхонь з високою теплопровідністю і теплоємністю і низькою вологоємністю. Внаслідок цього, а також значного забруднення атмосфери, в населеному пункті змінюються такі кліматичні показники: підвищується температура, зменшується відносна вологість, збільшується кількість опадів, зменшується швидкість вітру, тощо.

Нижче подано інформацію щодо основних погодних характеристик за даними метеостанції Кропивницький[4].

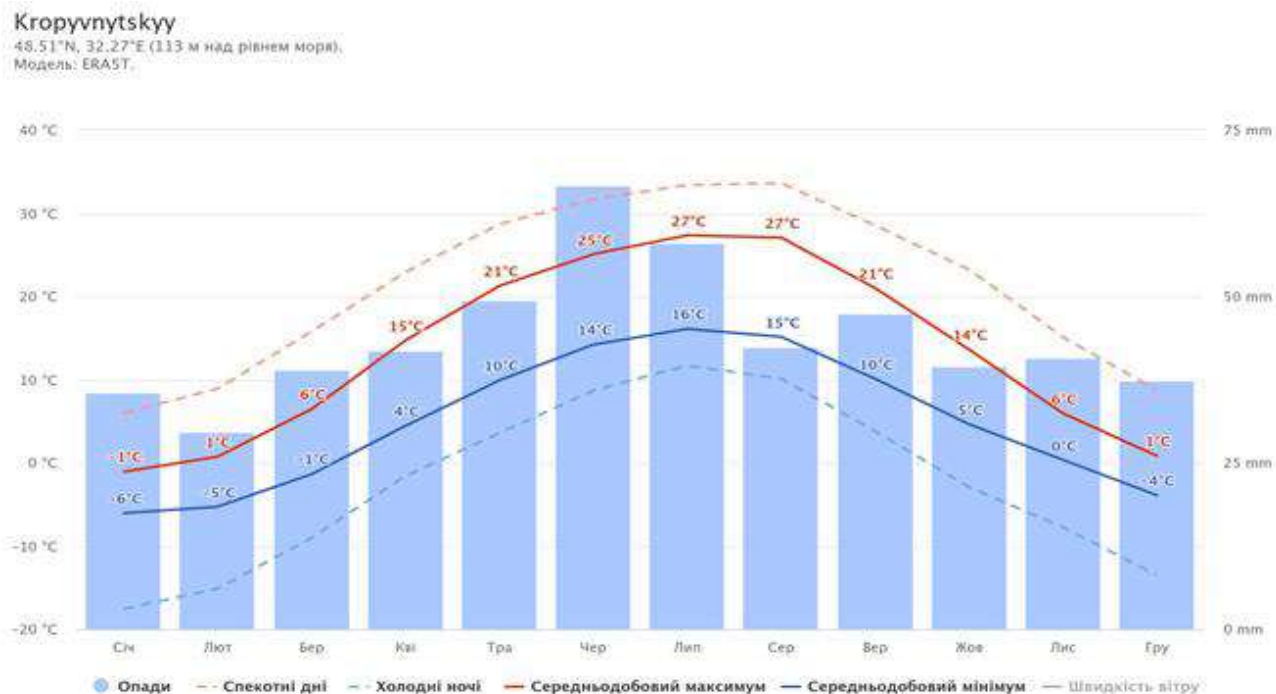

Рис.2.1. Середні температури та опади^[4].

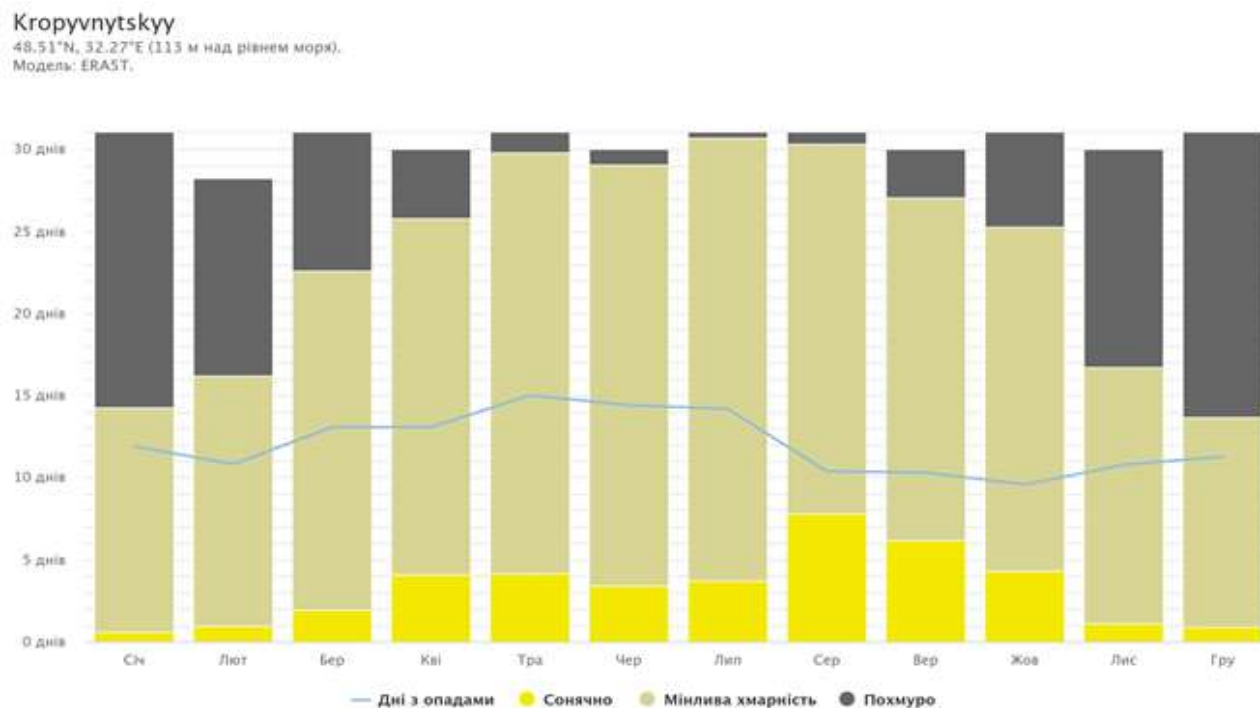

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів^[4].

Кропивнятський

48.51°N, 32.27°E (113 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

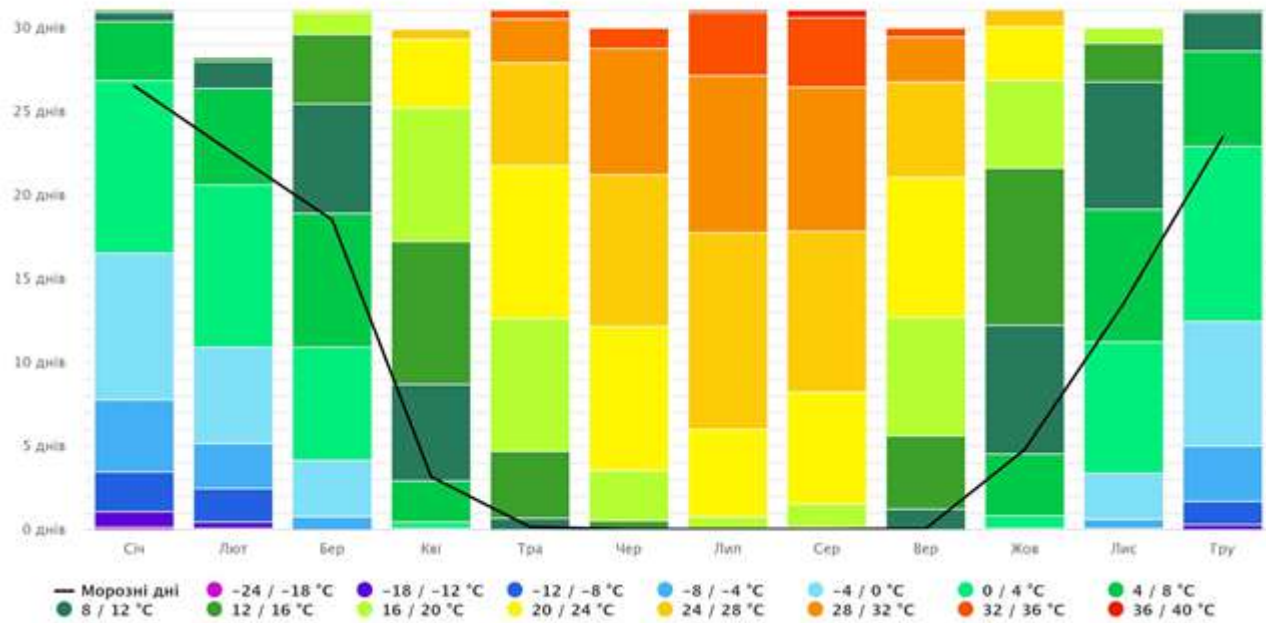

Рис.2.3. Максимальні температури^[4].

Кропивнятський

48.51°N, 32.27°E (113 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

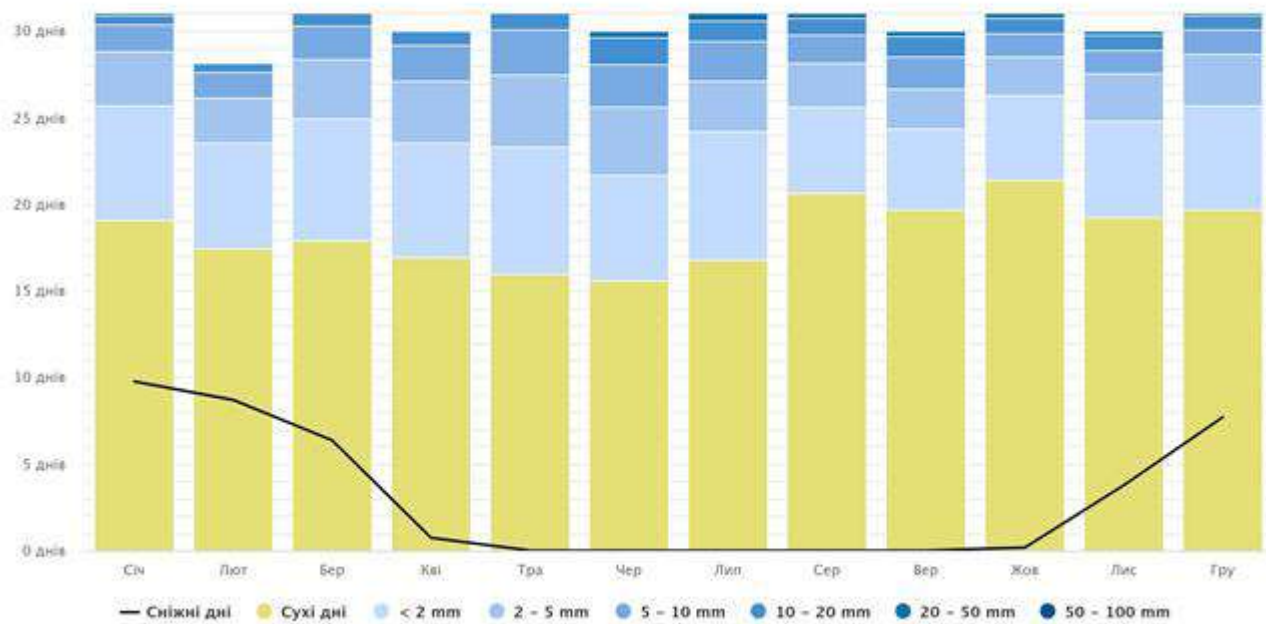

Рис.2.4. Кількість опадів^[4].

Кропуньський

48.51°N, 32.27°E (113 м над рівнем моря).
Модель: ERA5.

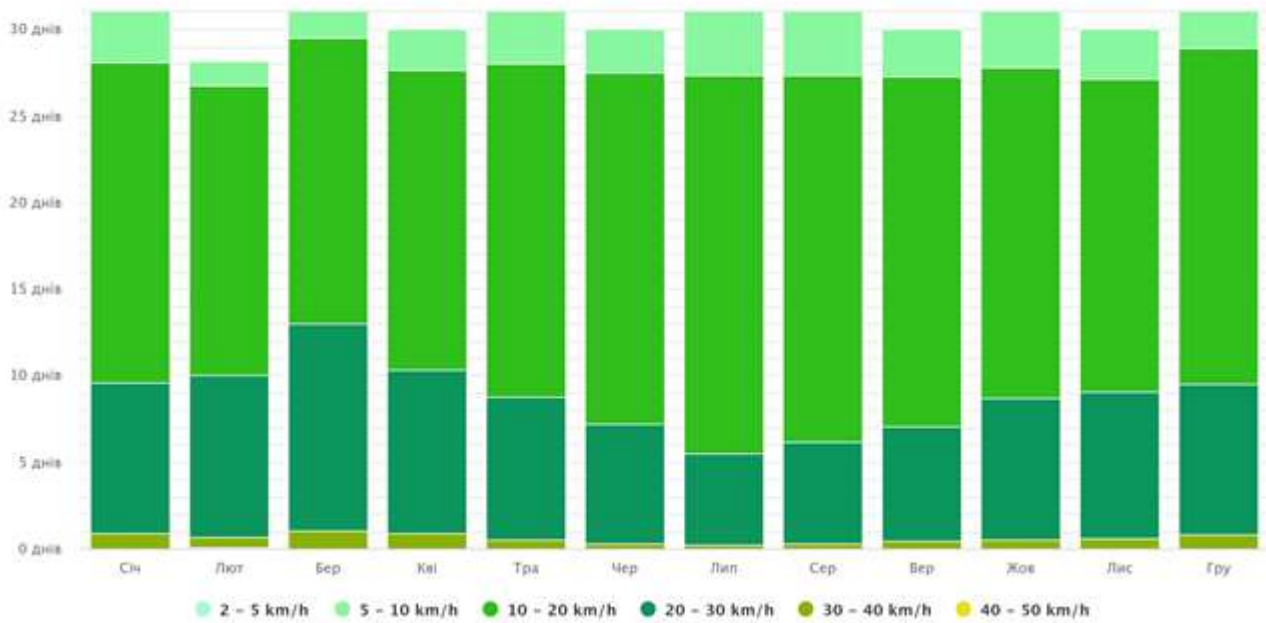

Рис.2.5. Швидкість вітру^[4].

Кропуньський

48.51°N, 32.27°E (113 м над рівнем моря).
Модель: ERA5.

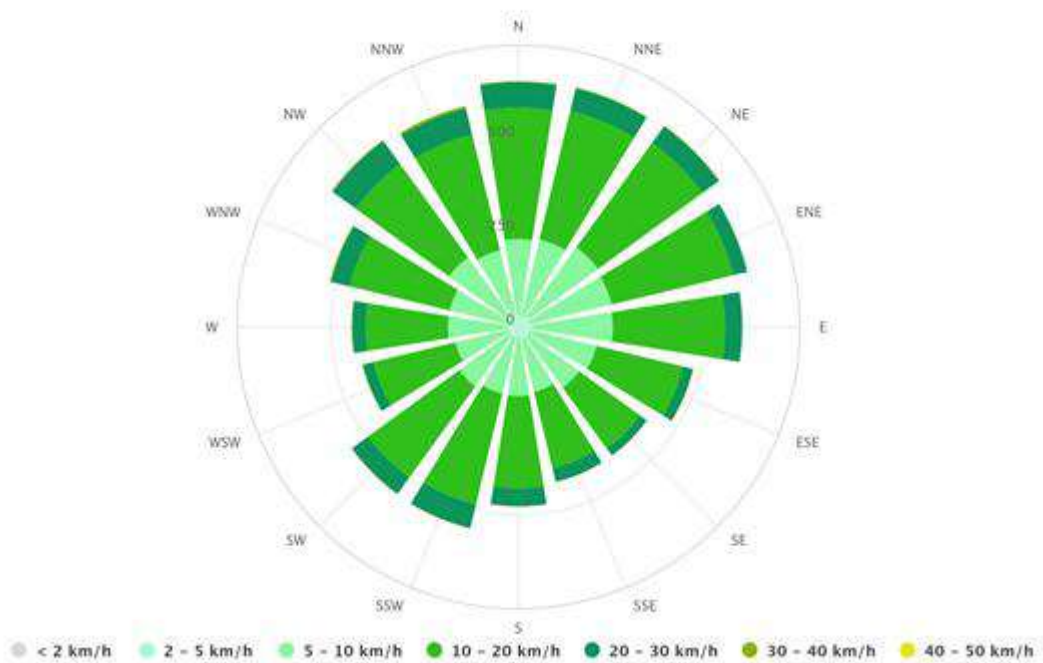

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів^[4].

2.7.

Зведена інформація середньорічних показників погоди міститься на рисунку

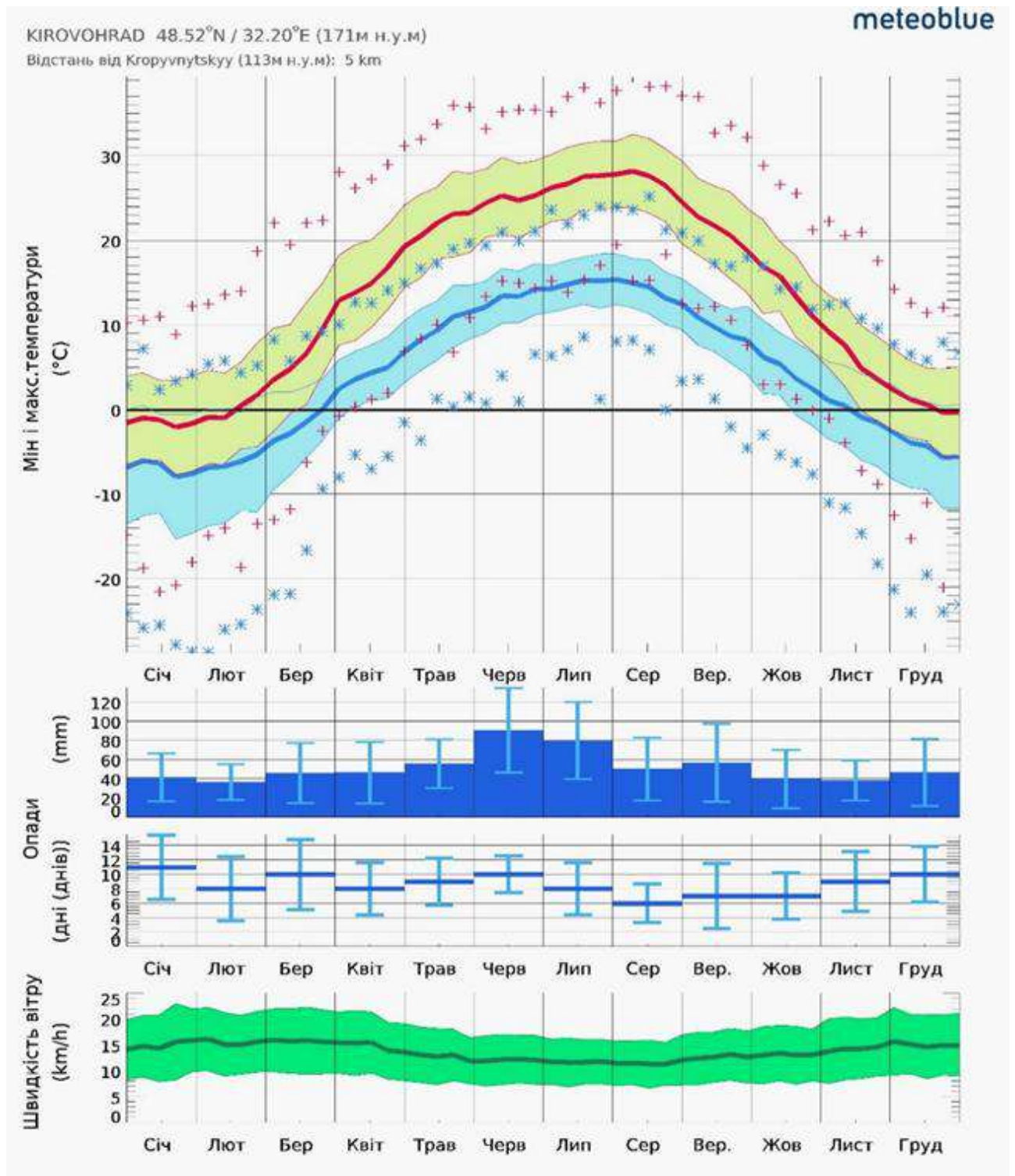

Рис.2.7. Розподіл основних метеопказників по станції Кропивницький^[4].

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolnyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

[2] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

[3] <https://www.meteo.gov.ua/ua/>

[4] https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climateobserved/kropyvnytskyi_ukraine_705812

2.2. Стан атмосферного повітря

Техногенне навантаження забрудненості території Кропивницької міської територіальної громади високе за рахунок концентрації великої кількості промислових

підприємств, розташування головних транспортних магістралей, високої господарської освоєності земель, достатньої густоти населення, загального забруднення природного середовища та високої ураженості території антропогенними процесами.

Важливими показниками, які характеризують стан повітря в громаді, є обсяги викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, їхня динаміка. У табл. 2.1. наведено основні показники забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами за видами економічної діяльності Кропивницького району

Таблиця 2.1.

Основні показники забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами за видами економічної діяльності Кропивницького району*

Види економічної діяльності	2022			2023		
	Викиди, т	Вагова структура, %	Частка у загальних викидах області, %	Викиди, т	Вагова структура, %	Частка у загальних викидах області, %
сільське, лісове та рибне господарство	1 013,4	34,37	60,19	1 024,5	29,57	59,89
добувна промисловість та розроблення кар'єрів	55,7	1,89	6,87	95,7	2,76	9,33
переробна промисловість	1 488,5	50,48	28,86	929,1	55,67	50,82
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	186,6	6,33	67,49	209,0	6,03	69,09
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	15,5	0,53	57,20	32,2	0,93	69,10
транспорт, складське господарство	96,4	3,27	41,13	104,7	3,02	33,86
операції з нерухомим майном	0,6	0,02	5,77	0,8	0,02	6,02
професійна, наукова та технічна діяльність	2,3	0,08	100,00	2,8	0,08	100,00
державне управління й оборона	29,0	0,98	58,70	36,5	1,05	23,01
освіта	4,3	0,15	9,39	2,3	0,07	5,82
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	56,4	1,91	51,41	27,5	0,79	30,02
Всього	2 948,7		35,08	3 465,1		46,22

* на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області, Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році

Обсяги викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення в атмосферне повітря підприємствами, установами та організаціями визначаються шляхом проведення інвентаризації стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, видів та обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, пилогазоочисним обладнанням на підприємствах – суб'єктах господарювання.

У цей час рівень забруднення атмосферного повітря є достатньо високим. За роки повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами значно виросли (на 17,5%). Найбільші викиди за результатами 2023 року спостерігались у переробній промисловості

(55,7%) та сільському, лісовому та рибному господарстві (29,6%). Враховуючи високу урбанізацію Кропивницької міської територіальної громади, щільність населення та концентрацію потужних промислових об'єктів, частка викидів Кропивницького району у загальному обсязі області досягає майже половини всіх викидів забруднюючих речовин (46,2%). По окремих галузях така вага є навіть більшою, зокрема в оптовій та роздрібній торгівлі (69,1%), постачанні електроенергії, газу, пари (69,0%), сільському, лісовому та рибному господарстві (59,9%), переробній промисловості (50,8%).

За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області динаміка викидів з 2020 року мала позитивну тенденцію до скорочення, хоча можна припустити, що таке зниження забруднення пов'язане із певним скороченням господарської діяльності: по-перше, під час карантинних обмежень розповсюдження коронавірусної інфекції COVID-19 у 2020 році та частково у 2021, а також під час повномасштабного вторгнення у 2022 році (рис.2.8, табл.2.2).

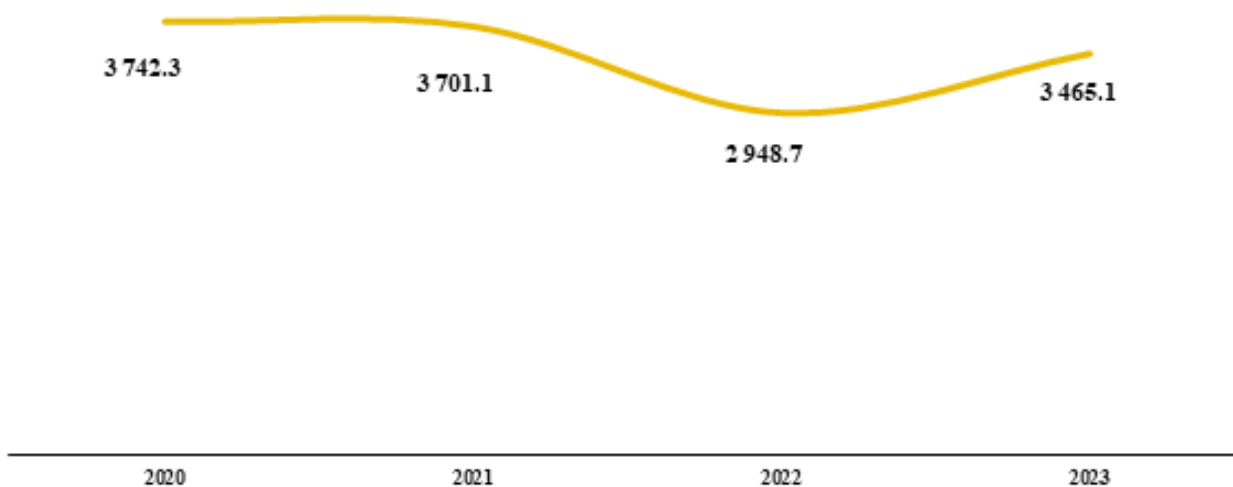

Рис.2.8. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферу Кропивницького району, т.

Таблиця 2.2.

Динаміка викидів забруднюючих речовин за одиничним показником

	Викиди від стаціонарних джерел			
	2020	2021	2022	2023
Викиди, т, у т.ч.	3 740,3	3 701,1	2 948,7	3 465,1
у розрахунку на 1 км ² , кг	38,5	38,1	30,3	35,6
у розрахунку на 1 особу, кг	0,87	0,86	0,9	0,81

За результатами 2023 року загальні обсяги викидів почали зростати, що відобразилось й на одиничних показниках, зокрема зросли викиди на 1 км² площі території до 35,6 кг та на одного жителя – до 0,81 кг. Вагова структура основних видів забруднюючих речовин включає суспендовані тверді частинки (28,6%), оксид вуглецю (25,8%), метан (18,8%), сполуки азоту (12,8%), діоксид та інші сполуки сірки (7,8%) й інші.

Найбільшим забруднювачем атмосферного повітря від пересувних джерел в громаді є автомобільний транспорт, у тому числі транзитний. За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області на основі даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами мала наступний вигляд: 2019 рік – 43,5 тис. т; 2020 рік – 38,5 тис. т; 2021 рік – 40,6 тис. т.

Серед основних забруднювачів атмосферного повітря на території громади здійснюють діяльність ТОВ «Кіровоградський завод будівельних матеріалів №1», ПрАТ «Кропивницький олійноекстракційний завод», ТОВ «Придніпровський

олійноекстракційний завод», ТОВ «ОЕЗ Градоля», ТОВ «Укрпромтара», ТОВ «Капро Ойл», КП «Теплоенергетик», ТОВ «Фалькон Агро Груп», ТОВ «Кіровоградпостач».

Чинники забруднення повітря знаходяться у постійному динамічному стані та залежать від багатьох складових. Політика, спрямована на зниження викидів, має бути направлена на впровадження підприємствами та організаціями заходів з екологізації виробництва завдяки удосконаленню та оновленню технологічних процесів, машин і устаткування, модернізації існуючих та застосуванню інноваційних методів виробничого процесу, впровадженню сучасних інноваційних технологій очищення та новітнього сучасного ефективного пилогазоочисного устаткування тощо.

2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)

Парникові гази (метан, діоксид вуглецю, водяна пара), що утворюються внаслідок антропогенної діяльності, спричиняють посилення парникового ефекту.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Кіровоградській області[1], Кіровоградська область має потужно розвинений промисловий потенціал, що зумовлює значне техногенне навантаження на навколишнє середовище. Основними забруднювачами довкілля області є підприємства, що здійснюють виробництво металів (3639,6 т), виробництво олії і тваринних жирів (1293,8 т), та підприємства, які займаються розведенням свиней (1099,3 т).

За даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, у 2022 році у повітряний басейн області надійшло від стаціонарних джерел викидів підприємств та організацій 8,4 тис. т забруднюючих речовин (у тому числі й парникових газів), що на 2,7 тис. т менше, ніж у 2021 році. (рис.2.8.) Втім, не зважаючи на тенденцію поступового зниження загальної кількості забруднюючих речовин, відзначимо, що основні парникові гази, зокрема викиди метану, що є чи не найагресивнішим парниковим газом та надходить в атмосферне повітря від розведення великої рогатої худоби можуть навіть суттєво зростати, адже дана галузь показує зростання за всіма видами забруднювачів повітря - 380,9% у відношенні до 2021 року.

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Газоочисне обладнання підприємств вловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення.

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

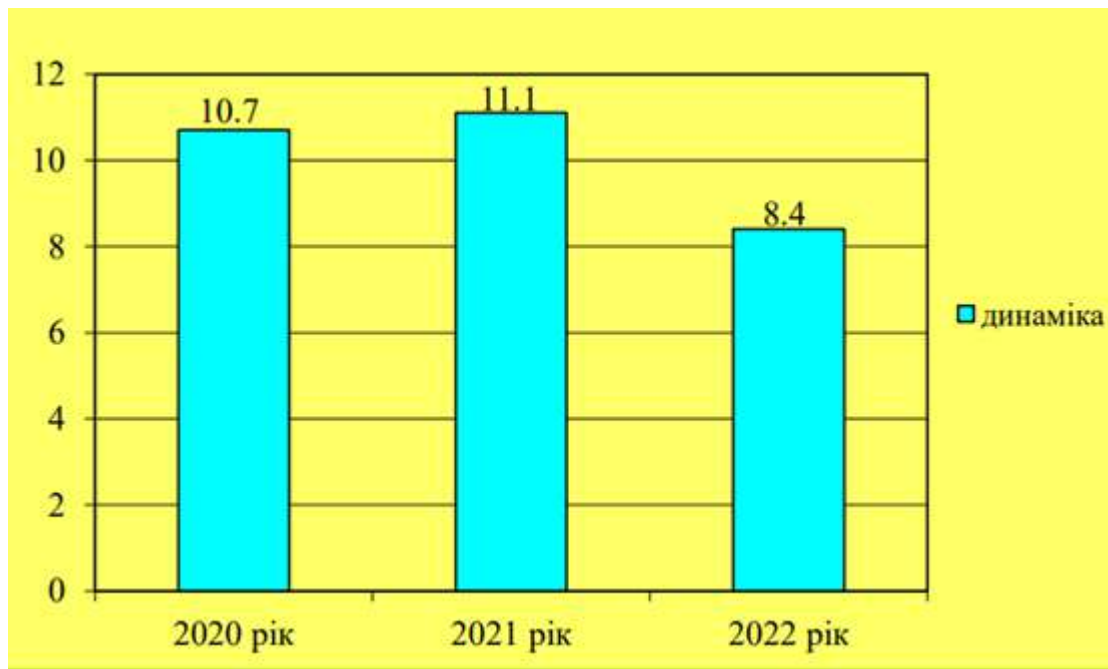

Рис.2.9. Динаміка викидів забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис.тон

Забруднення атмосферного повітря парниковими газами, на території Кіровоградської області загалом також може відбуватися від неорганізованих джерел. Провідними серед них є пожежі зокрема такі, що утворюються внаслідок недбалого господарювання та такі, що утворюються внаслідок військової агресії РФ. З початку повномасштабного вторгнення всі області України, зокрема й Кіровоградська, постійно знаходиться під обстрілами. Систематичні обстріли призводять до виникнення пожеж. Внаслідок влучання снарядів зокрема відбуваються загоряння сухої рослинності, що призводить до неорганізованого викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря. Крім того, під час вибухів всі речовини проходять повне окиснення, і продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу, основні з яких — вуглекислий газ та водяна пара — не є токсичними, і шкідливі тільки в контексті глобальних змін клімату, оскільки обидва є парниковими газами.

Прояви глобального потепління відчуються значно сильніше в середніх і високих широтах Північної півкулі (до яких належить територія України), ніж у інших регіонах планети. На рисунках нижче представлено зміни клімату для території МС Кропивницький за останні 40 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2021 рік з просторовою роздільною здатністю 30 км.

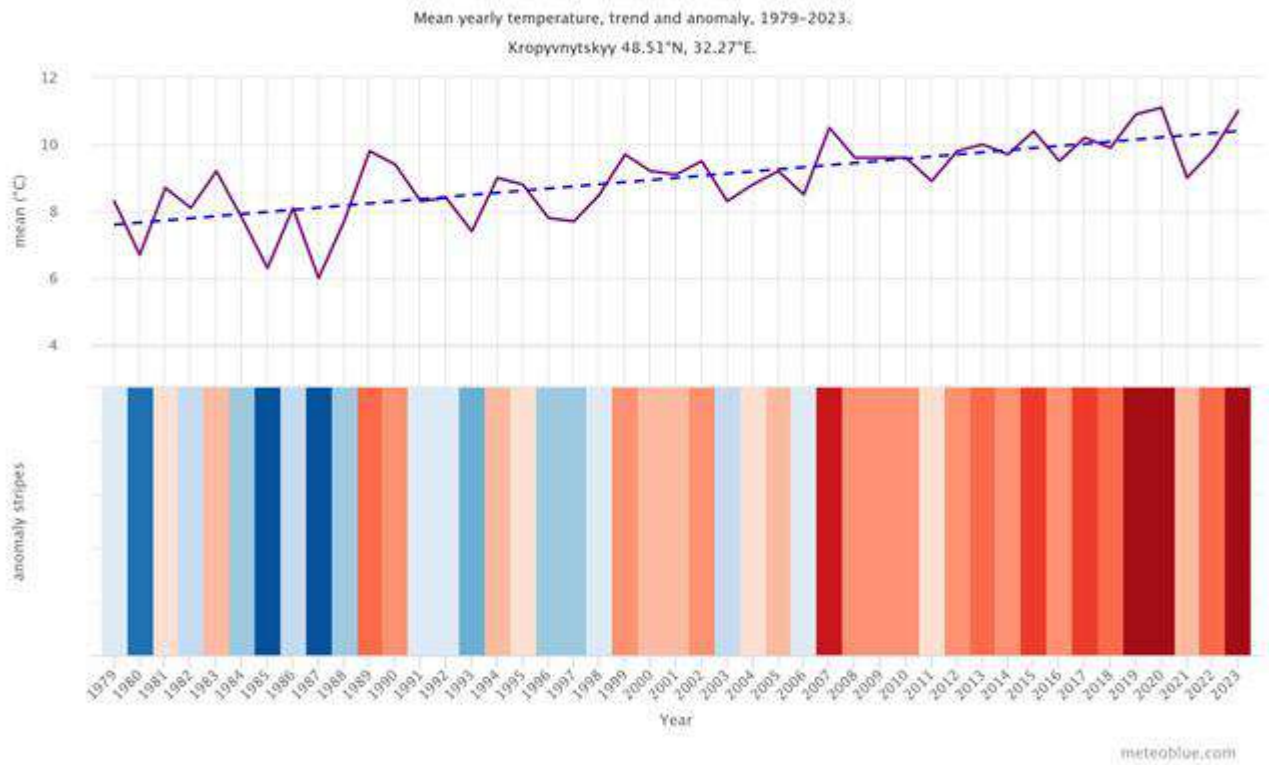

Рис. 2.10. Річна зміна температури МС Кропивницький ^[4]

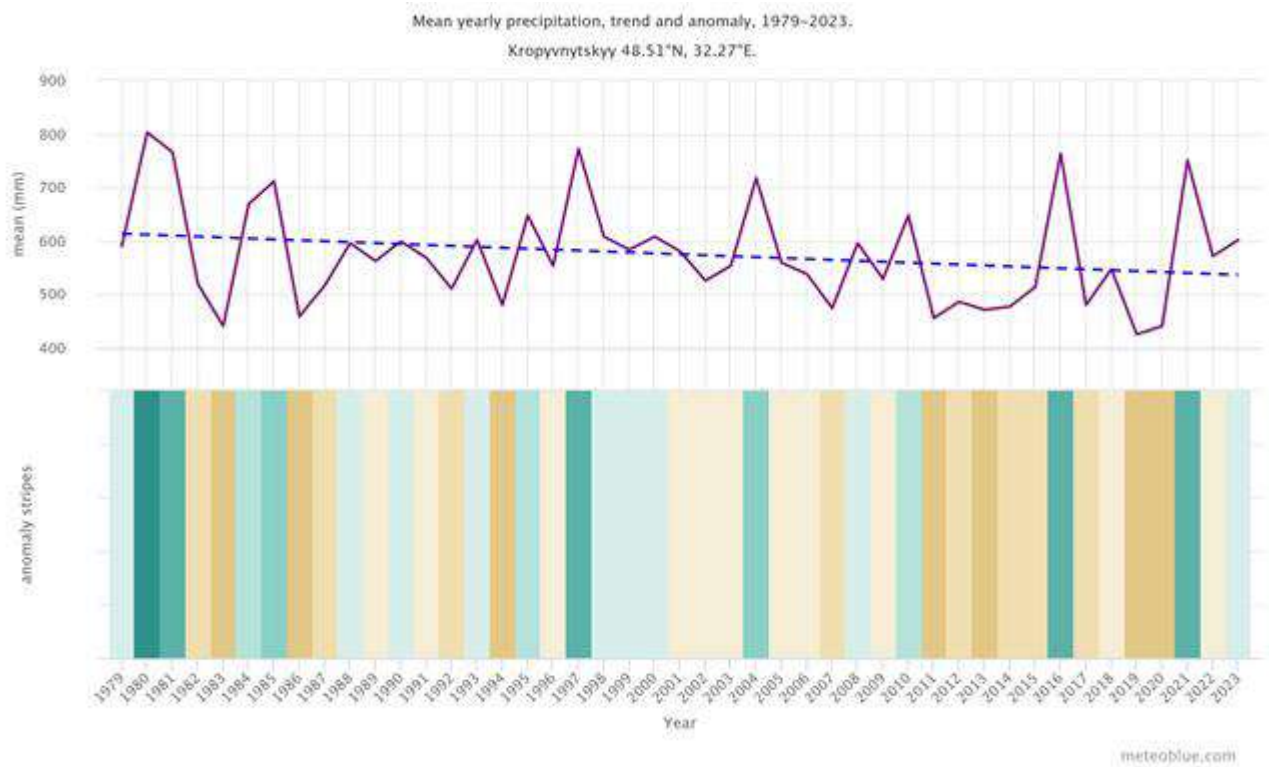

Рис. 2.11. Річна зміна кількості опадів МС Кропивницький ^[4]

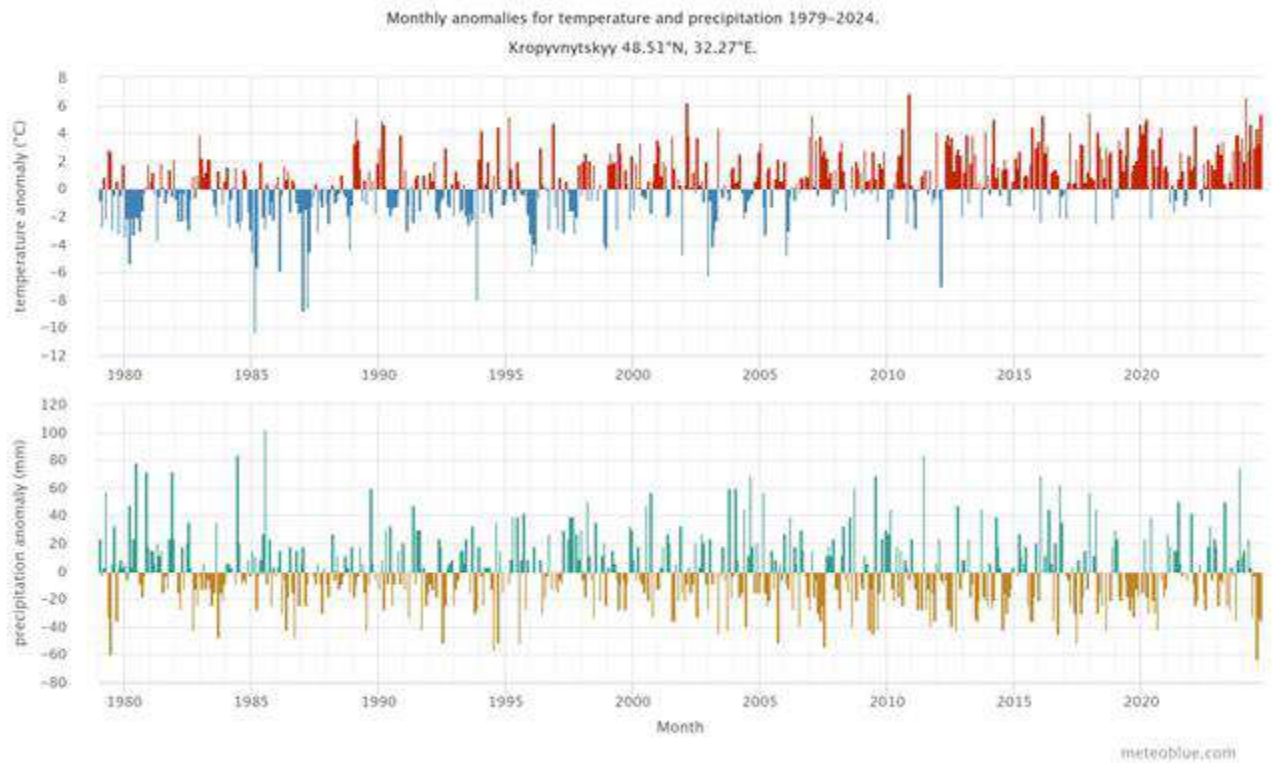

Рис. 2.12. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів МС Кропивницький ^[4]

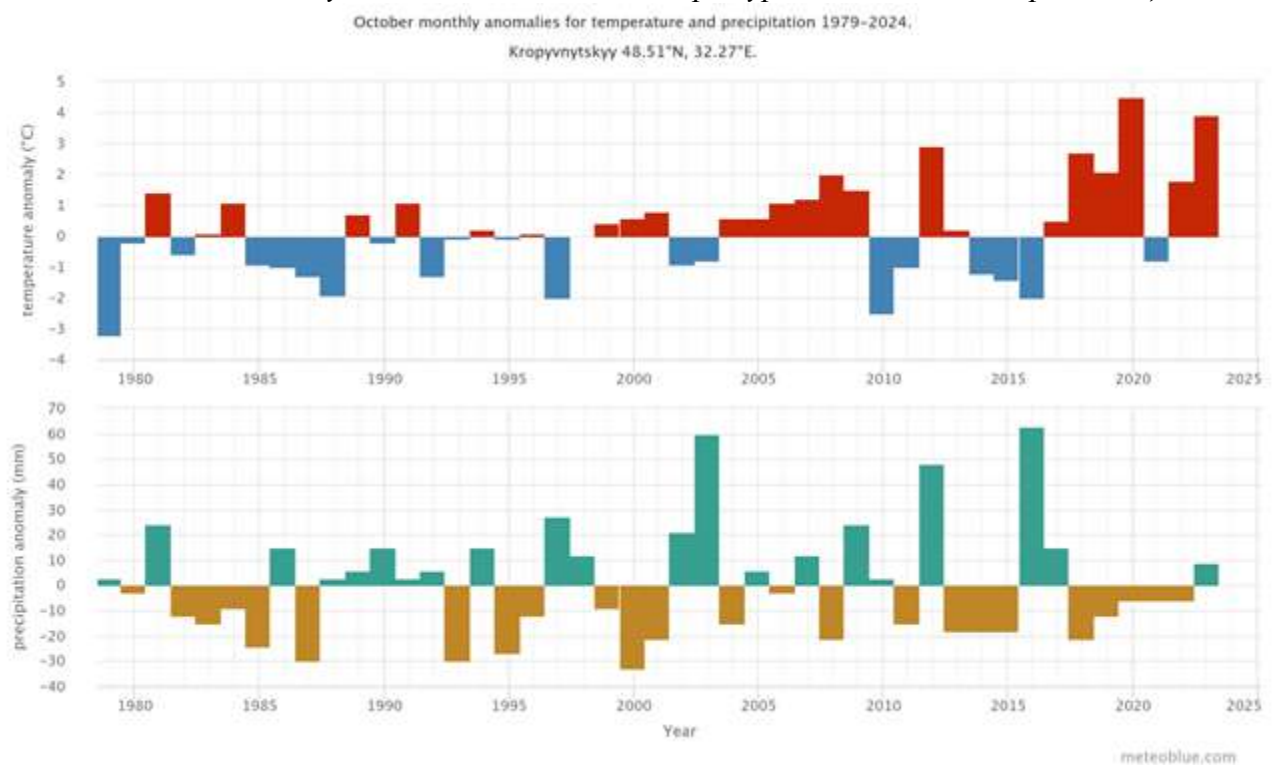

Рис. 2.13. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки МС Кропивницький ^[4]

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovysshha-v-ukrayini/>

[4] https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climateobserved/kropyvnytskyi_ukraine_705812

2.4. Радіаційний стан

Результати вимірювань природного радіаційного фону, що створюється випромінюванням природних радіонуклідів та космічного випромінювання, має стабільну динаміку. За результатами спостережень Кіровоградського обласного центру з

Інгул	Ні	під ризиком	під ризиком	без ризику	без ризику	під ризиком	під ризиком
Сугоклія	Так	під ризиком	можливо під ризиком	без ризику	під ризиком	під ризиком	під ризиком
Новомиколаївське водосхов	Так	під ризиком	можливо під ризиком	-	під ризиком	під ризиком	під ризиком
Грузька	Ні	під ризиком	можливо під ризиком	без ризику	під ризиком	під ризиком	під ризиком

З метою задоволення рекреаційних, господарсько-побутових потреб та для зрошення водний фонд Кропивницької міської територіальної громади представлений розгалуженою мережею річки Інгул та її приток, а також Новомиколаївським водосховищем, що розташоване на річці Інгул загальною площею 256,7 га, та Лелеківським водосховищем, розташованим на річці Грузька загальною площею 12,5 га.

Окрім цього, для технічного водопостачання підприємств, для зрошення та обводнення сільськогосподарських угідь, риборозведення, задоволення культурно-побутових потреб, забезпечення протиерозійних цілей та інших потреб використовуються водні ресурси ставків та інших водойм. Найбільшою проблемою ставків громади є їх маловодність, замулення, заболочення, заростання, незадовільний стан гідроспоруд та земляних дамб (гребель).

Відповідно до моніторингу на масивах поверхневих вод Регіонального офісу водних ресурсів у Кіровоградській області (водозабір на річці Інгул міста Кропивницького) за результатами проведених фізико-хімічних вимірювань поверхневих вод, гідрохімічний стан води знаходиться на задовільному рівні, з незначними сезонними змінами показників якості води. Значення вмісту розчиненого у воді кисню знаходилися в межах оптимальних значень. Хоча спостерігається висока каламутність річкових вод більше 500 г/м³. Актуальною проблемою території є водна ерозія ґрунтів. Через наявність ставків річкова мережа сильно замулена і заростає очеретом, місцями пересихає або перетворюється на заболочену місцевість.

На санітарний стан річки Інгул впливають зворотні води промислових підприємств та побутових споживачів. За результатами обліку хіміко-мікробіологічних вимірювань питної води у пунктах водозаборів Кропивницького за дослідженнями обласного комунально-виробничого підприємства «Дніпро-Кіровоград» на 2024 рік якість води має відхилення від відповідних нормативів, знаходиться на задовільному рівні з незначними сезонними змінами, а саме: хімічні та санітарно-бактеріологічні показники поверхневих джерел знаходяться у межах референтних інтервалів; окремі показники підземних джерел перевищують нормативні, зокрема жорсткість, наявність сульфатів, сухого залишку.

Водокористування поверхневими джерелами переважає та складає 89% від загального водозабору; 11% залишається для підземних джерел. Структура водокористування за основними видами діяльності представлена на рис.2.14

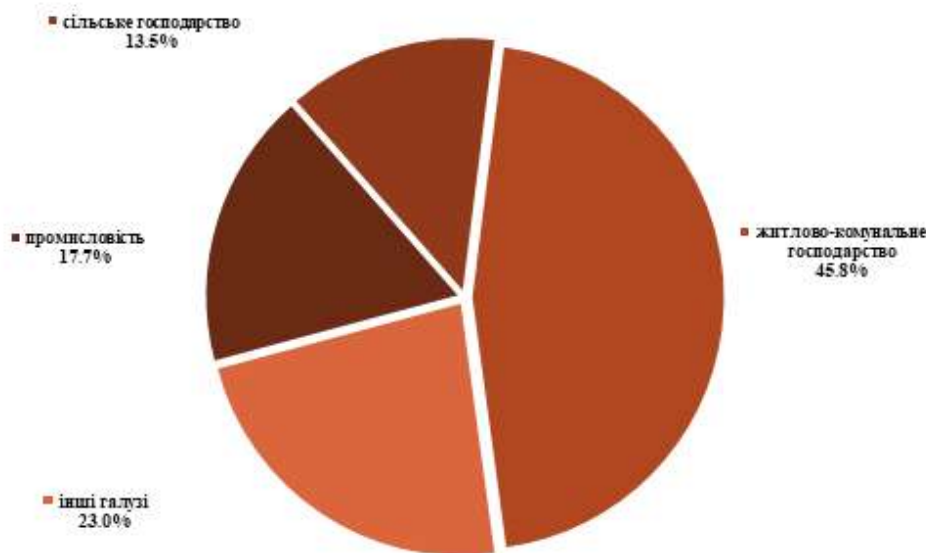

Рис.2.14. Структура водокористування за основними видами діяльності^[1]

Скид зворотних вод у поверхневі водні об'єкти від загального водовідведення складає близько 86,2%, серед якого 9,9% - нормативно очищені, 39,6% - води, що не потребують очистки, 50,5% - забруднені, недостатньо очищені води.

Водопровідно-каналізаційна система Кропивницької міської територіальної громади знаходиться на обслуговуванні ОКВП «Дніпро-Кіровоград». Зокрема, джерелами централізованого водопостачання є магістральний районний водопровід «Дніпро-Кіровоград» з потужністю 45-50 тис.м³/добу та підземний водозабір «Холодні ключі» з потужністю 2,5-4,0 тис.м³/добу. Резервний водозабір «Лелеківський» працює у режимі пониження рівня ґрунтових вод зі скидом в річку Інгул. Водні стоки транспортуються на головну каналізаційну насосну станцію, яка перекачує їх на каналізаційні очисні споруди потужністю 60,0 тис.м³/добу для проходження процесу механічного і біологічного очищення. Очищені стічні води проходять процес доочищення на біоставках і скидаються у річку Інгул.

Зливаю каналізація має протяжність 33 км, що складає лише 11% від загальної протяжності доріг Кропивницького (302,8 км). Існуюча мережа потребує суттєвого покращення пропускної здатності та більшого охоплення території, зокрема місць постійного підтоплення – географічно низьких територій.

Перед водокористувачами, насамперед підприємствами житлово-комунального господарства, стоїть проблема реконструкції водогінних та каналізаційних мереж, технічна зношеність яких досягла суттєвих масштабів втрати свіжої води при її транспортуванні. Серед основних забруднювачів водних ресурсів, які здійснюють діяльність на території громади, є ОКВП «Дніпро-Кіровоград», КП «Теплоенергетик», КНП «Кіровоградський обласний фтизіопульмонологічний медичний центр Кіровоградської обласної ради».

Послуги з водопостачання на території міста Кропивницького надає Кропивницьке ВКГ ОКВП «Дніпро-Кіровоград».

Джерела водопостачання для міста:

- магістральний районний водопровід «Дніпро-Кіровоград» підземний водозабір «Холодні ключі».
- Резервний водозабір «Лелеківський». У даний час працює в режимі водопониження рівня ґрунтових вод зі скидом в річку Інгул.

Всього водопровідно-каналізаційне господарство по м. Кропивницькому становить:

- водопровідних мереж – 868,352 км;
- каналізаційних мереж – 321,811 км;
- кількість водопровідних насосних станцій – 10 од. (в т.ч. 7 діючих);
- каналізаційних насосних станцій – 25 од. (в т.ч. 24 діючих);
- каналізаційних очисних споруд – 1 од.;
- загальна кількість свердловин – 14 од. (в т.ч. 13 діючих);

- кількість водозаборів з поверхневих джерел – 2 од.

Послуги з водопостачання та водовідведення жителям селища Нове надає КП «Теплоенергетик» КМР».

Водопостачання смт. Нове здійснюється від двох водозаборів: Обознівського водозабору та водозабору станції Лелеківка.

Всього водопровідно-каналізаційне господарство по селище Нове становить:

- водопровідних мереж – 31,9 км;
- каналізаційних мереж – 16,7 км;
- кількість водопровідних насосних станцій – 3 од.;
- каналізаційних насосних станцій – 1 од.;
- водопровідних очисних споруд – 1 од.;
- каналізаційних очисних споруд – 1 од.;
- загальна кількість свердловин – 6 од (табл.2.4).

Таблиця 2.4.
Водозабірні свердловини.

Назва водозабірної свердловини	Розташування	Стан	Обслуговує кількість будинків, шт.	Обслуговує кількість населення, тис. осіб	Примітка
№№ 1, 5, 7, 7б, 15а, 16а, 24, 31	Водозабір «Лелеківський» м. Кропивницький, вул. Холодноярська, 2в	робочий	-	-	Робочі свердловини використовуються для пониження рівня ґрунтових вод
№№ 9, 10, 10а, 10б, 11, 12а, 12б, 17а, 19, 20, 21, 25, 26а, 32, 33		законсервовані	-	-	
№№ 37,38	Водозабір «Лелеківський» вул. Мінська, 114а	законсервовані	-	-	
№№ 1, 2, 3, 4, 5, 6	Водозабір «Холодні ключі» вул. Степова, 90 с. Калинівка Кропивницький р-н; вул. Колмаківська, 1 с. Зелене Мар'ївська с/р Компаніївський р-н	робочий	5 572	31,625	Забезпечує водою мкр: Масляниківка, Арнаутово, Никанорівка, Пермський, с. Гірниче, мкр. Шкільний частина Куцівки від річки до вул. Героїв Маріуполя

Загальні дані по забору та скиданню зворотних вод дані наведено в таблиці 2.5. та на рис.2.15 за даними Держводагентства[5]

Таблиця 2.5.
Відомості про водокористування на території Кропивницького, на основі[5]

Код водокористувача	350300	350107	350395	350395

Назва водокористувача	ДП «СХІДГЗК» ІНГУЛЬСЬКА ШАХТА	КРОПИВНИЦЬКЕ ВКГ ОКВП «ДНІПРО- КІРОВОГРАД »	КП "ТЕПЛОЕНЕРГ ЕТИК" М.КІРОВОГРА Д	КП "ТЕПЛОЕНЕРГ ЕТИК" М.КІРОВОГРАД
Тип	Водоскид	Водоскид	Водоскид	Водозабір
Об'єм забору води, млн м ³	0.0	0.0	0.0	0.643
Забір поверхневої води, млн м ³	0.0	0.0	0.0	0.0
Об'єм скиду стічних вод, млн м ³ .	2.527	12.384	0.181	0.0
Об'єм скиду забрудн. вод, млн м ³	2.488	0.0	0.0	0.0

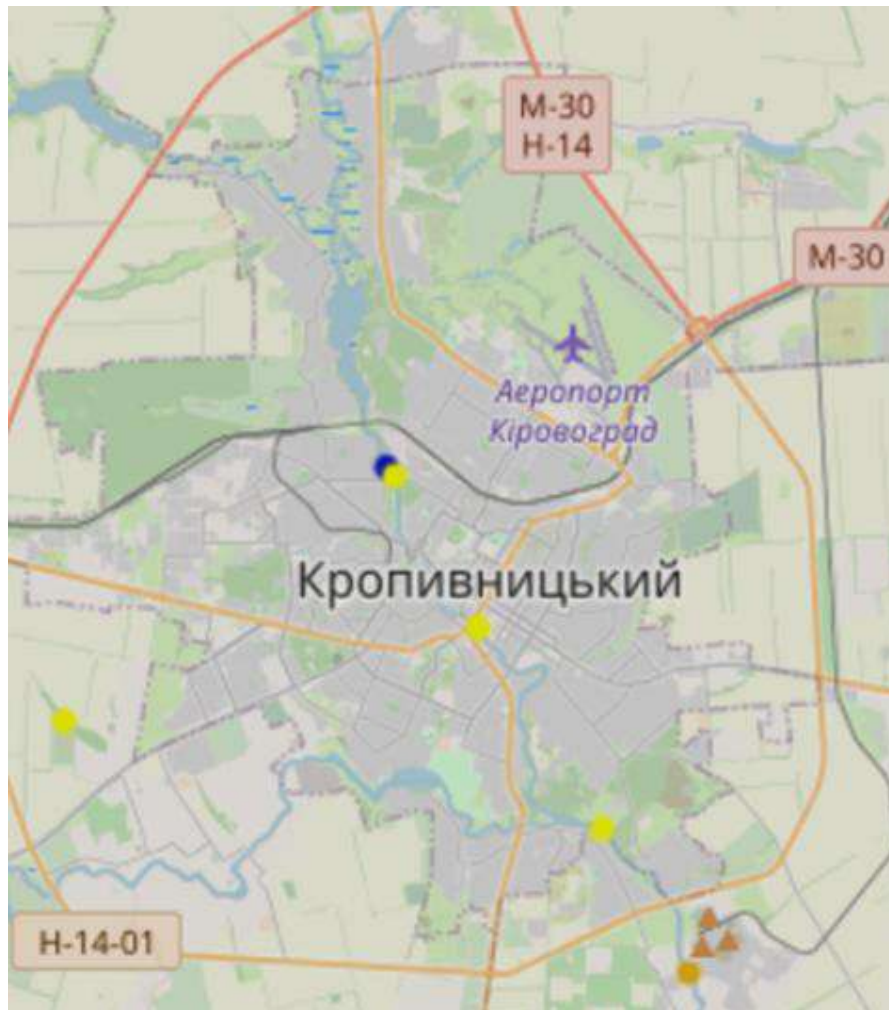

Рис. 2.15. Просторовий розподіл водокористувачів на території Кропивницького[5]

Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, ендокринних, виразкової хвороби шлунку, жовчнокам'яної хвороби і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини

канцерогенних і мутагенних чинників. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезаражування питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію та можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю. Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Загалом для Кіровоградської області, де провідним впливом на якість водних ресурсів є рослинництво, можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми; використання нафтохімікатів для сільськогосподарських машин може призвести до забруднення води продуктами нафтохімії. Окрім того, можливе виснаження водних ресурсів через зрошення та глобальне потепління. Таке виснаження може призвести до зміни структури природного водостоку, зміни рівня ґрунтових вод і таким чином вплинути на різні водні та наземні екосистеми на великих територіях.

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolnyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

[2] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

[5] Державне агентство водних ресурсів України <http://geoportal.davr.gov.ua:81>

2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра

За поданими даними Кропивницької міської ради, структура земельного фонду міста Кропивницького складається переважно із земель житлової та громадської забудови (3,9 тис.га); земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення (2,4 тис.га); земель сільськогосподарського призначення (1,8 тис.га); земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення (1,1 тис.га); земель водного фонду (0,4 тис.га); непридатних, неосвоєних, інших земель (0,7 тис.га) (рис.2.16).

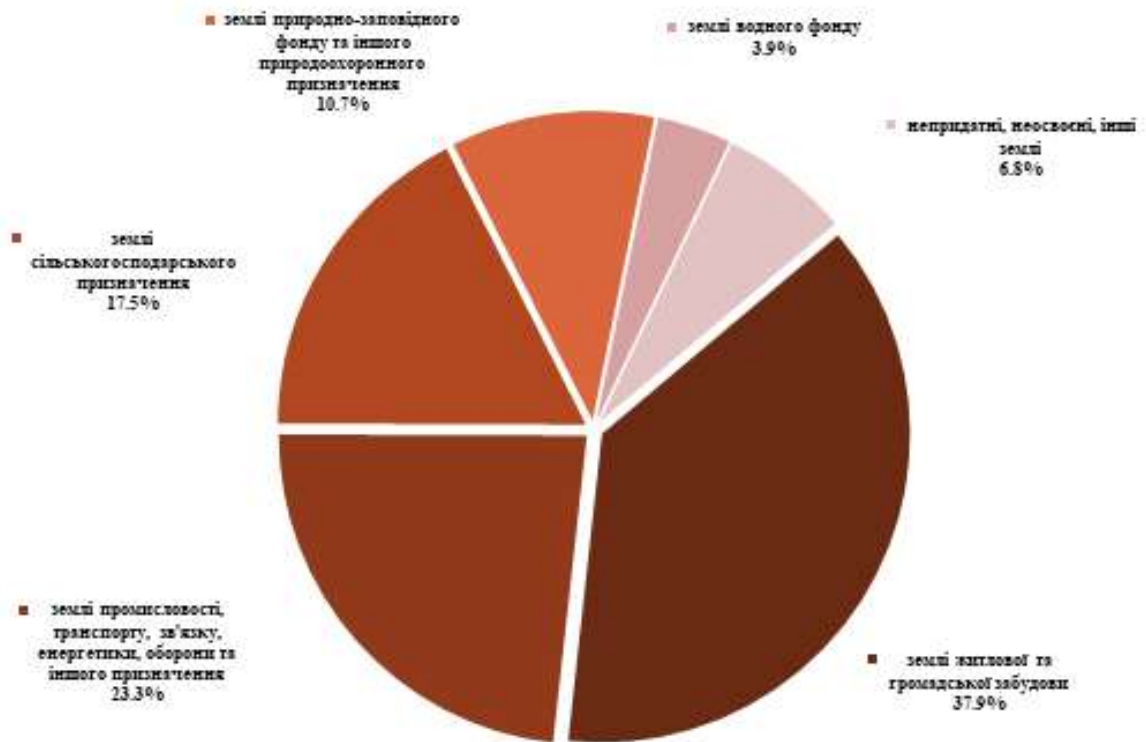

Рис.2.16. Структура земельного фонду Кропивницької міської територіальної громади

Площа селища Нового становить 0,5 тис.га. Виникає необхідність у детальній інвентаризації та структуруванні бази даних земель за їх призначенням, у тому числі з урахуванням приєднаних територій селища Нового та Аджамської промислової зони, з метою впорядкування земельних відносин та виявлення інвестиційно привабливих майданчиків greenfield та об'єктів нерухомого майна brownfield.

Категорія	Площа, га
Землі водного фонду	0,3
Землі оздоровчого призначення	1,48
Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	7,57
Землі лісогосподарського призначення	577,66
Землі історико-культурного призначення	1349,5
Землі рекреаційного призначення	2347,31
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	13446,36
Не визначено	45062,82
Землі сільськогосподарського призначення	403359,42

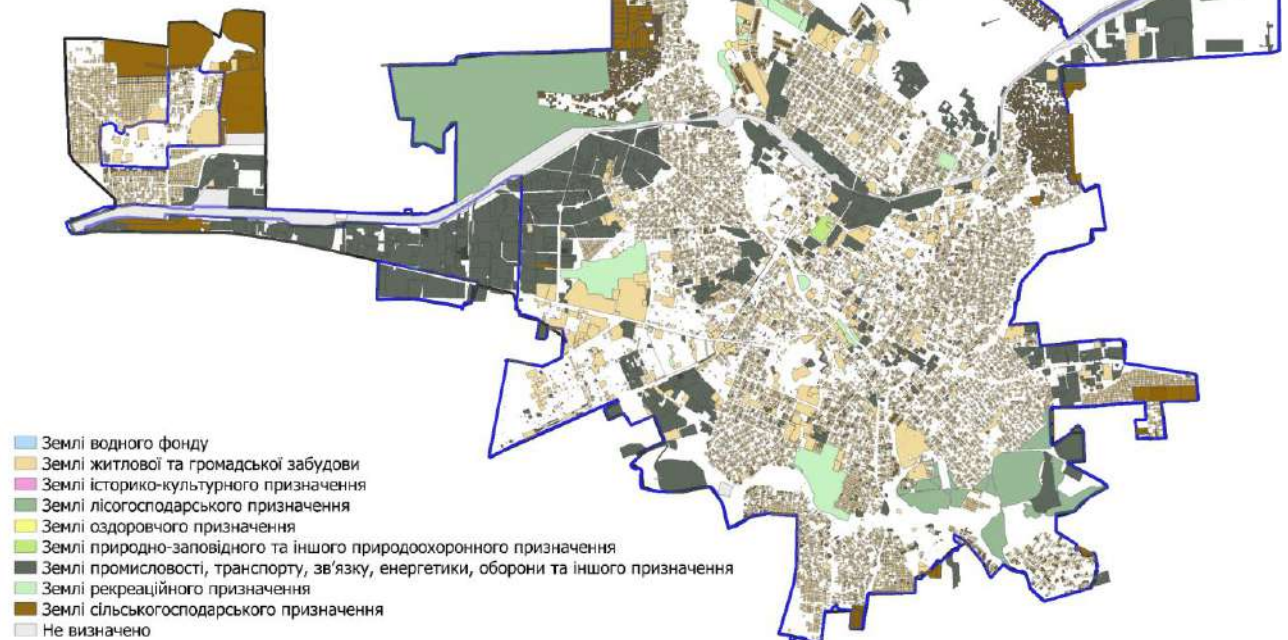

рис. 2.17. Розподіл земельних ділянок за категоріями в межах Кропивницької МТГ²

Таблиця 2.6

Категорія ЗД	К-ть	Площа, га
Землі житлової та громадської забудови	23101	1966.0093
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	2232	1395.44
Землі сільськогосподарського призначення	5086	877.91
Не визначено	186	335.45
Землі рекреаційного призначення	39	169.8
Землі історико-культурного призначення	4	0.71
Землі оздоровчого призначення	3	1.49
Землі лісогосподарського призначення	18	577.64
Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	1	7.57
Землі водного фонду	2	0.3

Станом на 01.07.2024 року кількість чинних договорів оренди земельних ділянок, укладених Кропивницькою міською радою із суб'єктами господарювання, становила 2261

² <https://kadastr.live>

угода. Основними статтями надходжень до бюджету громади від операцій із землею були орендна плата за землю та продаж земельних ділянок з аукціону. Зокрема надходження від плати за землю у бюджеті громади за період з 2021 по 2023 роки збільшились на 32,1% з 158,9 млн.грн. до 209,9 млн.грн.

Ґрунти. Географічне розташування зумовило наявність родючих чорноземних ґрунтів, серед яких переважають звичайні та південні на лесових породах. У межах території громади переважають реградовані чорноземи; навколо – потужні чорноземи середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5% та малогумусні із вмістом гумусу близько 5,0%. Таким чином, оцінка родючості за агровиробничою групою зазначених ґрунтів коливається у діапазоні 73-80 балів, що відповідає високій урожайності близько 18,76 - 20,56 ц/га.

За рівнем здатності до міграції і накопичення забруднюючих речовин геохімічні ландшафти північного сходу області здатні до самоочищення; в свою чергу, території південного заходу мають низьку здатність до самоочищення.

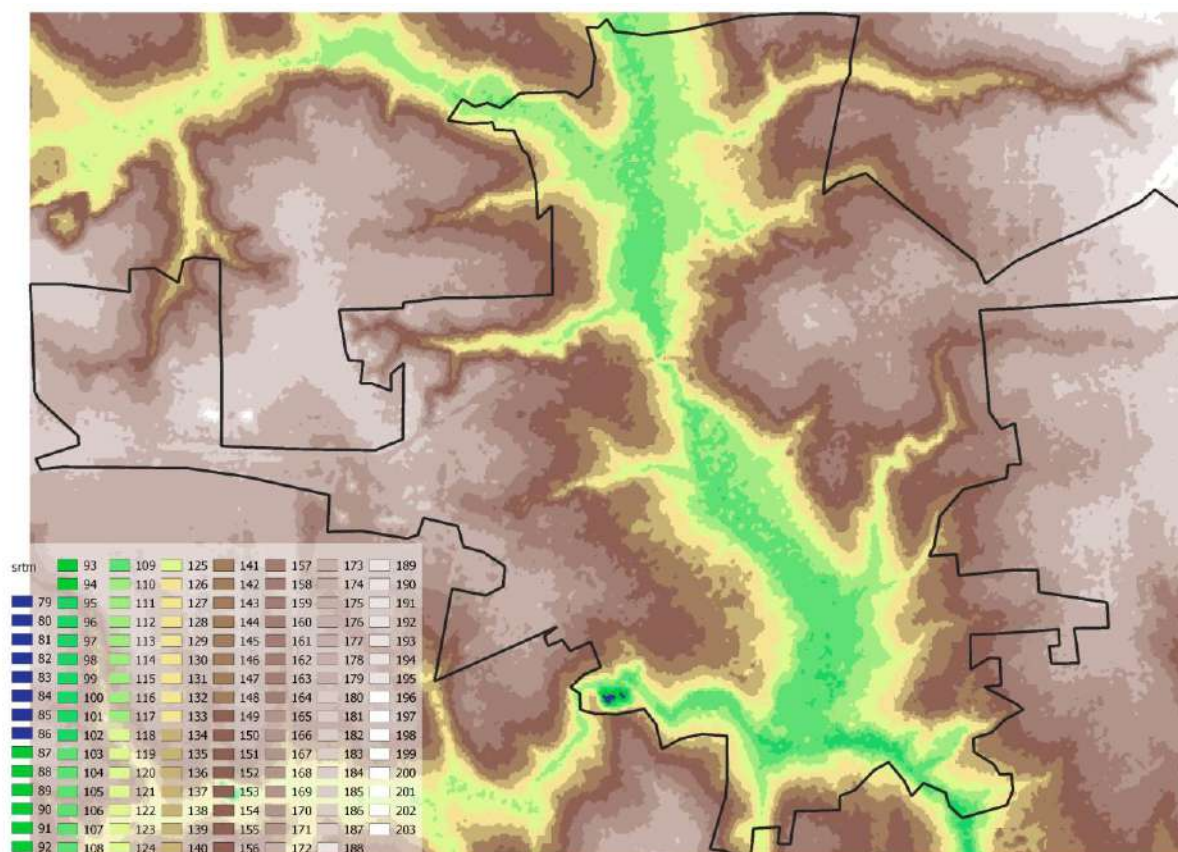

Рис. 2.18. Гіпсометрична поверхня території Кропивницької МТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

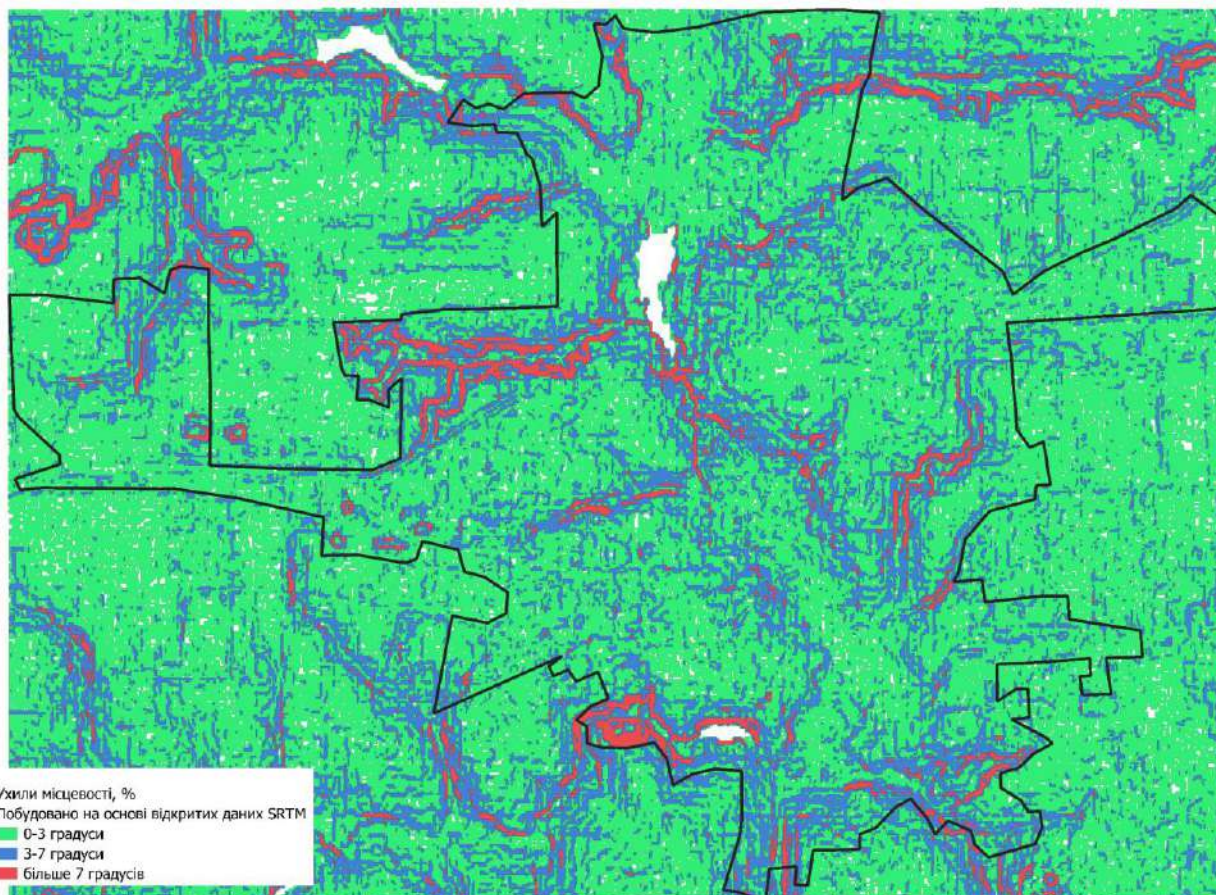

Рис. 2.19. Аналіз крутизни земної поверхні території Кропивницької МТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

Близько 42.97 га земель сільськогосподарського призначення знаходяться на територіях з ухилом більше 7 градусів.

Надра. Ресурсний потенціал Кропивницької міської територіальної громади невід’ємний від ресурсів області. Геологічна будова її території зумовлена розташуванням на площі Українського кристалічного щита та його структурної одиниці Кіровоградського тектонічного блоку. Корисні копалини Кропивницької міської територіальної громади представлені наступними родовищами:

- Кіровоградське (Сухокліївське) родовище граніту, що розташоване на півночі Кропивницького, містить біотитовий рожево-сірий граніт, який використовується для виробництва бутового каменю і щебеню для будівельних робіт, а також для заповнювача важкого бетону;

- Балашівське родовище вторинних каолінів, піску, піщано-глинистих порід, що використовуються у будівельній галузі, розташоване на північному заході Кропивницького;

- Родовища уранової руди (найбільші поклади уранової руди в Україні знаходяться на території Кіровоградської області), зокрема Мічуринське, що експлуатується на південних околицях Кропивницького; Лелеківське родовище, що не розробляється, є найбільш перспективним для розробки та потребує детального геологічного вивчення;

- Кіровоградське родовище питних підземних вод, придатних для господарсько-питного водопостачання, зокрема: ділянка Балка Базарна (водозбір Холодні ключі) з обсягами запасів 4,8 тис.м³/добу; ділянка Лелеківська-І з обсягами запасів 7,5 тис.м³/добу; ділянка Сутоклейська з обсягами запасів 2,5 тис.м³.

На території громади представлені основні типи ґрунтів Кіровоградської області.

Для області характерні переважно чорноземними ґрунтами з високою природною родючістю. У північній частині області переважають чорноземи потужні малогумусні із вмістом гумусу 5,0% та середньогумусні із вмістом гумусу трохи більше 5,5%. Значні площі

тут займають чорноземи в різному ступені реградуровані, а також чорноземи опідзолені, темно-сірі опідзолені та сірі опідзолені ґрунти. Для південно-східних районів найпоширенішими ґрунтами є чорноземи звичайні, середньо- та малогумусні, а в південній частині – чорноземи звичайні малогумусні малопродуктивні, присутні незначні поклади карпатських ґрунтів. За механічним складом ґрунти північних районів – важкосуглинкові, південних – легкосуглинкові, а в Придніпров'ї – легко- та середньосуглинкові. У всіх районах області на схилах залягають еродовані аналоги ґрунтів[1].

Особливості використання території провокують низку проблем, що характерні для області загалом. Висока розораність території області (85,3 %) та екстенсивне освоєння земель у минулому призвели до їх деградації та зниження родючості. Найвагомішими трансформувальними процесами, які зумовили порушення структурно-функціональної організації ландшафтів, були заміна природних еколого-стабілізувальних угідь орними землями та формування антропогенних типів ландшафтів – агроландшафтів, які належать до спрощених та нестабільних систем із низькою здатністю до саморегуляції. Вирощування культур інтенсивного мінерального живлення, зменшення внесення органічних добрив, поширення процесів ерозії призводить до від'ємного балансу гумусу в ґрунтах. Через ерозійні процеси площа ярів перевищує 3,5 тис. га, а площа деградованих та малопродуктивних земель склала 270 тис. га. Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області, негативний баланс гумусу складає більше 3 ц з га. Причиною цього є те, що органічні та мінеральні добрива вносяться до ґрунту періодично і в недостатній кількості, збільшилися площі посіву культур, що виносять підвищену кількість поживних речовин з ґрунту, насамперед соняшника, який в останні роки займає 20 і більше відсотків посівних площ.

Наслідками високого ступеня розораності земель є деградація ґрунтів та опустелення. Втрачається не лише біологічне різноманіття, а й водні об'єкти, зокрема - малі річки. Ґрунтово-меліоративна зона території громади передбачає впровадження розрідженого зрошення та масових заходів по боротьбі з водною ерозією шляхом затримання води в ґрунті і використання її для збільшення продукції рослинництва.

Сільське господарство підсилює дію природних чинників погіршення їх якості. Насамперед це стосується земель аграрного сектору, де погіршення якісного стану ґрунтового покриву відбувається через мінімізацію механізованого обробітку ґрунту, нехтування науково обґрунтованою системою використання ґрунтів, вирощування малозатратних культур (зернових), суттєве зменшення внесення органічних добрив, відсутність протиерозійних заходів. Це призводить до зменшення родючості ґрунтів. Особливо загрозливою є ситуація з використанням пестицидів. Їх використання завдає шкоди мікрофлорі й мікрофауні ґрунту, значно знижує врожайність полів, викликає забруднення підземних вод та сприяє поширенню токсичних металів, наприклад. Промислове та транспортне забруднення ґрунтів є локальним фактором зниження родючості ґрунтів.

Відповідно ґрунти Кропивницької громади також зазнають деградаційних процесів. Серед причин деградації ґрунтового покриву переважають ерозійні процеси та винесення родючого шару ґрунту з площинною ерозією. Водна ерозія ґрунтів проявляється на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Землекористування в Кропивницькій громаді супроводжується загрозою високого рівня розораності схилів земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустриальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Значна частина полів розташована на схилах. На території громади часто до краю ярів, балок чи річкових долин впритул прилягають орні землі. У такому випадку є загроза того, що під час злив та стрімкого танення снігу, води поверхневого стоку будуть призводити до росту ярів на верхніх частинах схилів та відкладання змитого ґрунту – біля їх підніжжя. Обидва процеси призводять до втрати придатних для сільськогосподарського використання ґрунтів, а потрапляння змитого ґрунту у водойми забруднює їх рештками пестицидів та мінеральних добрив. У цьому плані гостро постає питання дотримання чинних норм щодо ведення рослинництва на схилах до 3, від 3 до

5 і вище 5 градусів. Важливо проводити моніторинг за появою нових ярів та мотивувати землевласників проводити заходи щодо регулювання поверхневого стоку, а на землях громади, особливо у верхів'ях схилів за потреби влаштувати бар'єри у вигляді валів, відвідних каналів як земляних, так і залізобетонних, регулярно проводити догляд за існуючими протиерозійними спорудами. Важливу роль в цьому відіграють водорегулюючі лісосмуги[6]

Звертаємо також увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В перспективі при розробленні містобудівної документації, відповідні території мають бути визначені.

Суттєву небезпеку погіршення стану земельних ресурсів становить застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечно неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

Іншу небезпеку земельним ресурсам створює недотримання режиму прибережних захисних смуг. Так аналіз відкритих джерел вказує на можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Забруднення ґрунту несе в собі серйозну потенційну загрозу для здоров'я людини, екосистем та економіки в цілому. Особливо небезпечним є неправильне або надмірне використання пестицидів, адже вони проявляють мутагенну, або інші негативні дії на живу природу і людину. Через неправильне використання добрив в ґрунтах спостерігаються високі концентрації нітратів, що може спричинити отруєння людей. Для збереження родючості ґрунтів потрібно проводити раціонально обґрунтовану господарську діяльність на засадах сталого розвитку, проводити постійний моніторинг ґрунтів для відображення їх фактичного стану і проведення доцільного землекористування.

Також зауважимо, що значний відсоток земель, що використовуються як землі забудови та транспорту посилює негативні процеси в ґрунтах, зокрема механічне, хімічне забруднення, порушення структури ґрунту тощо.

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogoseredovyshha-v-ukrayini/>

[6] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.7. Стан здоров'я мешканців

За поданими громадою даними, чисельність населення у Кропивницькій міській територіальній громаді (далі — Кропивницькій ТГ) з часу останнього перепису до початку 2022 р. знизилася з 262,5 до 228,0 тисяч осіб (на 13,2%). Зменшення людності в Кропивницькій ТГ за цей період спричинено як природним убутком (на 70 %), так і від'ємним сальдо міграції. Для порівняння: в цілому по Кіровоградській області скорочення чисельності населення за той самий період становило 20,2%. Із початком повномасштабної війни у 2022 р. частина мешканців Кропивницької ТГ виїхала.

Таблиця 2.7
Динаміка зміни чисельності населення

	Чисельність населення, осіб			
	01.01.2002	01.01.2021	01.01.2022	01.01.2023
Кропивницька міська територіальна громада	262 543	231 162	228 007	229 584
<i>скорочення (-), %</i>	-5,6	-1,0	-1,4	0,7
місто Кропивницький	262 543	222 695	219 676	
селище Нове		8 467	8 331	
Кіровоградська область	1 133 052	920 128	903 712	
<i>скорочення (-), %</i>		-18,8	-1,8	

Проте, прибула велика кількість переселенців з інших регіонів України. Станом на початок 2023 р. їхня чисельність складала 31 880 осіб, тобто майже 14% місцевого населення. Таке співвідношення показує, наскільки непевною є поточна оцінка людності Кропивницької ТГ. Адже є невідомими тривалість війни, рівень виїзду та повернення місцевих мешканців, частка внутрішньо переміщених осіб (ВПО), яка залишатиметься у Кропивницькій ТГ під час війни та скільки їх повернеться додому після її закінчення. Наразі, на основі даних Держстату України на початок 2022 р. та інформації щодо чисельності ВПО, кількість населення Кропивницької ТГ на початок 2023 р. була на основі даних Головного управління статистики у Кіровоградській області, Кропивницької міської ради оцінена на рівні 244,8—245,0 тис. осіб (табл.2.4). Чисельність постійного населення м. Кропивницького за статтю і віком на 1 січня 2022 року подано у табл.2.8

Таблиця 2.8

Вік	Обидві статі	Чоловіки	Жінки	Вік	Обидві статі	Чоловіки	Жінки	Вік	Обидві статі	Чоловіки	Жінки
до 1 року	1446	730	716	34	4039	1897	2142	67	2525	883	1642
1	1504	761	743	30-34	17806	8626	9180	68	2267	746	1521
2	1670	835	835	35	4082	1979	2103	69	2255	731	1524
3	1769	900	869	36	4016	1906	2110	65-69	12117	4187	7930
4	2090	1096	994	37	4344	2004	2340	70	2312	813	1499

0-4	8479	4322	4157	38	4369	2052	2317	71	2191	678	1513
5	2320	1176	1144	39	3810	1752	2058	72	2176	690	1486
6	2373	1198	1175	35-39	20621	9693	10928	73	1915	597	1318
7	2532	1322	1210	40	3639	1664	1975	74	1665	506	1159
8	2572	1355	1217	41	3618	1672	1946	70-74	10259	3284	6975
9	2588	1268	1320	42	3185	1575	1610	75	1558	459	1099
5-9	12385	6319	6066	43	3221	1509	1712	76	877	235	642
10	2464	1250	1214	44	2939	1415	1524	77	974	197	777
11	2437	1283	1154	40-44	16602	7835	8767	78	914	261	653
12	2646	1386	1260	45	3399	1683	1716	79	924	205	719
13	2415	1274	1141	46	3344	1619	1725	75-79	5247	1357	3890
14	2394	1272	1122	47	3160	1501	1659	80	1481	517	964
10-14	12356	6465	5891	48	2911	1400	1511	81	1066	348	718
15	2363	1138	1225	49	3016	1376	1640	82	1024	244	780
16	2176	1131	1045	45-49	15830	7579	8251	83	939	226	713
17	2268	1162	1106	50	3247	1453	1794	84	835	200	635
18	2034	1027	1007	51	3198	1492	1706	80-84	5345	1535	3810
19	1791	947	844	52	2791	1238	1553	85	613	153	460
15-19	10632	5405	5227	53	2804	1183	1621	86	336	111	225
20	1703	924	779	54	2753	1217	1536	87	223	48	175
21	1879	973	906	50-54	14793	6583	8210	88	185	67	118
22	1889	1060	829	55	2903	1252	1651	89	157	61	96
23	2071	1120	951	56	2844	1261	1583	85-89	1514	440	1074
24	2157	1222	935	57	2979	1219	1760	90	232	102	130
20-24	9699	5299	4400	58	3043	1265	1778	91	124	43	81
25	2360	1302	1058	59	2981	1226	1755	92	4	0	4
26	2486	1331	1155	55-59	14750	6223	8527	93	24	0	24
27	2610	1425	1185	60	3267	1333	1934	94	0	0	0
28	2644	1421	1223	61	3001	1261	1740	90-94	384	145	239
29	3081	1574	1507	62	2930	1102	1828	95	20	20	0
25-29	13181	7053	6128	63	2712	1075	1637	96	11	11	0
30	3113	1533	1580	64	2582	1002	1580	97	0	0	0
31	3418	1679	1739	60-64	14492	5773	8719	98	0	0	0
32	3530	1736	1794	65	2675	974	1701	99	0	0	0
33	3706	1781	1925	66	2395	853	1542	95-99	31	31	0

За період з дати останнього державного перепису населення у грудні 2001 року скорочення чисельності в умовах сучасних адміністративно-територіальних меж Кропивницької міської територіальної громади становило 12,0%, хоча в області даний показник був суттєво гіршим та становив 18,8%. Це обумовлено статусом Кропивницького як обласного центру та наявною розвиненою інфраструктурою, кращою, ніж в інших населених пунктах області. Зокрема за 2021 рік скорочення населення області також відбувалось швидше, ніж у Кропивницькій міській територіальній громаді. Повномасштабне вторгнення спричинило неконтрольований рух населення, як у межах області і країни, так і за кордон. Частина жителів Кропивницької міської територіальної громади виїхала за її межі, водночас спостерігався міграційний рух внутрішньо-переміщених осіб (ВПО) на територію громади. І якщо динаміку пересування ВПО у разі їх відповідної реєстрації можна відслідкувати, то визначити точну чисельність наявного населення громади з урахуванням таких пересувань достатньо важко. Очевидно, що негативні наслідки війни підсилять наявну тенденцію депопуляції населення, а також прискорять процеси природного скорочення чисельності. Загалом, загальний базисний темп зменшення чисельності населення за період з 2002 року по 2023 рік становив близько 12,6% , за даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, Кропивницької міської ради (рис.2.20).

У довоєнний період спостерігалась негативна динаміка поступового збільшення коефіцієнтів природного скорочення населення, як у громаді, так і в області, хоча темп скорочення Кропивницького був повільнішим. Можна припустити, що суттєва швидкість зростання частково пов'язана із розповсюдженням коронавірусної інфекції COVID-19 у 2020-2021 роках. Загалом коефіцієнт природного руху показує загальний показник відтворення населення, зокрема у даному випадку свідчить про суттєве перевищення смертності над народжуваністю та її динамічне зростання. За відсутністю офіційних статистичних даних

щодо народжуваності та смертності у період воєнних 2022-2023 років, зазначені коефіцієнти розрахувати неможливо. Але очевидно, що загибель людей під час бойових дій, зростання захворюваності суттєво вплинуть на зростання смертності та підвищення від'ємного значення коефіцієнтів.

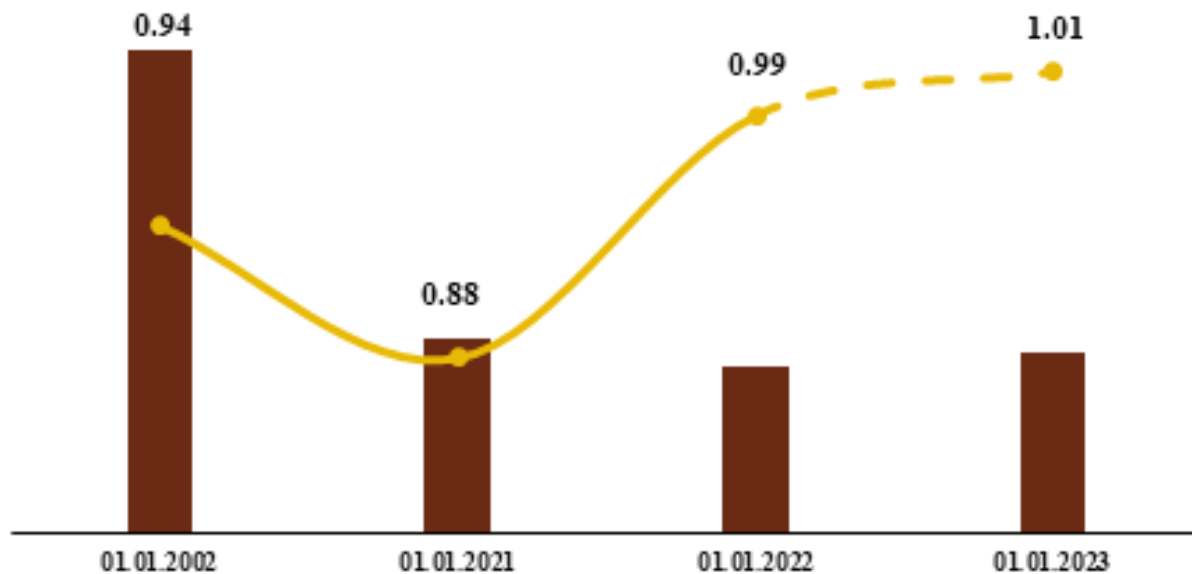

Рис.2.20. Темп зростання/скорочення чисельності населення Кропивницької громади

За даними ІДСД НАН України[6] загальні коефіцієнти народжуваності у Кропивницькій ТГ дещо вищі за відповідні показники у Кіровоградській області (рис. 2.21). Міське населення зазвичай є порівняно молодшим, а оскільки обласні центри притягують більше мігрантів у працездатному, й, отже, у репродуктивному віці, то це структурно сприяє збільшенню загальних коефіцієнтів народжуваності. Таким чином, цей коефіцієнт не дає коректного уявлення про рівень народжуваності.

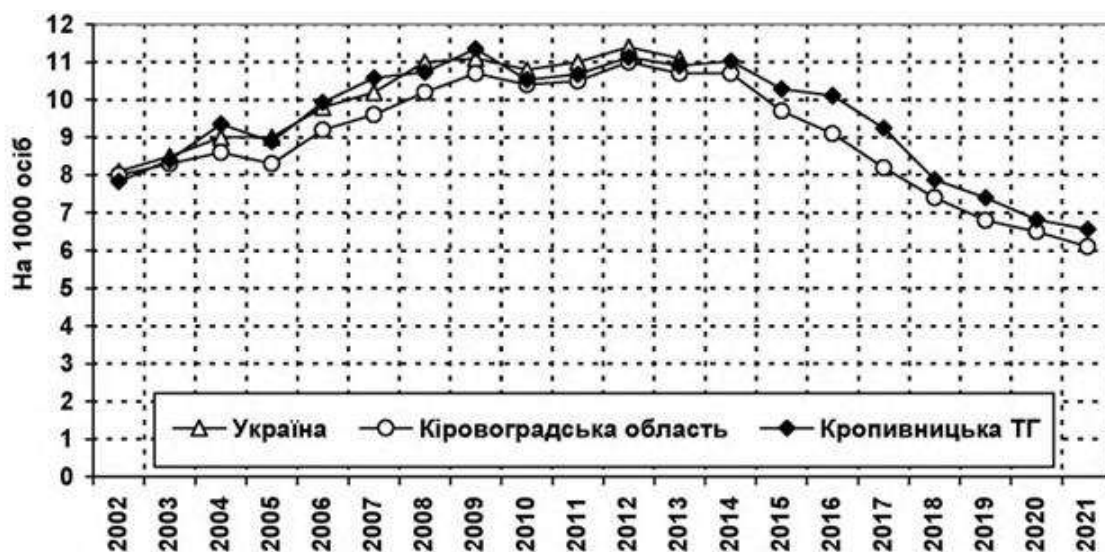

Рис. 2.21. Загальні коефіцієнти народжуваності в Україні, Кіровоградській області та Кропивницькій ТГ Примітка. За 2014—21 рр. дані для України в цілому не наведені через їхню територіальну незіставність.[6]

Загальні коефіцієнти смертності у Кропивницькій ТГ нижчі за обласні. В 2016—2019 рр. окреслилася тенденція до зближення цих показників (рис. 2.22). В 2020—2021 рр. відбулося ще більше зближення. Наразі важко сказати, чи відбулося реальне зближення рівня смертності, чи частина смертей мешканців Кіровоградської області була зареєстрована за місцем настання події, тобто в обласному центрі (наприклад, важкі випадки Covid-19).

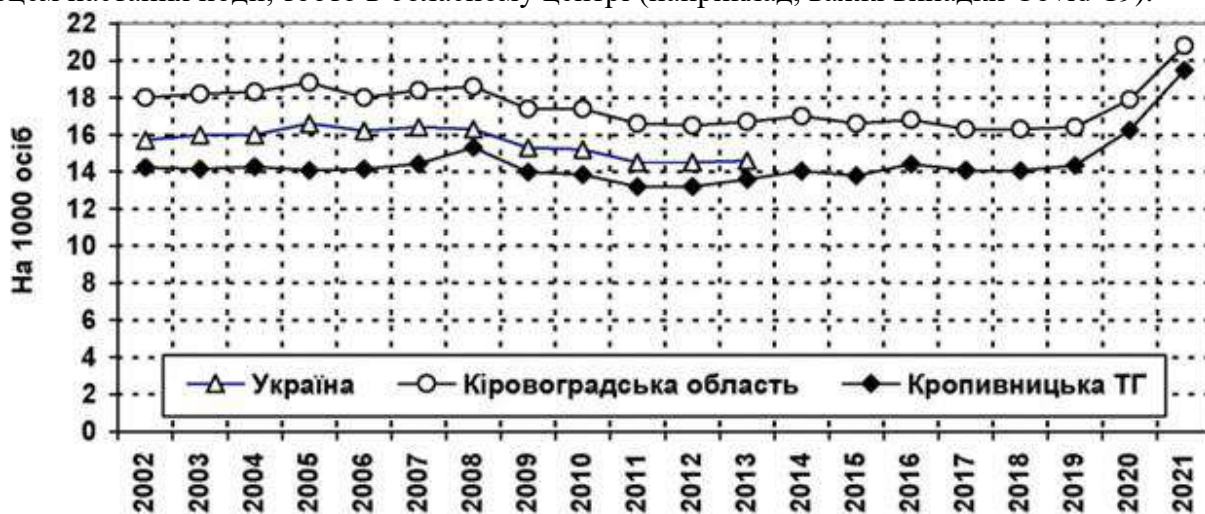

Рис. 2.22. Загальні коефіцієнти смертності в Україні, Кіровоградській області та Кропивницькій ТГ Примітка. За 2014—2021 рр. дані для України в цілому не наведені через їхню територіальну незіставність.

Порівняно молода вікова структура населення Кропивницької ТГ сприяє тому, що загальні коефіцієнти природного приросту тут вищі, ніж у середньому в області. Проте, вони залишаються від'ємними (рис. 2.23).

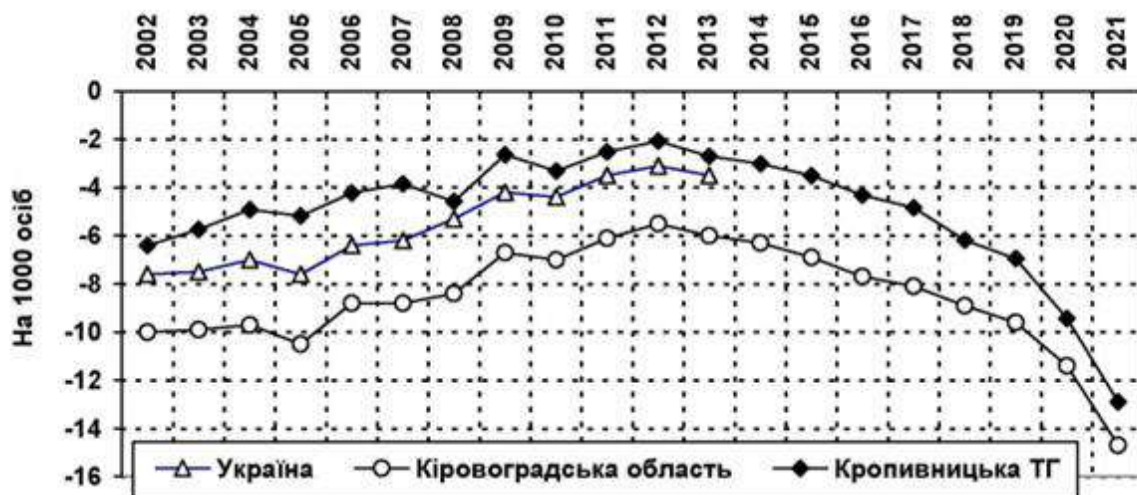

Рис. 2.23. Загальні коефіцієнти природного приросту в Україні, Кіровоградській області та Кропивницькій ТГ Примітка. За 2014—2021 рр. дані для України в цілому не наведені через їхню територіальну незіставність.

За результатами прогнозу чисельності населення Кропивницької міської територіальної громади до 2032 року, здійсненим Інститутом демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи, за оптимістичним варіантом закінчення війни у 2024 році відбуватиметься надолуження відкладених дітонароджень, що сприятиме доволі різкому зростанню народжуваності із загальним показником близько 1,6 дитини на жінку. В рамках

реалістичного прогнозу закінчення війни у 2025 році показник народжуваності поступово досягне позначки 1,3 дитини на жінку.

Демографічна ситуація в громаді цілком відповідає загальним трендам в Україні та Кіровоградській області за даними Держстату[7] (таблиці 2.6 -2.10). Наявні статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя.

Таблиця 2.9
Демографічне навантаження на населення у віці 15-64 роки (на 1000 осіб у віці 15-64 роки), на початок року^[7]

Регіон	Кіровоградська область									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Загальне навантаження	455	462	473	481	490	496	500	503	503	501
Навантаження особами у віці 0-14 років	208	213	218	222	226	228	228	226	224	220
Навантаження особами у віці 65 років і старше	247	249	255	259	264	268	272	277	279	281

Таблиця 2.10
Народжуваність, за рік^[7]

Регіон	Кіровоградська область									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість живонароджених осіб										
Міська та сільська місцевості	11029	10562	10576	9456	8859	7845	7077	6356	6048	5533
міська місцевість	6718	6349	6396	5898	5448	4902	4418	3946	3657	3481
сільська місцевість	4311	4213	4180	3558	3411	2943	2659	2410	2391	2052
на 1000 осіб наявного населення										
Міська та сільська місцевості	11,0	10,7	10,7	9,7	9,1	8,2	7,4	6,8	6,5	6,1
міська місцевість	10,8	10,3	10,4	9,6	8,9	8,1	7,4	6,6	6,2	6,0
сільська місцевість	11,4	11,3	11,4	9,8	9,5	8,3	7,6	7,0	7,1	6,2

Таблиця 2.11
Смертність, за рік^[7]

Регіон	Кіровоградська область									
Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Кількість померлих осіб										
Міська та сільська місцевості	16521	16513	16716	16197	16277	15694	15484	15451	16624	19005
міська місцевість	9184	9425	9489	9306	9630	9194	9234	9272	10118	12024
сільська місцевість	7337	7088	7227	6891	6647	6500	6250	6179	6506	6981
на 1000 осіб наявного населення										
Міська та сільська місцевості	16,5	16,7	17,0	16,6	16,8	16,3	16,3	16,4	17,9	20,8
міська місцевість	14,8	15,2	15,4	15,2	15,8	15,2	15,4	15,6	17,2	20,7
сільська місцевість	19,5	19,0	19,7	19,0	18,5	18,3	17,8	17,9	19,2	21,1

Таблиця 2.12
Кількість померлих за причинами смерті (осіб), за рік^[7]

Регіон	Кіровоградська область									
Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Померло - всього	16521	16513	16716	16197	16277	15694	15484	15451	16624	19005
від деяких інфекційних та паразитарних хвороб	379	349	408	374	322	347	368	300	276	237
..від туберкульозу	191	150	160	154	99	110	112	93	83	100
..від хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	108	136	159	154	170	163	173	131	123	87
від новоутворень	2329	2280	2150	2122	2092	2015	2006	1981	1942	1863
від хвороб системи кровообігу	10002	10167	10530	10143	10287	9846	9632	9893	10379	10937
від хвороб органів дихання	432	431	421	409	435	371	339	341	552	1585
від хвороб органів травлення	537	573	524	498	527	494	533	491	599	560
від зовнішніх причин захворюваності та смертності	1273	1169	1178	1093	980	1041	914	850	946	818

Таблиця 2.13
Природний приріст (скорочення) населення, за рік^[7]

Регіон	Кіровоградська область									

Рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
осіб										
Міська та сільська місцевості	-5492	-5951	-6140	-6741	-7418	-7849	-8407	-9095	-10576	-13472
міська місцевість	-2466	-3076	-3093	-3408	-4182	-4292	-4816	-5326	-6461	-8543
сільська місцевість	-3026	-2875	-3047	-3333	-3236	-3557	-3591	-3769	-4115	-4929
на 1000 осіб наявного населення										
Міська та сільська місцевості	-5,5	-6,0	-6,3	-6,9	-7,7	-8,1	-8,9	-9,6	-11,4	-14,7
міська місцевість	-4,0	-4,9	-5,0	-5,6	-6,9	-7,1	-8,0	-9,0	-11,0	-14,7
сільська місцевість	-8,1	-7,7	-8,3	-9,2	-9,0	-10,0	-10,2	-10,9	-12,1	-14,9

Науково доведено, що забруднення навколишнього природного середовища і насамперед атмосферного повітря у населених пунктах (особливо у містах) хімічними речовинами різного походження, може призвести до зростання рівнів захворюваності населення. Тривалий вплив забруднення атмосферного повітря токсичними речовинами: формальдегідом, пилом, діоксидом сірки, діоксидом азоту та іншими хімічними сполуками негативно впливає на здоров'я людини. При цьому зростає загальна захворюваність населення, зумовлена ураженням, перш за все, органів дихання (бронхіальна астма, хронічний бронхіт, алергічні риніти та інші неспецифічні хвороби легень). Особливо викиди шкідливих речовин, як від стаціонарних так і пересувних джерел, є небезпечними для здоров'я дітей. За умов забруднення атмосферного повітря, знижуються адаптивні можливості дитячого організму, що призводить до зміни дихальних функцій і збільшення рівня легеневої патології. Через відсутність на території області потужних підприємств, джерел забруднення атмосферного повітря, а також враховуючи те, що на адміністративних територіях області не проводились активні бойові дії, не зафіксовано зростання захворюваності населення області на хвороби органів дихання за 2022 рік, а навпаки, відмічено тенденцію до зменшення (-20,5 % відносно 2021 р.). Загальний рівень захворюваності населення області у 2022 році склав 19853,4 проти 24985,7 у 2021 році (на 100 тис. населення). Деяко збільшився показник захворюваності органів дихання у дітей на алергічний риніт – з 217,9 у 2021 році до 220,0 у 2022 році до (у 2019 році 176,1; у 2020 році – 254,2). Показник захворюваності на бронхіальну астму у дітей навпаки зменшився – з 22,0 у 2021 р. до 19,0 у 2022 р. (на 100 тис. населення)[1].

Відповідно до інформації, наданої Державною Установою «Кіровоградський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», що спирається на дані департаменту охорони здоров'я ОВА (статистичний збірник за 2023р.) — показник поширеності захворювань серед всього населення у 2023 році становить 138314,1 на 100 тисяч населення проти 135432,1 у минулому році, тобто збільшився на 2,1%.

У порівнянні з попереднім роком показник поширеності захворювань серед всього населення області (у розрахунку на 100 000 населення) збільшився по наступних класах хвороб:

- хвороби вуха та соскоподібного відростка з 2309,9 у 2022 році до 2773,4 у 2023 році, або на 20,1%;
- хвороби ендокринної системи у показнику з 6798,9 у 2022 році до 7756,0 у 2023 році, або на 14,1%;
- хвороби органів дихання з 23321,0 у 2022 році до 26363,1 у 2023 році, або на 13,0%;

- ускладнення вагітності, пологів та післяпологового періоду з 2234,3 у 2022 році до 2352,5 у 2023 році, або на 5,3%;
- хвороби кістково-м'язової системи та сполучно! тканини у показнику з 8388,1 у 2022 році до 8800,7 у 2023 році, або на 4,9%;
- хвороби органів травлення з 10510,7 у 2022 році до 10954,1 у 2023 році, або на 4,2%;
- хвороби системи кровообігу з 40885,5 у 2022 році до 41671,8 у 2023 році, або на 1,9%;
- розлади психіки та поведінки у показнику з 5315,7 у 2022 році до 5405,7 у 2023 році, або на 1,7%;
- хвороби ока та додаткового апарату з 7541,0 у 2022 році до 7657,3 у 2023 році, або на 1,5%.

У структурі поширеності захворювань серед всього населення на першому місці знаходяться: хвороби системи кровообігу, на які приходить 30,1% (2022 рік - 30,2%) від всіх захворювань, на другому — хвороби органів дихання - 19,1% (2022 рік - 17,2%), на третьому — хвороби органів травлення — 7,9% (2022 рік — 7,8%).

За результатами 2021 року, як і у попередніх періодах, головну вагу займали хвороби системи кровообігу, частка померлих від яких становила більше половини всіх смертей. Частка померлих від новоутворень, хвороб органів дихання і травлення суттєво не змінилась.

За підсумками 2023 року епідситуація щодо туберкульозу в Кіровоградській області залишається напруженою. За останні три роки і особливо під впливом війни та міграційних процесів в країні маємо зростання захворюваності на туберкульоз. Показник захворюваності на туберкульоз (вперше зареєстровані випадки та рецидиви) збільшився у порівнянні з 2022 роком на 17,4% та склав 92,1 на 100 тисяч населення, зареєстровано 826 осіб (2022 рік — показник 76,7 на 100 тисяч населення, 687 осіб). Вперше зареєстровано хворих на туберкульоз - 705 осіб. Показник захворюваності серед вперше зареєстрованих збільшився на 18,7% та склав 78,6 на 100 тисяч населення, (2022 рік — 66,2 на 100 тисяч населення, 594 особи). Таблиця 2.14 дає уявлення про показники поширеності та захворюваності серед усього населення за видами хвороб.

Таблиця 2.14

Показники поширеності та захворюваності серед усього населення на 100 000 (розрахунок на все населення - 224340)

Захворювання	Зареєстровано всього (поширеність)			з діагнозом встановленим вперше (захворюваність)		
	2023		2022	2023		2022
	абс.число	поширеність на 10 тис.дор.нас.	поширеність на 10 тис.дор.нас.	абс.число	захворюваність на 10 тис.дор.нас.	захворюваність на 10 тис.дор.нас.
Всі хвороби	279 260	124 480,7	107 759,7	111562	49729,0	43 264,7
Інфекційні та паразитарні хвороби	4 626	2 062,0	3 220,1	2751	1226,3	2 269,8
Новоутворення	9 046	4 032,3	3 209,0	26	11,6	11,6
Хвороби крові	957	426,6	337,4	382	170,3	84,2

анемії	912	406,5	317,4	374	166,7	82,5
Хвороби ендокринної системи	21 112	9 410,7	7 848,4	3281	1462,5	1 140,2
вузловий зоб	3 436	1 531,6	1 429,1	385	171,6	140,0
тиреотоксикоз (гіпертиреоз)	354	157,8	165,4	28	12,5	12,0
тиреїдити	2 506	1 117,1	1 008,3	252	112,3	99,4
цукровий діабет	6 993	3 117,1	2 328,6	474	211,3	90,5
інсулінозалежний	450	200,6	203,3	6	2,7	6,2
цукровий діабет з ускладненням	2 067	921,4	875,9	45	20,1	13,8
Хвороби нервової системи	13 488	6 012,3	6 842,3	3698	1648,4	1 814,2
запальні хвороби ЦНС	130	57,9	59,7	12	5,3	4,5
хв. периферичної нервової системи	8 439	3 761,7	4 041,6	1660	739,9	763,6
ураження нервів нервових корінців	7 050	3 142,6	3 858,0	1374	612,5	688,7
вегетосудинна дистонія	789	351,7	355,7	276	123,0	72,7
Хв. ока та його придатк. апарату	17 873	7 966,9	6 916,3	936	417,2	478,3
катаракта	3 855	1 718,4	1 493,3	425	189,4	132,4
глаукома	907	404,3	384,7	79	35,2	50,8
міопія	3 082	1 373,8	1 148,3	505	225,1	359,7
Хв. вуха та сосковидного відростку	7 630	3 401,1	3 137,2	5349	2384,3	1 772,8
Хвороби системи кровообігу	71 100	31 693,0	24 833,3	5854	2609,4	2 261,7
хрон. ревматичні хв. серця	79	35,2	37,4	2	0,9	1,78
гіпертонічна хвороба (всі форми)	31 789	14 170,0	11 120,2	2358	1051,1	871,4
ішемічна хвороба серця	25 441	11 340,4	8 748,8	1434	639,2	556,3

у т.ч. з гіпертонією	22 450	10 007,1	7 353,6	976	435,1	248,7
стенокардія	2 399	1 069,4	1 039,9	84	37,4	48,1
гострий інфаркт міокарду	359	160,0	132,4	359	160,0	132,4
цереброваскулярні хвороби	8 179	3 645,8	3 297,7	960	427,9	477,8
у т.ч. з гіпертонією	4 487	2 000,1	1 526,3	461	205,5	274,6
інсульти (всі форми)	784	349,5	404,7	784	349,5	404,7
Хвороби органів дихання	61 548	27 435,1	21 302,9	56219	25059,7	18 944,5
пневмонії	1 067	475,6	670,0	1067	475,6	670,0
хронічні хвороби мигдаликів	920	410,1	398,1	497	221,5	156,5
бронхіт хронічний	1 158	516,2	339,7	158	70,4	26,3
бронхіальна астма	628	279,9	193,5	67	29,9	15,6
Хвороби органів травлення	16 548	7 376,3	5 354,8	2861	1275,3	950,3
виразка шлун. та 12-ти палії кишки	1 111	495,2	457,3	156	69,5	49,9
гастрит та дуоденіт	4 390	1 956,9	1 407,2	609	271,5	193,0
цироз печінки	204	90,9	63,3	49	21,8	24,1
хронічний гепатит	220	98,1	66,0	27	12,0	4,0
жовчокам'яна хвороба	950	423,5	315,6	237	105,6	90,0
холецистит, холангіт	4 021	1 792,4	1 069,4	372	165,8	100,3
хвороби підшлункової залози	2 263	1 008,7	688,2	161	71,8	34,8
Хв.би шкіри та підшк. клітковини	2 646	1 179,5	1 261,9	2296	1023,4	1 085,0
Хвороби кістково-м'язової системи	24 697	11 008,7	10 219,3	5835	2601,0	2 177,5
ревматоїдний артрит	466	207,7	189,0	50	22,3	40,6

деформуючий артроз	2 877	1 282,4	879,9	206	91,8	56,6
системний червоний вовчак	25	11,1	12,9	1	0,45	1,34
анкілозуючий спондиліт	41	18,3	16,9	1	0,4	1,3
ураження міжхребетних дисків	236	105,2	145,3	52	23,2	41,0
Хвороби сечостатевої системи	13 816	6 158,5	5 937,0	5684	2533,7	2 538,6
хронічний гломерулонефрит	52	23,2	22,3	12	5,3	2,2
хронічний пієлонефрит	1 022	455,6	405,6	163	72,7	67,3
камені нирок і сечоводів	1 605	715,4	708,7	458	204,2	203,7
хвороби передміхурової залози	2 137	952,6	1 069,4	797	355,3	426,1
Травми отруєння	10 897	4 857,4	5 477,8	10564	4708,9	5 304,0

На території міста Кропивницький, як міста – обласного центру, медичну допомогу жителям Кропивницької міської територіальної громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам, військовослужбовцям, ветеранам війни, членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України надають лікувальні заклади і підприємства різних форм власності та підпорядкування. Медична допомога надається у 7 закладах охорони здоров'я комунальної власності, 8 закладах охорони здоров'я спільної власності територіальних громад сіл, селищ і міст області, у ряді приватних медичних закладів (понад 50 одиниць), які функціонують і надають медичні послуги на території Кропивницької міської територіальної громади.

Враховуючи розгалуженість медичної інфраструктури, заклади охорони здоров'я обслуговують не лише населення громади, а й жителів прилеглих територій та всієї Кіровоградської області. Всі 7 закладів охорони здоров'я комунальної власності працюють за програмою державних медичних гарантій згідно з підписаними договорами з Національною службою здоров'я України.

КНП «Центральна міська лікарня» Кропивницької міської ради» - багатопрофільний кластерний заклад охорони здоров'я, що надає послуги вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги в стаціонарних і амбулаторних умовах, комплексної реабілітаційної допомоги та послуги по паліативній медичній допомозі. У структуру підприємства входять поліклініка та цілодобові стаціонари на 255 та 195 ліжок. В умовах воєнного стану та розвитку пріоритетних напрямів у сфері охорони здоров'я підприємство відкрило реабілітаційне відділення на 30 ліжок з наданням спеціалізованої медичної допомоги.

КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» Кропивницької міської ради» - кластерний заклад охорони здоров'я, що надає послуги вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, зокрема невідкладної ургентної та планової медичної допомоги дорослому населенню із загальним ліжковим фондом – 300 місць. Підприємство безперервно надає цілодобову невідкладну стаціонарну хірургічну, акушерську та гінекологічну допомогу, невідкладну медичну допомогу хворим із гострими порушеннями мозкового кровообігу. Одним з нових напрямів підприємства є стаціонарна і амбулаторна реабілітаційна допомога

хворим з перенесеними гострими порушеннями мозкового кровообігу та травмами опорно-рухового апарату.

КНП «Дитяча міська лікарня» Кропивницької міської ради» - заклад охорони здоров'я, що надає стаціонарні та амбулаторні послуги вторинної (спеціалізованої), паліативної медичної допомоги та реабілітації дітям. Ліжковий фонд становить 80 місць по наданню стаціонарної медичної допомоги дітям.

Три лікарні міста увійшли до спроможної мережі закладів охорони здоров'я Кіровоградської області.

КНП «Поліклінічне об'єднання» Кропивницької міської ради» - заклад охорони здоров'я, що надає послуги первинної, вторинної (спеціалізованої) амбулаторної медичної допомоги дорослому населенню, у тому числі мобільну паліативну допомогу та медичну реабілітацію, з ліжковим фондом денного стаціонару 210 місць.

Крім того, первинна медична допомога на території громади надається Центром первинної медико-санітарної допомоги №1 (до якого входять 10 амбулаторій загальної практики сімейної медицини), Центром первинної медико-санітарної допомоги №2 (до якого входять 8 амбулаторій загальної практики сімейної медицини), КНП «Амбулаторія загальної практики – сімейної медицини». У цих заклад надається і психологічна допомога населенню.

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено: за умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovishha-v-ukrayini/>

[6] Звіт про науково-дослідну роботу розробка прогнозу чисельності населення кропивницької міської територіальної громади до 2032 р.

[7] Державна служба статистики України
http://db.ukrcensus.gov.ua/Mult/Dialog/statfile1_c_files/pasport.files/pasport/35_uk.htm#0305

2.8 Біорізноманіття

Рослинний світ.

За геоботанічним районуванням територія відноситься до степової зони Бузько-Дніпровського округу різнотравно-злакових степів, байрачних лісів та рослинності гранітних відслонень. Зокрема на півночі області переважають мішані і листяні ліси та лісостеги; на півдні пролягають степові місцевості. Північна частина Східноєвропейської рівнини представлена грабовими (на вододілах), бересто-пакленовими (по байраках) дібровами подекуди із судібровами; на півдні переважають сухі байрачні бересто-пакленові та чорнокленові діброви.

За даними Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища та Екологічного паспорту [1,2] рослинний світ Кіровоградщини є різноманітним. З південного заходу на північний схід територію області перетинає умовна межа між лісостеповою та степовою зонами. Саме цим і зумовлений неоднорідний світ рослин Кіровоградщини. Понад 70% лісостепової частини області розорано, ліси та лісонасадження займають лише 7,2% території області. Збереглися значні лісові масиви на вододілах – Чорний ліс, Нерубайський ліс та інше. Природна степова рослинність багата, різноманітна, зберігається на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Досить добре збереглася лучна та болотна рослинність у заплавах річок. У лісостеповій частині області в заплавах менше відчувається вплив засолення, менше гранітних відслонень зі своєрідним рослинним світом. Степова зона з підвищеними місцевостями, почленованими яружно-балковими системами. Ліси і чагарники в степовій зоні зустрічаються

в балках, у яких вони захищені від руйнівних степових вітрів. Орні землі складають у степовій зоні області понад 76% її території. В заплавах річок, де переважають лучна та болотна рослинність, сильніше, ніж у лісостепу, виявляється вплив засолення. Для степової зони характерна трав'яна степова рослинність. Рідкісні й зникаючі рослини: астрагал шерстистоквітковий, ковила волосиста, коручка болотна, любка дволиста, ірис злаколистий, ірис понтичний, рястка Буше, лілія лісова, підсніжник звичайний, сон великий, барвінок малий, валеріана лікарська, звіробій звичайний, конвалія звичайна, льон жовтий та ін.

Тваринний світ.

Тваринний світ Кіровоградщини, незважаючи на значну господарську освоєність території області, залишається відносно багатим. Цьому сприяє географічне положення даної території, яку з південного заходу на північний схід перетинає природна межа між лісостепом і степом. Із 413 видів наземних хребетних тварин, відомих для Дніпровсько-Бузького лісостепового зоогеографічного району (ссавців - 65 видів, птахів - 324, плазунів - 13, амфібій - 11), на території Кіровоградщини виявлено 368 видів, в тому числі: ссавців - 65, птахів - 279, плазунів - 13, амфібій - 11. Крім того, водойми області населяє 61 вид риб, з яких найбільш численними є представники ряду карпоподібних (35 видів). У Кіровоградській області нині зустрічаються 5 видів ссавців, 10 видів птахів і 8 видів комах, занесених до Європейського Червоного списку, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі. Зі 115 видів хребетних тварин, занесених до Червоної книги України, в межах Кіровоградщини зустрічаються 114 видів, у тому числі: 61 вид ссавців, 43 види птахів, 4 види плазунів, в основному зосереджених на природоохоронних територіях.

Господарська діяльність протягом останніх десятиліть значно змінила природне середовище Кіровоградської області. Серед основних причин збіднення біорізноманіття є: - забруднення природного середовища (викиди в атмосферне повітря, забруднення поверхневих та підземних вод); - денатуралізація природних ландшафтів (грунтова та повітряна ерозія, підтоплення територій, поширення агроландшафтів, нерівномірна забудова території); - монокультурні способи ведення лісового та сільського господарства. Антропогенна діяльність призводить до знищення природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментації та деградації (включаючи забруднення), глобальної зміни клімату, екологічно незбалансованої експлуатації, поширення чужорідних видів, розповсюдження хвороб та шкідників. Природні степові екосистеми майже зникли з території області внаслідок інтенсивного розвитку сільського господарства (розораність складає 71,8 % площі області). Зараз первісні цілинні степи повністю замінені на агроценози з широкою мережею полезахисних лісових смуг, створених за останні 50-60 років. Сьогодні вони є провідниками лісових видів з півночі на південь, із заходу на схід. Загрозами для лісової рослинності області є: випалювання сухої рослинності у весняний період, що призводить до виникнення лісових пожеж, погіршення технології заготівлі та трелювання деревини, всихання соснових лісів, самовільні рубки. Чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин, в тому числі із «червонокнижним» статусом, є насамперед людський фактор. Однією з причин зниження популяції мисливських звірів і птахів є браконьєрство. Значної трансформації зазнали лучні і водні екосистеми в результаті бездумної меліорації, зарегулювання річок та забруднення недостатньо очищеними стічними водами, недотримання режиму обмежень діяльності в прибережних захисних смугах і водоохоронних зонах, порушення гідрологічного режиму, зростання евтрофікації, збільшення рекреаційного навантаження. Аграрне перетворення значної частини ландшафтів спричинило масштабні порушення структури біорізноманіття на території внаслідок впливу таких факторів, як руйнування та фрагментація біогеоценозів, техногенне нівелювання ландшафтів, забруднення поверхневих і ґрунтових вод, зміна складу, структури та основних властивостей ґрунтів, умов життєдіяльності ґрунтової біоти.

Значна частина області знаходиться у степовій зоні, представленій степовими природними комплексами – типовими різнотравно-типчакково-ковилловими та типчакково-ковилловими степами. Разом з тим, внаслідок їх розорювання, типові степові природні комплекси зазнали найсильнішого антропогенного тиску, перетворені у ріллю, фрагментовані. Степова рослинність, представлена лучними ковилово-різнотравними степами, збереглась на

незначних фрагментах території, непридатних для сільського господарства, а також у складі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, та у складі зарезервованих для заповідання природоохоронних територій[3].

Степова частина області не є сприятливою для зростання лісової рослинності. Її характерною особливістю є відсутність природних лісів, окрім байрачних, в інтразональних умовах (наприклад, у долинах річок). Степова зона України вирізняється великим обсягом накопичених органічних речовин в ґрунті. Багаті ґрунти степової зони – це і є найкращий в цьому регіоні спосіб депонування атмосферного вуглецю. Сухі степові умови призвели до появи механізму, при якому основна маса всіх рослин захована в ґрунті, проте через дефіцит вологи органіка відмерлих рослин не розкладається, а просто накопичується, стабілізуючи тим самим клімат на планеті. Звісно, це все працює лише там, де степи не розорюють.

Серед негативних факторів, що призводять до деградації біорізноманіття регіону слід назвати поширення інвазійних (чужорідних) видів рослин, що «заміщають» природні лучні та степові угруповання у їх оселищах.. Найбільша загроза від інвазійних видів – це надзвичайно висока продуктивність насіння. Насіння інвазійних дерев легко розноситься по місту та за його межі. Його вивозять за межі міста із сміттям, воно розноситься вітром та водними потоками, на кузовах чи капотах автомобілів.

Інвазійні види збільшують викиди вуглецю з ґрунту. У тіні від крон інвазійних дерев стрімко починають рости інші небезпечні чужорідні рослини, звичні до такого сусідства (амброзія полинолиста тощо). Займаючи місце місцевих (аборигенних) трав'янистих рослин, такі “союзники” формують щільно затінену вологу ділянку, під якою більше нема тих посушливих умов. І в таких умовах накопичена протягом тисячоліть органіка стрімко розкладається бактеріями, призводячи до викиду в атмосферу сполук вуглецю, які рослини накопичували й зберігали в ґрунті століттями.

Інвазійні види призводять до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Дереву здійснюють транспірацію (дихання), через яку волога, вилучена з ґрунтових горизонтів коренями дерев, випаровується через листя. Дослідження в кількох країнах показали, що посадка штучних лісонасаджень посухостійких чужорідних рослин саме в степах призводить до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Випаровування води насадженнями, здатними дотягнутись корінням до ґрунтових горизонтів, значно перевищує обсяг атмосферних опадів, а отже, випаровуються ґрунтові води. У результаті від нестачі води гинуть самі насадження, на їхньому місці утворюються чагарники, які однаково продовжують витісняти місцеве біорізноманіття, виснажувати ґрунтове деповуглецю, але при цьому зовсім не виконують тих функцій, задля яких висаджували дерева. Така ситуація складається тому, що лісові екосистеми за своїм змістом не є характерними для посушливих регіонів[6].

Відомості про біорізноманіття громади

Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Кропивницькій МТГ на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>).

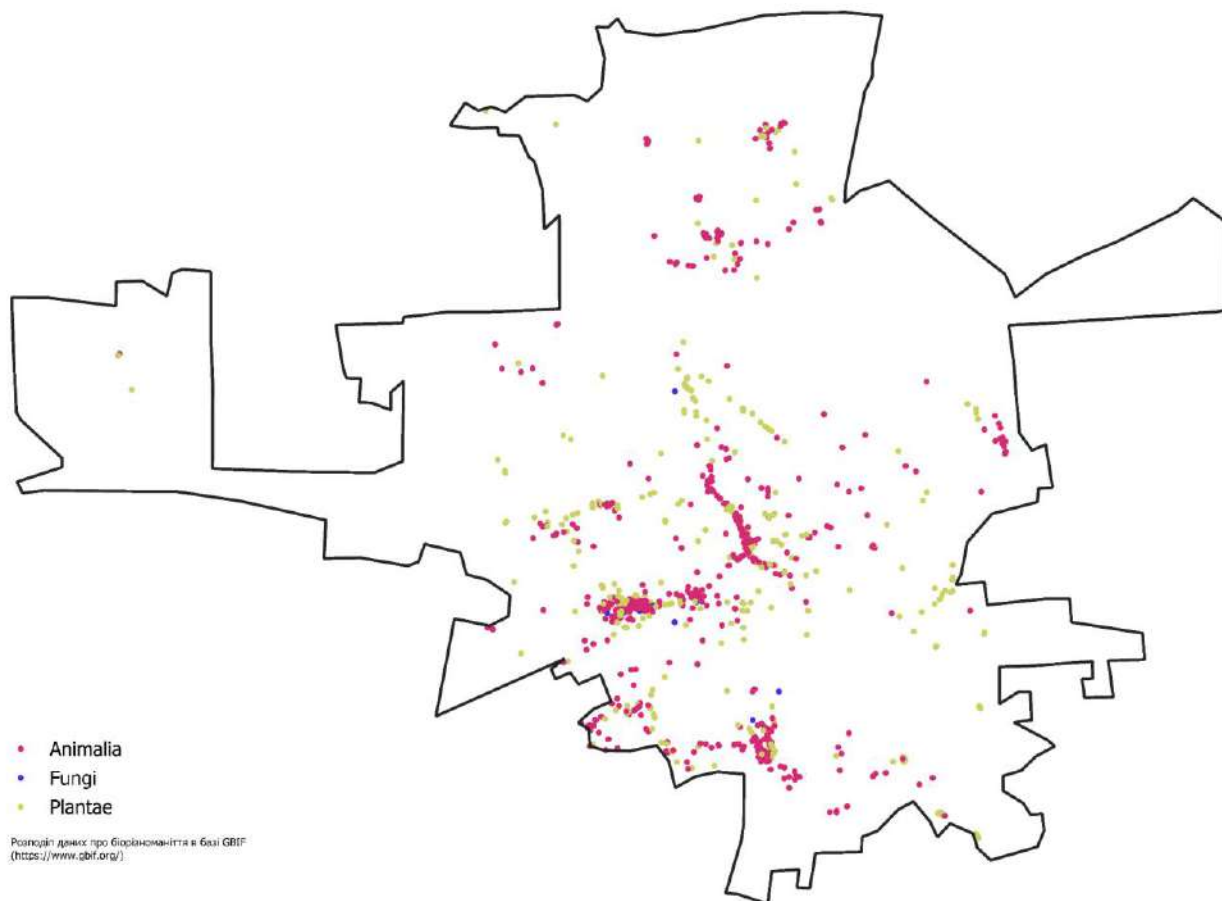

рис.2.24. Розподіл даних про біорізноманіття в базі GBIF на території Кіровоградської МТГ

scientificName	kingdom	taxonRank	scientificName	kingdom	taxonRank	scientificName	kingdom	taxonRank
Chloris chloris (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Hippophae rhamnoides L.	Plantae	SPECIES	Zerynthia polyxena (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	SPECIES
Spatula clypeata (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Mimas tiliiae Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Anser albifrons (Scopoli 1769)	Animalia	SPECIES
Streptopelia decaocto (Frivaldsky 1838)	Animalia	SPECIES	Conocephalus fuscus (Fabricius, 1793)	Animalia	SPECIES	Turdus viscivorus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES
Linaria cannabina (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Laetiporus sulphureus (Bull. Murrill)	Fungi	SPECIES	Geranium collinum Stepha ex Willd.	Plantae	SPECIES
Pipistrellus kuhlii (Kuhl, 1817)	Animalia	SPECIES	Pararge aegeria (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Milvus migrans (Boddaert 1783)	Animalia	SPECIES
Eptesicus serotinus (Schreber, 1774)	Animalia	SPECIES	Sympecma fusca (Vander Linden, 1820)	Animalia	SPECIES	Apodemus flavicollis (Melchior, 1834)	Animalia	SPECIES
Turdus merula Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Tringa ochropus Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	Pandion haliaetu (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Corvus frugilegus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Gymnosporangium sabinac (Dicks.) G.Winter	Fungi	SPECIES	Anthus trivialis (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES
Corvus monedula Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Odontites vulgaris Moench	Plantae	SPECIES	Motacilla flava Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Turdus pilaris Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Steatoda albomaculata (De Geer, 1778)	Animalia	SPECIES	Sorex araneus Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Fringilla montifringilla Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Salvia nemorosa L.	Plantae	SPECIES	Anax imperator Leach 1815	Animalia	SPECIES
Parus major Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Aster amellus L.	Plantae	SPECIES	Adonis vernalis L.	Plantae	SPECIES
Passer montanus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Sanguisorba minor Scop.	Plantae	SPECIES	Tulipa quercetorum Klokov & Zoz	Plantae	SPECIES
Dendrocopos syriacus (Hemprich & Ehrenberg, 1833)	Animalia	SPECIES	Eryngium campestre L.	Plantae	SPECIES	Centaurea ruthenica Lam.	Plantae	SPECIES
Cyanistes caeruleus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Graphosoma italicum (O.F.Müller, 1766)	Animalia	SPECIES	Unio pictorum (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES

<i>Pica pica</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Agrus convolvuli</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	<i>Unio tumidus</i> Philipsson 1788	Animalia	SPECIES
<i>Spinus spinus</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Sciocoris homalonotus</i> Fieber, 1851	Animalia	SPECIES	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	Plantae	SPECIES
<i>Vespertilio murinus</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Agenioideus ciliatus</i> (Lepeletier, 1845)	Animalia	SPECIES	<i>Lamium maculatum</i> (L.) L.	Plantae	SPECIES
<i>Melanocorypha calandra</i> (Linnaeus 1766)	Animalia	SPECIES	<i>Equisetum arvense</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Ballota nigra</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Passer domesticus</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Vespa crabro</i> Linnaeus	Animalia	SPECIES	<i>Stachys annua</i> (L.) L.	Plantae	SPECIES
<i>Sitta europaea</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Centaurea jacea</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Spermophilus suslicus</i>	Animalia	SUBSPECIES
<i>Pyrrhula pyrrhula</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Aquarius paludum</i> (Fabricius 1794)	Animalia	SPECIES	<i>Eragrostis minor</i> Host	Plantae	SPECIES
<i>Garrulus glandarius</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Hieracium umbellatum</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Microtus</i> Schrank, 1798	Animalia	GENUS
<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Pipistrellus kuhlii</i> (Natterer 1819)	Animalia	SPECIES
<i>Sturnus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Malva thuringiaca</i> (L.) Vis.	Plantae	SPECIES	<i>Lysiphlebus confusus</i> Tremblay & Eady, 1978	Animalia	SPECIES
<i>Corvus cornix</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Ceratophyllum demersum</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Anodonta</i> Lamarck, 1799	Animalia	GENUS
<i>Anas platyrhynchos</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Anisoplia austriaca</i> (Herbst 1783)	Animalia	SPECIES	<i>Lysiphlebus fabarum</i> (Marshall, 1896)	Animalia	SPECIES
<i>Tachybaptus ruficollis</i> (Pallas, 1764)	Animalia	SPECIES	<i>Chlorophorus varius</i> (Müller 1766)	Animalia	SPECIES	<i>Apodemus agrarius</i> (Pallas 1771)	Animalia	SPECIES
<i>Corvus corax</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Acronicta rumicis</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	<i>Catocala fraxini</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
<i>Buteo buteo</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Oxycarenum lavaterae</i> (Fabricius, 1787)	Animalia	SPECIES	<i>Mus spicilegus</i> Petényi 1882	Animalia	SPECIES
<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	Animalia	SPECIES	<i>Pyrausta despicata</i> Scopoli 1763	Animalia	SPECIES	<i>Scutigera coleoptrata</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES
<i>Ardea cinerea</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Orthetrum coerulescens</i> (Fabricius, 1798)	Animalia	SPECIES	<i>Megascolia maculata</i> (Drury, 1773)	Animalia	SPECIES
<i>Fringilla coelebs</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Lactuca tatarica</i> (L.) C.A.Mey.	Plantae	SPECIES	<i>Saturmia pyri</i> (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	SPECIES
<i>Berteroa incana</i> (L.) DC.	Plantae	SPECIES	<i>Acer platanoides</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Sicista loriger</i> (Nathusius 1840)	Animalia	SPECIES
<i>Carduus acanthoides</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Lolium perenne</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.Beauv	Plantae	SPECIES
<i>Sciurus vulgaris</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Mantis religiosa</i> (Linne 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Polygala</i> L.	Plantae	GENUS
<i>Harmonia axyridis</i> (Pallas, 1773)	Animalia	SPECIES	<i>Lacerta viridis</i> (Laurenti 1768)	Animalia	SPECIES	<i>Chenopodium vulvaria</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Coccinella septempunctata</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	<i>Orthetrum cancellatum</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Lathyrus</i> L.	Plantae	GENUS
<i>Pieris brassicae</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Echinocystis lobata</i> (Michx. Torr. & A.Gray)	Plantae	SPECIES	<i>Ononis spinosa</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Episyrphus balteatus</i> (De Geer, 1776)	Animalia	SPECIES	<i>Spatula querquedula</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Silene wolgensis</i> (Hornem.) Oth	Plantae	SPECIES
<i>Hyoscyamus niger</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Tropinota hirta</i> (Poda, 1761)	Animalia	SPECIES	<i>Gypsophila paniculata</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Dendrocopos major</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	Plantae	SPECIES	<i>Silene dichotoma</i> Ehrh.	Plantae	SPECIES
<i>Flammulina</i> P.Karst.	Fungi	GENUS	<i>Rhyarochromus vulgaris</i> (Schilling, 1829)	Animalia	SPECIES	<i>Carex supina</i> Willd. ex Wahlenb.	Plantae	SPECIES
<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Amara aenea</i> (DeGeer, 1774)	Animalia	SPECIES	<i>Eremogone saxatilis</i> (L.) Ikonn.	Plantae	SPECIES
<i>Erithacus rubecula</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Ophonus azureus</i> (Fabricius 1775)	Animalia	SPECIES	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	Plantae	SPECIES
<i>Athene noctua</i> (Scopoli, 1769)	Animalia	SPECIES	<i>Staphylinus caesareus</i> Cederhjelm, 1798	Animalia	SPECIES	<i>Propappus volk</i> (Michaelsen, 1916)	Animalia	SPECIES
<i>Carduelis carduelis</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Cetonia aurata</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Chaetogaster diaphanus</i> (Gruithuisen, 1828)	Animalia	SPECIES

Prunus tenella Batsch	Plantae	SPECIES	Veronica chamaedrys L.	Plantae	SPECIES	Verbascum chaixii subsp orientale (M.Bieb.) Hayek	Plantae	SUBSPECIES
Alliaria petiolata (M.Bieb.) Cavara & Grande	Plantae	SPECIES	Mareca penelope (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Limnodrilus michaelseni Lastockin, 1937	Animalia	SPECIES
Phoenicurus ochruros (S.G.Gmelin 1774)	Animalia	SPECIES	Ardea purpurea Linnaeus 1766	Animalia	SPECIES	Androsace elongata L.	Plantae	SPECIES
Luscinia luscinia (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Polygonia c-album (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Datura stramonium L.	Plantae	SPECIES
Lathyrus tuberosus L.	Plantae	SPECIES	Armadillidium versicolor Stein, 1859	Animalia	SPECIES	Dianthus campestris M.Bieb.	Plantae	SPECIES
Alcea rosea L.	Plantae	SPECIES	Xanthoria parietina (L. Th.Fr.	Fungi	SPECIES	Dianthus carthusianorum L	Plantae	SPECIES
Tragopogon dubius Scop.	Plantae	SPECIES	Caucasotachea vindobonensis (C.Pfeiffer, 1828)	Animalia	SPECIES	Lymnaea stagnalis (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Heliopsis helianthoides (L.) Sweet	Plantae	SPECIES	Cepaea hortensis (O.F.Müller, 1774)	Animalia	SPECIES	Planorbis cornuei (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Lucanus cervus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Panalia leuwenhoekii (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Tubifex tubifex (Müller 1774)	Animalia	SPECIES
Hordeum murinum L.	Plantae	SPECIES	Propylea quatuordecimpunctata (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Limnodrilus udekemianu Claparède, 1862	Animalia	SPECIES
Celtis occidentalis L.	Plantae	SPECIES	Pardosa Koch, 1847	Animalia	GENUS	Limnodrilus claparedeanu Ratzel, 1868	Animalia	SPECIES
Mirabilis nyctaginea (Michx.) Mac Mill.	Plantae	SPECIES	Sciaphobus squalidus (Gyllenhal, 1834)	Animalia	SPECIES	Ilyodrilus hammoniensi Michaelsen, 1901	Animalia	SPECIES
Campsis radicans (L.) Bureau	Plantae	SPECIES	Theraps flavicaria (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	SPECIES	Aulodrilus limnobiu Bretscher, 1899	Animalia	SPECIES
Gymnocladus dioica (L.) K.Koch	Plantae	SPECIES	Leipos femoratus Fairmaire 1859	Animalia	SPECIES	Bombina bombin (Linnaeus, 1761)	Animalia	SPECIES
Merops apiaster Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Asproparthenis punctiventris (E.F.Germar, 1823)	Animalia	SPECIES	Talpa europaea Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Curruca curruca (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Chrysolina oricalcia (Müller 1776)	Animalia	SPECIES	Apodemus uralensis (Pallas, 1811)	Animalia	SPECIES
Oenanthe oenanthe (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Symphytum officinale L.	Plantae	SPECIES	Sylvaemus Ognev, 1924	Animalia	GENUS
Cuculus canorus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Panorpa vulgaris Imhoff & Labram, 1845	Animalia	SPECIES	Iris humilis M.Bieb.	Plantae	SPECIES
Oriolus oriolus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Polydrusus inustus Germar 1823	Animalia	SPECIES	Equisetum palustre L.	Plantae	SPECIES
Luscinia svecica (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Pisaura Simon, 1885	Animalia	GENUS	Fragaria ×neglecta Lindem.	Plantae	SPECIES
Phasianus colchicus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Stenocorus meridianus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Ceratocarpus arenarius L.	Plantae	SPECIES
Poa bulbosa L.	Plantae	SPECIES	Monacha fruticola (Krynicky 1833)	Animalia	SPECIES	Pelobates fuscus (Laurenti 1768)	Animalia	SPECIES
Geranium pusillum L.	Plantae	SPECIES	Chondrula triden (O.F.Müller, 1774)	Animalia	SPECIES	Bufo viridis Laurenti, 1768	Animalia	SPECIES
Helix albescens Rossmässler, 1839	Animalia	SPECIES	Cantharis rustica Fallén, 1807	Animalia	SPECIES	Pelophylax ridibundu (Pallas, 1771)	Animalia	SPECIES
Asperugo procumbens L.	Plantae	SPECIES	Protaetia affinis (Andersch 1797)	Animalia	SPECIES	Pedicularis palustris L.	Plantae	SPECIES
Plantago urvillei Opiz	Plantae	SPECIES	Dorcus parallelepipedu (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Rana arvalis Nilsson, 1842	Animalia	SPECIES
Betula pendula Roth	Plantae	SPECIES	Asida lutosa Solier, 1836	Animalia	SPECIES	Delphinium consolid subsp. consolid	Plantae	SUBSPECIES
Apus apus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Lepidium draba L.	Plantae	SPECIES	Geranium sanguineum L.	Plantae	SPECIES
Sylvia atricapilla (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Egretta garzetta (Linnaeus 1766)	Animalia	SPECIES	Vicia L.	Plantae	GENUS
Chelidonium majus L.	Plantae	SPECIES	Otus scops (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Lissostriton vulgaris (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Delichon urbicum (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Mangora acalyph (Walckenaer, 1802)	Animalia	SPECIES	Sceliphron destillatorium (Illiger, 1807)	Animalia	SPECIES
Columba livia J.F.Gmelin, 1789	Animalia	SPECIES	Mythimna albipuncta Gaede 1916	Animalia	SPECIES	Philanthus triangulur (Fabricius, 1775)	Animalia	SPECIES

Turdus philomelos C.L.Brehm, 1831	Animalia	SPECIES	Idaea inquinata (Scopoli 1763)	Animalia	SPECIES	Ornithogalum boucheanum (Kunth) Asch.	Plantae	SPECIES
Noccaea perfoliata (L.) Al-Shehbaz	Plantae	SPECIES	Oedemera podagrariae (Linnaeus, 1767)	Animalia	SPECIES	Hedwigia ciliata (Hedw. P.Beauv.	Plantae	SPECIES
Ficaria verna Huds.	Plantae	SPECIES	Vanessa cardui (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Neomys anomalus Cabrera 1907	Animalia	SPECIES
Picus canus J.F.Gmelin, 1788	Animalia	SPECIES	Silene latifolia Poir.	Plantae	SPECIES	Pisaura mirabilis (Clerck 1757)	Animalia	SPECIES
Ficedula hypoleuca (Pallas, 1764)	Animalia	SPECIES	Sedum pallidum M.Bieb.	Plantae	SPECIES	Cerioporus squamosus (Huds.) Quél.	Fungi	SPECIES
Fulica atra Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Lacerta agilis Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Capsella bursa-pastoris (L. Medik.	Plantae	SPECIES
Columba palumbus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Erigeron annuus (L.) Pers.	Plantae	SPECIES	Glechoma hederacea L.	Plantae	SPECIES
Podiceps cristatus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Tritomegas bicolor (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Dorcadion holosericeum Krynicky, 1832	Animalia	SPECIES
Phylloscopus trochilus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Nycticorax nycticorax (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Lethrus apterus (Laxmann 1770)	Animalia	SPECIES
Acrocephalus arundinaceus (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Chlidonias hybrida (Pallas 1811)	Animalia	SPECIES	Diaperis boleti (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES
Circus aeruginosus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Caprimulgus europaeus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Ornithogalum umbellatum L.	Plantae	SPECIES
Locustella luscinioides (Savi, 1824)	Animalia	SPECIES	Sylvia borin (Boddaert, 1783)	Animalia	SPECIES	Salvia revoluta Ruiz & Pav	Plantae	SPECIES
Alcedo atthis (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Forficula auricularis Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Ablattaria laevigata (Fabricius, 1775)	Animalia	SPECIES
Jynx torquilla Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Rubus caesius L.	Plantae	SPECIES	Pyrochroa coccinea (Linnaeus, 1761)	Animalia	SPECIES
Acrocephalus scirpaceus (Hermann 1804)	Animalia	SPECIES	Rhagonycha fulva (Scopoli 1763)	Animalia	SPECIES	Scytodes thoracica (Latreille, 1802)	Animalia	SPECIES
Gallinula chloropus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Parmelina tiliacea (Hoffm. Hale	Fungi	SPECIES	Ranunculus repens L.	Plantae	SPECIES
Asplenium septentrionale (L.) Hoffm.	Plantae	SPECIES	Ctenophora festiva Meigen 1804	Animalia	SPECIES	Helix pomatia Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Lanius collurio Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Eristalis tenax (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Lonicera tatarica L.	Plantae	SPECIES
Lanius minor Gmelin, 1788	Animalia	SPECIES	Eupeodes corollae (Fabricius 1794)	Animalia	SPECIES	Harmonia axyridis f spectabilis	Animalia	FORM
Butomus umbellatus L.	Plantae	SPECIES	Leonurus quinquelobatus Gilib.	Plantae	SPECIES	Corydalis solida (L.) Clairv	Plantae	SPECIES
Plantago major L.	Plantae	SPECIES	Verbascum lychnitis L.	Plantae	SPECIES	Harpalus distinguendus (Duftschmid, 1812)	Animalia	SPECIES
Chroicocephalus ridibundus (Linnaeus 1766)	Animalia	SPECIES	Vicia cracca L.	Plantae	SPECIES	Viola suavis M.Bieb.	Plantae	SPECIES
Sonchus palustris L.	Plantae	SPECIES	Scardinius erythrophthalmus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Bombus pascuorum (Scopoli, 1763)	Animalia	SPECIES
Solanum dulcamara L.	Plantae	SPECIES	Stachys palustris L.	Plantae	SPECIES	Osmia cornuta (Latreille 1805)	Animalia	SPECIES
Epilobium parviflorum Schreb.	Plantae	SPECIES	Sympetrum sanguineum (Müller, 1764)	Animalia	SPECIES	Sialis	Animalia	GENUS
Prunella vulgaris L.	Plantae	SPECIES	Platycnemis pennipes (Pallas 1771)	Animalia	SPECIES	Opatrum sabulosum (Linnaeus, 1761)	Animalia	SPECIES
Grindelia squarrosa (Pursh) Dunal	Plantae	SPECIES	Anax parthenope (Selys 1839)	Animalia	SPECIES	Lamium purpureum L.	Plantae	SPECIES
Gypsophila perfoliata L.	Plantae	SPECIES	Campanula bononiensis L.	Plantae	SPECIES	Bombus Latreille, 1802	Animalia	GENUS
Tribulus terrestris L.	Plantae	SPECIES	Allium rotundum L.	Plantae	SPECIES	Gagea pusilla (F.W.Schmidt) Sweet	Plantae	SPECIES
Bassia scoparia (L.) A.J.Scott	Plantae	SPECIES	Astrapeus ulmi (P.Rossi 1790)	Animalia	SPECIES	Scolopax rusticola Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES
Berberis thunbergii DC.	Plantae	SPECIES	Silpha obscura Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	Aythya fuligula (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES
Aurinia saxatilis (L.) Desv.	Plantae	SPECIES	Papilio machaon Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	Aglais io (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES

Psammophiliella muralis (L.) Ikonn.	Plantae	SPECIES	Verbascum nigrum L.	Plantae	SPECIES	Erinaceus roumanicus Barrett-Hamilton, 1900	Animalia	SPECIES
Stipa capillata L.	Plantae	SPECIES	Pieris rapae (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Ebrechtella tricuspida (Fabricius, 1775)	Animalia	SPECIES
Ambrosia artemisiifolia L.	Plantae	SPECIES	Autographa gamma (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Bombycilla garrula (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Allium flavescens Besser	Plantae	SPECIES	Heterotheridion nigrovariegatum (Simon 1873)	Animalia	SPECIES	Galanthus nivalis L.	Plantae	SPECIES
Parthenocissus inserta (A.Kern.) Fritsch	Plantae	SPECIES	Noctua pronuba Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	Haliaeetus albicilla (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Cornus sanguinea subsp. australis (C.A.Mey.) Jáv.	Plantae	SUBSPECIES	Ctenolepisma lineata (Fabricius, 1775)	Animalia	SPECIES	Pholcus phalangioideus (Fuesslin, 1775)	Animalia	SPECIES
Helianthus annuus L.	Plantae	SPECIES	Eriophyes tiliac (H.A.Pagenstecher, 1857)	Animalia	SPECIES	Arion fasciatus (Nilsson 1823)	Animalia	SPECIES
Prunus cerasifera Ehrh.	Plantae	SPECIES	Lotus corniculatus L.	Plantae	SPECIES	Urtica dioica L.	Plantae	SPECIES
Elaeagnus angustifolia L.	Plantae	SPECIES	Rhaponticum repens (L.) Hidalgo	Plantae	SPECIES	Silene latifolia subsp. alba (Mill.) Greuter & Burdet	Plantae	SUBSPECIES
Cirsium vulgare (Savi) Ten.	Plantae	SPECIES	Diplotaxis tenuifolia (L.) DC	Plantae	SPECIES	Stellaria media (L.) Vill.	Plantae	SPECIES
Rubus idaeus L.	Plantae	SPECIES	Alkekengi officinarum Moench	Plantae	SPECIES	Protoparmeliopsis muralis (Schreb.) M.Choisy	Fungi	SPECIES
Populus ×canescens (Aiton) Sm.	Plantae	SPECIES	Silene noctiflora L.	Plantae	SPECIES	Tortula muralis Hedw.	Plantae	SPECIES
Polygonum patulum M.Bieb.	Plantae	SPECIES	Phragmites australis subsp. altissimus (Benth.) Clayton	Plantae	SUBSPECIES	Geum urbanum L.	Plantae	SPECIES
Caragana frutex (L.) K.Koch	Plantae	SPECIES	Cynodon dactylon (L.) Pers.	Plantae	SPECIES	Pyrrhocoris apterus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Acer negundo L.	Plantae	SPECIES	Prunus cerasus L.	Plantae	SPECIES	Palomena prasina (Linnaeus, 1761)	Animalia	SPECIES
Silene csereii Baumg.	Plantae	SPECIES	Cynanchum acutum L.	Plantae	SPECIES	Plantago lanceolata L.	Plantae	SPECIES
Hylotelephium maximum subsp. ruprechtii (Jalas) Dostál	Plantae	SUBSPECIES	Prunus avium (L.) L.	Plantae	SPECIES	Viscum album L.	Plantae	SPECIES
Rumex patientia L.	Plantae	SPECIES	Gleditsia triacanthos L.	Plantae	SPECIES	Steatoda triangulosa (Walckenaer, 1802)	Animalia	SPECIES
Centaurea scabiosa subsp. apiculata (Ledeb.) Mikheev	Plantae	SUBSPECIES	Sonchus arvensis subsp. uliginosus (M.Bieb.) Nyman	Plantae	SUBSPECIES	Erigeron canadensis L.	Plantae	SPECIES
Eupatorium cannabinum L.	Plantae	SPECIES	Fraxinus pennsylvanica Marshall	Plantae	SPECIES	Lactuca serriola L.	Plantae	SPECIES
Amorpha fruticosa L.	Plantae	SPECIES	Ulmus pumila L.	Plantae	SPECIES	Potentilla argentea L.	Plantae	SPECIES
Ipomoea purpurea (L.) Roth	Plantae	SPECIES	Rumex confertus Willd.	Plantae	SPECIES	Dactylis glomerata L.	Plantae	SPECIES
Tragopogon orientalis L.	Plantae	SPECIES	Daucus carota L.	Plantae	SPECIES	Reseda lutea L.	Plantae	SPECIES
Amaranthus blitoides S.Watson	Plantae	SPECIES	Tanacetum vulgare L.	Plantae	SPECIES	Linaria vulgaris Mill.	Plantae	SPECIES
Ailanthus altissima (Mill.) Swingle	Plantae	SPECIES	Echinops sphaerocephalus L.	Plantae	SPECIES	Ischnura elegans (Vander Linden, 1820)	Animalia	SPECIES
Alauda arvensis Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Lucanus cervus cervus	Animalia	SUBSPECIES	Polyommatus icarus (vor Rottemburg, 1775)	Animalia	SPECIES
Asio otus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Arctium tomentosum Mill.	Plantae	SPECIES	Leptoglossus occidentalis Heidemann, 1910	Animalia	SPECIES
Regulus regulus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Carassius gibelio (Bloch 1782)	Animalia	SPECIES	Echium vulgare L.	Plantae	SPECIES
Certhia familiaris Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Lobularia maritima (L.) Desv	Plantae	SPECIES	Sambucus nigra L.	Plantae	SPECIES
Falco tinnunculus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Coenonympha pamphilus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Medicago sativa L.	Plantae	SPECIES
Humulus lupulus L.	Plantae	SPECIES	Psephellus dealbatus (Willd.) K.Koch	Plantae	SPECIES	Cirsium arvense (L.) Scop.	Plantae	SPECIES
Ixobrychus minutus (Linnaeus, 1766)	Animalia	SPECIES	Chondrilla juncea L.	Plantae	SPECIES	Cichorium intybus L.	Plantae	SPECIES
Impatiens parviflora DC.	Plantae	SPECIES	Bromus tectorum L.	Plantae	SPECIES	Pontia edusa (Fabricius 1777)	Animalia	SPECIES
Symphyotrichum novae-angliae (L.) G.L.Nesom	Plantae	SPECIES	Anchusa officinalis L.	Plantae	SPECIES	Celastrina argiolus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES

<i>Euonymus europaeus</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Elymus repens</i> (L.) Gould	Plantae	SPECIES	<i>Macroglossum stellatarum</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES
<i>Plecotus austriacus</i> (J.Fischer, 1829)	Animalia	SPECIES	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Sympetrum meridionale</i> (Selys, 1841)	Animalia	SPECIES
<i>Procambarus virginialis</i> Lyko, 2017	Animalia	SPECIES	<i>Cyclachaena xanthiifolia</i> (Nutt.) Fresen.	Plantae	SPECIES	<i>Camptogramma bilineatum</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
<i>Berberis vulgaris</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Chenopodium album</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Cornus sanguinea</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Accipiter nisus</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Argynnis pandora</i> (Denis & Schiffermüller, 1775)	Animalia	SPECIES	<i>Acer tataricum</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Dryobates minor</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Maniola jurtina</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Phlomoidea tuberosa</i> (L. Moench)	Plantae	SPECIES
<i>Motacilla alba</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Oryctes nasicornis</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Stenurella bifasciata</i> (Müller, 1776)	Animalia	SPECIES
<i>Delphinium ajacis</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Lycium barbarum</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Ptelea trifoliata</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Lasius flavus</i> (Fabricius 1782)	Animalia	SPECIES	<i>Medicago falcata</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Salvia verticillata</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Myennis octopunctata</i> (Coquebert, 1798)	Animalia	SPECIES	<i>Morus alba</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Stachys byzantina</i> K.Koch	Plantae	SPECIES	<i>Arma custos</i> (Fabricius 1794)	Animalia	SPECIES	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	Plantae	SPECIES
<i>Cotinus coggygria</i> Scop.	Plantae	SPECIES	<i>Bombus lapidarius</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Phytolacca acinosa</i> Roxb.	Plantae	SPECIES
<i>Calopteryx splendens</i> (Harris, 1780)	Animalia	SPECIES	<i>Himacerus apterus</i> (J.C.Fabricius, 1798)	Animalia	SPECIES	<i>Typha latifolia</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Althaea officinalis</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Sphinx ligustri</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	<i>Onopordum acanthium</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Centaurea cyanus</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Tettigonia viridissima</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Typha angustifolia</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Trifolium medium</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.	Plantae	SPECIES	<i>Sisymbrium loeselii</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Epilobium hirsutum</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Helichrysum arenarium</i> (L. Moench)	Plantae	SPECIES	<i>Glaucium corniculatum</i> (L. Rudolph)	Plantae	SPECIES
<i>Trifolium repens</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Prostemma guttula guttula</i>	Animalia	SUBSPECIES	<i>Iphiclidea podalirius</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
<i>Galium verum</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Tremex fuscicornis</i> (Fabricius, 1787)	Animalia	SPECIES	<i>Hierodula transcaucasica</i> Brunner von Wattenwyl 1878	Animalia	SPECIES
<i>Asyneuma canescens</i> (Waldst. & Kit. Griseb. & Schenk)	Plantae	SPECIES	<i>Cuscuta campestris</i> Yunck.	Plantae	SPECIES	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Solidago canadensis</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Larinioides ixobolus</i> (Thorell 1873)	Animalia	SPECIES	<i>Lolium arundinaceum</i> (Schreb.) Darbysh.	Plantae	SPECIES
<i>Crocothemis erythraea</i> (Brullé, 1832)	Animalia	SPECIES	<i>Lithosia quadra</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Potentilla reptans</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Prunus mahaleb</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Marchantia polymorpha</i> subsp. <i>ruderalis</i> Bischl. & Boissel.-Dub.	Plantae	SUBSPECIES	<i>Graphosoma italicum</i>	Animalia	SUBSPECIES
<i>Vitis vinifera</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Cydalima perspectalis</i> (Walker, 1859)	Animalia	SPECIES	<i>Monacha</i> Fitzinger, 1833	Animalia	GENUS
<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	<i>Coreus marginatus</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Hemipenthes morio</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
<i>Borago officinalis</i> L.	Plantae	SPECIES	<i>Lepomis gibbosus</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Saponaria officinalis</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Phylloscopus sibilatrix</i> (Bechstein 1792)	Animalia	SPECIES	<i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner, 1808)	Animalia	SPECIES	<i>Crepis foetida</i> L.	Plantae	SPECIES
<i>Ficedula albicollis</i> (Temminck, 1815)	Animalia	SPECIES	<i>Psyllobora vigintiduopunctata</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Melanargia galathea</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieillot, 1817)	Animalia	SPECIES	<i>Rallus aquaticus</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	<i>Geolycosa vultuosa</i> (C.L.Koch, 1838)	Animalia	SPECIES
<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Accipiter gentilis</i> (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Megascolia maculata</i>	Animalia	SUBSPECIES
<i>Dendroctonus medius</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	<i>Cynips quercusfolii</i> Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	<i>Lapsana communis</i> L.	Plantae	SPECIES

Riparia riparia (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Perca fluviatilis Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	Trifolium pratense L.	Plantae	SPECIES
Chlidonias niger (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Pistia stratiotes L.	Plantae	SPECIES	Tritomegas sexmaculatu (Rambur, 1839)	Animalia	SPECIES
Anser anser (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Carpocoris purpureipenni (DeGeer, 1773)	Animalia	SPECIES	Coenagrion puell (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Ardea alba Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Phragmites australis (Cav. Trin. ex Steud.	Plantae	SPECIES	Valgus hemipteru (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Poecile palustris (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Periparus ater (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Phragmidium Link, 1816	Fungi	GENUS
Emberiza citrinella Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Robinia pseudoacacia L.	Plantae	SPECIES	Dysgonia algira Linnaeus 1767	Animalia	SPECIES
Lullula arborea (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Fraxinus excelsior L.	Plantae	SPECIES	Misumena vatia (Clerck 1757)	Animalia	SPECIES
Aegithalos caudatus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Erysiphe berberidis DC.	Fungi	SPECIES	Trichodes apiariu (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Larus cachinnans Pallas, 1811	Animalia	SPECIES	Clogmia albipunctatu (Williston, 1893)	Animalia	SPECIES	Tyta luctuosa (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	SPECIES
Phalacrocorax carbo (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Lepus europaeus Pallas, 1778	Animalia	SPECIES	Vanessa atalanta (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES
Grus grus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Gavia arctica (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Apatura ilia (Denis & Schiffermüller), 1775	Animalia	SPECIES
Remiz pendulinus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Sonchus oleraceus L.	Plantae	SPECIES	Hister quadrimaculatu Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES
Saxicola rubicola (Linnaeus, 1766)	Animalia	SPECIES	Columba oenas Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES	Vulpes vulpes (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES
Sterna hirundo Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Falco peregrinus Tunstall 1771	Animalia	SPECIES	Apis mellifera Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Polygonum aviculare L.	Plantae	SPECIES	Anthus pratensis (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Chrysomelidae	Animalia	FAMILY
Columba livia var. domestica J.F.Gmelin, 1789	Animalia	VARIETY	Circus cyaneus (Linnaeus 1766)	Animalia	SPECIES	Calvia quatuordecimguttat (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES
Cygnus olor (J.F.Gmelin, 1789)	Animalia	SPECIES	Aristolochia clematitis L.	Plantae	SPECIES	Fomes fomentarius (L.) Fr.	Fungi	SPECIES
Curruca communis (Latham, 1787)	Animalia	SPECIES	Ondatra zibethicus (Linnaeus 1766)	Animalia	SPECIES	Argentina anserina (L. Rydb.	Plantae	SPECIES
Acrocephalus schoenobaenus (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Emberiza schoeniclus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Meconema thalassinum (De Geer, 1773)	Animalia	SPECIES
Vinca minor L.	Plantae	SPECIES	Ligustrum vulgare L.	Plantae	SPECIES	Asclepias syriaca L.	Plantae	SPECIES
Buteo lagopus (Pontoppidan, 1763)	Animalia	SPECIES	Eurydema ornata (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Taraxacum serotinum (Waldst. & Kit.) Poir.	Plantae	SPECIES
Galerida cristata (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Perilla frutescens (L.) Britton	Plantae	SPECIES	Scabiosa ochroleuca L.	Plantae	SPECIES
Plecotus auritus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Sambucus racemosa L.	Plantae	SPECIES	Muscicapa striata (Pallas 1764)	Animalia	SPECIES
Poecile montanus (Conrad vor Baldenstein, 1827)	Animalia	SPECIES	Prunus tomentosa Thunb.	Plantae	SPECIES	Bicolorana bicolor (Philippi, 1830)	Animalia	SPECIES
Mus musculus Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Portulaca oleracea L.	Plantae	SPECIES	Rutilus rutilus (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES
Rattus norvegicus (Berkenhout, 1769)	Animalia	SPECIES	Dorcadion fulvum (Scopoli 1763)	Animalia	SPECIES	Cameraria ohridella (Deschka & Dimić, 1986)	Animalia	SPECIES
Phoenicurus phoenicurus (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Limacus Lehmann, 1864	Animalia	GENUS	Amata phegea Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Upupa epops Linnaeus, 1758	Animalia	SPECIES	Ventocoris rusticus (Fabricius, 1781)	Animalia	SPECIES	Laburnum anagyroide (Medik.	Plantae	SPECIES
Pipistrellus kuhlii lepidus Blyth, 1845	Animalia	SUBSPECIES	Forficula Linnaeus, 1758	Animalia	GENUS	Leptinotarsa decemlineat (Say, 1824)	Animalia	SPECIES
Apodemus sylvaticus (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Erpobdella octoculata (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES	Turdus iliacus Linnaeus 1758	Animalia	SPECIES
Xylocopa valga Gerstäcker, 1872	Animalia	SPECIES	Calopteryx virgo (Linnaeus 1758)	Animalia	SPECIES	Knautia arvensis (L.) Coult	Plantae	SPECIES
Veronica polita Fr.	Plantae	SPECIES	Apatura iris (Linnaeus, 1758)	Animalia	SPECIES			

На території Кропивницької МТГ знаходяться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України “Про природно-заповідний фонд”, іншими документами що стосуються охорони довкілля. Схема розташування ПЗФ подана нижче. Відомості про функціональні зони та охоронні зони ПЗФ - не надано.

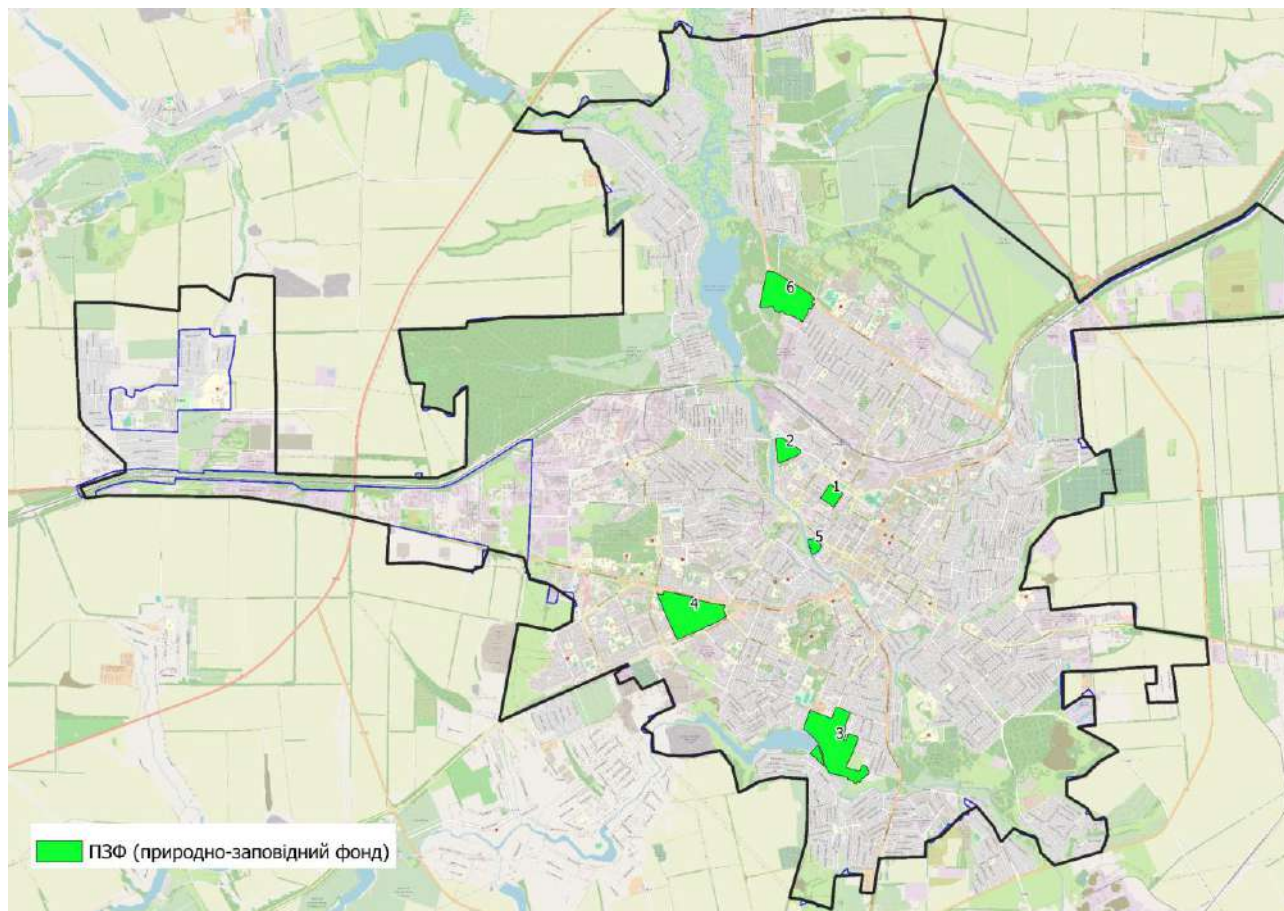

рис.2.25. Розташування територій ПЗФ на території Кропивницької МТГ згідно з відкритими даними³

Зокрема на території громади знаходиться:

Назва	Значення	Площа, га
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський»	Місцевого значення	6.1991
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк “Космонавтів”»	Місцевого значення	9.1721
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк “Перемоги”»	Місцевого значення	56.2578
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «50 років Жовтня»	Місцевого значення	43.062
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Козачий острів»	Місцевого значення	3.1297
Ландшафтний заказник місцевого значення «Зелений сосновий масив в р-ні вул. Лісопаркова»	Місцевого значення	36.77

2.9. Території, що можуть бути включені до складу ПЗФ

Природно-заповідний фонд являє собою ділянки суші та водного простору, природні комплекси та об'єкти, які мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність та виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного і рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу та забезпечення фонових моніторингу навколишнього природного середовища.

Відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» природно-заповідні території охороняються як національне надбання, щодо яких встановлені особливі режими охорони, відтворення і використання, які виступають складовою частиною світової системи природних територій. Розвиток системи природоохоронних територій є важливою передумовою для забезпечення сталого розвитку як країни, так і регіонів.

Безпосередньо природно-заповідний фонд Кропивницької міської територіальної громади представлений унікальними та найкраще збереженими природними територіями та об'єктами. Земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення в громаді налічується 1,1 тис.га. Заповідні території включають 6 об'єктів місцевого значення загальною площею 128,65 га відповідно до реєстру державного кадастру територій та об'єктів ПЗФ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Згідно з Історико-архітектурним опорним планом міста Кропивницького, на території міста статус об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) - парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення мають п'ять міських парків:

- Дендропарк. Рішення Кіровоградського облвиконкому від 09.06.1971 р. №233 та від 06.06.1972 р. №213;

- Парк Космонавтів. Рішення Кіровоградського облвиконкому від 09.06.1971 р. №233 та від 06.06.1972 р. №213;

- Парк Ковалівський. Рішення Кіровоградського облвиконкому від 09.06.1971 р. №233 та від 06.06.1972 р. №213;

- Парк Перемоги. Рішення Кіровоградського облвиконкому від 09.06.1971 р. №233 та від 06.06.1972 р. №213;

- Парк Козачий острів. Рішення Кіровоградської обласної ради від 08.06.2018 р. № 497. 228

Статус ландшафтної заказника місцевого значення має Зелений сосновий масив в районі вул. Лісопаркової. Рішення Кіровоградської обласної ради від 19.06.2009 р. № 721.

Відомості про структуру територій та об'єктів ПЗФ Кропивницької міської територіальної громади подано у табл.2.15. Відомості складено на основі даних Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

*Таблиця 2.15
Структура територій та об'єктів ПЗФ
Кропивницької міської територіальної громади*

№	Об'єкт природно-заповідного фонду	Рік створення	Загальна площа, га	Охоронні зобов'язання, землевласники (землекористувачі)
1	Зелений сосновий масив в районі вулиці Лісопаркова - ландшафтний заказник місцевого значення	2009	30,00	КП Трест зеленого господарства КМР
2	Ковалівський - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	8,60	КП Благоустрій КМР
3	Парк Космонавтів - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	4,57	КП Трест зеленого господарства КМР

4	Парк Перемоги - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	39,50	КП Благоустрій КМР
5	Дендропарк (50 років Жовтня) - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	1972	42,70	КП Парк культури та відпочинку
6	Козачий острів - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	2018	3,28	КП Благоустрій КМР
	Всього		128,65	

- Зелений сосновий масив в районі вулиці Лісопаркова – ландшафтний заказник місцевого значення, загальною площею 30,0 га, розташований на півночі міста з протяжністю лісопаркової зони до берегу річки Інгул. Ландшафтний заказник є об'єктом збереження, охорони і відновлення лісового масиву природного походження з типовою для цієї формації флорою і фауною та підтримки загального екологічного балансу регіону.

- Ковалівський – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 8,6 га, розташований у північно-східній частині середмістя Кропивницького в межах житлових масивів. Парк відноситься до об'єктів публічного простору громади (Парк культури та відпочинку) та має естетичне, виховне, природоохоронне та оздоровче значення; є об'єктом збереження, відтворення та раціонального користування близько 30 порід деревних та чагарникових насаджень.

- Парк Космонавтів – парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 4,57 га, розташований на правому березі річки Інгул, що є об'єктом природоохоронного збереження деревних та чагарникових насаджень.

- Парк Перемоги - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 39,5 га, розташований у межах центральної частини міста, межуючи на заході із річкою Сугокля. На території парку здійснюється охоронна діяльність щодо представників флори і фауни, у тому числі видів, що занесені до Червоної книги України.

- Дендропарк (50 років Жовтня) - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 42,7 га, розташований на захід від центральної частини міста. Парк має естетичне, виховне, природоохоронне та оздоровче значення з представленням значної дендрологічної колекції різних видів дерев та чагарників.

- Козачий острів - парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення, загальною площею 3,28 га, розташований у центрі міста, межуючи з річкою Інгул на заході. Парк представляє собою територію із штучним рослинним насадженням з ареалом проживання окремих видів рослин та тварин.

Невелика площа території природно-заповідного фонду Кропивницької міської територіальної громади свідчить про достатньо низький показник заповідності, що становить всього 1,15%. У порівнянні з показником заповідності Кіровоградської області, що становив 4,15% за результатами 2023 року та загальної заповідності природоохоронних територій України, яка становила 6,77%, Кропивницька міська територіальна громада суттєво відстає.

Показник заповідності є суттєвим екологічним і соціальним індикатором, підвищення якого сприяє підтриманню екологічного балансу екосистем та екологічній стабільності територій. Зокрема, відповідно до Стратегії біорізноманіття ЄС до 2030 року, затвердженої 20.05.2020 року, передбачається розширення територій та збільшення кількості об'єктів природоохоронних земель до 30%; згідно з показниками моніторингу досягнення цілей Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки значення показника заповідності має становити 15%. Показники заповідності території, що розраховано на основі даних Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, подано у табл.2.16.

Основні показники заповідності території

Показник	Площа, тис.га	Кропивницька громада			Кіровоградська область		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Загальна площа території Кіровоградської області, тис.га	2 458,80						
Загальна площа території Кропивницької громади, тис.га	11,33						
Площа об'єктів природно-заповідного фонду області, тис.га					101,41	101,52	10,95
Показник заповідності області, %					4,12	4,13	4,15
Площа об'єктів природно-заповідного фонду громади, тис.га		0,13	0,13	0,13			
Показник заповідності громади, %		1,15	1,15	1,15			

За період з 2021 року розширення площ територій природно-заповідного фонду Кіровоградської області відбувалось дуже повільно; збільшення становило близько 0,5%. В свою чергу, площа природоохоронних територій Кропивницької міської територіальної громади залишалась незмінною з 2018 року; нових об'єктів природно-заповідного фонду зареєстровано не було.

Зауважимо, що згідно Закону України “Про ПЗФ” землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до статті 6 цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у

землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

2.10 Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження

Зелена зона Кропивницької міської територіальної громади представлена об'єктами загального користування (публічним простором) загальною площею 670,85 га, серед яких 8 парків, 5 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення, 20 скверів, 2 лісопарки загальною площею 222,7 га. Роботи з поточного ремонту та утримання в належному стані об'єктів зеленого та розсадницького господарства здійснюються КП «Благоустрій» Кропивницької міської ради» та залученими на договірних засадах приватними підприємствами. Необхідні довгострокові комплексні заходи з підбору асортименту, оновлення існуючих насаджень, створення нових скверів, зелених зон житлових масивів з використанням стійких видів і форм деревних та чагарникових рослин.

2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Окремі території, що мають особливу цінність для охорони довкілля, відносяться до Смарагдової мережі. Мета збереження територій Смарагдової мережі полягає у забезпеченні охорони оселищ та видів, наведених у Резолюціях Бернської конвенції, що і є передумовою для створення території Смарагдової мережі та збереження яких реалізується через біогеографічний підхід, що передбачає визначення територій довгострокового збереження видів і оселищ в межах біогеографічних регіонів.

Територія Кропивницької міської територіальної громади знаходиться в межах степового біогеографічного регіону, через яку із півночі та північного сходу через центр міста Кропивницький на південь проходять території Смарагдової мережі, а саме:

- долина річки верхнього Інгулу, що прийнята до Смарагдової мережі у серпні 2018 року за ідентифікаційним номером UA0000304 загальною площею у Кіровоградській області 18 734,18 га;
- долина річки середнього Інгулу, що прийнята до Смарагдової мережі у серпні 2018 року за ідентифікаційним номером UA0000305 загальною площею у Кіровоградській області 31 029,07 га.

2.12 Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена.

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" статті 5 До складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку

населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно статті 11 ЗУ “Про екомережу” місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об'єктів екомережі. В області затверджено Регіональну схему екомережі Кіровоградської області. Схема локальної екомережі на громаду не розроблена.

Згідно регіональної схеми екомережі на область [<https://oblrada.kr.ua/decission/2151/pro-zatverdzhennya-regionalnoi-shemi-ekologichnoi-merezhi-kirovogradskoi-oblasti-30-06-2017>] території та об'єкти природоохоронних земель Кропивницької міської територіальної громади включені до регіональної схеми екологічної мережі Кіровоградської області. Ними є екологічні коридори вздовж річок Інгул та Сугоклея.

Екологічні коридори регіонального рівня виконують сполучні функцію між ключовими територіями та забезпечують зв'язки між ділянками природних ландшафтів, що збільшує їх стійкість до впливу різних негативних факторів і покращує умови для збереження біологічного різноманіття. Екокоридори що проходять по території громади виділено на основі долин річок. Сполучна функція може виконуватись тут долинами річок, до яких примикають лісові та інші природні масиви. Проектування екологічних коридорів відбувається на основі контурів природних елементів ландшафтів, але у деяких випадках, ширина пропонувананих коридорів менш ніж ширина долини. Це обумовлено тим, що з одного боку це полегшує подальшу імплементацію екологічної мережі зокрема узгодження з землекористувачами та землевласниками), а з іншого боку ширина коридорів достатня для міграцій та дисперсії тварин.

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами. Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО “Екологія - Право - Людина” [http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf].

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни. Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні

території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреацій

но-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

Природно-заповідний фонд є складовою природно-рекреаційних ресурсів громади, які мають значні перспективи щодо створення територіально-рекреаційного комплексу, що поєднає місця рекреації та відповідну інфраструктуру виховної, естетичної, наукової та природоохоронної направленості. Найбільш перспективними можуть бути напрями оздоровчого, пізнавального, наукового та історико-культурного туризму, як регіонального (внутрішнього), так і міжнародного, включаючи активний відпочинок (зелений туризм, спортивний туризм тощо) та історико-етнографічний туризм.

Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 року №878 місто Кропивницький віднесено до списку історичних населених міст України (дата заснування 1754 рік). На території Кропивницької міської територіальної громади розташована значна кількість об'єктів культурної спадщини як національного, так і місцевого рівня, які описані в Історико-архітектурному опорному плані міста Кропивницького з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів, розробленому Українським державним інститутом культурної спадщини у 2022 році.

Відповідно до переліку пам'яток культурної спадщини національного значення Кіровоградської області, занесених до державного реєстру нерухомих пам'яток України, на території громади розташовані 7 об'єктів (за даними державного реєстру нерухомих пам'яток України Міністерства культури та інформаційної політики України (МКІП)) (табл.2.17).

Таблиця 2.17
Перелік пам'яток культурної спадщини
національного значення, занесених до державного реєстру

Найменування пам'ятки	Вид пам'ятки	Рішення про взяття під охорону	Охоронний номер
Двірцевий корпус (1848 рік)	пам'ятка архітектур	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 608	110008
Військове училище (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 608	110009
Манеж (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 609	110010
Штабний корпус (1848 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 610	110011
Житловий будинок (1800 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 611	110012
Грецька церква (1812 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 612	110013
Покровська церква (1875 рік)	пам'ятка архітектури	Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 613	110014

За даними Кропивницької міської ради, на 2022 рік на території міста налічувалось 655 пам'яток нерухомої культурної спадщини, які знаходяться на обліку та занесені до переліку пам'яток культурної спадщини місцевого значення (табл.2.18).

Таблиця 2.18
Перелік пам'яток культурної спадщини місцевого значення

Вид пам'ятки	Кількість
архітектури та містобудування	577
монументального мистецтва	42

історії	25
археології	7
садово-паркового мистецтва	4
Всього	655

Зазначений перелік пам'яток місцевого значення потребує коригування з метою впорядкування об'єктів, які вже занесені або не були виявлені під час натурних досліджень (оскільки вже не існують), про що визначається в історико-архітектурному опорному плані міста Кропивницького або втратили предмет охорони, або такі пам'ятки історії, що підлягають декомунізації. Згідно з розпорядженням голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 29.01.2020 року №102-р був оновлений перелік щойно виявлених пам'яток, серед яких 279 об'єктів архітектури та 12 об'єктів містобудування. Відповідно до досліджень, визначених в історико-архітектурному опорному плані, даний перелік пам'яток має бути скоригований на предмет виявлення вже занесених об'єктів або невиявлених під час натурних досліджень, та об'єктів, що втратили предмет охорони під час ремонтів та перебудов.

Згідно з Історико-архітектурним опорним планом міста Кропивницького, на території міста зареєстровано 3 пам'ятки археології. Слід зауважити, що зазначений Перелік пам'яток потребує коригування оскільки в ньому й досі фігурують об'єкти, які вже знесені або не були виявлені під час натурних досліджень (оскільки вже не існують), втратили предмет охорони та пам'ятки історії які підлягають декомунізації. Крім того потребують уточнення номери будівель, оскільки їх номери за сучасними адресами не завжди відповідають номерам, зазначеним в рішеннях, якими ці об'єкти бралися на облік. Типологічна приналежність деяких пам'яток також потребує уточнення. Ще 291 об'єкт має статус щойно виявлених пам'яток, Перелік яких затверджено Розпорядженням голови Кіровоградської ОДА від 29.01.2020 р. №102-р. Серед них 279 щойно виявлених об'єктів архітектури та 12 щойно виявлених об'єктів містобудування. До зазначеного Переліку пам'яток також є зауваження: наявні об'єкти, які вже знесені або не виявлені під час натурних досліджень, втратили предмет охорони під час ремонтів та перебудов. Крім того потребують уточнення номери будинків, оскільки їх номери за сучасними адресами не завжди відповідають номерам, зазначеним в рішенні. При включенні об'єктів культурної спадщини до Переліків пам'яток слід також керуватися загальноприйнятими критеріями для кожного виду пам'яток.

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» до пам'яток археології відносяться рештки життєдіяльності людини (нерухомі об'єкти культурної спадщини: городища, кургани, залишки стародавніх поселень, стоянок, укріплень, військових таборів, виробництв, іригаційних споруд, шляхів, могильники, культові місця та споруди, їх залишки чи руїни, мегаліти, печери, наскельні зображення, ділянки історичного культурного шару, поля давніх битв, а також пов'язані з ними рухомі предмети), що містяться під землею поверхнею та під водою і є невідторним джерелом інформації про зародження і розвиток цивілізації. Археологічна — спадщина — м. — Кропивницького — репрезентована різночасовими та різнохарактерними об'єктами. Станом на початок 2020 року вона представлена 3 пам'ятками місцевого значення (дослідженими, але не знятими з обліку) та 15 археологічними об'єктами, які наразі не мають охоронюваного статусу пам'ятки або щойно виявленого об'єкту культурної спадщини. У своїй сукупності вони дозволяють реконструювати процес заселення території сучасного міста та його околиць. Серед цих археологічних об'єктів є такі:

Курган № 4, пам'ятка археології місцевого значення (охоронний № 2319), була досліджена на всій площі і по всій глибині культурного шару у 2004 році Сугоклейською археологічною експедицією ТАНУ.

Курган № 6, 48°29.454', 32°14.991', пам'ятка археології місцевого значення (охоронний № 2320), взято на державний облік відповідно до рішення виконавчого комітету Кіровоградської обласної ради від 04 березня 1992 року № 51 з затвердженням охоронної зони - 5 м від підніжжя кургану. Знаходиться в межах південно-західної частини міста — району Новоолексіївка (лівий берег р. Інгул), на вул. Курганна. Через північно-західну полу кургану прокладено вуличну асфальтовану дорогу, в той час як швиденноскладна частина пам'ятки забудована житловим будинком, будівлями та спорудами приватної садиби вул. Курганна, 56 63940 (кадастровий № 3510100000:46:362:0023).

Особливої уваги потребують пам'ятки ІКС, що можуть бути пошкоджені або зруйновані внаслідок агресивних дій рф. Також особливу увагу слід зосередити на тому, щоб наявні археологічні пам'ятки (кургани) не були пошкоджені (розорані) тощо.

2.15 Поводження з відходами

Поводження з відходами є однією з найгостріших проблем у громаді з точки зору негативного впливу на довкілля та його компоненти. Ускладнення ситуації відбувається завдяки відсутності ефективної системи поводження з відходами на рівні області, що зумовлює їх накопичення у значній кількості у місцях видалення та призводить до антропогенного навантаження, зокрема забруднення землі, водних об'єктів, атмосферного повітря тощо. Необхідність у розробці і впровадженні регіонального плану управління відходами у Кіровоградській області на довгострокову перспективу набуває все більшого значення.

У процесі здійснення господарської діяльності підприємствами та організаціями утворюється близько 63,7% від загального обсягу утворених відходів; домогосподарствами – 36,3%.

Основними джерелами утворення відходів у громаді у галузевій структурі видів економічної діяльності є підприємства переробної галузі (53,5%), та сфери комунально-побутового обслуговування (1,9%). Структура утворення відходів за видами економічної діяльності, на основі даних Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році, представлена на рис.2.26.

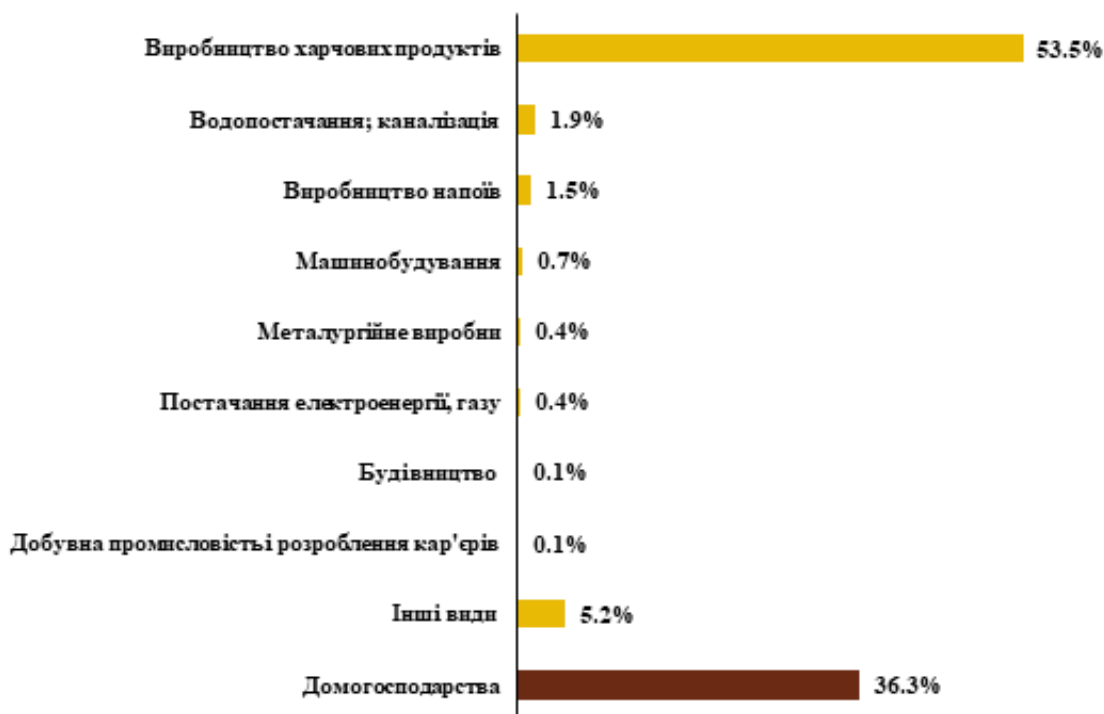

Рис.2.26. Структура утворення відходів за видами економічної діяльності

В структурі утворення відходів, переважають побутові та подібні відходи (за даними Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Кіровоградської області у 2022 році). Побутові та подібні відходи з відходами рослинного походження становлять суттєву частку загальних утворених відходів (79,8%), близько 19,1% яких спалюються з метою отримання енергії та теплового перероблення (рис.2.27).

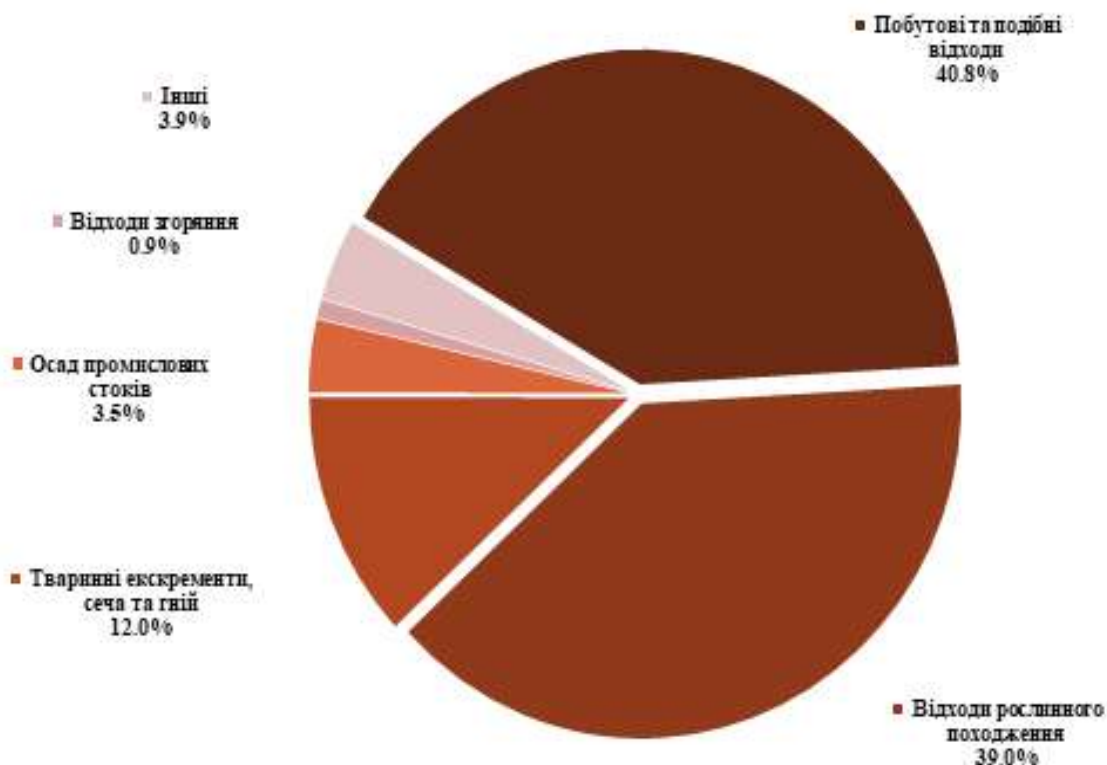

Рис.2.27. Структура утворення відходів

Серед підприємств – основних накопичувачів промислових відходів на території громади здійснюється діяльність ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (шлам від очищених комунальних (міських) стічних вод); КП «Теплоенергетик» (шлам, що утворюється від освітлення води).

Збирання твердих побутових відходів здійснюється контейнерним (переважно багатоповерхова забудовля) та безконтейнерним (приватний сектор) методами. Полігон захоронення твердих побутових відходів на території Кропивницької міської територіальної громади відсутній; натомість в межах міста знаходиться одне паспортизоване сміттєзвалище – місце видалення відходів загальною площею 18,87 га, наповненість якого становить близько 80%. Сміттєзвалище знаходиться у задовільному стані, тому здійснюються роботи, пов'язані із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивациі території з використанням сучасних технологій.

Відповідно до Закону України «Про управління відходами» (до 09.07.2023 Закон України «Про відходи») на території міста Кропивницького здійснюється централізований збір побутових відходів.

Роботи з даного напрямку проводяться товариством з обмеженою відповідальністю «ЕКОСТАЙЛ».

Згідно з підпунктом 1.1. пункту 1 Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом МОЗ України від 17.03.11 № 145, використовуються:

планово-поквартирна система збирання побутових відходів - система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком (для приватного сектора);

планово-подвіррна система збирання побутових відходів - система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи перевозять на об'єкти поводження з відходами для їх подальшого оброблення (перероблення), утилізації, знешкодження чи захоронення (для багатоквартирних будинків, а також підприємств, установ, організацій різних форм власності).

У місті Кропивницькому існує сміттєзвалище твердих побутових відходів за адресою: вул. Ірпінська (Байкальська), 124, на яке розроблено та зареєстровано паспорт місця видалення відходів від 24.03.2011 № 72 (далі - Паспорт МВВ).

Згідно з Паспортом МВВ код і вид операції з видалення відходів - D1 (скидання на звалище), режим функціонування місця видалення відходів - діюче.

Відповідно до Звіту про поводження з твердими побутовими відходами наданого ТОВ «ЕКОСТАЙЛ» за 2023 рік за формою № 1-ТПВ річна (затвердженою наказом Мінбуду України від 19.09.2006 № 308, за погодженням з Держкомстатом України від 14.11.2006) обсяг збирання та перевезення твердих побутових відходів (ТПВ) за 2023 рік становить 547906,785 куб. м або 96102,850 тонни.

Відповідно до вимог законодавства у сфері поводження з відходами, а також з метою обмеження та запобігання негативному впливу відходів на навколишнє природне середовище ТОВ «ЕКОСТАЙЛ» на міському сміттєзвалищі встановлено сміттесортувальну лінію МСПК-50 (потужністю 80,0 тис. тонн/рік), яка експлуатується з 2016 року. Відсоток проходження твердих побутових відходів через сміттесортувальну лінію становить 90% від накопичення.

Побутові відходи, зібрані з території міста Кропивницького, на сміттесортувальній лінії розсортовуються на корисні компоненти за фракціями сортування, зокрема: алюмінієві банки, папір, металеві банки, метал, полімери, плівка, склобій, упаковка «Тетра Пак». Розсортовані ресурсоцінні компоненти ТОВ «ЕКОСТАЙЛ» постачаються переробним підприємствам на переробку.

З метою зменшення викидів в атмосферу шкідливих речовин, що утворюються у відходах існуючого сміттєзвалища, ТОВ «ЛНК» на підставі договору з ТОВ «ЕКОСТАЙЛ» реалізовано проєкт «Будівництво комплексної інженерної споруди з системою збору біогазу полігону твердих побутових відходів для виробництва електричної енергії». Зазначена установка працює цілодобово, що забезпечує полігон від самозаймань і розповсюдження їдких запахів.

КП «УНІВЕРСАЛ 2005» КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ» як одержувач бюджетних коштів здійснює ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ на території міста Кропивницького.

Згідно з Комплексною програмою розвитку житлово-комунального господарства та безпеки дорожнього руху в місті Кропивницькому на 2021-2025 роки, затвердженою рішенням Кропивницької міської ради від 02.02.2021 № 105, зі змінами та доповненнями, станом на 01.10.2024 ліквідовано 27 несанкціонованих сміттєзвалищ обсягом 301,40 тонни на суму 480,00 тис. грн.

Схема санітарного очищення Кропивницької міської територіальної громади відсутня. У зв'язку із змінами в законодавстві щодо поводження з відходами, а саме Законом України «Про управління відходами» наразі не визначено порядок розроблення схем санітарного очищення територій.

Полігон захоронення твердих побутових відходів в територіальних межах громади та області відсутній. Міське сміттєзвалище твердих побутових відходів розташовується на площі 18,87 га, наповненість якого становить близько 80%, та яке знаходиться у задовільному стані. Комплексні заходи поводження з відходами на території громади здійснюються ТОВ «Екостаил». З метою ефективного функціонування сміттєзвалища здійснюються роботи, пов'язані із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивативної території з використанням сучасних технологій. З метою обмеження та запобігання негативному впливу відходів на навколишнє природне середовище підприємством ТОВ «Екостаил» встановлено сміттесортувальну лінію МСПК-50 на міському сміттєзвалищі потужністю 80,0 тис. тонн/рік, яка експлуатується з 2016 року.

З метою зменшення викидів в атмосферу шкідливих речовин, що утворюються у відходах існуючого сміттєзвалища, з 2019 року було розпочато реалізацію проєкту будівництва комплексної інженерної споруди із системою збору біогазу сміттєзвалища твердих побутових відходів для виробництва електричної енергії, яка забезпечувала сміттєзвалище від самозаймань і розповсюдження їдких запахів та генерувала електроенергію, що надходила до енергосистеми за «зеленим тарифом».

Збирання твердих побутових відходів здійснюється контейнерним (переважно багатоповерхова забудівля) та безконтейнерним (приватний сектор) методами.

Система збору та вивезення твердих побутових відходів у громаді є недостатньо ефективною. У громаді є проблема утилізації твердих побутових відходів, пов'язана з тим, що обсяг утворення яких щорічно зростає. З метою недопущення екологічної кризи необхідне будівництво сміттєпереробного заводу для утилізації новоутворених відходів та переробки і знешкодження вже накопичених відходів.

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля у Кіровоградській області за 2022 рік питання утворення відходів і поводження з ними є надзвичайно актуальними для Кіровоградської області. За статистичними даними (попередні дані) обсяг утворених відходів в області за 2022 рік становить 461,0 тис. тонн відходів, що на 5,53 % менше порівняно із 2021 роком (488,0 тис. тонн). Серед низки екологічних проблем, які мають місце в області, особливо гостро стоїть проблема поводження з відходами, які є одним із найбільших забруднювачів навколишнього природного середовища та негативно впливають на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється відсутністю ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону, що зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення та призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення області

Відомості щодо наявних місць несанкціонованого розміщення твердих побутових відходів населенням на території громади не надано. Доцільно регулярно проводити ревізію території громади з метою виявлення несанкціонованих місць скидів ТПВ, оскільки сміттєзвалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [<http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/>].

Зауважимо, що згідно ЗУ “Про управління відходами” забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням норм і правил, передбачених законодавством України. Згідно ЗУ “Про управління відходами” особи винні у порушенні у сфері поводження з відходами несуть відповідальність.

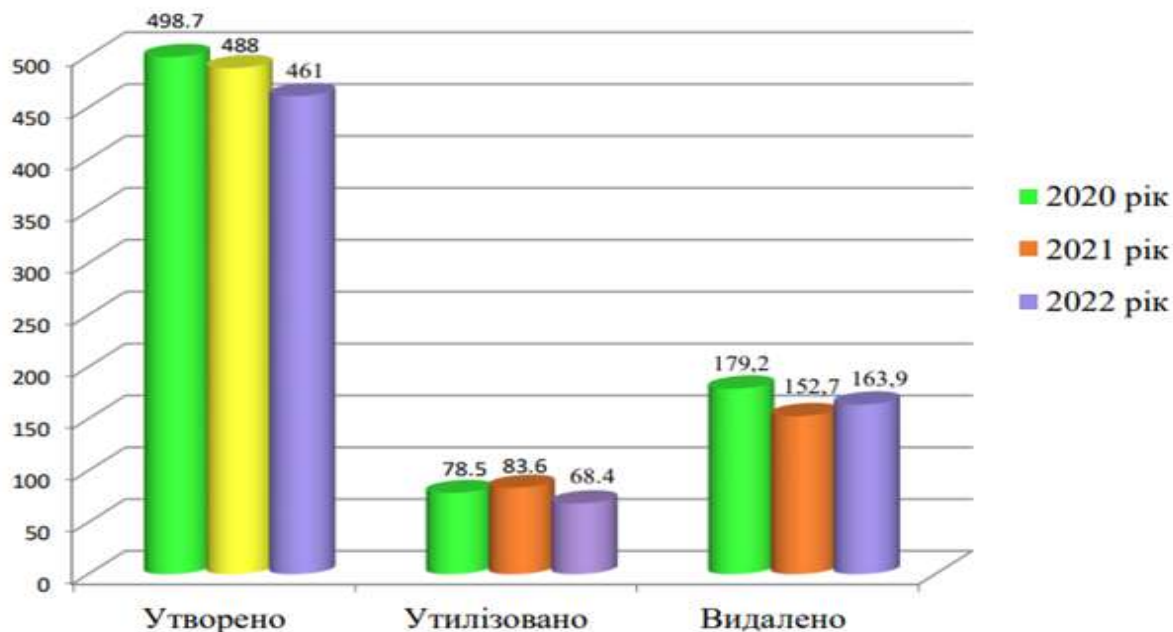

рис 2.28. Обсяг утворення та поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис.т.

Згідно ЗУ “Про управління відходами” територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи). Згідно ст.12 відходи, щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

Згідно ЗУ “Про управління відходами” органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують: а) виконання вимог законодавства про управління відходами; б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів; в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів; г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами та контроль за їх виконанням; д) вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами; е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами; є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції; з) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території; и) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів; і) сприяння роз'ясненню законодавства про управління відходами серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини; ї) здійснення інших повноважень відповідно до законів України; й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю; м) здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами. Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

2.16 TOWS аналіз

Таблиця 2.19

	<p style="text-align: center;">Зовнішні фактори. Можливості (O)</p>	<p style="text-align: center;">Зовнішні фактори. Загрози (T)</p>
	<p>Тренд зеленого туризму; Тренд органічного землеробства; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури; Доступність участі громади у грантових програмах, проектах міжнародної технічної допомоги; Тенденції у сфері поводження з ТПВ (сортування, переробка); Скорочення енергоспоживання через впровадження енергоефективних технологій</p>	<p>Військова агресія з боку росії. Існуюче серед потенційних інвесторів та міжнародних партнерів відчуття небезпеки через подовження / замороження військового конфлікту та високі ризики, пов'язані із невизначеністю у потенційних перспективах розвитку та можливим руйнуванням цивільної, промислової, критичної інфраструктури тощо Відсутність інфраструктури для управління відходами; Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання; Кліматичні зміни; Швидка роботизація промисловості та агросектору. Скорочення попиту на робочу силу, у більшості пов'язану із ручною або механічною працею, яке обумовлено впровадженням сучасних інноваційних технологій на великих підприємствах переважно промисловості; Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності; Продовження трудової міграції працездатного населення у більш розвинені безпечні міста України або за кордон з відсутністю перспектив повернення; Посилення ерозії ґрунтів; Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність; Прогнозоване зневоднення річок внаслідок змін клімату; Зростання рівня захворюваності населення через забруднення навколишнього середовища; Подальше делегування на місцевий рівень державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів без надання належної матеріально-фінансової бази; Нестабільність курсу гривні. Зростання вартості кредитних ресурсів. Нестабільність ситуації на зовнішніх ринках; втрата конкурентоспроможності провідних галузей господарювання, у тому числі виробництв з низькою доданою вартістю Тиск аграрних холдингів на розвиток малого та середнього бізнесу на селах. Обмеження та посилення вимог щодо отримання міжнародної технічної допомоги Призупинення та/або суттєве скорочення витратків Державного бюджету України інвестиційного спрямування на бюджетні програми. Незначні обсяги інвестування в інноваційні процеси та дослідницьку діяльність, що впливатиме на стримання імплементації смарт-спеціалізації в економіку громади Бюрократичні, довготривалі та дорогі процедури оформлення та отримання</p>

		<p>правовстановлюючих та інших супровідних документів на землю та нерухоме майно, що уповільнює процес надання таких об'єктів в орендне користування або їх продажу.</p> <p>Загальнодержавна політика підвищення вартості енергоносіїв та інших послуг житлово-комунального господарства, а також удорожчання паливо-мастильних матеріалів, що впливає на загальні інфляційні процеси</p> <p>Висока корупція на державному та регіональному рівнях; зниження довіри громадськості до влади</p>
<p>Внутрішні фактори. Сильні сторони (S)</p> <p>Привабливе економіко-географічне розташування території Кропивницької громади</p> <p>Наявність потужного людського потенціалу для задоволення суспільно-економічних потреб життєдіяльності</p> <p>Розгалужена мережа дорожньо-транспортної інфраструктури</p> <p>Наявність природних ресурсів, зокрема водних об'єктів (гідрографічна мережа басейну річки Інгул та її приток; наявність водосховищ); рекреаційних територій, у тому числі природно-заповідного фонду та смарагдової мережі</p> <p>Потужний багатогалузевий промисловий комплекс; наявність перспективних напрямів смарт-спеціалізації</p> <p>Наявність інвестиційно привабливих територій та об'єктів для промислового розвитку, типу «brownfield» та «greenfield», зокрема й «промислових зон»</p> <p>Розроблена науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план міста Кропивницького з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»</p> <p>Наявність унікальних пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення, елементів нематеріальної культурної спадщини</p> <p>Функціонуючий туристично-інформаційний центр та унікальні і привабливі туристичні локації</p> <p>Потужна доступна розгалужена мережа закладів різнорівневої освіти, а також міжшкільний ресурсний та інклюзивно-ресурсні центри</p> <p>Функціонування розгалуженої мережі закладів</p>	<p>SO</p> <p>"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</p> <p>Розвиток екологоорієнтованого (органічного) землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю.</p> <p>Співпраця в розвитку зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій.</p> <p>Нарощування зовнішньоекономічних, зокрема євроінтеграційних, зв'язків із країнами Європи, у тому числі в рамках набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС.</p> <p>Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці</p> <p>Участь у програмах/проектах міжнародної технічної допомоги</p> <p>Участь у державних програмах з метою отримання коштів інвестиційного спрямування на реалізацію місцевих проєктів розвитку</p> <p>Наявність передумов для створення та розвитку кластеру інформаційних технологій (ІТ кластеру), зокрема завдяки задовільному рівню цифровізації громади; наявністю підприємств, що надають послуги у сфері інформаційних технологій; високій частці експорту таких послуг</p> <p>Розширення державного стимулювання заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій</p> <p>Впровадження комплексної економічної моделі циркулярної економіки екологоорієнтованої концепції</p> <p>Просування громади як привабливої конкурентоздатної туристичної дестинації</p>	<p>ST</p> <p>"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</p> <p>Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане органічне землеробство та розвивати зелений туризм.</p> <p>Створення аналітичної цифрової системи управління громадою, що поєднуватиме екологічний кадастр, систему моніторингу довкілля та містобудівний кадастр, для прогнозування антропогенної діяльності та попередження розвитку негативних тенденцій.</p> <p>Релокація бізнесу з тимчасово окупованих територій і територій, де ведуться бойові дії, та впровадження стимулюючих заходів його розвитку на території громади</p> <p>Надання в орендне користування вільних від експлуатації земель та об'єктів нерухомого майна, у тому числі промислових територій (земель), для створення та розвитку індустріальних парків у пріоритетних напрямках економічної діяльності, зокрема у смарт-спеціалізації, та розвитку інших галузей.</p>

<p>соціального захисту Розгалужена потужна мережа багатопрофільних підприємств і закладів охорони здоров'я Кропивницька громада відноситься до територіальних громад з достатнім рівнем фінансової спроможності</p>		
<p>Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)</p> <p>Низький рівень доходів населення Складна демографічна ситуація, яка обумовлена природним скороченням населення і його старінням, та втратою економічно активного населення через мобілізацію та вимушений міграційний рух Незадовільний технічний стан значної кількості об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури Незадовільний технічний стан об'єктів комунальної інфраструктури, зокрема житлового фонду, інженерних комунікацій Наявність дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили Недостатньо використаний інвестиційний потенціал існуючих об'єктів та територій типу «brownfield» та «greenfield» для розвитку пріоритетних видів економічної діяльності, у тому числі за напрямками смарт-спеціалізації Відсутність розробленого комплексного плану просторового розвитку території громади та оновленої містобудівної документації для упорядкування юридичних меж міста Відсутність дієвих заходів, спрямованих на ефективне використання природно-заповідного фонду, об'єктів культурної та елементів нематеріальної спадщини, потужностей промислових підприємств в якості потенційних центрів тяжіння з метою динамічного розвитку інноваційного туристичного продукту Наявність підприємств, що віднесені до найбільших забруднювачів навколишнього середовища. Незадовільний санітарно-екологічний стан екосистеми річки Інгул, а саме висока зарегульованість, морфологічні зміни, часткове розорення та забруднення побутовими</p>	<p>WO</p> <p>"Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості</p> <p>Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління. Впровадження нових, орієнтованих на потреби пріоритетних галузей економіки громади, програм підготовки кадрів закладами професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти Наявність вільних земельних ділянок для будівництва нових житлових будинків з метою забезпечення доступним житлом жителів громади, внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці; ефективне використання публічних інвестицій, у тому числі для розвитку державно-приватного партнерства Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір</p>	<p>WT</p> <p>"Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз</p> <p>Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату. Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір Поглиблення взаємної комунікації місцевої влади з інститутами громадянського суспільства</p>

відходами прибережних захисних смуг
Відсутність системи управління відходами.
Відсутність полігону твердих побутових відходів на території громади; перевантаженість діючого сміттєзвалища, що потребує робіт, пов'язаних із санацією території для збільшення санітарної зони та подальшої рекультивації
Недостатній рівень розвитку об'єктів фізкультурно-оздоровчої і спортивної інфраструктури та ефективної пропаганди культури здорового способу життя серед населення
Відсутність багатофункціонального молодіжного центру громади як простору самореалізації та саморозвитку для всіх категорій молоді, у тому числі для вразливих груп населення
Погіршення екологічної ситуації через не раціональну систему землекористування, в тому числі високий рівень розораності земель;
Застарілі технології на виробництвах;
Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури, транспортної інфраструктури, зношеність житлового фонду, зношеність автопарку;
Руйнування вірогідно наявних невідкритих археологічних пам'яток внаслідок неефективної господарської діяльності.

2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі здійснення СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх “прив'язки” до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити наступні:

- відсутність налагодженої системи збору та вивезення відходів на території громади,
- відсутність належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів;
- розораність земель,
- забруднення та деградація ґрунтів,
- низька якість транспортної інфраструктури тощо.

Зазначені чинники і прямо чи опосередковано викликатимуть найбільшу кількість екологічних проблем, зокрема через формування якості атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих, ґрунтових та підземних вод від точкових та дифузних джерел, внаслідок чого ймовірно може погіршуватись стан здоров'я населення громади.

Інформацію про ймовірні впливи, яких можуть зазнавати компоненти довкілля в межах громади систематизовано у наведеній нижче таблиці 2.17 із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання		+	+	+			
Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+			
Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод		+	+		+	+	
Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Відсутність налагодженої системи збору та переробки сміття	+	+	+	+	+	+	+
Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.	+	+	+	+	+	+	+
Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Низька якість транспортної інфраструктури.	+	+	+	+	+		
Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+
Низький % ПЗФ на території громади					+	+	+
Руйнація пам'яток культурної та історичної спадщини							+

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища^[1] на території Кіровоградської області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

У Кропивницькій громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. Локальні прояви потепління – зміна характеру та розподілу опадів протягом року, втрата оселищ та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб та ін.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу. Середня температура поверхні планети піднялася близько на 1,1° С з кінця XIX століття. Вчені вже не сумніваються, що ця зміна обумовлена в основному збільшенням концентрації вуглекислого газу та інших антропогенних викидів в атмосфері.

Збереження існуючого стану використання території Кропивницької міської об'єднаної територіальної громади призводить до загроз для екологічного стану, в тому числі через сільське господарство. Забудова, особливо торгові центри у поєднанні із парковками разом із зменшенням площ зелених насаджень створює умови для формування теплових островів, які є загрозою для здоров'я людини через "теплові" стреси.

Зміна клімату - це найбільший виклик, з яким стикається людство за всю історію. Водночас, це і можливість побудувати кращий світ, без нерівності й насилля. Оскільки корені цих проблем, в тому числі і впливу людини на клімат, лежать в існуючій економічній системі, орієнтованій на постійний ріст споживання.

Тому відвернення кліматичної загрози не можливе без злагодженої співпраці усіх країн і, зрештою, усіх людей заради спільного блага. Найбільш характерними проявами змін клімату є аномальна спека влітку, зміщення сезонів, підвищена кількість опадів, з якою не справляється зливова каналізація в населених пунктах.

Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Це відновні джерела енергії (ВДЕ) планети, генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива та атому.

Атмосферне повітря.

Регіональні доповіді та Екологічні паспорти Кіровоградської області не містять інформації про джерела впливу на стан атмосферного повітря за останні роки, зважаючи на військовий стан. Тому прослідкувати тенденцію зміни на території області після 2022 року наразі є неможливим. Зважаючи на надані відомості від громади (рис.2.8), а саме зростання викидів забруднюючих речовин у 2023 році, прогнозується подальше забруднення атмосферного повітря у громаді від транспортних засобів, промислових підприємств та підприємств теплоенергетики (газові котельні), що розташовані в житловій зоні та мають застаріле обладнання і неоснащені газопилоочисними спорудами.

У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Стан дорожнього покриття в громаді є переважно незадовільним згідно даних ДДП, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони стаціонарних та пересувних джерел. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Оскільки основним видом діяльності навколо Кропивницького є рослинництво, то однією з найбільш шкідливих практик є оранка земель: ґрунти розораних непокритих рослинністю полів протягом посушливих періодів перетворюються на порошок, забруднений залишками мінеральних добрив та ЗЗР. Цей порошок може підійматися в повітря вітром, спричиняючи токсичні пилові бурі, що можуть переноситися вітром на суттєві відстані [<https://www.dossier.org.ua/news/yak-silskogospodarski-praktiki-vplivayut-na-dovkillya-ta-socialniy-rozvitok/>]

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних

статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Водні ресурси

Регіональні доповіді та Екологічні паспорти Кіровоградської області не містять інформації про джерела впливу на стан водних ресурсів за останні роки, зважаючи на військовий стан. Тому прослідкувати тенденцію зміни на території області починаючи з 2022 року є неможливим. Враховуючи попередні дані, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність та/або зношеність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм за санітарно-хімічними та мікробіологічними, фізико-хімічними показниками

Існує загроза руйнування екосистем поверхневих водних об'єктів внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

В залежності від діяльності та її обсягів від рослинництва можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми.

Потребує постійного спостереження стан поверхневих водних ресурсів, у які здійснюється скиди стоків підприємств.

Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді, зокрема значний відсоток земель житлової та громадської забудови та земель промисловості, транспорту тощо (рис.2.14) дозволяють прогнозувати подальший розвиток ґрунтодеградаційних процесів (див.вище). Високий рівень розорюваності земель, характерний для області вцілому, розширення посівних площ просапних культур, нехтування науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадження індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні [<https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/doslidzhennia-kontsentracii-full.pdf>].

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

Суттєвих змін стану земельних ресурсів через планову діяльність не передбачається.

Відходи

Однією з найгостріших екологічних проблем в Кіровоградській області є поводження з відходами.

У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ, а це має загрозливу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.

Зважаючи на загальноукраїнську динаміку, передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади.

Також передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Природоохоронні території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Також відсоток % територій природно-заповідного фонду в громаді є низьким. Низький рівень інформованості населення щодо розташування таких територій та їх статусу, умов використання може нести загрозу завдання шкоди таким територіям через недбале відношення громадян.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ та територій, що збереглися в природному або близькому до такого стані, наприклад водоохоронних зон, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність.

Зростання ризиків для біорізноманіття також обумовлює відсутність в громаді розробленої програми створення об'єктів ПЗФ та схеми локальної екомережі.

Також, існують тенденції деградації екосистем внаслідок дуже високого відсотку антропогенної перетвореності території, а враховуючи сільськогосподарське спрямування регіону - негативні впливи на території, важливі для збереження біорізноманіття будуть тривати. Можлива загроза для біорізноманіття через несталі практики сільськогосподарського виробництва пов'язані зі значним зменшенням видового різноманіття, що зумовлено перетворенням природних середовищ на території для виробництва продуктів харчування, а також забрудненням довкілля. Оранка земель і монокультурне вирощування можуть сприяти втраті середовища існування тварин і рослин, фрагментації ландшафтів.

Історико-культурні об'єкти

Аналіз кількісного та якісного стану об'єктів культурної спадщини повинен базуватися на точних даних про їх місце розташування та специфіку використання їх у екскурсійній та туристичній діяльності, а також даних про дотримання охоронного статусу таких пам'яток/перспективних до охорони об'єктів ІКС громади/району/області тощо. Відсутність точної та релевантної інформації на даний момент може призводити до їх втрати та/або пошкодження. в тому числі зі сторони населення через непоінформованість про статус таких об'єктів та їх цінність.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючої ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Кумулятивні впливи, через стан компонентів довкілля матимуть систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я. За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5% [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>]. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Кропивницька громада, відповідно до отриманих даних та інформації з відкритих джерел, має ряд проблем із утилізацією, переробкою побутових відходів, окремі проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів (подекуди застарілі системи та обладнання), подекуди відчутною є низька якість дорожньої та транспортної інфраструктури, дисбаланс у землекористуванні та високий рівень розораності земель, а також забруднення від промислової діяльності, зокрема, транспортної сфери. Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати як власне територія громади, так і прилеглі території сусідніх громад зі сторони Кропивницької міської ТГ, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1

Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля, що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Грунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів
зі сторони житлової забудови	Т	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів, С,П
зі сторони промислових підприємств (в тому числі с/г підприємств, фермерських господарств)	АМ, Т, АЗ, П	ДВ, скидання неочищених стічних вод	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	формування теплових островів, П
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ГРОМАДА СИЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ: 1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності; 1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі	АМ, Т, АЗ, П, Е	ДВ, Р	ДВ, стоки/інфільтрація	інфільтрація ДВ	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	формування теплових островів, С,П
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ГРОМАДА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ: 2.1 Інфраструктурний розвиток території; 2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності	АМ, Т, АЗ, П, Е	ДВ, Р	ДВ	інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	С,П

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ГРОМАДА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ: 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг: 2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення	АМ, Т, АЗ, П, Е	ДВ, Р	ДВ, стоки/ інфільтрація	інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	С,П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	ДВ, Р	ДВ, стоки/ інфільтрація	інфільтрація ДВ,Р	ДВ	фрагментація	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприсмних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	ймовірне виникнення пилового забруднення	ДВ	ДВ, Р	-	ДВ,Р	фрагментація	-	-

ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки),

АЗ - Атмосфера (звукове навантаження),

Е - електромагнітне випромінювання,

П - емісія парникових газів, /С - світлове забруднення

ЕЗ - естетичне забруднення (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту)

Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення /Р - прямий механічний вплив (наприклад, для водних об'єктів - руйнування, замулення, дренажу водонесних горизонтів)

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, територія громади та прилеглі до меж громади території можуть, з огляду на існуючий стан та у разі затвердження ДДП, зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської та іншої промислової діяльності, транспортного руху. Тиск може посилюватися також внаслідок дисбалансу лісових та інших зелених насаджень в структурі земельного фонду тощо.

Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образ ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та пряме забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Кропивницькою громадою територій.

Актуальна кількісна інформація про стан довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, відсутня.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Кропивницької міської територіальної громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі тощо наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які також перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Надалі наведемо відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів, які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. Також варто враховувати, що в Стратегії завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. Тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій і в цілому для територій громади (компонентів довкілля) можуть мати місце під час ведення будівельних робіт. Окремі того, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон. Ймовірним негативним впливам можуть піддаватися поверхневі та підземні водні ресурси території громади при реалізації завдань які стосуються будівництв та / або реконструкцій каналізації чи водопровідної мережі громади у разі аварійних ситуацій в тому числі. Отже, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД"). Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом. Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та

суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісгосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Частково екологічні проблеми, ризики для здоров'я та благополуччя населення, що стосуються рішень ДДП і які є ймовірними внаслідок їх впровадження, можна узагальнити в таблиці (табл. нижче)

Таблиця 4.1.

Основні екологічні проблеми і ризики впливу на здоров'я населення які стосуються впровадження рішень ДДП

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків, що пов'язуються із впровадженням рішень ДДП	Просторова прив'язка (територія/об'єкт)	процеси та окремі рішення які закладені в ДДП і які ймовірно стимулюватимуть появу проблеми/ризиків	Завдання Стратегії в межах яких можуть виникати негативні екологічні наслідки
Забруднення атмосферного повітря	Збільшення викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення виробниче (вібраційне, електромагнітне, шумове)	Вулиці, дороги Будівництво нових об'єктів та реконструкції існуючих перспективний розвиток авіаційного транспорту	реконструкція, розбудова вулично-дорожньої мережі; процес модернізації існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, житлове та нежитлове будівництво та реконструкції	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі 2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності 2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості 2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності 2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення

Забруднення ґрунтів	забруднення ґрунтів хімічними та органічними сполуками внаслідок провадження господарської діяльності деградація ґрунтів, посилення ерозії тощо	недбалість та недотримання при проведенні будівельних, ремонтних робіт некерована рекреація	реконструкція, розбудова вулично-дорожньої мережі; процес модернізації існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, житлове та нежитлове будівництво та реконструкції	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі 2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності 2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості 2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності 2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення 2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами
Стан земельних ресурсів/надр	нерациональне використання земельних ділянок, порушення експлуатації тощо	відкриті землі, землі відведені під забудову чи інше природокористування	порушення процедур виведення вільних інвестиційно привабливих земельних ділянок	1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки
Забруднення поверхневих / підземних водних об'єктів	скиди поверхневого стоку без очистки	дороги, сельбицна та виробнича територія	поганий стан системи дощової каналізації, аварії системи водопостачання та водовідведення, виробнича сфера (порушення технологічних процесів під час експлуатації)	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі 2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності 2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості 2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності 2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема

				велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
Вплив на біорізноманіття, лісові насадження	Скорочення площ зелених насаджень	Локальні ділянки в межах сельбищної, транспортної та виробничої зони	будівництва, стримування озеленення, формування зелених та рекреаційних зон	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі 2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності 2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості 2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності 2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
Тиск на території та об'єкти ПЗФ та Смарагдової мережі	порушення меж територій та об'єктів ПЗФ, охоронних зон тощо	території та об'єкти ПЗФ, водоохоронні та інші охоронні зони об'єктів	порушення процедури переведення земель з категорії в категорію, порушення процедури створення та формування містобудівної документації, відсутність ДДП та МД	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі 1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту, забруднення ґрунтів, водних об'єктів тощо	Території населених пунктів, що прилягають до магістральних доріг, території нп в цілому	дорожня мережа, виробничі об'єкти, господарська та комунальна інфраструктура	1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі 2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності 2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості 2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності

				2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
--	--	--	--	--

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах.

Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»³, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»⁴, Закон України «Про засади державної регіональної політики»⁵, Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року).

На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6)^[4]. Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено **17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування**: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем^{[5][6]}. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція^[7], Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі^[8] та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)[9]. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання

³ Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546, останні уточнення від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75

⁴ Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70

⁵ Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156VІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.90

природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «**Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки**»[10].

Проект *Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року* розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354-VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII;

положень статті 363 Глави 6 «**Навколишнє середовище**» і Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони⁶, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;

⁶ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 // http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344

- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»;

Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»⁷⁸, схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогностичних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР;

Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469-VIII;

Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці від 4 липня 2002 року № 61-IV;

Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р;

Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР

Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування до Конвенції про біологічну різноманітність від 29.10.2010;

Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР;

⁷ Цілі сталого розвитку 2016–2030 // <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

⁸ Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 // http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі»⁹ від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695;

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території Кропивницької громади рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Запропонований проект змін до Стратегії враховує низку зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на різних організаційно-управлінських рівнях

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки та реалізації ДДП є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»):
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Кодекс України про надра;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про екологічний аудит»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022 – 2024 роках;
- Водна стратегія України на період до 2050 року та план її реалізації у 2022 - 2024 роках;
- ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та

⁹ Закон України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 50, ст.278

- регіональному рівнях;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
 - Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
 - ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
 - Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
 - Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
 - Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695);
 - Закон України "Про ратифікацію Паризької угоди" від 14.07.2016 № 1469-VIII;
 - Національний план управління відходами до 2030 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р);
 - Закон України Про систему громадського здоров'я (№ 3302-IX від 09.08.2023)

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так **Законом України «Про інвестиційну діяльність»** (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»** (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Регіональні зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами. Згідно статті 15 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; і) здійснюють контроль за додержанням законодавства про

охорону навколишнього природного середовища. Шляхи врахування зобов'язань, встановлених зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

Нижче наведено відомості про основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду. Аналіз відповідності напрямів розвитку, зазначених у Стратегії, зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення * представлено нижче.

*Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проєкту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тіснішому зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;
- 0 цілі/завдання взаємно нейтральні;
- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Зобов'язання	Пріоритети розвитку проєкту ДДП			
	Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації	Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля	Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління	Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання
Міжнародні зобов'язання				
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	0	0	0	0
Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року»	++	++	++	++
Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті	++	++	++	++
Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до	0	++	++	++

правосуддя з питань, що стосуються довкілля				
Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів	++	0	0	++
Конвенція про охорону біологічного різноманіття	++	0	0	++
Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі	++	0	0	++
Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин	++	0	0	++
Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів	++	0	0	++
Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці	+	+	0	++
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату	++	+	+	++
Паризька угода	++	+	+	++
Європейська ландшафтна конвенція	++	0	0	++
Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи	0	0	++	+
Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини	0	0	++	+
Національне законодавство у сфері охорони довкілля				
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	0	++	0	++
Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	++	++	+	++
Закон України «Про засади державної регіональної політики»	++	++	+	++
Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	0	++	0	0
Закон України «Про природно-заповідний фонд України»	0	++	0	++
Закон України «Про рослинний світ»	0	++	0	0
Закон України «Про тваринний світ»	0	++	0	0
Закон України «Про екологічну мережу України»	0	++	0	0

Закон України «Про охорону земель»	0	++	0	0
Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України	0	++	0	++
Постанова Кабінет Міністрів України Про Концепцію збереження біологічного різноманіття України, Концепція Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки	0	++	0	0
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки»	++	++	++	++
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»	++	++	++	++
Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»	++	++	+	++
Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	0	++	0	++
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ управління лісами України до 2035 року	0	++	0	++
ВОДНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ на період до 2050 року	0	++	0	++
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Національний план управління відходами до 2030 року	0	++	0	++
Закон України Про систему громадського здоров'я	+	++	+	++
Регіональні природоохоронні ДДП				
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695	++	++	++	++

Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2022-2026 роки для зони "Кіровоградська"/ № 273 від 20.09.2022 року	0	++	0	++
Програма створення та впровадження містобудівного кадастру Кіровоградської області на 2022-2024 роки// № 154 від 17.09.2021 року	0	++	0	0
Стратегія розвитку Кіровоградської області на 2021- 2027 роки// №743 від 12.03.2020 року	++	++	++	++
Обласна комплексна програма з розвитку автомобільних доріг та безпеки дорожнього руху у Кіровоградській області на 2018-2022 роки// №541 від 21.09.2018 року	++	++	++	++
Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища в Кіровоградській області на 2021-2025 роки// №86 від 30.03.2021 року внесення змін №214 від 23.12.2021 року	++	++	++	++
Регіональна екологічна програма "Ліси Кіровоградщини" на 2021-2025 роки"// №85 від 30.03.2021 року	0	++	0	0

Процедура ОВД

Цілі та завдання Стратегії реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Стратегії такими можуть бути заходи до стратегічної цілі 1. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля (2.1. Інфраструктурний розвиток території; 2.5. Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів)

Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля або необхідність такої процедури має бути уточнена на подальших етапах проектування.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Кропивницькою громадою було внесено заяву до реєстру СЕО, опубліковано на офіційному сайті та у публічних місцях громади.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до *Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації* (розміщено на сайті Міндовкілля: <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>) в процесі аналізу ймовірних наслідків, їх тривалості та інтенсивності може виникати невизначеність. Критеріями, за якими можна, в процесі здійснення СЕО, вимірювати рівень значущості, пов'язаний з можливими наслідками, слід розуміти як такі ймовірні значні негативні наслідки, які:

- 1) можуть спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої екологічної вимоги або вимоги щодо охорони здоров'я правового/ нормативного характеру, якщо не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;
- 2) можуть призвести до недотримання цілей державної екологічної політики, програм чи планів або державної політики в цілому, програм чи планів у сфері охорони здоров'я;
- 3) можуть спричинити втрату одного чи кількох компонентів екосистеми, що загрожуватиме виживанню виду, який постійно або періодично (наприклад, мігрує) знаходиться на території, яку охоплює ДДП, якщо не будуть вжиті заходи з пом'якшення наслідків;
- 4) можуть завдати шкоди якості чи кількості природних чи культурних ресурсів, що призведе до впливу на здоров'я людей на території, яку охоплює ДДП, чи за її межами, або

пошкодити існуючу інфраструктуру (у тому числі інфраструктуру культурної спадщини), якщо в цих випадках не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

5) інші наслідки впровадження ДДП, які на думку громадськості або органів виконавчої влади (наприклад, в результаті консультацій) матимуть серйозний вплив на природне середовище, здоров'я населення, соціальне середовище або культурну спадщину, у тому числі на доступ до неї.

Визначити, чи може впровадження ДДП спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої юридичної вимоги, можна шляхом оцінки наслідків впровадження ДДП щодо відповідних нормативних вимог, що також розглядається в таких документах:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Київ, 2003), Додаток 3 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text)

- Ресурсний посібник для підтримки застосування Протоколу ЄЕК ООН зі стратегічної екологічної оцінки, ISSN 1020-4563, ЄЕК ООН (<https://unece.org/environment-policy/publications/resource-manual-support-application-sea-protocol>), с. 55-57

- Додатку III Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (<https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>).

Стратегія розвитку громади визначає основні стратегічні, операційні цілі та їх завдання. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та переважно не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП і викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних результатів виконання запланованих заходів закладених ДДП.

6.1 Атмосферне повітря

Стратегія передбачає нарощування потенціалу житлового та нежитлового будівництва (завдання 1.2.8), підтримку реалізації економічних проєктів (завдання 1.3.2), будівництво, модернізацію, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства (завдання 2.1.2) які ймовірно матимуть вплив на атмосферне повітря. Через узагальненість таких заходів оцінити такий вплив не можливо на даному етапі їх проектування. Такий вплив повинен бути уточнений на подальших етапах проектування/реалізації цих заходів. Також частина цих заходів, на подальших етапах їх впровадження ймовірно чинитимуть вплив на атмосферне повітря. Такий вплив повинен бути уточненим, зокрема заходи щодо забезпечення функціонування крематорію, модернізація ТЕЦ з використанням газопоршневої когенераційної установки та водогрійного котла на біопаливі тощо.

Так, при реалізації економічних проєктів, у тому числі інноваційних, у ключових секторах економіки на принципах екологічної та цифрової трансформації з урахуванням факторів безпеки (оперативна ціль 1.3.) потрібно врахувати, що під час їх роботи можуть бути присутні такі фактори шкідливого впливу на навколишнє середовище: – використання атмосферного кисню та викидання продуктів повного згорання CO₂, H₂O; – теплові викиди; – шум; – шкідливі викиди в атмосферу. Найбільшого негативного впливу атмосферне повітря зазнає від роботи підприємств, що працюють на твердому та рідкому паливі. Всі установки, що сертифікуються в Україні, проходять перевірку щодо відповідності екологічних показників, в тому числі з концентрації викидів NO_x та CO. Ефективними способами зменшення таких шкідливих викидів на повітряне середовище є: – очищення палива та окиснювача від складових, що можуть утворювати шкідливі речовини; – стримування утворення шкідливих речовин; – випалювання шкідливих речовин; – очищення димових газів від шкідливих речовин, що утворилися під час спалювання палива. [<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/73-1.pdf>].

На етапі будівництва модернізації, капітального ремонту об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу;

забезпечення їх енергетичної ефективності, модернізації та адаптивності джерел генерації теплової енергії та мереж тепlopостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії а також розбудови системи розподіленої енергогенерації з використанням альтернативних джерел енергії (оперативна ціль 2.1), а також під час відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури (оперативна ціль 2.2) може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання вичопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на вичопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Заходи щодо забезпечення функціонування крематорію на основі сучасних екологічних технологій біопоховання (завдання 2.1.2), а також модернізація ТЕЦ з використанням газопоршневої когенераційної установки та водогрійного котла на біопаливі; виведення з експлуатації південно-західної котельні (ПЗК), застарілих протяжних теплових мереж та встановлення блочно-модульних котелень (БМК); встановлення на кожній БМК автоматизованої системи управління з елементами диспетчеризації; впровадження системи енергетичного менеджменту (СЕМ) у міській системі тепlopостачання (завдання 2.1.4), передбачені Стратегією спрямовані на забезпечення якості атмосферного повітря та нададуть можливість покращити навколишнє середовище, зокрема сприятимуть зменшено питомих викидів оксиду вуглецю на одиницю випущеної теплової енергії.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.
Відомості про основні впливи
на стан атмосферного повітря від реалізації завдань ДДП

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на атмосферне повітря/ стани приземної атмосфери	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кк/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо	-	Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		0/+ 1/+1
2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		-1/+ 1/+1
2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж тепlopостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії		Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		+2/+ 2/+2

2.1.6 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії; удосконалення системи енергетичного менеджменту	Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів			+2/+ 2/+2
2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення викидів вихлопних газів, за рахунок збільшення пропускної здатності модернізованих доріг та забезпечення можливостей використовувати велосипедний транспорт	-	-1/+ 2/x

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.2 Клімат

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.[1]

Таблиця 6.2.

Стратегічні цілі		Оперативні цілі	Оцінка впливу[2]	Ознака
1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації		Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	-	потенційний вплив відсутній
		Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	-	потенційний вплив відсутній
		Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля		Інфраструктурний розвиток території	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
		Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
		Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	-	потенційний вплив відсутній

		Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	-	потенційний вплив відсутній
		Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління		Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
		Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	-	потенційний вплив відсутній
		Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	-	потенційний вплив відсутній
		Впровадження принципів гендерної політики	-	потенційний вплив відсутній
4. Громада багатівікових культурних традицій історичного надбання		Збереження історичної та культурної спадщини	-	потенційний вплив відсутній
		Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	-	потенційний вплив відсутній

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня. Зауважимо, що в Стратегії передбачені заходи щодо розроблення інвестиційних проєктів впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій; впровадженню новітніх та енергозберігаючих технологій; проведення заходів з енергозбереження, які, очевидно, зменшенню сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, але через їх узагальненість оцінити такий вплив на даному етапі проектування не можливо.

[1] Зауважимо, що визначені у Стратегії цілі та завдання є достатньо узагальненими, тому їх впливає бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

[2] **Примітка.** “М-” - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, “М+” - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, “Mt” - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, “А+” - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, “А-” - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; “НО”- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

6.3 Водні ресурси

Стратегія містить заходи із реконструкції діючої мережі та будівництва нових об'єктів централізованого водопостачання, зокрема на окремих територіях приватного сектору; заходи з реконструкції діючої мережі та будівництва нових об'єктів централізованого водовідведення, зокрема на окремих територіях приватного сектору тощо (оперативна ціль 2.1); заходи із розбудови інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту, забезпечення зовнішніх мереж водопостачання та водовідведення тощо (оперативна ціль 2.4). Дані заходи загалом можуть позитивно вплинути на стан водних ресурсів, адже централізована мережа водопостачання та водовідведення при штатній роботі не несе ризиків щодо потенційного забруднення поверхневих та підземних вод.

Також слід зауважити, що водні об'єкти повинні здаватися в оренду відповідно до вимог ЗУ “Про аквакультуру” та Водного Кодексу України.

Здійснення дослідження з обґрунтуванням необхідних заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Інгул; здійснення аналізу загальної ситуації на водозаборі, наявних джерел антропогенного навантаження, забруднення, виснаження запасів вод, сучасного екологічного стану гідроекосистеми, фізико-хімічних і гідробіологічних параметрів, гідрологічного режиму тощо, передбачені Стратегією (оперативна ціль 2.5) також можуть стати основою середньострокових позитивних наслідків для водних ресурсів.

Стратегія передбачає збільшення обсягів будівництва житлових та нежитлових будівель, які ймовірно можуть чинити тиск на водні ресурси громади. Через узагальненість таких заходів оцінити такий вплив не можливо на даному етапі їх проектування. Такий вплив повинен бути уточнений на подальших етапах проектування/реалізації цих заходів.

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.3.

*Таблиця 6.3.
Відомості про основні впливи
на стан водних ресурсів від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо	-	Потенційне збільшення тиску на водні об'єкти, зокрема збільшення водоспоживання та збільшення обсягу утворення стічних вод		0/-1/-1
2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків	-		+1/+1/x
2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків	-		+1/+1/x
2.5.2 Впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод	Зниження ризиків забруднення поверхневих водних об'єктів	-		+1/+1/x
2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури	Покращення водообміну та загального екологічного стану річок	-		+1/+1/x

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x-вплив наразі не можна визначити)

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель, яке частково може бути вирішено в межах завдань операційних цілей 1.1, 2.1, 3.3. Зокрема здійснення стратегічної екологічної оцінки детальних планів територій земельних ділянок, на яких будуть розміщені індустріальні парки; актуальна містобудівна документація у цифровій формі наборів тематичних геопросторових даних; оновлення та актуалізація геоінформаційної системи сучасною інформацією про усі ресурси та об'єкти громади та розробка цифрової багатопарової публічної карти геоінформаційної системи для відкритого користування знизять ризики неефективного використання земельних ресурсів в громаді.

Рекомендується провести геоінформаційний аналіз території для раціоналізації системи природокористування та землекористування в цілому: допустимість с/г використання відповідно до специфіки рельєфу територій, наявності біологічного та ландшафтного різноманіття та інше. В тому числі, рекомендується створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ “Про охорону“ ст. 47, де визначено наступне: “забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо“.

Основним ризиком серед завдань Стратегії є ймовірність передачі природоохоронних земель, в тому числі ПЗФ, водного фонду для сільськогосподарського використання при виділенні інвестиційних ділянок задля підвищення інвестиційної привабливості громади.

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів можливі впливи мають бути уточнені.

В рамках Стратегії передбачено заходи щодо запровадження системного, екологічно орієнтованого підходу для забезпечення сталого розвитку громади, оцінити вплив яких через узагальненість не є можливим.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.4.

Таблиця 6.4.
Відомості про основні впливи
на стан земельних ресурсів від реалізації завдань ДДП

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на земельні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку	Зниження ризиків, пов'язаних з неефективним використанням земельних ресурсів. Доступ широко кола зацікавлених сторін до інформації про стан земельних ресурсів			+1/+1/+1
2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації				
3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи				

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.5 Відходи

Стратегією передбачено заходи, направлені на вирішення питання поводження з відходами в громаді, в тому числі в рамках цілі 2.5. «Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів» передбачено: розроблення Плану управління відходами громади, у тому числі заходів з розвитку і забезпечення функціонування системи управління відходами; впровадження системи роздільного збирання відходів та підготовки до повторного використання, рециклінгу та відновлення; відбір території та аналіз її відповідності вимогам для розбудови інфраструктури полігону тощо.

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо проведення інвентаризації наявних сміттєзвалищ в громаді, а також проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, будівель, доріг тощо) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водам, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.5.

Таблиця 6.5.
Відомості про основні впливи
на стан довкілля від реалізації завдань ДДП щодо поводження з відходами

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан довкілля від поводження з відходами	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кк/сс/лс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо	Утворення додаткових обсягів будівельного сміття	-	-	-1/х/х
2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами	Зменшення ризиків для довкілля, що виникають при складуванні сміття на полігонах ТПВ			+2/+2/+2

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.6 Біорізноманіття

Стратегією загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть прямо негативно вплинути на флору і фауну громади.

В межах оперативної цілі 2.5. «Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів» для поліпшення якості довкілля Кропивницької міської територіальної громади передбачені заходи: створення реєстру та бази даних обліку зелених насаджень; внесення інформації про якісний та кількісний стан зелених насаджень до геоінформаційної системи та візуалізація результатів інвентаризації на карті тощо. Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів в даній цілі Стратегії включити розроблення та затвердження місцевої схеми формування екологічної мережі. Закон України «Про екологічну мережу України» в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення «розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень». Порядок розробки схеми екомережі визначається «Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

В рамках оперативної цілі 2.1 «Інфраструктурний розвиток території» передбачено здійснення робіт з реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» площею 7,5692 га, зокрема висадження нових декоративних дерев. Тут слід зауважити, що при висадці рослин слід зважати на перелік небезпечних, інтродукованих видів і не допускати їх висадки. Основним ризиком серед завдань Стратегії для біорізноманіття є передача природоохоронних територій, в тому числі водного фонду, ПЗФ для сільськогосподарського використання та/або забудови. Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.6.

*Таблиця 6.6.
Відомості про основні впливи
на біорізноманіття від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на біорізноманіття	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кк/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді	Можливий ризик висадки інтродукованих видів, небезпечних для біорізноманіття регіону			x/x/x
2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду	Зниження ризиків втрати біорізноманіття			+1/+1/+1

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.7 Природоохоронні території

Стратегією передбачені завдання, які можуть позитивно вплинути на стан ПЗФ, зокрема в рамках виконання завдання 2.5.4 «Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду» передбачено створення реєстру та бази даних обліку зелених насаджень; внесення інформації про якісний та кількісний стан зелених насаджень до геоінформаційної системи та візуалізація результатів інвентаризації на карті тощо. Такі дії зокрема можуть дозволити ідентифікувати перспективні для заповідання об'єкти на території громади.

Стратегією не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території, в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ). На подальших етапах реалізації визначених Стратегією завдань, в тому числі коли заплановані

заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів. Основним ризиком є передача природоохоронних територій для сільськогосподарського використання.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповідання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України «Про екологічну мережу України» в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення «розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень». Порядок розробки схеми екомережі визначається «Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Стратегії не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду здоров'ю населення, з іншої сторони частина заходів направлена на покращення різних сфер, що в сукупності матиме позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема це забезпечення мешканців громади централізованим водопостачанням, вирішення деяких питань щодо поводження з відходами, розвиток медичної галузі, пропаганда здорового способу життя тощо. Зокрема низка заходів в рамках цілі 2.4 передбачені:

- Розробка заходів з популяризації здорового способу життя.
- Забезпечення висококваліфікованими фахівцями з фізичної реабілітації.
- Введення «Стежки здоров'я» в експлуатацію та публічна презентація серед жителів та гостей громади.
- Проведення вакцинальної кампанії населення відповідно до Національного календаря профілактичних щеплень, а також від раку шийки матки тощо.
- Проведення профілактичних оглядів.
- Здійснення робіт з розбудови інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту, зокрема облаштування поля для пляжного футболу та волейболу тощо.
- Введення в експлуатацію та презентація майданчика для пляжних видів спорту.
- Здійснення інформаційної кампанії щодо просування та популяризації пляжних видів спорту у мережі інтернет.
- Здійснення робіт з реконструкції стадіону «Юність», зокрема будівництво футбольного поля зі штучним покриттям, футбольного поля з трав'яним газоном тощо.
- Впровадження заходів з покращення та збереження репродуктивного здоров'я.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.7.

Таблиця 6.7.
Відомості про основні впливи
на стан здоров'я населення від реалізації завдань ДДП

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан здоров'я населення	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кк/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	

2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення	Покращення стану здоров'я мешканців громади	-	+1/+1/x
2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури			
2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення			

***інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)**

6.9 Історико-культурна спадщина

В межах оперативних цілей 4.1. Збереження історичної та культурної спадщини та 4.2. Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій передбачається низка заходів направлених на охорону, збереження та примноження культурної спадщини громади. Передусім це:

- Проведення детальної інвентаризації об'єктів нерухомого майна культурної спадщини та створення електронної бази обліку таких пам'яток.

- Здійснення паспортизації об'єктів культурної спадщини, зокрема виготовлення облікової документації, історичної довідки, матеріалів фіксації сучасного стану, підготовки актів стану збереження тощо.

- Внесення пам'яток культурної спадщини до державного реєстру нерухомих пам'яток України.

- Організація та проведення роз'яснювальної роботи з балансоутримувачами щодо вимог чинного законодавства у пам'яткоохоронній сфері.

- Укладення із власниками та користувачами пам'яток охоронних договорів.

- Проведення моніторингу стану пам'яток, розробка проєктів з відновлення історичного спадку Кропивницької міської територіальної громади з метою збереження історико-культурного середовища.

- Організація, проведення та участь у лекційній, туристичній, екскурсійній, виставковій діяльності, спрямованої на виховання історичної пам'яті, формування почуття патріотизму, глибокої поваги до історико-культурних надбань; промоція таких заходів.

Важливо під час будівництва нових об'єктів дотримуватися законодавства та встановлених обмежень для збереження історико-культурної спадщини та уникнути ризиків їх втрати.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.8.

*Таблиця 6.8.
Відомості про основні впливи
на стан об'єктів історико-культурної спадщини від реалізації завдань ДДП*

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан здоров'я населення	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кк/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	

4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини	Уникнення ризиків втрати об'єктів ІКС або їх якості	+1/+1/+1
4.2.3 Створення умов ефективного використання економічного потенціалу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, пам'яток культурної спадщини та елементів нематеріальної культурної спадщини		

**інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)*

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за завданнями Стратегії представлені в таблиці 6.9. Через узагальненість завдань та заходів Стратегії, відсутності їх просторової прив'язки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних завдань та заходів в межах стратегічних /операційних цілей Стратегії такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Стратегічні цілі/Оперативні цілі Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року		Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоро нні території
та історичного надбання								

Позначення	Пояснення до позначення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
+1	Помірний позитивний вплив.
+2	Значний позитивний вплив
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Основним ризиком реалізації Стратегії є проблема сільськогосподарського використання довколишніх територій, дисбаланс у землекористуванні в цілому. Таким чином, реалізація Стратегії не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація деяких завдань Стратегії може призвести до покращення екологічної ситуації в Кропивницькій громаді, які викладено в цьому розділі вище.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Стратегія не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів. Варто зауважити, що вплив ряду завдань Стратегії не може бути оцінений, оскільки такі завдання є досить узагальненими, і заходи із запобігання негативним наслідкам виконання мають бути уточнені після деталізації завдань на подальших етапах проектування.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків (закладені у ДДП, рекомендовані в процесі проведення СЕО, рекомендовані в ході консультацій з громадськістю та уповноваженими органами)		Стратегічний/Операційний напрямок в межах якого пропонуються заходи щодо зменшення негативних наслідків
	включені в ДДП	пропоновані до включення	
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none"> • реконструкція та модернізація теплових мереж; • реконструкція та модернізація котелень; • підвищення рівня енергоефективності теплогенеруючого обладнання; • придбання та встановлення когенераційних установок; • покращення стану навколишнього природного середовища • покращення системи моніторингу стану атмосферного повітря; • покращення стану атмосферного повітря у різних частинах громади • розширення площі зелених насаджень; • розбудова велосипедної інфраструктури та розвитку мікромобільності; 	<ul style="list-style-type: none"> • оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням веломаршрутів між населеними пунктами громади; • орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; • дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; • проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; 	<p>2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг;</p> <p>2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;</p> <p>2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>

Водні ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • покращення системи моніторингу якості води, у тому числі питної; • покращення доступності питної води; • покращення якості водних ресурсів громади (лінійних, площинних); • очищення та відновлення річки Інгул, зокрема очистка дна та укріплення берегової зони та покращення доступності до неї; • покращення стану навколишнього природного середовища • розбудова інфраструктури локальних очисних споруд; • модернізація, капітальний ремонт та будівництво каналізаційних мереж; • впровадження інноваційних технологій і методів очищення стоків та утилізації утворених відходів; • впровадження інноваційних методів фільтрації та знезаражування стічних вод; • підвищення культурного раціонального та ощадливого водокористування. 	<ul style="list-style-type: none"> • створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); • заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); • визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; • прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; • заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; • дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»); 	<p>2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;</p> <p>2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>
Відходи/Політика поводження з відходами	<ul style="list-style-type: none"> • покращення системи управління відходами у громаді; • забезпечення розбудови інфраструктури управління відходами, зокрема будівництва полігону; • покращено систему роздільного збору твердих побутових відходів • поліпшення екологічного та санітарного стану території; • покращення системи вивезення побутових відходів; • попередження виникнення пожег та інших надзвичайних ситуацій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ «Про відходи», порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту», ДБН Б.2.2-12-2019 Планування і забудова територій. забезпечення 10096 населення громади та суб'єктів господарювання 	<p>2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;</p> <p>2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>

		<p>систематичним збором сміття. впровадження лінії сортування для подальшого перероблення ТПВ;</p> <ul style="list-style-type: none"> Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання. Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; проведення рекультивациі і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки; 	
Грунти	<ul style="list-style-type: none"> покращення системи моніторингу забруднення ґрунту; покращення якості ґрунтів; 	<p>В межах заходів із розроблення містобудівної документації рекомендовано:</p> <ul style="list-style-type: none"> створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення; на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади); 	<p>2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;</p> <p>2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенціальною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацію ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти; • усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; • дотримання норм унесення мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території; 	
<p>Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • розроблення оновленої містобудівної документації зокрема генерального плану планів зонування території детальних планів території; • розроблення комплексного плану просторового розвитку. • збільшення об'єктів та території природно-заповідного фонду; • розширення інфраструктури цілісної безперервної мережі зелених і блакитних просторів; 	<ul style="list-style-type: none"> • рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів; • проведення інформування населення щодо місцерозташування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; • на перспективу рекомендовано 	<p>2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;</p> <p>2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>

		<p>розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; створити “Білу книгу благоустрою громади”, із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поводження із такими видами. Заходи із озеленення, рекультивациі проводити відповідно до переліку “Білої книги”; Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007¹⁰.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рекомендовано розробити схему локальної екомережі громади згідно указу Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» 	
Здоров'я населення	<ul style="list-style-type: none"> • створення рекреаційних зон та екологічних публічних просторів; • покращення рівня якості надання медичних послуг; • підвищення доступності медичних послуг; • покращення здоров'я населення громади; • покращення доступності спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури для вразливих груп населення. • забезпечення пропаганди та просування здорового способу життя; • розширення переліку та покращення доступності реабілітаційних послуг. 	<ul style="list-style-type: none"> • впровадити заходи із адаптації змін клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; • впровадити систему моніторингу якості води, ґрунтів, атмосферного повітря в громаді; • Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я 	<p>2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя</p> <p>2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;</p> <p>2.1 Інфраструктурний розвиток території</p>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007R0834&from=EN#d1e1146-1-1> та https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-logo_en#when-to-use-the-organic-logo

		<p>населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я 	
--	--	---	--

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування “Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року” використано наступні вихідні дані:

- “Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року”;
- “План заходів на 2025 – 2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року”;
- Інші Програми, Стратегії розвитку громади;
- Статистичні дані екологічного стану Кіровоградської області [<https://mepr.gov.ua/>];
- Дані головного управління статистики Кіровоградської області;
- Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.
- Відкриті джерела даних;
- Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.
- Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими

або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Стратегії з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Стратегії на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Стратегії на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

Таблиця 8.1.

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива	розглядається як базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів ДДП. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.	<p>Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура, що історично сформувалася на території Кропивницької міської територіальної громади</p> <p>Недоліки Відсутність та незначна кількість оновлень та еко орієнтованих технологій, застарілі підходи щодо ведення господарства та не ефективність виробництва.</p>	<p>Рекомендується вибрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема сприятиме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розвитку економічного і соціального потенціалу громади - стабілізації у соціальній, освітній, медичній та культурній сферах громади - впорядкуванню та благоустрою території громади і створення її привабливого іміджу (інвестиційного, туристичного тощо) - запобіганню появі небалого і не цільового використання земельних ресурсів та надр; - збільшенню зелених насаджень різного
2	Альтернатива, що розглядається в проєкті ДДП	розглядається даний проєкт ДДП, в якому розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації ДДП в розділі 6 та ефективність його реалізації.	<p>Переваги Заплановані еко орієнтовані заходи щодо зменшення негативних впливів на компоненти довкілля, заходи щодо адаптації регіону до кліматичних змін. Існуюча соціально-економічна структура Кропивницької міської територіальної громади зазнає часткової зміни, що визначається як прогресивна та стала, Розширюються виробничі та господарські можливості, Покращується соціальна, культурна, освітня та медична сфери, Відчутно покращиться транспортне забезпечення та стан дорожньої мережі. З'являється перспектива у переорієнтації в напрямку сталого розвитку та покращення якості життя населення Кропивницької міської ТГ.</p>	

			<p>Недоліки Невизначеність у політико-адміністративній сфері та впливи війни. Підвищення ймовірності виникнення ситуацій із локальними впливами на окремі компоненти довкілля і відповідно на стан здоров'я місцевих мешканців. Можливі впливи на довкілля від реалізації рішень ДДП розглянуті у відповідних розділах даного звіту. (зокрема, в розділі 3, 4, 6)</p>	<p>призначення, кількості територій та об'єктів ПЗФ, охоронного статусу тощо, - підвищенню адаптаційних заходів до змін клімату - покращенню ситуації із станом і якістю водних об'єктів, ґрунтів та атмосферного повітря в цілому та ін.</p>
3	Альтернатива, запропонована у звіті про СЕО	<p>дещо подібна до альтернативи 2 за багатьма проектними рішеннями, але передбачає ряд пропозицій та рекомендованих заходів, які можуть бути враховані для провадження (подано як додаток в таблиці 8,2.) Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність громади.</p>	<p>Переваги посилення екологічної безпеки, курс на сталий розвиток громади, подолання або нівелювання впливів війни Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді</p> <p>Недоліки Включення оптимізаційних заходів (табл.8.2.) до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність бізнес структур, виробництв та в цілому Кропивницької міської ТГ.</p>	

Додаткова таблиця 8.2

Напрямок розвитку, заходи	Пропозиція
2.1 Інфраструктурний розвиток території	<ul style="list-style-type: none"> орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. в процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони;
2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг;	<ul style="list-style-type: none"> оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням веломаршрутів між населеними пунктами громади;
2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	<ul style="list-style-type: none"> Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.
2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального	<ul style="list-style-type: none"> Розробити та впровадити схему санітарного очищення території Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;

<p>використання природних ресурсів;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки; • створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); • заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); • визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; • прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; • заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; • дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»); • Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема це стосується місць скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря. • Проведення заходів із збереження природоохоронних територій в межах громади, зокрема: <i>розробка схеми локальної екомережі громади</i>
--	--

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Стратегії для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язаних з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Стратегія.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Кропивницької громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- **зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання.** Для Кропивницької громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р.

[<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>]. Система моніторингу повинна включати заходи з контролю якості атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів та якості земельних ресурсів, біологічних ресурсів та здоров'я населення. Перелік заходів із моніторингу може встановлюватися і коригуватись відповідно до завдань Плану заходів. Отже, заходи передбачені для здійснення моніторингу повинні включати:

- а) контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії негативного явища при впровадженні рішення ДДП;
- б) контроль інших можливих негативних впливів на довкілля.

Основними цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу за станом довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Кропивницької громади.

- **кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також, кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.** Враховуючи характер наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається облік кількісних та якісних показників, що характеризують вплив на довкілля без акцентування на дотримання їх цільових значень (таблиця 9.1.). Проте, цільові значення показників мають відповідати санітарним нормам та правилам діючим в Україні та/або відповідати ЦСР і прийнятим для ЄС.

Таблиця 9.1.

Кількісні показники екологічного стану компонентів довкілля, що можуть бути включені у систему моніторингу при виконанні рішень ДДП

№	Екологічні показники індикації стану	Одиниці виміру
1	Використання водних ресурсів	
1.1	Загальний об'єм забору прісних вод у цілому, в т.ч.:	м3/рік
	об'єм забору прісних поверхневих вод	
	об'єм забору прісних підземних вод	
1.2	Використання прісних вод у цілому, в т.ч.:	м3/рік
	побутово-питні потреби	
	зрошення	
	сільськогосподарські потреби	
	інше	
1.3.	Якість води для питних потреб	
	за хімічними показниками	мг/дм3 або мкг/дм3 або Бк/дм3
	за бактеріологічними показниками	КУО/100см3 або БУО/дм3 або клітини, цисти, яйця в 50 дм3
1.3	Об'єм води, що використовується для задоволення господарсько-питних та інших потреб населення в цілому	м3/рік/на душу населення
2	Якість ґрунтів	
2.1	Якісний стан ґрунтів	
	вміст гумусу в орному шарі ґрунту	%
	вміст рухомих сполук фосфору (P2O5) в орному шарі ґрунту	мг/кг ґрунту
	вміст рухомих сполук калію (K2O) в орному шарі ґрунту	мг/кг ґрунту
	кислотність орного шару ґрунту	
	засоленість ґрунтів	
2.2	Забруднення важкими металами	мг/кг
2,3,	Бактеріологічне забруднення	клітини, цисти, яйця/кг; титр/ Coli; Титр/Perfringens або санітарне число

2.4.	Радіаційне забруднення	кБк/м ²
2.5.	Органогенне забруднення (пестициди, гербіциди та ін.)	мг/кг
3	Забруднені стічні води	
3.1	Скидання зворотних вод, усього, в т.ч.:	м ³ /рік
	у поверхневі водні об'єкти	
	у підземні горизонти	
	у накопичувачі	
3.2	Скидання зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього, з них:	м ³ /рік
	нормативно очищених	
	нормативно чистих без очищення	
	забруднених	
3.3	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в цілому, в т.ч.:	% від загального об'єму скинутих стічних вод
	забруднених зворотних вод без очищення	
	недостатньо очищених зворотних вод	
4	Земельні ресурси	
4.1	Частка озелених територій	% від загальної території
4.2	Частка забудованої території	% від загальної території
4.3	Частка не забудованої території	% від загальної території
5	Атмосферне повітря	
5.1,	Загальні витрати твердого палива, усього в т.ч.:	
	дрова	тис. т/рік
	інше	тис. т/рік
5.2.	Загальне споживання електроенергії	кВт/рік
5.3.	Загальний об'єм споживання газу	м ³ /рік
5.4.	Забруднення	
	Вміст в атмосферному повітрі: NO ₂ , CO, NH ₃ , CH ₂ O, PM (пил) 2.5, PM 10 формальдегідів	мг/м ³ мкг/м ³ мг/м ³
6	Поводження з відходами	
6.1	Утворилося, всього за рік ТПВ Від домогосподарств Від виробничої сфери Від сфери послуг	т/рік т/рік т/рік т/рік
7	Забруднення ґрунтового покриву	
7.1,	Забруднення важкими металами (вздовж транспортних артерій та місць скупчення автомобільного транспорту)	мг/кг
7.2,	Забруднення основними органічними та хімічними сполуками ґрунтів с/г використання	мг/кг

Вибір екологічних показників здійснення моніторингу.

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії.

Індикатори моніторингу

В цьому Звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану заходів, відповідно до вимог Постанови № 1272 “Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення”, Закону України “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року” та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюють із завданнями Плану заходів. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації заходів Плану на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Плану заходів та через рік після завершення її дії.

У таблиці 9.2. наведено завдання, за якими **має проводитись моніторинг**, відповідно до поданих індикаторів.

Таблиця 9.2.

Рушійні сили: стратегічні цілі (СЦ)/ завдання Стратегії розвитку громади заходи ДДП - програми/проекти	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосф ерне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоо хоронні території	Біорізном аніття	Генераці я відходів	Здоров'я мешканців громади
СЦ 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації								
СЦ 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля								
2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності - Забезпечення функціонування крематорію на основі сучасних екологічних технологій біопоховання	I-2, I -3, I-4	I-1						
2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості - Здійснення робіт з реконструкції мережі централізованого водопостачання та водовідведення			I -5, I -6, I -7, I -8					I-16, I-17

<p>- Забезпечення якісною питною водою, зокрема жителів віддаленої місцевості приватного сектору</p>								
<p>2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж тепlopостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії</p> <p>- Модернізація ТЕЦ з використанням газопоршневої когенераційної установки та водогрійного котла на біопаливі.</p> <p>- Виведення з експлуатації південно-західної котельні (ПЗК), застарілих протяжних теплових мереж та встановлення блочно-модульних котельнь (БМК), наближених до споживачів</p>	I-2, I -3, I-4	I-0, I-1						
<p>2.1.8. Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді</p> <p>- Здійснення робіт з реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» площею 7,5692 га, а саме висадження нових декоративних дерев;</p> <p>- Здійснення робіт з капітального ремонту скверу «Полтавський» площею 0,38 га, а саме висадження нових декоративних дерев</p>					I-11, I-12	I-11		

<p>2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення</p> <p>- Капітальний ремонт дороги по проспекту Промислового, по вулиці Металургів, по вулиці Київській;</p> <p>-Будівництво та облаштування велосипедних доріжок</p> <p>- Придбання та встановлення автоматизованої системи керування дорожнім рухом</p>	I-1, I -3, I-4	I-2			I-11		I-13, I-15, I-29	
<p>2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення</p> <p>1.Проведення інформаційно-просвітницької роботи</p> <p>2. Проведення вакцинальної кампанії населення відповідно до Національного календаря профілактичних щеплень, а також від раку шийки матки тощо.</p> <p>3.Проведення профілактичних оглядів.</p> <p>Впровадження заходів з покращення та збереження репродуктивного здоров'я.</p>								I-16, I-17, I-18, I-30, I-32

<p>2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здійснення робіт з розбудови інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту, - Введення в експлуатацію та презентація майданчика для пляжних видів спорту. <p>Здійснення інформаційної кампанії щодо просування та популяризації пляжних видів спорту у мережі інтернет</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здійснення робіт з реконструкції стадіону «Юність»тощо. - Закупівля спортивного обладнання та інвентарю для облаштування вуличних спортивних майданчиків. -Проведення фізкультурно-оздоровчих заходів на вуличних спортивних майданчиках та їх просування у мережі інтернет. 								<p>I-16, I-17, I-18, I-30, I-32</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------------------------

<p>2.4.5.Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розбудова спортивної інфраструктури для осіб з інвалідністю, у тому числі внаслідок війни - Розробка заходів з популяризації здорового способу життя. - Забезпечення висококваліфікованими фахівцями з фізичної реабілітації. - Здійснення інформаційної кампанії популяризації та просування ветеранського та адаптивного спорту у громаді. - Введення «Стежки здоров'я» в експлуатацію та публічна презентація серед жителів та гостей громади. 			I-9				I-16, I-17, I-18, I-30, I-32, I-33
<p>2.5.1. Розробка і впровадження системи управління відходами</p> <ul style="list-style-type: none"> - Впровадження системи роздільного збирання відходів та підготовки до повторного використання, рециклінгу та відновлення. 	I-1, I-4		I-7			I-13, I-15, I-29	
<p>2.5.2 Впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод</p>			I-5, I-6, I-8				I-16, I-17

<p>2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури</p> <p>-Здійснення аналізу загальної ситуації на водозаборі, наявних джерел антропогенного навантаження, забруднення, виснаження запасів вод, сучасного екологічного стану гідроекосистеми, фізико-хімічних і гідробіологічних параметрів, гідрологічного режиму тощо</p>			I-5, I -7, I-9					
<p>2.5.4. Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду</p> <p>- Створення реєстру та бази даних обліку зелених насаджень.</p> <p>- Внесення інформації про якісний та кількісний стан зелених насаджень до геоінформаційної системи та візуалізація результатів інвентаризації на карті.</p>					I-11, I-12	I-11		
<p>СЦ 3.Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління</p>								
<p>СЦ 4. Громада багатівікових культурних традицій та історичного надбання</p>								

<p>4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини</p> <p>- Здійснення паспортизації об'єктів культурної спадщини, зокрема виготовлення облікової документації, історичної довідки, матеріалів фіксації сучасного стану, підготовки актів стану збереження тощо.</p> <p>- Організація та проведення роз'яснювальної роботи з балансоутримувачами щодо вимог чинного законодавства у пам'яткоохоронній сфері.</p>					I-12			
<p>4.2.3 Створення умов ефективного використання економічного потенціалу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, пам'яток культурної спадщини та елементів нематеріальної культурної спадщини</p>					I-12			

Номер	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
-------	-----------	--	----------------------------	--

I-0	Глобальний індикатор ЦСР 7.1.1. Доступна та чиста енергія Виробництво електроенергії, млрд. кВт·год	Кількість, млрд. кВт·год	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-1	Якість повітря загалом	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу та/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	відповідно до показників постанови
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України “Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів”	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.
I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу а/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10
I-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
I-8	індикатор ЦСР 6.3.1. Обсяги скидів забруднених стічних вод	Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн. куб. м	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-10	Частка земель під оранкою	Площа фактично розораних земель, км2	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озеленених територій	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озелених територій визначається за індексом NDVI - густи багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР

I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ (природоохоронних територій)	площа фактичних територій ПЗФ (природоохоронних територій) поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-14	Загальний обсяг використаних добрив	Кількість, кг або т	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-16	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число випадків тимчасової непрацездатності (ТН) на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-17	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число календарних днів ТН на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-18	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Середня тривалість одного випадку ТН	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу Кропивницької громади, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді
I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проєктів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу Кропивницької громади, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури СЕО ДДП.	100% за звітний період
I-25	Індикатор ЦСР № 3.9.1. - міцне здоров'я та благополуччя	Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-26	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні

I-27	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - зовнішні фактори впливу на стан здоров'я	фактори, що впливають на стан здоров'я населення, і звернення до установ охорони здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період
I-30	Індикатор ЦСР № 3.9.1 - міцне здоров'я та благополуччя: здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат)	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-31	чисельність постійного населення (на кінець року)	осіб	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-32	природний приріст, скорочення населення	осіб на 1000 наявного населення	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-33	забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення)	осіб лікарів	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору

- **методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати.** Методи визначення та отримання значень показників, запропонованих або таких, що висвітлюють стан компонентів довкілля від впровадження рішень ДДП, при здійсненні заходів моніторингу повинні відповідати чинним методикам екологічних, медико-санітарних та санітарно-гігієнічних спостережень та оцінок і має здійснюватися шляхом фіксації показників наявних лічильних приладів або взяття проб і проведення лабораторних досліджень тощо. Отримання актуальних даних від відповідних служб та уповноважених осіб ініціюється Замовником. Керівників, або відповідальних осіб (від підприємств, установ, органу врядування тощо) передбачається зобов'язати повідомляти, за вимогою Замовника, з моменту введення в дію рішення значення показників в письмовому вигляді у формі довідки. В подальшому здійснюється аналіз отриманої екологічної статистики із виявленням тенденцій щодо динаміки стану компонентів довкілля, стану здоров'я населення з моменту впровадження рішень ДДП.

- **засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.** Засоби та способи індикації стану компонентів довкілля обираються такими які відповідають встановленим нормативно-законодавчою базою методикам екологічних спостережень та оцінок стану довкілля. Враховуючи характер наслідків виконання окремих рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснення планових спеціальних технічних (інструментальних, лабораторних) заходів моніторингу залишається у компетенціях Замовника, а також, передбачається перевірка відповідними органами у разі надходження скарг та/або екстрених (аварійних ситуацій).

- **періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями.** Відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Замовник. Згідно ЗУ “Про стратегічну екологічну оцінку” ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Стратегії не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП “Стратегія розвитку Кропивницької міської територіальної громади до 2030 року”, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Стратегії з точки зору впливу

на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Стратегії (р.1 та р.2).

Документ державного планування охоплює основні напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Зміст та основні цілі даного документу відповідають, зокрема, низці галузевих програм, що діють в межах території громади, а також корелюється із стратегічним баченням розвитку області, оскільки враховує основні положення Стратегії сталого розвитку Кіровоградської області на період до 2027 року, а також забезпечує організацію виконання Плану заходів з реалізації цієї Стратегії.

Існуючі екологічні проблеми території громади, адміністративної області тощо можна визначити як проблеми природного та антропогенного характеру. Проте, більшість екологічних негараздів прямо чи опосередковано зумовлено діяльністю людини та пов'язані із некерованим і нераціональним природокористуванням.

Аналіз екологічної ситуації в межах території планування вказує на те, що існує ряд екологічних ризиків які мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел: автомобільний транспорт. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення, проте, вони не є критично небезпечними та не контрольованими. Також варто зазначити впливи фізичних факторів на екологію середовища існування людини (акустичне, вібраційне забруднення). Проте такого роду забруднення є помірним.

Основними екологічними проблемами даної території в питаннях існуючого стану поверхневих і підземних вод, охорони і раціонального використання водних ресурсів є низька якість питної води в приватних шахтних криницях, що зумовлена забрудненістю та недостатньою захищеністю водоносних горизонтів, відсутністю каналізації та водопостачання, зношеністю технологічного та енергетичного обладнання на очисних спорудах та забруднення поверхневих вод внаслідок відсутності каналізаційних очисних споруд та відсутності системи очищення дощових стоків, а також недотримання обмеженого режиму землекористування в водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах.

Ризики в сфері землекористування пов'язані із виведенням земель с/г та л/г призначення під забудову (житлову, промислову та комунальну), деградацією земель внаслідок нераціонального природокористування. Значущим ризиком в сфері екології Кіровоградської області є ймовірність механічного забруднення земель через накопичення ТПВ, зокрема, існує тенденція до збільшення обсягу крупногабаритних відходів, значну частину яких складатиме відпрацьована побутова техніка, будівельних відходів та сміття тощо. Проблема існує внаслідок не досконалості системи збирання, знешкоджування, утилізації сміття - відсутність достатньої кількості сміттєпереробних підприємств, сміттєзвалищ та відстійників із сучасними технологіями утилізації сміття та відходів та інше.

До ризиків втрати біорізноманіття та ландшафтного різноманіття в громаді віднесемо не завжди ефективного виконання природоохоронних заходів, в тому числі в питаннях визначення особливо цінних ділянок, які є перспективними для заповідання з подальшим наданням їм статусу природно-заповідного фонду, а також скорочення площ з природним рослинним покривом внаслідок переведення таких земель в інші категорії, що

дозволяє їх не раціональну експлуатацію, збільшення площ із порушеними ділянками із знищеним рослинним покривом, стихійних сміттєзвалищ, не відповідність технологій будівництва та експлуатації дорожньо-транспортної мережі та інфраструктури, не досконала та місцями повністю відсутня рекреаційна інфраструктура та заплановані місця для коротко- та довготривалого відпочинку, не контрольованість діяльності та потужності потоків рекреантів призводить до надмірного навантаження на ландшафти і як наслідок повна /часткова їх дигресія та втрата тощо.

До ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту, збільшення інфекційних хвороб; недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, а саме закладами охорони здоров'я, дошкільної та загальної середньої освіти, об'єктами фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного та туристичного спрямування.

Проект ДДП розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, з них відзначимо, насамперед, Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», низку міжнародних природоохоронних конвенцій, ратифікованих Україною, стратегії, плани і програми розвитку. Загалом, усі заходи документу державного планування не суперечать зобов'язанням України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту ДДП, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, в тому числі на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, ризику впливу на здоров'я населення, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля і для здоров'я населення, пропонується комплекс природоохоронних заходів, дія котрих спрямована, зокрема, на такі компоненти довкілля та/ або сфери виникнення (в т.ч. ймовірних) негативних наслідків: клімат та атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунти, флора, фауна, біорізноманіття, ландшафтна та культурна спадщина, природно-заповідний фонд, умови для рекреації і туризму, поводження з відходами, здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів – аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного стану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Стратегії. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Стратегії, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Кропивницькій громаді рекомендовано посилити створений перелік заходів і знайти можливість забезпечити реалізацію наступних заходів в межах стратегічних та операційних напрямків ДДП:

2.1 Інфраструктурний розвиток території

- орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;

- дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт;
- проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття;
- впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату.
- в процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обгрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони;

2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг;

- оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, розробкою та впровадженням веломаршрутів між населеними пунктами громади;

2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя

- Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків
-
- в для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності
- Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я
- Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.

2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів;

- Розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ “Про відходи”, порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту», ДБН Б.2.2-12-2019 Планування і забудова територій. забезпечення 10096 населення громади та суб'єктів господарювання систематичним збором сміття. впровадження лінії сортування для подальшого перероблення ТПВ;
- Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;
- проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки;
- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);
- заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);
- визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;

- заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;
 - дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»);
 - Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.
 - Проведення заходів із збереження природоохоронних територій в межах громади, зокрема, розробити схему локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.
-

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Кропивницької міської ради

« ____ » _____ 20__ № _____

СТРАТЕГІЯ-2030

ПЛАН ЗАХОДІВ НА 2025 – 2027 РОКИ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

ЗМІСТ

I. ПІДСТАВИ, МЕТОДИКА ТА ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ПЛАНУ ЗАХОДІВ

II. ПРОЄКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ТА ТЕХНІЧНІ ЗАВДАННЯ З ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

- 2.1 Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації
- 2.2 Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля
- 2.3 Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління
- 2.4 Стратегічна ціль 4. Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання

III. ДЖЕРЕЛА ТА ОБСЯГ НЕОБХІДНОГО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ЗАХОДІВ

- 3.1 Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації Корисні копалини
- 3.2 Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля
- 3.3 Стратегічна ціль 3. Громада потужного людського потенціалу та цифрового управління
- 3.4 Стратегічна ціль 4. Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання

IV. ПЕРЕЛІК МІСЦЕВИХ ПРОГРАМ РОЗВИТКУ (ЇХ ПРОЄКТІВ), ЩО СПРЯМОВАНІ НА РЕАЛІЗАЦІЮ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

V. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ЗАХОДІВ

I. ПІДСТАВИ, МЕТОДИКА ТА ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ПЛАНУ ЗАХОДІВ

План заходів на 2025 – 2027 роки (надалі – План заходів) з реалізації Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року (надалі – Стратегія-2030) розроблявся для забезпечення виконання завдань, визначених Стратегією-2030 з урахуванням пріоритетів, що визначені Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року №695 (із змінами від 13.08.2024 року №940) та Стратегією розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки, затвердженою рішенням Кіровоградської обласної ради 12.03.2020 № 743 (із змінами). Отже, Кропивницька міська територіальна громада переходить від короткострокового планування розвитку до довгострокового, що цілком відповідає як її інтересам, так і засадам державної регіональної політики у сфері стратегічного планування.

План заходів складається з перспективних проєктів місцевого розвитку у відповідності до завдань, основою для яких є стратегічні та оперативні цілі, визначені Стратегією-2030, та враховує норми та положення Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад, затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21.12.2022 року №265, а також іншого чинного законодавства із використанням кращого європейського та українського досвіду.

Необхідність розроблення Стратегії-2030 передбачена: Законом України «Про засади державної регіональної політики» (із змінами); Статутом територіальної громади міста Кропивницького, затвердженим рішенням міської ради від 31.01.2019 року №2303; та доцільністю впровадження нового стратегічного документа відповідно до європейських стандартів, що відповідатиме Цілям сталого розвитку України до 2030 року, положенням Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки, Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки.

Мета Стратегії-2030 полягає у визначенні стратегічних і оперативних цілей та завдань до них, що сприятимуть розвитку конкурентоспроможності та інноваційності пріоритетних галузей економіки громади на засадах наявних переваг та можливостей для досягнення сталого соціально-економічного розвитку території, нарощування темпів приросту валового продукту громади, створення сприятливих безпечних та комфортних умов життєдіяльності людини.

До роботи над розробкою проєкту Плану заходів з реалізації Стратегії-2030 в рамках партисипативної моделі було залучено широке представництво місцевого середовища, зокрема представників органів місцевої влади та її структурних підрозділів; громадських організацій, об'єднань, спілок, рад тощо; науки і освіти; бізнесу (суб'єктів господарювання будь-якої форми власності та видів економічної діяльності).

З метою здійснення ефективного процесу розроблення проєкту Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2025-2027 роки з її реалізації рішенням виконавчого комітету Кропивницької міської ради від 09.04.2024 року №397 був утворений керівний комітет, до якого увійшли керівники вищої та середньої ланки виконавчого комітету міської ради, її структурних підрозділів, депутати, представники громадських організацій, освіти й науки, бізнесу й інші експерти. Склад керівного комітету відзначався високим експертним потенціалом, що позитивно вплинуло на ефективність його роботи в цілому.

Для ефективного напрацювання матеріалів до Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації, формулювання потенційних ідей проєктів місцевого розвитку, їх обговорення і узгодження, а також формування орієнтовного фінансового забезпечення їх реалізації,

було створено і забезпечено роботу 8 фокус-груп за пріоритетними напрямками розвитку громади, а саме:

- фокус-група «Економічний потенціал»;

- фокус-група «Розвиток людського потенціалу»;
- фокус-група «Стала мобільність»;
- фокус-група «Просторовий розвиток та екологія»;
- фокус-група «Інфраструктурний розвиток»;
- фокус-група «Цифрове управління та комунікація»;
- фокус-група «Охорона здоров'я»;
- фокус-група «Багатовікові традиції».

було проведено низку заходів, а саме:

в рамках співпраці з ГО «Центр дослідження суспільства» (Аналітичний центр CEDOS) щодо експертного супроводу з провдення громадських консультацій під час процесу розробки Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації (проект «Довіра через партисипацію: інформування та підвищення спроможності громад», що реалізується за підтримки Проекту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» (DG East)):

- фасилітовану зустріч з молодими підприємцями (підприємцями) з обговоренням викликів та можливостей для розвитку бізнесу у Кропивницькій міській територіальній громаді та напрацюванням ідей до Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації;
- зустріч з представниками (представницями) молодіжних організацій у співпраці з Управлінням молоді та спорту Кропивницької міської ради з обговоренням основних викликів щодо залучення молоді до процесів прийняття рішень, основних активностей та програм, до яких долучається молодь Кропивницької міської територіальної громади;
- зустріч із студентами (студентками) вищих навчальних закладів на базі Центру підтримки бізнесу Кропивницької міської територіальної громади з обговоренням формулювання потенційного стратегічного бачення розвитку громади, її взії та напрацюванням ідей пріоритетних проектів розвитку Кропивницької міської територіальної громади;

в рамках проєкту «Дослідження впливу та внеску громадянського суспільства у процес відновлення та розвиток громад», який організовує Інститут «Республіка» за підтримки Black Sea Trust for Regional Cooperation:

- форум «Партнерство для кращого майбутнього: відновлення та стратегічний розвиток громади», організаторами якого виступили Всеукраїнська ініціатива «Активна Громада» Всеукраїнської громадської організації «Інститут Республіка» у Кіровоградській області та Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради з обговоренням залучення зацікавлених сторін у процес розробки Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації; можливостей розширення та вдосконалення цифрового управління; розвитку туристичного потенціалу як складової Стратегії-2030; застосування інструментів громадської участі у розробці та впровадженні Стратегії-2030.

в рамках Другого міського форуму розвитку громадянського суспільства «Сильні разом» за участі представників громадських організацій, місцевої влади та активістів:

- врахування нових викликів та можливостей для розвитку громадянського суспільства, залучення активних жителів у процеси прийняття рішень, відкритості влади та принципів гендерного підходу у процесах формування і впровадження місцевої політики у Стратегії-2030 та Плану заходів з її реалізації.

в рамках проєкту «Відновлення та посилення спроможностей громад (HREF)», що впроваджується Міжнародною організацією міграції, за фінансової підтримки Німецького банку розвитку KfW від імені Федерального Міністерства (BMZ) була сформована відповідна робоча група згідно з рекомендаціями MOM та організовано ряд її засідань основним завданням яких було:

- визначення пріоритетних проектів Плану заходів з реалізації Стратегії-2030 у напрямках відновлення та відбудови об'єктів інфраструктури; підтримки

психічного здоров'я та психосоціальної підтримки; забезпечення навчання та підвищення обізнаності для зміцнення спроможностей у зниженні ризиків щодо торгівлі людьми, експлуатації, гендерно зумовленого насильства та насильства над дітьми; зміцнення громадянського суспільства.

в рамках опитування жителів Кропивницької міської територіальної громади щодо потреб впровадження інформаційних та цифрових технологій у всіх сферах життєдіяльності, що проводилось Управлінням інформаційних технологій Кропивницької міської територіальної громади.

Процес розроблення документа державного планування, розділи проєкту Стратегії-2030, результати засідань фокус-груп, збір пропозицій (ідей) щодо потенційних проєктів місцевого розвитку до Плану заходів із зазначенням вимог щодо оформлення таких пропозицій, термінів і способів їх подання, критеріїв, яким мають відповідати зазначені проєкти та формування орієнтовного фінансового забезпечення їх реалізації оприлюднені у спеціально створеній рубриці «Стратегія-2030», яка розміщена на головній сторінці офіційного веб-сайту Кропивницької міської ради.

З метою включення відібраних проєктів місцевого розвитку до Плану заходів на 2025 – 2027 роки, такі проєкти мають відповідати встановленим критеріям відбору, а саме:

1. Ідеї проєктів мають відповідати переліку основних завдань, сформульованих згідно з визначеними стратегічними та оперативними цілями до проєкту «Стратегія-2030».
2. Проєктні ідеї мають характеризуватись реалістичністю їх реалізації; організаційною спроможністю, зокрема наявністю достатніх людських та технічних ресурсів; фінансовою забезпеченістю.
3. Проєктні ідеї мають бути спрямовані на досягнення загальних суспільних вигод для жителів громади. Отримувачами таких вигод не можуть бути окремі фізичні або юридичні особи.
4. Пропозиції ідей проєктів мають бути представлені у формі технічних завдань реалізації проєктів місцевого розвитку за наданою формою та реалізовані у строк до 2030 року.

Проєкт Плану заходів з реалізації Стратегії-2030 направлений на задоволення потреб усіх верств населення громади в усіх сферах життєдіяльності суспільства, у тому числі заходи з реалізації завдань та проєктів не можуть призвести до обмежень прав або можливостей осіб будь-якої статі (чоловіків або жінок) будь-якого віку; не носять дискримінаційних ознак за статтю або віком; а також включають окремі заходи, що направлені на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права.

II. ПРОЄКТИ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ ТА ТЕХНІЧНІ ЗАВДАННЯ З ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

За основу сценарного розвитку громади в рамках проєкту «Стратегія-2030» був прийнятий базовий (реальний) сценарій, що передбачає врахування зовнішніх та внутрішніх факторів, що ускладнюють умови реалізації оптимістичного сценарію, та базується на основних «базових» показниках розвитку країни та області. Базовий сценарій, в першу чергу, ґрунтується на запобіганні погіршенню основних соціально-економічних процесів в громаді, їх призупиненню та підтримці темпів поступового зростання основних соціально-економічних показників на основі відносно стабільних макроекономічних умов та прогнозів розвитку країни.

Базовий сценарій розвитку громади передбачає збалансованість у фінансуванні економічних, соціальних та екологічних інвестицій з метою підтримки реального сектору економіки, формування здорового суспільства, покращення соціального захисту населення, підвищення якості освітніх, культурних послуг, якості життя, комфортних умов та добробуту в громаді. Припускається, що завдяки об'єднанню зусиль органів місцевої влади різних рівнів, громадськості, освіти та бізнесу, можуть бути створені певні умови для наближення базового сценарію розвитку громади до оптимістичного.

З урахуванням результатів проведеного стратегічного аналізу, дослідження статистичних кількісних та якісних показників офіційних інформаційних джерел, соціологічного опитування жителів громади щодо соціально-економічного розвитку території, оцінки наявних конкурентних переваг, існуючих загроз та можливих ризиків відповідно до SWOT-аналізу, було сформульовано стратегічне бачення громади.

КРОПИВНИЦЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

інвестиційно приваблива конкурентоздатна екологічно чиста українська громада з європейськими цінностями, високотехнологічної інноваційної промисловості, багатовікових традицій та історико-культурної спадщини, потужного освітнього потенціалу, туристично приваблива, комфортна та безпечна для проживання та розвитку бізнесу, відкрита та прозора для ефективної комунікації, для якої людина та її особистість є головним ресурсом на шляху сталого розвитку.

В результаті стратегічного бачення громади було обрано таку конфігурацію стратегічних та оперативних цілей, які у довгостроковій перспективі сприятимуть підвищенню якості життєдіяльності населення в умовах реалізації визначеного базового сценарію розвитку. Для першого середньострокового етапу 2025 – 2027 років був розроблений окремий План заходів на основі відібраних проєктів місцевого розвитку відповідно до стратегічних, оперативних цілей та завдань до них з урахуванням припущення щодо доступності та наявності відповідних фінансових, технічних та людських ресурсів для його реалізації. Для проєктів місцевого розвитку, що були включені до Плану заходів на 2025 – 2027 роки, були розроблені технічні завдання їх реалізації із зазначенням потенційних джерел та обсягів фінансування.

План заходів на 2025 – 2027 роки направлений на реалізацію пріоритетних проєктів місцевого розвитку, що спрямовані на:

- підвищення конкурентоспроможності галузей економіки на засадах смарт-спеціалізації, зокрема стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності та підприємництва; підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу; налагодження співпраці у сферах розвитку науки, технологій та інновацій;
- підвищення якості рівня життя та забезпечення охорони довкілля, зокрема інфраструктурний розвиток території; покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя; впровадження заходів

поліпшення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів, у тому числі зниження негативного впливу на навколишнє середовище та здоров'я населення;

- розвиток людського потенціалу та цифрового управління, зокрема підвищення якості надання освітніх, культурних, соціальних послуг з акцентом на створення та розвиток інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища; покращення соціального захисту усіх верств населення, у тому числі ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення; розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади; впровадження принципів гендерної політики;
- впровадження заходів щодо охорони та збереження багатомістових культурних традицій та історичного надбання, зокрема збереження історичної та культурної спадщини; розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій.

Другий етап Плану заходів на 2028 – 2030 роки направлений на продовження реалізації незавершених проєктів у ході першого етапу та впровадженню нових проєктів, що забезпечать, відповідно до визначених стратегічних, оперативних цілей та завдань до них, інноваційний тип розвитку пріоритетних галузей економіки, їх перетворення у конкурентоздатні галузі на внутрішньому та зовнішньому ринках та на завершальному етапі повну трансформацію даних галузей у регіональну смарт-спеціалізацію. Крім того, проєкти місцевого розвитку другого етапу Плану заходів будуть направлені на створення якісної інфраструктури та забезпечення комфортної життєдіяльності населення, накопичення та широке внутрішнє використання людського капіталу.

Реалізація технічних завдань проєктів місцевого розвитку забезпечується комплексом заходів, пов'язаних координаційними та організаційними діями органів місцевої влади з громадськими організаціями, закладами освіти та науки, суб'єктами господарювання та ініціативними жителями громади, що залучаються до співпраці на принципах партнерства.

Фінансове забезпечення реалізації проєктів місцевого розвитку Плану заходів передбачається за рахунок бюджетних і позабюджетних коштів (незаборонених діючим законодавством), у тому числі коштів місцевого бюджету; підприємств, інвесторів (в рамках державно-приватного партнерства); міжнародних установ і організацій, що надають міжнародну технічну допомогу та гранти; коштів бюджетів різних рівнів, зокрема обласного, державного тощо; фінансово-кредитних установ та організацій й інших джерел.

2.1 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ГРОМАДА СИЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. ГРОМАДА СИЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖ НОЇ ЕКОНОМІКИ НА ЗАСАДАХ СМАРТ- СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ	1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	1.1.1 Сприяння створенню нових та розширенню діючих підприємств з високою часткою доданої вартості, у тому числі розвитку діяльності виробників крафтової та локальної продукції
		1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку
		1.1.3 Створення кластерів різної спеціалізації у галузях з високим економічним потенціалом
		1.1.4 Сприяння ефективному розвитку інфраструктури поліфункціональних транспортно-логістичних хабів
		1.1.5 Сприяння відновленню та розвитку інфраструктури авіаційної галузі
	1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.2.1 Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, у тому числі соціального підприємництва, та стимулювання експортоорієнтованості
		1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки
		1.2.3 Впровадження заходів із стимулювання та підтримки підприємницької активності, самозайнятості та працевлаштування, у тому числі вразливих категорій населення
		1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва
		1.2.5 Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проєктів розвитку
1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	1.2.6 Розбудова усіх форм партнерств, у тому числі розвиток міжнародного територіального співробітництва та співробітництва територіальних громад	
	1.2.7 Розвиток інституційної спроможності органу місцевого самоврядування у сфері стратегічного планування, проєктного менеджменту, цифровізації	
	1.2.8 Сприяння нарощуванню потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо	
	1.2.9 Створення та забезпечення ефективної діяльності Агенції розвитку громади	
	1.3.1 Сприяння розбудові та розвитку інфраструктури інноваційної екосистеми, зокрема технологічних парків, наукових парків, цифрових хабів тощо	
	1.3.2 Підтримка реалізації економічних проєктів, у тому числі інноваційних, у ключових секторах економіки на принципах екологічної та цифрової трансформації з урахуванням факторів безпеки	
	1.3.3 Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів відповідно до потреб пріоритетних галузей економіки	

Перелік проєктів місцевого розвитку

Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	1.1 Стимулювання розвитку інноваційних видів економічної діяльності	1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку	Створення індустріальних парків	2025 - 2030	Ініціатори створення індустріальних парків, Департамент містобудування та земельних ресурсів, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) розроблено концепції індустріальних парків та здійснено документальне оформлення створення індустріальних парків на території Кропивницької міської територіальної громади; 2) включено індустріальні парки до реєстру індустріальних парків України; 3) створено нові робочі місця; 4) залучено інвестиції з різних джерел фінансування.
2	1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки	Розробка та забезпечення ефективного функціонування Інвестиційного порталу	2025 - 2027	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) розроблено конкурентоспроможний Інвестиційний портал з висвітленням інформації про економічний, ресурсний, соціальний та інвестиційний потенціал Кропивницької міської територіальної громади для ефективної взаємодії та пошуку потенційних інвесторів; налагодження комунікації з бізнес спільнотою; 2) збільшено кількість відвідувачів розробленого Інвестиційного порталу.
3			Актуалізація Інвестиційного паспорту Кропивницької міської територіальної громади	2025	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) розроблено актуалізований сучасний Інвестиційний паспорт Кропивницької міської територіальної громади та оновлений профіль громади; 2) створено базу даних вільних інвестиційно привабливих земельних ділянок типу greenfield та об'єктів нерухомості типу brownfield; 3) здійснено поширення та просування актуалізованого Інвестиційного паспорту Кропивницької міської територіальної громади на офіційних джерелах Кропивницької міської ради, українських та міжнародних інвестиційних платформах.
4		1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва	Розробка та затвердження маркетингової стратегії Кропивницької міської територіальної громади	2026	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) розроблено та затверджено маркетингову стратегію Кропивницької міської територіальної громади; 2) розроблено та затверджено заходи щодо реалізації маркетингової стратегії; 3) розроблено та затверджено дизайн бренду та логотипу громади, умови і правила їх використання; 4) проведено заходи щодо презентації маркетингової стратегії.
5			Організація та проведення комплексу заходів, присвячених відзначенню державного свята «День Європи»	2025-2027	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) розроблено творчу концепцію, пов'язану із тематикою свята; 2) залучено представників бізнес спільноти, громадських організацій, закладів різномірневої освіти з метою участі у заходах та формування позитивної громадської думки щодо євроінтеграційного курсу; 3) проведено інформаційно-освітні заходи з популяризації європейських цінностей та традицій, загального європейського культурного надбання, переваг та можливостей розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та розширення міжнародних ринків збуту тощо.
6		1.2.6 Розбудова усіх форм партнерств, у тому числі розвиток міжнародного територіального співробітництва та співробітництва територіальних громад	Розробка і впровадження комплексної Програми міжнародного територіального співробітництва Кропивницької міської територіальної громади на 2025-2027 роки	2025 - 2027	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) розроблено та затверджено заходи з реалізації Програми міжнародного територіального співробітництва Кропивницької міської територіальної громади на 2025-2027 роки; 2) підписано угоди про співробітництво з містами-партнерами з іноземних країн; 3) укладено угоди про міжнародне територіальне співробітництво в окремих сферах; 4) створено структурний підрозділ з питань міжнародного територіального співробітництва при департаменті з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради.

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
7	1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	1.2.7 Розвиток інституційної спроможності органу місцевого самоврядування у сфері стратегічного планування, проєктного менеджменту, цифровізації	Участь у навчальних програмах (семінарах) з розвитку знань і компетенцій у напрямках фандрейзингу, грантрайтингу та проєктного менеджменту	2025 - 2026	Департамент з питань економічного розвитку, виконавчі органи Кропивницької міської ради	1) проведено семінари за навчальними програмами з розвитку знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті; 2) взято участь представників органу місцевого самоврядування у навчальних програмах; 3) підвищено рівень знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті, та отримано освітні сертифікати учасників про проходження навчальних програм з можливістю підвищення кваліфікації; 4) отримано менторську підтримку від надавача послуг з написання та подачі грантових заявок.
8		1.2.8 Сприяння нарощування потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо	Будівництво сучасного багатофункціонального житлового комплексу з розвиненою інфраструктурою у місті Кропивницькому	2026 - 2030	Управління капітального будівництва, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради, Головне управління житлово-комунального господарства	1) розроблено проєктно-кошторисну документацію на будівництво сучасного багатофункціонального житлового комплексу з соціально-побутовою інфраструктурою; 2) здійснено роботи з підведення необхідних інженерних мереж та комунікацій до земельної ділянки будівництва; 3) визначено потужність нового житлового комплексу (площа житла) та забезпеченість новим житлом населення (кількість квартир).
		1.2.9 Створення та забезпечення ефективної діяльності Агенції розвитку громади	Створення та забезпечення ефективної діяльності комунального підприємства «Агенція розвитку Кропивницької міської територіальної громади»	2025 - 2027	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) створено комунальне підприємство «Агенція розвитку Кропивницької міської територіальної громади» (робоча назва); 2) забезпечено навчання працівників агенції у напрямках грантрайтингу, фандрейзингу, проєктному менеджменті; 3) підготовлено грантові заявки на отримання міжнародної технічної допомоги; 4) залучено інвесторів в рамках економічного розвитку громади та забезпечено їх супровід.
9	1.3 Сприяння розвитку науки, технологій та інновацій	1.3.1 Сприяння розбудови та розвитку інфраструктури інноваційної екосистеми, зокрема технологічних парків, наукових парків, цифрових хабів тощо	Сприяння створенню та забезпечення функціонування «Центру розвитку стартапів та інновацій»	2025 - 2027	Українська державна льотна академія, Технологічний парк Flight City 4.0, Департамент з питань економічного розвитку, Управління освіти Кропивницької міської ради, інші вищі навчальні заклади	1) укладено меморандуми про співробітництво між Кропивницькою міською радою, Українською державною льотною академією, Технологічним парком Flight City 4.0 та іншими вищими навчальними закладами; 2) розроблено дорожню карту створення та функціонування «Центру розвитку стартапів та інновацій» на базі Української державної льотної академії у партнерстві з іншими вищими навчальними закладами; 3) створено «Центр розвитку стартапів та інновацій» на базі Української державної льотної академії та у партнерстві з іншими вищими навчальними закладами; 4) проведено навчально-освітні заходи (щорічно) для талановитої молоді щодо підвищення рівня знань та компетенцій у бізнес реалізації креативних ідей, впровадженні інновацій у підприємницькій діяльності та їх подальшої комерціалізації; 5) проведено інформаційні і навчальні заходи (щорічно) щодо підготовки грантових заявок та управління грантовими проєктами.
10		1.3.3 Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів відповідно до потреб пріоритетних галузей економіки	Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів для потреб пріоритетних галузей економіки, зокрема у смарт-спеціалізації	2025 - 2027	Представники бізнес спільноти, закладів різнорівневої освіти, Департамент з питань економічного розвитку, Управління освіти Кропивницької міської ради	1) створено робочу групу з представників влади, бізнес спільноти та закладів різнорівневої освіти; 2) організовано та проведено засідання (щорічно) робочої групи та складено план дій щодо адаптації освітньо-професійних програм підготовки кадрів до потреб ринку праці; 3) розроблено заходи щодо інтеграції та реінтеграції вразливих груп населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих захисників та захисниць України тощо, у процес здобуття освіти, додаткової освіти, підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо; 4) розроблено заходи з впровадження системи дуальної освіти для приведення знань та вмінь до потреб роботодавців, у тому числі через механізм стажування.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Стратегічна ціль 1. Громада сильної інноваційної конкурентоспроможної економіки на засадах смарт-спеціалізації

1	Номер технічного завдання	1121
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення індустріальних парків
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	1.1.2 Створення та розвиток індустріальних парків, зокрема екологічного напрямку
4	Мета проєкту	Створення сприятливих умов для залучення зовнішніх і внутрішніх інвестицій у промисловий сектор економіки; впровадження новітніх ресурсо- та енергоефективних технологій для стимулювання розвитку принципів циркулярної економіки та підвищення ресурсоефективності; посилення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва та підвищення рівня зайнятості населення; забезпечення збалансованого регіонального та місцевого розвитку.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада, Україна
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - суттєве скорочення інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання після початку збройної агресії РФ проти України; - довготривалість процедур оформлення дозвільно-погоджувальної документації на права використання земельних ділянок, під'єднання до зовнішніх мереж та висока вартість таких послуг; - відсутність достатніх фінансових ресурсів для створення інженерно-транспортної інфраструктури та підключення (приєднання) її до зовнішніх мереж; - зниження конкурентоспроможності окремих товарів та послуг, у тому числі через високу енергоємність та використання фізично та економічно застарілих технологій і обладнання.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оформлення документів на земельні ділянки, на яких передбачається створення індустріальних парків, відповідно до вимог Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». 2. Розроблення і затвердження Концепцій індустріальних парків відповідно до вимог Закону України «Про індустріальні парки», Розпорядження КМУ «Про схвалення стратегії розвитку індустріальних парків на 2023 – 2030 роки». 3. Здійснення стратегічної екологічної оцінки детальних планів територій земельних ділянок, на яких будуть розміщені індустріальні парки. 4. Вибір керуючих компаній індустріальних парків та потенційних учасників. 5. Подання документів до Міністерства економіки України для включення індустріальних парків до Реєстру індустріальних парків. 6. Розробка проєктів з облаштування індустріальних парків інженерно-транспортною інфраструктурою та підключення (приєднання) до зовнішніх мереж і комунікацій. 7. Подання проєктів з облаштування індустріальних парків інженерно-транспортною інфраструктурою та підключення (приєднання) до зовнішніх мереж і комунікацій до Кропивницької міської ради, Кіровоградської обласної військової (державної) адміністрації, ЦОВВ для участі у

		конкурсах на отримання фінансової підтримки на їх реалізацію.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено концепції індустріальних парків та здійснено документальне оформлення створення індустріальних парків на території Кропивницької міської територіальної громади; - включено індустріальні парки до реєстру індустріальних парків України; - створено нові робочі місця; - залучено інвестиції з різних джерел фінансування. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		166 948	167 030	145 000	478 978
	бюджет громади	5 325	6 880	3 800	16 005
	обласний бюджет				
	державний бюджет	26 625	29 950	28 095	84 670
	інші джерела	134 998	130 200	113 105	378 303
12	Відповідальні виконавці	Ініціатори створення індустріальних парків, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	1221
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розробка та забезпечення ефективного функціонування Інвестиційного порталу
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки
4	Мета проекту	Створення сучасної веб-платформи просування та поширення інформації про економічний, ресурсний, соціальний та інвестиційний потенціал Кропивницької міської територіальної громади для ефективної взаємодії та пошуку потенційних інвесторів; налагодження комунікації з бізнес спільнотою; інформування про актуальні питання ведення підприємницької діяльності, започаткування власної справи, участь у грантових програмах тощо; просування інвестиційних пропозицій.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Представники місцевого бізнесу, інвестори, громадські організації, економічно активне працездатне населення громади, міжнародні партнери
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - необхідність у модернізації та значних фінансових ресурсах для технічної підтримки функціонуючих веб-сайтів: для інвесторів https://kropinvest.gov.ua, для підприємців https://businesskrop-online.gov.ua/; - часткове дублювання інформації та недостатнє контентне наповнення зазначених веб-сайтів; - відсутність сучасного онлайн майданчику поширення та просування інвестиційних можливостей і переваг, інвестиційного потенціалу Кропивницької міської територіальної громади, та налагодження ефективної комунікації з бізнес спільнотою; - суттєве скорочення інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання після початку збройної агресії РФ проти України; - низька пізнаваність та недостатня представленість Кропивницької міської територіальної громади серед інвесторів, міжнародних фінансових організацій, грантодавців тощо.

8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка технічного завдання щодо створення та просування веб-сайту Інвестиційного порталу на платформі businesskrop-online.gov.ua. 2. Подання проектної заявки (технічного завдання) на участь у проектах та програмах міжнародної технічної допомоги. 3. Конкурсний відбір виконавця з розробки Інвестиційного порталу. 4. Розробка та забезпечення ефективного функціонування Інвестиційного порталу українською та англійською мовами. 5. Презентація Інвестиційного порталу. 6. Забезпечення ефективного функціонування Інвестиційного порталу. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено Інвестиційний портал з висвітленням інформації про економічний, ресурсний, соціальний та інвестиційний потенціал Кропивницької міської територіальної громади для ефективної взаємодії та пошуку потенційних інвесторів, налагодження комунікації з бізнес спільнотою; - збільшено кількість відвідувачів розробленого Інвестиційного порталу. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	800	50	50	900
	обласний бюджет		50	50	100
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	800			800
12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	1222
2	Назва проекту місцевого розвитку	Актуалізація Інвестиційного паспорту Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	1.2.2 Сприяння ефективному розвитку і популяризації інвестиційних пропозицій та співробітництва з потенційними інвесторами, у тому числі у ключових секторах економіки
4	Мета проекту	Розробка актуалізованого структурованого документа, спрямованого на висвітлення наявного ресурсного потенціалу Кропивницької міської територіальної громади, її сильних сторін та можливостей для налагодження ефективної комунікації з потенційними інвесторами; підвищення інвестиційної привабливості території для потенційних інвесторів; прийняття ефективних інвестиційних рішень.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Представники місцевого бізнесу, інвестори, громадські організації, економічно активне працездатне населення громади, міжнародні партнери
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - суттєве скорочення інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання після початку збройної агресії РФ проти України; - відсутність сучасного структурованого документа інформування про інвестиційні можливості і переваги, інвестиційний потенціал Кропивницької міської територіальної громади; - відсутність дієвих механізмів поширення та просування інвестиційних пропозицій та ресурсного потенціалу Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі на міжнародних інвестиційних майданчиках;

		- низька пізнаваність та недостатня представленість Кропивницької міської територіальної громади серед інвесторів, міжнародних фінансових організацій, грантодавців тощо.			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка технічного завдання щодо актуалізації Інвестиційного паспорту Кропивницької міської територіальної громади. 2. Конкурсний відбір виконавця з розробки актуалізованого Інвестиційного паспорту. 3. Здійснення аналізу економічного, ресурсного, соціального та інвестиційного потенціалу Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі розробка оновленого профілю громади. 4. Створення бази даних вільних інвестиційно привабливих земельних ділянок типу greenfield та об'єктів нерухомості типу brownfield. 5. Розробка сучасного дизайну Інвестиційного паспорту та оновленого профілю громади. 6. Переклад актуалізованого Інвестиційного паспорту та оновленого профілю громади англійською мовою. 7. Презентація Інвестиційного паспорту. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено актуалізований сучасний Інвестиційний паспорт Кропивницької міської територіальної громади та оновлений профіль громади; - створено базу даних вільних інвестиційно привабливих земельних ділянок типу greenfield та об'єктів нерухомості типу brownfield; - здійснено поширення та просування актуалізованого Інвестиційного паспорту Кропивницької міської територіальної громади на офіційних джерелах Кропивницької міської ради, українських та міжнародних інвестиційних платформах. 			
10	Період реалізації проекту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100			100
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	1241
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розробка та затвердження маркетингової стратегії Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва
4	Мета проекту	Створення та зміцнення інвестиційного іміджу Кропивницької міської територіальної громади шляхом розробки стратегічного документу, що передбачатиме впровадження заходів щодо забезпечення формування потужного цілісного унікального іміджу громади на внутрішньому та міжнародному ринках через комплексне просування бренду громади
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Представники місцевого бізнесу, інвестори, громадські організації, населення громади, міжнародні партнери

7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - суттєве скорочення інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання після початку збройної агресії РФ проти України; - погіршення інвестиційного клімату через негативний вплив високого рівня невизначеності та нестабільності політичних, економічних, соціальних тощо умов провадження господарської діяльності; - низька пізнаваність та недостатня представленість Кропивницької міської територіальної громади серед інвесторів, міжнародних фінансових організацій, грантодавців тощо; - відсутність концептуально цілісного унікального бренду для просування інвестиційних переваг та покращення конкурентоспроможності території. 																								
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка технічного завдання на розробку маркетингової стратегії Кропивницької міської територіальної громади. 2. Подання проєктної заявки на участь у проєктах та програмах міжнародної технічної допомоги. 3. Конкурсний відбір виконавця з розробки маркетингової стратегії Кропивницької міської територіальної громади. 4. Розробка маркетингової стратегії, що включатиме: <ul style="list-style-type: none"> - позиціонування громади (розробка концепції бренду: проведення маркетингових досліджень для визначення перспективних соціально-економічних ніш і конкурентних позицій громади, формування концепції та характеристик перспективного іміджу громади, визначення цільової аудиторії маркетингу, розробка заходів маркетингової стратегії громади, розробка та дизайн бренду і логотипу громади); - розробку маркетингової комунікації або просування (визначення заходів, методів впливу, каналів маркетингової комунікації); - опис організаційного забезпечення реалізації маркетингової стратегії (визначення обсягів ресурсного забезпечення, механізмів координації та контролю за реалізацією, системи моніторингу й оцінки результативності). 5. Переклад маркетингової стратегії англійською мовою. 6. Презентація маркетингової стратегії. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено та затверджено маркетингову стратегію Кропивницької міської територіальної громади; - розроблено та затверджено заходи щодо реалізації маркетингової стратегії; - розроблено та затверджено дизайн бренду та логотипу громади, умови і правила їх використання; - проведено заходи щодо презентації маркетингової стратегії. 																								
10	Період реалізації проекту	2026 рік																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">2025 рік</th> <th style="width: 16%;">2026 рік</th> <th style="width: 16%;">2027 рік</th> <th style="width: 35%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">800</td> <td></td> <td style="text-align: center;">800</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела (МТД)</td> <td style="text-align: center;">800</td> <td></td> <td style="text-align: center;">800</td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього		800		800	бюджет громади				обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела (МТД)	800		800
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
	800		800																							
бюджет громади																										
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела (МТД)	800		800																							
12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	1242
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Організація та проведення комплексу заходів, присвячених відзначенню державного свята «День Європи»

3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	1.2.4 Формування та промоція позитивного інвестиційного іміджу громади, зокрема в рамках міжнародного співробітництва			
4	Мета проєкту	Формування позитивної громадської думки щодо перспектив євроінтеграційного курсу України та знайомство жителів та гостей громади з європейськими цінностями та традиціями; популяризація загального європейського культурного надбання серед жителів та гостей громади, зокрема, молоді; інформування про переваги та можливості розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та розширення міжнародних ринків збуту.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - низький рівень обізнаності та відсутність практичних компетенцій (знань, цінностей тощо) серед жителів щодо європейського життя громади та інтеграції у євро простір (культурний, соціальний, економічний тощо); - відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різнорівневої освіти та громадськості з метою популяризації європейських цінностей та традицій; - недостатній рівень знань та компетенцій суб'єктів господарювання щодо переваг та можливостей зовнішньоекономічної співпраці та розширення міжнародних ринків збуту; - недостатня кількість подієвих заходів, спрямованих на стимулювання експортоорієнтованості суб'єктів господарювання та виходу місцевої продукції на нові міжнародні ринки. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка ідеї, тематики, творчої концепції заходів «День Європи». 2. Забезпечення координації заходів та облаштування необхідним звуковим, світловим, електрообладнанням, декоруванням локацій та приміщень. 3. залучення до участі у заходах представників влади, бізнесу, закладів освіти, громадських організацій. 4. Щорічне проведення заходів, присвячених відзначенню державного свята «День Європи». 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено творчу концепцію, пов'язану із тематикою свята; - залучено представників бізнес спільноти, громадських організацій, закладів різнорівневої освіти з метою участі у заходах та формування позитивної громадської думки щодо євроінтеграційного курсу; - проведено інформаційно-освітні заходи з популяризації європейських цінностей та традицій, загального європейського культурного надбання, переваг та можливостей розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та розширення міжнародних ринків збуту тощо. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	32	35	35	102
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)		100	100	200
12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	1261			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розробка і впровадження комплексної Програми міжнародного територіального співробітництва Кропивницької міської територіальної громади на 2025-2027 роки			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	1.2.6 Розбудова усіх форм партнерств, у тому числі розвиток міжнародного територіального співробітництва та співробітництва територіальних громад			
4	Мета проекту	Налагодження міжнародної територіальної співпраці з територіальними громадами інших країн для поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин, у тому числі в рамках норм та положень Закону України «Про міжнародне територіальне співробітництво України»			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, жителі, міжнародні партнери			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність дієвого механізму налагодження міжнародної територіальної співпраці Кропивницької міської територіальної громади з територіальними громадами інших країн для досягнення збалансованості соціально-економічного розвитку з урахуванням історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей територій; - обмеженість можливостей обміну досвідом та реалізації кращих практик, запроваджених у громадах-партнерах, що сприяло б розвитку Кропивницької міської територіальної громади, з урахуванням європейських та міжнародних цінностей; - відсутність концепції програми міжнародного співробітництва, дорожньої карти реалізації заходів її впровадження та потенційних джерел фінансування їх реалізації; - низька пізнаваність та недостатня представленість Кропивницької міської територіальної громади серед інвесторів, міжнародних фінансових організацій, грантодавців тощо. 			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка проекту Програми міжнародного територіального співробітництва Кропивницької міської територіальної громади на 2025-2027 роки. 2. Затвердження рішенням Кропивницької міської ради Програми міжнародного територіального співробітництва Кропивницької міської територіальної громади на 2025-2027 роки. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено та затверджено заходи з реалізації Програми міжнародного територіального співробітництва Кропивницької міської територіальної громади на 2025-2027 роки; - підписано угоди про співробітництво з містами-партнерами з іноземних країн; - укладено угоди про міжнародне територіальне співробітництво в окремих сферах; - створено структурний підрозділ з питань міжнародного територіального співробітництва при департаменті з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради. 			
10	Період реалізації проекту	2025 - 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100	750	800	1650
	обласний бюджет		600	600	1200

	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	100	150	200	450
12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	1271			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Участь у навчальних програмах (семінарах) з розвитку знань і компетенцій у напрямках фандрейзингу, грантрайтингу та проєктного менеджменту			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	1.2.7 Розвиток інституційної спроможності органу місцевого самоврядування у сфері стратегічного планування, проєктного менеджменту, цифровізації			
4	Мета проєкту	Необхідність у залученні інвестиційного, грантового фінансування, коштів міжнародних фінансових організацій та донорів для реалізації проєктів місцевого розвитку, у тому числі для покращення інвестиційного клімату, підвищення інвестиційної привабливості та бюджетоспроможності Кропивницької міської територіальної громади; підвищення рівня знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Працівники органів місцевого самоврядування, інвестори, міжнародні партнери, громадські організації			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня проєктна культура та обізнаність у можливостях пошуку джерел та процедурах залучення позабюджетного фінансування; - низький рівень технічної експертизи необхідний для ініціювання специфічних стратегічно важливих інфраструктурних проєктів; - відсутність спеціалістів у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті; - низький рівень міжмуніципального та міжнародного територіального співробітництва. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка технічного завдання з підготовки навчальних програм з фандрейзингу, грантрайтингу та проєктного менеджменту. 2. Визначення надавача послуг з навчання за програмами розвитку знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті. 3. Формування графіку навчання, визначення слухачів та участь у навчальних програмах. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено семінари за навчальними програмами з розвитку знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті; - взято участь представниками органу місцевого самоврядування у навчальних програмах; - підвищено рівень знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті, та отримано освітні сертифікати про проходження навчальних програм з можливістю підвищення кваліфікації; - отримано менторську підтримку від надавача послуг з написання та подачі грантових заявок. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2026 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100	50		150
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				

12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			
1	Номер технічного завдання	1281			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Будівництво сучасного багатофункціонального житлового комплексу з розвинутою інфраструктурою у місті Кропивницькому			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	1.2.8 Сприяння нарощування потенціалу житлового та нежитлового будівництва з урахуванням сучасних вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо			
4	Мета проєкту	Забезпечення сучасним житлом та розвинутою інфраструктурою соціально-побутового призначення усіх категорій населення через стимулювання розвитку житлового будівництва у відповідності до вимог безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, міжнародні партнери, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний рівень розвитку галузі житлового будівництва; - низький рівень забезпеченості населення новим сучасним житлом та об'єктами соціально-побутового призначення; - необхідність приведення у відповідність будівництва житла вимогам безпеки, безбар'єрності, енергоефективності тощо; - високий рівень міграції населення, зокрема молоді, в інші інфраструктурно розвинуті міста України та за кордон; - збільшення кількості прибулих внутрішньо переміщених осіб та їх сімей; - суттєве скорочення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання після початку збройної агресії РФ проти України. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації та здійснення роботи з розробки проєктно-кошторисної документації будівництва сучасного багатофункціонального житлового комплексу з соціально-побутовою інфраструктурою. 2. Проведення конкурсного відбору підрядної організації та здійснення робіт з підведення інженерних мереж та комунікацій до земельної ділянки будівництва житлового комплексу. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проєктно-кошторисну документацію на будівництво сучасного багатофункціонального житлового комплексу з соціально-побутовою інфраструктурою; - здійснено роботи з підведення необхідних інженерних мереж та комунікацій до земельної ділянки будівництва; - визначено потужність нового житлового комплексу (площа житла) та забезпеченість новим житлом населення (кількість квартир). 			
10	Період реалізації проєкту	2026 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління капітального будівництва, Департамент містобудування та земельних ресурсів, Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської			

		Ради			
1	Номер технічного завдання	1291			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення та забезпечення ефективної діяльності комунального підприємства «Агенція розвитку Кропивницької міської територіальної громади»			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	1.2.9 Створення та забезпечення ефективної діяльності Агенції розвитку громади			
4	Мета проєкту	Формування надійної ділової репутації Кропивницької міської територіальної громади як потужного партнера для залучення інвестиційного, грантового фінансування, коштів міжнародних фінансових організацій та донорів для реалізації проєктів місцевого розвитку; покращення інвестиційного клімату, підвищення інвестиційної привабливості та бюджетоспроможності Кропивницької міської територіальної громади; підвищення рівня знань і компетенцій у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, економічно активне працездатне населення громади, міжнародні партнери			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня проєктна культура та обізнаність у можливостях пошуку джерел та процедурах залучення позабюджетного фінансування; - низький рівень технічної експертизи необхідний для ініціювання специфічних стратегічно важливих інфраструктурних проєктів; - відсутність спеціалістів у фандрейзингу, грантрайтингу та проєктному менеджменті; - низький рівень міжмуніципального та міжнародного територіального співробітництва. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прийняття рішення Кропивницькою міською радою про створення комунального підприємства «Агенція розвитку Кропивницької міської територіальної громади» (робоча назва). 2. Створення комунального підприємства «Агенція розвитку Кропивницької міської територіальної громади» (робоча назва). 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - створено комунальне підприємство «Агенція розвитку Кропивницької міської територіальної громади» (робоча назва); - забезпечено навчання працівників агенції у напрямках грантрайтингу, фандрейзингу, проєктному менеджменті; - підготовлено грантові заявки на отримання міжнародної технічної допомоги; - залучено інвесторів в рамках економічного розвитку громади та забезпечено їх супровід. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	500	1 800	1 900	4200
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (зазначити)				
12	Відповідальні виконавці	Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			
1	Номер технічного завдання	1311			

2	Назва проекту місцевого розвитку	Сприяння створенню та забезпечення функціонування «Центру розвитку стартапів та інновацій»
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	1.3.1 Сприяння розбудови та розвитку інфраструктури інноваційної екосистеми, зокрема технологічних парків, наукових парків, цифрових хабів тощо
4	Мета проекту	Створення та розвиток інноваційного простору підтримки молодих підприємців, зокрема креативної талановитої студентської молоді та молодих науковців, у реалізації власних інноваційних бізнес ідей на всіх етапах розвитку, а саме від розробки ідеї до її комерціалізації, на ресурсній базі Української державної льотної академії, Технологічного парку Flight City 4.0 та інших вищих навчальних закладів.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, міжнародні партнери, жителі, зокрема студенти, викладачі, науковці, Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень наукових досліджень і розробок зокрема у виробництві товарів та послуг малого та середнього бізнесу; - відсутність єдиного майданчику взаємодії талановитої і креативної молоді, зокрема студентів, молодих науковців, викладачів, у генерації власних інноваційних бізнес ідей та їх реалізації у підприємницькій діяльності; - високий рівень міграційного руху талановитої молоді, зокрема студентів, молодих вчених, викладачів, в інші регіони та за кордон; - недостатній рівень бізнес навичок та підприємницької культури, у тому числі у проектному менеджменті та захисті прав на об'єкти інтелектуальної власності, для реалізації інноваційних ідей; - низький рівень обізнаності процесу роботи з грантовими проектами та залучення грантового фінансування для реалізації проектів з виробництва інноваційної продукції; - низька пізнаваність та недостатня представленість Кропивницької міської територіальної громади серед інвесторів, міжнародних фінансових організацій, грантодавців тощо.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Укладання меморандумів про співробітництво між Кропивницькою міською радою, Українською державною льотною академією, Технологічним парком Flight City 4.0 та іншими вищими навчальними закладами освіти. 2. Розробка дорожньої карти створення та функціонування «Центру розвитку стартапів та інновацій» на базі Української державної льотної академії у партнерстві з іншими вищими навчальними закладами. 3. Розробка навчально-освітніх заходів для талановитої молоді щодо підвищення рівня знань та компетенцій у бізнес реалізації креативних ідей, впровадженні інновацій у підприємницькій діяльності та їх подальшої комерціалізації. 4. Здійснення інформаційних і навчальних заходів щодо підготовки грантових заявок та управління грантовими проектами. 5. Використання інфраструктури Української державної льотної академії, Технологічного парку Flight City 4.0 та інших вищих навчальних закладів для підтримки проектів, направлених на розвиток високотехнологічної інноваційної продукції, зокрема оборонної галузі.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	- укладено меморандуми про співробітництво між Кропивницькою міською радою, Українською державною

		<p>льотною академією, Технологічним парком Flight City 4.0 та іншими вищими навчальними закладами освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розроблено дорожню карту створення та функціонування «Центру розвитку стартапів та інновацій» на базі Української державної льотної академії у партнерстві з іншими вищими навчальними закладами; - створено «Центр розвитку стартапів та інновацій» на базі Української державної льотної академії у партнерстві з іншими вищими навчальними закладами; - проведено навчально-освітні заходи (щорічно) для талановитої молоді щодо підвищення рівня знань та компетенцій у бізнес реалізації креативних ідей, впровадженні інновацій у підприємницькій діяльності та їх подальшої комерціалізації; - проведено інформаційні і навчальні заходи (щорічно) щодо підготовки грантових заявок та управління грантовими проектами. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 - 2027 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>50</td> <td>50</td> <td>50</td> <td>150</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>50</td> <td>50</td> <td>150</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	50	50	50	150	бюджет громади	50	50	150	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
50	50	50	150																							
бюджет громади	50	50	150																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Українська державна льотна академія, Технологічний парк Flight City 4.0, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	1331
2	Назва проекту місцевого розвитку	Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів для потреб пріоритетних галузей економіки, зокрема у смарт-спеціалізації
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	1.3.3 Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів відповідно до потреб пріоритетних галузей економіки
4	Мета проекту	Сприяння створенню умов для ефективної співпраці бізнесу, зокрема у пріоритетних галузях економіки, із закладами освіти для задоволення потреб ринку праці Кропивницької міської територіальної громади у кваліфікованій робочій силі та скорочення дисбалансу між попитом та пропозицією на ринку праці.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, заклади освіти, міжнародні партнери, жителі, у тому числі вразливі групи населення
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - наявний дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці, у тому числі у пріоритетних галузях економіки; - високий рівень міграційного руху активного працездатного населення, зокрема молоді, з території Кропивницької міської територіальної громади у інші регіони та за кордон; - існуюча відірваність системи підготовки кадрів у закладах професійно-технічної, фахової передвищої та вищої освіти від потреб бізнесу; - суттєве скорочення інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання після початку збройної агресії РФ проти України.
8	Основні заходи проекту	1. Створення робочої групи з представників влади, бізнес спільноти, зокрема у пріоритетних галузях економіки, та

		<p>закладів різнорівневої освіти з метою обговорення проблем та потреб ринку праці Кропивницької міської територіальної громади.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Організація засідань робочої групи з напрацювання плану дії щодо адаптації освітньо-професійних програм підготовки кадрів, зокрема професійно-технічними, фаховими передвищими та вищими навчальними закладами, для скорочення дисбалансу між попитом та пропозицією на ринку праці та зростання працевлаштування. 3. Розробка заходів щодо інтеграції та реінтеграції вразливих категорій населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих Захисників та Захисниць України тощо, у процес здобуття освіти, додаткової освіти, підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо з метою працевлаштування та самозайнятості. 4. Розробка заходів щодо ефективного впровадження системи дуальної освіти для приведення знань та вмінь до потреб роботодавців, у тому числі через механізм стажування. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - створено робочу групу з представників влади, бізнес спільноти та закладів різнорівневої освіти; - організовано та проведено засідання (щорічно) робочої групи та складено план дій щодо адаптації освітньо-професійних програм підготовки кадрів до потреб ринку праці; - розроблено заходи щодо інтеграції та реінтеграції вразливих категорій населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих Захисників та Захисниць України тощо, у процес здобуття освіти, додаткової освіти, підвищення кваліфікації, перекваліфікації тощо; - розроблено заходи з впровадження системи дуальної освіти для приведення знань та вмінь до потреб роботодавців, у тому числі через механізм стажування. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		50	50	50	150
	бюджет громади	50	50	50	150
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Представники бізнес спільноти, закладів різнорівневої освіти, Департамент з питань економічного розвитку, Управління освіти Кропивницької міської ради			

2.2 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ГРОМАДА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. ГРОМАДА ВИСОКОЇ ЯКОСТІ РІВНЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЧИСТОГО ДОВКІЛЛЯ	2.1 Інфраструктурний розвиток території	2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з урахуванням розвитку безпекової інфраструктури
		2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності
		2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості
		2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж тепlopостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії
		2.1.5 Розбудова системи розподіленої енергогенерації з використанням альтернативних джерел енергії
		2.1.6 Впровадження технологій енергоефективності та застосування альтернативних джерел енергії; удосконалення системи енергетичного менеджменту
		2.1.7 Створення фізичного безбар'єрного простору та облаштування об'єктів фізичного оточення доступністю для всіх груп населення
		2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді
		2.1.9 Відновлення інфраструктури, зокрема критичної та соціальної, об'єктів житлового та громадського призначення, з метою ліквідації негативних наслідків збройної агресії
		2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг
2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення		
2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення		
2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності		2.3.1 Збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту; розвиток системи оповіщення та інформування
		2.3.2 Створення та забезпечення функціонування центрів безпеки, у тому числі пожежно-рятувальних підрозділів
		2.3.3 Сприяння створенню безпечових умов шляхом реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади»
2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя		2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу
		2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
		2.4.3 Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я
		2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури
		2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення
	2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами
		2.5.2 Впровадження сучасних технологій і заходів очистки стічних вод
		2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури
		2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду

Перелік проєктів місцевого розвитку

Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	2.1 Інфраструктурний розвиток території	2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з урахуванням розвитку безпекової інфраструктури	Розробка оновленої містобудівної документації та актуалізація відкритої геоінформаційної системи Кропивницької міської територіальної громади	2026	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради, Управління інформаційних технологій Кропивницької міської ради	1) розроблено актуальну містобудівну документацію у цифровій формі наборів тематичних геопросторових даних у державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000 і єдиній системі класифікації та кодування об'єктів містобудування для формування баз даних містобудівного кадастру; 2) актуалізовано відкритий геоінформаційний портал Кропивницької міської територіальної громади.
2			Здійснення інвентаризації земель Кропивницької міської територіальної громади	2025-2026	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) здійснено інвентаризацію земель Кропивницької міської територіальної громади; 2) розроблено відповідну технічну документацію та проведено процедуру узгодження; 3) оптимізовано процес прийняття ефективних управлінських рішень щодо використання земель.
3		2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності	Розробка концепції будівництва та облаштування міського кладовища з будівництвом крематорію на території Кропивницької міської територіальної громади	2026-2027	Департамент містобудування та земельних ресурсів, Управління капітального будівництва, Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) здійснено відбір земельної ділянки для будівництва кладовища та необхідні процедури землевпорядкування; 2) розроблено концепцію будівництва кладовища з крематорієм на території Кропивницької міської територіальної громади; 3) розроблено проєктно-кошторисну документацію на будівництво кладовища з крематорієм; 4) забезпечено застосування провідних сучасних екологічних технологій біопоховання; 5) розпочато роботи з будівництва кладовища з крематорієм.
4			Розвиток житлового будівництва для забезпечення житлом кваліфікованих кадрів закладів бюджетної сфери та комунальних підприємств	2026-2030	Управління капітального будівництва, Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) розроблено та затверджено Програму розвитку житлового будівництва для забезпечення житлом окремих категорій населення на 2026-2027 роки; 2) здійснено дослідження щодо визначення потреб у житлі працівників (їх сімей) закладів бюджетної сфери та комунальних підприємств для задоволення попиту ринку праці; 3) визначено прогнозовану кількість працівників (їх сімей), що забезпечуються житлом завдяки житловому будівництву; 4) здійснено пошук та виділення земельної ділянки для будівництва житлового будинку; 5) розроблено проєктно-кошторисну документацію на будівництво житлового будинку.
5			Нове будівництво багатоквартирних житлових будинків для забезпечення внутрішньо переміщених осіб та вразливих категорій населення доступним житлом	2025-2030	Управління капітального будівництва, Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) підписано меморандум про співробітництво з міжнародними партнерами; 2) розроблено проєктно-кошторисну документацію на житлове будівництво; 3) здійснено роботи з підведення необхідних інженерних мереж та комунікацій до земельної ділянки нового будівництва; 4) здійснено нове житлове будівництво; 5) забезпечено внутрішньо переміщених осіб доступним житлом; 6) забезпечено вразливі категорії населення доступним житлом.

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
6	2.1 Інфраструктурний розвиток території	2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності	Реконструкція та капітальний ремонт будівлі для розміщення документів Національного архівного фонду та документів ліквідованих підприємств, установ та організацій Кропивницького	2025-2027	Архівний відділ, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) здійснено реконструкцію та капітальний ремонт будівлі для розміщення архівного відділу Кропивницької міської ради; 2) забезпечено дотримання вимог Державного стандарту України ДСТУ 8889:2019 «Документи з паперовими носіями. Правила зберігання Національного архівного фонду»; 3) створено умови для централізованого гарантованого зберігання, всебічного використання архівних документів та забезпечено їх повноцінний захист; 4) створено трудовий архів у складі архівного відділу міської ради; 5) забезпечено потреби громадян, суспільства і держави у ретроспективній інформації.
7		2.1.3 Забезпечення доступними якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості	Реконструкція діючої та будівництво нової мережі централізованого водопостачання та водовідведення	2025-2030	Головне управління житлово-комунального господарства, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) здійснено заходи з реконструкції діючої мережі та будівництво нових об'єктів централізованого водопостачання, зокрема на окремих територіях приватного сектору; 2) здійснено заходи з реконструкції діючої мережі та будівництво нових об'єктів централізованого водовідведення, зокрема на окремих територіях приватного сектору.
8		2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж теплопостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії	Модернізація інфраструктури мереж централізованого теплопостачання Кропивницької міської територіальної громади	2025-2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) здійснено роботи з модернізації ТЕЦ; 2) встановлено газопоршневу когенераційну установку та догрійний котел на біопаливі; 3) здійснено роботи з виведення з експлуатації технічно застарілих теплових мереж; 4) встановлено блочно-модульні котельні; 5) забезпечено налаштування автоматизованої системи управління з елементами диспетчеризації; 6) впроваджено систему енергетичного менеджменту; 7) визначено втрати теплової енергії у теплових мережах; 8) визначено питоми викиди оксиду вуглецю на одиницю випущеної теплової енергії.
9		2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місьць взаємодії у громаді	Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» Кропивницької міської територіальної громади	2025-2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) розроблено проєктно-коштористу документацію реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський»; 2) здійснено реконструкцію парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» міста Кропивницький площею 7,5692 га.
10		Капітальний ремонт скверу «Полтавський» по вулиці Євгена Маланюка міста Кропивницького	2025-2026	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) здійснено капітальний ремонт скверу «Полтавський» по вул. Євгена Маланюка міста Кропивницький площею 0,38 га.	

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку

Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території

1	Номер технічного завдання	2111			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка оновленої містобудівної документації та актуалізація відкритої геоінформаційної системи Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з урахуванням розвитку безпечної інфраструктури			
4	Мета проєкту	Врегулювання (встановлення) меж міста Кропивницького через оновлення містобудівної документації, враховуючи зміни до нормативно-законодавчих документів, у тому числі визначення принципових напрямів розвитку, планування, забудови й іншого використання території в інтересах територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних потреб; забезпечення цілеспрямованого та комфортного управління активами громади, зокрема природними та земельними ресурсами, інженерно-транспортною, соціальною, туристичною інфраструктурою, інвестиційним потенціалом, та оперативною комунікацією жителів та влади через актуалізацію геоінформаційної системи.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність сучасної оновленої містобудівної документації; - внесення змін у межі міста Кропивницького через погодження проєкту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж міста Кропивницького Кіровоградської області з включенням в межі міста земель селища Нового; - гальмування процесів ефективного використання території громади, зокрема основних напрямів розвитку, планування, забудови й іншого використання; - відсутність актуалізованої інформації відкритої геоінформаційної системи Кропивницької міської територіальної громади; - необхідність у забезпеченні ефективного функціонування та своєчасного оновлення публічного геопорталу з метою легкого доступу до просторової інформації. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації з розробки оновленої містобудівної документації, встановлення юридичних меж міста та актуалізації геоінформаційної системи. 2. Розробка оновленої містобудівної документації міста Кропивницького та геоінформаційної системи. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено актуальну містобудівну документацію у цифровій формі наборів тематичних геопросторових даних у державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000 і єдиній системі класифікації та кодування об'єктів містобудування для формування баз даних містобудівного кадастру; - актуалізовано відкритий геоінформаційний портал Кропивницької міської територіальної громади. 			
10	Період реалізації проєкту	2026 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		8 000		8 000
	обласний бюджет				

	державний бюджет			
	інші джерела			
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради, Управління інформаційних технологій Кропивницької міської ради		

1	Номер технічного завдання	2112		
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Здійснення інвентаризації земель Кропивницької міської територіальної громади		
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.1 Розроблення та впровадження комплексного плану просторового розвитку; оновленої містобудівної документації, у тому числі з урахуванням розвитку безпекової інфраструктури		
4	Мета проєкту	Встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їх меж, розмірів, правового статусу; виявлення земель, що не використовуються, або використовуються нерационально, або не за цільовим призначенням; виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель; встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення Державного земельного кадастру; виявлення та виправлення помилок у відомостях Державного земельного кадастру; здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами місцевого самоврядування.		
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада		
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади		
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність актуальної інформації щодо стану земельних ділянок, їх меж, розміру, складу угідь тощо; - відсутність узгодження інформації про земельні ділянки, їх права із інформацією з правовстановлюючих документів та Державного земельного кадастру; - уповільнення прийняття ефективних управлінських, зокрема інвестиційних, рішень щодо використання земельних ділянок. 		
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації з надання послуг щодо проведення інвентаризації земель Кропивницької міської територіальної громади. 2. Здійснення інвентаризації земель та виготовлення відповідної технічної документації. 3. Проведення процедури узгодження даних, отриманих у результаті проведення інвентаризації земель, з інформацією, що міститься у документах, які посвідчують право на земельну ділянку, та у Державному земельному кадастрі. 4. Забезпечення прийняття за результатами інвентаризації земель органами місцевого самоврядування відповідних оптимальних управлінських рішень. 		
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено інвентаризацію земель Кропивницької міської територіальної громади; - розроблено відповідну технічну документацію та проведено процедуру узгодження; - оптимізовано процес прийняття ефективних управлінських рішень щодо використання земель. 		
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2026 роки		
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік
		1 500	1 500	
	бюджет громади	1 500	1 500	
	обласний бюджет			
				Усього
				3 000
				3 000

	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2121			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка концепції будівництва та облаштування міського кладовища з будівництвом крематорію на території Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності			
4	Мета проєкту	Розбудова інфраструктури міського кладовища з альтернативною інфраструктурою до традиційного поховання померлих шляхом застосування технологій спалення та подальшого біопоховання.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - висока завантаженість діючих кладовищ; - недостатня кількість наявних місць для планування та розбудови нових кладовищ та подальшого розширення їх території; - негативна тенденція зростання смертності; - дороговартісне утримання та обслуговування функціонування кладовищ та підтримка належних санітарних вимог. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір земельної ділянки та здійснення процедур землевпорядкування для подальшого будівництва кладовища з будівництвом крематорію. 2. Проведення конкурсного відбору підрядної організації з надання послуг щодо розробки концепції будівництва кладовища з будівництвом крематорію на території Кропивницької міської територіальної громади та розробки проєктно-кошторисної документації. 3. Забезпечення функціонування крематорію на основі сучасних екологічних технологій біопоховання. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено відбір земельної ділянки для будівництва кладовища та необхідні процедури землевпорядкування; - розроблено концепцію будівництва кладовища з крематорієм; - розроблено проєктно-кошторисну документацію на будівництво кладовища з будівництвом крематорію на території Кропивницької міської територіальної громади; - забезпечено застосування провідних сучасних екологічних технологій біопоховання. 			
10	Період реалізації проєкту	2026 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		2 000	1 000	3 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів, Управління капітального будівництва, Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2122			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розвиток житлового будівництва для забезпечення житлом кваліфікованих кадрів закладів бюджетної сфери та комунальних підприємств			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності			
4	Мета проєкту	Впровадження заходів з підтримки місцевого ринку праці та збереження кадрового потенціалу для забезпечення ефективного функціонування та надання якісних професійних послуг закладами бюджетної сфери та комунальними підприємствами громади шляхом забезпечення новим житлом зазначених категорій населення.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість кваліфікованих працівників у закладах бюджетної сфери та комунальних підприємствах; - низький рівень мотивації висококваліфікованих працівників до ефективної праці; - низький рівень укомплектованості посад у закладах бюджетної сфери та комунальних підприємств за окремими спеціальностями; - стрімке старіння висококваліфікованих кадрів, зокрема висока частка працівників пенсійного віку; відтік молодих спеціалістів. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка Програми розвитку житлового будівництва для забезпечення житлом окремих категорій населення. 2. Визначення потреб у житлі працівників (їх сімей) закладів бюджетної сфери та комунальних підприємств для задоволення попиту ринку праці. 3. Визначення загальної потужності необхідного житлового фонду. 4. Проведення конкурсного відбору підрядної організації з надання послуг щодо розробки проєктно-кошторисної документації на будівництво житлового будинку. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено та затверджено Програму розвитку житлового будівництва для забезпечення житлом окремих категорій населення на 2026-2027 роки; - здійснено дослідження щодо визначення потреб у житлі працівників (їх сімей) закладів бюджетної сфери та комунальних підприємств для задоволення попиту ринку праці; - визначено прогнозовану кількість працівників (їх сімей), що забезпечуються житлом завдяки житловому будівництву; - здійснено пошук та виділення земельної ділянки для будівництва житлового будинку; - розроблено проєктно-кошторисну документацію на будівництво житлового будинку. 			
10	Період реалізації проєкту	2026 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління капітального будівництва, Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської			

		ради																									
1	Номер технічного завдання	2123																									
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Нове будівництво багатоквартирних житлових будинків для забезпечення внутрішньо переміщених осіб та вразливих категорій населення доступним житлом																									
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності																									
4	Мета проєкту	Забезпечення доступним житлом внутрішньо переміщених осіб та вразливих категорій населення для сприяння інклюзивному соціальному відновленню та стабілізації життєдіяльності у Кропивницькій міській територіальній громаді.																									
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада																									
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Внутрішньо переміщені особи та вразливі категорії населення Кропивницької міської територіальної громади																									
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість внутрішньо переміщених осіб, забезпечених доступним житлом; - недостатня кількість вразливих категорій населення, забезпечених доступним житлом; - високий рівень міграційного руху усіх категорій населення з території громади. 																									
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підписання меморандуму про співробітництво з міжнародними партнерами щодо реалізації проєкту з нового будівництва житлових будинків. 3. Розробка проєктно-кошторисної документації на житлове будівництво. 4. Проведення конкурсного відбору підрядної організації із здійснення робіт з підведення інженерних мереж та комунікацій до земельної ділянки нового будівництва. 5. Здійснення будівельних робіт та введення житлових будинків в експлуатацію. 6. Забезпечення внутрішньо-переміщених осіб та вразливих категорій населення житлом. 																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - підписано меморандум про співробітництво з міжнародними партнерами; - розроблено проєктно-кошторисну документацію на житлове будівництво; - здійснено роботи з підведення необхідних інженерних мереж та комунікацій до земельної ділянки нового будівництва; - здійснено нове будівництво житлового фонду; - забезпечено внутрішньо переміщених осіб доступним житлом; - забезпечено вразливі категорії населення доступним житлом. 																									
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;"></th> <th style="width: 12.5%;">2025 рік</th> <th style="width: 12.5%;">2026 рік</th> <th style="width: 12.5%;">2027 рік</th> <th style="width: 12.5%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела (МТД)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади					обласний бюджет					державний бюджет					інші джерела (МТД)				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади																											
обласний бюджет																											
державний бюджет																											
інші джерела (МТД)																											
12	Відповідальні виконавці	Управління капітального будівництва, Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради																									

1	Номер технічного завдання	2124
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Реконструкція та капітальний ремонт будівлі для розміщення документів Національного архівного фонду та документів ліквідованих підприємств, установ та організацій Кропивницького
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.2 Будівництво, модернізація, капітальний ремонт об'єктів житлово-комунального господарства, у тому числі з використанням інструментів енергосервісу; забезпечення їх енергетичної ефективності
4	Мета проєкту	Створення належних умов для прийому, зберігання, використання документів Національного архівного фонду та документів ліквідованих підприємств, установ та організацій Кропивницької міської територіальної громади.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність власного приміщення та тимчасове розміщення архівного відділу на орендованих площах у різних будівлях; - перевантаження наявних та критична нестача додаткових площ в приміщеннях для подальшого комплектування архівною документацією; - необхідність централізованого зберігання архівної документації, яке б відповідало вимогам Державного стандарту України ДСТУ 8889:2019 «Документи з паперовими носіями. Правила зберігання Національного архівного фонду»; - відсутність систем автоматичного пожежогасіння та пожежної сигналізації; - відсутність систем кондиціонування та вентиляції повітря в архівосховищах; - недостатній рівень забезпечення охорони архівних приміщень.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення реконструкції та капітального ремонту будівлі відповідно до вимог Державного стандарту України ДСТУ 8889:2019 «Документи з паперовими носіями. Правила зберігання Національного архівного фонду». 2. Встановлення систем автоматичного пожежогасіння, пожежної сигналізації та охоронної системи архівних приміщень. 3. Встановлення систем кондиціонування та вентиляції повітря в архівосховищах для забезпечення температурно-вологісного режиму зберігання документів. 4. Облаштування новітнім обладнанням та устаткуванням для зберігання документів (стелажі, картонажі, меблі, техніка). 5. Внесення змін до Положення про архівний відділ Кропивницької міської ради щодо створення трудового архіву. 6. Підбір додаткових висококваліфікованих спеціалістів з відповідним рівнем підготовки та прийняття їх на роботу.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено реконструкцію та капітальний ремонт будівлі для розміщення архівного відділу Кропивницької міської ради; - забезпечено дотримання вимог Державного стандарту України ДСТУ 8889:2019 «Документи з паперовими носіями. Правила зберігання Національного архівного фонду»; - створено умови для гарантованого зберігання, всебічного використання архівних документів та забезпечено їх повноцінний захист;

		- створено трудовий архів в складі архівного відділу Кропивницької міської ради; - забезпечено потреби громадян, суспільства і держави у ретроспективній інформації.			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Архівний відділ Кропивницької міської ради, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2131			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Реконструкція діючої та будівництво нової мережі централізованого водопостачання та водовідведення			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.3 Забезпечення доступними і якісними послугами централізованого водопостачання та водовідведення, зокрема жителів віддаленої місцевості			
4	Мета проєкту	Покращення інфраструктури водопостачання та водовідведення для жителів громади, зокрема жителів приватного сектору, із забезпеченням надійного та ефективного водопостачання та водовідведення, що відповідає сучасним стандартам якості та безпеки, у тому числі забезпечення якісною питною водою.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	- незадовільний стан діючої мережі централізованого водопостачання та водовідведення; - відсутність мереж централізованого водопостачання та водовідведення у жителів окремих територій віддаленої місцевості приватного сектору; - низький рівень якості питної води у жителів окремих територій віддаленої місцевості приватного сектору; - негативний вплив на навколишнє середовище від стічних вод, зокрема забруднення ґрунтів та водних об'єктів.			
8	Основні заходи проєкту	1. Здійснення робіт з реконструкції мережі централізованого водопостачання та водовідведення. 2. Розробка проєктно-кошторисної документації на будівництво нової мережі централізованого водопостачання та водовідведення, у тому числі для забезпечення жителів окремих територій віддаленої місцевості приватного сектору. 3. Забезпечення якісною питною водою, зокрема жителів віддаленої місцевості приватного сектору.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- здійснено заходи з реконструкції діючої мережі та будівництво нових об'єктів централізованого водопостачання, зокрема на окремих територіях приватного сектору; - здійснено заходи з реконструкції діючої мережі та будівництво нових об'єктів централізованого водовідведення, зокрема на окремих територіях приватного сектору.			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	2 000	3 000	4 000	9 000
	обласний бюджет				

	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2141				
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Модернізація інфраструктури мереж централізованого теплопостачання Кропивницької міської територіальної громади				
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.4 Модернізація та адаптивність джерел генерації теплової енергії та мереж теплопостачання з урахуванням енергоефективності та використання альтернативних джерел енергії				
4	Мета проєкту	Оптимізація системи централізованого теплопостачання шляхом модернізації джерел генерації теплової енергії та теплових мереж з використанням сучасного енергоефективного обладнання та технологій, а також відновлювальних видів палива та альтернативних джерел енергії; реалізація схеми теплопостачання.				
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада				
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади				
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня теплова потужність джерел теплової енергії існуючих зон централізованого теплопостачання; - високий фізичний та моральний знос машин та обладнання діючих котельнь, теплових пунктів та мереж теплопостачання. 				
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Модернізація ТЕЦ з використанням газопоршневої когенераційної установки та водогрійного котла на біопаливі. 2. Виведення з експлуатації південно-західної котельні (ПЗК), застарілих протяжних теплових мереж та встановлення блочно-модульних котельнь (БМК), наближених до споживачів. 3. Встановлення на кожній БМК автоматизованої системи управління з елементами диспетчеризації. 4. Впровадження системи енергетичного менеджменту (СЕМ) у міській системі теплопостачання. 				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено роботи з модернізації ТЕЦ; - встановлено газопоршневу когенераційну установку та водогрійний котел на біопаливі; - здійснено роботи з виведення з експлуатації технічно застарілих теплових мереж; - встановлено блочно-модульні котельні; - забезпечено налаштування автоматизованої системи управління з елементами диспетчеризації; - впроваджено систему енергетичного менеджменту; - визначено втрати теплової енергії у теплових мережах; - визначено питомі викиди оксиду вуглецю на одиницю випущеної теплової енергії. 				
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		553 801	553 801	553 801	1 661 223	
		бюджет громади	55 380	55 380	55 380	166 140
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
інші джерела	498 421	498 421	498 421	1 495 083		

12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			
1	Номер технічного завдання	2181			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді			
4	Мета проєкту	Здійснення комплексної реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» з поновленням службових якостей усіх малих архітектурних форм та елементів із забезпеченням їх надійності та довговічності та безпечних умов перебування відвідувачів.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний стан та наявні системні дефекти тротуарного покриття, зелених насаджень, дитячих майданчиків; - незадовільний стан асфальтного покриття території парку у зв'язку з наявністю розривів покриття, деформацій у вигляді суцільних поперечних і поздовжніх тріщин; - необхідність у реконструкції фонтану та модернізації вуличного освітлення; - наявність аварійних і фаутичних дерев, а також дерев, що досягли своєї вікової межі. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення робіт з реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» площею 7,5692 га, а саме із заміни покриття доріжок, заміни садових диванів (лавочок); реконструкції мереж зовнішнього освітлення; облаштування сучасного сухого фонтану; висадження нових декоративних дерев; облаштування сучасних спортивних та дитячих майданчиків. 2. Влаштування сучасної світлової концертної сцени. 3. Забезпечення публічного простору сучасними конструктивними елементами, у тому числі для потреб маломобільних груп населення. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проєктно-кошторисну документацію реконструкції парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський»; - здійснено реконструкцію парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» міста Кропивницький площею 7,5692 га 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	1 338	1 338	1 338	4 014
	обласний бюджет				
	державний бюджет	12 039	12 039	12 039	36 117
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2182			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Капітальний ремонт скверу «Полтавський» по вулиці Євгена Маланюка міста Кропивницького			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.1.8 Збереження та розвиток комфортних, цілісних та безпечних відкритих публічних просторів як місць взаємодії у громаді			
4	Мета проекту	Створення сучасного безпечного осередку дозвілля, відпочинку та занять фізичною активністю і спортом для жителів Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі з урахуванням потреб маломобільних груп населення, з облаштуванням спортивних та дитячих майданчиків з найсучаснішими конструктивними елементами.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний стан та наявні системні дефекти тротуарного покриття, зелених насаджень, дитячих майданчиків; - незадовільний стан асфальтного покриття території скверу у зв'язку з наявністю розривів покриття, деформацій у вигляді суцільних поперечних і поздовжніх тріщин; - відсутність вуличного освітлення; - наявність аварійних і фаутичних дерев, а також дерев, що досягли своєї вікової межі. 			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення робіт з капітального ремонту скверу «Полтавський» площею 0,38 га, а саме із заміни тротуарного покриття доріжок, розбудови мережі вуличного освітлення; висадження нових декоративних дерев; облаштування сучасних спортивних та дитячих майданчиків. 2. Забезпечення публічного простору сучасними конструктивними елементами, у тому числі для потреб маломобільних груп населення. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	- здійснено капітальний ремонт скверу «Полтавський» по вул. Євгена Маланюка міста Кропивницький площею 0,38 га.			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	250	250		500
	обласний бюджет				
	державний бюджет	2 250	2 250		4 500
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

Перелік проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	2.2. Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності	Розробка Плану сталої міської мобільності міста Кропивницького	2025	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) розроблено План сталої міської мобільності міста Кропивницького; 2) досліджено ефективне та раціональне використання вуличного простору жителів міста та суб'єктів господарювання.
2			Розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому	2025 - 2026	Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) розроблено Концепцію розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому; 2) забезпечено створення безпечної та зручної велосипедної інфраструктури, у тому числі з урахуванням потреб вразливих категорій населення; 3) розроблено потенційні велосипедні маршрути та створено геоінформаційну систему їх картування; 4) розроблено план реалізації концепції шляхом поетапної розбудови велосипедної інфраструктури; 5) передбачено зниження негативного впливу забруднення атмосферного повітря від пересувних джерел через розширення мережі велосипедної інфраструктури та збільшення кількості велосипедистів; 6) передбачено збільшення рухової активності жителів та гостей громади та покращення здоров'я населення; 7) збільшено можливості розширення «зелених» туристичних маршрутів.
3		2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення	Капітальний ремонт вулиці Металургів (смт. Нове), м. Кропивницький	2025 - 2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) здійснено роботи з капітального ремонту дороги протяжністю 3,645 км з щебенево-мастикового асфальтобетону ЩМА-15; 2) подовжено технічні строки служби дорожнього покриття; 3) збудовано та облаштовано велосипедні доріжки; 4) реконструйовано старі автобусні зупинки, облаштовано перильні огороження та дорожні знаки; 5) замінено зношені мережі зовнішнього освітлення; 6) влаштовано бетонні водоскиди для запобігання на дорозі утворення застою води після опадів; 7) створено надійне та безпечне транспортне сполучення між віддаленими мікрорайонами міста.
4			Капітальний ремонт проспекту Промислового, м. Кропивницький	2025 - 2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) здійснено роботи з капітального ремонту дороги протяжністю 1,572 км з щебенево-мастикового асфальтобетону ЩМА-15; 2) подовжено технічні строки служби дорожнього покриття; 3) збудовано та облаштовано велосипедні доріжки; 4) облаштовано нові автобусні зупинки із заїзними кишенями та посадковими майданчиками; 5) облаштовано безбар'єрною вулично-дорожньою інфраструктурою, зокрема пандусами у місцях перетину тротуарів та тактильною плиткою; 6) встановлено дорожні знаки, облаштовано довговічною дорожньою розміткою, перильним огороженням, металевими обмежувальними стовпчиками.
5			Нове будівництво вулиці Дона Амінадо в місті Кропивницькому	2025-2027	Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) здійснено будівництво автомобільної дороги протяжністю 1,69 км; автомобільного мосту протяжністю 193,65 м.; 2) облаштовано дорожньо-транспортну інфраструктуру дорожніми знаками із підвищеною світловідбиваючою поверхнею, дороговказами; 3) забезпечено велосипедно-пішохідними доріжками і зупинками; 4) забезпечено високі технічні строки служби дорожнього покриття; 5) створено надійне якісне та безпечне транспортне сполучення, зокрема перевезення автомобільним транспортом та рух пішоходів; 6) забезпечено пропускну спроможність дороги та транспортне розвантаження центральної частини міста.

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
6	2.2. Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення	Капітальний ремонт автодорожнього мосту по вулиці Київській, м. Кропивницький	2025 - 2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) здійснено роботи з капітального ремонту автодорожнього мосту протяжністю 46,29 м площею 416,61 м ² ; 2) проведено будівельні роботи із укріплення укосів, опор, прогонів та відновлення перильного огородження; 3) влаштовано бетонні водоскиди для запобігання на дорозі утворенню застою води після опадів; 4) подовжено технічні строки служби автодорожнього мосту; 5) створено надійне якісне та безпечне транспортне сполучення, зокрема перевезення автомобільним транспортом та руху пішоходів; 6) забезпечено пропускну спроможність дороги.
7			Розширення та забезпечення функціонування мережі енергоефективного вуличного освітлення	2025 - 2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, КП «Міськвітло», інші суб'єкти господарювання	1) забезпечено економію на заміні світлоточок та обслуговуванні мережі вуличного освітлення; 2) встановлено зовнішнє освітлення дорожньо-транспортної інфраструктури та усіх елементів благоустрою громади; 3) розширено протяжність мережі вуличного освітлення у громаді; 4) забезпечено об'єкти світлоточками, у тому числі із застосуванням сонячної енергії; 5) підвищено рівень безпеки пересування територією громади та забезпечено рівень комфорту.
8			Впровадження автоматизованої системи управління світлофорними об'єктами та заміна блоків контролерів	2026 - 2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, КП «Міськвітло», інші суб'єкти господарювання	1) впроваджено автоматизовану систему керування дорожнім рухом з моніторингом роботи світлофорних об'єктів; 2) здійснено роботи із заміни блоків контролерів світлофорних об'єктів; 3) досліджено статистику з детекторів транспорту, проаналізовано дані про завантаженість перехресть, затримки руху транспорту тощо; 4) оптимізовано роботу дорожніх контролерів для покращення безпеки дорожнього руху та збільшення пропускну здатності.
9		2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення	Придбання тягових підстанцій для забезпечення роботи громадського електротранспорту	2025 - 2027	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради	1) придбано тягові підстанції для забезпечення живлення контактної мережі; 2) введено тягові підстанції у безпечну експлуатацію з метою забезпечення стійкості та безперервності роботи муніципального комунального електротранспорту.
10			Придбання автобусів особливо великої пасажиромісткості для забезпечення роботи громадського транспорту	2025 - 2027	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради	1) придбано сучасні екологічні безпечні автобуси для задоволення потреб у громадському транспорті, у тому числі обладнаних для маломобільних груп населення
11			Придбання тролейбусів з автономним ходом для забезпечення роботи громадського транспорту	2025 - 2027	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради	1) придбано сучасні екологічні безпечні тролейбуси з автономним ходом для задоволення потреб у громадському транспорті, у тому числі обладнаних для маломобільних груп населення
12	Впровадження автоматизованої системи оплати проїзду та обліку пасажирів у міському громадському транспорті з використанням електронного квитка		2025 - 2027	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради	1) розроблено автоматизовану систему оплати проїзду та обліку пасажирів у міському громадському транспорті з урахуванням потреб Кропивницької міської територіальної громади; 2) забезпечено різносторонній функціонал для ефективного обліку та контролю роботи громадського транспорту; 3) здійснено публічний запуск автоматизованої системи у громадському транспорті та серед жителів та гостей громади.	

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг

1	Номер технічного завдання	2211				
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка Плану сталої міської мобільності міста Кропивницького				
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності				
4	Мета проєкту	Розробка стратегічного плану розвитку транспортної галузі, що відповідає потребам у мобільності людей та суб'єктів господарювання у місті Кропивницькому та їх оточенні для досягнення кращої якості життєдіяльності, зокрема ефективного використання вуличного простору.				
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада				
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади				
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність єдиного стратегічного бачення розвитку сталої міської мобільності Кропивницького з урахуванням структурованих заходів ефективного використання вуличного простору міста; - значні зміни в інтенсивності потоків пішоходів, пасажирів, транспорту, вантажів, а також динамічні перспективи розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури, зокрема й нових доріг, споруд, шляхопроводів тощо; - недостатній розвиток об'єктів дорожньої-транспортної інфраструктури; - незадовільний стан окремих ділянок вулично-дорожньої мережі громади, що не відповідає вимогам норм та стандартів безпеки дорожнього руху; - високий рівень навантаження руху транспорту на дорожнє покриття; - відсутність автоматизованої системи оплати проїзду та обліку пасажирів. 				
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсу на відбір виконавця з розробки Плану сталої міської мобільності міста Кропивницького. 2. Здійснення досліджень з аналізу сучасного стану мобільності, розробка мультимодальної транспортної моделі міста Кропивницького, схеми вдосконалення мережі громадського транспорту, плану просування велосипедної мобільності тощо. 3. Розробка Плану сталої мобільності міста Кропивницького українською та англійською мовами. 				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено План сталої міської мобільності міста Кропивницького; - досліджено ефективне та раціональне використання вуличного простору жителів міста та суб'єктів господарювання. 				
10	Період реалізації проєкту	2025 рік				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		2 000			2 000	
		бюджет громади	200			200
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	1 800			1 800	
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	2212
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.2.1 Розробка та реалізація концепції сталої міської мобільності
4	Мета проєкту	Покращення умов міської мобільності, зокрема інтеграція велосипедів у загальну систему міської транспортної інфраструктури у якості повноцінного виду транспорту для зниження транспортного навантаження та інтенсивності автомобільного руху, розвантаження основних магістралей міста, створення безпечного та комфортного міського середовища, просування рухової активності та покращення фізичного стану жителів та гостей громади, у тому числі з урахуванням потреб вразливих категорій населення.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній розвиток велосипедної інфраструктури, зокрема безпечних та зручних велосипедних маршрутів, у Кропивницькій міській територіальній громаді; - недостатній розвиток об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури та обмеженість використання велосипедів як виду транспорту; - високий рівень навантаження руху транспорту на дорожнє покриття; - значні зміни в інтенсивності потоків пішоходів, пасажирів, транспорту, вантажів, а також динамічні перспективи розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури, зокрема й нових доріг, споруд, шляхопроводів тощо; - високі показники забруднення атмосферного повітря від пересувних джерел, зокрема автомобільного транспорту.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсу на відбір виконавця з розробки Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому. 2. Здійснення досліджень щодо планування та розбудови інфраструктури мережі велосипедних маршрутів та рекомендацій з мікромобільності. 3. Розробка текстової та геоінформаційної частини, зокрема підготовка графічної маршрутної мережі та геоданих. 4. Розробка передпроектних пропозицій організації велосипедного руху на частині маршрутів та системи обслуговування та утримання велосипедної інфраструктури. 5. Реалізація Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено Концепцію розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому; - забезпечено створення безпечної та зручної велосипедної інфраструктури, у тому числі з урахуванням потреб вразливих категорій населення; - розроблено потенційні велосипедні маршрути та створено геоінформаційну систему їх картування; - розроблено план реалізації концепції шляхом поетапної розбудови велосипедної інфраструктури; - передбачено зниження негативного впливу забруднення атмосферного повітря від пересувних джерел через розширення мережі велосипедної інфраструктури та збільшення кількості велосипедистів;

		<ul style="list-style-type: none"> - передбачено збільшення рухової активності жителів та гостей громади та покращення здоров'я населення; - збільшено можливості розширення «зелених» туристичних маршрутів. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2026 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		400	1 000		1 400
	бюджет громади		1 000		1 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	400			400
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2221
2	Назва проекту місцевого розвитку	Капітальний ремонт вулиці Металургів (сmt. Нове), м. Кропивницький
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
4	Мета проекту	Розвиток дорожньої інфраструктури, зокрема покращення якості дорожнього покриття, для поліпшення безпеки руху та удосконалення якісного сполучення усіх районів міста, у тому числі з урахуванням потреб маломобільних груп населення
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - порушення міжремонтних строків збереження дорожнього полотна при експлуатації вулично-дорожньої мережі; - незадовільний стан окремих ділянок вулично-дорожньої мережі громади, що не відповідає вимогам норм та стандартів безпеки дорожнього руху; - високий рівень навантаження руху транспорту на дорожнє покриття; - незадовільний технічний стан асфальтного покриття, зокрема наявність густої сітки тріщин, напливів, зсувів з розривом покриття, деформацій у вигляді суцільних поперечних і поздовжніх тріщин тощо; - значне викривлення поперечного профілю дорожнього покриття; - недостатній розвиток об'єктів дорожньої інфраструктури.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Капітальний ремонт дороги по вулиці Металургів протяжністю 3,645 км із влаштуванням двох смуг руху в бортовому камені шириною 3,75 м кожна зі смугою безпеки 0,30 м. 2. Будівництво велосипедної доріжки. 3. Облаштування нових і реконструкція старих автобусних зупинок, перильних огорожень, дорожніх знаків. 4. Заміна зношених мереж зовнішнього освітлення. 5. Влаштування бетонних водоскидів для запобігання на дорозі утворенню застою води після опадів.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено роботи з капітального ремонту дороги протяжністю 3,645 км з щєбенево-мастикового асфальтобетону ЩМА-15; - подовжено технічні строки служби дорожнього покриття; - збудовано та облаштовано велосипедні доріжки; - реконструйовано старі автобусні зупинки, облаштовано перильні огороження та дорожні знаки;

		<ul style="list-style-type: none"> - замінено зношені мережі зовнішнього освітлення; - влаштовано бетонні водоскиди для запобігання на дорозі утворення застою води після опадів; - створено надійне та безпечне транспортне сполучення між віддаленими мікрорайонами міста.. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	5 500	5 500	5 460	16 460
	обласний бюджет				
	державний бюджет	49 500	49 500	49 145	148 145
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2222
2	Назва проекту місцевого розвитку	Капітальний ремонт проспекту Промислового, м. Кропивницький
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
4	Мета проекту	Розвиток дорожньої інфраструктури, зокрема покращення якості дорожнього покриття, для поліпшення безпеки руху та удосконалення якісного сполучення усіх районів міста, у тому числі з урахуванням потреб маломобільних груп населення
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - порушення міжремонтних строків збереження дорожнього полотна при експлуатації вулично-дорожньої мережі; - незадовільний стан окремих ділянок вулично-дорожньої мережі громади, що не відповідає вимогам норм та стандартів безпеки дорожнього руху; - високий рівень навантаження руху транспорту на дорожнє покриття; - незадовільний технічний стан асфальтного покриття, зокрема наявність густої сітки тріщин, напливів, зсувів з розривом покриття, деформацій у вигляді суцільних поперечних і поздовжніх тріщин тощо; - значне викривлення поперечного профілю дорожнього покриття; - недостатній розвиток об'єктів дорожньої інфраструктури.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Капітальний ремонт дороги по проспекту Промислового протяжністю 1,572 км. 2. Будівництво та облаштування велосипедних доріжок, зокрема велодоріжки шириною 1,5 м. та велодоріжки, суміщеної з пішохідною доріжкою (тротуаром), довжиною 2000,0 п. м. 3. Облаштування нових автобусних зупинок із заїзними кишенями шириною 3,0 м та посадковими майданчиками шириною 3,0 м. 4. Облаштування безбар'єрної вулично-дорожньої інфраструктури, зокрема пандусів у місцях перетину тротуарів з проїзною частиною, посадковим майданчиком, тактильною плиткою на тротуарах, посадкових майданчиках, велодоріжках, підходах до пішохідного переходу. 5. Встановлення дорожніх знаків, облаштування довговічної дорожньої розмітки із холодного пластика, перильного

		огороження, металевих обмежувальних стовпчиків на посадкових майданчиках. 6. Влаштування мережі зовнішнього освітлення.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	- здійснено роботи з капітального ремонту дороги протяжністю 1,572 км з щебенево-мастикового асфальтобетону ЩМА-15; - подовжено технічні строки служби дорожнього покриття; - збудовано та облаштовано велосипедні доріжки; - облаштовано нові автобусні зупинки із заїзними кишенями та посадковими майданчиками; - облаштовано безбар'єрною вулично-дорожньою інфраструктурою, зокрема пандусами у місцях перетину тротуарів та тактильною плиткою; - встановлено дорожні знаки, облаштовано довговічною дорожньою розміткою, перильним огороженням, металевими обмежувальними стовпчиками.			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	3 500	3 500	3 179	10 179
	обласний бюджет				
	державний бюджет	31 500	31 500	28 607	91 607
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2223
2	Назва проекту місцевого розвитку	Нове будівництво вулиці Дона Амінадо в місті Кропивницькому
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
4	Мета проекту	Розвиток дорожньої інфраструктури, зокрема забезпечення транспортного сполучення між віддаленими мікрорайонами міста Кропивницького (Кущівка та Арнаутово), для покращення якості дорожнього покриття, для поліпшення безпеки руху та удосконалення якісного сполучення усіх районів міста.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	- відсутність дорожньо-транспортної інфраструктури та прямого сполучення між віддаленими мікрорайонами міста Кропивницького (Кущівка та Арнаутово).
8	Основні заходи проекту	1. Будівництво автомобільної дороги в дві смуги руху та автомобільного мосту через річку Інгул. 2. Влаштування нового дорожнього покриття та встановлення дорожніх знаків із підвищеною світловідбиваючою поверхнею. 3. Виконання розмітки з світлоповертальними характеристиками. 4. Влаштування вздовж дороги велосипедно-пішохідних доріжок та зупинок. 5. Встановлення дорожніх знаків та дороговказів.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	- здійснено будівництво автомобільної дороги протяжністю 1,69 км; автомобільного мосту протяжністю 193,65 м.; - облаштовано дорожньо-транспортну інфраструктуру дорожніми знаками із підвищеною світловідбиваючою поверхнею, дороговказів;

		<ul style="list-style-type: none"> - забезпечено велосипедно-пішохідними доріжками і зупинками; - створено надійне якісне та безпечне транспортне сполучення, зокрема перевезення автомобільним транспортом та руху пішоходів; - забезпечено пропускну спроможність дороги та транспортне розвантаження центральної частини міста. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100 000	110 389	110 388	320 777
	обласний бюджет	20 000	22 078	22 077	64 155
	державний бюджет	80 000	88 311	88 311	256 622
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2224
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Капітальний ремонт автодорожнього мосту по вулиці Київській, м. Кропивницький
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення
4	Мета проєкту	Розвиток дорожньої інфраструктури, зокрема покращення якості дорожнього покриття, для поліпшення безпеки руху та удосконалення якісного сполучення усіх районів міста.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний технічний стан конструктивних елементів споруди (автодорожнього мосту), у тому числі недостатній рівень надійності та довговічності; - небезпечні умови руху автомобільного транспорту та пішоходів; - незадовільний технічний стан асфальтного покриття, зокрема наявність густої сітки тріщин, напливів, зсувів з розривом покриття, деформацій у вигляді суцільних поперечних і поздовжніх тріщин тощо; - високий рівень навантаження руху транспорту на дорожнє покриття; - недостатній розвиток об'єктів дорожньої інфраструктури.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Капітальний ремонт автодорожнього мосту по вулиці Київській протяжністю 46,29 м площею 416,61 м². 2. Здійснення будівельних робіт з укріплення укосів, опор, прогонів та відновлення перильного огородження. 3. Влаштування бетонних водоскидів для запобігання утворенню застою води.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено роботи з капітального ремонту автодорожнього мосту протяжністю 46,29 м площею 416,61 м²; - проведено будівельні роботи із укріплення укосів, опор, прогонів та відновлення перильного огородження; - влаштовано бетонні водоскиди для запобігання на дорозі утворенню застою води після опадів; - подовжено технічні строки служби дорожнього покриття; - створено надійне якісне та безпечне транспортне сполучення, зокрема перевезення автомобільним транспортом та руху пішоходів; - забезпечено пропускну спроможність дороги.
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки

11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		26 000	20 000	20 521	66 521
	бюджет громади	2 600	2 000	2 052	6 652
	обласний бюджет				
	державний бюджет	23 400	18 000	18 469	59 869
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2225			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розширення та забезпечення функціонування мережі енергоефективного вуличного освітлення			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення			
4	Мета проекту	Здійснення заходів з покращення елементів благоустрою, зокрема вулично-дорожньої інфраструктури та публічних просторів шляхом розширення мережі енергоефективного зовнішнього освітлення; поліпшення безпеки руху та удосконалення якісного сполучення усіх районів міста.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - необхідність у заміні світильників вуличного освітлення з використанням енергозберігаючих технологій; - наявність технічно зношених електропроводів та опор; - відсутність зовнішнього освітлення на окремих ділянках вулиць. 			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дотримання нормативів витрат на експлуатаційне утримання мереж вуличного освітлення. 2. Розширення мереж зовнішнього освітлення шляхом виконання капітальних ремонтів. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - скорочено витрати на заміну світлоточок та обслуговування мережі вуличного освітлення; - покращено зовнішнє освітлення дорожньо-транспортної інфраструктури та усіх елементів благоустрою громади; - розширено протяжність мережі вуличного освітлення у громаді; - забезпечено об'єкти світлоточками, у тому числі із застосуванням сонячної енергії; - підвищено рівень безпеки пересування територією громади та забезпечено рівень комфорту. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		25 000	30 000	35 000	90 000
	бюджет громади	25 000	30 000	35 000	90 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, КП «Міськсвітло», інші суб'єкти господарювання			

1	Номер технічного завдання	2226			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Впровадження автоматизованої системи управління світлофорними об'єктами та заміна блоків контролерів			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.2 Відновлення та будівництво доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури, зокрема велосипедної; удосконалення мережі зовнішнього освітлення			

4	Мета проєкту	Впровадження сучасної інноваційної системи регулювання дорожнього руху, зокрема моніторингу праездатності світлофорних об'єктів та контролю вуличного освітлення для оптимізації транспортних потоків на дорогах міста, забезпечення безпечного пересування, поліпшення безпеки руху та удосконалення якісного сполучення усіх районів міста.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - необхідність у зменшенні завантаженості доріг та ймовірності появи заторів; - неузгодженість режиму роботи світлофорів задля пониження інтенсивності транспортного потоку; - високий рівень шуму та концентрації вихлопних газів у місцях скупчення транспортних засобів; - відсутність автоматичного зв'язку зі світлофорними об'єктами та вуличним освітленням. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Придбання та встановлення автоматизованої системи керування дорожнім рухом. 2. Заміна блоків контролерів світлофорних об'єктів. 3. Забезпечення автоматизованого зв'язку зі світлофорними об'єктами та оперативний контроль їх функціонування. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - впроваджено автоматизовану систему керування дорожнім рухом з моніторингом роботи світлофорних об'єктів; - здійснено роботи із заміни блоків контролерів світлофорних об'єктів; - досліджено статистику з детекторів транспорту, проаналізовано дані про завантаженість перехресть, затримки руху транспорту тощо; - оптимізовано роботу дорожніх контролерів для покращення безпеки дорожнього руху та збільшення пропускної здатності. 			
10	Період реалізації проєкту	2026 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		2 500	2 500	5 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, КП «Міськвітло», інші суб'єкти господарювання			

1	Номер технічного завдання	2231
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Придбання тягових підстанцій для забезпечення роботи громадського електротранспорту
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення
4	Мета проєкту	Забезпечення стійкості та безперебійності роботи муніципального комунального електротранспорту шляхом придбання необхідного обладнання автоматичного живлення контактної мережі.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості та жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	- значний фізичний та економічний знос діючих тягових підстанцій та необхідність у здійсненні реконструкції;

		<ul style="list-style-type: none"> - необхідність у заміні тягових підстанцій; - руйнування традиційних ланцюгів постачання запасних та комплектуючих частин; - високі ризики руйнування критичної інфраструктури в умовах повномасштабного вторгнення. 			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору постачальника тягових підстанцій 2. Придбання тягових підстанцій та здійснення пусконаладжувальних робіт введення обладнання у безпечну експлуатацію. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - придбано тягові підстанції для забезпечення живлення контактної мережі; - введено тягові підстанції у безпечну експлуатацію з метою забезпечення стійкості та безперервності роботи муніципального комунального електротранспорту. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		45 500	45 500	91 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела		45 500	45 500	91 000
12	Відповідальні виконавці	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2232
2	Назва проекту місцевого розвитку	Придбання автобусів особливо великої пасажиромісткості для забезпечення роботи громадського транспорту
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення
4	Мета проекту	Забезпечення якісних та безпечних міських пасажирських перевезень жителів Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі маломобільних груп населення.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості та жителі Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі мало мобільні групи населення
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний фізичний стан автомобільного (автобусного) парку приватних перевізників та невідповідність технічним вимогам безпечних та безбар'єрних перевезень; - низька пасажиромісткість автобусного парку приватних перевізників; - невідповідність автобусного парку приватних перевізників встановленим екологічним стандартам; - низька пасажиромісткість наявного автобусного парку для задоволення потреб у міських транспортних перевезеннях; - високий рівень транспортного навантаження, зокрема у центральній частині міста; - необхідність у збільшенні сучасного автобусного парку, зокрема для забезпечення безпечних та безбар'єрних транспортних перевезень жителів громади.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Надання дозволу КП «Електротранс» на придбання автобусів особливо великої пасажиромісткості, у тому числі шляхом укладання кредитного договору з фінансовими установами на умовах фінансової державної підтримки за урядовою програмою «Доступні кредити 5-7-9%». 2. Проведення конкурсного відбору постачальника автобусів для оновлення парку громадського транспорту.

		3. Укладення договору кредитування з уповноваженим банком та погашення відповідних кредитних зобов'язань. 4. Придбання автобусів за кредитні кошти для оновлення парку громадського транспорту.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	- придбано сучасні екологічні безпечні автобуси для задоволення потреб у громадському транспорті, у тому числі обладнаних для маломобільних груп населення.			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	130 404	129 847	129 289	389 540
	обласний бюджет	10 404	9 847	9 289	29 540
	державний бюджет				
	інші джерела	120 000	120 000	120 000	360 000
12	Відповідальні виконавці	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2233			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Придбання тролейбусів з автономним ходом для забезпечення роботи громадського транспорту			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортногo сполучення			
4	Мета проекту	Забезпечення якісних та безпечних міських пасажирських перевезень жителів Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі маломобільних груп населення.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості та жителі Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі маломобільні групи населення			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	- високі ризики знеструмлення контактної мережі, у тому числі внаслідок руйнування критичної енергетичної інфраструктури; - високий рівень транспортногo навантаження, зокрема у центральній частині міста; - необхідність у збільшенні сучасного тролейбусного парку, зокрема для забезпечення безпечних та безбар'єрних транспортних перевезень жителів громади.			
8	Основні заходи проекту	1. Проведення конкурсного відбору постачальника тролейбусів з автономним ходом для оновлення парку громадського транспорту та забезпечення енергетичної безпеки. 2. Придбання тролейбусів з автономним ходом для оновлення парку громадського транспорту.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	- придбано сучасні екологічні безпечні тролейбуси з автономним ходом для задоволення потреб у громадському транспорті, у тому числі обладнаних для маломобільних груп населення.			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100 000	100 000	100 000	300 000
	обласний бюджет	10 000	10 000	10 000	30 000
	державний бюджет				
	інші джерела	90 000	90 000	90 000	270 000
12	Відповідальні виконавці	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2234
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Впровадження автоматизованої системи оплати проїзду та обліку пасажирів у міському громадському транспорті з використанням електронного квитка
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.2.3 Розвиток інфраструктури та оновлення парку громадського транспорту, у тому числі підвищення якості транспортного сполучення
4	Мета проєкту	Покращення якості надання послуг у міському пасажирському транспорті; зменшення кількості використання готівкового розрахунку пасажирами за транспортні перевезення; забезпечення обліку фактично наданих послуг з перевезення, у тому числі пільгових категорій пасажирів; отримання повної, достовірної та деталізованої інформації про надані транспортні послуги для вирішення задач аналізу, планування пасажирських перевезень та обґрунтованості тарифів на перевезення.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень практичної та економічної ефективності функціонування міського транспортного забезпечення міста Кропивницького; - відсутність єдиної автоматизованої системи контролю процесу оплати за проїзд, здійснення обліку кількості перевезень пасажирів, отримання точних даних про пасажиропотік, чисельності перевезених пільгових категорій пасажирів тощо; - високі ризики ймовірних зловживань з боку пасажирів та обслуговуючого персоналу; - відсутність єдиного стратегічного бачення розвитку сталої міської мобільності Кропивницького з урахуванням структурованих заходів ефективного використання вуличного простору міста; - значні зміни в інтенсивності потоків пішоходів, пасажирів, транспорту, вантажів, а також динамічні перспективи розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури, зокрема й нових доріг, споруд, шляхопроводів тощо; - недостатній рівень цифровізації процесів у сфері міського громадського транспорту.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсу на відбір виконавця з впровадження автоматизованої системи оплати проїзду та обліку пасажирів у міському громадському транспорті. 2. Забезпечення різностороннього функціоналу роботи автоматизованої системи, зокрема й реєстрації поїздок, баланси транспортних карт, поповнення та списання транспортних одиниць, можливості оплати проїзду за допомогою електронного квитка тощо. 3. Технічний та консультативний супровід роботи автоматизованої системи.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено автоматизовану систему оплати проїзду та обліку пасажирів у міському громадському транспорті з урахуванням потреб Кропивницької міської територіальної громади; - забезпечено різносторонній функціонал для ефективного обліку та контролю роботи громадського транспорту; - здійснено публічний запуск автоматизованої системи у міському транспорті та серед жителів та гостей громади.

10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		9 000	12 000	12 000	33 000
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела	9 000	12 000	12 000	33 000
12	Відповідальні виконавці	Управління транспорту та зв'язку Кропивницької міської ради, Комунальне підприємство «Електротранс» Кропивницької міської ради			

Перелік проєктів місцевого розвитку

Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу	Розвиток системи медичної реабілітації та охорони психічного здоров'я	2025-2026	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади	<ol style="list-style-type: none"> 1) розроблено проєктно-кошторисну документацію реконструкції приміщення КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» КМР» (вул. Героїв-Земляків, 56) та 6-7 поверхів поліклініки КНП «Центральна міська лікарня КМР» (вул. Кропивницького, 22) під відділення реабілітації; 2) здійснено будівельні роботи з реконструкції приміщення КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» КМР» (вул. Героїв-Земляків, 56) та 6-7 поверхів поліклініки КНП «Центральна міська лікарня КМР» (вул. Кропивницького, 22) під відділення реабілітації; 3) сформовано ліжковий фонд під оновлене відділення реабілітації; 4) придбано сучасне реабілітаційне обладнання для відділення; 5) забезпечено висококваліфікованим медичним персоналом оновлене відділення реабілітації; 6) проведено освітні програми з навчання та підвищення кваліфікації для лікарів відділення реабілітації; 7) зменшено рівень смертності та інвалідності; збільшено тривалість життя населення; 8) забезпечено доступність реабілітаційних послуг для усіх категорій населення громади; 9) впроваджено ефективну систему медико-психосоціальної допомоги та консультативно-координаційної підтримки; 10) покращено стан здоров'я осіб з інвалідністю, підвищено рівень їх соціальної адаптації у суспільстві.
2			Розвиток та модернізація міських закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу	2025-2027	Управління охорони здоров'я, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади	<ol style="list-style-type: none"> 1) розроблено проєктно-кошторисну документацію та здійснено будівельні роботи з реконструкції КНП «Дитяча міська лікарня» КМР, капітального ремонту стоматологічної поліклініки, реконструкції будівель інфекційного відділення №1, терапевтичного відділення №2 для розміщення відділення гострої судинної патології гострого мозкового інсульту з ліжками реабілітації стаціонару №1 КНП «Центральна міська лікарня» КМР; 2) облаштовано укриття у закладах охорони здоров'я; 3) підвищено якість надання та доступність медичної допомоги; 4) покращено умови колективної цивільної безпеки, створено комфортні та безпечні умови для перебування пацієнтів та медичного персоналу; 5) придбано сучасне обладнання та впроваджено новітні інноваційні технології надання медичної допомоги; 6) впроваджено заходи з покращення та збереження репродуктивного здоров'я з метою забезпечення позитивного впливу на демографічну ситуацію.
3			Забезпечення стійкості медичних закладів та підвищення рівня їх енергоефективності	2025 - 2027	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади	<ol style="list-style-type: none"> 1) придбано, встановлено та змонтовано генератори у закладах охорони здоров'я; 2) встановлено системи сонячних електростанцій та системи зберігання енергії у закладах охорони здоров'я; 3) здійснено роботи з утеплення будівель та заміни вікон у закладах охорони здоров'я; 4) забезпечено стійке та безперебійне функціонування медичних закладів; 5) збільшено енергетичну незалежність та знижено споживання енергоносіїв; 6) підвищено рівень енергоефективності закладів охорони здоров'я та забезпечено економію бюджетних коштів.

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
4	2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення	Розбудова системи громадського здоров'я, профілактика хвороб та їх раннє виявлення	2025 - 2030	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади	1) зменшено рівень смертності та інвалідності, збільшено тривалість життя населення; 2) покращено заходи з ранньої діагностики та раннього виявлення захворювань; 3) знижено рівень захворюваності; 4) зменшено питому вагу занедбаних випадків III-IV стадії серед усіх виявлених онкохворих; 5) впроваджено заходи з покращення та збереження репродуктивного здоров'я з метою забезпечення позитивного впливу на демографічну ситуацію.
5		2.4.3 Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я	Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я	2025 - 2030	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади	1) підвищено рівень надання медичних послуг у громаді шляхом забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників; 2) залучено молодих спеціалістів до роботи в закладах охорони здоров'я.
6		2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури	Розбудова спортивної інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту	2025	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради	1) розроблено проєктно-кошторисну документацію розбудови інфраструктури розвитку пляжних видів спорту; 2) здійснено будівельні роботи щодо облаштування майданчика для пляжних видів спорту; 3) забезпечено спортивною інфраструктурою громаду для розвитку пляжних видів спорту, зокрема волейболу, гандболу та футболу; 4) забезпечено місцеві спортивні команди з пляжних видів спорту відповідною інфраструктурою для тренувань і змагань; 5) здійснено презентацію майданчика для пляжних видів спорту та розміщено посилання про майданчик у мережі інтернет.
7			Реконструкція стадіону «Юність» на базі КЗ КДЮСШ №2 Кропивницької міської ради	2025 - 2027	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради	1) розроблено (скориговано) проєктно-кошторисну документацію реконструкції стадіону «Юність»; 2) здійснено будівельні роботи щодо розбудови спортивної інфраструктури в рамках реконструкції стадіону «Юність»; 3) забезпечено сучасною спортивною інфраструктурою громаду для розвитку видів спорту, зокрема футболу та легкої атлетики; 4) забезпечено сучасною інфраструктурою місцеві спортивні команди та індивідуальних спортсменів; 5) розбудовано спортивну інфраструктуру для надання послуг з адаптивної фізичної культури, у тому числі для осіб з інвалідністю внаслідок війни; 6) забезпечено підготовку фахівців у напрямку адаптивної фізичної культури, у тому числі для роботи з особами з інвалідністю внаслідок війни; 7) забезпечено жителів громади сучасною якісною безбар'єрною інфраструктурою для підтримки здорового способу життя та фізичної активності; 8) здійснено презентацію стадіону «Юність» та розміщено посилання у мережі інтернет.
8			Розбудова інфраструктури вуличних спортивних майданчиків	2025 - 2027	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради	1) придбано спортивне вуличне обладнання та інвентар для облаштування майданчиків для занять фізичною культурою і спортом; 2) облаштовано вуличні спортивні майданчики; 3) проведено фізкультурно-оздоровчі заходи на вуличних спортивних майданчиках; 4) залучено жителів громади, у тому числі серед маломобільних груп населення, до участі у вуличних фізкультурно-оздоровчих заходах;

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
						5) здійснено презентацію сучасних вуличних спортивних майданчиків та розміщено посилання про фізично-оздоровчі заходи у мережі інтернет.

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
9	2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення	Розвиток ветеранського та адаптивного спорту	2025 - 2030	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради	1) забезпечено архітектурну доступність для занять фізичною культурою та спортом; 2) розроблено спеціалізовані програми для роботи з особами з інвалідністю або обмеженими фізичними можливостями; 3) залучено ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни до участі у спортивних заходах та спортивних змаганнях; 4) здійснено заходи з популяризації здорового способу життя зазначених категорій населення.
10			Розробка та забезпечення функціонування інтерактивної карти спортивної інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади	2025 - 2027	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради	1) сформовано структуровану та деталізовану базу даних фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів, локацій, заходів та подій Кропивницької міської територіальної громади; 2) розроблено інтерактивну карту представлення фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів, локацій, заходів та подій; 3) здійснено презентацію інтерактивної карти та розміщено посилання у мережі інтернет.
11			Облаштування «Стежки здоров'я» вздовж річок Інгул та Сугоклея	2025	Управління молоді і спорту, Управління капітального будівництва, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) розроблено проєктно-кошторисну документацію розбудови інфраструктури «Стежка здоров'я» вздовж річок Інгул та Сугоклея; 2) здійснено будівельні роботи щодо облаштування якісним дорожнім покриттям «Стежки здоров'я»; 3) встановлено лавки, смітники та опори для вуличного освітлення з енергоефективними світлоточками для облаштування зон відпочинку; 4) облаштовано зони для занять фізичною культурою та спортом із встановленням вуличного спортивного обладнання, у тому числі для маломобільних груп населення; 5) побудовано велосипедну доріжку; 6) введено «Стежку здоров'я» в експлуатацію; 7) здійснено презентацію «Стежки здоров'я» та розміщено посилання про «Стежку здоров'я» у мережі інтернет; 8) проведено інформаційно-просвітницькі заходи еколого-освітнього та рекреаційного напрямів з метою покращення екологічної свідомості жителів та гостей громади.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості
активного періоду життя

1	Номер технічного завдання	2411
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розвиток системи медичної реабілітації та охорони психічного здоров'я
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу
4	Мета проєкту	Розбудова інфраструктури надання послуг з медичної реабілітації та психологічної підтримки військовослужбовців, ветеранів війни та членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, внутрішньо переміщених осіб й інших вразливих категорій населення.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливі групи населення
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність розвиненої інфраструктури медичної реабілітації та психологічної підтримки вразливих груп населення; - відсутність спеціалізованих реабілітаційних центрів та недостатня кількість ліжкового фонду у системі медичної реабілітації; - зростання кількості осіб з інвалідністю, у тому числі внаслідок війни; - збільшення кількості постраждалих осіб від різних видів насильства, у тому числі у результаті російської агресії; - погіршення ментального здоров'я; - недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення реабілітаційних відділень, зокрема недостатність сучасного реабілітаційного обладнання; - потреба у навчанні та підвищенні кваліфікації медичного персоналу.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проєктно-кошторисної документації реконструкції приміщення КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» КМР» та 6-7 поверхів поліклініки КНП «Центральна міська лікарня» КМР» під відділення реабілітації. 2. Здійснення будівельних робіт з реконструкції приміщення КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги КМР» та 6-7 поверхів поліклініки КНП «Центральна міська лікарня КМР» під відділення реабілітації. 3. Придбання сучасного реабілітаційного обладнання для оновленого відділення реабілітації. 4. Навчання медичного персоналу.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проєктно-кошторисну документацію реконструкції приміщення КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» КМР» (вул. Героїв-Земляків, 56) та 6-7 поверхів поліклініки КНП «Центральна міська лікарня КМР» (вул. Кропивницького, 22) під відділення реабілітації; - здійснено будівельні роботи з реконструкції приміщення КНП «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» КМР» (вул. Героїв-Земляків, 56) та 6-7 поверхів поліклініки КНП «Центральна міська лікарня КМР» (вул. Кропивницького, 22) під відділення реабілітації; - сформовано ліжковий фонд під оновлене відділення реабілітації;

		<ul style="list-style-type: none"> - придбано сучасне реабілітаційне обладнання для відділення; - забезпечено висококваліфікованим медичним персоналом оновлене відділення реабілітації; - проведено освітні програми з навчання та підвищення кваліфікації для лікарів відділення реабілітації; - зменшено рівень смертності та інвалідності; збільшено тривалість життя населення; - забезпечено доступність реабілітаційних послуг для усіх категорій населення громади; - впроваджено ефективну систему медико-психосоціальної допомоги та консультаційно-координаційної підтримки; - покращено стан здоров'я осіб з інвалідністю, підвищено рівень їх соціальної адаптації у суспільстві. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	30 000	20 000		50 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет	10 000			10 000
	інші джерела	20 000	20 000		40 000
12	Відповідальні виконавці	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади			

1	Номер технічного завдання	2412
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розвиток та модернізація міських закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу
4	Мета проєкту	Забезпечення якості надання та доступності медичної допомоги шляхом оновлення, покращення та модернізації матеріально-технічної та лікувально-діагностичної бази медичних закладів.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - фізично та морально застаріла матеріально-технічна та лікувально-діагностична база закладів охорони здоров'я; - недостатній рівень впровадження сучасних інноваційних технологій у лікувально-діагностичному процесі .
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проєктно-кошторисної документації реконструкції КНП «Дитяча міська лікарня» КМР, капітального ремонту стоматологічної поліклініки, реконструкції будівель інфекційного відділення №1, терапевтичного відділення №2 для розміщення відділення гострої судинної патології гострого мозкового інсульту з ліжками реабілітації стаціонару №1 КНП «Центральна міська лікарня» КМР. 2. Здійснено будівельні роботи з реконструкції КНП «Дитяча міська лікарня» КМР, капітального ремонту стоматологічної поліклініки, реконструкції будівель інфекційного відділення №1, терапевтичного відділення №2 для розміщення відділення гострої судинної патології гострого мозкового інсульту з ліжками реабілітації стаціонару №1 КНП «Центральна міська лікарня» КМР.

		3. Облаштування захисних споруд (укриттів) у закладах охорони здоров'я. 4. Придбання сучасного медичного та іншого обладнання.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проєктно-кошторисну документацію та здійснено будівельні роботи з реконструкції КНП «Дитяча міська лікарня» КМР, капітального ремонту стоматологічної поліклініки, реконструкції будівель інфекційного відділення №1, терапевтичного відділення №2 для розміщення відділення гострої судинної патології гострого мозкового інсульту з ліжками реабілітації стаціонару №1 КНП «Центральна міська лікарня» КМР; - облаштовано укриття у закладах охорони здоров'я; - підвищено якість надання та доступність медичної допомоги; - покращено умови колективної цивільної безпеки, створено комфортні та безпечні умови для перебування пацієнтів та медичного персоналу; - придбано сучасне обладнання та впроваджено новітні інноваційні технології надання медичної допомоги; - впроваджено заходи з покращення та збереження репродуктивного здоров'я з метою забезпечення позитивного впливу на демографічну ситуацію. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	51 539	2 689	2 688	56 916
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління охорони здоров'я, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади			

1	Номер технічного завдання	2413
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Забезпечення стійкості медичних закладів та підвищення рівня їх енергоефективності
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.1 Розвиток та модернізація мережі комунальних закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу
4	Мета проєкту	Забезпечення енергетичної автономності медичних закладів, їх стійкого функціонування та оптимізації споживання енергоресурсів для покращення якості надання та доступності медичної допомоги.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - необхідність у забезпеченні безперебійної та стійкої роботи закладів охорони здоров'я, зокрема у впровадженні систем автономного електро-, водо- і тепlopостачання; - незадовільний технічний стан інженерних комунікацій закладів охорони здоров'я; - низький рівень теплозахисних характеристик будівель закладів охорони здоров'я, невідповідність сучасним вимогам енергозбереження та раціонального використання ресурсів.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Придбання, встановлення та монтаж генераторів у закладах охорони здоров'я. 2. Встановлення сонячних електростанцій та систем зберігання енергії на будівлях закладів охорони здоров'я.

		3. Здійснення робіт з термомодернізації будівель закладів охорони здоров'я, а саме: утеплення, заміни вікон тощо.																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - придбано, встановлено та змонтовано генератори у закладах охорони здоров'я; - встановлено системи сонячних електростанцій та системи зберігання енергії у закладах охорони здоров'я; - здійснено роботи з утеплення будівель та заміни вікон у закладах охорони здоров'я; - забезпечено стійке та безперебійне функціонування медичних закладів; - збільшено енергетичну незалежність та знижено споживання енергоносіїв; - підвищено рівень енергоефективності закладів охорони здоров'я та забезпечено економію бюджетних коштів. 																									
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;"></th> <th style="width: 12.5%;">2025 рік</th> <th style="width: 12.5%;">2026 рік</th> <th style="width: 12.5%;">2027 рік</th> <th style="width: 12.5%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td style="text-align: right;">18 492</td> <td style="text-align: right;">14 979</td> <td style="text-align: right;">14 972</td> <td style="text-align: right;">48 443</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td style="text-align: right;">23 000</td> <td style="text-align: right;">23 000</td> <td style="text-align: right;">21 418</td> <td style="text-align: right;">67 418</td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади	18 492	14 979	14 972	48 443	обласний бюджет					державний бюджет	23 000	23 000	21 418	67 418	інші джерела				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади	18 492	14 979	14 972	48 443																							
обласний бюджет																											
державний бюджет	23 000	23 000	21 418	67 418																							
інші джерела																											
12	Відповідальні виконавці	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади																									

1	Номер технічного завдання	2421
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розбудова системи громадського здоров'я, профілактика хвороб та їх раннє виявлення
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.4.2 Розбудова спроможної системи громадського здоров'я (фізичного та психічного); у тому числі створення умов для профілактики хвороб та їх раннього виявлення
4	Мета проекту	Створення сприятливих умов та впровадження заходів зі збереження та зміцнення фізичного та психічного здоров'я населення, профілактики і попередження захворювань.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливі групи населення
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - тенденція зростання природного скорочення населення, зокрема збільшення рівня смертності та зниження народжуваності; - низький рівень суспільного усвідомлення серед населення щодо відповідальності за стан власного здоров'я, мотивації щодо його збереження та ведення здорового способу життя; - поширення серед населення соціально значимих захворювань (гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця, онкологія, цукровий діабет тощо); - збільшення частоти хвороб серцево-судинної системи, органів дихання, нервової системи, кістково-м'язової системи, ендокринної системи, органів травлення, онкологічних захворювань тощо; - збільшення показників первинного виходу на інвалідність як серед дорослого, так і дитячого населення.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення інформаційно-просвітницької роботи 2. Проведення вакцинальної кампанії населення відповідно до Національного календаря профілактичних щеплень, а також від раку шийки матки тощо. 3. Проведення профілактичних оглядів. 4. Впровадження заходів з покращення та збереження репродуктивного здоров'я.

9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - зменшено рівень смертності та інвалідності, збільшено тривалість життя населення; - покращено заходи з ранньої діагностики та раннього виявлення захворювань; - знижено рівень захворюваності; - зменшено питому вагу занедбаних випадків III-IV стадії серед усіх виявлених онкохворих; - впроваджено заходи з покращення та збереження репродуктивного здоров'я з метою забезпечення позитивного впливу на демографічну ситуацію. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	3 000	3 000	3 000	9 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління охорони здоров'я Кропивницької міської ради, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади			

1	Номер технічного завдання	2431			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.3 Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я			
4	Мета проєкту	Забезпечення надання якісної, своєчасної та висококваліфікованої медичної допомоги та збереження кадрового потенціалу медичних працівників			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість кваліфікованих медичних працівників; - низький рівень мотивації медичних працівників до ефективної праці; - низький рівень укомплектованості лікарських посад окремими спеціальностями; - стрімке старіння медичних кадрів, зокрема висока частка працівників пенсійного віку; відтік молодих спеціалістів. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників. 2. Налагодження співпраці з навчальними медичними закладами. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - підвищено рівень надання медичних послуг у громаді шляхом забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації медичних працівників; - залучено молодих спеціалістів до роботи в закладах охорони здоров'я. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління охорони здоров'я, заклади охорони здоров'я Кропивницької міської територіальної громади			

1	Номер технічного завдання	2441			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розбудова спортивної інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури			
4	Мета проєкту	Розбудова спортивної інфраструктури, спрямованої на пропаганду та підтримку здорового способу життя та фізичної активності, сприяння покращенню фізичного та психічного здоров'я жителів Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливих груп населення; підвищення майстерності спортсменів міських команд з різних видів спорту.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі, у тому числі вразливі групи населення, Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність інфраструктури для розвитку фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми, які потребують особливої соціальної уваги, у тому числі дітьми-переселенцями; - недостатньо розвинена інфраструктура для розвитку фізкультурної реабілітації учасників бойових дій; - відсутність належним чином облаштованих зон для активного відпочинку та занять фізичною культурою і спортом, у тому числі для маломобільних груп населення; - обмежені можливості для підтримки здорового способу життя і фізичної активності, у тому числі серед маломобільних груп населення; - обмежені можливості для підготовки спортсменів високого класу у пляжних видах спорту. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проєктно-кошторисної документації розбудови спортивної інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту. 2. Здійснення робіт з розбудови інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту, зокрема будівництво душових та роздягалень, облаштування поля для пляжного футболу, гандболу та волейболу, будівництво трибун для глядачів, забезпечення зовнішніх мереж водопостачання та водовідведення тощо. 3. Введення в експлуатацію та презентація майданчика для пляжних видів спорту. 4. Здійснення інформаційної кампанії щодо просування та популяризації пляжних видів спорту у мережі інтернет. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проєктно-кошторисну документацію розбудови інфраструктури розвитку пляжних видів спорту; - здійснено будівельні роботи щодо облаштування майданчика для пляжних видів спорту; - забезпечено спортивною інфраструктурою громаду для розвитку пляжних видів спорту, зокрема волейболу, гандболу та футболу; - забезпечено місцеві спортивні команди з пляжних видів спорту відповідною інфраструктурою для тренувань і змагань; - здійснено презентацію майданчика для пляжних видів спорту та розміщено посилання про майданчик у мережі інтернет. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2026 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	7 402			7 402
	обласний бюджет				

	державний бюджет			
	інші джерела			
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради		

1	Номер технічного завдання	2442
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Реконструкція стадіону «Юність» на базі КЗ КДЮСШ №2 Кропивницької міської ради
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури
4	Мета проєкту	Розбудова спортивної інфраструктури, спрямованої на пропаганду та підтримку здорового способу життя та фізичної активності, сприяння покращенню фізичного та психічного здоров'я жителів Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливих груп населення; підвищення майстерності спортсменів міських команд з різних видів спорту; розбудова інфраструктури для розвитку ветеранського та адаптивного спорту.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі, у тому числі вразливі групи населення, Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність достатньої сучасної інфраструктури для розвитку фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з жителями громади, у тому числі вразливими групами населення; - недостатньо розвинена інфраструктура для розвитку фізкультурної реабілітації учасників бойових дій; - недостатня кількість належним чином облаштованих зон для активного відпочинку та занять фізичною культурою і спортом жителів громади, у тому числі маломобільних груп населення; - обмежені можливості для підтримки здорового способу життя і фізичної активності, у тому числі серед маломобільних груп населення; - відсутність комплексного підходу щодо розвитку ветеранського та адаптивного спорту; - недостатній рівень підготовки спортсменів високого класу з футболу і легкої атлетики.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з корегування проєктно-кошторисної документації реконструкції стадіону «Юність». 2. Здійснення робіт з реконструкції стадіону «Юність», зокрема будівництво футбольного поля зі штучним покриттям та легкоатлетичного сектору, трибун, огорожі, допоміжних приміщень тощо. 3. Введення в експлуатацію та презентація реконструйованого стадіону «Юність». 4. Здійснення інформаційної кампанії щодо просування та популяризації футболу і легкої атлетики.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено (скориговано) проєктно-кошторисну документацію реконструкції стадіону «Юність»; - здійснено будівельні роботи щодо розбудови спортивної інфраструктури в рамках реконструкції стадіону «Юність»; - забезпечено сучасною спортивною інфраструктурою громаду для розвитку видів спорту, зокрема футболу та легкої атлетики; - забезпечено сучасною інфраструктурою місцеві спортивні команди та індивідуальних спортсменів; - розбудовано спортивну інфраструктуру для надання послуг з адаптивної фізичної культури, у тому числі для осіб з інвалідністю внаслідок війни;

		<ul style="list-style-type: none"> - забезпечено підготовку фахівців у напрямку адаптивної фізичної культури, у тому числі для роботи з особами з інвалідністю внаслідок війни; - забезпечено жителів громади сучасною якісною безбар'єрною інфраструктурою для підтримки здорового способу життя та фізичної активності; - здійснено презентацію стадіону «Юність» та розміщено посилання у мережі інтернет. 																								
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10 000</td> <td>40 000</td> <td>25 000</td> <td>75 000</td> </tr> <tr> <td>1 000</td> <td>4 000</td> <td>2 500</td> <td>7 500</td> </tr> <tr> <td>9 000</td> <td>36 000</td> <td>22 500</td> <td>67 500</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	10 000	40 000	25 000	75 000	1 000	4 000	2 500	7 500	9 000	36 000	22 500	67 500								
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
10 000	40 000	25 000	75 000																							
1 000	4 000	2 500	7 500																							
9 000	36 000	22 500	67 500																							
	бюджет громади	1 000																								
	обласний бюджет	9 000																								
	державний бюджет																									
	інші джерела																									
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	2443
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розбудова інфраструктури вуличних спортивних майданчиків
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.4 Розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої, у тому числі інклюзивної, інфраструктури
4	Мета проєкту	Пропаганда здорового способу життя та фізичної активності, профілактика основних захворювань та покращення здоров'я жителів та гостей Кропивницької міської територіальної громади шляхом розбудови сучасної безпечної та інклюзивної інфраструктури для фізкультурно-оздоровчої діяльності та активного відпочинку.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, гості та жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість належним чином облаштованих вуличних спортивних майданчиків, зокрема у віддалених районах Кропивницької міської територіальної громади, для активного відпочинку та занять фізичною культурою і спортом, у тому числі для маломобільних груп населення; - обмежені інфраструктурні можливості для підтримки здорового способу життя і фізичної активності, у тому числі серед маломобільних груп населення; - недостатня кількість заходів з популяризації спорту та залучення до оздоровчої рухової активності усіх категорій населення.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт із встановлення вуличних спортивних майданчиків на території Кропивницької міської територіальної громади. 2. Закупівля спортивного обладнання та інвентарю для облаштування вуличних спортивних майданчиків. 3. Проведення фізкультурно-оздоровчих заходів на вуличних спортивних майданчиках та їх просування у мережі інтернет.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - придбано спортивне вуличне обладнання та інвентар для облаштування майданчиків для занять фізичною культурою і спортом; - облаштовано вуличні спортивні майданчики; - проведено фізкультурно-оздоровчі заходи на вуличних спортивних майданчиках; - залучено жителів громади, у тому числі серед маломобільних груп населення, до участі у вуличних фізкультурно-оздоровчих заходах;

		- здійснено презентацію сучасних вуличних спортивних майданчиків та розміщено посилання про фізично-оздоровчі заходи у мережі інтернет.				
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		10 350	1 350	1 350	13 050	
		бюджет громади	350	350	350	1 050
		обласний бюджет				
		державний бюджет	10 000	1 000	1 000	12 000
	інші джерела					
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	2451			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розвиток ветеранського та адаптивного спорту			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення			
4	Мета проєкту	Забезпечення залучення ветеранів війни та членів їх сімей до занять спортом з метою їх психологічної та соціальної адаптації; участь і підготовку спортивних команд ветеранів війни у всеукраїнських та міжнародних спортивних заходах; пропаганди здорового способу життя та фізичної активності, профілактики основних захворювань, зміцнення здоров'я.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатньо розвинена фізкультурна та спортивна інфраструктура для задоволення потреб осіб з інвалідністю, у тому числі внаслідок війни; - відсутній активний спортивний ветеранський рух; - недостатня кількість ветеранів та членів їх сімей, що залучені до занять спортом; - відсутність ветеранських спортивних команд. - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів з пропаганди здорового способу життя та фізичної активності. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розбудова спортивної інфраструктури для осіб з інвалідністю, у тому числі внаслідок війни. 2. Розробка спеціальних програм для роботи з особами з інвалідністю або обмеженими фізичними можливостями. 3. Впровадження заходів щодо залучення ветеранів та осіб з інвалідністю до участі у спортивних заходах та спортивних змаганнях. 4. Розробка заходів з популяризації здорового способу життя. 5. Забезпечення висококваліфікованими фахівцями з фізичної реабілітації. <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення інформаційної кампанії популяризації та просування ветеранського та адаптивного спорту у громаді. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечено архітектурну доступність для занять фізичною культурою та спортом; - розроблено спеціалізовані програми для роботи з особами з інвалідністю або обмеженими фізичними можливостями; - залучено ветеранів та осіб з інвалідністю внаслідок війни до участі у спортивних заходах та спортивних змаганнях; - здійснено заходи з популяризації здорового способу життя та ветеранського і адаптивного спорту. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 - 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		бюджет громади			

	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2452			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка та забезпечення функціонування інтерактивної карти спортивної інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення			
4	Мета проєкту	Пропаганда здорового способу життя та фізичної активності, профілактика основних захворювань та покращення здоров'я жителів та гостей Кропивницької міської територіальної громади через просування інформаційного цифрового сервісу діючих фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, гості та жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність єдиного інформаційного сервісу представлення наявних фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів громади у вигляді інтерактивної карти; - недостатня кількість фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів з метою популяризації та підтримки здорового способу життя і фізичної активності, у тому числі серед маломобільних груп населення. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення та структурування деталізованої бази даних усіх фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів, локацій, заходів, подій громади, у тому числі велосипедної інфраструктури. 2. Розробка інтерактивної карти представлення фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів, локацій, заходів, подій громади, у тому числі велосипедної інфраструктури. 3. Забезпечення своєчасного оновлення та доповнення інтерактивної карти; розширення функціоналу використання. 4. Здійснення інформаційної кампанії щодо просування та популяризації інтерактивної карти спортивної інфраструктури громади у мережі інтернет. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - сформовано структуровану та деталізовану базу даних фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів, локацій, заходів та подій Кропивницької міської територіальної громади; - розроблено інтерактивну карту представлення фізкультурно-оздоровчих та спортивних об'єктів, локацій, заходів та подій; - здійснено презентацію інтерактивної карти та розміщено посилання у мережі інтернет. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	600	100	50	750
	обласний бюджет	100	100	50	250
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	500			500
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2453
---	---------------------------	------

2	Назва проєкту місцевого розвитку	Облаштування «Стежки здоров'я» вздовж річок Інгул та Сугоклея
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.4.5 Розвиток, підтримка та промоція спорту, фізичної активності й реабілітації та здорового способу життя, у тому числі серед вразливих категорій населення
4	Мета проєкту	Пропаганда здорового способу життя та фізичної активності, профілактика основних захворювань, зміцнення здоров'я та покращення екологічної свідомості серед жителів та гостей Кропивницької міської територіальної громади шляхом розбудови сучасної безпечної та інклюзивної інфраструктури для прогулянок, бігу, велоспорту та активного відпочинку вздовж річок Інгул та Сугоклея.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, гості та жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність належним чином облаштованих зон для активного відпочинку та занять фізичною культурою і спортом, у тому числі для осіб з особливими потребами; - обмежені можливості для підтримки здорового способу життя і фізичної активності, у тому числі серед осіб з особливими потребами; - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів, зокрема еколого-освітнього та рекреаційного напрямів, у тому числі пов'язаних із адаптацією до змін клімату, охороною та збереженням місцевого біорізноманіття та природних ландшафтів, підтримкою екологічного балансу річок Інгул та Сугоклея.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проєктно-кошторисної документації облаштування «Стежки здоров'я» вздовж річок Інгул та Сугоклея з урахуванням забезпечення якісного дорожнього покриття та зон для відпочинку (лавки, смітники, інформаційні вказівники тощо), вуличним енергоефективним освітленням, встановлення спортивних майданчиків, будівництва велосипедної доріжки. 2. Здійснення будівельних та монтажних робіт щодо розбудови інфраструктури «Стежка здоров'я» вздовж річок Інгул та Сугоклея відповідно до розробленої проєктно-кошторисної документації. 3. Введення «Стежки здоров'я» в експлуатацію та публічна презентація серед жителів та гостей громади. 4. Здійснення інформаційної кампанії щодо просування та популяризації «Стежки здоров'я» у мережі інтернет.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проєктно-кошторисну документацію розбудови інфраструктури «Стежка здоров'я» вздовж річок Інгул та Сугоклея; - здійснено будівельні роботи щодо облаштування якісним дорожнім покриттям «Стежки здоров'я»; - встановлено лавки, смітники та опори для вуличного освітлення з енергоефективними світлоточками для облаштування зон відпочинку; - облаштовано зони для занять фізичною культурою та спортом із встановленням вуличного спортивного обладнання, у тому числі для маломобільних груп населення; - побудовано велосипедну доріжку; - введено «Стежку здоров'я» в експлуатацію; - здійснено презентацію «Стежки здоров'я» та розміщено посилання про «Стежку здоров'я» у мережі інтернет;

		- проведено інформаційно-просвітницькі заходи еколого-освітнього та рекреаційного напрямів з метою покращення екологічної свідомості жителів та гостей громади.			
10	Період реалізації проекту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	6 000			6 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту, Управління капітального будівництва, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

Перелік проєктів місцевого розвитку

Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами	Розробка плану управління відходами Кропивницької міської територіальної громади	2025 - 2026	Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) розроблено План управління відходами Кропивницької міської територіальної громади; 2) створено інфраструктуру для управління відходами; 3) зменшено обсяги захоронених відходів; 4) збільшено обсяги зелених відходів, що підлягають компостуванню; 5) приведено об'єкти збирання, оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених вимог; 6) збільшено обсяги відходів, що спрямовуються на повторне використання, рециклінг та відновлення.
2			Здійснення дослідження обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів в межах Кропивницької міської територіальної громади	2027	Департамент містобудування та земельних ресурсів, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради, Головне управління житлово-комунального господарства, Кропивницької міської ради	1) визначено підрядну організацію на проведення дослідження щодо обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів у межах Кропивницької міської територіальної громади; 2) здійснено дослідження щодо обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів, зокрема врахування законодавчо встановлених норм та стандартів, відбір відповідної території під полігон, технічне планування та моніторинг і контроль.
3			Впровадження роздільного збору побутових відходів на території Кропивницької міської територіальної громади	2025 - 2027	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) впроваджено планово-регулярну систему збирання та перевезення побутових відходів; 2) придбано контейнери для роздільного збирання побутових відходів; 3) забезпечено домогосподарства приватного сектору контейнерним методом збирання побутових відходів; 4) облаштовано майданчики для розміщення контейнерів для роздільного збору сміття; 5) приведено об'єкти збирання, оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених вимог; 6) збільшено обсяги відходів, що спрямовуються на повторне використання, рециклінг та відновлення.
4			Впровадження заходів виховання у жителів культури сортування побутових відходів	2025 - 2030	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради	1) проведено інформаційно-просвітницькі заходи серед населення щодо підвищення культури сортування та роздільного збирання побутових відходів; 2) виховано екологічну свідомість серед населення та забезпечено впровадження системи ефективного поводження з відходами.
5			Розбудова інфраструктури компостування органічних відходів на території Кропивницької міської територіальної громади	2026 - 2030	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської Ради, Управління освіти Кропивницької міської ради	1) проведено інформаційно-просвітницькі заходи серед учасників освітнього процесу щодо підвищення культури поводження з відходами, зокрема компостування органічних відходів, та популяризації принципів циркулярної економіки; 2) залучено жителів до збору органічних відходів з метою їх компостування; 3) облаштовано майданчики території закладів освіти та публічних просторів (парків, скверів) компостерами; 4) виховано екологічну свідомість серед жителів щодо компостування органічних відходів.

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
6	2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури	Здійснення дослідження визначення комплексу проєктно-вишукувальних робіт щодо очистки річки Інгул у межах міста Кропивницького	2025 - 2026	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) визначено підрядну організацію здійснення дослідження визначення комплексу проєктно-вишукувальних робіт щодо очистки річки Інгул; 2) обґрунтовано необхідні заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Інгул; 3) здійснено аналіз загальної ситуації на водозаборі, наявних джерел антропогенного навантаження, забруднення, виснаження запасів вод, сучасного екологічного стану гідроекосистеми, фізико-хімічних і гідробіологічних параметрів, гідрологічного режиму тощо.
7		2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду	Здійснення інвентаризації зелених насаджень Кропивницької міської територіальної громади	2026	Головне управління житлово-комунального господарства, КП «Благоустрій» КМР»	1) проведено інвентаризацію зелених насаджень громади; 2) створено реєстр та базу даних зелених насаджень; 3) здійснено опис якісного та кількісного стану зелених насаджень; 4) відображено отримані дані на карті геоінформаційного порталу; 5) розроблено ортофото-план.
8			Створення і використання зелених насаджень на території Кропивницької міської територіальної громади	2025 - 2030	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) видалено порослі дерев та кущів, аварійні та незадовільні дерева, викорчувано пеньки; 2) забезпечено кількісний та якісний склад новими зеленими насадженнями зон загального користування; 3) створено реєстр та базу даних нових зелених насаджень; 4) здійснено опис якісного та кількісного стану зелених насаджень; 5) поліпшено стан навколишнього природного середовища, його естетичні та екологічні складові.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та
раціонального використання природних ресурсів

1	Номер технічного завдання	2511			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка плану управління відходами Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами			
4	Мета проєкту	Розробка документа державного планування, що містить комплекс взаємозв'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма заінтересованими виконавцями, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами у межах території Кропивницької міської територіальної громади з урахуванням принципів співробітництва органів місцевого самоврядування, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність полігону твердих побутових відходів на території громади; - не впроваджена у повному обсязі система роздільного збору твердих побутових відходів; - недостатня кількість спеціально облаштованих контейнерних майданчиків та їх невідповідність вимогам санітарного законодавства; - відсутність заходів з впровадження інноваційних моделей повторного використання відходів та рециклінгу; - недостатня кількість заходів з використання відходів у процесі виробництва енергії як альтернативного джерела або у виробництві інших матеріалів; - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо підвищення культури поводження з відходами та ощадливого і раціонального споживання. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації з розробки Плану управління відходами Кропивницької міської територіальної громади. 2. Розроблення Плану управління відходами громади, у тому числі заходів з розвитку і забезпечення функціонування системи управління відходами. 3. Впровадження системи роздільного збирання відходів та підготовки до повторного використання, рециклінгу та відновлення. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено План управління відходами Кропивницької міської територіальної громади; - створено інфраструктуру для управління відходами; - зменшено обсяги захоронених відходів; - збільшено обсяги зелених відходів, що підлягають компостуванню; - приведено об'єкти збирання, оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених вимог; - збільшено обсяги відходів, що спрямовуються на повторне використання, рециклінг та відновлення. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 - 2026 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		500	500		1 000
	бюджет громади	500	500		1 000

	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2512			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Здійснення дослідження обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів в межах Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами			
4	Мета проєкту	Будівництво та утримання спеціально обладнаного місця – полігону для накопичення, зберігання та утилізації відходів, із застосуванням спеціального обладнання і потужностей з їх повторного використання, рециклінгу та відновлення.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність на території громади полігону твердих побутових відходів; - провадження господарської діяльності підприємств громади, що включені до переліку головних забруднювачів природних ресурсів; - відсутність заходів з впровадження інноваційних моделей повторного використання відходів та рециклінгу; - відсутність заходів з використання відходів у процесі виробництва енергії як альтернативного джерела або у виробництві інших матеріалів; - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо підвищення культури поводження з відходами та ощадливого і раціонального споживання. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення підрядної організації з проведення дослідження щодо обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів у межах Кропивницької міської територіальної громади. 2. Здійснення дослідження та моніторингу законодавчо встановлених норм та стандартів будівництва полігонів. 3. Відбір території та аналіз її відповідності вимогам для розбудови інфраструктури полігону. 4. Врахування розбудови екологічної інфраструктури поводження з відходами, зокрема можливостей повторного використання, рециклінгу, відновлення тощо. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - визначено підрядну організацію на проведення дослідження щодо обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів у межах Кропивницької міської територіальної громади; - здійснено дослідження щодо обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів, зокрема врахування законодавчо встановлених норм та стандартів, відбір відповідної території під полігон, технічне планування та моніторинг і контроль. 			
10	Період реалізації проєкту	2027 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади			1 000	1 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				

	інші джерела			
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради, Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради		

1	Номер технічного завдання	2513
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Впровадження роздільного збору побутових відходів на території Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами
4	Мета проєкту	Здійснення комплексних заходів зі збору вторинних ресурсів, зокрема паперу, скла, пластику, металу тощо, та їх подальшої переробки задля скорочення обсягів відходів, що потрапляють на місця їх захоронення, зменшення негативного впливу на довкілля та збереження природних ресурсів; впровадження планово-регулярної системи збирання та перевезення побутових відходів.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність полігону твердих побутових відходів на території громади; - не впроваджена у повному обсязі система роздільного збору твердих побутових відходів; - недостатня кількість спеціально облаштованих контейнерних майданчиків та їх невідповідність вимогам санітарного законодавства; - відсутність заходів з впровадження інноваційних моделей повторного використання відходів та рециклінгу; - недостатня кількість заходів з використання відходів у процесі виробництва енергії як альтернативного джерела або у виробництві інших матеріалів - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо підвищення культури поводження з відходами та ощадливого і раціонального споживання.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Впровадження та забезпечення функціонування планово-регулярної системи збирання та перевезення побутових відходів, у тому числі небезпечних, великогабаритних, ремонтних, відходів зелених насаджень тощо. 2. Придбання контейнерів для роздільного збирання побутових відходів та підготовки їх до повторного використання, рециклінгу та відновлення. 3. Здійснення робіт з облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання побутових відходів. 4. Впровадження системи контейнерного збору відходів у приватному секторі.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - впроваджено планово-регулярну систему збирання та перевезення побутових відходів; - придбано контейнери для роздільного збирання побутових відходів; - забезпечено домогосподарства приватного сектору контейнерним методом збирання побутових відходів; - облаштовано майданчики для розміщення контейнерів для роздільного збору сміття; - приведено об'єкти збирання, оброблення та видалення відходів у відповідність до встановлених вимог; - збільшено обсяги відходів, що спрямовуються на повторне використання, рециклінг та відновлення.
10	Період реалізації проєкту	2025 - 2027 роки

11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		30 000	30 000	30 000	90 000
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	30 000	30 000	30 000	90 000
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства, Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2514			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Впровадження заходів виховання у жителів культури сортування побутових відходів			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами			
4	Мета проекту	Виховання серед населення екологічної свідомості і культури поводження з побутовими відходами, зокрема їх сортування та роздільного збирання; зменшення негативного впливу на довкілля та збереження природних ресурсів.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - не впроваджена у повному обсязі система роздільного збору твердих побутових відходів; - недостатня кількість спеціально облаштованих контейнерних майданчиків та їх невідповідність вимогам санітарного законодавства; - відсутність заходів з впровадження інноваційних моделей повторного використання відходів та рециклінгу; - недостатня кількість заходів з використання відходів у процесі виробництва енергії як альтернативного джерела або у виробництві інших матеріалів - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо підвищення культури поводження з відходами та ощадливого і раціонального споживання. 			
8	Основні заходи проєкту	1. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо підвищення культури поводження з відходами, зокрема сортування та роздільного збирання.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено інформаційно-просвітницькі заходи серед населення щодо підвищення культури сортування та роздільного збирання побутових відходів; - виховано екологічну свідомість серед населення та забезпечено впровадження системи ефективного поводження з відходами. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 - 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		100	100	100	300
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	100	100	100	300
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2515			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розбудова інфраструктури компостування органічних відходів на території Кропивницької міської територіальної громади			

3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.1 Розробка і впровадження системи управління відходами			
4	Мета проєкту	Впровадження комплексних ефективних дієвих заходів утилізації органічних відходів, запобігання їх накопиченню у місцях зберігання та переробки шляхом компостування.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність системи поводження з органічними відходами; - відсутність інфраструктури компостування органічних відходів; - відсутність заходів з впровадження інноваційних моделей повторного використання відходів та рециклінгу; - накопичення великих обсягів опалого листя у місцях публічного простору (пакри, сквери тощо); - недостатня кількість інформаційно-просвітницьких заходів серед населення щодо підвищення культури поводження з відходами та ощадливого і раціонального споживання. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закупівля компостерів та облаштування майданчиків територій закладів освіти та публічних просторів (парків, скверів тощо) для їх розміщення. 2. Продукування природних добрив для підживлення ґрунтів. 3. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів серед жителів громади щодо підвищення культури поводження з відходами, зокрема компостування органічних відходів. 4. Проведення заходів з популяризації принципів циркулярної економіки, що базується на повторному використанні і переробці відходів та виробництві нових товарів з них. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено інформаційно-просвітницькі заходи серед учасників освітнього процесу щодо підвищення культури поводження з відходами, зокрема компостування органічних відходів, та популяризації принципів циркулярної економіки; - залучено жителів до збору органічних відходів з метою їх компостування; - облаштовано майданчики територій закладів освіти та публічних просторів (парків, скверів) компостерами; - виховано екологічну свідомість серед жителів щодо компостування органічних відходів. 			
10	Період реалізації проєкту	2026 - 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		150	150	300
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, Управління освіти Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	2531
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Здійснення дослідження визначення комплексу проєктно-вишукувальних робіт щодо очистки річки Інгул у межах міста Кропивницького
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.3 Впровадження сучасних заходів з розчищення русел річок та прибережних захисних смуг; розбудова та розширення «зелено-блакитної» інфраструктури
4	Мета проєкту	Відновлення екологічного балансу та гідрологічного режиму русла річки Інгул в межах міста Кропивницького.

5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада																								
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади																								
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - високий рівень забрудненості та замуленості русла річки Інгул у межах міста Кропивницького; - недостатня фільтрація води та ризики виникнення небезпечних явищ та ерозії; - втрата біорізноманіття я через деградацію; - висока каламутність річкових вод, заростання очеретом та замуленість; - незадовільний технічний стан каналізаційних мереж; - провадження господарської діяльності підприємств громади, що включені до переліку головних забруднювачів водних ресурсів; - недостатня кількість еколого-просвітницьких заходів серед населення щодо охорони та збереження водних ресурсів. 																								
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації із здійснення дослідження визначення комплексу проектно-вишукувальних робіт щодо очистки річки Інгул у межах міста Кропивницького. 2. Здійснення дослідження з обґрунтуванням необхідних заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Інгул. 3. Здійснення аналізу загальної ситуації на водозаборі, наявних джерел антропогенного навантаження, забруднення, виснаження запасів вод, сучасного екологічного стану гідроекосистеми, фізико-хімічних і гідробіологічних параметрів, гідрологічного режиму тощо. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - визначено підрядну організацію здійснення дослідження визначення комплексу проектно-вишукувальних робіт щодо очистки річки Інгул; - обґрунтовано необхідні заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Інгул; - здійснено аналіз загальної ситуації на водозаборі, наявних джерел антропогенного навантаження, забруднення, виснаження запасів вод, сучасного екологічного стану гідроекосистеми, фізико-хімічних і гідробіологічних параметрів, гідрологічного режиму тощо. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 – 2026 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">2025 рік</th> <th style="width: 25%;">2026 рік</th> <th style="width: 25%;">2027 рік</th> <th style="width: 25%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>500</td> <td>500</td> <td></td> <td>1 000</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>500</td> <td>500</td> <td>1 000</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	500	500		1 000	бюджет громади	500	500	1 000	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
500	500		1 000																							
бюджет громади	500	500	1 000																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	2541
2	Назва проекту місцевого розвитку	Здійснення інвентаризації зелених насаджень Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду
4	Мета проекту	Здійснення комплексу біометричних розрахунків, знімально-геодезичних і ландшафтно-таксаційних робіт системи зелених насаджень громади, спрямованих на отримання детальної узагальненої кількісної та якісної інформації про стан таких об'єктів та оцінки перспектив їх екосистемних послуг.

5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада																									
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади																									
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність достовірної, оперативної та актуальної інформації про кількісний та якісний стан зелених насаджень; - наявність аварійних і фаутичних дерев, а також дерев, що досягли своєї вікової межі; - невідповідність вимог утримання зелених насаджень нормам діючого законодавства щодо їх загального і обмеженого користування та спеціального призначення; - відсутність автоматизованої системи обліку зелених насаджень; - недостатня кількість еколого-просвітницьких заходів серед населення щодо охорони та збереження природних ресурсів. 																									
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації зі здійснення інвентаризації зелених насаджень Кропивницької міської територіальної громади. 2. Створення реєстру та бази даних обліку зелених насаджень. 3. Внесення інформації про якісний та кількісний стан зелених насаджень до геоінформаційної системи та візуалізація результатів інвентаризації на карті. 4. Здійснення аерофотозйомки. 																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено інвентаризацію зелених насаджень громади; - створено реєстр та базу даних зелених насаджень; - здійснено опис якісного та кількісного стану зелених насаджень; - відображено отримані дані на карті геоінформаційного порталу; - розроблено ортофото-план. 																									
10	Період реалізації проєкту	2026 рік																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;"></th> <th style="width: 25%;">2025 рік</th> <th style="width: 25%;">2026 рік</th> <th style="width: 25%;">2027 рік</th> <th style="width: 25%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td style="text-align: center;">500</td> <td></td> <td style="text-align: center;">500</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td style="text-align: center;">500</td> <td></td> <td style="text-align: center;">500</td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади		500		500	обласний бюджет		500		500	державний бюджет					інші джерела				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади		500		500																							
обласний бюджет		500		500																							
державний бюджет																											
інші джерела																											
12	Відповідальні виконавці	Головне управління житлово-комунального господарства Кропивницької міської ради, КП «Благоустрій» КМР»																									

1	Номер технічного завдання	2542
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення і використання зелених насаджень на території Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	2.5.4 Розвиток формування екологічної мережі і системи еколого-економічного балансу території та об'єктів природно-заповідного фонду
4	Мета проєкту	Покращення якісного стану зелених насаджень на території Кропивницької міської територіальної громади шляхом їх створення і використання, формування зелених зон з високодекоративних, стійких до несприятливих умов навколишнього природного середовища насаджень.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - наявність аварійних і фаутичних дерев, а також дерев, що досягли своєї вікової межі; - необхідність у корчванні пнів та видаленні порослі дерев та кущів;

		<ul style="list-style-type: none"> - невідповідність вимог утримання зелених насаджень нормам діючого законодавства щодо їх загального і обмеженого користування та спеціального призначення; - недостатня кількість еколого-просвітницьких заходів серед населення щодо охорони та збереження природних ресурсів. 			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення нових об'єктів зеленого господарства з метою покращення якісних та кількісних показників зон загального користування, обмеженого користування, спеціального призначення. 2. Забезпечення озелененням невідпорядкованих територій з відновленням естетично-виховної функції зелених зон. 3. Заміна насаджень, які мають незадовільний стан та досягли вікової межі. 4. Збільшення кількості видів і якості зелених насаджень. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - видалено порослі дерев та кущів, аварійні та незадовільні дерева, викорчувано пеньки; - забезпечено кількісний та якісний склад новими зеленими насадженнями зон загального користування; - створено реєстр та базу даних нових зелених насаджень; - здійснено опис якісного та кількісного стану зелених насаджень; - поліпшено стан навколишнього природного середовища, його естетичні та екологічні складові. 			
10	Період реалізації проекту	2025 - 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		10 000	10 000	10 000	30 000
	бюджет громади	10 000	10 000	10 000	30 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

2.3 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ГРОМАДА ПОТУЖНОГО ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЦИФРОВОГО УПРАВЛІННЯ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. ГРОМАДА ПОТУЖНОГО ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ЦИФРОВОГО УПРАВЛІННЯ	3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	3.1.1 Формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та соціального захисту; забезпечення якості надання послуг
		3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності
		3.1.3 Сприяння здобуттю професійної підготовки за дуальною формою здобуття освіти
		3.1.4 Створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя
		3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості
		3.1.6 Створення нових моделей та забезпечення ефективного функціонування закладів культури, зокрема публічних бібліотек; цифровізація їх діяльності
		3.1.7 Впровадження заходів з утвердження української національної і громадянської ідентичності та зміцнення соціальної згуртованості населення
	3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації
		3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення
		3.2.3 Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України
3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	3.3.1 Розвиток інфраструктури електронних комунікацій, у тому числі доступу до високошвидкісного інтернету; забезпечення незалежності функціонування цифрової мережі	
	3.3.2 Розширення та удосконалення інструментів цифрового управління; створення умов для розвитку цифрових компетенцій	
	3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів	

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
		3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи
		3.3.5 Забезпечення, розширення та удосконалення надання адміністративних й інших публічних послуг з урахуванням потреб усіх категорій населення, у тому числі для жителів віддалених районів
	3.4 Впровадження принципів гендерної політики	3.4.1 Розробка гендерного профілю (гендерного паспорту) громади
		3.4.2 Забезпечення застосування гендерного підходу у процесах формування і впровадження місцевої політики
		3.4.3 Підвищення рівня кваліфікації усіх зацікавлених сторін у питаннях реалізації гендерної політики

Перелік проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	3.1.1 Формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та соціального захисту; забезпечення якості надання послуг	Створення та забезпечення ефективної діяльності Міжшкільного ресурсного центру «Науки» Кропивницької міської територіальної громади	2025-2030	Управління освіти Кропивницької міської ради	1) здійснено капітальний ремонт приміщення для функціонування Міжшкільного ресурсного центру «Науки»; 2) зареєстровано юридичну особу Міжшкільний ресурсний центр «Науки»; 3) розроблено освітні програми за напрямками природничо-математичних та технологічних дисциплін (курсів, факультативів тощо); 4) сформовано склад педагогічного колективу Міжшкільного ресурсного центру «Науки»; 5) закуплено обладнання для укомплектування STEM лабораторій для кабінетів хімії, фізики, математики, біології; 6) забезпечено навчанням учнів/учениць закладів освіти.
2			Забезпечення системою відкритого Wi-Fi доступу до мережі інтернет у закладах загальної середньої освіти Кропивницької міської територіальної громади	2025-2026	Управління освіти Кропивницької міської ради	1) здійснено пусконаладжувальні роботи щодо облаштування Wi-Fi зон загального користування закладів загальної середньої освіти; 2) забезпечено відкритим Wi-Fi доступом зон загального користування заклади загальної середньої освіти; 3) забезпечено усіх учасників освітнього процесу відкритим Wi-Fi доступом у зонах загального користування закладів загальної середньої освіти.
3		3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності	Нарощування потужностей найпростіших укриттів та створення умов цивільного захисту учасників освітнього процесу закладів ЗСО та ЗДО	2025-2026	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) здійснено капітальний ремонт з метою розширення потужностей (збільшення кількості місць) у найпростіших укриттях закладів ЗСО та ЗДО; 2) побудовано споруди цивільного захисту для задоволення потреб учасників освітнього процесу закладів ЗСО та ЗДО; 3) забезпечено безбар'єрним доступом укриття у закладах освіти; 4) збільшено кількість місць в укриттях закладів освіти.
4			Розробка проєктно-кошторисної документації на виконання робіт «Здійснення заходів з термомодернізації будівель закладів ЗСО і ЗДО та створення сучасного інклюзивного середовища»	2025	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) розроблено проєктно-кошторисну документацію на здійснення робіт з термомодернізації будівель закладів ЗСО і ЗДО та створення сучасного інклюзивного середовища.
5			Капітальний ремонт (модернізація) мережі харчоблоків та їдалень закладів освіти Кропивницької міської територіальної громади	2025-2027	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) здійснено капітальний ремонт (модернізацію) приміщень та оновлено обладнання харчоблоків та їдалень закладів освіти; 2) забезпечено дотримання норм системи НАССР; 3) охоплено учасників освітнього процесу здоровим, безпечним, якісним гарячим харчуванням; 4) розроблено різноманітне збалансоване меню для закладів освіти.
6			Розбудова сучасного безпечного освітнього середовища на території закладів освіти	2025-2030	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) здійснено капітальний ремонт асфальтового покриття та огорож територій закладів освіти; 2) встановлено сучасне безпечне ігрове та спортивне обладнання на майданчиках закладів освіти; 3) розширено мережу вуличного освітлення та збільшено кількість енергоефективних світлоточок; 4) охоплено учасників освітнього процесу екологічно безпечним, безбар'єрним, дружнім освітнім середовищем.
7			3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та	Встановлення систем внутрішнього і зовнішнього	2025-2027

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
8	послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності	відеопостереження у закладах освіти Кропивницької міської територіальної громади		запобігання і виявлення корупції Кропивницької міської ради	2) створено безпекові умови під час здійснення освітнього процесу у закладах освіти.
			Забезпечення цивільного захисту вразливих груп населення	2025-2030	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) здійснено облаштування приміщення під укриття для вразливих груп населення; 2) забезпечено функціонування сучасного укриття; 3) збільшено кількість осіб серед вразливих груп населення, забезпечених місцями в укриттях. 4) покращено якість та доступність надання соціальних послуг.
			Здійснення ремонтних робіт будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1 та розбудова його інфраструктури для надання послуг тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам Кропивницької міської територіальної громади	2025	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) здійснено ремонтні роботи із заміни внутрішніх інженерних комунікацій (труб, батарей), покрівлі медичного пункту, кімнат для проживання та зон загального користування (коридорів, ванних кімнат, санвузлів тощо), у тому числі з урахуванням потреб маломобільних груп населення; 2) впроваджено заходи з термомодернізації приміщень загального користування (ідальні, медичного пункту, пральні); 3) встановлено індивідуальну твердопаливну котельню для забезпечення тепlopостачанням; 4) відремontовано та облаштовано ігрову кімнату та спортивну залу; 5) здійснено облаштування території навколо будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1, зокрема укладання тротуарної плитки та заміну основного паркану; 6) забезпечено доступним тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб/сімей; 7) здійснено матеріально-технічне забезпечення для нарощення обсягів надання соціальних послуг; 8) охоплено соціальними послугами внутрішньо переміщених осіб; 9) забезпечено надання якісних соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам; 10) розроблено та впроваджено дієві місцеві ефективні інструменти оцінювання якості надання соціальних послуг.
			Здійснення капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2 для надання послуг тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам Кропивницької міської територіальної громади	2025 - 2027	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) розроблено проєктно-кошторисну документацію на здійснення робіт з капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2; 2) здійснено роботи з капітального ремонту покрівлі з утепленням, електропроводки, облаштування укриття відповідно до нормативно встановлених вимог, ремонту санвузлів тощо будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2; 3) забезпечено доступним тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб/сімей.
11		3.1.4 Створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя	Проведення комплексу масових та культурно-мистецьких заходів, спрямованих на розвиток традиційного фестивального руху	2025 - 2030	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) проведено фестивальні заходи, спрямовані на популяризацію унікальних звичаїв, культурних традицій та місцевого колориту; 2) залучено учасників серед представників місцевого бізнес середовища, громадських організацій, закладів різнорівневої освіти, культури тощо; 3) покращено туристичну привабливість громади у напрямку подієвого туризму; 4) сформовано перелік привабливих напрямів креативних індустрій з урахуванням місцевих виробників крафтової продукції, продукції творчо-мистецького вираження тощо.

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
12	3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості	Створення багатфункціонального Центру культурних послуг Кропивницької міської територіальної громади	2026 - 2030	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) сформовано робочу групу щодо створення Центру культурних послуг; 2) здійснено дослідження культурно-ресурсного потенціалу та визначено перелік послуг; 3) визначено місце (приміщення) розташування Центру культурних послуг; 4) розроблено проєктно-кошторисну документацію на здійснення реконструкції приміщення Центру культурних послуг з урахуванням безбар'єрності та безпеки; 5) здійснено ремонт та матеріально-технічне забезпечення; 4) розроблено веб-сайт Центру культурних послуг; 5) надано культурні послуги усім категоріям населення.
13			Створення Мультифункціонального молодіжного центру Кропивницької міської територіальної громади	2026 - 2027	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради	1) визначено місце (приміщення) розташування Мультифункціонального молодіжного центру; 2) розроблено проєктно-кошторисну документацію та здійснено роботи з реконструкції приміщення під функціонування Мультифункціонального молодіжного центру з урахуванням безбар'єрності та безпеки; 2) придбано необхідне обладнання та інвентар для забезпечення функціонування молодіжного центру; 3) здійснено реєстрацію юридичної особи Мультифункціонального молодіжного центру та сформовано команду фахівців для забезпечення його діяльності; 4) розроблено план заходів діяльності та програми підготовки здобуття неформальної освіти та розвитку нових знань та компетенцій, у тому числі кар'єрного зростання; 5) проведено заходи з підтримки самоідентифікації молоді, творчого, фізичного та інтелектуального розвитку; 6) розроблено веб-сайт Мультифункціонального молодіжного центру та здійснено його просування у мережі інтернет, зокрема презентацію в онлайн джерелах.
12			Створення громадського простору (хабу) для налагодження ефективної комунікації з інститутами громадянського суспільства	2026 - 2027	Відділ комунікацій з громадськістю, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради	1) розроблено концепцію розвитку громадського простору (хабу); 2) визначено місце (приміщення) розташування громадського простору (хабу); 3) виконані ремонтні роботи приміщення для функціонування простору; 4) здійснено необхідне облаштування приміщення та матеріально-технічне забезпечення; 5) залучено громадські організації, у тому числі національних меншин (спільнот), для співпраці в рамках розвитку діяльності громадського простору (хабу); 6) розроблено план заходів та активностей розвитку діяльності громадського простору (хабу); 7) залучено до співпраці міжнародні громадські організації та укладено угоду про співробітництво із всеукраїнською мережею хабів громадянського суспільства.
13			3.1.6 Створення нових моделей та забезпечення ефективного функціонування закладів культури, зокрема публічних бібліотек; цифровізація їх діяльності	Комп'ютеризація та інформатизація бібліотек-філій Міської централізованої бібліотечної системи Кропивницької міської територіальної громади	2025 - 2030	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища

1	Номер технічного завдання	3111
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення та забезпечення ефективної діяльності Міжшкільного ресурсного центру «Науки» Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.1 Формування оптимальної мережі та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти, культури та соціального захисту; забезпечення якості надання послуг
4	Мета проєкту	Створення юридичної особи, що здійснюватиме ресурсне забезпечення освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти та поглибленого вивчення окремих предметів інваріантної та варіативної складових освітніх програм, зокрема природничо-математичного та технологічного циклів для набуття здобувачами освіти ключових знань та компетентностей.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів загальної середньої освіти Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність сучасного обладнання природничо-математичного та технологічного напрямів у всіх закладах ЗСО; - низька мотивація учасників освітнього процесу у виборі природничо-математичного та технологічного профілів навчання у 10-12 класах та низький рівень вибору предметів зазначеного профілю для складання ЗНО (НМТ); - високий попит на фахівців технічних та природничих спеціальностей на ринку праці громади.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відбір приміщення для здійснення діяльності Міжшкільного ресурсного центру «Науки». 2. Розробка проєктно-кошторисної документації та здійснення капітального ремонту приміщення для освітніх потреб функціонування Міжшкільного ресурсного центру «Науки». 3. Реєстрація юридичної особи Міжшкільного ресурсного центру «Науки» та підготовка установчих документів. 4. Розробка освітніх курсів, факультативів; переліку послуг в умовах реформування профільної освіти та підготовка відповідних освітніх програм. 5. Матеріально-технічне забезпечення навчальних кабінетів, лабораторій необхідними дидактичними матеріалами, засобами навчання та навчальним обладнанням тощо, у тому числі з урахуванням можливостей застосування STEM-освіти. 6. Методичний супровід роботи Міжшкільного ресурсного центру «Науки».
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено капітальний ремонт приміщення для функціонування Міжшкільного ресурсного центру «Науки»; - зареєстровано юридичну особу Міжшкільний ресурсний центр «Науки»; - розроблено освітні програми за напрямками природничо-математичних та технологічних дисциплін (курсів, факультативів тощо); - сформовано склад педагогічного колективу Міжшкільного ресурсного центру «Науки»; - закуплено обладнання для укомплектування STEM лабораторій для кабінетів хімії, фізики, математики, біології;

		- забезпечено навчанням учнів/учениць закладів освіти.				
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		500	15 000	10 000	25 500	
		бюджет громади	500	15 000	10 000	25 500
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
	інші джерела					
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	3121				
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Забезпечення системою відкритого Wi-Fi доступу до мережі інтернет у закладах загальної середньої освіти Кропивницької міської територіальної громади				
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності				
4	Мета проєкту	Забезпечення загальнодоступним відкритим доступом до мережі інтернет усіх учасників освітнього процесу у зонах загального користування закладів загальної середньої освіти.				
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада				
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів загальної середньої освіти Кропивницької міської територіальної громади				
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість закладів загальної середньої освіти, що обладнані відкритим Wi-Fi доступом до мережі інтернет у зонах загального користування; - недостатній рівень охоплення учасників освітнього процесу відкритим Wi-Fi доступом до мережі інтернет у зонах загального користування. 				
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення монтажу кабельних комунікацій, встановлення коробів та підключення розеточних модулів і кабелів у патч-панелях. 2. Встановлення Wi-Fi точок доступу та налаштування обладнання. 3. Тестування загальнодоступного Wi-Fi та відкриття публічного доступу усім учасникам освітнього процесу до мережі інтернет у зонах загального користування. 				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено пусконаладжувальні роботи щодо облаштування Wi-Fi зон загального користування закладів загальної середньої освіти; - забезпечено відкритим Wi-Fi доступом зон загального користування заклади загальної середньої освіти; - забезпечено усіх учасників освітнього процесу відкритим Wi-Fi доступом у зонах загального користування закладів загальної середньої освіти. 				
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2026 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		650	845		1 495	
		бюджет громади	650	845		1 495
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
	інші джерела					
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	3122			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Нарощування потужностей найпростіших укриттів та створення умов цивільного захисту учасників освітнього процесу закладів ЗСО та ЗДО			

3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності			
4	Мета проєкту	Забезпечення очної форми навчання у закладах ЗСО та ЗДО через розбудову та нарощення потужностей найпростіших укриттів з урахуванням безбар'єрного доступу; створення необхідних умов колективного цивільного захисту учасників освітнього процесу та покращення матеріально-технічної бази фонду захисних споруд.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів загальної середньої освіти та дошкільної освіти Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість місць в існуючих укриттях закладів ЗСО та ЗДО для забезпечення учасників освітнього процесу; - необхідність у розбудові нових укриттів для розширення потужностей колективного цивільного захисту закладів ЗСО та ЗДО; - відсутність можливості організації стовідсоткової очної форми навчання у закладах ЗСО та ЗДО; - скорочення попиту на послуги закладів позашкільної освіти та позашкільного виховання; зниження рівня відвідуваності гуртків тощо. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка проєктно-кошторисної документації на здійснення капітальних ремонтів існуючих укриттів закладів ЗДО та будівництва нових захисних споруд у закладах ЗСО. 2. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на здійснення капітальних ремонтів існуючих укриттів та будівництва нових захисних споруд. 3. Здійснення капітального ремонту з метою збільшення потужностей існуючих укриттів та будівництво нових захисних споруд. 4. Введення в експлуатацію споруд цивільного захисту закладів ЗСО та ЗДО. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено капітальний ремонт з метою розширення потужностей (збільшення кількості місць) у найпростіших укриттях закладів ЗСО та ЗДО; - побудовано споруди цивільного захисту для задоволення потреб учасників освітнього процесу закладів ЗСО та ЗДО; - забезпечено безбар'єрним доступом укриття у закладах освіти; - збільшено кількість місць в укриттях закладів освіти.. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2026 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	165 200	86 000		251 200
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради			
1	Номер технічного завдання	3123			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка проєктно-кошторисної документації на виконання робіт «Здійснення заходів з термомодернізації будівель закладів ЗСО і ЗДО та створення сучасного інклюзивного середовища»			

3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності																								
4	Мета проєкту	Впровадження заходів з термомодернізації будівель закладів ЗСО та ЗДО для створення екологічно безпечного освітнього середовища та раціонального використання фінансових ресурсів; розбудова архітектурної доступності, зокрема безбар'єрного доступу, освітнього простору для всіх учасників освітнього процесу, зокрема для дітей з особливими освітніми потребами.																								
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада																								
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів загальної середньої освіти та дошкільної освіти Кропивницької міської територіальної громади																								
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень впровадження заходів з термомодернізації будівель закладів ЗСО і ЗДО; - недостатня розвиненість архітектурної доступності, зокрема безбар'єрного доступу, в умовах створення сучасного інклюзивного освітнього середовища; - висока вартість комунальних послуг, зокрема електроенергії та теплопостачання. 																								
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проєктно-кошторисної документації «Здійснення заходів з термомодернізації будівель закладів ЗСО і ЗДО та створення сучасного інклюзивного середовища». 2. Розробка проєктно-кошторисної документації, у тому числі збір і аналіз вихідних даних, здійснення архітектурно-будівельних рішень та формування кошторису витрат. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- розроблено проєктно-кошторисну документацію на здійснення робіт з термомодернізації будівель закладів ЗСО і ЗДО та створення сучасного інклюзивного середовища.																								
10	Період реалізації проєкту	2025 рік																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">2025 рік</th> <th style="width: 25%;">2026 рік</th> <th style="width: 25%;">2027 рік</th> <th style="width: 25%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">5 000</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">5 000</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td style="text-align: center;">5 000</td> <td></td> <td style="text-align: center;">5 000</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	5 000			5 000	бюджет громади	5 000		5 000	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
5 000			5 000																							
бюджет громади	5 000		5 000																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	3124
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Капітальний ремонт (модернізація) мережі харчоблоків та їдалень закладів освіти Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності
4	Мета проєкту	Створення належних умов для розбудови системи здорового харчування, зокрема забезпечення повноцінного, збалансованого, безпечного та якісного харчування у закладах освіти.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів освіти Кропивницької міської територіальної громади

7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний технічний стан приміщень та обладнання харчоблоків та їдалень закладів освіти; високий фізичний та моральний знос; - необхідність у реалізації сучасних технологічних процесів, що забезпечуватимуть дотримання норм на принципах системи НАССР; - недостатній рівень охоплення учасників освітнього процесу здоровим гарячим харчуванням та його різноманітністю. 																								
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проектно-кошторисної документації з капітального ремонту (модернізації) мережі харчоблоків та їдалень закладів освіти. 2. Здійснення капітальних ремонтів (модернізації) харчоблоків та їдалень закладів освіти з урахуванням сучасних будівельних рішень та безб'єрного доступу, встановлення новітнього обладнання. 3. Забезпечення реалізації системи постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР. 4. Розробка різноманітного, повноцінного, збалансованого, безпечного та якісного меню. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено капітальний ремонт (модернізацію) приміщень та оновлено обладнання харчоблоків та їдалень закладів освіти; - забезпечено дотримання норм системи НАССР; - охоплено учасників освітнього процесу здоровим, безпечним, якісним гарячим харчуванням у закладах освіти; - розроблено різноманітне збалансоване меню для закладів освіти. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">2025 рік</th> <th style="width: 25%;">2026 рік</th> <th style="width: 25%;">2027 рік</th> <th style="width: 25%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>110 000</td> <td>120 000</td> <td>130 000</td> <td>360 000</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>40 000</td> <td>45 000</td> <td>50 000</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td>70 000</td> <td>75 000</td> <td>80 000</td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	110 000	120 000	130 000	360 000	бюджет громади	40 000	45 000	50 000	обласний бюджет				державний бюджет	70 000	75 000	80 000	інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
110 000	120 000	130 000	360 000																							
бюджет громади	40 000	45 000	50 000																							
обласний бюджет																										
державний бюджет	70 000	75 000	80 000																							
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	3125
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розбудова сучасного безпечного освітнього середовища на території закладів освіти
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності
4	Мета проекту	Створення екологічно безпечного, безбар'єрного, дружнього освітнього середовища на території закладів освіти для фізичного розвитку дітей на прогулянках за будь-яких погодних умов та комфортної взаємодії зі світом природи з урахуванням підвищеної безпеки здоров'я, організації ігрової діяльності та естетичного оздоблення територій, у тому числі для дітей з особливими освітніми потребами.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів освіти Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний технічний стан асфальтового покриття та огорож територій закладів освіти; - недостатня кількість безпечних і комфортних ігрових павільйонів з гумовим покриттям та захисним дахом;

		<ul style="list-style-type: none"> - фізично та морально застаріле обладнання на ігрових та спортивних майданчиках закладів освіти, невідповідність такого обладнання вимогам щодо організації дозвілля дітей; - недостатнє вуличне освітлення у вечірній час територій закладів освіти. 				
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт з розробки проектно-кошторисної документації зі створення безпечного освітнього середовища на території закладів освіти. 2. Здійснення робіт зі створення безпечного освітнього середовища на території закладів освіти з урахуванням сучасних будівельних рішень та безбар'єрного доступу, встановлення новітнього вуличного обладнання. 3. Забезпечення розгалуженою мережею енергоефективного вуличного освітлення територій закладів освіти. 				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено капітальний ремонт асфальтового покриття та огорож територій закладів освіти; - встановлено сучасне безпечне ігрове та спортивне обладнання на майданчиках закладів освіти; - розширено мережу вуличного освітлення закладів освіти та збільшено кількість енергоефективних світлоточок; - охоплено учасників освітнього процесу екологічно безпечним, безбар'єрним, дружнім освітнім середовищем на території закладів освіти. 				
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		35 000	37 000	40 000	112 000	
		бюджет громади	35 000	37 000	40 000	112 000
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
	інші джерела					
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	3126
2	Назва проекту місцевого розвитку	Встановлення систем внутрішнього і зовнішнього відеоспостереження у закладах освіти Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності
4	Мета проекту	Створення безпечного освітнього середовища для усіх учасників освітнього процесу шляхом встановлення систем відеоспостереження для запобігання будь-яких проявів дискримінації, булінгу й інших правопорушень; раннього виявлення, припинення та усунення можливих негативних подій; та сприяння захисту прав здобувачів освіти.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Учасники освітнього процесу закладів освіти Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - висока ймовірність вчинення правопорушень, пов'язаних з учасниками освітнього процесу; - ризики виникнення надзвичайних ситуацій, зокрема замінувань приміщень та територій, нападів, терористичних актів тощо; - необхідність у сучасних цифрових технологіях відеоспостереження, збереження та захисту інформації; оперативного реагування.

8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення конкурсного відбору підрядної організації на виконання робіт із встановлення системи відеоспостереження. 2. Встановлення сучасної системи внутрішнього та зовнішнього відеоспостереження у закладах освіти. 3. Забезпечення сучасною системою збору, зберігання та захисту інформації. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено встановлення сучасної системи внутрішнього та зовнішнього відеоспостереження, у закладах освіти; - створено безпекові умови під час здійснення освітнього процесу у закладах освіти. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	3 000	3 000	3 000	9 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління освіти, Управління з питань запобігання та виявлення корупції Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3127			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Забезпечення цивільного захисту вразливих груп населення			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.1.2 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності			
4	Мета проекту	Розбудова інфраструктури колективного цивільного захисту вразливих груп населення в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування; особи з їх числа, віком від 18 до 23 років; бездомні особи; особи, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, внутрішньо переміщені особи			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість та потужність споруд цивільного захисту закладів та установ соціального спрямування; - недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення споруд цивільного захисту. 			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення капітального ремонту приміщення. 2. Забезпечення приміщення всім необхідним для облаштування укриття відповідно до вимог чинного законодавства. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено облаштування приміщення під укриття для вразливих груп населення; - забезпечено функціонування сучасного укриття; - збільшено кількість осіб серед вразливих груп населення, забезпечених місцями в укриттях. - покращено якість та доступність надання соціальних послуг. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3128
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Здійснення ремонтних робіт будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1 та розбудова його інфраструктури для надання послуг тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.2.1 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності
4	Мета проєкту	Створення комфортних умов тимчасового проживання та покращення якості і доступності надання соціальних послуг особам/сім'ям з числа внутрішньо переміщених на базі Кропивницького міського гуртожитку №1
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Внутрішньо переміщені особи Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - зростання чисельності внутрішньо переміщених осіб на території Кропивницької міської територіальної громади; - відсутність доступного житла для задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб/сімей; - потреба у нарощенні обсягів надання соціальних послуг та їх доступності в рамках діяльності комунального закладу «Кропивницький міський гуртожиток №1»; - незадовільний технічний стан будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1 та недостатній рівень розвитку його інфраструктури; - недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1 для забезпечення житлом та нарощення обсягів надання соціальних послуг в умовах зростаючої чисельності внутрішньо переміщених осіб.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення ремонтних робіт із заміни внутрішніх інженерних комунікацій, покрівлі медичного пункту, кімнат для проживання та зон загального користування (коридорів, ванних кімнат, санвузлів тощо), у тому числі з урахуванням потреб маломобільних груп населення. 2. Здійснення робіт з термомодернізації приміщень загального користування (їдальні, медичного пункту, пральні) та забезпечення тепlopостачанням шляхом встановлення індивідуальної твердопаливної котельні. 3. Здійснення ремонтних робіт та матеріально-технічного облаштування ігрової кімнати та спортивної зали. 4. Здійснення ремонтних робіт з облаштування території навколо будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1, зокрема укладання тротуарної плитки та заміни основного паркану. 5. Забезпечення надання якісних соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам. 6. Розробка дієвих місцевих ефективних інструментів оцінювання якості надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам та забезпечення його систематичного проведення.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- здійснено ремонтні роботи із заміни внутрішніх інженерних комунікацій (труб, батарей), покрівлі медичного пункту, кімнат для проживання та зон загального користування (коридорів, ванних кімнат, санвузлів тощо), у тому числі з урахуванням потреб маломобільних груп населення;

		<ul style="list-style-type: none"> - впроваджено заходи з термомодернізації приміщень загального користування (їдальні, медичного пункту, пральні); - встановлено індивідуальну твердопаливну котельню для забезпечення теплопостачанням; - відремонтовано та облаштовано ігрову кімнату та спортивну залу; - здійснено облаштування території навколо будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1, зокрема укладання тротуарної плитки та заміну основного паркану; - забезпечено доступним тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб/сімей; - здійснено матеріально-технічне забезпечення для нарощення обсягів надання соціальних послуг; - охоплено соціальними послугами внутрішньо переміщених осіб; - забезпечено надання якісних соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам; - розроблено та впроваджено дієві місцеві ефективні інструменти оцінювання якості надання соціальних послуг. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	9 308			9 308
	обласний бюджет	7 752			7 752
	державний бюджет				
	інші джерела	1 556			1 556
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3129
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Здійснення капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2 для надання послуг тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.2.1 Розвиток та покращення доступного і комфортного освітнього, культурного та соціального простору, у тому числі з урахуванням потреб вразливих груп населення та принципу гендерної рівності
4	Мета проєкту	Створення комфортних умов тимчасового проживання та покращення якості і доступності надання соціальних послуг особам/сім'ям з числа внутрішньо переміщених на базі Кропивницького міського гуртожитку №2
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Внутрішньо переміщені особи Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - зростання чисельності внутрішньо переміщених осіб на території Кропивницької міської територіальної громади; - відсутність доступного житла для задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб/сімей; - потреба у нарощенні обсягів надання соціальних послуг та їх доступності в рамках діяльності комунального закладу «Кропивницький міський гуртожиток №2»; - незадовільний технічний стан будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2; - недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2 для забезпечення житлом та нарощення обсягів надання соціальних послуг в умовах зростаючої чисельності внутрішньо переміщених осіб.

8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виговлення проектно-кошторисної документації на здійснення робіт з капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2. 2. Здійснення робіт з капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2, зокрема капітального ремонту покрівлі з утепленням, електропроводки, облаштування укриття відповідно до нормативно встановлених вимог, ремонту санвузлів тощо. 3. Забезпечення надання якісних послуг з тимчасового проживання для внутрішньо переміщених осіб. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено проектно-кошторисну документацію на здійснення робіт з капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2; - здійснено роботи з капітального ремонту покрівлі з утепленням, електропроводки, облаштування укриття відповідно до нормативно встановлених вимог, ремонту санвузлів тощо будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2; - забезпечено доступним тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб/сімей. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 120</td> <td>2 500</td> <td>10 000</td> <td>17 620</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>4 670</td> <td>2 500</td> <td>10 000</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td>450</td> <td></td> <td>450</td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	5 120	2 500	10 000	17 620	бюджет громади	4 670	2 500	10 000	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела	450		450
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
5 120	2 500	10 000	17 620																							
бюджет громади	4 670	2 500	10 000																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела	450		450																							
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	3141
2	Назва проекту місцевого розвитку	Проведення комплексу масових та культурно-мистецьких заходів, спрямованих на розвиток традиційного фестивального руху
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.4 Створення умов для підтримки та розвитку інтелектуального, творчого та фізичного потенціалу усіх груп населення; сприяння підвищенню їхньої інтеграції у суспільне життя
4	Мета проекту	Розвиток та популяризація унікальних звичаїв, культурних традицій та місцевого колориту Кропивницької міської територіальної громади; поширення та зміцнення культурного надбання серед жителів та гостей громади.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - низький рівень обізнаності серед гостей (туристів) про унікальні звичаї, культурні традиції та місцевий колорит громади; - відсутність розвиненого культурного простору спілкування жителів і гостей громади; - недостатня кількість масових та культурно-мистецьких заходів в умовах воєнного стану; - потреба у модернізації та оновленні творчого підходу проведення місцевого свята «День міста Кропивницького» - недостатня кількість конкурентоспроможних подієвих туристичних продуктів, зокрема фестивалів, свят, масових та культурно-мистецьких заходів; - відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різнорівневої освіти та громадськості з

		метою ефективного розвитку сфер культури, туризму та креативних індустрій.			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка ідеї, тематики, творчої концепції проведення фестивалів у громаді, у тому числі оновлення творчого підходу проведення свята «День міста Кропивницького» . 2. Забезпечення координації фестивалів та облаштування необхідним звуковим, світловим, електрообладнанням, декоруванням локацій та приміщень. 3. Підготовка сценаріїв, постановочних програм; залучення місцевих творчих колективів, локальних виробників місцевої крафтової продукції, продукції творчо-мистецького вираження тощо. 4. Залучення до участі у заходах представників влади, бізнесу, закладів освіти, громадських організацій. 5. Проведення щорічних фестивалів. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено фестивалі, спрямовані на популяризацію унікальних звичаїв, культурних традицій та місцевого колориту; - забезпечено щорічне проведення місцевого свята «День міста Кропивницького» з оновленим творчим підходом; - залучено учасників серед представників місцевого бізнес середовища, громадських організацій, закладів різнорівневої освіти тощо; - покращено туристичну привабливість громади у напрямку подієвого туризму; - сформовано перелік розвитку привабливих напрямів креативних індустрій з урахуванням місцевих виробників крафтової продукції, продукції творчо-мистецького вираження тощо. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн..., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100	100	100	300
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3151
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення багатофункціонального Центру культурних послуг Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості
4	Мета проєкту	Розвиток сфери культури та задоволення потреб населення в якісних культурних послугах шляхом ефективного та раціонального використання культурно-ресурсного потенціалу громади, зокрема сукупності ресурсів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, культурної інфраструктури, культурних практик, митців та мистецьких колективів (професійних та аматорських), інших діячів сфери культури, результатів їх діяльності тощо.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі, гості (туристи) Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	- відсутність єдиного культурного простору для об'єднання жителів громади та розвитку культурно-ресурсного потенціалу;

		<ul style="list-style-type: none"> - необхідність у створенні умов для соціально-культурної згуртованості населення; - міграційний відтік молоді у інші інфраструктурно розвинуті міста України та за кордон; - необхідність у підвищенні якості та доступності надання культурних послуг для усіх категорій населення; - невикористаний економічний потенціал культурного розвитку громади. 																									
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування робочої групи щодо створення багатофункціонального Центру культурних послуг та розробка календарного плану-графіку його розбудови. 2. Збір інформації щодо культурно-ресурсного потенціалу, існуючого стану, проблем і можливостей розвитку сфери культури. 3. Здійснення пошуку приміщення, що відповідатиме вимогам функціонування Центру культурних послуг, реєстрація юридичної особи та визначення організаційно-управлінської структури. 4. Здійснення ремонтних робіт та матеріально-технічне забезпечення функціонування Центру культурних послуг. 5. Розробка та просування веб-сайту Центру культурних послуг у мережі інтернет. 																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - сформовано робочу групу щодо створення Центру культурних послуг; - здійснено дослідження культурно-ресурсного потенціалу та визначено перелік послуг; - визначено місце (приміщення) розташування Центру культурних послуг; - розроблено проектно-кошторисну документацію на здійснення реконструкції приміщення Центру культурних послуг з урахуванням безбар'єрності та безпеки; - здійснено реконструкцію та матеріально-технічне забезпечення; - розроблено веб-сайт Центру культурних послуг; - надано культурні послуги усім категоріям населення. 																									
10	Період реалізації проекту	2026 – 2030 роки																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;"></th> <th style="width: 20%;">2025 рік</th> <th style="width: 20%;">2026 рік</th> <th style="width: 20%;">2027 рік</th> <th style="width: 20%;">Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td style="text-align: right;">15 000</td> <td style="text-align: right;">10 000</td> <td style="text-align: right;">25 000</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td style="text-align: right;">15 000</td> <td style="text-align: right;">10 000</td> <td style="text-align: right;">25 000</td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади		15 000	10 000	25 000	обласний бюджет		15 000	10 000	25 000	державний бюджет					інші джерела				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади		15 000	10 000	25 000																							
обласний бюджет		15 000	10 000	25 000																							
державний бюджет																											
інші джерела																											
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради																									

1	Номер технічного завдання	3152
2	Назва проекту місцевого розвитку	Створення Мультифункціонального молодіжного центру Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості
4	Мета проекту	Розбудова інфраструктури підтримки молодіжних ініціатив шляхом широкого залучення та розширення участі молоді у формуванні та реалізації місцевої молодіжної політики, у тому числі щодо розв'язання соціальних проблем, підтримки ділової активності й науково-просвітницьких заходів, розвитку неформальної освіти та здобуття нових знань та компетенцій, національно-патріотичного виховання, підвищення потенціалу молоді, її творчого, фізичного та інтелектуального саморозвитку; налагодження ефективної комунікації у безпечному безбар'єрному інклюзивному середовищі.

5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада				
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливі категорії населення				
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість просторів для об'єднання молоді та молодих родин з метою залучення у формування і реалізації місцевої молодіжної політики, здобуття неформальної освіти та власного саморозвитку та вдосконалення; - відсутність ефективної співпраці молоді та молодих родин з місцевою владою, закладами освіти, громадськими організаціями; - відсутність розвинутого комунікаційного майданчику для налагодження дієвого діалогу молоді з місцевою владою. 				
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір підрядної організації з розробки проектно-кошторисної документації та здійснення робіт з реконструкції приміщення для функціонування Мультифункціонального молодіжного центру. 2. Здійснення реєстрації юридичної особи Мультифункціонального молодіжного центру. 3. Матеріально-технічне забезпечення функціонування молодіжного центру, закупівля необхідного обладнання та інвентарю. 4. Формування команди фахівців для забезпечення ефективної діяльності молодіжного центру та роботи з молоддю та молодими сім'ями. 5. Розробка плану заходів діяльності молодіжного центру та програм, зокрема пов'язаних із здобуттям неформальної освіти та сприянням ідентифікації та творчого і інтелектуального саморозвитку й вдосконалення. 6. Розробка та просування веб-сайту Мультифункціонального молодіжного центру у мережі інтернет та укладання меморандуму про співробітництво з Асоціацією молодіжних центрів України та Всеукраїнським молодіжним центром. 				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - визначено місце (приміщення) розташування Мультифункціонального молодіжного центру; - розроблено проектно-кошторисну документацію та здійснено роботи з реконструкції приміщення під функціонування Мультифункціонального молодіжного центру з урахуванням безбар'єрності та безпеки; - придбано необхідне обладнання та інвентар для забезпечення функціонування молодіжного центру; - здійснено реєстрацію юридичної особи Мультифункціонального молодіжного центру та сформовано команду фахівців для забезпечення його діяльності; - розроблено план заходів діяльності та програми підготовки здобуття неформальної освіти та розвитку нових знань та компетенцій, у тому числі кар'єрного зростання; - проведено заходи з підтримки самоідентифікації молоді, творчого, фізичного та інтелектуального розвитку; - розроблено веб-сайт Мультифункціонального молодіжного центру та здійснено його просування у мережі інтернет, зокрема презентацію в онлайн джерелах. 				
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		1 900	1 900	1 000	4 800	
		бюджет громади	900	900	400	2 200
		обласний бюджет	500	500	300	1 300
		державний бюджет	500	500	300	1 300
інші джерела						
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	3153
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення громадського простору (хабу) для налагодження ефективної комунікації з інститутами громадянського суспільства
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.1.5 Створення громадських просторів для успішної самореалізації жителів; підвищення рівня якості надання послуг та створення рівних можливостей для розвитку особистості
4	Мета проєкту	Створення інноваційного комунікаційного простору взаємодії та інтеграції інститутів громадянського суспільства для зміцнення громадської активності, консолідації суспільства, підтримки громадських ініціатив, волонтерського руху, гармонізації міжнародних відносин, залучення ІГС, активних громадян до обговорення ідей розбудови та трансформації територіальної громади, участі у прийнятті рішень з питань реалізації державної та місцевих політик.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Інститути громадянського суспільства, жителі Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність єдиного простору, безбар'єрного та безпечного, для проведення спільних заходів, обговорення ідей розбудови громади, зміцнення громадської активності та соціальної згуртованості; - недостатній рівень залученості ІГС до вирішення актуальних для територіальної громади питань, надання послуг; - низький рівень партисипативності в суспільних процесах; - відсутність сталого діалогу між представниками інститутів громадянського суспільства, ОМС.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка концепції функціонування громадського простору (хабу). 2. Визначення місця (приміщення) розташування громадського простору (хабу) для взаємодії та інтеграції інститутів громадянського суспільства. 3. Проведення ремонтних робіт (у разі необхідності капітальних). 4. Матеріально-технічне забезпечення ефективного функціонування простору, закупівля необхідного обладнання та інвентарю. 5. Формування команди фахівців для забезпечення роботи простору. 6. Налагодження співпраці з активними громадськими організаціями, у тому числі з громадськими організаціями національних меншин (спільнот), з метою ресурсного забезпечення діяльності громадського простору, зокрема за рахунок міжнародної технічної допомоги. 7. Публічне відкриття громадського простору та розробка плану заходів та активностей ІГС з метою підтримки громадських ініціатив, соціальної згуртованості та консолідації громади, обміну досвідом, проведення навчань із розвитку громадянського суспільства. 8. Укладання угоди про співробітництво із всеукраїнською мережею хабів громадянського суспільства.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено концепцію розвитку громадського простору (хабу); - визначено місце (приміщення) розташування громадського простору (хабу); - виконані ремонтні роботи приміщення для функціонування простору;

		<ul style="list-style-type: none"> - здійснено необхідне облаштування приміщення та матеріально-технічне забезпечення; - залучено громадські організації, у тому числі національних меншин (спільнот), для співпраці в рамках розвитку діяльності громадського простору (хабу); - розроблено план заходів та активностей розвитку діяльності громадського простору (хабу); - залучено до співпраці міжнародні громадські організації та укладено угоду про співробітництво із всеукраїнською мережею хабів громадянського суспільства. 																								
10	Період реалізації проекту	2026 – 2027 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>1 000</td> <td>500</td> <td>1 500</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>1 000</td> <td>500</td> <td>1 500</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього		1 000	500	1 500	бюджет громади	1 000	500	1 500	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
	1 000	500	1 500																							
бюджет громади	1 000	500	1 500																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради, Управління капітального будівництва Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	3161
2	Назва проекту місцевого розвитку	Комп'ютеризація та інформатизація бібліотек-філій Міської централізованої бібліотечної системи Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.1.6 Створення нових моделей та забезпечення ефективного функціонування закладів культури, зокрема публічних бібліотек; цифровізація їх діяльності
4	Мета проекту	Сприяння реалізації прав жителів громади на знання, освіту, користування культурними досягненнями, у тому числі забезпечення загальнодоступності інформаційних бібліотечних ресурсів, зокрема й для здобуття цифрових навичок та компетенцій.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливі категорії населення
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень комп'ютеризації бібліотек-філій Міської централізованої бібліотечної системи; - відсутність єдиного зведеного каталогу та доступу до інформаційних ресурсів бібліотек; - відсутність впровадженої автоматизованої системи планування ресурсів бібліотек (АБІС) для відстеження руху бібліотечних фондів; - удосконалення інтернетизації бібліотек-філій.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Придбання комп'ютерної та оргтехніки для бібліотек-філій. 2. Впровадження системи єдиного зведеного каталогу та створення електронної бібліографічної бази. 3. Забезпечення безперебійним надійним швидкісним інтернетом бібліотеки-філії. 4. Впровадження системи АБІС для відстеження руху бібліотечних фондів.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - придбано комп'ютерну та оргтехніку для забезпечення ефективного функціонування бібліотек-філій міської централізованої бібліотечної системи; - впроваджено єдиний зведений каталог доступу до інформаційних ресурсів бібліотек; - впроваджено систему АБІС для відстеження руху бібліотечних фондів;

		- забезпечено усі бібліотеки-філії безперебійним швидкісним інтернетом.			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		500	1 500	500	2 500
	бюджет громади	500	500	500	1 500
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)		1 000		1 000
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму, Управління інформаційних технологій Кропивницької міської ради			

Перелік проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації	Розширення переліку, збільшення обсягів та покращення якості надання соціальних послуг вразливим групам населення на базі Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради	2025-2030	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) виготовлено проєктно-кошторисну документацію та здійснено ремонтні роботи з облаштування приміщення для нарощення обсягів надання соціальних послуг; 2) здійснено матеріально-технічне забезпечення приміщення для нарощення обсягів надання соціальних послуг; 3) забезпечено висококваліфікованими працівниками Комунальну установу «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради; 4) охоплено соціальними послугами вразливі групи населення; 5) забезпечено надання якісних соціальних послуг вразливим групам населення; 6) розроблено та впроваджено дієві місцеві ефективні інструменти оцінювання якості надання соціальних послуг.
2			Забезпечення комплексного підходу щодо надання реабілітаційних та соціальних послуг дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, які є особами з інвалідністю з дитинства, та членам їх сімей	2025-2030	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) внесено зміни до Положення комунального закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради; 2) створено нові служби та відділи у структурі комунального закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради для забезпечення надання реабілітаційних та соціальних послуг; 3) забезпечено висококваліфікованими працівниками; 4) здійснено матеріально-технічне забезпечення приміщення для нарощення обсягів одночасного надання реабілітаційних та соціальних послуг в одному місці; 5) охоплено реабілітаційними та соціальними послугами цільові групи проєкту; 6) забезпечено надання якісних соціальних послуг цільовим групам проєкту; 7) розроблено та впроваджено дієві місцеві ефективні інструменти оцінювання якості надання реабілітаційних та соціальних послуг.
3			Розширення надання соціальних послуг вразливим групам населення серед жителів територіальних громад Кіровоградської області на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади	2025-2030	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) проведено переговори із зацікавленими територіальними громадами Кіровоградської області щодо надання соціальних послуг їх жителям на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади; 2) здійснено дослідження потреб в отриманні соціальних послуг вразливими групами населення зацікавлених громад Кіровоградської області та визначено їх потенційний чисельний склад; 3) визначено перелік соціальних послуг, форму співробітництва та обсяги фінансування за надані послуги; 4) укладено договори із зацікавленими територіальними громадами Кіровоградської області щодо отримання соціальних послуг на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади; 5) охоплено вразливі групи населення зацікавлених територіальних громад Кіровоградської області соціальними послугами на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади; 6) покращено якість надання соціальних послуг вразливим групам населення територіальних громад Кіровоградської області; 7) здійснено заходи з оцінювання якості надання соціальних послуг вразливим групам населення.

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
4		3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення	Створення та забезпечення ефективного функціонування інклюзивного ветеранського простору	2025-2030	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	<ol style="list-style-type: none"> 1) підготовлено Положення інклюзивного ветеранського простору з урахуванням заходів у сфері ветеранської політики, зокрема в частині переходу від військової служби до цивільного життя; 2) здійснено державну реєстрацію юридичної особи; 3) здійснено відбір приміщення під функціонування простору; 4) розроблено проєктно-кошторисну документацію та здійснено ремонтні роботи з облаштування приміщення; 5) здійснено матеріально-технічне забезпечення за усіма напрямками діяльності та завданнями простору; 6) здійснено внесення відомостей до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; 7) забезпечено висококваліфікованими працівниками з урахуванням організації робочого місця для фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб; 8) охоплено цільові групи жителів Кропивницької міської територіальної громади послугами; 9) забезпечено надання якісних послуг цільовим групам проєкту; 10) здійснено заходи з оцінювання якості надання послуг цільовим групам проєкту.
5			Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	2025-2030	Управління з питань захисту прав дітей Кропивницької міської ради	<ol style="list-style-type: none"> 1) поліпшено соціально-побутові умови дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа; 2) забезпечено збереження житла, яке є власністю дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; 3) здійснено захист житлових і майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; 4) створено умови для проживання дітей в сімейних формах виховання.
6		3.2.3 Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особою свободи внаслідок збройної агресії проти України	Забезпечення ефективної професійної діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя на базі Кропивницького міського центру соціальних служб	2025-2030	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	<ol style="list-style-type: none"> 1) внесено зміни до Положення про Кропивницький міський центр соціальних служб щодо забезпечення заходів у сфері ветеранської політики, зокрема в частині переходу від військової служби до цивільного життя; 2) здійснено внесення відомостей до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Кропивницького міського центру соціальних служб; 3) налагоджено співпрацю з центрами ветеранського розвитку, що функціонують на базі закладів вищої освіти, з метою сприяння підготовки фахівців із супроводу для потреб Кропивницької міської територіальної громади; 4) здійснено пошук приміщення для нарощення обсягів надання послуг фахівцями із супроводу. 5) виготовлено проєктно-кошторисну документацію та проведено капітальний ремонт приміщення відповідно до заходів з підтримки фахівцями із супроводу; 6) здійснено матеріально-технічне забезпечення облаштування приміщення; 7) забезпечено Кропивницький міський центр соціальних служб фахівцями із супроводу для здійснення заходів з підтримки ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя; 8) забезпечено надання якісних послуг цільовим групам проєкту серед жителів Кропивницької міської територіальної громади; 9) здійснено заходи з оцінювання якості надання послуг цільовим групам проєкту.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища

1	Номер технічного завдання	3211
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розширення переліку, збільшення обсягів та покращення якості надання соціальних послуг вразливим групам населення на базі Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації
4	Мета проєкту	Покращення якості та доступності надання соціальних послуг вразливим категоріям населення на базі Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Громадяни похилого віку; громадяни з інвалідністю (які досягли 18-річного віку); громадяни з частковою або повною втратою рухової активності; громадяни з невиліковними хворобами, хворобами, що потребують тривалого лікування (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як чотири місяці); громадяни, які перебувають у складних життєвих обставинах у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, шкодою, завданною стихійним лихом, катастрофою (і мають на своєму утриманні неповнолітніх дітей, дітей з інвалідністю, осіб похилого віку, осіб з інвалідністю)
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - зростання чисельності вразливих груп населення на території Кропивницької міської територіальної громади; - потреба у нарощенні обсягів надання соціальних послуг та їх доступності в рамках діяльності Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради; - недостатня кількість висококваліфікованих працівників для задоволення потреб зростаючої кількості вразливих груп населення; - недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення приміщення для нарощення обсягів надання соціальних послуг в умовах зростаючої кількості вразливих груп населення.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виготовлення проєктно-кошторисної документації на здійснення робіт з капітального ремонту приміщення Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради. 2. Здійснення робіт з проведення капітального ремонту приміщення та матеріально-технічного забезпечення його облаштування. 3. Забезпечення висококваліфікованими працівниками Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради. 4. Забезпечення надання якісних соціальних послуг вразливим групам населення Кропивницької міської територіальної громади.

		5. Розробка дієвих місцевих ефективних інструментів оцінювання якості надання соціальних послуг вразливим групам населення та забезпечення його систематичного проведення.				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - виготовлено проєктно-кошторисну документацію та здійснено ремонтні роботи з облаштування приміщення для нарощення обсягів надання соціальних послуг; - здійснено матеріально-технічне забезпечення приміщення для нарощення обсягів надання соціальних послуг; - забезпечено висококваліфікованими працівниками Комунальну установу «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради; - охоплено соціальними послугами вразливі групи населення; - забезпечено надання якісних соціальних послуг вразливим групам населення; - розроблено та впроваджено дієві місцеві ефективні інструменти оцінювання якості надання соціальних послуг. 				
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн..., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		22 700	1 500	1 500	25 700	
		бюджет громади	22 700	1 500	1 500	25 700
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
	інші джерела					
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	3212
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Забезпечення комплексного підходу щодо надання реабілітаційних та соціальних послуг дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, які є особами з інвалідністю з дитинства, та членам їх сімей
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації
4	Мета проєкту	Покращення якості та доступності одночасного надання реабілітаційних та соціальних послуг дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, які є особами з інвалідністю з дитинства, та членам їх сімей в одному місці
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Діти віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, діти з інвалідністю, особи з інвалідністю, які досягли повноліття та є особами з інвалідністю з дитинства, віком від 18 до 35 років, їх батьки або законні представники
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність закладів, що одночасно надають реабілітаційні та соціальні послуги цільовим групам проєкту в одному місці; - звужений перелік видів реабілітаційних заходів; - зростання чисельності цільових груп проєкту на території Кропивницької міської територіальної громади; - потреба у матеріально-технічному забезпеченні приміщення для нарощення обсягів надання реабілітаційних і соціальних послуг та їх доступності в одному місці на базі комунального закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради; - недостатня кількість висококваліфікованих працівників для задоволення потреб зростаючої кількості цільових груп проєкту для забезпечення ефективної роботи комунального

		закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради.			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 3. Внесення змін до Положення комунального закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради. 4. Забезпечення висококваліфікованими працівниками та внесення відомостей про комунальний заклад «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг. 5. Здійснення матеріально-технічного забезпечення облаштування приміщення. 6. Забезпечення одночасного надання якісних реабілітаційних та соціальних послуг цільовим групам проекту в одному місці. 7. Розробка дієвих місцевих ефективних інструментів оцінювання якості надання реабілітаційних та соціальних послуг цільовим групам проекту та забезпечення його систематичного проведення. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - внесено зміни до Положення комунального закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради; - створено нові служби та відділи у структурі комунального закладу «Кропивницький міський центр комплексної реабілітації та надання соціальних послуг для осіб з інвалідністю» Кропивницької міської ради для забезпечення надання реабілітаційних та соціальних послуг; - забезпечено висококваліфікованими працівниками; - здійснено матеріально-технічне забезпечення приміщення для нарощення обсягів одночасного надання реабілітаційних та соціальних послуг в одному місці; - охоплено реабілітаційними та соціальними послугами цільові групи проекту; - забезпечено надання якісних соціальних послуг цільовим групам проекту; - розроблено та впроваджено дієві місцеві ефективні інструменти оцінювання якості надання реабілітаційних та соціальних послуг. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	323	1 000		1 323
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела	1 000			1 000
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3213
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розширення надання соціальних послуг вразливим групам населення серед жителів територіальних громад Кіровоградської області на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.2.1 Розширення та удосконалення системи надання доступних та якісних соціальних послуг з урахуванням гендерного підходу; забезпечення їх цифровізації

4	Мета проекту	Покращення якості та доступності надання соціальних послуг вразливим групам населення серед жителів територіальних громад Кіровоградської області
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Вразливі групи населення, що проживають на території громад Кіровоградської області, які уклали договори про співробітництво у сфері соціального захисту з Кропивницькою міською територіальною громадою
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - зростання кількості вразливих груп населення у територіальних громадах Кіровоградської області; - недостатній рівень розвитку інфраструктури соціального захисту населення територіальних громад Кіровоградської області; - обмежений перелік соціальних послуг, що надаються у територіальних громадах Кіровоградської області; - недостатній рівень якості надання соціальних послуг територіальних громад Кіровоградської області.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення робочої групи щодо налагодження співпраці із територіальними громадами Кіровоградської області щодо надання їх жителям соціальних послуг на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади. 2. Проведення переговорів із зацікавленими територіальними громадами щодо отримання соціальних послуг вразливими групами населення на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади. 3. Здійснення дослідження зацікавленими територіальними громадами щодо індивідуальних потреб у соціальних послугах та потенційної чисельності отримувачів таких послуг. 4. Розробка договору про співробітництво в рамках вимог Закону України «Про співробітництво територіальних громад», у тому числі з визначенням форми співробітництва, переліку соціальних послуг, обсягів фінансування тощо. 5. Забезпечення надання якісних соціальних послуг вразливим групам населення зацікавлених територіальних громад Кіровоградської області. 6. Розробка дієвих місцевих ефективних інструментів оцінювання якості надання соціальних послуг вразливим групам населення та забезпечення їх систематичного проведення.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено переговори із зацікавленими територіальними громадами Кіровоградської області щодо надання соціальних послуг їх жителям на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади; - здійснено дослідження потреб в отриманні соціальних послуг вразливими групами населення зацікавлених громад Кіровоградської області та визначено їх потенційний чисельний склад; - визначено перелік соціальних послуг, форму співробітництва та обсяги фінансування за надані послуги; - укладено договори із зацікавленими територіальними громадами Кіровоградської області щодо отримання соціальних послуг на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади; - охоплено вразливі групи населення зацікавлених територіальних громад Кіровоградської області соціальними послугами на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади;

		<ul style="list-style-type: none"> - покращено якість надання соціальних послуг вразливим групам населення територіальних громад Кіровоградської області; - здійснено заходи з оцінювання якості надання соціальних послуг вразливим групам населення. 																								
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього					бюджет громади				обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади																										
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради, зацікавлені територіальні громади Кіровоградської області																								

1	Номер технічного завдання	3221
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення та забезпечення ефективного функціонування інклюзивного ветеранського простору
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення
4	Мета проєкту	Створення багатофункціонального закладу, діяльність якого направлена на здійснення заходів з підтримки військовослужбовців Збройних Сил України, інших утворених для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України збройних формувань, ветеранів війни (учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни та учасників війни), осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, осіб, які у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, брали безпосередню участь в антитерористичній операції, осіб, які здійснювали волонтерську діяльність, членів їх сімей та членів сімей загиблих (померлих), зниклих безвісти та військовополонених під час їх реадaptaції та реінтеграції у суспільно-економічний простір Кропивницької міської територіальної громади.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Військовослужбовці Збройних Сил України, інших утворених для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України збройних формувань, ветерани війни (учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни та учасники війни), особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждали учасники Революції Гідності, особи, які у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, брали безпосередню участь в антитерористичній операції, особи, які здійснювали волонтерську діяльність, члени їх сімей та члени сімей загиблих (померлих), зниклих безвісти та військовополонених
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - зростання чисельності цільових груп населення на території Кропивницької міської територіальної громади; - відсутність дієвих ефективних механізмів реінтеграції та реадaptaції зазначених категорій населення у суспільно-економічний простір.
8	Основні заходи проєкту	1. Підготовка та затвердження Положення функціонування інклюзивного ветеранського простору з урахуванням

		<p>заходів у сфері ветеранської політики, зокрема в частині переходу від військової служби до цивільного життя; у тому числі державна реєстрація юридичної особи та формування штатного розпису.</p> <ol style="list-style-type: none"> Пошук приміщення для розташування простору. Виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення капітального ремонту приміщення відповідно до напрямів діяльності та завдань простору. Врахування під час ремонтних робіт наявності різних функціональних зон та кабінетної системи для надання окремих видів послуг із забезпеченням безбар'єрності. Здійснення матеріально-технічного забезпечення облаштування приміщення. Внесення відомостей про юридичну особу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг. Забезпечення висококваліфікованими працівниками з урахуванням організації робочого місця для фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. Забезпечення надання якісних послуг цільовим групам проекту серед жителів Кропивницької міської територіальної громади. Розробка дієвих місцевих ефективних інструментів оцінювання якості надання послуг цільовим групам проекту та забезпечення його систематичного проведення. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> підготовлено Положення інклюзивного ветеранського простору з урахуванням заходів у сфері ветеранської політики, зокрема в частині переходу від військової служби до цивільного життя; здійснено державну реєстрацію юридичної особи; здійснено відбір приміщення під функціонування простору; розроблено проектно-кошторисну документацію та здійснено ремонтні роботи з облаштування приміщення; здійснено матеріально-технічне забезпечення за усіма напрямками діяльності та завданнями простору; здійснено внесення відомостей до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; забезпечено висококваліфікованими працівниками з урахуванням організації робочого місця для фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб; охоплено цільові групи жителів Кропивницької міської територіальної громади послугами; забезпечено надання якісних послуг цільовим групам проекту; здійснено заходи з оцінювання якості надання послуг цільовим групам проекту. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	15 250	20 000	5 000	40 250
	обласний бюджет	250	10 000		10 250
	державний бюджет				
	інші джерела	15 000	10 000	5 000	30 000
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради			
1	Номер технічного завдання	3222			
2	Назва проекту місцевого розвитку	Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.2.2 Створення сприятливих умов для ефективної адаптації та соціально-економічної інтеграції ветеранів війни та їх сімей, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення			

4	Мета проєкту	Створення сприятливих умов для забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та розвитку сімейних форм виховання																									
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада																									
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, та особи з їх числа Кропивницької міської територіальної громади																									
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - негативна тенденція зростання посиротіння дітей; - відсутність житла у батьків на момент позбавлення їх батьківських прав, залишення дитини матір'ю в пологовому будинку та відсутність постійного місця проживання батьків; - відсутність реальних фінансових можливостей у дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа мати житло. 																									
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення ведення обліку житла дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яке належить їм на праві приватної власності або користування. 2. Приведення у відповідність встановленим санітарним та технічним вимогам жилих приміщень, що перебувають у приватній власності дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. 3. Забезпечення житлом дітей-сиріт, та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа. 4. Придбання житла для дитячих будинків сімейного типу. 																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - поліпшено соціально-побутові умови дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа; - забезпечено збереження житла, яке є власністю дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; - здійснено захист житлових і майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; - створено умови для проживання дітей в сімейних формах виховання. 																									
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th></th> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>5 337</td> <td>5 200</td> <td>5 200</td> <td>15 737</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td>14 139</td> <td>14 001</td> <td>14 001</td> <td>42 041</td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади	5 337	5 200	5 200	15 737	обласний бюджет					державний бюджет	14 139	14 001	14 001	42 041	інші джерела				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади	5 337	5 200	5 200	15 737																							
обласний бюджет																											
державний бюджет	14 139	14 001	14 001	42 041																							
інші джерела																											
12	Відповідальні виконавці	Управління з питань захисту прав дітей Кропивницької міської ради																									

1	Номер технічного завдання	3231
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Забезпечення ефективної професійної діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя на базі Кропивницького міського центру соціальних служб
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.2.3 Забезпечення доступності психологічної допомоги та реабілітації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби з числа ветеранів війни, осіб, постраждалих від бойових дій, а також осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України
4	Мета проєкту	Забезпечення високого рівня якості життя шляхом реінтеграції та реабілітації ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих

		(померлих), пропалих безвісти Захисників і Захисниць України та інших демобілізованих осіб у суспільно-економічний простір Кропивницької міської територіальної громади.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Ветерани війни, особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждали учасники Революції Гідності, члени сімей таких осіб і члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих), пропалих безвісти Захисників і Захисниць України та інші демобілізовані особи Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - зростання кількості ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих), пропалих безвісти Захисників і Захисниць України та інших демобілізованих осіб; - відсутність дієвих ефективних механізмів реадaptaції та реінтеграції зазначених категорій населення у суспільно-економічний простір.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Внесення змін до Положення про Кропивницький міський центр соціальних служб щодо забезпечення заходів у сфері ветеранської політики, зокрема в частині переходу від військової служби до цивільного життя. 2. Внесення змін до штатного розпису та відомостей до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Кропивницького міського центру соціальних служб. 3. Налагодження співпраці з центрами ветеранського розвитку, що функціонують на базі закладів вищої освіти, з метою сприяння підготовки фахівців із супроводу для потреб Кропивницької міської територіальної громади. 4. Пошук приміщення для нарощення обсягів надання послуг фахівцями із супроводу. 5. Виготовлення проєктно-кошторисної документації та проведення капітального ремонту приміщення відповідно до заходів з підтримки фахівцями із супроводу. 6. Здійснення матеріально-технічного забезпечення облаштування приміщення. 7. Забезпечення фахівцями із супроводу для здійснення заходів з підтримки ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя. 8. Забезпечення надання якісних послуг цільовим групам проєкту серед жителів Кропивницької міської територіальної громади. 9. Розробка дієвих місцевих ефективних інструментів оцінювання якості надання послуг цільовим групам проєкту та забезпечення його систематичного проведення.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - внесено зміни до Положення про Кропивницький міський центр соціальних служб щодо забезпечення заходів у сфері ветеранської політики, зокрема в частині переходу від військової служби до цивільного життя; - здійснено внесення відомостей до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Кропивницького міського центру соціальних служб; - налагоджено співпрацю з центрами ветеранського розвитку, що функціонують на базі закладів вищої освіти, з метою сприяння підготовки фахівців із супроводу для потреб Кропивницької міської територіальної громади; - здійснено пошук приміщення для нарощення обсягів надання послуг фахівцями із супроводу.

		<ul style="list-style-type: none"> - виготовлено проектно-кошторисну документацію та проведено капітальний ремонт приміщення відповідно до заходів з підтримки фахівцями із супроводу; - здійснено матеріально-технічне забезпечення облаштування приміщення; - забезпечено Кропивницький міський центр соціальних служб фахівцями із супроводу для здійснення заходів з підтримки ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя; - забезпечено надання якісних послуг цільовим групам проекту серед жителів Кропивницької міської територіальної громади; - здійснено заходи з оцінювання якості надання послуг цільовим групам проекту. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
		341			341
	бюджет громади	341			341
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради			

Перелік проєктів місцевого розвитку

Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	3.3.1 Розвиток інфраструктури електронних комунікацій, у тому числі доступу до високошвидкісного інтернету; забезпечення незалежності функціонування цифрової мережі	Здійснення заходів з оцифрування архівної документації та розробки онлайн сервісу оцифрованих фондів з широкими можливостями повнотекстового пошуку	2026-2027	Архівний відділ Кропивницької міської ради	1) здійснено оцифрування та каталогізація архівних фондів; 2) розроблено онлайн сервіс оцифрованих архівних фондів та відкрито публічний доступ.
2		3.3.2 Розширення та удосконалення інструментів цифрового управління; створення умов для розвитку цифрових компетенцій	Проведення літніх курсів «Основи цифрової компетентності» для вразливих груп населення	2025-2027	Управління інформаційних технологій, Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради	1) укладено угоду про співробітництво з вищими навчальними закладами щодо використання спеціально обладнаного приміщення для проведення курсів цифрової компетентності; 2) залучено громадські організації та забезпечено участь осіб серед вразливих категорій населення для участі у курсах з розвитку цифрових компетентностей; 3) розроблено та впроваджено освітні програми.
3		3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів	Модернізація та технічна підтримка діючого веб-сайту «Громадський простір Кропивницький»	2025-2027	Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради	1) розроблено технічне завдання на модернізацію діючого веб-сайту «Громадський простір Кропивницький»; 2) створено сучасний дизайн, комфорт у зручності та навігації; 3) наповнено веб-сайт інформацією про реалізацію громадських ініціатив; 4) передбачено безбар'єрний доступ до веб-сайту, зокрема для вразливих категорій населення; 5) створено окрему сторінку з висвітленням діяльності та розвитку та розвитку громадських організацій національних меншин (спільнот); 6) інтегровано інструменти локальної електронної демократії, зокрема консультації з громадськістю; 7) інтегровано модуль сучасного просування веб-сайту у мережі інтернет; 8) здійснено публічний запуск веб-сайту українською та англійською мовами; 9) здійснено технічну підтримку та супровід ефективного функціонування модернізованого веб-сайту «Громадський простір Кропивницький».
4		Проведення заходів з розвитку стратегічних комунікацій та медіаграмотності	2025-2027	Відділ по роботі із засобами масової інформації Кропивницької міської ради, Управління інформаційних технологій, Відділ комунікацій з громадськістю	1) розроблено заходи та тематику дискусійних панелей; 2) залучено спікерів серед представників громадських організацій, влади, бізнесу до участі у заходах; 3) покращено знання з питань критичного аналізу медіа інформації; 4) налагоджено ефективний діалог між владою та громадськістю.	
5		Проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства «Дієві ініціативи»	2026-2030	Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради	1) розроблено порядок проведення конкурсу та визначено вимоги до конкурсних пропозицій; 2) визначено загальний фонд конкурсу та умови фінансування; 3) залучено інститути громадянського суспільства до участі у конкурсі; 4) визначено перелік пріоритетних завдань та видів діяльності; 5) створено сприятливі умови для розвитку інститутів громадянського суспільства.	

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
6	3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи	Актуалізація та оновлення геоінформаційної системи Кропивницької міської територіальної громади з використанням сучасних інноваційних цифрових інструментів	2025-2030	Департамент містобудування та земельних ресурсів, Управління інформаційних технологій Кропивницької міської ради	1) сформовано інформаційну базу даних про усі ресурси та об'єкти інфраструктури громади для наповнення шарів геоінформаційної системи, у тому числі з визначенням критичних закладів обслуговування вразливих категорій населення; 2) здійснено оновлення та актуалізацію геоінформаційної системи; 3) розширено функціональні можливості геоінформаційної системи; 4) розроблено сучасну цифрову багатощарову публічну карту для відкритого користування з урахуванням безбар'єрності.
7		3.3.5 Забезпечення, розширення та удосконалення надання адміністративних й інших публічних послуг з урахуванням потреб усіх категорій населення, у тому числі для жителів віддалених районів	Запровадження електронної черги онлайн для попереднього запису суб'єктів звернення на прийом у Центрі надання адміністративних послуг «Прозорий офіс» міста Кропивницького	2025-2030	Департамент надання адміністративних послуг Кропивницької міської ради	1) розроблено програмне забезпечення: «попередній онлайн запис до електронної черги»; 2) задоволено потреби суб'єктів звернення; 3) забезпечено належне функціонування Центру надання адміністративних послуг; 4) забезпечено прозорість та ефективність під час надання адміністративних послуг; 5) впроваджено інноваційні інструменти у сфері комунікації місцевої влади і громадськості; 6) додержано рівність прав суб'єктів звернень.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади

1	Номер технічного завдання	3331			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Здійснення заходів з оцифрування архівної документації та розробки онлайн сервісу оцифрованих фондів Кропивницької міської територіальної громади з широкими можливостями повнотекстового пошуку			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.3.1 Розвиток інфраструктури електронних комунікацій, у тому числі доступу до високошвидкісного інтернету; забезпечення незалежності функціонування цифрової мережі			
4	Мета проєкту	Забезпечення охорони та збереження архівної інформації в електронному вигляді та надання відкритого доступу до повнотекстової бази архіву та його оцифрованих фондів.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), громадські організації, жителів Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	- високі ризики знищення паперових архівних документів в умовах ведення бойових дій та руйнування інфраструктури; - необхідність у підвищенні рівня безпеки охорони та збереження архівної документації у цифровому форматі; - недоступність особливо цінних історико-культурних архівних документів у паперовому вигляді широкому колу зацікавлених сторін.			
8	Основні заходи проєкту	7. Здійснення оцифрування архівної документації та розробка відповідного каталогу за предметним, іменним, географічним тощо показниками. 8. Розробка та публічний запуск онлайн сервісу оцифрованих архівних фондів та забезпечення відкритого доступу для користування ними.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- здійснено оцифрування та каталогізація архівних фондів; - розроблено онлайн сервіс оцифрованих архівних фондів та відкрито публічний доступ.			
10	Період реалізації проєкту	2026 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		35	5	40
	обласний бюджет		35	5	40
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Архівний відділ Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3321
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Проведення літніх курсів «Основи цифрової компетентності» для вразливих груп населення
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.3.2 Розширення та удосконалення інструментів цифрового управління; створення умов для розвитку цифрових компетенцій
4	Мета проєкту	Створення сприятливих умов для результативного опанування вразливими групами населення ключових комбінацій знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій (цифрова компетентність).
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Жителі Кропивницької міської територіальної громади, зокрема вразливі групи населення

7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - низький рівень цифрових знань та навичок серед вразливих груп населення, у тому числі серед людей похилого віку; - надшвидкі загальносвітові темпи розвитку галузі інформаційно-комунікаційних технологій та цифровізації; - низький рівень обізнаності громадян про існуючі небезпеки у мережі інтернет та брак знань з медіа грамотності, зокрема й у онлайн просторі. 																								
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Налагодження співпраці з вищими навчальними закладами щодо надання приміщення, обладнаного комп'ютерною технікою, для проведення курсів. 2. Налагодження співпраці з громадськими організаціями щодо залучення більшої кількості осіб серед вразливих груп населення до участі у курсах. 3. Розробка освітніх програм Основ цифрової компетентності та медіа грамотності та формування графіку навчання. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - укладено угоди про співробітництво з вищими навчальними закладами щодо використання спеціально обладнаного приміщення для проведення курсів цифрової компетентності; - залучено громадські організації та забезпечено участь осіб серед вразливих категорій населення в освітніх курсах з розвитку цифрових компетентностей; - розроблено та впроваджено освітні програми. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>20</td> <td>20</td> <td>20</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>20</td> <td>20</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	20	20	20	60	бюджет громади	20	20	60	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
20	20	20	60																							
бюджет громади	20	20	60																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Управління інформаційних технологій, Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	3331
2	Назва проекту місцевого розвитку	Модернізація та технічна підтримка діючого веб-сайту «Громадський простір Кропивницький»
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів
4	Мета проекту	Створення зручної сучасної веб-платформи та її мобільної версії з використанням інноваційних цифрових технологій для ефективного активізації діалогу між владою та громадськістю для обміну досвідом, пошуку партнерів, інформування про міські активності, висвітлення інформації про діяльність ІГС.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), громадські організації, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - приведення у відповідність діючого веб-сайту сучасним вимогам цифрової зручності, комфортної навігації та дизайну; - контентне наповнення веб-сайту інформацією про реалізацію громадських ініціатив; - необхідність в удосконаленні функцій користування інструментами локальної електронної демократії.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка технічного завдання для модернізації та удосконалення функціональних рішень користування веб-сайтом «Громадський простір Кропивницький».

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Створення сучасного дизайну, зручності та комфортної навігації веб-сайту, у тому числі з урахуванням безбар'єрного доступу для вразливих категорій населення. 3. Удосконалення зручності користування інструментами локальної електронної демократії. 4. Створення окремої сторінки висвітлення інформації про діяльність громадських організацій національних меншин (спільнот). 5. Розробка модулю ефективного просування веб-сайту у мережі інтернет з використанням сучасних SEO технологій. 6. Врахування безпеки від несанкціонованих дій. 																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено технічне завдання на модернізацію діючого веб-сайту «Громадський простір Кропивницький»; - створено сучасний дизайн, комфорт у зручності та навігації; - наповнено веб-сайт інформацією про реалізацію громадських ініціатив; - передбачено безбар'єрний доступ до веб-сайту, зокрема для вразливих категорій населення; - створено окрему сторінку з висвітленням діяльності та розвитку громадських організацій національних меншин (спільнот); - інтегровано інструменти локальної електронної демократії, зокрема консультації з громадськістю; - інтегровано модуль сучасного просування веб-сайту у мережі інтернет; - здійснено публічний запуск веб-сайту українською та англійською мовами; - здійснено технічну підтримку та супровід ефективного функціонування модернізованого веб-сайту «Громадський простір Кропивницький». 																									
10	Період реалізації проекту	2025 – 2027 роки																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>80</td> <td>40</td> <td>40</td> <td>160</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади	80	40	40	160	обласний бюджет					державний бюджет					інші джерела				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади	80	40	40	160																							
обласний бюджет																											
державний бюджет																											
інші джерела																											
12	Відповідальні виконавці	Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради																									

1	Номер технічного завдання	3332
2	Назва проекту місцевого розвитку	Проведення заходів з розвитку стратегічних комунікацій та медіаграмотності
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів
4	Мета проекту	Створення майданчику налагодження конструктивного і ефективного діалогу та партнерства у громаді між владою, громадськістю та бізнесом, що сприятиме досягненню поточних та майбутніх цілей розвитку, критичному аналізу інформації у медійному просторі для обґрунтування та зважування прийняття правильних безпечних рішень, побудові спілкування на принципах справедливості, рівноправності, доброзичливості та поваги.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Громадські організації, жителі Кропивницької міської територіальної громади

7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень знань та навичок у питаннях медіаграмотності серед населення; - наявність бар'єрів у спілкуванні між владою та інститутами громадянського суспільства; - низький рівень участі громадськості у прийнятті управлінських рішень. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка тематики заходів та програми їх проведення. 2. Залучення спікерів з представників громадських організацій, влади, бізнесу. 3. Проведення активностей з питань медіаграмотності та стратегічних комунікацій. 4. Висвітлення результатів тематичних заходів у мережі інтернет. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено заходи та тематику дискусійних панелей; - залучено спікерів серед представників громадських організацій, влади, бізнесу до участі у заходах; - покращено знання з питань критичного аналізу медіа інформації; - налагоджено ефективний діалог між владою та громадськістю. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2027 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100	100	100	300
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Відділ по роботі із засобами масової інформації Кропивницької міської ради, Управління інформаційних технологій, Відділ комунікацій з громадськістю			

1	Номер технічного завдання	3333
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства «Дієві ініціативи»
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.3.3 Технічна підтримка та удосконалення інноваційних інструментів у сфері співпраці та комунікації місцевої влади і громадськості, у тому числі покращення доступу до електронних сервісів
4	Мета проєкту	Створення умов для забезпечення прозорості та ефективного використання коштів, передбачених в бюджеті Кропивницької міської територіальної громади, для надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства на реалізацію програм (проєктів, заходів).
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Інститути громадянського суспільства Кропивницької міської територіальної громади
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - наявність бар'єрів у налагодженні партнерських відносин між владою та інститутами громадянського суспільства; - низький рівень залученості громадських організацій до вирішення питань, актуальних для територіальної громади, проведення заходів національно-патріотичного спрямування.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка порядку проведення конкурсу та визначення вимог до конкурсних пропозицій. 2. Визначення загального фонду конкурсу та умов фінансування. 3. Формування пріоритетних завдань та видів діяльності. 4. Залучення інститутів громадянського суспільства до участі у конкурсі.

		5. Висвітлення результатів конкурсу у мережі інтернет.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - розроблено порядок проведення конкурсу та визначено вимоги до конкурсних пропозицій; - визначено загальний фонд конкурсу та умови фінансування; - залучено інститути громадянського суспільства до участі у конкурсі; - визначено перелік пріоритетних завдань та видів діяльності; - створено сприятливі умови для розвитку інститутів громадянського суспільства. 			
10	Період реалізації проєкту	2026 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		500	500	1 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Відділ комунікацій з громадськістю Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3341
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Актуалізація та оновлення геоінформаційної системи Кропивницької міської територіальної громади з використанням сучасних інноваційних цифрових інструментів
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.3.4 Розбудова, впровадження, забезпечення ефективного функціонування сучасної інноваційної геоінформаційної системи
4	Мета проєкту	Об'єднання просторових і соціально-економічних даних у графічному форматі та їх своєчасне оновлення для ефективного просторового розвитку; забезпечення доступу широкої громадськості до візуальних змін у просторовому плануванні та їхнього впливу на соціально-економічний стан громади; розробка та впровадження багатoshарової публічної геоінформаційної карти.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень прозорості та розумного управління існуючими ресурсами громади; - недосконалість впровадження сучасних цифрових інструментів у розвитку інформаційних технологій публічного управління; - відсутність сучасної цифрової карти публічної частини геоінформаційної системи для легкого доступу жителів про ресурси та об'єкти інфраструктури у всіх сферах життєдіяльності з урахуванням безбар'єрності.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка бази даних інформаційних шарів наповнення геоінформаційної системи про усі ресурси та об'єкти громади, у тому числі критичні заклади обслуговування вразливих категорій населення. 2. Оновлення та актуалізація геоінформаційної системи сучасною інформацією про усі ресурси та об'єкти громади у всіх сферах життєдіяльності, у тому числі нарощування її функціональних можливостей. 3. Розробка цифрової багатoshарової публічної карти геоінформаційної системи для відкритого користування.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- сформовано інформаційну базу даних про усі ресурси та об'єкти інфраструктури громади для наповнення шарів геоінформаційної системи, у тому числі з визначенням

		критичних закладів обслуговування вразливих категорій населення; - здійснено оновлення та актуалізацію геоінформаційної системи; - розширено функціональні можливості геоінформаційної системи; - розроблено сучасну цифрову багат шарову публічну карту для відкритого користування з урахуванням безбар'єрності.			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади				
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління інформаційних технологій Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	3351			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Запровадження електронної черги онлайн для попереднього запису суб'єктів звернення на прийом у Центрі надання адміністративних послуг «Прозорий офіс» міста Кропивницького			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.3.5 Забезпечення, розширення та удосконалення надання адміністративних й інших публічних послуг з урахуванням потреб усіх категорій населення, у тому числі для жителів віддалених районів			
4	Мета проєкту	Забезпечення якості та доступності надання адміністративних й інших публічних послуг жителям Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі вразливим категоріям населення, зокрема з використанням цифрових технологій			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти звернення (суб'єкти господарювання, громадські організації, жителі Кропивницької міської територіальної громади тощо)			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	- необхідність у формуванні у суспільстві позитивного іміджу місцевої влади через можливість запровадження сучасного якісного сервісу з надання адміністративних послуг; - необхідність в удосконаленні цифровізації доступності надання адміністративних послуг.			
8	Основні заходи проєкту	1. Розробка програмного забезпечення: «попередній онлайн запис до електронної черги». 2. Тестування сервісу та публічний запуск на вебсайті Центру надання адміністративних послуг «Прозорий офіс» міста Кропивницького.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- розроблено програмне забезпечення: «попередній онлайн запис до електронної черги»; - задоволено потреби суб'єктів звернення; - забезпечено належне функціонування Центру надання адміністративних послуг; - забезпечено прозорість та ефективність під час надання адміністративних послуг; - впроваджено інноваційні інструменти у сфері комунікації місцевої влади і громадськості; - додержано рівність прав суб'єктів звернень.			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	80	20	20	120
		80	20	20	120

	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент надання адміністративних послуг Кропивницької міської ради			

Перелік проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	3.4 Впровадження принципів гендерної політики	3.4.1 Розробка гендерного профілю (гендерного паспорту) громади	Розробка гендерного профілю Кропивницької міської територіальної громади	2025	Управління молоді і спорту, Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради	1) створено робочу групу з розробки гендерного профілю Кропивницької міської територіальної громади; 2) розроблено план заходів та проведено засідання робочої групи щодо обговорення змісту документу та дослідження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; 3) розроблено гендерний профіль українською та англійською мовами; 4) презентовано гендерний профіль громади та оприлюднено на офіційному сайті громади.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Оперативна ціль 3.4 Впровадження принципів гендерної політики

1	Номер технічного завдання	3411			
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Розробка гендерного профілю Кропивницької міської територіальної громади			
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	3.4.1 Розробка гендерного профілю (гендерного паспорту) громади			
4	Мета проєкту	Розробка інформаційно-аналітичного документу, що визначатиме відмінності у становищі жінок, чоловіків та/або їх груп, а також наявні проблеми і потреби, та використовуватиметься для розробки програм розвитку Кропивницької міської територіальної громади, у тому числі гендерно чутливих та бюджетних програм.			
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада			
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, міжнародні партнери, жителі Кропивницької міської територіальної громади			
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність досліджених відмінностей рівнів участі жінок і чоловіків, реалізації їхніх прав та можливостей у тій чи іншій сфері життєдіяльності у громаді, їх доступу до ресурсів; - необхідність у визначенні гендерних розривів; - необхідність використання результатів гендерного аналізу у стратегічному плануванні та бюджетуванні, формуванні інвестиційної політики та створенню сприятливого бізнес клімату, моніторингу та оцінки реалізації стратегічних та бюджетних програм. 			
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення робочої групи з розробки гендерного профілю Кропивницької міської територіальної громади. 2. Розробка плану заходів та робочих засідань ключових стейкхолдерів з питань дослідження рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. 3. Складання фінального документу гендерного профілю українською і англійською мовами, його презентація та оприлюднення на офіційному веб-сайті громади. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - створено робочу групу з розробки гендерного профілю Кропивницької міської територіальної громади; - розроблено план заходів та проведено засідання робочої групи щодо обговорення змісту документу та дослідження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; - розроблено гендерний профіль українською та англійською мовами; - презентовано гендерний профіль громади та оприлюднено на офіційному сайті громади. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	100			100
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління молоді і спорту, Департамент соціальної політики Кропивницької міської ради			

2.4 СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ГРОМАДА БАГАТОВІКОВИХ ТРАДИЦІЙ ТА ІСТОРИЧНОГО НАДБАННЯ

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні завдання
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 4. ГРОМАДА БАГАТОВІКОВИХ КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ ТА ІСТОРИЧНОГО НАДБАННЯ	4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини
		4.1.2 Розвиток креативних ініціатив та індустрій, у тому числі локальних історико-культурних традицій та ремесел
	4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	4.2.1 Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади
		4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
		4.2.3 Створення умов ефективного використання економічного потенціалу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, пам'яток культурної спадщини та елементів нематеріальної культурної спадщини

Перелік проєктів місцевого розвитку
Стратегічна ціль 4. Громада багатотрадицій та історичного надбання

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
1	4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини	Паспортизація пам'яток культурної спадщини Кропивницької міської територіальної громади	2025-2027	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) проведено детальну інвентаризацію об'єктів нерухомого майна культурної спадщини та визначено їх технічний стан; 2) проінвентаризовано об'єкти культурної спадщини; 3) створено електронну базу даних обліку об'єктів культурної спадщини; 4) складено облікову документацію на об'єкти культурної спадщини; 5) внесено до державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єкти культурної спадщини.
2			Здійснення заходів з маркування об'єктів культурної спадщини та реалізація інформаційно-просвітницької кампанії з їх охорони та збереження	2025-2030	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради	1) створено робочу групу з представників влади, бізнесу, науки та громадськості з питань охорони та збереження пам'яток; 2) розроблено єдиний дизайн покажчиків (вивісок) для маркування об'єктів культурної спадщини з урахуванням захисної емблеми «Блакитний щит» згідно з вимогами Гаазької конвенції; 4) виготовлено покажчики (вивіски) на об'єкти культурної спадщини; 5) розроблено план заходів інформаційно-просвітницької кампанії щодо охорони та збереження пам'яток; 6) складено перелік існуючих та нововиявлених пам'яток культурної спадщини; 7) укладено охоронні договори із власниками, користувачами пам'яток культурної спадщини та проведено інформаційно-просвітницькі заходи із балансоутримувачами пам'яток культурної спадщини щодо вимог чинного законодавства у пам'яткоохоронній сфері; 8) проведено лекційні та екскурсійні заходи, спрямовані на популяризацію історико-культурних надбань громади; 9) проведено заходи щодо питань ефективного використання економічного потенціалу пам'яток та інвестування у об'єкти історико-культурного надбання, у тому числі на умовах державно-приватного партнерства.
3			Створення Музею історії міста Кропивницького з виконанням функцій туристично-інформаційного центру	2026 -2027	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) створено робочу групу з представників влади, бізнесу, науки та громадськості щодо напрацювання плану заходів із розробки концепції створення Музею історії міста Кропивницького; 2) розроблено концепцію створення та функціонування Музею історії міста Кропивницького з виконанням функцій туристично-інформаційного центру; 3) зареєстровано комунальне підприємство «Музей історії міста Кропивницького» з виконанням функцій туристично-інформаційного центру, розроблено установчу документацію комунального підприємства та сформовано штатний склад працівників; 4) створено базу даних культурно-історичних пам'яток, визначено їх цінність та оцифровано пам'ятки для музейних експозицій; 5) розроблено освітні програми для підготовки та підвищення кваліфікації гідів, здійснено їх навчання; 6) розроблено веб-сайт Музею історії міста Кропивницького; 7) здійснено пошук приміщення під облаштування комунального підприємства «Музей історії міста Кропивницького»
4	4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	4.2.1 Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади	Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій Кропивницької міської територіальної громади	2025	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) розроблено стратегію розвитку культури, туризму та креативних індустрій Кропивницької міської територіальної громади
5		4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення	Модернізація туристичного порталу Кропивницької міської територіальної громади	2025-2030	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) здійснено заходи з модернізації туристичного порталу Кропивницької міської територіальної громади (українською та англійською мовами) з урахуванням безбар'єрного доступу; 2) розроблено інтерактивну карту з відображенням туристичних атракцій

№ з/п	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямований проєкт	Завдання Стратегії	Назва проєкту місцевого розвитку	Період реалізації проєкту	Виконавці	Індикатори результативності
6		бренду громади як туристичної дестинації				(історичних, культурних, рекреаційних, індустріальних тощо локацій), маршрутів, подій і заходів громади; 3) впроваджено інноваційний цифровий сервіс самостійного планування поїздок на основі «розумного» конструктора побудови оптимальних маршрутів пересування; 4) розроблено комунікаційну стратегію ефективного просування туристичного порталу у мережі інтернет; 6) розміщено посилання на туристичний портал на місцевих, українських та міжнародних онлайн платформах.
			Формування позитивного туристичного іміджу як складової маркетингової стратегії Кропивницької міської територіальної громади	2025-2030	Управління культури і туризму, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради	1) проведено фокус-групи з представниками влади, бізнесу, науки та громадськості щодо визначення «ключових туристичних цінностей громади»; 2) розроблено макети презентацій основних туристичних атракцій громади та презентаційний макет про туристичний потенціал громади; 3) сформовано перелік привабливих напрямів креативних індустрій та місцевих виробників крафтової продукції; 4) застосовано інноваційні цифрові інструменти інтерактивного просування туристичних атракцій; 5) взято участь представниками громади у регіональних, національних та міжнародних туристичних виставкових заходах; 6) здійснено просування туристичного потенціалу громади через представлення на міських, українських, міжнародних онлайн платформах туристичної спрямованості; 8) збільшено кількість туристів та надходження від туристичного збору.
			Просування інноваційного туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» на базі інфраструктури Української державної льотної академії та Музею авіації	2025-2030	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) проведено подієві заходи (екскурсії, свята, фестивалі, змагання тощо) на базі Музею авіації; 2) розроблено інтерактивну модель туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» з метою його просування через туристичний портал громади; 3) розроблено презентаційні матеріали просування туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» 4) здійснено сприяння у розробці та проведенні додаткових освітніх програм, курсів і тренінгів у сфері авіації.
			Екскурсія у форматі віртуальної реальності із застосуванням VR-технологій «Прогулянка старим містом»	2026-2027	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) створено робочу групу з розробки туристичного маршруту «Прогулянка старим містом» та проведено фокус-групи; 2) вибрано ключові туристичні атракції туристичного маршруту; 3) оцифровано архівні фотоматеріали для туристичного маршруту та розроблено історичні довідки до них; 4) розроблено віртуальний туристичний маршрут «Прогулянка старим містом» українською та англійською мовами; 5) придбано спеціальні окуляри віртуальної реальності; 6) презентовано туристичний маршрут на місцевих, регіональних, національних та міжнародних туристичних онлайн платформах.
9	4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації	Розробка та запуск туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот»	2025-2026	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради	1) створено робочу групу з розробки туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» та проведено фокус-групи; 2) вибрано ключові туристичні атракції туристичного маршруту; 3) зроблено фотоматеріали для туристичного маршруту та розроблено історичні довідки до них; 4) розроблено цифровий туристичний маршрут «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» українською та англійською мовами; 5) опубліковано туристичний маршрут на туристичному порталі громади; 6) презентовано туристичний маршрут на місцевих, регіональних, національних та міжнародних туристичних онлайн платформах.

Технічні завдання проєктів місцевого розвитку
Стратегічна ціль 4. громада багатотрітійох традицій та історичного надбання

1	Номер технічного завдання	4111				
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Паспортизація пам'яток культурної спадщини Кропивницької міської територіальної громади				
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини				
4	Мета проєкту	Здійснення інвентаризації, оцінка технічного стану, виготовлення облікової документації та паспортизація усіх видів об'єктів нерухомого майна культурної спадщини, зокрема пам'яток архітектури, містобудування, історії, монументального, садово-паркового мистецтва тощо, для їх збереження, впровадження паперового та уніфікованого електронного обліку.				
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна				
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України				
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - приведення облікової документації об'єктів культурної спадщини у відповідність до вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини» та необхідність їх занесення до державного реєстру нерухомих пам'яток України; - низька інвестиційна привабливість пам'яток культурної спадщини, у тому числі в умовах розвитку державно-приватного партнерства, через відсутність охоронної документації; - недостатній розвиток фінансових, технічних, науково-культурних засад формування пам'яткоохоронної справи, у тому числі розбудови галузі охорони культурної спадщини. 				
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення детальної інвентаризації об'єктів нерухомого майна культурної спадщини та створення електронної бази обліку таких пам'яток. 2. Здійснення паспортизації об'єктів культурної спадщини, зокрема виготовлення облікової документації, історичної довідки, матеріалів фіксації сучасного стану, підготовки актів стану збереження тощо. 3. Внесення пам'яток культурної спадщини до державного реєстру нерухомих пам'яток України. 				
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено детальну інвентаризацію об'єктів нерухомого майна культурної спадщини та визначено їх технічний стан; - проінвентаризовано об'єкти культурної спадщини; - створено електронну базу даних обліку об'єктів культурної спадщини; - складено облікову документацію на об'єкти культурної спадщини; - внесено до державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єкти культурної спадщини. 				
10	Період реалізації проєкту	2025 - 2027 роки				
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	
		300			300	
		бюджет громади	300			300
		обласний бюджет				
		державний бюджет				
	інші джерела					
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради				

1	Номер технічного завдання	4112
2	Назва проекту місцевого розвитку	Здійснення заходів з маркування об'єктів культурної спадщини та реалізація інформаційно-просвітницької кампанії з їх охорони та збереження
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини
4	Мета проекту	Впорядкування та облаштування об'єктів культурної спадщини покажчиками (вивісками) за єдиним розробленим макетом з урахуванням захисної емблеми «Блакитний щит» згідно з вимогами Гаазької конвенції; залучення широкого кола громадськості, науки та бізнесу до питань охорони та збереження, виявлення та дослідження пам'яток історії та культури; здійснення громадського контролю за дотриманням законодавства про охорону і використання об'єктів культурної спадщини.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатній рівень проведення культурно-просвітницької роботи серед громадян щодо їхньої участі у виявленні, дослідженні, охороні, реставрації та популяризації пам'яток історії та культури; - відсутність ефективної співпраці влади, бізнесу, науки та громадськості щодо охорони та збереження, виявлення та дослідження пам'яток історії та культури, у тому числі з питань дотримання законодавства про охорону і використання об'єктів культурної спадщини; - низька інвестиційна привабливість пам'яток культурної спадщини, у тому числі в умовах розвитку державно-приватного партнерства; - недостатній розвиток фінансових, технічних, науково-культурних засад формування пам'яткоохоронної справи, у тому числі розбудови галузі охорони культурної спадщини.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення робочої групи з представників влади, бізнесу, науки та громадськості щодо напрацювання плану заходів з проведення інформаційно-просвітницької кампанії зі збереження культурної спадщини Кропивницької міської територіальної громади. 2. Розробка єдиного макету маркування об'єктів культурної спадщини з урахуванням захисної емблеми «Блакитний щит» згідно з вимогами Гаазької конвенції. 3. Виготовлення та розміщення покажчиків (вивісок) для маркування об'єктів культурної спадщини. 4. Організація та проведення роз'яснювальної роботи з балансоутримувачами щодо вимог чинного законодавства у пам'яткоохоронній сфері. 5. Укладення із власниками та користувачами пам'яток охоронних договорів. 6. Проведення моніторингу стану пам'яток, розробка проектів з відновлення історичного спадку Кропивницької міської територіальної громади з метою збереження історико-культурного середовища. 7. Організація, проведення та участь у лекційній, туристичній, екскурсійній, виставковій діяльності, спрямованій на виховання історичної пам'яті, формування почуття патріотизму, глибокої поваги до історико-культурних надбань; промоція таких заходів.

		8. Створення умов для розвитку державно-приватного партнерства, інвестиційної і туристичної привабливості громади через її історико-культурну спадщину.			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - створено робочу групу з представників влади, бізнесу, науки та громадськості з питань охорони та збереження пам'яток; - розроблено єдиний дизайн покажчиків (вивісок) для маркування об'єктів культурної спадщини з урахуванням захисної емблеми «Блакитний щит» згідно з вимогами Гаазької конвенції; - виготовлено покажчики (вивіски) на об'єкти культурної спадщини; - розроблено план заходів інформаційно-просвітницької кампанії щодо охорони та збереження пам'яток; - складено перелік існуючих та нововиявлених пам'яток культурної спадщини; - укладено охоронні договори із власниками, користувачами пам'яток культурної спадщини та проведено інформаційно-просвітницькі заходи із балансоутримувачами пам'яток культурної спадщини щодо вимог чинного законодавства у пам'яткоохоронній сфері; - проведено лекційні та екскурсійні заходи, спрямовані на популяризацію історико-культурних надбань громади; - проведено заходи щодо питань ефективного використання економічного потенціалу пам'яток та інвестування у об'єкти історико-культурного надбання, у тому числі на умовах державно-приватного партнерства. 			
10	Період реалізації проєкту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	50	50	50	150
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Департамент містобудування та земельних ресурсів Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	4113
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Створення Музею історії міста Кропивницького з виконанням функцій туристично-інформаційного центру
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	4.1.1 Здійснення заходів щодо охорони та збереження об'єктів історико-культурної спадщини; розширення переліку елементів нематеріальної культурної спадщини
4	Мета проєкту	Охорона та збереження культурно-історичних і природничо-наукових цінностей міста Кропивницького у єдиному музейному просторі для об'єднання жителів Кропивницької міської територіальної громади навколо її історії та культурного надбання з використанням інноваційних інтерактивних технологій представлення експонатів та артефактів.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Суб'єкти господарювання, інвестори, гості (туристи), жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність Музею історії міста Кропивницького як простору охорони та збереження місцевих культурно-історичних і природничо-наукових цінностей; - недостатній рівень проведення візуальної культурно-просвітницької роботи серед жителів щодо історії та культурного надбання міста Кропивницького;

		<ul style="list-style-type: none"> - відсутність ефективної співпраці влади, бізнесу, науки та громадськості щодо охорони та збереження, виявлення та дослідження пам'яток історії та культури міста Кропивницького; - недостатня кількість конкурентоспроможних туристичних продуктів, зокрема музейних експозицій, створених з використанням цифрових візуальних технологій, зокрема VR, HR, 3D тощо; - недостатній розвиток фінансових, технічних, науково-культурних засад формування пам'яткоохоронної справи, у тому числі розбудови галузі охорони культурної спадщини.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збір та аналіз юридичної інформації про музейну справу в Україні, у тому числі вимог щодо збереження музейних фондів, та дослідження сучасних тенденцій розвитку музеїв. 2. Створення робочої групи з представників влади, бізнесу, науки та громадськості щодо напрацювання плану заходів із розробки концепції створення Музею історії міста Кропивницького. 3. Розробка концепту розвитку та бізнес-моделі функціонування Музею історії міста з виконанням функцій туристично-інформаційного центру. 4. Побудова фінансової моделі на основі бізнес-моделі, визначення необхідних інвестиційних потреб та потенційних джерел фінансування. 5. Інвентаризація, створення та оцифрування бази даних пам'яток, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення; визначення їх історичної цінності для Музею історії міста. 6. Розробка переліку послуг, що надаватимуться туристично-інформаційним центром на базі музейної установи. 7. Реєстрація комунального підприємства «Музей історій міста Кропивницького» з виконанням функцій туристично-інформаційного центру. 8. Розробка веб-сайту Музею історії міста Кропивницького з використанням сучасних цифрових технологій візуалізації музейного фонду. 9. Здійснення пошуку приміщення під облаштування комунального підприємства «Музей історії міста Кропивницького»
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - створено робочу групу з представників влади, бізнесу, науки та громадськості щодо напрацювання плану заходів із розробки концепції створення Музею історії міста Кропивницького; - розроблено концепцію створення та функціонування Музею історії міста Кропивницького з виконанням функцій туристично-інформаційного центру; - зареєстровано комунальне підприємство «Музей історії міста Кропивницького» з виконанням функцій туристично-інформаційного центру, розроблено установчу документацію комунального підприємства та сформовано штатний склад працівників; - створено базу даних культурно-історичних пам'яток, визначено їх цінність та оцифровано пам'ятки для музейних експозицій; - розроблено освітні програми для підготовки та підвищення кваліфікації гідів, здійснено їх навчання; - розроблено веб-сайт Музею історії міста Кропивницького; - здійснено пошук приміщення під облаштування комунального підприємства «Музей історії міста Кропивницького».
10	Період реалізації проекту	2026 – 2027 роки

11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади		1 000	1 000	2 000
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	4211
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	4.2.1 Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій громади
4	Мета проекту	Розробка стратегічного документа державного планування місцевого рівня, спрямованого на активізацію та розвиток збалансованого креативного та творчого культурного середовища, підвищення туристичної привабливості території громади та формування сучасного концепту розвитку креативних індустрій як рушіїв економічного розвитку та покращення інвестиційного клімату громади.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості (туристи), суб'єкти господарювання, інвестори, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність стратегічного бачення розвитку сфер культури, туризму та креативних індустрій як рушіїв соціально-економічного розвитку громади та підвищення інвестиційної привабливості території; - відсутність сучасного цифрового онлайн майданчику з актуальною інформацією про історико-культурний, рекреаційний, бізнес потенціал громади, у тому числі в інтерактивному картографічному форматі; - низький рівень обізнаності про наявні атракції та відсутність дієвої ефективної стратегії просування громади як привабливої туристичної дестинації з потужним історико-культурним, природним, індустріальним потенціалом; - недостатній рівень розвитку та промоції місцевих виробників крафтової продукції, мистецького або творчого вираження традицій та побуту, підприємств сфери гостинності та суміжних галузей для задоволення потреб гостей громади у форматі єдиного інформаційного простору; - відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різнорівневої освіти та громадськості з метою ефективного розвитку сфер культури, туризму та креативних індустрій.
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснення аналізу поточного стану соціально-економічного розвитку Кропивницької міської ради та місцевих програм у сферах культури, туризму та креативних індустрій. 2. Створення комунікаційного майданчику взаємодії ключових стейкхолдерів, зацікавлених у реалізації стратегії розвитку. 3. Здійснення порівняльної характеристики та картографування основних культурних, туристичних та креативних ресурсів; проведення SWOT-аналізу з визначення конкурентних переваг. 4. Визначення візії, стратегічних і оперативних цілей та завдань до них, важливих проектів та індикаторів

		<p>досягнення результатів, які сприятимуть забезпеченню ефективних умов для реалізації стратегії.</p> <p>5. Розробка дорожньої карти залучення міжнародної технічної допомоги у реалізацію проєктів місцевого розвитку.</p> <p>6. Презентація стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій української та англійською мовами.</p>			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	- розроблено стратегію розвитку культури, туризму та креативних індустрій Кропивницької міської територіальної громади.			
10	Період реалізації проєкту	2025 рік			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проєкту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	700			700
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	700			700
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради, зацікавлені сторони			

1	Номер технічного завдання	4221
2	Назва проєкту місцевого розвитку	Модернізація туристичного порталу Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проєкт	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
4	Мета проєкту	Підвищення туристичної привабливості, покращення якості та доступності надання туристичних послуг шляхом актуалізації, оновлення та забезпечення ефективного функціонування діючого туристичного порталу Кропивницької міської територіальної громади як єдиного інформаційного ресурсу просування громади у якості потужної туристичної дестинації з використанням сучасних цифрових рішень та провідних інструментів комунікації гостей громади з надавачами послуг у сфері гостинності.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості (туристи), суб'єкти господарювання, інвестори, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність сучасного цифрового конкурентоспроможного туристичного ресурсу з актуальною інформацією про історико-культурний, рекреаційний, бізнес потенціал громади; - недостатня кількість туристичних продуктів та туристичних маршрутів, зокрема інноваційного характеру; - низький рівень обізнаності про наявні атракції та відсутність дієвої ефективної стратегії просування громади як привабливої туристичної дестинації; - недостатній рівень розвитку та промоції місцевих виробників крафтової продукції, мистецького або творчого вираження традицій та побуту, підприємств сфери гостинності та суміжних галузей для задоволення потреб гостей громади у форматі єдиного інформаційного простору; - відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різномірневої освіти та громадських формувань з метою просування туристичного бренду громади.
8	Основні заходи проєкту	1. Розробка технічних вимог щодо актуалізації та оновлення діючого туристичного порталу громади на основі

		<p>платформи kroptravel.gov.ua з урахуванням сучасного цифрового українського та європейського досвіду на принципах безбар'єрного доступу.</p> <ol style="list-style-type: none"> Створення систематизованої бази даних історичних, культурних, рекреаційних, індустріальних тощо атракцій, туристичних маршрутів, а також подій та заходів, з метою контентного наповнення туристичного порталу та можливістю інтерактивного (картографічного) відображення. Конкурсний відбір виконавця надання послуг з розробки сучасного туристичного порталу громади, у тому числі з впровадженням цифрових сервісів самостійного планування поїздок на основі «розумного» конструктора побудови оптимальних маршрутів пересування. Розробка комунікаційної стратегії ефективного просування туристичного порталу у мережі інтернет, зокрема представлення на міських, українських та міжнародних туристичних онлайн платформах. Презентація актуалізованого та оновленого туристичного порталу (української та англійської мовами) з урахуванням безбар'єрного доступу; його тестування серед цільових груп; відкриття публічного доступу. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - здійснено заходи з модернізації туристичного порталу Кропивницької міської територіальної громади (українською та англійською мовами) з урахуванням безбар'єрного доступу; - розроблено інтерактивну карту з відображенням туристичних атракцій (історичних, культурних, рекреаційних, індустріальних тощо локацій), маршрутів, подій і заходів громади; - впроваджено інноваційний цифровий сервіс самостійного планування поїздок на основі «розумного» конструктора побудови оптимальних маршрутів пересування; - розроблено комунікаційну стратегію ефективного просування туристичного порталу у мережі інтернет; - розміщено посилання на туристичний портал на місцевих, українських та міжнародних онлайн платформах. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>300</td> <td>20</td> <td>20</td> <td>340</td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td>100</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела (МТД)</td> <td>200</td> <td></td> <td>200</td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	300	20	20	340	бюджет громади	100	20	20	обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела (МТД)	200		200
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
300	20	20	340																							
бюджет громади	100	20	20																							
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела (МТД)	200		200																							
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	4222
2	Назва проекту місцевого розвитку	Формування позитивного туристичного іміджу Кропивницької міської територіальної громади
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
4	Мета проекту	Розробка та впровадження ефективних заходів зміцнення туристичного потенціалу Кропивницької міської територіальної громади та сприяння зростанню туристичних потоків через просування туристичного бренду громади як привабливої туристичної дестинації, що охоплюватиме увесь культурний, історичний, природний та індустріальний ресурс території.

5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проєкту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проєкту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості (туристи), суб'єкти господарювання, інвестори, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - відсутність сучасного цифрового конкурентоспроможного туристичного ресурсу з актуальною інформацією про історико-культурний, рекреаційний, бізнес потенціал громади; - недостатня кількість туристичних продуктів та туристичних маршрутів, зокрема інноваційного характеру; - орієнтованість туроператорів громади на виїзний туризм; - низький рівень обізнаності про наявні атракції, події і заходи та відсутність дієвої ефективної стратегії просування громади як привабливої туристичної дестинації; - недостатній рівень розвитку та промоції місцевих виробників крафтової продукції, мистецького або творчого вираження традицій та побуту, підприємств сфери гостинності та суміжних галузей для задоволення потреб гостей громади у форматі єдиного інформаційного простору; - відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різнорівневої освіти та громадських формувань з метою просування туристичного бренду громади.
8	Основні заходи проєкту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проведення засідань фокус-груп з представників влади, бізнесу, науки та громадськості на базі туристично-інформаційного центру Кропивницької міської територіальної громади щодо визначення «ключових туристичних цінностей громади». 2. Розробка та виготовлення презентаційних матеріалів та брендваної сувенірної продукції з інформацією про туристичний потенціал Кропивницької міської територіальної громади. 3. Здійснення заходів з підтримки впровадження нових культурних ініціатив, зокрема сприяння розвитку креативних індустрій, сучасних крафтових технологій, у тому числі просування крафтової продукції місцевих виробників, інноваційних напрямів розвитку сфери гостинності тощо. 4. Створення та популяризація сучасних інтерактивних засобів поширення інформації на основних об'єктах туристичної інфраструктури громади із застосуванням інноваційних цифрових інструментів. 5. Забезпечення участі представників громади у регіональних, національних, міжнародних спеціалізованих туристичних виставкових заходах, форумах, ярмарках тощо. 6. Проведення круглих столів з представниками закладів різнорівневої освіти для адаптації навчальних програм творчого спрямування для розвитку та консолідації туристичної галузі; систематичного підвищення кваліфікації екскурсіводів на базі ТІЦ громади. 7. Розробка комунікаційних заходів ефективного просування туристичного потенціалу громади у мережі інтернет, зокрема представлення на міських, українських та міжнародних туристичних онлайн платформах.
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проєкту	<ul style="list-style-type: none"> - проведено фокус-групи з представниками влади, бізнесу, науки та громадськості щодо визначення «ключових туристичних цінностей громади»; - розроблено макети презентацій основних туристичних атракцій громади та презентаційний макет про туристичний потенціал громади;

		<ul style="list-style-type: none"> - сформовано перелік привабливих напрямів креативних індустрій та місцевих виробників крафтової продукції; - застосовано інноваційні цифрові інструменти інтерактивного просування туристичних атракцій; - взято участь представниками громади у регіональних, національних та міжнародних туристичних виставкових заходах; - здійснено просування туристичного потенціалу громади через представлення на міських, українських, міжнародних онлайн платформах туристичної спрямованості; - збільшено кількість туристів та надходження від туристичного збору. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	250	300	350	900
	обласний бюджет	200	200	250	650
	державний бюджет				
	інші джерела (МТД)	50	100	100	250
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради			

1	Номер технічного завдання	4223
2	Назва проекту місцевого розвитку	Просування інноваційного туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» на базі інфраструктури Української державної льотної академії та Музею авіації
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
4	Мета проекту	Сприяння просуванню унікального інноваційного туристичного продукту, створеного на базі Української державної льотної академії та Музею авіації для розвитку та зміцнення бренду громади, як привабливої туристично-авіаційної дестинації та центру авіаційної освіти.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості (туристи), суб'єкти господарювання, інвестори, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість конкурентоспроможних туристичних продуктів та туристичних маршрутів, зокрема інноваційного характеру, у тому числі пов'язаних із авіацією; - недостатній рівень просування інформації про туристичний потенціал і ресурси громади, зокрема й відсутність поінформованості про наявні можливості і розвиток авіаційної галузі, у тому числі освіти, інфраструктури, спорту тощо; - недостатня інтеграція Української державної льотної академії та Музею авіації у єдиний туристичний простір громади з метою організації та просування туристичних заходів і подій, а також авіаційного бренду громади, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках туристичних послуг; - відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різнорівневої освіти та громадських формувань з метою просування «авіаційного» туристичного бренду громади.
8	Основні заходи проекту	1. Розробка концепцій та сценаріїв привабливих тематичних екскурсій, свят, фестивалів, змагань на базі Української державної льотної академії.

		<ol style="list-style-type: none"> Організація та проведення екскурсій, свят, фестивалів, змагань, майстер-класів тощо. Створення інтерактивної моделі туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» та його презентація на туристичному порталі. Розробка комунікаційних заходів просування інноваційного туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний»; його презентація та промоція на місцевих, національних та міжнародних онлайн платформах. 																								
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> проведено подієві заходи (екскурсії, свята, фестивали, змагання тощо) на базі Музею авіації; розроблено інтерактивну модель туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» з метою його просування через туристичний портал громади; розроблено презентаційні матеріали просування туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» здійснено сприяння у розробці та проведенні додаткових освітніх програм, курсів і тренінгів у сфері авіації. 																								
10	Період реалізації проекту	2025 – 2030 роки																								
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього					бюджет громади				обласний бюджет				державний бюджет				інші джерела			
2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади																										
обласний бюджет																										
державний бюджет																										
інші джерела																										
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму, Департамент з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради																								

1	Номер технічного завдання	4224
2	Назва проекту місцевого розвитку	Екскурсія у форматі віртуальної реальності із застосуванням VR-технологій «Прогулянка старим містом»
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
4	Мета проекту	Створення та просування унікального інноваційного безбар'єрного туристичного продукту із застосуванням цифрових технологій віртуальної реальності симуляції фактичного досвіду подорожі на основі інструментів повного «занурення» та «присутності».
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості (туристи), суб'єкти господарювання, інвестори, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> недостатня кількість конкурентоспроможних туристичних продуктів та туристичних маршрутів, створених з використанням цифрових візуальних технологій, зокрема VR, HR, 3D тощо; недостатній рівень просування інформації про туристичний потенціал і ресурси громади, у тому числі з використанням сучасних цифрових технологій; відсутність ефективної комунікації і співпраці влади, бізнесу, закладів різнорівневої освіти та громадських формувань з метою просування туристичного бренду громади, у тому числі з урахуванням використання сучасних цифрових технологій.
8	Основні заходи проекту	1. Створення робочої групи розробки туристичного маршруту «Прогулянка старим містом» із залученням головних стейкхолдерів; проведення круглих столів (фокус-груп).

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Розробка туристичного маршруту «Прогулянка старим містом» та вибір ключових туристичних атракцій на ньому. 3. Здійснення заходів з пошуку відповідних якісних архівних фото матеріалів об'єктів маршруту, створення історичних довідок до них, узгоджених з краєзнавцями, істориками, мистецтвознавцями тощо. 4. Дизайн віртуальної екскурсії, інтеграція фото- й інфоматеріалів у «тіло» екскурсії, створення зупинок у ключових точках маршруту, тестування розробленої віртуальної екскурсії з використанням спеціальних окулярів віртуальної реальності та її публічний запуск. 5. Закупівля спеціальних окулярів віртуальної реальності. 6. Презентація туристичного продукту «Прогулянка старим містом» та здійснення заходів з ефективного просування туристичного продукту у мережі інтернет. 																									
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - створено робочу групу з розробки туристичного маршруту «Прогулянка старим містом» та проведено фокус-групи; - вибрано ключові туристичні атракції туристичного маршруту; - оцифровано архівні фотоматеріали для туристичного маршруту та розроблено історичні довідки до них; - розроблено віртуальний туристичний маршрут «Прогулянка старим містом» українською та англійською мовами; - придбано спеціальні окуляри віртуальної реальності; - презентовано туристичний маршрут на місцевих, регіональних, національних та міжнародних туристичних онлайн платформах. 																									
10	Період реалізації проекту	2026 – 2027 роки																									
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2025 рік</th> <th>2026 рік</th> <th>2027 рік</th> <th>Усього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>бюджет громади</td> <td></td> <td>500</td> <td>300</td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>обласний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>державний бюджет</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>інші джерела</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього	бюджет громади		500	300	800	обласний бюджет					державний бюджет					інші джерела				
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього																							
бюджет громади		500	300	800																							
обласний бюджет																											
державний бюджет																											
інші джерела																											
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради																									

1	Номер технічного завдання	4225
2	Назва проекту місцевого розвитку	Розробка та запуск туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот»
3	Номер і назва завдання Стратегії-2030, якому відповідає проект	4.2.2 Розвиток та промоція перспективних інноваційних та вдосконалення існуючих туристичних продуктів; зміцнення бренду громади як туристичної дестинації
4	Мета проекту	Створення та просування унікального інноваційного безбар'єрного туристичного продукту із застосуванням цифрових технологій, направлено на популяризацію мультинаціонального та кроскультурного розвитку громади та збереження ідентичностей, традицій, культурного надбання різних національностей.
5	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Кропивницька міська територіальна громада, Кіровоградська область, Україна
6	Цільові групи проекту та кінцеві отримувачі вигоди	Гості (туристи), суб'єкти господарювання, інвестори, громадські організації, жителі Кропивницької міської територіальної громади, Кіровоградської області, України
7	Опис проблеми, на вирішення якої спрямована реалізація проекту	<ul style="list-style-type: none"> - недостатня кількість конкурентоспроможних туристичних продуктів та туристичних маршрутів, створених з використанням цифрових технологій; - недостатній рівень просування інформації про туристичний потенціал і ресурси громади, у тому числі з використанням сучасних цифрових технологій;

		- недостатній рівень промоції мультинаціонального та кроскультурного розвитку громади та ідентичностей, традицій, культурного надбання різних національностей.			
8	Основні заходи проекту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення робочої групи розробки туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» із залученням головних стейкхолдерів; проведення круглих столів (фокус-груп). 2. Розробка туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» та вибір ключових туристичних атракцій на ньому (хачкар, синагога, костюл, церква, мечеть, національні заклади громадського харчування й інші). 3. Здійснення якісних фото матеріалів об'єктів маршруту, створення історичних довідок до них. 4. Дизайн цифрової екскурсії, інтеграція фото- й інфоматеріалів у «тіло» екскурсії, створення зупинок у ключових точках маршруту, тестування розробленої цифрової екскурсії та її публічний запуск на туристичному порталі громади. 5. Презентація туристичного продукту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» та здійснення заходів з ефективного просування туристичного продукту у мережі інтернет. 			
9	Очікувані індикатори (показники) результативності проекту	<ul style="list-style-type: none"> - створено робочу групу з розробки туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» та проведено фокус-групи; - вибрано ключові туристичні атракції туристичного маршруту; - зроблено фотоматеріали для туристичного маршруту та розроблено історичні довідки до них; - розроблено цифровий туристичний маршрут «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот» українською та англійською мовами; - опубліковано туристичний маршрут на туристичному порталі громади; - презентовано туристичний маршрут на місцевих, регіональних, національних та міжнародних туристичних онлайн платформах. 			
10	Період реалізації проекту	2025 – 2026 роки			
11	Орієнтовний обсяг фінансування проекту, тис. грн., у тому числі:	2025 рік	2026 рік	2027 рік	Усього
	бюджет громади	10	10		20
	обласний бюджет				
	державний бюджет				
	інші джерела				
12	Відповідальні виконавці	Управління культури і туризму Кропивницької міської ради			

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.	
		всього	у тому числі за джерелами фінансування												
			кошти бюджету громади			кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела						
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027					
11	Налагодження співпраці із закладами освіти з метою удосконалення системи підготовки професійних кадрів для потреб пріоритетних галузей економіки, зокрема у смарт-спеціалізації	150	150	50	50	50									150
	Всього	489 828	24 505	8 375	9 580	6 550	84 670	26 625	29 950	28 095	380 653	135 898	131 450	113 305	489 828

3.2 Стратегічна ціль 2. Громада високої якості рівня життєдіяльності та чистого довкілля

Оперативна ціль 2.1 Інфраструктурний розвиток території

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.	
		всього	у тому числі за джерелами фінансування												
			кошти бюджету громади			кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела						
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027					
1	Розробка оновленої містобудівної документації та актуалізація відкритої геоінформаційної системи Кропивницької міської територіальної громади	8 000	8 000		8 000										8 000
2	Здійснення інвентаризації земель Кропивницької міської територіальної громади	3 000	3 000	1 500	1 500										3 000
3	Розробка концепції будівництва та облаштування міського кладовища з будівництвом крематорію на території Кропивницької міської територіальної громади	3 000	3 000		2 000	1 000									3 000
4	Розвиток житлового будівництва для забезпечення житлом кваліфікованих кадрів закладів бюджетної сфери та комунальних підприємств														
5	Нове будівництво багатоквартирних житлових будинків для забезпечення внутрішньо переміщених осіб та вразливих категорій населення доступним житлом														
6	Реконструкція та капітальний ремонт будівлі для розміщення документів Національного архівного фонду та документів ліквідованих підприємств, установ та організацій Кропивницького														
7	Реконструкція діючої та будівництво нової мережі централізованого водопостачання та водовідведення	9 000	9 000	2 000	3 000	4 000									9 000
8	Модернізація інфраструктури мереж централізованого теплопостачання Кропивницької міської територіальної громади	1 661 223	166 140	55 380	55 380	55 380					1 495 083	498 241	498 421	498 421	1 661 223
9	Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ковалівський» Кропивницької міської територіальної громади	40 131	4 014	1 338	1 338	1 338	36 117	12 039	12 039	12 039					40 131
10	Капітальний ремонт скверу «Полтавський» по вулиці Євгена Маланюка міста Кропивницького	5 000	500	250	250		4 500	2 250	2 250						5 000
	Всього	1 729 354	193 654	60 468	71 468	61 718	40 617	14 289	14 289	12 039	1 495 083	498 241	498 421	498 421	1 729 354

Оперативна ціль 2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.	
		всього	у тому числі за джерелами фінансування												
			кошти бюджету громади			кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела						
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027					
1	Розробка Плану сталої міської мобільності міста Кропивницького	2 000	200	200							1 800	1 800			2 000
2	Розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності у місті Кропивницькому	1 400	1 000		1 000						400	400			1 400
3	Капітальний ремонт вулиці Металургів, (сmt. Нове) м. Кропивницький	164 605	16 460	5 500	5 500	5 460	148 145	49 500	49 500	49 145					164 605
4	Капітальний ремонт проспекту Промислового, м. Кропивницький	101 786	10 179	3 500	3 500	3 179	91 607	31 500	31 500	28 607					101 786
5	Нове будівництво вулиці Дона Амінадо в місті Кропивницькому	320 777	64 155	20 000	22 078	22 077	256 622	80 000	88 311	88 311					320 777
6	Капітальний ремонт автодорожнього мосту по вулиці Київській, м. Кропивницький	66 521	6 652	2 600	2 000	2 052	59 869	23 400	18 000	18 469					66 521
7	Розширення та забезпечення функціонування мережі енергоефективного вуличного освітлення	90 000	90 000	25 000	30 000	35 000									90 000
8	Впровадження автоматизованої системи управління світлофорними об'єктами та заміна блоків контролерів	5 000	5 000		2 500	2 500									5 000
9	Придбання тягових підстанцій для забезпечення роботи громадського електротранспорту	91 000									91 000		45 500	45 500	91 000
10	Придбання автобусів особливо великої пасажиромісткості для забезпечення роботи громадського транспорту	389 540	29 540	10 404	9 847	9 289					360 000	120 000	120 000	120 000	389 540
11	Придбання тролейбусів з автономним ходом для забезпечення роботи громадського транспорту	300 000	30 000	10 000	10 000	10 000					270 000	90 000	90 000	90 000	300 000
12	Впровадження автоматизованої системи оплати проїзду та обліку пасажирів у міському громадському транспорті з використанням електронного квитка	33 000									33 000	9 000	12 000	12 000	33 000
	Всього	1 565 629	253 186	77 204	86 425	89 557	556 243	184 400	187 311	184 532	756 200	221 200	267 500	267 500	1 565 629

Оперативна ціль 2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.		
		всього	у тому числі за джерелами фінансування													
			кошти бюджету громади					кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела					
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках				
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027						
1	Розвиток системи медичної реабілітації та охорони психічного здоров'я	50 000					10 000	10 000				40 000	20 000	20 000		50 000
2	Розвиток та модернізація міських закладів охорони здоров'я із створенням безбар'єрного, інклюзивного, безпечного медичного простору з урахуванням гендерного підходу	56 916	56 916	51 539	2 689	2 688										56 916
3	Забезпечення стійкості медичних закладів та підвищення рівня їх енергоефективності	115 861	48 443	18 492	14 979	14 972	67 418	23 000	23 000	21 418						115 861
4	Розбудова системи громадського здоров'я, профілактика хвороб та їх раннє виявлення	9 000	9 000	3 000	3 000	3 000										9 000
5	Збереження та розвиток кадрового потенціалу закладів охорони здоров'я															
6	Розбудова спортивної інфраструктури для розвитку пляжних видів спорту	7 402	7 402	7 402												7 402
7	Реконструкція стадіону «Онiсть» на базі КЗ КДЮСШ №2 Кропивницької міської ради	75 000	7 500	1 000	4 000	2 500	67 500	9 000	36 000	22 500						75 000
8	Розбудова інфраструктури вуличних спортивних майданчиків	13 050	1 050	350	350	350	12 000	10 000	1 000	1 000						13 050
9	Розвиток ветеранського та адаптивного спорту															
10	Розробка та забезпечення функціонування інтерактивної карти спортивної інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади	750	250	100	100	50					500	500				750
11	Облаштування «Стежки здоров'я» вздовж річок Інгул та Сутокляя	6 000	6 000	6 000												6 000
	Всього	333 979	136 561	87 883	25 118	23 560	156 918	52 000	60 000	44 918	40 500	20 500	20 000			333 979

Оперативна ціль 2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.
		всього	у тому числі за джерелами фінансування											
			кошти бюджету громади					кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела			
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках		разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026		2027			
1	Розробка плану управління відходами Кропивницької міської територіальної громади	1 000	1 000	500	500									1 000
2	Здійснення дослідження обґрунтування можливості розміщення та будівництва полігону твердих побутових відходів в межах Кропивницької міської територіальної громади	1 000	1 000			1 000								1 000
3	Впровадження роздільного збору побутових відходів на території Кропивницької міської територіальної громади	90 000								90 000	30 000	30 000	30 000	90 000
4	Впровадження заходів виховання у жителів культури сортування побутових відходів	300								300	100	100	100	300
5	Розбудова інфраструктури компостування органічних відходів на території Кропивницької міської територіальної громади	300	300		150	150								300
6	Здійснення дослідження визначення комплексу проектно-вишукувальних робіт щодо очистки річки Інгул у межах міста Кропивницького	1 000	1 000	500	500									1 000
7	Здійснення інвентаризації зелених насаджень Кропивницької міської територіальної громади	500	500		500									500
8	Створення і використання зелених насаджень на території Кропивницької міської територіальної громади	30 000	30 000	10 000	10 000	10 000								30 000
	Всього	124 100	33 800	11 000	11 650	11 150				90 300	30 100	30 100	30 100	124 100

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.	
		всього	у тому числі за джерелами фінансування												
			кошти бюджету громади			кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела						
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027					
9	Здійснення ремонтних робіт будівлі Кропивницького міського гуртожитку №1 та розбудова його інфраструктури для надання послуг тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам Кропивницької міської територіальної громади	9 308	7 752	7 752							1 556	1 556			9 308
10	Здійснення капітального ремонту будівлі Кропивницького міського гуртожитку №2 для надання послуг тимчасового проживання внутрішньо переміщеним особам Кропивницької міської територіальної громади	17 620	17 170	4 670	2 500	10 000					450	450			17 620
11	Проведення комплексу масових та культурно-мистецьких заходів, спрямованих на розвиток традиційного фестивального руху	300	300	100	100	100									300
12	Створення багатофункціонального Центру культурних послуг Кропивницької міської територіальної громади	25 000	25 000		15 000	10 000									25 000
13	Створення Мультифункціонального молодіжного центру Кропивницької міської територіальної громади	4 800	2 200	900	900	400	2 600	1 000	1 000	600					4 800
14	Створення громадського простору (хабу) для налагодження ефективної комунікації з інститутами громадянського суспільства	1 500	1 500		1 000	500									1 500
15	Комп'ютеризація та інформатизація бібліотек-філій Міської централізованої бібліотечної системи Кропивницької міської територіальної громади	2 500	1 500	500	500	500					1 000		1 000		2 500
	Всього	825 223	594 617	263 272	206 845	124 500	227 600	71 000	76 000	80 600	3 006	2 006	1 000		825 223

Оперативна ціль 3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.	
		всього	у тому числі за джерелами фінансування												
			кошти бюджету громади					кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела				
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027					
1	Розширення переліку, збільшення обсягів та покращення якості надання соціальних послуг вразливим групам населення на базі Комунальної установи «Кропивницький міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» Кропивницької міської ради	25 700	25 700	22 700	1 500	1 500									25 700
2	Забезпечення комплексного підходу щодо надання реабілітаційних та соціальних послуг дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, які є особами з інвалідністю з дитинства, та членам їх сімей	2 323	1 323	323	1 000						1 000	1 000			2 323
3	Розширення надання соціальних послуг вразливим групам населення серед жителів територіальних громад Кіровоградської області на базі інфраструктури Кропивницької міської територіальної громади														
4	Створення та забезпечення ефективного функціонування інклюзивного ветеранського простору	40 250	10 250	250	10 000						30 000	15 000	10 000	5 000	40 250
5	Забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	57 778	15 737	5 337	5 200	5 200	42 041	14 039	14 001	14 001					57 778
6	Забезпечення ефективної професійної діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб в системі переходу від військової служби до цивільного життя на базі Кропивницького міського центру соціальних служб	341	341	341											341
	Всього	126 392	53 351	28 951	17 700	6 700	42 041	14 039	14 001	14 001	31 000	16 000	10 000	5 000	126 392

3.4 Стратегічна ціль 4. Громада багатовікових культурних традицій та історичного надбання

№	Назва проєкту місцевого розвитку	Орієнтовна потреба на період реалізації плану заходів на 2025-2027 роки, тис.грн.												Загальний обсяг фінансування проєкту за весь період реалізації, тис.грн.	
		всього	у тому числі за джерелами фінансування												
			кошти бюджету громади					кошти державного (обласного) бюджету			інші джерела				
			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			разом	у тому числі по роках			
2025	2026	2027		2025	2026	2027		2025	2026	2027					
1	Паспортизація пам'яток культурної спадщини Кропивницької міської територіальної громади	300	300	300											300
2	Здійснення заходів з маркування об'єктів культурної спадщини та реалізація інформаційно-просвітницької кампанії з їх охорони та збереження	150	150	50	50	50									150
3	Створення Музею історії міста Кропивницького з виконанням функцій туристично-інформаційного центру	2 000	2 000		1 000	1 000									2 000
4	Розробка стратегії розвитку культури, туризму та креативних індустрій Кропивницької міської територіальної громади	700									700	700			700
5	Модернізація туристичного порталу Кропивницької міської територіальної громади	340	140	100	20	20					200	200			340
6	Формування позитивного туристичного іміджу як складової маркетингової стратегії Кропивницької міської територіальної громади	900	650	200	200	250					250	50	100	100	900
7	Просування інноваційного туристичного продукту «Кропивницький – авіаційний» на базі інфраструктури Української державної льотної академії та Музею авіації														
8	Екскурсія у форматі віртуальної реальності із застосуванням VR-технологій «Прогулянка старим містом»	800	800		500	300									800
9	Розробка та запуск туристичного маршруту «Історичними місцями та пам'ятками культури національних спільнот»	20	20	10	10										20
	Всього	5 210	4 060	660	1 780	1 620					1 150	950	100	100	4 210

IV. ПЕРЕЛІК

місцевих програм розвитку (їх проєктів), що спрямовані на реалізацію

Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади на період до 2030 року

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямована програма	Назва програми місцевого розвитку	Період реалізації	Виконавчі органи, відповідальні за виконання (реалізацію)
1	1.2 Підвищення та зміцнення інвестиційного потенціалу	Програма розвитку малого і середнього підприємництва у Кропивницькій міській територіальній громаді	2024-2026	Департамент з питань економічного розвитку
		Програма формування позитивного міжнародного та інвестиційного іміджу Кропивницької міської територіальної громади	2024-2026	
		Комплексна програма сприяння зайнятості населення, поліпшення стану безпеки і умов праці на території Кропивницької міської територіальної громади на 2024-2026 роки	2024-2026	
		Програма розвитку земельних відносин Кропивницької міської територіальної громади	2023-2025	Управління земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища
		Програма управління комунальним майном	2023-2025	Управління комунальної власності
2	2.1 Інфраструктурний розвиток території	Програма ведення містобудівного кадастру м. Кропивницького Кіровоградської області	2025-2027	Департамент містобудування та земельних ресурсів
		Програма розроблення містобудівної документації Кропивницької міської територіальної громади	2026-2030	
		Комплексна програма розвитку житлово-комунального господарства та безпеки дорожнього руху в місті Кропивницькому	2021-2025	Головне управління житлово-комунального господарства
		Програма підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків Кропивницької міської територіальної громади	2024-2028	

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямована програма	Назва програми місцевого розвитку	Період реалізації	Виконавчі органи, відповідальні за виконання (реалізацію)
		Програма капітального будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів комунального господарства і соціально-культурного призначення міста Кропивницького	2025-2027	Управління капітального будівництва
3	2.2 Стала мобільність та удосконалення доступності транспортних послуг	Програма розвитку міського пасажирського транспорту у Кропивницькій міській територіальній громаді	2025-2027	Управління транспорту та зв'язку
		Комплексна програма розвитку житлово-комунального господарства та безпеки дорожнього руху в місті Кропивницькому	2021-2025	Головне управління житлово-комунального господарства
4	2.3 Розвиток інфраструктури безпеки та цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності	Програма запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків	2025-2027	Відділ з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення
		Програма територіальної оборони та підтримання постійної мобілізаційної готовності міста Кропивницького	2025-2027	Відділ мобілізаційної та оборонної роботи
		Програма підтримки військових формувань Збройних Сил України на 2025-2026 роки	2025-2026	
		Міська програма профілактики та протидії злочинності "Безпечне місто"	2024-2026	Управління з питань запобігання і виявлення корупції
5	2.4 Покращення демографічної ситуації та продовження тривалості активного періоду життя	Програма розвитку галузі охорони здоров'я та надання медичної допомоги мешканцям Кропивницької міської територіальної громади	2021-2025	Управління охорони здоров'я
		Програма розвитку фізичної культури і спорту в місті Кропивницькому	2025-2028	Управління молоді та спорту
		Міська програма оздоровлення та відпочинку дітей	2024-2026	

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямована програма	Назва програми місцевого розвитку	Період реалізації	Виконавчі органи, відповідальні за виконання (реалізацію)
6	2.5 Впровадження заходів покращення стану довкілля та раціонального використання природних ресурсів	Програма природоохоронних заходів місцевого значення	2024-2026	Департамент містобудування та земельних ресурсів
		Програма створення і використання зелених насаджень на території Кропивницької міської територіальної громади	2024-2027	
7	3.1 Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг із забезпеченням формування інклюзивного, безбар'єрного та безпечного середовища	Програма розвитку освіти міста Кропивницького	2021-2025	Управління освіти
		Міська програма розвитку молодіжної політики	2024-2026	Управління молоді та спорту
		Міська програма з реалізації сімейної політики	2024-2026	
		Програма з розвитку персоналу в Кропивницькій міській раді	2023-2025	Управління персоналу
		Комплексна програма розвитку та функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя міста Кропивницького	2025-2030	Управління культури і туризму
8	3.2 Соціальний захист та формування інклюзивного середовища	Програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	2025-2027	Управління з питань захисту прав дітей
		Міська програма соціально-правового захисту дітей, профілактики правопорушень у дитячому середовищі та популяризації сімейних форм виховання	2023-2025	
		Програма соціальної підтримки, розвитку та становлення сімей, дітей та молоді м. Кропивницького	2023-2025	Кропивницький міський центр соціальних служб
		Програма соціального захисту та соціальної підтримки окремих категорій населення Кропивницької міської територіальної громади	2023-2025	Департамент соціальної політики
		Комплексна програма соціальної підтримки, адаптації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Кропивницькій міській територіальній громаді на 2023-2025 роки	2023-2025	
		Комплексна програма підтримки учасників АТО, ООС, бойових дій у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, членів їх сімей	2023-2025	

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямована програма	Назва програми місцевого розвитку	Період реалізації	Виконавчі органи, відповідальні за виконання (реалізацію)
9	3.3 Розвиток цифрової екосистеми та підвищення рівня залучення жителів у процеси розвитку громади	Програма цифрового розвитку	2025-2027	Управління інформаційних технологій
		Програма реалізації громадського бюджету (бюджету участі) у Кропивницькій міській територіальній громаді (проект)	2025-2027	Департамент з питань економічного розвитку
		Програма сприяння розвитку громадянського суспільства "Діалог"	2023-2025	Відділ комунікацій з громадськістю
		Програма висвітлення діяльності Кропивницької міської ради та її виконавчого комітету	2023-2025	Відділ по роботі із засобами масової інформації
		Програма реалізації вимог Закону України "Про адміністративні послуги"	2025-2027	Департамент надання адміністративних послуг
		Програма забезпечення умов діяльності депутатів/депутаток міської ради	2024-2027	Управління апарату міської ради
		Програма фінансового забезпечення нагородження відзнаками Кропивницької міської ради та виконавчого комітету	2025-2027	Управління персоналу
		Програма здійснення представницьких та інших організаційних заходів, пов'язаних із діяльністю Кропивницької міської ради	2025-2027	Управління діловодства та організаційної роботи
		Програма виконання судових рішень про стягнення коштів з Виконавчого комітету Кропивницької міської ради	2025-2027	Юридичне управління
10	3.4 Впровадження принципів гендерної політики	План дій із забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків Кропивницької міської територіальної громади		Управління молоді та спорту
11	4.1 Збереження історичної та культурної спадщини	Програма розвитку культури в м. Кропивницькому	2021-2025	Управління культури і туризму

№	Оперативна ціль, на досягнення якої спрямована програма	Назва програми місцевого розвитку	Період реалізації	Виконавчі органи, відповідальні за виконання (реалізацію)
		Комплексна програма розвитку та функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя міста Кропивницького	2025-2030	Управління культури і туризму
		Програма паспортизації нерухомих пам'яток культурної спадщини міста Кропивницького	2023-2025	Управління містобудування та архітектури
12	4.2 Розвиток туристичного потенціалу, рекреаційної сфери та креативних індустрій	Програма розвитку туристичної галузі міста Кропивницького	2023-2025	Управління культури і туризму

V. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ЗАХОДІВ

Результативність Плану заходів Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади передбачається здійсненням моніторингу досягнення індикаторів результативності проєктів місцевого розвитку. Облік, збір, аналіз та узагальнення інформації щодо реалізації проєктів місцевого розвитку проводиться з метою відстеження та дослідження динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до визначених стратегічних, оперативних цілей та завдань до них.

Моніторинг Плану заходів Стратегії-2030 відбувається двічі на рік на основі відстеження виконання визначених індикаторів оцінки результативності відповідно до форми Звіту про результати проведення моніторингу Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади за відповідний рік. Показники результативності можуть бути доповнені індикаторами, визначеними оперативними цілями та відповідними завданнями до них в рамках реалізації відповідних проєктів місцевого розвитку, у тому числі екологічними індикаторами та індикаторами здоров'я населення, кількість та сутність яких може бути розширена або звужена для врахування окремих проєктів та завдань.

Звіт про моніторинг результативності Плану заходів подається в термін не пізніше одного місяця після закінчення звітного періоду на розгляд відповідної ради. Результати моніторингу мають бути у відкритому та безперешкодному доступі для органів влади та громадськості.

Моніторинг використовується для:

- порівняння планових і фактичних показників, що дає можливість отримати інформацію про ефективність реалізації проєктів місцевого розвитку;
- отримання інформації, яка може бути використана для покращення майбутніх показників та їх нарощування або скорочення під час реалізації завдань;
- перевірки дотримання екологічних й інших вимог, встановлених відповідними нормативно-правовими актами;
- аналізу заходів, що передбачають запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків впливу на довкілля та здоров'я населення.

Оцінювання реалізації Плану заходів проводиться після завершення строку дії документа на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, їх впливу на стан соціально-економічного та екологічно-збалансованого розвитку Кропивницької міської територіальної громади та інформації щодо сталості змін з метою прийняття необхідних управлінських рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить результати порівняння фактичних та базових значень показників; досягнення запланованих цілей; задоволення потреб різних груп заінтересованих осіб; наявних незапланованих змін та впливів; діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих); ефективності механізмів реалізації, ресурсних витрат, стійкості результатів Плану заходів.

Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії-2030) та зовнішнім (проводиться із залученням експертів). Заключний звіт щодо оцінювання реалізації Плану заходів не пізніше трьох місяців після закінчення звітного періоду подається на розгляд відповідної ради та оприлюднюється на офіційному вебсайті Кропивницької міської територіальної громади та/або у місцевих засобах масової інформації.
